

ΛΥΟ ΚΑΛΟΒΥΡΝΑΣ

ανάμεσα στο τικ και το τακ

παραμύθια για κακά παιδιά

Το ανάμεσα στο τικ και το τακ είναι ένα βιβλίο με παραμύθια για κακά παιδιά. Και ποια είναι κακά παιδιά; Κακά παιδιά είμαστε όσοι δεν καθόμαστε ήσυχα κι ωραία στα κουτάκια που μας βάζουνε. Ψάχνουμε και ψαχνόμαστε, αναποδογυρίζουμε τη ζωή για να δούμε τι γράφει στην ανάποδη πλευρά. Συνήθως γράφει *made in China*, αλλά ακόμα και τότε, κάποιες και κάποιοι από μας δε γουστάρουμε τις οδηγίες χρήσης που μας έχουν επιβάλει.

Το Ανάμεσα στο τικ και το τακ είναι ένα βιβλίο που δεν χωράει βολικά στις συνηθισμένες κατηγορίες διήγημα, μυθιστόρημα, νουβέλα, παραμύθι. Είναι λίγο απ' όλα. Όπως εμείς.

ΛΥΟ ΚΑΛΟΒΥΡΝΑΣ

ανάμεσα στο τικ και το τακ

παραμύθια για κακά παιδιά

άλλοι τίτλοι του ίδιου συγγραφέα

Πλαθολόγιο λέξεων, Οξύ, 2000 / 4η ανανεωμένη έκδ., IntroBooks, 2007

Πέφτω [μυθιστόρημα], Οξύ, 2001

Αστάρτη: Οικογενειακή γεωγραφία [μυθιστόρημα], Μεταίχμιο, 2003

«Χριστουγεννιάτικος εφιάλτης» [διήγημα], *Madame Figaro*, 2004

Το θείκό συνταγολόγιο: Συνταγές για να φτιάξετε το δικό σας Θεό, Περίπλους, 2005

Στα πρόθυρα γραμματικής κλίσης [μυθιστόρημα], IntroBooks, 2007

Πλαθολόγιο λέξεων: Η απουστειρωμένη έκδοση, IntroBooks, 2008

Love Forever: Ωχ! [μυθιστόρημα], Μοντέρνοι Καιροί, 2010

Εκεί που σκάει το κύμα: Διηγήματα με θάλασσα, Τετράγωνο, υπό έκδοση

περιεχόμενα

Η Χώρα των χιλίων φεμάτων	7
Ο συγγραφέας που σκότωνε τις λέξεις	21
Το Περδόνι	33
Μέσα Έξω	45
Οι ρυτίδες του μπαμπά	112
Ανάμεσα στο τικ και το τακ	126
Χριστουγεννιάτικος εφιάλτης	138
Το παλικάρι που έπλεκε	148
Χωρίς αντίο	159
Η ξανθιά και το βασιλόπουλο	170
Η μεταπριγκίπισσα	177
Ένα πιάτο ζωή.....	194
Κιχ!	206
Σπιτικές γεύσεις	225
Η κακιά η ώρα.....	234
Το ζουμί του εαυτού	247
Ξεσκονόπανα γι' αστρόσκονη	256
Παραπόνου παραμύθι	268
Η όχι καλή πριγκίπισσα	277
Το πριγκιπάτο τσιλιβήθρα.....	360
Μια μελανιά για τον καθένα	412

η χώρα των κυλίνων γεμάτων

Στη δυτική μεριά των ονείρων, μετά τον όγδοο παράλληλο του τρίτου ύπνου και ανατολικότερα από τη λήθη του θανάτου, υπάρχει μια χώρα. Είναι αχανής, αλλά όχι λόγω μεγέθους. Απλώς είναι πολύ εύκολο να χαθείς στους λαβυρίνθους της έτσι και ξεστρατίσεις κι αφηθείς να μαγευτείς. Στον τόπο αυτόν είναι εύκολο να φτάσεις. Ο δρόμος είναι στρωτός, μεγάλος και φαρδύς, και το μόνο που χρειάζεσαι είναι μια δήλωση.

Κάπως έτσι έφτασε κι η Λίνια ένα μεσημέρι. Δεν το είχε σχεδιάσει, όμως κανείς στη Χώρα δεν ξαφνιάστηκε από την απρόσμενη άφιξή της. Ήταν συνηθισμένοι να βλέπουν επισκέπτες να εμφανίζονται από το πουθενά. Κι ήταν βέβαιοι ότι οι περισσότεροι θα ξανάρχονταν. Η Λίνια μετρούσε ακόμα λίγα κεράκια στην τούρτα της, όμως ήξερε ότι τα κεράκια λιώνουν πάντα. Η ερώτηση του συντρόφου της φρενάρισε μπροστά της απότομα κι επικίνδυνα.

«Πού ήσουν χτες βράδυ όταν σε πήρα τηλέφωνο;»

Τα μάτια της Λίνιας πετάρισαν σαν φοβισμένα σπουρ-

γίτια μην ξέροντας πού να κρυφτούν. Τελικά πήγαν και κάθισαν στο ομορφότερο και πιο επικίνδυνο κλαδί πάνω αριστερά, εκεί που φωλιάζει η φαντασία κι όχι η μνήμη.

«Με τη Νίνα ήμουν, σ' το είπα. Δε θυμάσαι; Πήγαμε σε μια έκθεση και μετά να φάμε κάτι».

Το νεογέννητο ψέμα άνοιξε τα ροδαλά του βλέφαρα κι αντίκρισε τον κόσμο και τα καχύποπτα μάτια του φίλου της Λίνιας.

«Καλά, και το κινητό γιατί το είχες κλειστό;»

«Έμεινα από μπαταρία», είπε η Λίνια, και μεμιάς άλλο ένα ψεματάκι ήρθε στον κόσμο.

Τα δυο ψεματάκια έσφιξαν τα χεράκια με τον τρόπο που μόνο τα μωρά και τα ψέματα ξέρουν και μπορούν· προτού η Λίνια προλάβει να συνέλθει απ' το παραλίγο ξεμπρόστιασμά της, τα έπλεξαν γύρω από το λαιμό της και την επιβίβασαν σηκωτή στην ταχεία προς τη Χώρα των χιλίων ψεμάτων. Στα δυτικά συνορεύει με την άκρη της γλώσσας μας, ενώ στα ανατολικά βρέχεται από την γκρίζα θάλασσα του εγκεφάλου. Η οροσειρά της φαντασίας και το ορμητικό ποτάμι της ετοιμολογίας την οριοθετούν από βορρά και νότο. Λέγεται Χώρα των χιλίων ψεμάτων, αλλά πρόκειται περί ψέματος, γιατί, στην πραγματικότητα, οι κάτοικοί της είναι παραπάνω από χίλιοι, περισσότεροι κι από χίλιοι χιλιάδες. Η υπεργεννητικότητα ανέκαθεν ήταν πρόβλημα, γιατί το ένα ψέμα γεννάει το άλλο.

Τα δύο νεογέννητα ψεματάκια, ο Ήμουν-Με-Τη-Νίνα

και η Έμεινα-Από-Μπαταρία, έφτασαν στον έλεγχο διαβατηρίων και περίμεναν στην ουρά.

«Καλώς ήλθατε στη Χώρα των χιλίων ψεμάτων», τους καλωσόρισε η Δεγκζέρω. «Τα ονόματά σας, παρακαλώ;»

«Εγώ είμαι η Έμεινα-Από-Μπαταρία».

«Κι εμένα με λένε Ήμουν-Με-Τη-Νίνα».

«Κοιτάξτε», είπε η Δεγκζέρω. «Τα περισσότερα ψέματα συνήθως έχουν ονόματα-σιδηροδρόμους, επειδή οι άνθρωποι πάντα λένε πολλά λόγια όταν λένε ψέματα. Επειδή λοιπόν είναι άβολα στη χρήση, εδώ πέρα τα συντομεύουμε». Κοίταξε τα χαρτιά της και συνέχισε: «Εσένα θα σε λένε Μπαταρία κι εσένα Ημουναλλού. Ή, αλλιώς, με τ' αρχικά σας, ΕΑΜ και ΗΜΤΝ».

«Σιγά μη με λένε ΔΑΠ ΝΔΦΚ!» διαμαρτυρήθηκε η Έμεινα-Από-Μπαταρία. «Δεν μπορώ να κρατήσω τ' όνομά μου;»

«Δεν μπορείτε, κυρία μου! Φαντάζεστε τον καθένα μας να τον έλεγαν με το πλήρες όνομά του; Το συνάδερφό μου τον λένε Καλέ-Πώς-Αδυνάτισες-Έτσι;-Κούκλα-Εγινες! Είναι όνομα αυτό; Γι' αυτό το έκοψε σε ΑΚ». Τα δυο νεαρά ψέματα την κοίταξαν απορημένα. «ΑΚ σημαίνει Ασύστολη Κοροϊδία. Είναι πολύ συνηθισμένο υποκοριστικό στον τόπο μας. Τέλος πάντων, διαλέξτε στα γρήγορα ένα όνομα και προχωρείτε, γιατί τρία πούλμαν περιμένουν από Αμερική με ψέματα περί δημοκρατίας και απελευθέρωσης καταπιεσμένων λαών».

Η Μπαταρία και ο Ημουναλλού τέλειωσαν με τα δια-

δικαστικά και στη συνέχεια περίμεναν έξω από το γραφείο διακομιδής ανθρωπίνων φορέων, όπου ένας βλοσυρός υπάλληλος ονόματι Δεν-Του-Είπα-Τίποτα τους ζήτησε να δηλώσουν τον ανθρωπινό φορέα που συνόδευαν.

«Λίνα Παπαζάχου τη λένε», είπε ο Ημουναλλού.

Ο Δεν-Του-Είπα-Τίποτα άρχισε να συμπληρώνει μια αίτηση.

«Σε ποιον σας είπε;»

«Στο σύντροφό της».

«Μόνον εσάς;» ρώτησε δύσπιστα ο υπάλληλος.

«Απ' όσο ξέρουμε, δεν έχουμε άλλα αδέρφια. Μάλλον ήταν η πρώτη φορά που του 'πε ψέματα».

«Χμ, για να δω το φάκελό της...»

Η Μπαταρία τον διέκοψε: «Σίγουρα θα 'χει ξαναπεί ψέματα σαν παιδί. Είναι αναγκαίο τώρα να μάθουμε όλο μας το σόι;»

«Δεσποινίς, απ' ό,τι βλέπω, δε γνωρίζετε τίποτα για την ένδοξη Ιστορία του τόπου μας. Τα ψέματα που λένε τα παιδιά μέχρι να ενηλικιωθούν είναι θνησιγενή!»

«Ω ναι! Κάποια ψέματα είναι πολύ αγενή», είπε ο Ημουναλλού.

«Και κάποια άλλα πολύ ηλίθια», είπε ο Δεν-Του-Είπα-Τίποτα υπεροπτικά. «Τι έλεγα; Τα ψέματα που λένε τα παιδιά πεθαίνουν αμέσως. Δεν πιάνουν – πώς να σας το εξηγήσω; Για να ζήσει ένα ψέμα, πρέπει ο γονιός του να έχει έστω και τυπικά την ευθύνη του εαυτού του... πώς

το λένε, να είναι υπόλογος για τις πράξεις του. Κι απ' ό,τι βλέπω, η δική σας γεννήτορας δεν έχει ξαναπεί ψέματα από τότε που ενηλικιώθηκε. Είστε οι πρωτότοκοι».

«Να μας χαιρέστε», ειρωνεύτηκε η Μπαταρία, που ακόμα θύμωνε που της είχαν ψαλιδίσει τ' ονοματάκι της, ενώ αυτός ο υπάλληλος είχε τέσσερις λέξεις στο δικό του.

«Μην ειρωνεύεστε», τη μάλωσε ο Δεν-Του-Είπα-Τίποτα. «Έχετε σοβαρή δουλειά μπροστά σας! Πρέπει να ξεναγήσετε τη φορέα σας στον τόπο μας. Ορίστε το πρόγραμμα. Αν κάνετε καλή δουλειά, ύστερα μπορείτε να ξεκουραστείτε μέχρι να σας ζευγαρώσει με κάποιο άλλο ψέμα».

«Πω πω, δουλειά...» αναφώνησε ο Ημουναλλού. «Μα γιατί να τα κάνουμε όλα αυτά;»

Ο υπάλληλος τον κοίταξε ανυπόμονα. «Μα για να ξανάρθει... Η δουλειά σας, σαν ψέματα, είναι να της δείξετε ότι χάρη σ' εμάς η ζωή της θα γίνει απείρως πιο εύκολη, αφού θα ξεγλιστρά από δύσκολες καταστάσεις. Πρέπει να την πείσετε ότι κάθε φορά που λέει ψέματα τα πράγματα θα πηγαίνουν καλύτερα απ' ό,τι αν έλεγε την αλήθεια, η οποία, όπως ξέρουμε, πονάει. Γιατί να πονάει λοιπόν; Λέγοντας ψέματα και εκείνη κερδίζει, και στη Χώρα μας αυξάνουμε το ΑΕΠ μας. Άντε, σύρετε τώρα στη δουλειά σας».

Η Μπαταρία και ο Ημουναλλού βγήκαν από το γραφείο διακομιδής, αλλά, πριν προλάβουν να ξεκινήσουν, ένα τόσο δα ψεματάκι ήρθε και τους σκούνηξε.

«Καλησπέρα», είπε. «Εσείς είστε η Μπαταριά και ο Ημουναλλού;» Τ' αδέρφια έγνεψαν. «Είμαι η γυναίκα του Ημουναλλού...»

«Από πότε;» ρώτησε έκπληκτος ο Ημουναλλού.

«Από μόλις πριν λίγο. Η φορέας μας, η Λίνια, μας ζευγάρωσε πριν λίγη ώρα. Με είπε στο φίλο της για να ξαναδει τον άλλον απόψε».

«Πώς σε λένε;»

«Κανονικά με λένε Θα-Ξαναβγώ-Με-Τη-Νίνα-Απόψε, αλλά για συντομία με λένε Σχοινί-Κορδόνι».

Έτσι, τα τρία φέματα έπιασαν δουλειά. Πρώτα πήγαν σ' ένα πολυκατάστημα με ψευδοροφές και φω μπιζού – το εθνικό προϊόν της Χώρας. Μετά προμηθεύτηκαν λαγούς και πετραχήλια κι έναν ουρανό με τ' άστρα, για να έχουν να της τάζουν, αλλά και κάτι πράσιν' άλογα που ήταν σε προσφορά. Ύστερα πήγαν σε μια σχολή μαγειρικής, όπου έμαθαν να σερβίρουν φύκια για μεταξωτές κορδέλες. Στη συνέχεια γράφτηκαν σ' ένα φροντιστήριο όπου θα μάθαιναν τα βασικά εργαλεία της δουλειάς τους.

«Κοίτα, πρέπει να μάθουμε και ποιήματα», είπε ο Ημουναλλού βγαίνοντας με το πρόγραμμα μαθημάτων. «Μ' ένα φέμα την ημέρα, όλους τους γκόμενους τους βγάζεις πέρα. Από παιδί κι από τρελό μαθαίνεις αηδίες. Όποιος λέει φέματα πέφτει μες στα πλούτη και στα στέμματα. Μια του κλέφτη, δυο του κλέφτη, τρεις του κλέφτη, τριακοστή όγδοη του κλέφτη, έξι μυριακοστή

τρίτη του κλέφτη, τετράκις δισεκατομμυριοστή του κλέφτη...»

«Άσε μας κι εσύ με τις παπαριές που πρέπει να μάθουμε! Θα τις μάθουμε. Κάτσε τώρα να ξεκουραστούμε λιγάκι, γιατί έχω πάθει πολιτισμικό σοκ», γκρίνιαξε η Μπαταρία.

«Εγώ, αντί για ποιηματάκια, μπορώ να λέω τραγούδια; “Would I lie to you, honey? Now would I say something that wasn’t true?” Α, το αγαπημένο μου είναι το *Born to be a lie!*» συνέχισε ο Ημουναλλού.

«Νιώθω πολύ πεσμένη», αναστέναξε η Μπαταρία.

«Πάμε να σε κεράσω κάνα παραμύθι», πρότεινε ο Ημουναλλού, που πολύ του άρεσε η μουσικοχορευτική διάσταση της νέας του δουλειάς.

Κάτι όμως δεν πήγαινε καλά. Η Λίνια πάσχιζε να κοιμηθεί, μα δεν μπορούσε. Αναδευόταν στο κρεβάτι λες και κάτι μέσα της δε χωρούσε. Ήταν η συνείδησή της, που είχε βαρύνει και της πίεζε τα σωθικά. Μερικών ανθρώπων οι συνειδήσεις έχουν τάση για παχυσαρκία, κι όπως ξέρουμε, δεν υπάρχει πιο ακαλαίσθητο πράγμα από μια βαριά συνείδηση.

Η Λίνια σηκώθηκε από το αφιλόξενο κρεβάτι και κοίταξε το σκοτάδι. Η ζυγαριά της συνείδησής της μπαλάντζαρε επικίνδυνα, απειλώντας να την γκρεμίσει στην άβυσσο των τύψεων. Από τη μια, ήταν ξετρελαμένη με τον καινούριο άντρα που είχε γνωρίσει. Η καρδιά της,

όπως και κάτι άλλο πιο νότια, σκιρτούσε κάθε φορά που τον συλλογιζόταν. Από την άλλη, ένιωθε απαίσια που κορόιδευε το σύντροφό της, που του σέρβιρε ψέματα, και μάλιστα κακοκατασκευασμένα σαν δημόσιο έργο. Κι όμως, από τη στιγμή που του 'πε το πρώτο, τα υπόλοιπα ακολούθησαν πιο εύκολα, σαν την κορδέλα που βγάζει ο μάγος από το στόμα του και δε λέει να τελειώσει, κίτρινη, και πράσινη, και κόκκινη. Και μαύρη. Πού θα τέλειωνε αυτή η ιστορία; Οι φωνές και τα κλάματα ήξεραν ότι είχαν καπαρωμένο τον πρωταγωνιστικό ρόλο, γι' αυτό περίμεναν υπομονετικά.

Η Λίνια αναστέναξε και αποφάσισε να κόψει την κορδέλα των ψεμάτων.

Τα ψέματα Ημουναλλού, Μπαταρία και Σχοινί-Κορδόνι πετάχτηκαν από τα κρεβάτια τους έντρομα. Τους ξύπνησε με βία ο συναγερμός που κοπανούσε τοίχους και αυτιά.

Ένα αρχιψέμα ήρθε τρέχοντας και τους πληροφόρησε ότι έπρεπε αμέσως να πάνε στη φορέα τους και να τη σαγηνέψουν με ψευτιές, γιατί ήταν έτοιμη να πει την αλήθεια.

«Ε, δεν πειράζει, ας πει και μian αλήθεια!» είπε ο Ημουναλλού.

«Ανόητε! Ακόμη δεν έχεις καταλάβει ότι αυτός θα είναι ο θάνατός σου;»

Τα ψέματα ξεροκατάπιαν και έτρεξαν κουτροβαληδόν να βρουν τη Λίνια.

Εκείνη αργοσύρθηκε στην κουζίνα, κουβαλώντας την ασήκωτη συνείδησή της. Έφτιαξε καφέ γλυκύτερο από τη διάθεσή της και περίμενε τον ήλιο να ξυπνήσει, για να πάρει τηλέφωνο το φίλο της και να του εκμυστηρευτεί τι συνέβαινε στ' αλήθεια. Δεν ήταν καθόλου προετοιμασμένη ν' αντικρίσει τα ψέματά της φάτσα κάρτα. Μα κι εκείνα ήταν εξίσου έκπληκτα, γιατί κανονικά δεν έπρεπε να μπορεί τα δει. Κανείς δε θέλει να κοιτάει την αλήθεια κατάματα, πόσο μάλλον τα ψέματά του... Μετά από αμοιβαίες στριγκλιές και πανικό ηρέμησαν όλοι κάπως, και η Λίνια πήρε το λόγο κι ένα κουζινομάχαιρο.

«Π-π-ποιοι είστε; Τι θέλετε εδώ;»

Η στάση της ήταν απολύτως δικαιολογημένη, ειδικά αν λάβουμε υπόψη την όψη των ψεμάτων. Ενώ στα λόγια είναι μανούλες, ας πούμε ότι ποτέ κανείς δε θα τ' αγαπήσει αν νοιάζεται μόνο για την εξωτερική εμφάνιση. Τα περισσότερα είναι ασύστολα, χονδροειδή, παραφουσκωμένα, ξεδιάντροπα.

«Μαμά, δεν αναγνωρίζεις το παιδί σου;» είπε ο Ημουναλλού μελοδραματικά.

«Τι θέλετε σπίτι μου; Φύγετε γρήγορα όποιοι... ό,τι κι αν είστε!» φώναξε η Λίνια κραδαίνοντας το μαχαίρι.

Τι να της έλεγαν; Ότι μες στη βιασύνη και την απειρία τους είχαν ξεχάσει να φορέσουν την ενδυμασία της ειλικρίνειας; Ότι είχαν έρθει να την παραμυθιάσουν; Ξάφνου η Μπαταρία είχε μια ιδέα.

«Ξέρεις το... θεώρημα του... Φον Χάινεκεν για τις υπερχορδές;»

«Όχι», απάντησε η Λίνια με ειλικρίνεια, αλλιώς θα εμφανιζόταν κι άλλο αδερφάκι.

Η Μπαταρία ανακουφίστηκε· τώρα μπορούσε να της σερβίρει διάφορες ιστορίες και να τις πλασάρει σαν επιστήμη.

«Σύμφωνα με τη θεωρία του Φον... Μύουλερ για τις υπερχορδές, η γλώσσα πέρα από ποιητική άδεια έχει και άδεια οικοδομική. Κάθε φορά που αρθρώνεις λόγο, δε χτίζεις μόνο προτάσεις, οικοδομείς ολόκληρα σύμπαντα. Κι αφού τα οικοδομήσεις, κατοικείς σ' αυτά. Μπορείς μάλιστα να πείσεις κι άλλους να 'ρθουν να ζήσουν στο δικό σου σύμπαν».

Η Λίνια τους κοίταξε δύσπιστα: «Πού το πάτε;»

«Εμείς το πάμε στο δρόμο που χαράζεις εσύ. Για να το πω πιο απλά: Τι είναι η πραγματικότητα; Μια ιδέα! Η πραγματικότητα σου δίνει πέντε δέκα βασικές γραμμές, ένα γενικό πλαίσιο. Μετά, όλα τ' άλλα τα συμπληρώνεις εσύ και τα ονομάζεις πραγματικότητα».

«Μα είσαι ηλίθια;» τη διέκοψε ο Ημουνάλλου. «Αυτή είναι η αλήθεια που της λες. Εμείς ήρθαμε να της πούμε ψέματα!»

«Η διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στην αλήθεια και τα ψέματα είναι πιο λεπτή κι από ανορεξικό μοντέλο», δικαιολογήθηκε η Μπαταρία στο συγγενή της και γύρισε πάλι στη Λίνια: «Κι αυτό ακριβώς είναι το νόημα. Σκοπεύεις, λέει, να του πεις την αλήθεια. Ποια αλήθεια; Ξέρεις πόσες αλήθειες υπάρχουν; Αυτά που του έχεις ήδη

πει έχουν κατασκευάσει μια πραγματικότητα. Γιατί να την αφήσεις γιαπί; Θα μου πεις είναι αυθαίρετη, αλλά τόσα και τόσα αυθαίρετα χτίζονται... Στη δική σου αλήθεια θα κολλήσουμε;»

«Παραμένει όμως ψέμα», διαμαρτυρήθηκε η Λίνια, νιώθοντας μια σουβλιά από τη συνείδησή της.

«Τυπικά μόνο. Θα μπορούσε να είναι αλήθεια. Αν ο δικός σου ήταν πιο ανοιχτόμυαλος ή η σχέση σας πήγαινε καλύτερα, ίσως πράγματι να ήσουν με τη Νίνα και όχι με... το πρόσωπο», είπε κλείνοντας το μάτι συνωμοτικά.

Η Λίνια βόγκηξε. «Παραείναι πολύπλοκα όλα αυτά. Εγώ θέλω ξεκάθαρες καταστάσεις. Γι' αυτό σκοπεύω να κόψω τα ψέματα μαχαίρι», είπε και κούνησε το κουζινομάχαιρο.

«Μη!» έσκουξε ο Ημουναλλού. «Θα σκοτώσεις τα καλά σου νεραϊδάκια!»

«Είμαστε και νεραϊδάκια;» απόρησε η Σχοινί-Κορδόνι.

Ο Ημουναλλού της έριξε μια αγκωνιά και συνέχισε: «Ήρθαμε εδώ από τη χώρα του Μέλι-Γάλα για να σου πούμε δυο σοφές κουβέντες και να φωτίσουμε το δρόμο σου σ' αυτό το κακοτράχαλο σταυροδρόμι». Η Λίνια τέντωσε τ' αυτιά της. Ο Ημουναλλού πήρε αμπάριζα: «Το νεραϊδάκι-άγγελός σου καβάλησε την ασημένια φεγγαραχτίδα για να κατέβει να σε συμβουλέψει να μην του πεις του άλλου την αλήθεια, γιατί πολύ θα τον πονέσει, και το τραύμα θα μείνει ανοιχτό να τον πονάει κάθε φορά που αλλάζει ο καιρός ή αλλάζει γκόμενα. Πες του

τη δική σου αλήθεια, την άλλη, ότι τώρα ήρθε η ώρα να χωρίσετε για ένα διάστημα γιατί θες να ψάξεις να βρεις τον εαυτό σου ή κάτι τέτοιο», είπε με μια ανάσα ο Ημουναλλού.

«Ναι, αλλά αυτό δεν είναι σαν να λέω φέματα;» ρώτησε δύσπιστα η Λίνια.

«Όχι, βρε κουτή... Απλώς δεν του λες όλη την αλήθεια».

Η Λίνια αμέσως έλαμψε, πεισμένη κι ευτυχισμένα παραμυθιασμένη.

«Εμείς τώρα πρέπει να καβαλήσουμε το άτι της νυχτιάς και να εξαφανιστούμε στη χώρα πέρα από το προσκεφάλι του ήλιου. Έχε γεια, καλή κοπέλα, και μη σκοτίζεσαι επειδή είπες κι εσύ ένα δυο φεματάκια», ολοκλήρωσε την παράστασή του ο Ημουναλλού και, τραβώντας την Μπαταρία και τη Σχοινί-Κορδόνι από το μανίκι, εξαφανίστηκαν.

«Άκου εκεί χτίζουμε σύμπαντα και εκτός σχεδίου πραγματικότητες! Μα είσαι με τα καλά σου;» τη μάλωσε μόλις απομακρύνθηκαν.

«Μα γιατί, φέματα είπα;» διαμαρτυρήθηκε η Μπαταρία.

«Αυτό ακριβώς είναι το πρόβλημα. Είπες την αλήθεια! Λίγο έλειψε να μας αφήσεις στον τόπο. Δεν ξέρεις ότι η αλήθεια πονάει; Παλιομαζόχα!»

Η Μπαταρία πέρασε από πειθαρχικό, όπου ο ανιχνευτής ψεύδους τη βρήκε να υπολείπεται πολύ του μέσου όρου,

κι έτσι πήρε δυσμενή μετάθεση στον τομέα φεμάτων που ξεφουρνίζουν οι πολιτικοί. Η Μπαταρία σιχαινόταν να δουλεύει ανάμεσα στα ψέματα των πολιτικών, γιατί ήταν επαναλαμβανόμενα, φτηνά και αντιαισθητικά. Η ζωή της είχε γίνει μαρτύριο. Τα βράδια καθόταν σε μια φεύτικη ακρογιαλιά, κοιτούσε ένα χάρτινο φεγγαράκι και προσευχόταν να βγει αληθινή η ευχή της.

«Φεγγαράκι μου, δε θέλω να ζω μια ζωή προσποίησης. Δε θέλω να κρύβομαι, να ντρέπομαι που είμαι ψέμα. Θέλω ν' ανέβω στο ψηλότερο βουνό και να βροντοφωνάξω πως είμαι ψέμα και το χαίρομαι. Θέλω να είμαι ένα αληθινό ψέμα!»

Το φεγγάρι αδιαφόρησε για την ευχή της Μπαταρίας. Ο καιρός περνούσε, κι η Μπαταρία όλο κι αποφορτιζόταν.

«Χειρότερη από τα ψέματα είναι η υποκρισία!» ξέσπασε ένα βράδυ. «Όλοι πια σιχαινόνται τα ψέματα και αγαπούν την ειλικρίνεια, μη χέσω... Λες κι υπάρχει μία μόνο αλήθεια», είπε και αναστέναξε βαθιά.

Ξαφνικά εμφανίστηκε πλάι της ο ψευδομάρτυρας της περιοχής, που είχε κάνει καριέρα λέγοντας πειστικά ψέματα όταν οι άνθρωποι ρωτούσαν αν είχαν παχύνει. Επειδή ήταν ψυχοπονιάρης, αποφάσισε να βοηθήσει την Μπαταρία.

«Για ψέμα, είπες μεγάλη αλήθεια», είπε βαθυστόχαστα και τελευταία στιγμή θυμήθηκε να φέρει το χέρι στο πιγούνι του για περισσότερο εφέ.

«Ναι, αλλά όλοι προτιμούν τα φέματα!» διαμαρτυρήθηκε η Μπαταρία.

«Κοίτα, τη γυμνή αλήθεια πρέπει να την ντύνεις με κάνα όμορφο ψεματάκι, αλλιώς θα σου πουντιάσει. Άλλωστε εμείς, τα φέματα, είμαστε πιο κομφά και χαριτωμένα», συνέχισε ο τοπικός ψευδομάρτυρας.

«Έ τότε, γιατί να ντρεπόμαστε που είμαστε φέματα; Εγώ θέλω να είμαι περήφανη. Θέλω να είμαι ένα αληθινό φέμα!»

«Στ' αλήθεια θες να γίνεις αληθινό φέμα;»

«Δε θέλω τίποτα πιο πολύ σ' αυτόν τον ψεύτικο ντουνιά», είπε η Μπαταρία μέσ' απ' την καρδιά της.

«Καλώς λοιπόν... Θα σε διορίσω κάπου όπου τα φέματα βγαίνουν πάντα αληθινά. Όσο πιο αληθινό και πειστικό φέμα είσαι, τόσο πιο πολύ θα σ' αγαπούν».

«Δηλαδή;» ρώτησε απορημένη η Μπαταρία.

«Υπάρχουν κάτι φέματα που ο κόσμος θα 'θελε να ζει ακριβώς σαν κι αυτά – τόσο αληθινά μοιάζουν. Να ξέρεις όμως πως, αν δεχτείς να γίνεις αληθινό φέμα, η ζωή σου θα διαρκέσει μόνο 110 λεπτά. Άντε, το πολύ τρεις ώρες, αν είσαι ταινία Ευρωπαϊού σκηνοθέτη με έφεση σε μακρά πλάνα και τοπία στην ομίχλη».

Τρεκλίζοντας από ευτυχία, η Μπαταρία δέχτηκε. Αρκεί να ζούσε αληθινά το φέμα της· δεν την ένοιαζε αν γινόταν και ταινία μικρού μήκους.

Η «Χώρα των χιλίων ψεμάτων» διασκευάστηκε ως θεατρική κωμωδία και παρουσιάστηκε στο Φεστιβάλ Ψέματος του Θεάτρου Φούρνος (Αθήνα 2005).

ο συγγραφέας που σκότωνε τις λέξεις

Φυσούσε ο αέρας, και το κόκκινο γεράνι λικνιζόταν. Τα πέταλά του κουτσομπόλευαν τη μέρα τώρα που τέλειωνε τη βάρδιά της. Οι ρίζες του συνέχιζαν να πλέκουν το υπόγειο κασκόλ τους. Κι όλα θα συνέχιζαν όπως σηκώνεται και πέφτει ο ήλιος σ' αυτό το πλατύ μπαλκόνι της μεγάλης πόλης, με τη συμβολική πρασινάδα να στενοχωριέται στις γλάστρες, αν εκεί, πίσω από τον αγκαθερό κορμό μιας έφηβης μπουκαμβίλιας, δεν αναστέναζε μια ανάσα.

Ανάσα; Μάλλον φόβος συμπυκνωμένος σε πνοή, το τρέμουλο του τρόμου καθώς πνίγει την καρδιά και σκαλώνει στο λαιμό. Το ένα, μοναδικό, μοβ λουλούδι της μπουκαμβίλιας έσκυψε ελαφρώς για να δει καλύτερα. Κάτι είδε, μα τίποτε δεν κατάλαβε. Και δεν έφταιγε που ήταν λουλούδι. Πολλοί θα βλέπαμε, μα δε θα καταλαβαίναμε, γιατί το βιβλίο της γνώσης πάντα έχει κενές σελίδες και σπάνια γράφεται με μελάνι βουτηγμένο σε βαθιά μυαλά.

«Εε, συ, κει κάτω! Τι 'σαι του λόγου σου;» φώναξε το

μπουκαμβολούλουδο. Απάντηση δεν πήρε. «Ό,τι κι αν είσαι, πάψε να τρέμεις γιατί με ταρακουνάς και μου χύνεται η γύρη».

Απάντηση ήρθε απ' το απέναντι γεράνι, που πάντα πεταγόταν εκεί που δεν το έσπερναν: «Δεν ξέρω τι κρύβεται στο χώμα σου, μπουκαμβίλια, αλλά και στο δικό μου το κοτσάνι κάτι έχει κρυφτεί και μ' ενοχλεί. Ανάθεμά με όμως αν καταλαβαίνω τι είναι... Με καλικαντζαράκι μοιάζει, αλλά κείνα είναι πιο μαύρα και τσαχπίνικα. Ετούτο δω είναι... είναι πιο χοντροκομμένο».

«Χοντροκομμένο να πεις το κοτσάνι σου!» φώναξε το πλασματάκι, που πολύ προσβλήθηκε και ξέχασε και το φόβο του κι όλα. «Άκου χοντροκομμένο! Επειδή έχω λίγο περισσότερα γράμματα, να με λέει χοντρό. Ανάγωγε!»

«Μιλάει, μιλάει!» φώναξε το γεράνι στην μπουκαμβίλια. «Μιλάει το δικό μου, αλλά λέει ανοησίες. Για λέγε: Τι 'σαι και τι θες στα χώματά μου;»

Το πλασματάκι ξετρύπωσε από την κρυψώνα του και, με λιγότερο θάρρος από πριν, είπε: «Θα μου υποσχεθείς να με βοηθήσεις;»

«Δεν υπόσχομαι τίποτα σε άγνωστα όντα», δήλωσε το γεράνι κοφτά. «Αν έχεις το δίκιο με το μέρος σου, πες την ιστορία σου και θα σ' ακούσω μ' όσα φύλλα διαθέτω».

«Εγώ... είμαι... Άσε, θα ξεκινήσω αλλιώς: Εσύ 'σαι φυτό και γεννιέσαι από σποράκι ή παραβολάδα. Αφράτο

χώμα χρειάζεσαι και νεράκι τακτικά, και σιγά σιγά θρασεύεις. Εγώ αλλιώς γεννιέμαι και δε χρειάζομαι ούτε χώμα ούτε νερό μα χαρτί και για να γεννηθώ, και για να ζήσω. Και σαν γεννιέμαι έχω την ελπίδα ότι ίσως ζήσω για πάντα – για πάντα πάντα, όχι μόνο για το πάντα μιας ζωής θνητού».

«Και τι 'σαι λοιπόν που μεγαλοπιάνεσαι πως ζεις για πάντα;» ξεφύσηξε η μπουκαμβίλια από απέναντι, που ήξερε πως της έμελλαν περισσότερα χρόνια απ' του γερανιού, αλλά κι εκείνης ήταν μετρομένη η χλωροφύλλη.

«Είμαι λέξη. Λέξη γεννημένη από οίστρο ποιητικό και πάνω σε χαρτί γραμμένη. Είμαι και με λένε Παρατηρητικότητα. Στην ονομαστική, παρακαλώ. Μη με βλέπετε έτσι, που 'χω μουλώξει κι έχουν τσαλακωθεί τα γράμματά μου αν απλωθώ, όλα μου τα ταυ και τα ρο και τ' άλλα γράμματα είναι πολύ όμορφα γραμμένα. Γεννήθηκα πριν από κάμποσους μήνες, μια βροχερή βραδιά, μαζί με πολλές άλλες λέξεις. Το μέλλον μας προδιαγραφόταν λαμπρό. Ολόκληρο μυθιστόρημα! Μα ήδη από τα γεννοφάσγια μου άρχισα ν' ακούω φήμες ότι συχνά πέφτει θανατικό και πάμπολλες λεξούλες πεθαίνουν με θάνατο βαρύ κι αλύπητο».

«Εσύ δε μας είπες ότι ζείτε για πάντα;»

«Αν μας αφήσουν, ναι. Μα ο γεννήτοράς μας συχνά τρελαίνεται, κι εκεί που μας γράφει, εκεί αποφασίζει ότι δεν του κάνουμε, και χραπ, αρπάζει γόμα και μας ξεκάνει. Ή μας σκίζει σε χιλιάδες κομματάκια. Ή μας

καίει!» είπε η Παρατηρητικότητα και γέμισε δάκρυα. «Στο τσακ καταφέραμε να ξεφύγουμε προτού μας σβήσει. Τον είδα που μας διάβαζε με τη γόμα στο χέρι· έτοιμος ήταν να μας διαγράψει. Ευτυχώς, εκείνη την ώρα χτύπησε το τηλέφωνο και σηκώθηκε να το απαντήσει. Βρήκα την ευκαιρία λοιπόν, άρπαξα τη διπλανή μου λέξη και το βάλαμε στα πόδια. Πού να κρυφτούμε; Γύρω μας ένα κάρο πτώματα, λέξεις σκοτωμένες από καιρό ή πρόσφατα. Ο συγγραφέας αυτός γράφει πολλά, μα σβήνει περισσότερα. Σκοτώνει τα ίδια τα γραπτά του, τ' αρπάζει απ' τον πρόλογο και τα στραγγαλίζει μέχρι να μην τους μείνει ούτε φωνήεν. Και το πιο σαδιστικό είναι όταν δεν τα σκοτώνει μια κι έξω, αλλά τ' αφήνει μισά κι ανάπηρα. Ξέρεις πώς είναι να μην ξέρεις πώς θα καταλήξεις;»

«Εσύ τι μέρος του λόγου είσαι;»

«Εγώ κατάγομαι από τη φράση “Η παρατηρητικότητα ήταν από τα σπουδαιότερα προτερήματά του και τον έσωσε πολλές φορές από”».

«Από τι;»

«Έλα, ντε! Δεν έσωσε τη φράση μου. Πού να δεις τον Από... κοντεύει να τρελαθεί που έμεινε έτσι, να κρέμεται στο κενό. Κι απόψε αποφάσισε να μας σκοτώσει εντελώς. Τρεις προτάσεις μακέλεψε πιο πάνω απ' τη δικιά μου οικογένεια. Μα εγώ δεν ήθελα να πεθάνω άδοξα, στην κόψη μιας γόμας. Γι' αυτό επαναστάτησα και το 'σκασα».

Η μπουκαμβίλια, που τόση ώρα άκουγε με προσοχή, πολύ παραξενεύτηκε.

«Για ένα λεπτό... Μπορεί να μην είμαι μεγάλης ηλικίας, αλλά δυο πράγματα τα ξέρω. Είσαι λέξη, λες. Και πώς σε βλέπουμε αφού είσαι λέξη; Μόνο σε βιβλία υπάρχουν».

Τότε η λεξούλα που κρυβόταν στο δικό της κορμό ξετρώπωσε κι είπε με φιλή φωνή: «Υπάρχουμε κι εμείς, μα με άλλον τρόπο. Τα λόγια που λένε οι άνθρωποι βγάζουνε φτερά και volant. Τα λόγια που οι άνθρωποι γράφουνε manent. Αυτά που πετάνε έχουν άλλη χάρη, μα είναι βραχύβια, κι η δόξα τους είναι λαμπρή σαν πυροτέχνημα κι εξίσου στιγμιαία. Εμείς που μένουμε, ζούμε μέσα στα γραπτά, στα χάρτινα και στα ψηφιακά, ζούμε μες στις σελίδες και στα byte, και ζωντανεύουμε κάθε φορά που κάποιος μας διαβάζει. Τότε είναι σαν να μας δίνει το φιλί της σωτηρίας και ξυπνάμε από το λήθαργό μας. Είμαστε ζωντανές οι λέξεις! Αφού δεν ξέρεις ότι τσακίζουμε κόκαλα;»

Η μπουκαμβίλια σήκωσε τα φύλλα της με δυσπιστία. Και το γεράνι δε φάνηκε να πείθεται.

«Αλήθεια λέει ο Ηταν», πετάχτηκε η Παρατηρητικότητα. «Αυτή είναι η πραγματικότητά μας. Όπως εσείς έχετε μίσχους και σέπαλα, έτσι κι εμείς έχουμε γράμματα. Κι όπως εσείς κάποια είστε έτσι, κάποια αλλιώς, έτσι κι εμείς διαφέρουμε ανάλογα με το γραφικό χαρακτήρα ή τη γραμματοσειρά».

«Να, εμένα, λόγου χάρη, ξέχασε να μου βάλει τόνο», παραπονέθηκε ο Ηταν. «Δεν μπορείτε να φανταστείτε πόσο ντρεπόμενα που είχα το ήτα μου ξεσκούφωτο».

«Το χειρότερο είναι όταν σε γράφουν λάθος. Θες να σβήσεις απ' την ντροπή σου».

«Καλύτερα όμως ανορθόγραφη, παρά σβησμένη», αντέταξε ο Ηταν, που είχε ιδιαίτερη σχέση με το παρελθόν, αλλά προτιμούσε να σκέφτεται το μέλλον.

«Και γιατί θέλει να σας σκοτώσει ο γονιός σας;» ρώτησε το γεράνι.

«Ο συγγραφέας που μας έγραψε δε μας αγαπά. Γράφει, γράφει, γράφει, κι άξαφνα κάτι τον πιάνει και μας σβήνει. Βουτά την πένα του στον πόνο, μα το μελάνι είναι πηχτό και συχνά κολλάει. Και τότε κολλάει κι ο ίδιος και τραβάει τα μαλλιά του και γδέρνει το πρόσωπό του. Και μετά επιτίθεται σ' εμάς, στα παιδιά του, και μας βρίζει και μας τσαλακώνει ή μας πετάει στη φωτιά».

Ο Ηταν πρόσθεσε: «Αφήστε που ξεκινάει ένα σωρό ιστορίες και μυθιστορήματα και μας παρατάει στην τρίτη σελίδα! Του φωνάζουμε να μας δώσει ένα τέλος, μη μας αφήσει έτσι στα κρύα της σελίδας, αλλά δεν ακούει. Γι' αυτό φύγαμε. Κάναμε φοβερή επανάσταση. Δεν έχει ξαναγίνει τέτοιο πράγμα... Βλέπετε, απαγορεύεται οι λέξεις να φεύγουν μόνες τους και να κάνουν ό,τι θέλουν. Όταν συμβαίνει αυτό, το γονιό τους τον λένε τρελό και τον κλείνουν σε λευκά κτήρια με κάγκελα».

«Αυτό το ξέρω», είπε η μπουκαμβίλια. «Μια καμέλια που έμεινε στα μέρη μας για λίγο καιρό μού είπε ότι ένας πρώην ιδιοκτήτης της είχε τρελαθεί κι έλεγε ασυναρτησίες».

«Δεν είναι ασυναρτησίες ακριβώς», διαμαρτυρήθηκε η Παρατηρητικότητα. «Έτσι ακούγονται στους ανθρώπους. Απλώς οι λέξεις, όταν αφήνονται ελεύθερες, μιλάνε με άλλους ρυθμούς. Λίγοι άνθρωποι μας καταλαβαίνουν τότε· και μερικά παιδιά».

«Τι τους νοιάζουν αυτά, μωρέ Παρατηρητικότητα;» ρώτησε με αγωνία ο Ηταν. «Δεν κοιτάμε καλύτερα τώρα πώς θα ξεφύγουμε του συγγραφέα;»

«Ε, του ξεφύγατε», είπε το γεράνι. «Δε θα σας βρει εδώ».

«Σίγουρα;»

«Καλέ, με το ζόρι θυμάται να μας ποτίσει! Γιατί νομίζεις έχουμε μείνει μόνο εμείς;» είπε με παράπονο το γεράνι.

«Ουφ, τι ανακούφιση!» αναστέναξε ο Ηταν.

«Κάνεις λάθος», του είπε η Παρατηρητικότητα. «Και τι θα κάνουμε τώρα; Δυο λέξεις ορφανές... Δεν έχουμε στη γραμματική μοίρα! Πού θα πάμε; Θα σβήσουμε αν δε μας πούνε ανθρώπου χείλη, αν δε μας διαβάσουν ανθρώπου μάτια».

Ο Ηταν συνειδητοποίησε ότι η φίλη του είχε δίκιο και ταράχτηκε. Τι κι αν γλύτωσαν απ' την έρημο της γόμας; Θα πέθαιναν μόνες κι ασύνταχτες. Άρχισε να κλαίει.

«Γιατί κάνετε έτσι;» ρώτησε με συμπόνια η μπουκαμβίλια. «Χέστε τον το συγγραφέα! Τι τον έχετε ανάγκη;»

«Κι όμως, τον έχουμε», αποκρίθηκε η Παρατηρητικότητα. «Όπως οι άνθρωποι έχουν ανάγκη τις λέξεις και, χωρίς αυτές, δεν ξέρουν ότι υπάρχουν, άλλο τόσο τους έχουμε κι εμείς ανάγκη». Έβαλε κι αυτή τα κλάματα.

Έκλαιγαν έτσι για πολλή ώρα, και μήτε το γεράνι μήτε η μπουκαμβίλια παραπονέθηκαν, γιατί κοντά στον πόνο ποτίζεται κι η γλάστρα. Μετά από κάποια ώρα όμως βαρέθηκαν το κλαψουρητό, πλημμύρισε και το πιατάκι τους.

«Αχ, σταματήστε πια, θα μας μαράννετε!» είπε η μπουκαμβίλια.

Ο Ηταν και η Παρατηρητικότητα μάζεψαν τα μουσκεμένα γράμματά τους κι έφυγαν. Μα πού να πάνε, δυο λέξεις ορφανές και καταφρονεμένες; Κρυφοκοίταξαν από την μπαλκονόπορτα και είδαν το συγγραφέα σκυμμένο πάνω απ' τα γραπτά του. Τι πονεμένη που 'ταν η όψη του, σαν κάτι ν' αλυχτούσε μέσα του... Πρώτη φορά τον έβλεπαν από αυτή τη γωνία και πρώτη φορά τον παρατηρούσαν – ακόμη κι η Παρατηρητικότητα, που γενικά ήταν παρατηρητικός χαρακτήρας.

«Θα πεθάνουμε εδώ έξω», κλαψούρισε ο Ηταν.

«Και μέσα όμως την ίδια μοίρα θα συναντήσουμε».

«Δεν μπορούμε να χωθούμε σε κάποιο βιβλίο;»

«Μη λες βλακείες, Ηταν! Είναι δυνατόν να πας να χωθείς όπου βρεις; Για φαντάσου να πας με το έτσι θέλω να μπεις σε μια πρόταση. Θα την κάνεις γης Μαδιάμ».

«Δίκιο έχεις. Αλλά και μόνες μας δεν κάνουμε τίποτα: Ήταν Παρατηρητικότητα. Παρατηρητικότητα Ήταν. Δε βγάζει νόημα».

«Τίποτα... Μία λύση υπάρχει. Να πάμε να τον βρούμε. Να του πούμε δυο λογάκια – εμάς τα δυο».

«Μα δε θα καταλάβει, βρε Παρατηρητικότητα! Τι να καταλάβει από δυο σκέτες λέξεις;»

«Έχεις δίκιο. Μόνες μας δε γράφουμε ούτε τηλεγράφημα. Χρειαζόμαστε βοήθεια».

Κι έτσι, οι δυο λέξεις βγήκαν στη γύρα για βοήθεια. Τρύπωσαν στο σαλόνι του δημιουργού τους και σκαρφάλωσαν στη βιβλιοθήκη. Άνοιξαν τις σελίδες ενός βιβλίου και ρώτησαν: «Μήπως μπορείτε να μας βοηθήσετε;»

«Τι θέλετε;» αντιρώτησε μια τρισύλλαβη λέξη, η Πουθενά.

«Να, έχουμε ανάγκη να δανειστούμε μερικές λέξεις για να χτίσουμε μια πρόταση».

«Να τις δανειστείτε; Και να τις πάτε πού;»

«Όχι μακριά· να, εδώ, στο συγγραφέα».

«Θα αστειεύεστε, βέβαια... Και θα μείνει το βιβλίο αυτό χωρίς λέξεις;» είπε αυστηρά η Χτες.

«Μα για λίγο τις χρειαζόμαστε μόνο», παρακάλεσε η Παρατηρητικότητα.

«Δε γίνονται αυτά τα πράγματα. Δεν μπορούν να μείνουν οι δικές μας προτάσεις ασύνταχτες για να φτιάξετε εσείς τη φράση που θέλετε. Κι αν τύχει κάποιος ν' ανοί-

ξει το βιβλίο και δει ότι λείπουν λέξεις; Λυπάμαι, δε γίνεται. Παρακαλώ, φύγετε. Και κλείστε το εξώφυλλο βγαίνοντας».

Ο Ηταν κι η Παρατηρητικότητα απογοητεύτηκαν, αλλά δεν το έβαλαν κάτω. Άνοιξαν και ρώτησαν όλα τα βιβλία της βιβλιοθήκης, και δεν ήταν και λίγα. Μα όλα αρνήθηκαν να τις βοηθήσουν. Με τα πολλά, στράφηκαν σε κάτι περιοδικά που ήταν πεταγμένα στο πάτωμα. Μα ούτε κι αυτά ήθελαν να δανείσουν έστω μία λέξη.

«Έλεγαν ότι ο έντυπος λόγος περνάει κρίση, και δεν το πίστευα...» αναστέναξε ο Ηταν αποκαρδιωμένος. «Καμία λέξη δε δέχεται να βγει απ' την πρότασή της και να μας συνδράμει στην ανάγκη μας».

«Ούτε καν το λεξικό», βόγκηξε η Παρατηρητικότητα, «που έχει τόσες λέξεις!»

«Κοίτα, όσο να 'ναι, έχουν δίκιο. Είναι επικίνδυνο να πετάγονται σκόρπιες λέξεις στον αέρα», παραδέχτηκε ο Ηταν.

«Και τι θα κάνουμε τώρα;»

«Αφού οι λέξεις των γραπτών manent εκεί που είναι, μήπως να δοκιμάσουμε τις συναδέρφους που volant;»

Έτσι κι έκαναν. Με σύμφωνα σφιγμένα απ' το φόβο, κατέβηκαν στο δρόμο και σκαρφάλωσαν σε μια ξερακιανή νεραντζιά. Σε λιγάκι από κάτω πέρασε ένα ζευγάρι. Έβγαιναν οι λέξεις από το στόμα τους και χόρευαν κι ανέβαιναν στον αέρα. Ο Ηταν και η Παρατηρητικότητα σφύριξαν στις λέξεις που πετούσαν.

«Αχ, κοίτα εκεί, δυο λέξεις πάνω στο δέντρο! Τι θέλετε;»

«Σας παρακαλούμε, μπορείτε να 'ρθείτε μαζί μας να πούμε καποιανού δυο λόγια;» παρακάλεσε η Παρατηρητικότητα.

Δεν πρόλαβε όμως ν' αποσώσει την πρότασή της, γιατί οι λέξεις χάθηκαν στον ουρανό και τη θέση τους πήραν άλλες, και άλλες, και άλλες· οι λέξεις πετούσαν με απίθανη ταχύτητα, ροδάνι πήγαινε η γλώσσα του ζευγαριού. Μέχρι ν' απομακρυνθεί, μόνο δυο λεξούλες κατάφεραν να ψαρέψουν, τον Ποτέ και την Η, θηλυκού γένους, ενικός.

«Η Παρατηρητικότητα Ηταν Ποτέ», συστήθηκαν μεταξύ τους, αλλά δε βγάλαν νόημα.

Σε λιγάκι πέρασε μια παρέα αγοριών. Μέχρι να στρίψουν τη γωνία, οι λέξεις μάζεψαν ένα εκτενές γλωσσάρι βρισιών. Επειδή δεν τις χρειάζονταν όλες, τις ευχαρίστησαν και τις άφησαν να πετάξουν στον ουρανό. Κράτησαν μόνο τα Σκατά, γιατί ποτέ δεν ξέρεις τι θα σου τύχει. Πέρασαν κάμποση ώρα πάνω στο δέντρο, μαζεύοντας σκόρπιες λέξεις από τους περαστικούς. Οι προφορικές κουβέντες ήταν πολύ πρόθυμες να βοηθήσουν, γιατί ήταν ομιλητικοί χαρακτήρες και τους άρεσε να βρίσκονται στο στόμα όλων.

Η νεραντζιά είχε αρχίσει να στενάζει κάτω από το βάρος των λέξεων, γιατί, όπως ξέρετε, μερικές κουβέντες είναι βαριές. Έφυγαν λοιπόν πιασμένες φωνήεν φωνήεν

από το δέντρο και ανέβηκαν στου συγγραφέα. Έλα όμως που γινόταν πανικός... Σκόρπιες λέξεις, ατάκτως εριμμένες, σαν μπερδεμένες τηλεφωνικές συνομιλίες. Δυσκολεύτηκαν ο Ηταν κι η Παρατηρητικότητα να τις βάλουν σε τάξη. Κόντευε να ξημερώσει μέχρι να μπουν στη σωστή σειρά. Με σταθερό βήμα πλησίασαν το συγγραφέα, σκαρφάλωσαν το πόδι του γραφείου του και πήγαν κοντά του. Στάθηκαν στη σειρά κι είπε η καθεμία τ' όνομά της. Μα εκείνος δεν τις άκουσε. Κι αν τις άκουσε, τις άκουσε αλλιώς, στο δικό του το ρυθμό.

«Οι λέξεις που γράφω με πληγώνουν», μονολόγησε. «Μέσα μου αν τις κρατώ, με κόβουν. Όταν τις βγάζω, σηκώνονται και με πλακώνουν. Όπου και να τις ακουμπήσω, με ματώνουν».

«Όχι, όχι», φώναξε το Όχι.

«Δεν είναι έτσι», είπε ο Δεν, η Είναι και ο Έτσι.

Μα ο συγγραφέας δεν άκουγε.

«Άλλες λέξεις θα 'θελα να 'γραφα, λέξεις ωραίες και δυνατές. Όχι σαν αυτές, που 'ναι βουτηγμένες στην πίσσα που 'χω για καρδιά».

Και μ' αυτό κατάπие μια χούφτα πολύχρωμα χαπάκια κι άφησε την πένα του να κοιμηθεί.

Τελικά, ο συγγραφέας σκότωνε τις λέξεις ή οι λέξεις σκότωναν το συγγραφέα;

το περδόνι

Βαθιά στον κήπο της ζωής, πίσω από τα βάτα των κακών ονείρων και πλάι στον τριανταφυλλώνα των προσδοκιών, κρυμμένο στο πιο σκιερό κομμάτι, ζούσε το Περδόνι. Μικρό σαν ακίδα στο δέρμα, καθόταν στο σκοτάδι του και έγνεθε. Τα χείλη του, παχιά και κατακόκκινα, μουρμούραγαν λόγια από αιώνες ξεχασμένα, μα λόγια με νόημα που ξεπερνά τις λέξεις και χύνεται ζεματιστό κατευθείαν στις καρδιές.

Όταν ο κόσμος ήταν ακόμα νινί, με τα φωνακλάδικα ηφαιίστειά του και τα κακομαθημένα πείσματα των σεισμών του, τότε που ήπειροι δεν είχαν ακόμα βρει θέση να βουλευτούν, οι άνθρωποι έριζαν για τις αρμοδιότητες του κάθε θεού. Υπήρχαν τόσοι θεοί όσοι και φόβοι, κι αυτό μπορεί να ήταν λίγο μπερδευτικό, μα δεν ήταν κακό. Γιατί, όσο υπήρχε χώρος για τόσο πολλούς θεούς, υπήρχε χώρος και γι' άλλα τόσα πιστεύω, και οι άνθρωποι έβρισκαν άλλους λόγους για να αλληλοσκοτωθούν, μα ποτέ στ' όνομα αναρμόδιων θεών. Τότε ήταν που γεννήθηκε το Περδόνι από τη μεγάλη μήτρα της νυχτιάς

και το σπέρμα ενός άνεργου θεού, που ξεστράτισε και χώθηκε στις δίπλες της μαύρης σκοτεινιάς. Έσκουζε το νεογέννητο για στοργή και τροφή –όχι απαραίτητα με αυτή τη σειρά– μα κανείς δεν το έστερξε. Μήτε η νύχτα, που είχε τις μαύρες της, μήτε ο θεΐσκος, που επέστρεψε στο πάνθεόν του ελπίζοντας οι άνθρωποι να τον διορίσουν σε κάποια θρησκεία.

Το Περδόνι είχε πείσμα να ζήσει. Έκλαιγε όλη μέρα κι όλη νύχτα, ώσπου τα ηχητικά του κύματα τάραξαν τον ιστό μιας τεράστιας αράχνης. Η αράχνη το λυπήθηκε, του έπλεξε κούνια ζηλευτή και το ανέθρεψε στην οχτάποδη αγκαλιά της. Έτσι έζησε το Περδόνι τα πρώτα δέκα χρόνια της ζωής του, ώσπου η αράχνη πέθανε. Έμεινε λοιπόν μονάχο κι έρημο. Τι παράξενο πλάσμα, μαυριδερό σαν τη μαύρη μάνα του και με τον κόκκινο θύσανο των μαλλιών του πατέρα του... Τι θα έκανε στη ζωή του αυτό το πλάσμα; Θα 'βρισκε δουλειά ή θα έβγαινε στ' αζήτητα, όπως οι μονόκεροι και οι γρύπες;

Το Περδόνι δεν ήταν ούτε αγόρι ούτε κορίτσι. Ούτε παιδί ούτε γερόντισσα. Είχε όμως τη σοφία ολωνών, ακριβώς επειδή ήτανε κανέννας. Ζούσε σε κήπο κρεμαστό – κρεμόταν από τα χείλη του καθενός μας, μα περισσότερο ισορροπούσε στ' ανομολόγητα, κρυφά μας πάθη. Εκεί που φυτρώνουν τα παχιά πλατάνια των υποσχέσεων, τα σαπρόφυτα των τύψεων, εκεί και τα αιθαλή κυπαρίσσια της ελπίδας. Εκεί καθόταν το μικροκαμωμένο Περδόνι, με τα βαθιά σχιστά του μάτια και την ανή-

μερη κόκκινη φωτιά για μαλλιά, εκεί καθόταν σαν τσαντισμένο σπίρτο κι έγνεθε. Αράχνη δεν ήταν, μα ήξερε να πλέκει ιστούς σαν γνήσιο αραχνοπούλι, κι ας είχε μόνο δύο χεράκια κι όχι οχτώ. Ζούσε την αραχνιασμένη του ζωή χωμένο στο ίδιο δάσος όπου γεννήθηκε, μην ξέροντας τίποτα για τον έξω κόσμο, μήτε και ο κόσμος γι' αυτό. Ώσπου ένα βράδυ έπεσε στον ιστό του μια γυναίκα και του τον έκανε ρημαδιό.

«Πού πας, κυρά μου;» φώναξε το Περδόνι βγαίνοντας από την κοιμηθιά του. «Έτσι καταστρέφουν τους ιστούς του ξένου κόσμου; Κάτσε να σε φάω, για να μάθεις».

«Για πλησίασε αν σου κοτάει!» απείλησε η γυναίκα ενώ πάλευε ν' απελευθερωθεί. «Άλλωστε ποτέ κανείς δε με χώνεψε. Θα σου πέσω βαριά αν με φας».

«Μη νομίζεις ότι τα χαριτωμένα λογοπαίγνιά σου θα σε σώσουν», είπε κι έπλεξε γύρω της γερό ιστό. «Πούθε έρχεσαι και τι γυρεύεις στο απάτητο απ' ανθρώπου πόδια δάσος μου;» τη ρώτησε μόλις την τακτοποίησε στο ντουλάπι του.

«Πάντα πιάνεις κουβεντούλα με το φαγητό σου πριν το φας;» είπε η γυναίκα κι έκλεισε το στόμα της.

Το Περδόνι σούφρωσε τα παχιά του κόκκινα χείλη.

«Να σου πω τη μαύρη αλήθεια, τα έντομα είναι πολύ βαρετές υπάρξεις και δεν έχουν πολλά να πουν». Η γυναίκα όχι μόνο δεν άνοιξε το στόμα της, αλλά έκλεισε και τα μάτια. «Αν σε λύσω, θα μου μιλήσεις;» είπε τελικά το Περδόνι, γιατί πεινούσε περισσότερο για παρέα,

παρά για φαγητό. Την έλυσε λοιπόν και της έφερε και κρύο νερό για να πιει και φρεσκοπιασμένες ακριδούλες για να φάει. «Ποια είσαι λοιπόν, γυναίκα; Άνθρωποι ποτέ δε φτάνουν στο σκοτεινό μου δάσος, γιατί φοβούνται και που το βλέπουν».

«Με λένε Ολιαλεοριολία, και δε φοβάμαι τα δέντρα, αλλά τους ανθρώπους. Έρχομαι από τόπο μακρινό κι ελπίζω ξεχασμένο. Έφυγα από την πόλη μου γιατί εκεί οι άνθρωποι διαλέξανε καινούριο θεό».

«Ε, και τι μ' αυτό; Οι θεοί πάνε κι έρχονται ανάλογα με τη μόδα».

«Δεν αντιλέγω, μα αυτός ο νιόφερτος θεός κήρυξε ύπουλο πόλεμο στις γυναίκες. Έφτιαξε κάτι ιστορίες να τραβάς τα κόκκινα φουντωτά μαλλιά σου. Τάχα μου εμείς, οι γυναίκες, είμαστε η μήτρα κάθε κακού στον κόσμο, η ρίζα κάθε αμαρτίας. Λέει ο θεός τους ότι μια γυναίκα έκλειψε το μήλο της γνώσης που το 'χε μόνο για δικό του, ο μοναχοφάης».

Το Περδόνι έσκασε στα γέλια. «Καλέ, ακόμα κι εγώ εδώ, στην εσχατιάς την άκρη, ξέρω ότι είναι αδύνατο να κλέψεις τα μήλα της γνώσης. Μόνο να τα καλλιεργήσεις ο ίδιος μπορείς, με κόπο και μεράκι. Και πάλι ζήτημα είναι αν θα σου καρπίσουνε ποτέ».

«Έλα μου, ντε!» συμφώνησε η Ολιαλεοριολία. «Μα τους βόλεψαν τους συντοπίτες μου αυτές οι ψευτιές. Μας έκλεισαν στο σπίτι, μας απαγόρευαν να πηγαίνουμε όπου θέλουμε και να κάνουμε κουμάντο το κορμί

μας και σε ποιον το δίνουμε. Λέει οι άντρες πρέπει να ορίζουν τα κορμιά και τη μοίρα των γυναικών επειδή ξέρουνε καλύτερα».

Το Περδόνι έπεσε κάτω απ' τα γέλια. «Αχ, σταμάτα... αιώνες είχα να γελάσω έτσι! Μα ακόμα και τα βρύα ξέρουν ότι οι άντρες είναι πιο αργόστροφοι, αφού το μισό μυαλό τους βρίσκεται σε άλλο κεφάλι».

«Πού το πας αυτό;» συνέχισε η Ολιαλεοριολία νευριασμένη. «Ο νέος τους θεός διακηρύσσει ότι ο έρωτας χρειάζεται τους ψηλούς φράχτες της παντρείας γιατί, αλλιώς, είναι αμαρτία βαριά κι ασήκωτη. Λέει ότι, ακόμα και να κοιτάξεις μια γυναίκα με το κοκό στο μυαλό, είναι ντροπή».

«Κι αν έχουν περάσει θεοί και θεές από τα μέρη μου... τέτοιες ανωμαλίες δεν έχω ξανακούσει».

«Γι' αυτό έφυγα. Μα όπου κι αν πήγα ο καινούριος θεός είχε γίνει πολύ της μόδας. Σε μερικούς τόπους μάλιστα, έτσι και κάνεις το λάθος να πεις πως δεν πιστεύεις αποκλειστικά σ' αυτόν, σε καίνε ζωντανή. Σε πειράζει να μείνω εδώ, στο δάσος σου; Φαίνεται αμόλυτο από τη νέα θρησκεία».

Το Περδόνι συμφώνησε με χαρά γιατί του άρεσε η παρέα της. Της είπε και τη δική του ιστορία, η οποία μετά τους δυο πρώτους αιώνες ήταν λίγο βαρετή. Ζήσαν λοιπόν έτσι για κάμποσα χρόνια και ήταν ευτυχημένοι, αν κι η Ολιαλεοριολία πού και πού αναστέναζε όταν θυμόταν αυτούς που άφησε πίσω. Το Περδόνι την παρηγο-

ρούσε: «Μην ανησυχείς. Με τέτοιες απάνθρωπες βλακείες που λέει ο θεός τους για τις γυναίκες και το σεξ, γρήγορα θα πάρει πόδι».

Όμως το Περδόνι έκανε λάθος. Μέσα σε λίγα χρόνια η νέα θρησκεία απλώθηκε κι έφτασε στις παρυφές του δάσους. Άρχισαν οι πιστοί να κόβουν δέντρα για να χτίσουν σπίτια κι εκκλησίες, χωρίς μάλιστα να ευχαριστούν τη μαμά γη παρά μόνο το θεό τους. Όπου κι αν πήγαιναν γκρεμίζανε τους παλιούς ναούς και απαγόρευαν τη λατρεία άλλων θεών πλην του δικού τους.

«Α όλα κι όλα!» τα πήρε το Περδόνι. «Κι εγώ παιδί θεού είμαι, αλλά δε μεγαλοπιάνομαι. Ολιαλεοριολία, σήκω. Θα πάμε να βρούμε το θεό τους και θα του κάνουμε παράπονα».

Άφησαν λοιπόν το δάσος και πήραν δρόμο. Μόνο που ούτε το Περδόνι ούτε η Ολιαλεοριολία ήξεραν πού έπεφτε το σπίτι του θεού.

«Περδόνι, δε θέλω να σε προσβάλω, γιατί είσαι και μισός θεός, αλλά μήπως χαθήκαμε;»

«Μην ανησυχείς. Κάποια στιγμή ο δρόμος θα μας βγάλει στον προορισμό μας».

«Ελπίζω αυτή η στιγμή να είναι σύντομα, γιατί εγώ δεν είμαι αθάνατη, σαν και του λόγου σου».

«Έχε μου εμπιστοσύνη», την καθησύχασε το Περδόνι.

«Εσένα σου 'χω εμπιστοσύνη. Του Γίγαντα που μας έχει πάρει στο κατόπι δεν έχω».

Πράγματι, ένας Γίγαντας είχε ξεφυτρώσει μέσα από τη

γη – που ακόμη είχε την τάση να ξερνάει πλάσματα όταν την έπιαναν καούρες.

«Α, ωραία, θα τον ρωτήσουμε αν πάμε καλά... Γεια σου, Γίγαντα. Μήπως ξέρεις πού πέφτει το σπίτι ενός νεοδιορισμένου θεού που έχει κόμπλεξ με το σεξ και τις γυναίκες;»

Ο Γίγαντας αποκρίθηκε με φωνή σεισμού: «Και να τον ξέρω, και να σου τον πω, λίγο θα σου χρησιμέψει γιατί ένα είναι σίγουρο... Ο δικός σου δρόμος οδηγεί κατευθείαν στην κοιλίτσα μου».

Πριν καν αποσώσει τις εξυπνάδες του, άρπαξε το Περόνι και το έκανε μια χαψιά. Η Ολιαλεοριολία δεν κάθισε με σταυρωμένα χέρια. Να τα βάλει με το Γίγαντα έτσι, άοπλη, δεν μπορούσε. Μπορούσε όμως να το βάλει στα πόδια. Έτρεξε και χώθηκε στο λαγούμι μιας αλεπούς. Απ' έξω ο Γίγαντας άρχισε να το γκρεμίζει. Τους πήρε χαμπάρι η αλεπού κι έπαθε σοκ.

«Δεν το πιστεύω! Εδώ βρήκες να χωθείς για να του ξεφύγεις;»

«Αχ, αλεπού μου...» αναστέναξε η γυναίκα. «Πούλησέ μου μια χούφτα πονηριά για να του ξεφύγω και ν' απελευθερώσω το φιλαράκι μου, κι εγώ σου δίνω... σου δίνω τα μαλλιά μου».

«Χμ», έκανε η αλεπού. «Πάντα ήθελα μια γούνα για το χειμώνα».

Έκοψε η Ολιαλεοριολία τα μαλλιά της, έχασε τη χούφτα πονηριά και βγήκε απ' το λαγούμι: «Ψιτ, Γίγαντα!

Έτσι, ξεροσφύρι, θα με φας; Ούτε ένα ορεκτικό, ένα επιδόρπιο, λίγο κρασάκι;»

«Έλεγα νατσιμπήσω ένα μικρογεύμα για μεσημέρι».

«Το φάστφουντ δεν κάνει καλό στην υγεία. Πάμε να σου στρώσω κάπου να με φας με το πάσο σου». Πείστηκε ο Γίγαντας, γιατί ήταν κοιλιόδουλος, και τράβηξαν για ένα πλακουτσωτό βουνό, όπου η γυναίκα ισχυριζόταν πως βρισκόταν το πιο φημισμένο εστιατόριο ανατολικά της Λαιμαργίας. «Πάω να μ' αλείψω με λαδάκι και να με τσιγαρίσω», είπε η Ολιαλεοριολία μόλις έφτασαν. Αντί όμως για λάδι, πασαλείφτηκε με καυστική σόδα. Νέρωσε και το κρασί με άλλη τόση σόδα, σέρβιρε και σερβιρίστηκε, και του 'πε: «Πιες κρασί και φάε με να πάνε τα φαρμάκια κάτω, κι είτε προτού χαρείς μπουκιά τσιρλιό να μη σ' αφήσει πάτο».

Έτσι κι έγινε. Με το που την κατάπие, η Ολιαλεοριολία έκανε σέρφινγκ στα γαστρικά υγρά, άρπαξε το λιπόθυμο Περδόνι και βγήκε γκαζωτή από τον κάτω δρόμο. Μεμιάς το βάλανε στα πόδια κι αφήσανε το Γίγαντα ν' αναρωτιέται αν ήταν αλλεργικός σε κάτι.

Το Περδόνι ευχαρίστησε χίλιες φορές τη φίλη του: «Σου χρωστώ την αιωνιότητά μου. Δε θα 'θελα να την περάσω στο παχύ έντερο ενός Γίγαντα».

Εκεί που τα σύννεφα κάνουνε στροφή για να κυλήσουν απ' την άλλη, εκεί είχαν τη συνοικία τους οι θεοί. Μόλις έφτασαν η γυναίκα κι ο ημίθεος φίλος της, χτύπησαν την πύλη, γιατί περιττεύει να πούμε ότι η συνοικία των θεών

δεν είναι ξέφραγο αμπέλι· έχει και τα τείχη της, και τις τάφρους της, και τους σεκιουριτάδες της – κάτι ξεπεσμένους αγίους και δευτεροκλασάτες ιέρειες.

«Γεια σας», είπε το Περδόνι. «Θα θέλαμε να δούμε το θεό που είναι πρώτος στο τοπ τεν θεοτήτων αυτή την εποχή».

«Έχετε κλείσει ραντεβού;»

«Ναι, έχω ένα όραμα για τις δέκα το βράδυ», είπε η Ολιαλεοριολία, που είχε μάθει πέντε πράγματα για το πώς δούλευε η νέα θρησκεία. Ο φύλακας τους άφησε να μπουν. Έφτασαν στου θεού που έψαχναν, τους άνοιξε ένας παρατρεχάμενος και τους οδήγησε για ακρόαση. «Θεέ μου, ήρθαμε εδώ από τα πέρατα του κόσμου και πιο πέρα για να σου ζητήσουμε χάρη μεγάλη. Από τότε που διορίστηκες θεός στα μέρη μας εμείς, οι γυναίκες, δεν έχουμε δει άσπρη μέρα. Θεωρούμαστε ιδιοκτησία των πατεράδων ή των αντρών μας. Μας νομίζουν πονηρές κι αλαφρόμυαλες, συναισθηματικές και υστερικές, ρίζα όλων των κακών του κόσμου. Τα ιερά μας έμμηνα ξαφνικά γίναν βρόμικα, πηγή ντροπής, κι όχι τιμή και περηφάνια. Δε νομίζεις ότι παρατράβηξες το σχοινί;»

Ο θεός, ένας παππούλης με αχτένιστη άσπρη γενειάδα, άνοιξε το στόμα του να μιλήσει, μα σαν να δίστασε και το έκλεισε. Το άνοιξε πάλι, μα το έκλεισε ξανά. Στο τέλος είπε: «Κοιτάχτε, δεν είμαι εγώ ο αρμόδιος. Αυτή την περιγραφή έργου μου δώσανε οι προφήτες· εγώ τη δουλειά μου κάνω. Ξέρετε πόσους αιώνες ήμουν στο ταμείο ανεργίας περιμέ-

νοντας να διοριστώ; Κι αν θέλετε να ξέρετε, το μισθό μου τον μοιράζομαι με άλλους δυο – ο τρίτος μάλιστα είναι πουλί. Λυπάμαι, αλλά έτσι είναι τα πράγματα για την ώρα. Όταν συνταξιοδοτηθώ με το καλό, διορίστε άλλον».

«Και πότε λες να βγεις στη σύνταξη;» ρώτησε η Ολιαλεοριολία εκνευρισμένη.

«Άσε...» φιθύρισε το Περδόνι. «Οι θεοί, απ' τη στιγμή που βρουν καρέκλα, κάνουν αιώνες μέχρι να ξεκουμπιστούν».

«Κοιτάχτε, σε δύο χιλιάδες χρόνια περίπου θ' αρχίσει να ξεφτάει η μπογιά μου. Θα βγει και κάποια Νίτσα ή Νίτσε και θα πει ότι πέθανα. Κάντε λίγο υπομονή».

Προσπάθησαν να τον συνετίσουν, αλλά μάταια· οι θεοί είναι αγύριστα κεφάλια· από την πολλή λατρεία καβάλανε εύκολα το καλάμι. Μάλιστα, ο θεός τούς ενημέρωσε ότι δεν κανόνισε ο ίδιος έτσι τη θρησκεία, αλλά κάτι προφήτες και απόστολοι, κι εκείνον να μην τον μπλέκουν. Έτσι, έφυγαν άπραγοι.

«Δεν το πιστεύω ότι το ριζικό των γυναικών προδιαγράφεται τόσο ζοφερό για τα επόμενα δυο χιλιάδες χρόνια!» είπε η Ολιαλεοριολία μόλις βγήκαν από το παλάτι.

«Έλα, μωρέ... Ξέρεις πόσο γρήγορα περνάνε;» την παρηγόρησε το Περδόνι, όμως αυτή ήταν απαρηγόρητη.

«Εγώ ξέφυγα και θα πεθάνω ελεύθερη. Όμως τι θ' απογίνουν όλες οι άλλες αδερφές μου, που θα γεννηθούν και θα ζήσουν μες στη σκλαβιά, χωρίς δικαίωμα στο σεξ, ούτε καν στο ίδιο τους το σώμα;» σπάραξε η Ολιαλεοριολία και κάθισε κάτω ηττημένη.

Το Περδόνι πολύ λυπήθηκε κι ένιωσε στον πόνο της τον πόνο όλων των γυναικών που θ' ακολουθούσαν. Έξυσε τα θυσανωτά μαλλιά του και συλλογίστηκε. Πήρε από το χέρι την απαρηγόρητη φιλενάδα του και τράβηξαν για τον Οργανισμό Απασχόλησης Ένθεου Δυναμικού.

Πριν καν μπουν μέσα, τους πρόλαβε η υπάλληλος: «Μην μπαίνετε στον κόπο να κάνετε αίτηση. Όλες οι θέσεις για θεούς έχουν καλυφθεί για τα επόμενα 1.230 χρόνια».

Το Περδόνι δεν έκανε πίσω: «Ήρθα να κάνω αίτηση για έναρξη επιτηδεύματος, όχι για να διοριστώ».

«Όπως θέλετε. Όμως να ξέρετε ότι οι ελεύθεροι επαγγελματίες θεοί ζουν στην ψάθα. Με μια χούφτα πιστούς, ούτε τα χαρτόσημα δε θα ξεπληρώσετε». Το Περδόνι επέμεινε. Η υπάλληλος έγραψε τα στοιχεία του και στο τέλος τον ρώτησε: «Τι θεός θέλετε να γίνετε;»

Το Περδόνι κοίταξε τη φίλη του με αγάπη και είπε: «Να υφαίνω ξέρω μόνο, μα από τώρα και για όσο η αιωνιότητα είναι αιώνια θα υφαίνω τα όνειρα των γυναικών. Και καθώς τα υφαίνω θα σιγομουρμουράω ή θα βροντοφωνάζω λόγια δύναμης και τόλμης. Κι όσες γυναίκες σηκώνουν τ' ανάστημά τους ενάντια σ' αυτούς που τις θέλουνε σκυφτές, σ' εμένα ας στρέφονται, κι εγώ θα υφαίνω λόγια δύναμης και θάρρους για να μη λιγοψυχούν. Να τι θεός θα γίνω».

Η Ολιαλεοριολία δάκρυσε ακούγοντας το φίλο της. Σ' ευχαριστώ, του είπαν τα μάτια της.

«Για ένα λεπτό...» είπε η υπάλληλος. «Αν πέσετε κάτω από 1.484 πιστούς ετησίως, θ' αναγκαστείτε να πληρώσετε ΦΠΑ».

«ΦΠΑ;» ρώτησαν με μια φωνή το Περδόνι και η Ολιαλεοριολία.

«Ναι, Φόρο Προστιθέμενου Αίματος. Κάποιος θα πρέπει να θυσιάζεται για να ισχύει η άδειά σας».

Η Ολιαλεοριολία στυλώθηκε και με μάτια που έλαμπαν είπε: «Περδόνι, φίλε και θεέ μου, θέ' να θυσιαστώ εγώ πρώτη. Αν και δεν το βλέπω θυσία, αλλά δώρο· προς εμένα και τις αδερφές μου. Θα είμαι η πρώτη, μα δε θα είμαι η τελευταία που θα προτιμήσει να πεθάνει άνθρωπος παρά να ζήσει σκλάβο. Μια χάρη όμως σου ζητώ: να μην υφαινείς λόγια θάρρους μόνο για τις γυναίκες, αλλά για όλους όσους ορθώνουν τ' ανάστημά τους ενάντια στο ρεύμα».

Κι έτσι, το Περδόνι, μικρό σαν ελπίδα, κάθεται στον κήπο της ζωής και γνέθει λόγια θάρρους και τόλμης για όσες και όσους κολυμπούν ενάντια στο ρεύμα. Κάποιες ακούμε τα σιγανά λογάκια του την ώρα που μας κόβονται τα γόνατα· κάποιοι αναθαρρεύουμε από το φως του όταν η καρδιά λιγοφυχά. Κι όσο περισσότερες πιστεύουμε στο Περδόνι, τόσο λιγότερο αίμα χύνεται.

μέσα έξω

Τα παλιά τα χρόνια, όταν ο κόσμος ήταν αλλιώς κι όχι όπως τώρα, κι η φύση ήταν ακόμη άσπιλη και αγνή σαν ντοκιμαντέρ, κι οι άνθρωποι αλληλοσκοτώνονταν μόνο με πέτρες και ρόπαλα, το ανθρώπινο γένος ήταν χωρισμένο σε δύο είδη. Υπήρχαν οι άνθρωποι που ήταν μέσα και οι άνθρωποι που ήταν έξω. Η γη λοιπόν ήταν χωρισμένη σε δυο κομμάτια μόνο. Το ένα ήταν από εδώ και το άλλο από εκεί, όμως το εδώ γινόταν εκεί και το εκεί εδώ αν πήγαινες λίγο παραπέρα, οπότε μάλλον κανένα δεν ήταν πουθενά ή όλα ήταν παντού.

Το ένα κομμάτι της γης, αυτό που είναι πάνω από τη γραμμούλα που πάει γύρω γύρω της γης, ήταν το Μέσα. Το άλλο κομμάτι, αυτό κάτω από τη γραμμούλα που έκοβε τη γη στα δυο, ήταν το Έξω· οπότε η γη ήταν χωρισμένη ίσα στα δυο, δεν είχε περισσότερο Μέσα απ' όσο Έξω. Κι επειδή η γραμμούλα είναι πολύ λεπτή –κοιτάχτε οποιονδήποτε χάρτη ή υδρόγειο– δεν υπήρχε ενδιάμεσος τύπος ανάμεσα στο Έξω και το Μέσα. Το Έξω δεν μπορούμε να το πούμε Πάνω ούτε το Μέσα να το

πούμε Κάτω, γιατί ακόμη και την παλιά εκείνη εποχή η γη γύριζε, και συχνά έρχονταν τα πάνω κάτω.

Εγώ, που λέτε, γεννήθηκα στο Έξω, πριν από πολλά χρόνια. Έξω ζούσαν πολλοί άνθρωποι. Από κοριτσάκι θυμάμαι πάντα κόσμο γύρω μου, συγγενείς και φίλους, μα και ξένους, περαστικούς και οδοιπόρους. Μόνο πολύ αργότερα κατάλαβα ότι έβλεπα τόσο κόσμο γιατί ήμουνα συνέχεια έξω. Όλοι ζούσαμε έξω – στο δρόμο, στις πλατείες, στα λιβάδια, γενικά στο ύπαιθρο. Σπάνια μαζευόμασταν σπίτια μας – πολλοί μάλιστα δεν είχαμε καν σπίτια. Κι όσο για τα σπίτια που υπήρχαν, τοίχους δεν είχανε, μονάχα κολόνες και υποτυπώδεις στέγες, ίσα ίσα για να μη μας χτυπά ο ήλιος και τ' άλλα στοιχεία της φύσης. Την εποχή των βροχών κρεμάγαμε κουρελούδες να μη μας πιτσιλάει κι ας ήτανε πάντοτε ζεστή η εξωτερική βροχή.

Ζούσα με τον πατέρα μου, τη μάνα μου και τις τέσσερις αδερφάδες μου. Τις λέγανε Λουκία, Ικία, Βλακία και Σουλπικία. Εμένανε με λέγανε Κακία. Οι γονείς μας ήταν ξωτάρηδες και δουλεύανε ολημερίς στα χωράφια. Σηκωνόντουσαν νωρίς νωρίς, πριν καν ροδίσει η αυγή, με το που σκίζανε οι πρώτες αχτίδες τη μαύρη κουρτίνα τ' ουρανού. Γυρίζανε με το μούχρωμα, την ώρα που τα χρώματα ξεβάφουν και γίνονται όλα σαν να τα 'χεις σβήσει με γομολάστιχα, αλλά όχι πολύ καλά.

Δεν τους βλέπαμε πολύ τους γονείς μας, μα δε μας πείραζε γιατί βλέπαμε ένα σωρό άλλους ανθρώπους, κι

ήταν αυτοί η οικογένειά μας. Στο Έξω οικογένειά σου ήτανε οι άνθρωποι που τύχαινε να βρίσκεσαι μαζί τους εκείνη τη στιγμή. Όλος ο κόσμος μια οικογένεια ήτανε – όλες τις γυναίκες τις έλεγες μαμά κι όλους τους άντρες μπαμπά. Μόνο μια φορά το χρόνο μαζευόταν αποκλειστικά η βιολογική σου οικογένεια, για τη γιορτή του Νινιπού. Αυτή η γιορτή ήταν το μεγαλύτερο πανηγύρι στο Έξω. Ήταν η μόνη φορά που μπαίναμε κάπου μέσα, σ' έναν κλειστό χώρο. Κι επειδή δεν υπήρχαν κλειστοί χώροι πουθενά στον τόπο μας, χτίζαμε ειδικές κατασκευές γι' αυτή τη γιορτή, που κρατούσε μία βδομάδα και κάθε τέσσερα χρόνια κρατούσε τέσσερις βδομάδες.

Λάτρευα τη γιορτή του Νινιπού γιατί 'τανε η πιο τρελή, η πιο γελαστερή γιορτή, μα δεν την καταλάβαινα, γιατί δεν ήξερα τι γιορτάζαμε ακριβώς, μια και για να το μάθεις έπρεπε να κλείσεις τα δώδεκα και δυο μήνες. Μόλις τα 'κλεινες, γινόταν μια επίσημη τελετή, όπου σε μυούσανε στα μυστήρια του Νινιπού.

Εγώ 'μωνα το μεσαίο αδέρφι. Η Ικία κι η Λουκία ήταν μεγαλύτερες, η Βλακία κι η Σουλπικία μικρότερές μου. Μόνο η Ικία ήξερε τι σήμαινε η γιορτή του Νινιπού, γιατί είχε ήδη μπει στα δεκατέσσερα, μα δεν μπορούσε να μας πει, όσο κι αν εμείς την κρεμάγαμε ανάποδα από δέντρα, της γαργαλούσαμε τις πατούσες και ρίχναμε πάνω της αράχνες και κάμπιες. Το μόνο που μας είπε, την ώρα που δεν ούρλιαζε, είναι πως απαγορεύεται να μας αποκαλύψει το νόημα της γιορτής κι ότι σε λίγα

χρόνια θα το μάθουμε κι εμείς, και να την κατεβάσουμε αμέσως γιατί θα μας βγάλει τα μαλλιά τρίχα τρίχα. Εμείς την παρατήσαμε στο δέντρο και πήγαμε να κρατήσουμε μούτρα σ' όποιον βλέπαμε που ήταν μεγαλύτερος από δώδεκα και δυο μηνών.

Το χωριό μας στο Έξω λεγόταν Ξώφαλτσο κι ήταν χτισμένο πάνω σε μια μακρουλή χερσόνησο που έκανε ένα στένεμα στη μέση, λες και την είχαν ζουλήξει, μετά ξαναπλάταινε και, τέλος, ξαναστένευε μέχρι που σωνόταν και βουτούσε στη θάλασσα. Το ζουληγμένο κομμάτι της είχε δεν είχε πενήντα μέτρα πλάτος, κι εκεί είχε πάντα πολύ συνωστισμό γιατί ήταν η αγορά, το κεντρικό σημείο του χωριού.

Στην άκρια της χερσονήσου, κει που χωριό και γη πέφτανε στη θάλασσα, βρισκόταν το Εξωτερικό. Το Εξωτερικό ήταν ένα νησάκι –βράχος, πες καλύτερα– ακριβώς αντίκρου απ' τη χερσόνησο. Είχανε χτίσει μια μικρή γέφυρα που το ένωνε με το χωριό. Το νησάκι ήταν τοσοδούλι· να 'τανε όλο κι όλο δυο στρέμματα, το πολύ. Για να περάσεις όμως τη γέφυρα έπρεπε να έχεις διαβατήριο και να βγάλεις συνάλλαγμα, γιατί το νησάκι ήταν άλλη χώρα. Εξωτερικό πηγαίναμε όλοι μια φορά το χρόνο, ένα μήνα πριν απ' τη γιορτή του Νινιπού, και καθόμασταν για μια μέρα, στοιβαγμένοι ο ένας πάνω στον άλλο – μια φριχτή κατάσταση. Δεν υπήρχε τίποτα απολύτως να κάνεις, ούτε ένα λουλούδι να κοιτάξεις, μόνο πέτρες και

κοτρόνες, και μάλιστα κοφτερές. Το συνάλλαγμα το χρειαζόσουν γιατί, κάθε φορά που γκρίνιαζες, κάθε φορά που παραπονιόσουν πως οι πέτρες σε κόβουν ή πω πω πω τι κόσμος ή ουφ βρομάει εδώ ή πεινάω κι άλλα τέτοια, έπρεπε να πληρώσεις πρόστιμο. Το πρόστιμο το μαζεύανε κάτι φύλακες, οι Εξωφρενών, που διαβαίνανε πέρα δώθε το νησάκι και, κάθε φορά που σ' ακούγανε να παραπονιέσαι, σου κόβανε κλήση. Σε πατάγανε κιόλας από πάνω, κι έτσι κι έκανες κιχ, πλήρως δεύτερη κλήση.

Ο θείος Μέλιος μου 'χε πει πως στο Εξωτερικό πάμε όλοι υποχρεωτικά για μια μέρα το χρόνο, ώστε να καταλάβουμε τι ωραία που περνάμε στον τόπο μας και να μη θέλουμε να φύγουμε. Όταν τον ρώτησα γιατί πληρώναμε, μου είπε πως φχαριστιόμασταν τόσο πολύ που όταν γυρίζαμε δεν ήμασταν αναγκασμένοι να πληρώσουμε για την γκρίνια μας, ώστε τελικά η γκρίνια μάς έφερνε χαρά, άρα σταματούσε να είναι εκνευριστική.

Στ' ανατολικά της χερσονήσου του Εώφαλτσου ήτανε το Πυρ το Εξώτερο, όπου καίγανε τα σκουπίδια και τους πολιτικούς, μόλις κλείνανε δέκα χρόνια πολιτικής σταδιοδρομίας και θέλανε σώνει και καλά να συνεχίσουν να είναι πολιτικοί. Εκεί επίσης καίγανε και τους ηθοποιούς που είτε μετά από δέκα χρόνια καριέρας είτε πριν θέλανε να γίνουν πολιτικοί.

Όπως όλα τα Εξώτερα παιδιά, ήμασταν κι εμείς πολύ εξωστρεφή και με το που ξυπνάγαμε ορμάγαμε στις

ρούγες του χωριού μας και παίζαμε όλη μέρα μ' άλλα παιδιά ή και με τους μεγάλους, που άλλη δικαιολογία δεν ήθελαν για να παρατήσουν όποια δουλειά μισοέκωναν εκείνη την ώρα για να πιάσουν το παιχνίδι. Ο λαός του Έξω πέταγε τη σκούφια του για παιχνίδι και γλέντι.

Εγώ με τις αδερφές μου όλο καινούρια παιχνίδια επινοούσαμε, όλο και πιο παράξενα. Έτρεχε η φαντασία απ' τα μπατζάκια μας, μα τούτο δεν ήταν παράξενο στο Έξω, όπου ήμασταν όλοι έξω απ' τα συνηθισμένα. Μια φορά, θυμάμαι, μας μπήκε η ιδέα πως ήμασταν μαϊμούδια. Για τρεις μέρες τρώγαμε μόνο μπανάνες και περνούσαμε ώρες ξεφειριάζοντας η μια την άλλη, μέχρι που βαρεθήκαμε, ειδικά αφού δε βρίσκαμε και καμιά φείρα, κι ήμασταν έτοιμες ν' αλλάξουμε συνομοταξία και να γίνουμε δε θυμάμαι ποιο άλλο ζώο, μέχρι που η Λουκία θυμήθηκε ότι τα μαϊμούδια πηδάνε από δέντρο σε δέντρο καβάλα σε περικοκλάδες. Από δαύτες στα μέρη μας δεν είχαμε, βρήκαμε όμως κάτι σχοινιά, σκαρφαλώσαμε σε κάτι δέντρα, τα κρεμάσαμε απ' τα ψηλά κλαριά κι ύστερα βαλθήκαμε να αιωρούμαστε στον αέρα και να προσπαθούμε να πάμε απ' το ένα δέντρο στ' αντίπερα, μέχρι που η Βλακία είχε μια μετωπική μ' έναν κορμό κι από μαϊμούδι έγινε σακατεμένο μαϊμούδι. Κλάψαμε, αλλά όχι και πολύ, γιατί δεν ξέραμε αν οι μαϊμούδες κλαίνε, μετά όμως ήρθανε κάτι γείτονες, μαζέψανε τη σακατεμένη αδερφή μας και μας μαλώσανε που κάναμε τόσο θόρυβο. Τους είπαμε πως τα μαϊμούδια είναι φω-

νακλάδικα, μα εκείνοι είπαν πως υπάρχουν και μουγκά μαϊμούδια. Αυτό μας έβαλε την ιδέα να παίξουμε τις μουγκές για τις επόμενες τρεις μέρες, προς μεγάλη χαρά πολλών Εξώτερων, αλλά ήταν πολύ βαρετή αυτή η μουγκαμάρα. Τότε η Σουλπικία είχε την ιδέα να προσποιηθούμε πως ήμασταν και τυφλές. Αυτό είχε μεγάλη πλάκα, ιδίως όταν πέφταμε πάνω σε κόσμο και τον ρίχναμε κάτω. Ήμασταν, θαρρώ, ευτυχημένες – αν και δεν το ήξερα τότε. Μέχρι που έγινε το κακό.

Μας είχε μπει η ιδέα να παίξουμε οικογένεια Ροβινσώνα Κρούσου. Ήτανε μαζί μας και κάτι άλλα παιδιά, τ' αδέρφια Φάνης, Χάνης και Κλάνης, η μικρή Βιλιντού και ο κουτσός Τρέχας. Ο Τρέχας είχε κουτσαθεί όταν, νινί ακόμα, του μπήκε η ιδέα ότι μπορούσε να πετάξει και πήγε και πήδησε από κάπου ψηλά, μα το μόνο που κατάφερε ήταν να σακατέψει το πόδι του. Τον λέγαμε Τρέχα γιατί δεν μπορούσε να τρέξει. Το λοιπόν, μπήκαμε στο δάσος που βρισκόταν στις παρυφές του Ξώφαλτσου, έτοιμοι να προσποιηθούμε ότι είχαμε ναυαγήσει σ' ένα ερημονήσι. Γρήγορα όμως τσακωθήκαμε γιατί θέλαμε όλες κι όλοι να γίνουμε Ροβινσώνας Κρούσος ή κυρία Ροβινσώνα Κρούσου· κανένας μας δεν ήθελε να γίνει τα παιδιά τους. Στο τέλος αποφασίσαμε να είμαστε όλες κι όλοι γονείς Ροβινσώνες· υποτίθεται ότι τα παιδιά μας πνιγήκανε στο ναυάγιο.

Την πρώτη μέρα το παιχνίδι μας ήταν βαρετό, γιατί υποτίθεται πως η θάλασσα μας είχε μόλις ξεβράσει κι

ήμασταν ακόμη λιπόθυμοι στην ακτή. Τη δεύτερη μέρα ξαναπήγαμε στο δάσος και ξεκινήσαμε να εξερευνάμε το έρημο νησί μας. Δυστυχώς, το έρημο νησί μας δεν ήταν πολύ έρημο, γιατί ένα σωρό συγχωριανοί διέσχιζαν τα μονοπάτια και δε βοηθούσανε καθόλου να γίνει πιστευτό πως βρισκόμασταν σε μια παρθένα τροπική ζούγκλα. Ο Χάνης πρότεινε να πάμε στο δάσος που ήταν πέρα απ' το ποτάμι. Η Λουκία είπε πως το δάσος εκείνο ήταν το μόνο μέρος όπου δε μας επιτρέπανε να πάμε. Η Λουκία πάντα μας έλεγε τι έπρεπε και τι δεν έπρεπε να κάνουμε. Τη Λουκία την πλακώσαμε στο ξύλο και κινήσαμε για το Μεγάλο Δάσος, όπου κανείς μας δεν είχε ξαναπάει. Η Λουκία ήρθε κι εκείνη, αλλά εγώ έβλεπα στα μάτια της ότι το μόνο που ήθελε ήταν κάποιος μας να πάθει κάτι, ώστε να μπορεί να πει χαιρέκακα: σας το 'πα εγώ. Τη Λουκία ποτέ μου δεν τη συμπάθησα, γιατί ήταν εξυπνάκιας κι ήθελε να περνά το δικό της. Βέβαια, το ίδιο έλεγε κι εκείνη για μένα, αλλά αυτό είναι άλλο θέμα.

Σαν φτάσαμε στο ποτάμι κι αντικρίσαμε το Μεγάλο Δάσος, μας κόπηκε η ανάσα. Ήταν πραγματικά πελώριο. Έτσι όπως το βλέπαμε ν' απλώνεται στην αντίπερα όχθη νιώσαμε δέος για κείνο το ατέλειωτο πράσινο κιλίμι, που έφτανε ίσαμ' εκεί που έβλεπε το μάτι σου και λίγο παραπέρα. Δεν ξέραμε ακριβώς γιατί δεν έπρεπε να πάμε στο Μεγάλο Δάσος κι ούτε θα πηγαίναμε, γιατί πάντα υπακούγαμε στους νόμους του Έξω, αφού κι ελάχιστοι

ήτανε, και εύκολοι να τους τηρήσεις. Έλα όμως που μας είχε μπει η ιδέα να το παίξουμε Ροβινσώνας Κρούσος και χρειαζόμασταν έρημο νησί...

Το ποτάμι δεν ήταν μεγάλο, μα ούτε και ρυάκι. Μέχρι να περάσουμε απέναντι, είχαμε τσακωθεί τουλάχιστον πέντε φορές για το αν ήταν καλύτερο να φτιάξουμε σχεδία / γέφυρα, να κολυμπήσουμε / να πετάξουμε (ιδέα του Τρέχα) / να μην πάμε καθόλου (ιδέα της Λουκίας). Ανηφορίζοντας ανάποδα στο ποτάμι, είδαμε πως στένευε λιγάκι κι είχε και κάτι κοτρόνες καταμεσής. Τις δρασκελίσαμε και βρεθήκαμε απέναντι, στ' ακροδάχτυλα του Μεγάλου Δάσους. Φοβήθηκα λιγάκι μόλις σταθήκαμε μπροστά στον πράσινο τοίχο του δάσους. Δε χρειαζότανε πια να προσποιηθούμε πως ήμασταν καρaboτσακισμένοι σε μια παρθένα τροπική ζούγκλα· το δάσος ήταν απάτητο. Χωριστήκαμε σε ζευγάρια. Εγώ ήμουν παντρεμένη με τη Βιλιντού, που 'ταν η μικρότερη της παρέας, κι έτσι την έκανα ό,τι ήθελα. Η Ικία παντρεύτηκε τον Χάνη, που 'ταν πολύ ωραίο παιδί, με τα χάλκινα μαλλιά και τις ροδαλές φακίδες του. Η Σουλπικία πήρε για άντρα τον Κλάνη, που 'ταν γλυκός, αλλά βαρετός. Ο Τρέχας ήθελε να παντρευτεί τη Λουκία, αλλά εκείνη δεν ήθελε να παίξει γιατί, λέει, ήμασταν ηλίθια, όμως εμείς με δυο χαστούκια την πείσαμε να παίξει, κι έτσι τον παντρεύτηκε. Ο Φάνης δεν ήθελε να παντρευτεί γιατί, λέει, δεν υπήρχε κανένα ωραίο αγόρι, κι έτσι θα περίμενε να εμφανιστεί ο Παρασκευάς.

Αφού χωριστήκαμε σε ζευγάρια, αρχίσαμε την εξερεύνηση του νησιού. Ως εκείνη τη στιγμή δεν είχαμε μπει πιο μέσα στο δάσος, παρά μόνο καμιά δεκαριά μέτρα. Το ποτάμι ακόμη το βλέπαμε από κει που ήμασταν, μια ασημένια λάμψη ανάμεσα στα πυκνά φυλλώματα. Καθώς όμως μπαίναμε όλο και πιο βαθιά το φως άλλαξε, σαν να σκοτείνιασε, και ξάφνου απλώθηκε σιωπή φοβερή.

Ριχτήκαμε στο παιχνίδι μας. Κάποια στιγμή εγώ κι η Βιλιντού πετύχαμε τον Φάνη, που είχε βρει μια μυτερή πέτρα και προσπαθούσε να σκαλίσει κάτι στον κορμό ενός δέντρου.

«Τι κάνεις εκεί;» τον ρώτησα.

«Τίποτα».

Δε γύρισε να μας κοιτάξει. Είχε την προσοχή του στο σκάλισμα.

«Βρήκες τίποτα ενδιαφέρον;» τον ρώτησα και κάθισα κατάχαμα.

«Όχι. Εσύ, Κακία;»

«Μπα, ούτε κι εγώ».

«Μην το πονάς το δεντράκι!» ακούστηκε ξαφνικά η Βιλιντού, που σπάνια μιλούσε.

«Δεν το πονάω, απλά χαράζω ένα σημάδι για να ξέρω να γυρίσω πίσω», της αποκρίθηκε ο Φάνης.

«Ναι, αλλ' αυτό πονάει», επέμεινε η Βιλιντού.

«Δεν πονάει».

«Πονάει».

Προτού καταλάβω τι έγινε, η Βιλιντού όρμησε καταπάνω στον Φάνη, του τράβηξε μια γερή δαγκωνιά στο μπράτσο κι έφυγε τρέχοντας.

«Άουτς!» φώναξε ο Φάνης κι έτριψε το μπράτσο του. «Μα τι έπαθε η Βιλιντού;» με κοίταξε απορημένος.

Ποτέ δεν είχα δει τη Βιλιντού να πεισματώνει. Ήταν μικροκαμωμένη για την ηλικία της, με πυκνά μαύρα σγουρά μαλλιά που έμοιαζαν με φουντωτό θάμνο γύρω απ' το κεφάλι της. Δεν παίζαμε πολύ συχνά μαζί, γιατί ζούσε στην πέρα άκρια του Ξώφαλτσου, αλλά κι επειδή συνήθως δεν έπαιζε άγρια παιχνίδια, όπως εγώ κι οι αδερφές μου. Χωρίς να πούμε τίποτα παραπάνω, πήραμε στο κατόπι τη Βιλιντού. Δεν τη βλέπαμε πια. Μονάχα την ακούγαμε, καθώς έσπαγε κλαδάκια και πάταγε ξερά φύλλα στο διάβα της.

«Βιλιντού! Περιμένε!» φωνάζαμε κι εγώ κι ο Φάνης, ενώ τρέχαμε ξοπίσω της.

Ξάφνου πέσαμε πάνω της. Είχε κοντοσταθεί και κοίταζε το χώμα.

«Ουφ, μα τι σ' έπιασε;» είπα και κάθισα κατάχαμα λαχανιασμένη.

Ο Φάνης στηρίχτηκε σ' ένα δέντρο. «Γιατί με δάγκωσες;» τη ρώτησε, αλλά δεν έμοιαζε να περιμένει απάντηση· ούτε ήταν θυμωμένος. Γι' αυτό τον συμπαθούσα τον Φάνη.

«Σους... κοιτάχτε εδώ».

Ακολουθήσαμε το βλέμμα της, που ήταν στραμμένο στο χώμα. Δεν είδαμε τίποτα. «Πού;»

«Εδώ», επανέλαβε, κι αυτή τη φορά έδειξε με το δαχτυλάκι της καταγής. Σταθήκαμε σκυφτοί από πάνω της κοιτάζοντας εκεί που μας έδειχνε, μα δε βλέπαμε τίποτα εκτός από χώματα, πέτρες και φύλλα. «Να, εδώ, την κλωστούλα!» είπε η Βιλιντού και μας δαχτυλόδειξε μια λεπτή, πολύ λεπτή κλωστούλα, σαν ιστό αράχνης, μα μαυριδερή. Καθίσαμε κι οι τρεις στ' αχαμνά μας για να την περιεργαστούμε.

«Δεν είναι κλωστούλα», είπε πρώτος ο Φάνης.

«Είναι ιστός αράχνης», είπα εγώ σίγουρη.

«Ούτε ιστός είναι», με διόρθωσε ο Φάνης.

Έσκυφα κι άλλο για να τη δω πιο προσεκτικά, γιατί ήταν πολύ λεπτή και δεν την ξεχώριζα απ' τα χώματα. Ήταν ολόισια. Μαύρη. Και πολύ λεπτή. Η Βιλιντού έκανε να την αγγίξει.

«Μη!» της κάνω και της τραβώ το χέρι. Η Βιλιντού με κοίταξε σαν να με θεωρούσε πανηγίθια κι άπλωσε πάλι το χέρι της ν' αγγίξει την κλωστούλα.

«Πώς είναι;» τη ρωτά ο Φάνης.

«Δεν ξέρω», απαντά η Βιλιντού.

Ο Φάνης την άγγιξε κι αυτός επιφυλακτικά, σαν ν' άγγιζε μαμούνι που δεν ήξερε αν είναι ψόφιο ή ζωντανό.

Πώς είναι; τον ρώτησα με τα μάτια. Εκείνος ανασήκωσε τους ώμους. Εμένα δε μου άρεσε καθόλου αυτή η αλλόκοτη κλωστούλα.

«Πάμε να φύγουμε», τους είπα και σηκώθηκα όρθια.

«Πάει ως πέρα», λέει ο Φάνης, ξεσκεπάζοντας κι άλλη μαύρη κλωστούλα κάτω από φύλλα και κλαδιά.

«Συνεχίζει κι από δω», λέει η Βιλιντού κάνοντας πέρα τα χώματα με την παλάμη της.

«Ωραία, έχει μια μαύρη κλωστή στο δάσος. Πάρτε τη να φύγουμε». Ένωθα ανυπομονησία. Σκεφτόμουν πού να 'ναι οι άλλοι.

«Δεν μπορώ να την πιάσω!» λέει ο Φάνης.

«Δεν μπορώ να την αγγίξω!» λέει η Βιλιντού.

Ξανακάθισα ανακούρκουδα για να δω από κοντά τι βλακείες λέγανε. Άγγιξα την κλωστούλα κι απομάκρυνα το δάχτυλό μου αστραπιαία σαν να περίμενα να με κάψει. Δεν αισθάνθηκα τίποτα. Την ακούμπησα ξανά, μα δεν αισθάνθηκα τίποτα, μόνο το χώμα πάνω στο οποίο βρισκόταν.

Τους κοίταξα σαστισμένη. Είχαν κι εκείνοι το ίδιο απορημένο βλέμμα. Καθίσαμε για λίγη ώρα έτσι, κοιτάζοντας την ανύπαρκτη μαύρη κλωστούλα, κι ήμασταν έτοιμοι να φύγουμε από βαρεμάρα, όταν εμφανίστηκε ο Χάνης λαχανιασμένος.

«Γρήγορα, κρύψτε με, με κυνηγάει η Ικία! Είναι, λέει, άγριο πούμα κι εγώ πρέπει να της ξεφύγω, αλλιώς θα με φάει».

Προτού προλάβουμε να του πούμε για την παράξενη κλωστούλα μας, ο Χάνης το ξανάβαλε στα πόδια και, πηδώντας πάνω από την κλωστούλα μας, εξαφανίστηκε μες στα φυλλώματα. Εκείνη ακριβώς τη στιγμή εμφανίστηκε η Ικία, είδε τον Χάνη να χάνεται και τον ακολούθησε. Τη χάσαμε κι εκείνη.

Χωρίς να μιλήσουμε, τους ακολουθήσαμε κι εμείς, παρasyρμένοι από το παιχνίδι τους ίσως ή από την ξαφνική εξαφάνισή τους μες στο πράσινο πάπλωμα του δάσους.

Μόλις περάσαμε την κλωστούλα ακολουθώντας την Ικία και τον Χάνη, τα πάντα άλλαξαν. Το δάσος δεν ήταν τόσο σκοτεινό ούτε τόσο πυκνό. Ως και τα δέντρα ήταν διαφορετικά. Δεν ήταν τα δικά μας ψηλά πλατάνια, οι καστανιές και τα πεύκα, μα κάτι αραιές σημύδες και φιλύρες, κάτι ισχνά έλατα και άλλα που δεν τα 'ξερα. Κι έκανε κρύο. Αυτό θυμάμαι πρώτο.

«Φάνη! Βιλιντού!» φωνάζω παραξενεμένη. «Πού 'στε;»

«Κακία! Κακία!» ακούω τη Βιλιντού να με φωνάζει με ανησυχία στη φωνή της. Τρέχω προς τα κει και τη βρίσκω να κρατά ένα δέντρο αγκαλιά, φανερά τρομαγμένη. «Κακία, τι έγινε; Πού είμαστε;»

«Στο δάσος», της λέω, μα ούτε κι εγώ το πολυπιστεύω. Κείνη τη στιγμή καταφτάνει κι ο Φάνης.

«Βρε παιδιά, το δάσος δε σας φαίνεται αλλιώτικο εδώ;»

«Ναι, πολύ διαφορετικό», συμφωνώ. «Την Ικία και τον Χάνη τους είδατε πουθενά;» ρωτάω. Δεν τους είχαν δει.

Διστακτικά στην αρχή, με περισσότερο θάρρος σιγά σιγά, προχωρήσαμε στο δάσος φάχνοντας να βρούμε τους άλλους για να γυρίσουμε πίσω, όχι μόνο επειδή είχε περάσει η ώρα, αλλά κι επειδή νιώθαμε αλαφροΐσκιωτοι εκεί μέσα. Μα το δάσος δεν είχε τελειωμό. Το μονοπάτι

που πήραμε φαινόταν σε κάθε του στροφή κάπου να οδηγεί, μα απλώς συνέχιζε. Κι εμείς μαζί του. Μέχρι που βγήκαμε σε μια απλωσιά. Μια καταπράσινη πεδιάδα· τέτοιες ανοιχτωσιές δεν είχαμε στο Ξώφαλτσο, γιατί ο τόπος ήταν όλο βραχώδεις λόφους και πιο πέρα βουνά πανύψηλα, με γυμνές πλαγιές και λιγοστά δεντράκια. Εδώ ήτανε τελείως διαφορετικά. Μια απέραντη πράσινη έκταση, που πήγαινε ίσαμ' εκεί που νόμιζες πως τέλειωνε κι άλλο τόσο. Και σαν να μην έφτανε αυτό, εδώ κι εκεί στην πεδιάδα αντικρίσαμε κάτι κτίσματα, άλλα μεγάλα, άλλα μικρά, άλλα πολλά μαζί και μερικά μοναχά τους, μα κτίσματα ολότελα αλλιώςτικά από τα δικά μας, που 'τανε δυο κολόνες και μια στέγη, στην καλύτερη περίπτωση. Τούτα δω είχαν τοίχους ολόγυρα και στέγες που σηκώνονταν ψηλά σαν τρίγωνα. Μερικά ήτανε μεγάλα και ψηλά, αλλά μικρά και κοντοπίθαρα. Κι είχανε όλα τους κάτι ανοίγματα στους τοίχους – ανοίγματα μικρά, ανοίγματα μεγάλα.

Η Βιλιντού άρχισε να κλαίει. Ο Φάνης την πήρε αγκαλιά. Φοβόμαστε. Αρχίσαμε να κατηφορίζουμε. Πιασμένοι χέρι χέρι, δίχως να μιλάμε, περπατούσαμε πάνω στο παχύ χορτάρι. Κάποια στιγμή φτάσαμε στο πρώτο κτίσμα, ένα σπίτι καθώς φαινόταν, μα πολύ παράξενο σπίτι. Ήταν κλειστό γύρω γύρω, με σουβλερή στέγη και κάτι τετράγωνα τρύπες σε κάθε τοίχο που τις είχαν κλείσει με τετράγωνα ξύλινα πλάκες, οι οποίες είχαν πολλά οριζόντια παράλληλα ανοιγματάκια. Αλληλοκοι-

ταχτήκαμε σαν να ψάχναμε θάρρος και γνώση τι να κά-
νουμε. Να χτυπήσουμε; Να προσπεράσουμε κι όπου
φτάσουμε; Σε κανονικές συνθήκες, δε θα χτυπάγαμε
καν· θα μπαίναμε και θα ζητάγαμε φαγητό από τους νοι-
κοκυραίους – τα παιδιά στο Ξώφαλτσο, αλλά και σ’ όλο
το Έξω, ήταν παιδιά ολωνών και μπορούσαν να φάνε
και να κοιμηθούν παντού.

Μα εδώ ήταν διαφορετικά. Έπρεπε να μπεις μέσα, κι
εμείς ποτέ δεν είχαμε μπει κάπου μέσα. Το σπίτι αυτό,
κλειστό όπως ήταν απ’ όλες τις μεριές, έδειχνε σαν να
ήθελε να μας κρατήσει απ’ έξω. Κι επειδή το έξω ήταν
ό,τι πιο φυσικό για μας, εκεί και μείναμε και περιμέναμε
να φανεί κάποιος συντοπίτης. Μα έκανε κρύο, πολύ
κρύο εκεί έξω. Αγκαλιαστήκαμε τα τρία μας και ζεσταί-
ναμε τις φούχτες μας με την ανάσα μας, αλλά και πάλι
κρυώναμε. Θαρρώ πως θα μπαίναμε μέσα, όσο αφύσικο
και να μας φαινόταν, γιατί εκεί έξω θα παγώναμε, αν
εκείνη τη στιγμή δεν άνοιγε η πόρτα και δεν έβγαινε μια
γιαγιά.

«Αααα!» σκούζει με το που μας βλέπει έξω απ’ την
πόρτα της.

«Αααα!» σκούζουμε κι εμείς απ’ την τρομάρα μας.

Η γιαγιά κλείνει μεμιάς την πόρτα μ’ ένα δυνατό
μπαμ. Δε φάνηκε να χαίρεται που μας είδε, κι εμείς νιώ-
σαμε ακόμα πιο παραξενεμένα, γιατί στον τόπο μας οι
γιαγιάδες ήτανε τα πιο φιλικά πλάσματα που υπάρχουν,
μετά τις πόρνες. Είπαμε να φύγουμε, όταν πίσω μας

ανοίγει ξάφνου η πόρτα, βγαίνει η γριά και προτού πεις κύμινο ρίχνει πάνω μας ένα μεγάλο δίχτυ. Βλέπω το δίχτυ να 'ρχεται καταπάνω μας, δίνω έναν πήδο και δε με πιάνει, μα σαν γυρίζω βλέπω τον Φάνη και τη Βιλιντού να παραδέρονται από κάτω του. Οι φίλοι μου κάνουν σαν τρελοί να βρουν την άκρια να βγούνε, μα να σου την πάλι τη γιαγιά μ' ένα σκουπόξυλο, κι αρχίζει να μας βαραά όπου σταθεί κι όπου πονεί. Τρώω κάμποσες σκουπιές καθώς προσπαθώ να βγάλω τον Φάνη και τη Βιλιντού από το δίχτυ, μα είναι δύσκολο, γιατί έχει βαρίδια ολόγυρα. Χώματα, δίχτυα, σκούπες, γιαγιάδες και αίματα, όλα ένα κακό κι ένας σαματάς, ούτε ξέρω ακριβώς τι έγινε, μα να που βρέθηκα να τρέχω με τον Φάνη μακριά, μακριά.

«Τη Βιλιντού! Έπιασε τη Βιλιντού!» φώναξε ξέπνοα ο Φάνης ενώ τρέχαμε να σωθούμε.

Σταματήσαμε και κοιτάξαμε πίσω μας, ίσα ίσα για να δούμε τη γριά να τραβά την ψαριά της μες στο κλειστό χτιστό καβούκι της. Ο Φάνης ήταν γεμάτος αίματα, είχε ανοίξει η μύτη του. Κι εγώ είχα γδάρει τον αγκώνα και τα γόνατά μου, μα εκείνη τη στιγμή τίποτα δε μας ένοιαζε παρά μόνο η φίλη μας. Πέσαμε χάμω και κλάψαμε για κάμποση ώρα. Πού ήμασταν; Ποια ήταν η κακιά γιαγιά που μας είχε ξυλοφορτώσει; Στο Έξω μόνο τα παιδιά είχαν δικαίωμα να ρίχνουν ξύλο, κι αυτό σταματούσε όταν έκλεινες τα δώδεκα και δυο μηνών κι έκανες τη μύησή σου.

Σ' αυτή την κατάσταση μας βρήκαν ο Χάνης κι η Ικία. Με το που τους είδαμε, τους αγκαλιάσαμε και ανάμεσα σε μύξες κι αναφιλητά τούς τα 'παμε όλα.

«Να πάμε να τη βγάλουμε έξω!» είπε αποφασιστικά ο Χάνης.

«Πώς; Αφού είναι κλεισμένη μέσα».

«Ε, να της πούμε της γιαγιάς ν' ανοίξει», αντιπρότεινε η Ικία.

Κάτι όμως στη μουτσούνα της γιαγιάς έκανε εμένα και τον Φάνη να δυσπιστούμε ότι θα συνεργαζόταν.

«Να ορμήσουμε και να τη βγάλουμε!» είπε ο Φάνης τελικά, κι αποφασίσαμε να πάμε στο σπίτι κι εκεί να δούμε τι μπορούσαμε να κάνουμε.

Όσο να φτάσουμε στο τρομακτικό εκείνο σπίτι, είχε σουρουπώσει. Από μέσα έφεγγε ένα αχνό φως. Πλησιάσαμε νυχοπερπατώντας και κοιτάξαμε μέσα απ' το παχύ τζάμι που κάλυπτε το άνοιγμα στον τοίχο. Και τι να δούμε! Η καημένη η Βιλιντού ήταν κλεισμένη, κλεισμένη, σ' ένα κλουβί. Ολωνών μας σκάλωσε η ανάσα στο λαιμό. Μα τι 'ταν τούτο; Γιατί την είχανε κλείσει σ' εκείνο το εφιαλτικό κουτί; Τη γιαγιά δεν τη βλέπαμε πουθενά. Ψιθυριστά καταστρώσαμε το σχέδιό μας. Εγώ κι ο Χάνης θα πηγαίναμε στην πόρτα και θα χτυπάγαμε. Μόλις έβγαινε η γιαγιά, σίγουρα έτοιμη να μας γραπώσει, η Ικία κι ο Φάνης θα της πετούσαν πέτρες κατακούτελα, ενώ εμείς θα της βάζαμε τρικλοποδιά. Με το που θα τη ρίχναμε κάτω, θα τη γαργαλάγαμε μέχρι να φωνάξει

έλεος κι ύστερα θα τη γαργαλάγαμε ακόμα λίγο ίσαμε να ξεραθεί.

Ήμασταν περήφανοι για το ευρηματικό σχέδιό μας και κάναμε νοήματα στη Βιλιντού να της δώσουμε να καταλάβει ότι ερχόμασταν να τη σώσουμε. Εκείνη δε μας είχε δει, αλλά μόλις μας είδε έκανε σαν τρελή. Χτυπιόταν και φώναζε και κουνούσε χέρια και πόδια λες κι ένιωθε μια τρομερή απειλή. Δεν μπορούσαμε να την ακούσουμε για να καταλάβουμε τι έτρεχε, μα δε χρειάστηκε, γιατί εκείνη τη στιγμή καταλάβαμε ότι αυτό που ήθελε να μας πει ήταν πως η γιαγιά στεκόταν ακριβώς από πίσω μας με το σκουπόξυλο στο χέρι.

Εφαρμόσαμε αμέσως το σχέδιό μας. Ο Χάνης κι εγώ πέσαμε στα πόδια της κι αρχίσαμε να δαγκώνουμε όπου βρούμε. Η γριά ούρλιαξε και μας κατέβασε τη σκούπα κατακέφαλα. Ο Χάνης ξεράθηκε επιτόπου, μα εγώ έμπηξα τα δόντια μου πιο βαθιά στη γάμπα της, παρά τα αστεράκια που έβλεπα. Η Ικία της τσιμπούσε τα βυζιά, ενώ ο Φάνης την έφτυνε και της τραβούσε τα μαλλιά. Απ' τις τόσες τις τσιμπιές, τις φτυσιές, τις δαγκωνιές και τις μπουνιές, η γιαγιάκα επιτέλους ήρθε τούμπα και σωριάστηκε φαρδιά πλατιά χάμω. Αμέσως πέσαμε πάνω της κι αρχίσαμε να τη γαργαλάμε, μα εκείνη δε γελούσε καθόλου. Μονάχα βόγκαγε. Τη γαργαλήσαμε ακόμα πιο βάνουσα, χώνοντας τα δάχτυλά μας βαθιά στις μασχάλες της και στην κοιλιά της, μα εκείνη δε χαμπάριαζε τίποτα· αντίθετα, μάζευε δυνάμεις να ξανασηκωθεί. Και

θα 'χε σίγουρα σηκωθεί, αν εκείνη τη στιγμή ο Χάνης, που τον είχαμε αφήσει ξερό παραπέρα, δεν της έφερε μια με τη σκούπα κατακούτελα.

«Για να μάθεις να μη βαράς!» της είπε και της έδωσε άλλη μία για επιδόρπιο, αν κι είμαι σίγουρη ότι είχε χορτάσει, γιατί μήτε βόγκαγε μήτε κουνιόταν.

Ήμασταν ξεθεωμένοι, μες στα αίματα και τις πληγές, αλλά δεν είχαμε χρόνο να ξεκουραστούμε. Μπουκάρουμε στο σπίτι. Η Βιλιντού καθόταν μαραζωμένη στο κλουβί της, προσημένη απ' το κλάμα.

«Βιλιντού, ήρθαμε να σε σώσουμε!» φώναξε η Ικία, μα η Βιλιντού δε φάνηκε να χαίρεται ούτε τόσο δα.

«Βιλιντού, είσαι καλά;» τη ρώτησα πλησιάζοντας εκείνο το τρισάθλιο κατασκευάσμα όπου ήταν κλεισμένη.

«Δεν μπορώ να βγω από δω μέσα!» είπε και ξέσπασε σε λυγμούς.

«Θα δεις, θα σε βγάλουμε!» την ενθάρρυνε ο Χάνης.

Αμέσως βαλθήκαμε να δούμε πώς θ' ανοίξουμε το κλουβί. Με πανικό είδαμε πως ήταν φτιαγμένο από σίδηρο. Μόνο μια τρυπούλα είχε πάνω, μια τρύπα τόση δα με παράξενο σχήμα.

«Βιλιντού, από πού ανοίγει αυτό το πράμα;» ρώτησε ο Φάνης.

«Δεν –σνιφ– δεν –κλαψ– ανοίγει!» είπε και λύθηκε σε γοερά κλάματα.

«Μα πώς; Αφού μπήκες μέσα, πρέπει να μπορείς και

να βγεις έξω!» είπα οργισμένη. Και μόνο η ιδέα να 'μαι κλεισμένη μέσα σ' ένα στενόχωρο κουτί μού έφερε ζάλη.

Με αναφιλητά η Βιλιντού μας εξήγησε τι έγινε. Η γιαγιά την έφερε μέσα λιπόθυμη από τις ξυλιές και την απίθωσε στο κλουβί, χωρίς όμως να το κλείσει. Στη συνέχεια βάλθηκε μετά μανίας να ψάχνει σ' ένα τεράστιο μπαούλο. Όλη την ώρα γκρίνιαζε και βλαστημούσε: πού το 'χω βάλει, πού το 'χω βάλει; Η Βιλιντού έκανε να βγει απ' το κλουβί, μα η γιαγιά την απείλησε πάλι με τη σκούπα, κι έτσι έμεινε εκεί που ήταν, αν και τώρα το μετάνιωνε πολύ πικρά. Και τότε η γιαγιά, με χαρά στο πρόσωπό της, πλησίασε το κλουβί κρατώντας ένα ασημένιο πραγματάκι, ίσαμ' ένα δάχτυλο, αλλά με παράξενο, δαντελωτό σχήμα. Η Βιλιντού κατατρόμαξε· νόμισε πως ήταν ένα είδος μαχαιριού κι ότι η γιαγιά θα τη σκότωνε.

«Μη φοβάσαι, παλιόπαιδο!» της είπε η γιαγιά. «Θα σε κλειδώσω μέσα τώρα, κι όλα θα 'ναι πάλι μια χαρά. Άκου εκεί να κυκλοφορείς ελεύθερη εδώ κι εκεί... Μου 'δωσες μια τρομάρα, εσύ και τ' άλλα τα σκατούλια! Θα τα πιάσω κι εκείνα, μόνο που χρειάζομαι να καλέσω να φέρουν κι άλλα κλουβιά για να σας βάλω μέσα. Θα 'θελα να ξέρω πώς βγήκατε! Είναι ανήκουστο, δεν έχει ματαγίνει». Και μ' αυτό κατέβασε το καπάκι του κλουβιού κι έχωσε το ασημένιο πραγματάκι σε μια τρυπούλα που βρισκόταν πάνω του. Η Βιλιντού άκουσε ένα κλικ

κι ύστερα άκουσε τη γιαγιά να λέει: «Δεν ξέρω τίνος είσαι ή πώς κατάφερες και βγήκες απ' το κλουβί σου, αλλά δε θα ξαναβγείς πριν απ' την εποχή σου. Έτσι και τους βρω τους γονείς σου, θα τους τα πω ένα χεράκι που δε σε κλειδώσανε και δεν κατάπιανε το κλειδί, όπως λέει ο νόμος. Μοντέρνοι γονείς... δε βλέπουνε τα χάλια τους!» Και μ' αυτό χώνει το ασημένιο κλειδάκι στο στόμα της και το τρώει.

Η Βιλιντού δεν μπορούσε να βγει, αφού η γριά είχε φάει αυτό που λέγεται κλειδί κι ανοίγει το κλουβί. Εμείς όμως δεν το βάλουμε κάτω. Δε θ' αφήναμε τη μικρή μας Βιλιντού να μαραζώσει εκεί μέσα. Της είπαμε να κρατηθεί και βαλθήκαμε να το ταρακουνάμε μπας και το σπάσουμε. Ιδροκοπήσαμε, μα το κλουβί δεν έλεγε ν' ανοίξει. Και τότε είχε ο Φάνης μια καλή ιδέα – τη μόνη ιδέα, οπότε ήταν καλύτερη από το να κουνάμε πέρα δώθε το κλουβί και την καημένη τη Βιλιντού.

«Πάμε να βγάλουμε το κλειδί απ' τη γριά!»

Η γιαγιά ήταν ακόμη ξαπλωμένη φαρδιά πλατιά στο χώμα. Στο σπίτι της βρήκαμε σχοινιά, με τα οποία τη δέσαμε χεροπόδαρα για να μη μας φύγει. Με πολύ κόπο κι ιδρώτα τη σύραμε μες στο τσαρδί της.

«Λέτε να το φτύσει αν πηδήσω με δύναμη πάνω στην κοιλιά της;» ρώτησα, μα όλοι συμφωνήσαμε να τη ζουλήξουμε πρώτα μπας και το βγάλει έτσι.

Και δώστου ζούληγμα, και δώστου ξαναζούληγμα, τη ζυμώσαμε τη γιαγιάκα, μα κλειδάκι δεν έφτυσε, μόνο που

βόγκαγε και στέναζε. Σκαρφάλωσα λοιπόν σε μια καρέκλα και δίνω έναν πήδο πάνω στην κοιλάρα της. Σκούζει η γιαγιά σαν να τη σφάζουνε, μα κλειδάκι δε βγάζει.

«Πού 'ναι το κλειδί, κακιά γιαγιά;» ρωτάει η Ικία. Η γιαγιά δε μιλάει, οπότε η Ικία πάει να της δώσει ένα δυο χαστούκια να την πείσει, μα θυμάται ότι έχει περάσει την κατάλληλη ηλικία να δίνει ξύλο, κι έτσι αναλαμβάνω εγώ.

«Παλιόπαιδα, έτσι και σας πιάσω, θα σας χώσω στα κλουβιά σας και δε θα σας ξαναβγάλω ποτέ, ούτε όταν μεγαλώσετε και χρειάζεστε αλλαγή».

«Εμείς δεν μπαίνουμε σε κλουβιά, κακιά γιαγιά!» φώναξε ο Χάνης έτοιμος να της δώσει κι αυτός καμιά, μα τον συγκρατήσαμε γιατί είχε βαρύ χέρι αν και μικροκαμωμένος. Άλλωστε λάτρευα να χαστουκώνω κόσμο, κι επειδή μου μένανε μόνο δεκαπέντε μήνες μέχρι να μυηθώ, έβγαζα το άχτι μου.

«Ποιος σας έβγαλε, θα 'θελα να ξέρω! Ποιος αναρχικός έβγαλε μικρά παιδιά απ' τα κλουβιά τους, που να του κοπούν τα χέρια και τα πόδια...»

«Κανείς δε μας έβγαλε, αφού ποτέ δεν ήμασταν σε κλουβιά!» φωνάξαμε όλοι, ταραγμένοι απ' την ιδέα.

«Ιιι, λέτε και ψέματα από πάνω! Όλα τα παιδάκια με το που χρονίζουν ζούνε σε κλουβιά, όπως ορίζει ο νόμος. Πέστε μου: Εσείς τίνος ανεύθυνου γονέα είσαστε, που σας ξαμόλησε;»

«Γιαγιά, εσύ λες ψέματα», της ανταπαντά ο Φάνης.

«Εμείς ποτέ δε ζήσαμε σ' αυτό που λες εσύ κλουβί! Και μόνο η ιδέα μάς αρρωσταίνει. Ακόμη και το σπίτι σου μας πνίγει».

«Θα λυθώ... δε θα λυθώ, και θα σας κανονίσω τότε!»

Η συζήτηση δεν έβγαζε πουθενά. Η γιαγιά δεν έλεγε να συνεργαστεί, μόνο απειλούσε πως θα μας κλειδαμπαρώσει με το που ελευθερωθεί. Εμείς δεν καταλαβαίναμε τίποτα κι αναρωτιόμασταν: αφού ήτανε σαφώς τρελή, τότε γιατί δε δούλευε μαζί με όλους τους άλλους τους τρελούς του Έξω ως σύμβουλος της κυβέρνησης; Πάντως, για καλό και για κακό, τη δέσαμε καλύτερα για να μη μας φύγει και βαλθήκαμε να ψάχνουμε τριγύρω στο τσαρδί της μήπως κι έχει κι άλλο απ' αυτά τα φριχτάπραματάκια που λέγονταν κλειδιά.

«Χα χα!» κάγχασε η γιαγιά χαιρέκακα. «Κλειδάκι άλλο δε θα βρείτε. Ένα είναι μόνο για κάθε κλουβί, κι εγώ τούτο δω το έφαγα».

«Φτύς' το λοιπόν, δώσ' το μας να βγάλουμε τη φίλη μας! Μην την αφήσεις εκεί μέσα!» τη θερμοπαρακαλέσαμε, γιατί δεν ξέραμε πια τι να κάνουμε, κι η Βιλιντού ήδη φαινόταν άρρωστη. Ποτέ κανένας Εξώτερος δεν είχε κλειστεί κάπου μέσα.

«Εκεί μέσα θα την αφήσω, φυσικά». Το βλέμμα της γιαγιάς ήταν όλο μίσος και μου 'ρθε να της βγάλω τα μάτια, αλλά δεν ήθελα να γεμίσω αίματα.

«Ε τότε, θα σ' ανοίξουμε την κοιλιά και θα το βγάλουμε εμείς με το ζόρι!» την απείλησε ο Φάνης και, σκί-

ζοντας το ρούχο της, αποκάλυψε τη χοντρή κοιλιά της.

Η γιαγιά τρόμαξε, το είδαμε στα μάτια της, που παραλίγο να βγάλω, μα ξάφνου γέλασε και είπε: «Και να με ξεκοιλιάσετε, κλειδί δε θα βρείτε παρά ζυμάρι, κι αυτό χωνεμένο! Μα καλά, δεν το ξέρετε πως τα κλειδιά των παιδοκλουβιών είναι φτιασμένα από ζυμάρι αφημένο στον ήλιο να ξεραθεί και μετά βαμμένο ασημί; Δεν ξέρετε ότι άλλο κλειδί δε φτιάχεται;»

Κόντεφα να βάλω τα κλάματα. Η γιαγιά είχε φάει το μοναδικό κλειδί για το κλουβί της Βιλιντούς. Το 'χε χωνέψει κι από πάνω. Η φίλη μας θα πέθαινε μέσα στο κλουβί της! Και δε μας ένοιαζε που θα πέθαινε· τούτο είναι φυσικό, κι ο θάνατος δε μας φοβίζει περισσότερο από ένα αποτυχημένο πάρτι. Μα να πεθάνει μέσα σ' ένα κλουβί! Αυτό ήταν μαρτύριο χειρότερο απ' το να πας στο Εξωτερικό και να μείνεις εκεί για ένα χρόνο!

Κάναμε το μόνο που μπορούσαμε να κάνουμε: κλάψαμε, θερμοπαρακαλέσαμε, εκλιπαρήσαμε τη γιαγιά να μας βοηθήσει να βγάλουμε τη φίλη μας απ' το κλουβί γιατί θα πέθαινε. Με αναφιλητά τής εξηγήσαμε ότι δεν ήμασταν μαθημένα να μένουμε κλεισμένα μέσα, ότι ακόμη και το σπίτι της παραήταν κλειστό και δεν μπορούσαμε ν' ανασάνουμε, πόσο μάλλον η Βιλιντού, που ήταν και κλειδαμπαρωμένη. Κλαίγοντας τη ρωτήσαμε πώς ήταν δυνατό μια γιαγιά, οι πιο καλοί άνθρωποι στη χώρα μετά τις πόρνες, να κάνει τέτοιο πράμα σ' ένα παιδάκι;

Η γιαγιά μάζ κοίταζε όση ώρα κλαίγαμε σπαραξικάρ-

δια. Το βλέμμα της είχε αλλάξει. Στο τέλος είπε: «Τι μου λέτε τώρα; Αφού όλα τα παιδιά με το που χρονίσουν κλείνονται στο κλουβί τους, όπου μένουνε μέχρι να κλείσουν τα δώδεκα και δυο μηνών. Τότε τα βγάζουμε απ' τα κλουβιά τους και κλείνουμε το καθένα στο δωμάτιό του μέσα στο Σχολείο, όπου μένουνε εσωτερικοί μέχρι να κλείσουνε τα δεκάξι. Εσείς δεν είστε ακόμη δώδεκα, πώς και δεν είστε στο κλουβί σας;»

«Μα, βρε γιαγιά, σου λέμε: ποτέ μας δεν ήμασταν σε κλουβί! Δεν ξέρουμε τίποτα απ' όσα μας λες», εξήγησε η Ικία. «Κι εμένα, που 'μαι πάνω από δώδεκα και δυο μηνών κι έχω μυηθεί στις γιορτές του Νινιπού, πάλι δε μ' έχουνε κλείσει πουθενά!»

Η γιαγιά σώπασε. Σωπάσαμε κι εμείς. Είχαν εξαντληθεί τα δάκρυά μας, μάλλον είχε εξαντληθεί κι η κακία της. Ξάφνου μας λέει: «Παιδιά, πούθε είστε;»

«Απ' το Ξώφαλτσο», απαντάμε.

«Πούθε;»

Της το ξαναλέμε, μα δεν καταλαβαίνει. Της εξηγούμε πως είναι κοντά στο Οξαποδώ, που 'ναι ανατολικά της Έξωσης, της πρωτεύουσας του Έξω. Μέχρι τώρα η γιαγιά μάς κοίταζε σαν να 'μασταν τρελοί. Τώρα μας κοίταζε σαν να 'μασταν κι επικίνδυνοι από πάνω.

«Θεός φυλάξι, εσείς είστε εξωγήνοι!»

«Εξώτεροι είμαστε, όχι εξωγήνοι. Πώς λέγεται η περιοχή εδώ μετά το Μεγάλο Δάσος;» τη ρωτάει ο Φάνης.

«Ιι, είστε εξωγήνοι, καλά το είπα! Εδώ είναι το Μέσα.

Έξω, ευτυχώς, δεν έχουμε. Αχ, βοηθήστε με, Εσώτεροι, έπεσα στα χέρια εξωγήινων, θα με πάνε στο εξώτερο διάστημα!»

«Καλέ γιαγιά, σύνελθε», την ταρακούνησε η Ικία. «Δεν είμαστε εξωγήινοι ούτε θα σε πάμε πουθενά. Άλλωστε το Εξώτερο Διάστημα είναι μακριά, δυο μέρες δρόμο. Πού όμως είπες ότι είμαστε;»

«Στο Εσώρουχο, ένα μέρος πολύ μακριά απ' την πρωτεύουσα του Μέσα, την Εσοχή».

Πάλι σωπάσαμε, κι εμείς κι εκείνη. Πέρασε λίγη ώρα, μέχρι που η Ικία, που ήταν η μεγαλύτερη, είπε: «Γιαγιά, εμείς δεν είμαστε απ' τον τόπο σου. Ούτε ζούμε σε κλουβιά. Εμείς ζούμε στο Ξώφαλτσο κι είμαστε έξω όλη μέρα κι όλη νύχτα. Παίζαμε και βρεθήκαμε εδώ. Θέλουμε να γυρίσουμε στο χωριό μας, αλλά δεν ξέρουμε πώς. Αν σε λύσουμε θα μας βοηθήσεις;»

«Και θα βγάλεις τη Βιλιντού απ' αυτό το πράγμα;» πρόσθεσε ο Φάνης.

Η γιαγιά έμεινε για λίγο σιωπηλή.

«Παιδιά, απ' όπου και να 'στε, σίγουρα παιδιά του τόπου μου δεν είστε. Τώρα το βλέπω καθαρά. Δεν καταλαβαίνω τι μου λέτε, μα σας υπόσχομαι πως δε θα σας κλείσω σε κλουβί. Να σας βοηθήσω να γυρίσετε δεν ξέρω πώς, ούτε και τη μικρή μπορώ να βγάλω απ' το κλουβί, γιατί μονάχα ένας άνθρωπος έχει τ' αντικλείδια κι αυτός ζει στην πρωτεύουσα του Μέσα».

Την πιστέψαμε τη γιαγιά, γιατί το ύφος της ήταν ειλι-

κρινές. Την ξεδέσαμε, κι όσο η γιαγιά έτριβε τους καρπούς της και τους αστραγάλους για να κυκλοφορήσει το αίμα, εμείς καθόμασταν και περιμέναμε με αγωνία. Η Βιλιντού φαινόταν όλο και πιο άρρωστη, σαν προχτεσινό λουλούδι στο βάζο.

«Για να φάμε κάτι όλοι και θα δω τι μπορούμε να κάνουμε», είπε η γιαγιά και μας σέρβιρε φαγητό. Καθώς τρώγαμε (η Βιλιντού δεν άγγιξε μπουκιά) μας είπε πολλά πράγματα για τον παράξενο τόπο της. Όσο περισσότερα μας έλεγε, τόσο περισσότερο χάσαμε, γιατί αυτά που διηγιόταν ήταν φριχτά κι απίστευτα!

Να τι μας είπε η γιαγιά: Το Μέσα ήταν μια χώρα μεγάλη με πολλά χωριά και πόλεις, που όμως ήταν πολύ μακριά το ένα από τ' άλλο. Ο λαός της χώρας κείνης, οι Εσώτεροι, ζούσε σε σπίτια σαν και της γιαγιά-Σώσας (έτσι τη λέγανε) ή σ' άλλα παρόμοια, όλα με τοίχους και παράθυρα (έτσι τα λέγανε τα τετράγωνα ανοίγματα στους τοίχους). Εγώ τη διέκοψα και τη ρώτησα γιατί χτίζανε τοίχους κι ύστερα τους κάνανε ανοίγματα, αφού μπορούσαν να μην τους χτίσουνε καθόλου, κι έτσι να 'χουν συνέχεια ανοιχτά. Η γιαγιά-Σώσα δε μου απάντησε, αλλά αργότερα κατάλαβα ότι Μέσα έκανε πολύ κρύο και τους χρειάζονταν τους τοίχους.

Στο Μέσα οι άνθρωποι ζούσανε πάντα μέσα στα σπίτια τους. Σπάνια βγαίνανε έξω, κι αυτό μονάχα όταν ήτανε απόλυτη ανάγκη. Μόνο μια φορά το χρόνο, το μεσοκαλόκαιρο, έβγαιναν έξω, στο μεγάλο πανηγύρι του Αϊ-Αϊγίγι, που γινότανε στην πλατεία του κάθε χω-

ριού και κρατούσε μια βδομάδα ολόκληρη, αλλά και μια παραπάνω μέρα κάθε τέσσερα χρόνια.

Η γιαγιά-Σώσα μας διηγήθηκε πολλές ιστορίες για τον τόπο της, αλλά εμείς δεν είχαμε αυτιά να την ακούσουμε. Βλέπαμε τη φίλη μας ν' αργοπεθαίνει στο κλουβί της και χάναμε κάθε όρεξη για εσωτερικές ιστορίες. Ήμασταν και πολύ κουρασμένα από την ένταση, αλλά κι από το ξυλοφόρτωμα που είχαμε δώσει κι είχαμε λάβει. Δεν είναι εύκολο πράμα να γαργαλάς μια παχιά γιαγιά.

Η γιαγιά είδε που δεν προσέχαμε και διέκοψε τη διήγησή της: «Παιδιά, σύρετε για ύπνο τώρα, είναι αργά κι είστε κουρασμένα. Αύριο θα δούμε τι θα κάνουμε».

«Γιαγιά-Σώσα, σκέψου, σε παρακαλούμε, πώς θα βγάλουμε τη Βιλιντού απ' το κλουβί, αλλιώς θα πεθάνει!» της είπε ο Φάνης, καθώς χωνόμασταν στα στρωσίδια που μας είχε ετοιμάσει.

«Αύριο, με το καλό, θα δούμε πώς θα πάτε στην Εσοχή να βρείτε τον Εσωκομματικό Ανώτατο Αρμόδιο Προϊστάμενο Παίδων και Εσωτερικισμού για να του εξηγήσετε πώς έχει η κατάστασή σας. Θα ρρώ πως θα σας δώσει το αντικλείδι να βγει το καφερό το κοριτσάκι προτού σωθεί η ζωούλα του».

Ήθελα να τη ρωτήσω γιατί στον τόπο της κλείνανε τα παιδάκια σε κλουβιά, μα εκείνη τη στιγμή κλείνανε κι εμένα τα μάτια μου και... χχχρρρ χχρρ...

Το πρωί ξυπνήσαμε νομίζοντας πως όλα ήταν κακό

όνειρο. Μα το όνειρο διαλύθηκε μόλις αντικρίσαμε τη στρωματσάδα στο πάτωμα, το παράξενο δωμάτιο και τη γιαγιά-Σώσα να μας σκουντάει να σηκωθούμε. Προτού καν πλυθώ έτρεξα στη Βιλιντού και την είδα κουρνιασμένη σε μια γωνιά του κλουβιού, με το βλέμμα κενό και τα χείλη της μισάνοιχτα.

«Βιλιντού, μίλα μου! Είσαι 'ντάξει;»

Η Βιλιντού δε μιλούσε. Ούτε κι άκουγε. Η ζουλά της εξαμιζόταν σαν νερό που σιγοβράζει.

«Αχ, γιαγιά, πάμε να φύγουμε τώρα για την πρωτεύουσα, τώρ' αμέσως, η Βιλιντού δεν είναι καθόλου, μα καθόλου καλά», της είπα τραβώντας την απ' το μανίκι.

Η γιαγιά κάθισε βαριά σε μια καρέκλα. «Παιδιά μου, δεν είναι τόσο απλά τα πράγματα. Δεν μπορούμε να ταξιδέψουμε εύκολα στο Μέσα. Πρώτα απ' όλα, μεταφορικό μέσο δεν υπάρχει, κι ούτε με βαστάνε τα πόδια μου να περπατήσω τόσο πολύ. Άλλωστε απαγορεύεται. Άλλωστε φοβάμαι να φύγω απ' το σπίτι μου. Άλλωστε είναι επικίνδυνο. Άλλωστε ποτέ δεν έχω φύγει απ' το Εσώρουχο. Άλλωστε κανένα παιδί δεν κυκλοφορεί έξω, κι έτσι και σας δούνε, θα σας μαζέψουνε μεμιάς και θα σας κλείσουνε σε κλούβες. Αχ, δεν είναι απλά τα πράγματα...» αναστέναξε η γιαγιά.

«Δεν μπορεί, γιαγιά, κάποιος τρόπος θα υπάρχει να πάμε στην Εσοχή. Είναι μακριά από δω;» ρώτησε ο Χάνης.

«Είναι πάρα πολύ μακριά. Να, φαίνεται από το πα-

ράθυρο». Η γιαγιά άνοιξε το παράθυρο που ήταν στη δυτική πλευρά του σπιτιού κι ατενίσαμε τις στέγες και τους πύργους της πρωτεύουσας του Μέσα. Η γιαγιά-Σώσα είχε πολύ παράξενη ιδέα για το τι ήταν μακριά.

«Καλέ γιαγιά, θα φτάσουμε προτού καν βραδιάσει», είπα εγώ με σιγουριά.

«Σωπάτε, καλέ, που θα περπατήσετε τόσο δρόμο. Είναι σας λέω πολύ μακριά. Μη βλέπετε εμένα, που ζω εδώ μονάχη μου, εγώ είμαι εξορία. Ο καλός ο κόσμος ζει στα χωριά και στις πολιτείες. Κανείς ποτέ δε βγαίνει απ' το χωριό του, ούτε καν απ' το σπίτι του, αν έχει λίγο μυαλό».

«Εσύ γιατί είσαι εξορία, γιαγιά;»

«Αχ, πού να σας τα λέω... Ήμωνα αλλοπαρμένο παιδί στα μικράτα μου. Ζούσα με τους δικούς μου στο όμορφο χωριουδάκι μας, το Εσωκάρδι. Ήταν πρότυπο χωριό, δεν είχαμε καν δρόμους ανάμεσα στα σπίτια. Από το ένα σπίτι πήγαινες στο άλλο κατευθείαν. Αχ, τι ωραία που 'ταν...» Είχε πάρει μια ονειροπαρμένη όψη, τα μάτια της λες και θωρούσαν το χωριό της. «Μόλις είχα τελειώσει το σχολείο, θα 'μωνα δεκάξι. Μόλις αποφοιτούσες απ' το σχολείο, γυρνούσες κατευθείαν στο σπιτικό των δικών σου, όπου κι έμενες μέχρι να σε προξενέψουν οι πρεσβύτεροι του χωριού στα δέκατα όγδοα γενέθλιά σου. Τα προξενιά γίνονταν ανάλογα με την ημερομηνία γέννησής σου. Αυτόν που είχε γεννηθεί πιο κοντά στη δική σου ημερομηνία γέννησης, αυτόν και παντρευόσουν. Ανυ-

πομονούσα να παντρευτώ και να δω ποιος θα μου λάχαινε. Και τότε άρχισε το κακό.

»Είδα, θυμάμαι, ένα όνειρο –πω πω, το σκέφτομαι και κολάζομαι– ότι, λέει, έτρεχα μόνη μου σε μια κοιλάδα, πέρα μακριά. Σκέτος εφιάλτης! Άκου εκεί, να τρέχω έξω, στη μέση του πουθενά, και μάλιστα μόνη μου! Το 'δα πολλές φορές κείνο το όνειρο και φοβόμουν να το πω μπας και με βγάλουνε τρελή. Στον τόπο μας, παιδιά μου, υπάρχουνε πάρα πολλοί νόμοι κι είναι όλοι αυστηροί. Έτσι και τους παραβείς, σε βγάζουνε φυλακή, που είναι μια πελώρια αλάννα χωρίς τοίχους ή ούτε καν ένα συρματοπλεγμα, όπου τρελαίνεσαι απ' την ανοιχτάδα. Μάταια θερμοπαρακαλάς να σε κλείσουν κάπου μέσα. Είναι νόμος απαραβάτος να μην κυκλοφορούμε έξω, εκτός αν είναι απόλυτη ανάγκη, κι αυτό μόνο αφού πάρουμε άδεια».

«Γιαγια-Σώσα, δε μας είπες γιατί εσύ είσαι εξορία», της θύμισα.

Η γιαγιά σώπασε για λίγο, φανερά θλιμμένη. «Το όνειρο που έβλεπα δεν έλεγε να φύγει. Το 'βλεπα κάθε βράδυ. Μόλις άνοιγα τα μάτια μου το πρωί ήξερα πως στα όνειρά μου είχα πάρει πάλι τους κάμπους κι είχα τρέξει σαν αλλοπαρμένη. Να φανταστείτε ξύπναγα κουρασμένη απ' το τρέξιμο. Κόντευα να τρελαθώ. Έλα όμως που σιγά σιγά συνήθισα να τρέχω έξω, έστω και στον ύπνο μου. Κι ένα πρωί, προτού ξυπνήσουν οι δικοί μου, σηκώθηκα απ' το κρεβάτι σιγά σιγά και νυχοπερπατώ-

ντας σκαρφάλωσα το τείχος του χωριού και βγήκα έξω! Ναι, για πρώτη φορά στη ζωή μου βγήκα έξω και το 'βαλα στα πόδια. Έτρεχα σαν αλαφιασμένη. Δεν ξέρετε πόσο το 'χω μετανιώσει από τότε, αλλά δεν ήμουν στα καλά μου, το 'παν κι οι γιατροί. Γι' αυτό και δε με θανατώσανε ή δε με βγάλανε φυλακή, αλλά απλά με στείλανε εξορία εδώ, για να μην κολλήσω σε κανένανε την τρέλα μου».

«Μα τότε είσαι ευτυχισμένη εδώ, μακριά απ' όλους αυτούς που είναι συνέχεια κλεισμένοι μέσα. Εσύ μπορείς να βγεις και να τρέξεις στα χωράφια και να—»

«Σώπα!» με διέκοψε η γιαγιά. «Μη βλαστημάς. Δεν ξέρεις πόσο έχω μετανιώσει την απερισκεψιά της νιότης μου. Έβαλα μυαλό, μα πολύ αργά. Αχ και να μπορούσα να γυρίσω πίσω στο χωριό, να ζήσω πάλι με ανθρώπους, όπως όλοι οι λογικοί άνθρωποι».

«Μα, βρε γιαγιά, αφού μπορείς να βγεις έξω εδώ, κανείς δε θα σε δει!» επέμεινα.

«Και να κάνω τι έξω;» είπε με πίκρα. «Τίποτα δεν μπορείς να κάνεις έξω! Όλα τα καλά και τα ωραία μέσα γίνονται. Μέσα σου είναι που σκέφτεσαι όλες τις ωραίες σκέψεις, μέσα σου είναι που νιώθεις όλα τα πλούσια και δυνατά συναισθήματα, μέσα σου είναι που γεννιέται η ζωή, μέσα σου είναι που νιώθεις το φλογερό τον έρωτα, μέσα σου είναι που μιλάς δίχως λέξεις... Όλα όσα γίνονται έξω δεν είναι παρά κούφια και επιφανειακά, ηχώ των εσωτερικών πραγμάτων».

Η γιαγιά-Σώσα έγειρε το κεφάλι της κι έπεσε σε βαθιά περισυλλογή για τη χαμένη της ζωή. Δεν είχα καρδιά να την ενοχλήσω, μα και δεν μπορούσα ν' αφήσω τη Βιλιντού να πεθάνει εξαιτίας των ηλίθιων νόμων τους. Εδώ Μέσα ήταν τόσο μα τόσο διαφορετικά από εκεί Έξω.

«Γιαγιά, εμείς θα πάμε στην Εσοχή, όσο επικίνδυνο κι αν είναι. Πρέπει να βρούμε τον Προϊαστ... Προϊστιάμενο... Προϊ... τον πώς-τον-λένε και να τον πείσουμε να μας δώσει το κλειδί», είπε τελικά η Ικία με πυγμή.

Η γιαγιά, χαμένη στις σκέψεις της, σαν να μη μας άκουσε. Ετοιμαστήκαμε λοιπόν να φύγουμε. Αποφασίσαμε να πάμε όλοι μας, έτσι που, αν έπιαναν κάποιον από εμάς, τουλάχιστον να φτάσει ένας μας στον... αποτέτοιο και να πάρει τα κλειδιά και να ξεκλειδώσει όλους όσους είχαν κλειδωθεί.

Φύγαμε από το μοναχικό σπίτι της μοναχικής γιαγιά-Σώσας με τον ήλιο λίγο πάνω απ' τον ορίζοντα. Υπολογίζαμε να φτάσουμε στην πολιτεία κατά το μεσημέρι. Δρόμος δεν υπήρχε, πράμα που μας παραξένεψε μέχρι που θυμηθήκαμε ότι, αφού δεν κυκλοφορούσε καθόλου κόσμος, άρα δε χρειάζονταν και δρόμοι. Μόνο μια πινακίδα βρήκαμε στερεωμένη πάνω σ' ένα παλούκι. Η πινακίδα έλεγε:

Τόπος εξορίας Εσώρουχο

Κάτοικοι 3:

Σώσα Σωσίρη

Μπάμπης Άβας

Ελεονώρα Νωρελεάνου

Άρα, υπήρχανε κι άλλοι εξόριστοι εκτός απ' τη γιαγια-Σώσα. Κάποια στιγμή φτάσαμε σ' ένα ψηλό πέτρινο τείχος, που εκτεινόταν για μεγάλη απόσταση. Κάναμε όλο το γύρο του και το μόνο που είδαμε ήταν μια πελώρια πινακίδα δίπλα σε μια κούτσικη πύλη. Η πινακίδα έλεγε:

*Πόλη της Εσοχής, πρωτεύουσα του Μέσα
Κάτοικοι 154.322*

*Μέλλοντες κάτοικοι 1.199, εξ ων 121 στο δεύτερο
μήνα της κήσης, 112 στον τρίτο, 36 στον τέταρτο,
466 στον πέμπτο, 122 στον έκτο, 81 στον έβδομο,
149 στον όγδοο και 22 στον ένατο μήνα*

Οικίες 29.564

Καταστήματα 11.098

Βιοτεχνίες 2.909

Εστιατόρια 375

Εκκλησίες 341

...

Ο κατάλογος συνεχιζόταν με ένα σωρό πληροφορίες. Κάτω κάτω έλεγε το εξής:

*Αν έχετε καλό λόγο που βρίσκεστε έξω και θέλετε
να εισέλθετε στην Εσοχή, χτυπήστε το κουδούνι.*

Ο Χάνης έκανε να χτυπήσει το κουδούνι, αλλά τον σταμάτησαμε. Είχαμε ιδέα τι θα κάναμε; Πού θα μπαίναμε; Κι αν μας πιάνανε αμέσως, προτού καταφέρναμε να βρούμε αυτόν που είχε τ' αντικλείδια; Όχι, δεν μπορούσαμε να μπούμε έτσι, από την κύρια πόρτα. Έπρεπε να βρούμε άλλον τρόπο.

Κόντευε να βραδιάσει, κι εμείς ακόμη καθόμασταν κρυμμένοι σε κάτι δέντρα λίγο παραπέρα από την κεντρική πύλη της Εσοχής. Είχαμε ήδη κάνει το γύρο του τείχους δυο φορές ψάχνοντας τρόπο να μπούμε, μα ήταν αδύνατο. Το μόνο αξιοσημείωτο που είχε συμβεί όλη μέρα ήταν όταν το απογευματάκι βγήκε από την πύλη ένας παράξενα ντυμένος άνθρωπος, κι αφού έγραψε κάτι στην πινακίδα, μπήκε κατευθείαν μέσα. Ο Φάνης πήγε να δει τι είχε γράψει και μας είπε ότι απλώς είχε μειώσει τον αριθμό των μελλόντων κατοίκων στον ένατο μήνα της κύησής τους κατά έναν κι είχε αυξήσει τον αριθμό κατοίκων κατά έναν.

«Αχ, να 'τανε εδώ ο Τρέχας να πετούσε πάνω από το τείχος!» είπε ο Χάνης, που σαφώς έχανε, αφού ο Τρέχας όχι μόνο να πετάξει δεν μπορούσε, αλλά ούτε και να τρέξει. Μόνο με πονηριά θα καταφέραμε να πετύχουμε το σκοπό μας.

Τελικά, την καλύτερη ιδέα την είχε ο Φάνης. Θα την εφαρμόζαμε με το που ξημέρωνε.

Ο Πιτιμπού αναφώνησε αχ! και έπιασε το κεφάλι του. Τι ήταν αυτό; Μια πέτρα είχε μόλις πέσει στο κεφάλι του. Κοίταξε προς τα πάνω να δει από πού ήρθε όταν είδε άλλες δυο να πέφτουν, η μια στα δεξιά κι η άλλη μπροστά στα πόδια του. Κατατρομαγμένος, έτρεξε αμέσως να μπει στην πρώτη πόρτα που βρήκε μπροστά του, στο καφενείο της Νινικάκα.

«Νινικάκα! Πέφτουν πέτρες έξω!» φώναξε μπαίνοντας μέσα και βροντώντας την πόρτα πίσω του.

«Τι πράμα;» είπε η Νινικάκα βγαίνοντας από τον πάγκο της.

«Πέφτουν πέτρες έξω, σου λέω!» ξανάπε ο Πιτιμπού κρατώντας ακόμη το κεφάλι του. «Να, μου 'ρθε μια στο κεφάλι, έχω ματώσει κιόλας». Λίγες σταγόνες αίμα στόλιζαν τα δάχτυλά του.

Έξω ακούγονταν γδούποι από τις πέτρες που προσγειώνονταν στο δρόμο και πάνω στη στέγη. Οι πελάτες του καφενείου τρομοκρατήθηκαν.

«Να γιατί απαγορεύεται να βγαίνεις έξω χωρίς καλό λόγο. Βρέχει πέτρες», είπε κάποιος.

«Κάτι ξέρανε οι σοφοί μας πρόγονοι», πρόσθεσε μια γυναίκα.

Οι πέτρες συνέχισαν να πέφτουν όλο το πρωί, αλλά κατά το μεσημέρι σταμάτησαν. Ο λόγος ήταν ότι είχαμε κουραστεί να μαζεύουμε πέτρες και να τις πετάμε πάνω από τα τείχη. Στην αρχή διασκεδάσαμε, αλλά μετά πιάστηκαν οι ώμοι μας.

Το δεύτερο κομμάτι του σχεδίου μας εφαρμόστηκε λίγο μετά το μεσημέρι. Ο Φάνης κι εγώ μουτζουρωθήκαμε με λάσπη και χρώματα και πήγαμε να χτυπήσουμε την κεντρική πύλη. Χτυπήσαμε δυνατά για κάμποση ώρα μέχρι ν' ανοίξει μια πιθαμή. Ένα μάτι μάς κοίταξε επιφυλακτικά.

«Τι θέλετε;» μας ρώτησε.

«Είμαστε Εξωγήνιοι. Ανοίξτε μας αμέσως». Είπε ο Φάνης με φωνή βαριά και σοβαρή, προσπαθώντας να προσποιηθεί ότι ήταν ένας πολύ μοχθηρός εξωγήινος.

Η πόρτα έκλεισε αμέσως. Ο Φάνης κι εγώ περιμέναμε. Σε λίγο η πόρτα ξανάνοιξε, μια πιθαμή πάλι, και εμφανίστηκε ένα διαφορετικό μάτι. Ο φόβος ήταν ζωγραφισμένος μέσα του με πλούσια χρώματα.

«Είμαι ο Ύπατος Αρμόδιος Εξωτερικών Υποθέσεων του Μέσα. Τι θέλετε από εμάς;»

«Είμαστε Εξωγήνιοι. Εγώ είμαι η Κακία, Ανώτατη Εξωφρενική Εξωγήνη», είπα.

«Κι εγώ είμαι ο Εξωτικός Εξωγήινος εξ Εξώστη, Υπεύθυνος Καταστροφών και Αφανισμών», συμπλήρωσε ο Φάνης με βλέμμα μοχθηρό.

Ο φόβος στο μάτι που μας παρακολουθούσε μετατράπηκε σε τρόμο.

«Απαιτούμε να μας ανοίξετε αμέσως», συνέχισα. «Θέλουμε να μπούμε στην πόλη σας. Αν αρνηθείτε, θα καταστρέψουμε την Εσοχή, αλλά και όλο το Μέσα. Ήδη οι πολεμιστές μας έχουν αρχίσει να γκρεμίζουν τα τείχη σας. Θα πρέπει να είδατε τις πέτρες που πέφτανε».

Πράγματι, ο κόπος μας όλο το πρωί είχε φέρει αποτελέσματα. Απ' άκρη σ' άκρη της Εσοχής είχε κυκλοφορήσει η φήμη ότι ο ουρανός έβρεχε πέτρες, κι όλος ο κόσμος είχε κλειδαμπαρωθεί στο σπίτι του. Η Ικία κι ο Χάνης, κρυμμένοι πίσω από μια συστάδα δέντρων, ήταν έτοιμοι να εκσφενδονίσουν καινούρια φουρνιά πέτρες πάνω στα

κεφάλια των αφελών κατοίκων της Εσοχής. Ευτυχώς, οι άνθρωποι που 'χουνε κλειστά μυαλά είναι πιο μωρόπιστοι.

«Αν μας αφήσετε να μπούμε, υποσχόμαστε πως δε θα σας κάνουμε κακό. Περαστικοί είμαστε και θέλουμε να συναντηθούμε με τους άρχοντες του Μέσα. Φέρνουμε μήνυμα ειρήνης και συνεργασίας απ' Έξω». Τώρα, τι μήνυμα ειρήνης ήταν αυτό που συνοδευότανε από πετριές είναι άλλο θέμα, αλλά η ιδέα του Φάνη δεν ήταν τέλεια. Ούτε και το λόγο που μουτζουρωθήκαμε με λάσπες τον είχα πολυκαταλάβει, αλλά τέλος πάντων, για εφέ καλό ήτανε.

«Θα... θα συσκεφθώ με τον Υπεύθυνο Επίτροπο και θα σας ειδοποιήσω πάραυτα», είπε το φοβισμένο μάτι και εξαφανίστηκε. Η πύλη έκλεισε και αμπαρώθηκε απανωτές φορές.

Περιμέναμε. Κάναμε νόημα στον Χάνη και στην Ικία να μείνουνε εκεί που ήτανε, ώστε αν αποτυχαίναμε στην αποστολή μας να μπορούσαν εκείνοι να δοκιμάσουν άλλο κόλπο.

Σε λίγο η πύλη ξανάνοιξε, αυτή τη φορά εντελώς, κι έκανε την εμφάνισή του ένα ασκέρι επίσημα ντυμένων Εσώτερων. Για μια στιγμή τρόμαξα. Ήμασταν έτοιμοι να μπούμε σε μια περιτειχισμένη πόλη που δε φερόταν καθόλου καλά στα παιδιά. Δεν είχαμε όμως άλλη επιλογή, αν θέλαμε να σώσουμε τη Βιλιντού. Επιστρατεύοντας όλο το κουράγιο μου, προσπάθησα να φανώ σκληρή και αδυσώπητη. Στράφηκα στον Φάνη για ενθάρρυνση και διάβηκα το κατώφλι της Εσοχής, πρωτεύουσας του εφιαλτικού Μέσα.

Η Εσοχή ήταν μεγάλη πολιτεία, γεμάτη σπίτια και θεόστενα δρομάκια, χωρίς καθόλου πλατείες ή ανοιχτούς χώρους. Καθώς ακολουθούσαμε τους Εσώτερους επισήμους μέσα από τα σοκάκια είδαμε ελάχιστους κατοίκους. Ίσως επειδή φοβόντουσαν· εμάς ή τις πετριές δεν ξέρω. Αυτό που μου έκανε εντύπωση ήταν πως σε κάθε οίκημα ήταν αναρτημένη μια πινακίδα που ανέφερε αναλυτικά τα στατιστικά στοιχεία των ενοίκων του: ονόματα, ηλικίες, βάρος, βαθμούς συγγένειας και άλλα πολλά βαρετά.

Κάποια στιγμή φτάσαμε σ' ένα κτήριο που ήταν κάπως μεγαλύτερο από τα υπόλοιπα. Η συνοδεία μας σταμάτησε κι ένας τους μας ανακοίνωσε:

«Αξιότιμοι Ξένοι Εξωγήνιοι. Ο Ύπατος Ανώτατος Αρμόδιος Επίτροπος Προϊστάμενος Διευθυντής του Μέσα σας καλωσορίζει και σας δέχεται στο μέγαρό του για ακρόαση».

Για να μην πολυλογώ, ο κύριος με το μακρουλό όνομα μας είδε, του είπαμε ένα σωρό βλακείες για το Εξώτερο Διάστημα, απ' όπου νόμιζε πως ήμασταν κι όπου φοβόταν ότι θα τους πηγαίναμε όλους (για κάποιον παράξενο λόγο, οι Εσώτεροι φοβούνται το Εξώτερο Διάστημα, ενώ όλοι ξέρουμε καλά ότι δεν είναι παρά ένα βαρετό παραθεριστικό θέρετρο στ' ανατολικά του Εξώστη, όπου πάνε μόνο δημόσιοι υπάλληλοι και όσοι κερδίζουν σε τηλεπαιχνίδια). Μας είπε κι εκείνος διάφορα πράγματα για τον τόπο του, κι εγώ βρήκα την ευκαιρία να ρωτήσω

γιατί κλείνανε τα κακόμοιρα τα παιδιά σε κλουβιά κι ύστερα εσωτερικά στο σχολείο.

«Μα είναι πασιφανής ο λόγος που τα παιδιά πρέπει να κλείνονται από μικρή ηλικία σε περιορισμένο χώρο. Αν αφήσεις ένα παιδί ελεύθερο να πηγαίνει όπου θέλει, θα βρει ένα σωρό πράγματα να κάνει και ν' ασχοληθεί. Η πληθώρα εξωτερικών ερεθισμάτων θα υπερφορτίσει τις αισθήσεις του και θα το αποσπάσει από την ενασχόληση με τα γνήσια ενδιαφέροντα πράγματα στη ζωή», απάντησε ο Ανώτατος Διευθυντής. «Μόνο αν το παιδί μείνει από τρυφερή ηλικία κλεισμένο σ' ένα κλουβί, αρκετά ευρύχωρο βεβαίως ώστε να μην παρεμποδιστεί η υγιής σωματική του διάπλαση, θα μάθει να στρέφει το ενδιαφέρον του όχι στους εξωτερικούς παράγοντες, αλλά σ' αυτά που συμβαίνουν μέσα του: τις σκέψεις του, τα μύχια συναισθηματά του, τον εσωτερικό του κόσμο. Με άλλα λόγια, τα παιδιά, όσο είναι ακόμη εύπλαστα, τα μαθαίνουμε να καλλιεργούν τον εσωτερικό τους κόσμο.

»Αφού, λοιπόν, φτάσουν στην ώριμη ηλικία των δώδεκα και δυο μηνών και έχουν ολοκληρώσει την εσωτερική τους καλλιέργεια, τα παιδιά βγαίνουν από το κλουβί τους και μπαίνουν εσωτερικά στο Σχολείο, όπου μαθαίνουν τους κοινωνικούς κανόνες συμβίωσης. Στα δεκαέξι ή δεκαεφτά, τελειώνουν το Σχολείο και επιστρέφουν τις οικογένειές τους, όπου και παραμένουν μέχρι να κανονιστεί ο γάμος τους. Το νιόπαντρο ζευγάρι μετακομίζει στο δικό του σπίτι μόλις γεννηθεί το πρώτο τους παιδί».

Μας ανέφερε κι άλλες πληροφορίες για τον τρόπο ζωής στο Μέσα, ορισμένες από τις οποίες ήταν φρικιαστικές για μας, τους Εξώτερους, αλλά δεν έδινα μεγάλη προσοχή. Πάσχιζα να βρω ένα τέχνασμα να βρούμε τον υπεύθυνο των αντικλειδιών. Ευτυχώς, ο Φάνης είχε μια καλή ιδέα.

«Το κοινωνικό σας σύστημα είναι τελείως διαφορετικό από το δικό μας, ωστόσο θαυμάζω τη σοφία του. Ίσως μάλιστα αντιγράψουμε ορισμένα από τα στοιχεία που θεωρώ πως θα ωφελήσουν και τη δική μας κοινωνία. Θα ήθελα να γνωρίσω τον υπεύθυνο εγκλεισμού των παιδιών και να τον συμβουλευτώ για τη διαδικασία».

«Α, θα εννοείτε τον Εσωκομματικό Ανώτατο Αρμόδιο Προϊστάμενο Παίδων και Εσωτερικισμού», είπε ο Διευθυντής.

«Ναι, αυτόνανε», είπα εγώ, που μισοθυμήθηκα το όνομα.

Ο Διευθυντής μας οδήγησε αυτοπροσώπως στα διαμερίσματα του Προϊσταμένου. Ήταν ένας πολύ ηλικιωμένος κύριος, με άσπρα μούσια και πυκνά λευκά μαλλιά που έμοιαζαν σαν να 'ταν φτιαγμένα από μπαμπάκι. Ιβερύνη τον ελέγανε, κι ήτανε πολύ γλυκός παππούλης. Ο Διευθυντής μας σύστησε, εξήγησε στον Ιβερύνη ποιοί ήμασταν και τι θέλαμε και μας άφησε μόνους.

Ο Φάνης κι εγώ αλληλοκοιταχτήκαμε ψάχνοντας τρόπο να ζητήσουμε αυτό που θέλαμε χωρίς να μας υποφιαστεί ο Προϊστάμενος. Ήμασταν καταχαρούμενοι που είχαμε

φτάσει ως εκεί χωρίς προβλήματα, θα ήταν τραγωδία να μην πετυχαίναμε τώρα.

Για να πω την αλήθεια, εμένα μου πέρασε απ' το μυαλό να επιτεθούμε στο γέρο και να του πάρουμε το αντικλείδι με το ζόρι (δε με λέγανε Κακία για το τίποτα), αλλά σκέφτηκα πως θα δυσκολευόμασταν να ξαναβρούμε τη μοναδική πύλη για να βγούμε από την Εσοχή. Ήταν ανάγκη να βρούμε ένα λιγότερο επιθετικό τρόπο για να πετύχουμε το σκοπό μας.

«Ωστε σας ενδιαφέρουν οι παιδαγωγικές τεχνικές του Μέσα», ξεκίνησε την κουβέντα ο Ιβερύνης και κάθισε σε μια τεράστια πολυθρόνα που βρισκόταν στη μέση του δωματίου. Μας έκανε νόημα να καθίσουμε κι εμείς απέναντί του. «Μα κι εσείς παιδιά φαίνεστε», συνέχισε. Διέκρινα μια καχυποψία στη φωνή του.

«Όλοι οι Εξωγήινοι είμαστε μικροκαμώμενοι και νεανικοί. Οφείλεται στην υγιεινή διατροφή μας και στην καθημερινή σωματική άσκηση. Όλη την ώρα αθλούμαστε στο ύπαιθρο», βιάστηκα να εξηγήσω για να μη μας υποπτευτεί.

«Φαντάζομαι πως αυτό είναι κάτι που δυσκολεύεστε να κατανοήσετε εσείς, αφού είστε συνέχεια κλεισμένοι μέσα», πρόσθεσε ο Φάνης εύστοχα.

Ο Ιβερύνης φάνηκε σκεφτικός.

«Καλώς, καλώς, ίσως έχετε δίκιο... Πέστε μου λοιπόν, τι θέλετε να μάθετε για την παιδαγωγική μας;» ρώτησε και χάιδεψε τη γενειάδα του.

«Τα πάντα», είπα εγώ. «Κυρίως όμως ενδιαφερόμαστε για τα κλουβιά όπου κλειδώνονται τα παιδιά από τον πρώτο χρόνο».

«Α ναι, τα κλουβιά. Ευφυής εφεύρεση. Δεν ξέρετε πόσος χρόνος σπαταλιόταν ανώφελα προτού εφευρεθούν. Οι γονείς δεν έκαναν τίποτ' άλλο από το να τρέχουν πίσω από τα παιδιά τους και να προσέχουν μην πέσουν, μη σπάσουν τίποτα, μη χτυπήσουν, μην κάνουν ζημιές, μη το ένα, μη το άλλο... Τρομερή σπατάλη χρόνου και ενέργειας. Ούτε λεπτό δεν μπορούσαν να τ' αφήσουν μόνα τους». Σκέφτηκα να του πω ότι, αν δεν τους πείραζε τα παιδιά να πέφτουν, να χτυπάνε, να σπάνε πράγματα και να κάνουν ζημιές, τότε δε θα χρειαζόταν κανένας να τα επιβλέπει. Αλλά δεν είπα τίποτα. Ο Ιβερύνης συνέχισε: «Τα κλουβιά φτιάχνονται από ανοξείδωτο σίδηρο στο Εσωκάρδι. Φτιάχνονται σε διάφορα μεγέθη, αφού φυσικά τα παιδιά μεγαλώνουν και χρειάζονται μεγαλύτερο κλουβί κάθε δύο με τρία χρόνια περίπου».

«Μα γιατί δεν τα βάζετε σ' ένα μεγάλο κλουβί από την αρχή;» ρώτησα.

«Σκοπός του κλουβιού είναι τα παιδιά να μην ασχολούνται με άλλα πράγματα πλην της πνευματικής τους εξέλιξης. Σ' ένα μεγάλο κλουβί θα μπορούσαν να τρέχουν, να χορεύουν και να επιδίδονται σ' ένα σωρό άλλες ανούσιες ασχολίες».

«Πολύ σωστό», είπε ο Φάνης με θαυμαστή ηθοποιία.

«Και ποιος τους αλλάζει κλουβί; Οι γονείς τους;» ρώτησα.

«Σαφώς όχι! Οι γονείς τους απλώς μας ειδοποιούν τότε είναι καιρός να γίνει η αλλαγή. Μόνο εγώ και οι υπάλληλοι της υπηρεσίας μου έχουν την αρμοδιότητα ν' αλλάζουμε κλουβιά στα παιδιά. Κάθε πρώτη με πέντε του μηνός γίνονται οι αιτήσεις για αλλαγή κλουβιού στην αρμόδια υπηρεσία και στη συνέχεια ο επιθεωρητής και ο κλειδούχος επισκέπτονται την οικογένεια. Αν πιστοποιηθεί η πραγματική ανάγκη, τότε αλλάζεται το κλουβί και το παλιό πετιέται».

«Γιατί πετάτε το παλιό; Δε συμφέρει να το ανακυκλώσετε;» ρώτησε ο Φάνης, που είχε οικολογικές ευαισθησίες. «Θα ήταν καλή ιδέα, γιατί κοστίζουν τα άτιμα, μα, βλέπετε, τα κλειδιά είναι μίας χρήσης. Για κάθε κλουβί η κατασκευαστική εταιρεία φτιάχνει μόνο δύο κλειδιά, ένα για τους γονείς, που θα κλειδώσουν το παιδί τους μέσα μόλις κλείσει χρόνο, κι ένα για την υπηρεσία μου, που θα το ξεκλειδώσει μόλις φτάσει ο καιρός».

«Γιατί μόνο δύο;»

Ήταν φανερό πως ο Ιβερύνης κολακευόταν από τις ερωτήσεις μας.

«Ο λόγος είναι απλός. Δεν εμπιστευόμαστε τους γονείς να κρατήσουν τα παιδιά τους κλειδωμένα για όσο καιρό χρειάζεται, ειδικά όταν είναι ακόμη σε μικρή ηλικία. Ξέρετε τώρα πώς κάνουν οι γονείς μπροστά σ' ένα παιδάκι που κλαίει και ζητά να βγει έξω να παίξει... Δυστυχώς, υπάρχει ακόμη πολλή ανωριμότητα», είπε κουνώντας το κεφάλι του.

«Ναι, δυστυχώς», συμφώνησα μαζί του, κρυφά πανευτυχής που ορισμένοι γονείς επαναστατούσαν ή τουλάχιστον ήθελαν να επαναστατήσουν σ' αυτό το βάνουσο έθιμο.

«Μόλις κλειδώσουν το παιδί τους, τρώνε και το κλειδί για να μην μπουν σε πειρασμό να ξεκλειδώσουν», συμπλήρωσε ο Ιβερύνης.

«Τρώνε το κλειδί; Δεν τους πέφτει κομμάτι βαρύ;» ρώτησα.

«Χα χα, όχι, όχι, δεν καταλαβαίνετε! Τα κλειδιά δεν είναι φτιαγμένα από μέταλλο, αλλά από μια ειδική ζύμη που φήγεται σε υψηλή θερμοκρασία και κατόπιν ψύχεται, ώστε να σκληρώνει και να μπορεί να λειτουργήσει ως κλειδί. Αφού όμως έρθει σε επαφή με τα οξέα στο στομάχι, χωνεύεται σαν κουλούρι! Έξυπνο, ε;»

«Ου, δε φαντάζεστε!» είπα, έχοντας στο νου το κλειδάκι για το κλουβί της Βιλιντούς, που αυτή τη στιγμή βρισκόταν κάπου στο παχύ έντερο της κυρα-Σώσας.

«Και προλαβαίνετε εσείς να ξεκλειδώσετε τόσα κλουβιά;» ρώτησε ο Φάνης· κατάλαβα πως έψαχνε να μάθει πού ήταν τ' αντικλείδια.

«Δεν το κάνω εγώ, έχω βοηθούς. Εγώ απλώς επιβλέπω».

Εκείνη τη στιγμή μπήκε κάποιος μέσα στο δωμάτιο και ζήτησε να μιλήσει προσωπικά με τον Ιβερύνη. Ο Προϊστάμενος μας ζήτησε συγγνώμη και βγήκε έξω.

«Φάνη, έλα να ψάξουμε να βρούμε το κλειδί», λέω και πετάγομαι όρθια.

«Βρε Κακία, μήπως να του πούμε του ανθρώπου την αλήθεια και να ζητήσουμε τη βοήθειά του; Ίσως δείξει κατανόηση», αντιπρότεινε ο Φάνης.

«Αν όμως δε δείξει και θελήσει να μας μπουζουριάσει κι εμάς; Τι θ' απογίνουμε τότε; Τι θ' απογίνει η Βιλιντού;»

Και μόνο στην ιδέα ανατριχιάσαμε. Ο Φάνης πείστηκε, κι ήμασταν έτοιμοι ν' αρχίσουμε να ψάχνουμε, όταν ο κυρ Ιβερύνης επέστρεψε. Μόλις που προλάβαμε να ξανακαθίσουμε.

«Συγγνώμη για την ενόχληση, αλλά πρέπει να δώσω το αντικλείδι για μια αλλαγή κλουβιού», είπε και κατευθύνθηκε στην άλλη μεριά του δωματίου. Τότε είναι που προσέξαμε ένα τεράστιο ερμάρι στον πέρα τοίχο. «Ποια νούμερα είπες, Ασάννο;»

«Εε, το 3.689 και το 10.873», απάντησε η φωνή έξω απ' το δωμάτιο.

Ο Προϊστάμενος έφαξε για λίγες στιγμές μέσα στο ερμάρι και σε λίγο επέστρεψε κρατώντας δυο μικρά ασημένια κλειδιά. Μου κόπηκε η ανάσα. Ναι μεν είχαμε βρει πού ήταν τα κλειδιά, αλλά πώς θα βρίσκαμε το σωστό; Δεν είχαμε ιδέα σε ποιο κλουβί ήταν κλεισμένη η φίλη μας! Ο Φάνης με κοίταξε όλο νόημα και κατάλαβα πως πλέον ήταν αδύνατο να πετύχουμε δίχως τη βοήθεια του γέροντα. Με το που γύρισε πάλι κοντά μας αποφάσισα να του πω την αλήθεια, μα όχι όλη.

«Ξέρετε, γέροντα, σε αυτή μας την περιοδεία στα μέρη σας είχαμε κι ένα μικρό ατύχημα».

«Ατύχημα; Ελπίζω όχι κάτι σοβαρό».

«Κι εγώ το ελπίζω», είπα κι αναστέναξα. «Μόλις προσγειωθήκαμε, πήγαμε στο πρώτο σπίτι που είδαμε για να ζητήσουμε οδηγίες πώς να πάμε στην πρωτεύουσα του Μέσα. Για κακή μας τύχη, πέσαμε πάνω σε μια τρελή γριά, που εντελώς βλακωδώς νόμισε πως ήμασταν παιδιά και μας επιτέθηκε».

Ο γέροντας μας κοίταζε αποσβολωμένος.

«Τρελή γριά; Μα δεν υπάρχουν τρελοί Μέσα... Είναι όλοι τους βγαλμένοι έξω!» διαμαρτυρήθηκε.

«Ακριβώς. Εκτός από ελάχιστους – τρεις τον αριθμό, θαρρώ. Να όμως που εμείς πέσαμε πάνω στη γιαγιά-Σώσα... Ξέρετε τη γριούλα που είναι εξορία στο Εσώρουχο; Τέλος πάντων, προτού αντιληφθούμε τις εχθρικές διαθέσεις της, η τρελή γιαγιά φυλάκισε μία από τις συναδέλφους μας, την Εξαιρετική Εξωτερική Υπεύθυνη Ελεύθερου Χρόνου, Βιλιντού, σ' ένα από αυτά τα κλουβιά που αναφέρατε».

«Πω πω, σκάνδαλο!» αναφώνησε ο γεράκος.

«Ακριβώς», συμφώνησα, αλλά εξήγησα πως δεν έφταιγε η γριούλα· αντιθέτως, έκανε το καθήκον της, γεγονός που βεβαίωνε πως πλέον δεν ήταν τρελή και μπορούσε να επιστρέψει στην πόλη της. «Καταλαβαίνετε λοιπόν πως πρέπει να μας δώσετε το κλειδί για να βγάλουμε τη φίλη μας έξω», είπα και περίμενα.

Ο γέρος Ιβερύνης όμως φαινόταν πολύ ανήσυχος.

«Φοβάμαι πως δεν είναι τόσο απλά τα πράγματα», είπε και σηκώθηκε από την τεράστια πολυθρόνα του.

«Μ' αφού έχετε όλα τ' αντικλείδια για τα κλουβιά, έτσι δεν είναι;» ρώτησε ο Φάνης.

«Ναι, τα 'χω όλα. Ή σχεδόν όλα». Ο γεράκος βάδιζε πάνω κάτω σκεφτικός, χαϊδεύοντας τη γενειάδα του. «Βλέπετε, η γιαγιά για την οποία μιλάτε είναι εξορία εδώ και πενήντα τόσα χρόνια. Το κλουβί που αναφέρατε είναι παμπάλαιο. Τότε τα κλουβιά τα έφτιαχνε άλλη εταιρεία, που τώρα έχει κλείσει. Εκείνη την εποχή που φτιάχτηκε το κλουβί υπήρχε άλλη Εσωκομματική Ανώτατη Αρμόδια Προϊστάμενη Παίδων και Εσωτερικισμού. Ίσως να έχει εκείνη το αντικλείδι για το συγκεκριμένο κλουβί». Ο γεράκος σταμάτησε να πηγαινοέρχεται και γύρισε να μας κοιτάξει. «Καταλαβαίνετε ότι δεν μπορώ να σας βοηθήσω αφού δεν έχω το κλειδί;»

«Μα τότε ας βρούμε την πρώτην Εσω... την προκάτοχό σας!» αντιπρότεινε ο Φάνης.

Η όψη του γέρου Ιβερύνη σκοτεινίασε κι άλλο.

«Δυστυχώς, δεν είναι τόσο απλά τα πράγματα. Η προηγούμενη Προϊστάμενη δεν είναι σε θέση να σας βοηθήσει».

Για μια στιγμή φοβήθηκα μην είχε πεθάνει, οπότε η Βιλντού θα παρέμενε για πάντα κλειδωμένη.

«Είμαι σίγουρος πως θα την πείσουμε να μας βοηθήσει. Θα την απειλήσουμε με αφανισμό αν δε συνεργαστεί!» τον φοβέρισα. «Εκτός, βέβαια, αν είναι νεκρή». Ξεροκατάπια.

«Όχι, απ' όσο ξέρω, είναι ζωντανή. Δεν καταλαβαίνετε

όμως. Δεν μπορώ να σας εγγυηθώ πως θα σας βοηθήσει διότι είναι... είναι...» Κρεμαστήκαμε από τα χείλη του. «Η προκάτοχός μου είναι τρελή!» είπε και σωριάστηκε στην πολυθρόνα του.

«Ε καλά, δεν είναι και η πρώτη τρελή που θα γνωρίσουμε», είπα εγώ ανακουφισμένη.

«Αχ, πώς να σας δώσω να καταλάβετε ότι η πρώην Προϊστάμενη είναι επικίνδυνα τρελή;»

«Μην ανησυχείτε, θα πάμε στη φυλακή σας και θα τη βρούμε».

«Μ' αυτό σας λέω: Είναι τόσο επικίνδυνη, που δεν είναι καν βγαλμένη φυλακή», είπε ο Ιβερύνης με μεγάλη αγωνία. Είχα αρχίσει να χάνω την υπομονή μου μ' αυτούς τους Εσώτερους. Πώς κάνανε έτσι για μια τρελή γυναίκα; Εμείς τους τρελούς τούς είχαμε σε μεγάλη εκτίμηση. Μας θύμιζαν πόσο σχετικά είναι όλα στη ζωή και πως δεν πρέπει να επιμένουμε πολύ για το τι είναι σωστό και τι λάθος, γιατί πάντα υπάρχει μια άλλη οπτική γωνία. Γι' αυτό και τους κάναμε συμβούλους της κυβέρνησης (όταν ήμουν μικρή, είχα ρωτήσει τη μαμά μου γιατί δεν τους κάναμε και κυβερνήτες μας αφού ήταν τόσο ικανοί· η μαμά μου είχε απαντήσει ότι οι άνθρωποι ήταν τρελοί, όχι ηλίθιοι). «Είναι κι εκείνη εξορία».

«Στο Εσώρουχο;» ρώτησε ο Φάνης.

«Ναι, στο Εσώρουχο», ψέλλισε ο Ιβερύνης.

«Αχ, πρέπει να 'ναι η άλλη... Πώς τη λέγανε, να δεις; Κάτι με πολλά νου και λου και ρου».

«Ελεονώρα Νωρελεάνου», απάντησε ο γέροντας και ξεροκατάπιε.

«Α, ωραία, ξέρουμε πού είναι. Θα πάμε να τη βρούμε», είπα και σηκώθηκα. Δεν είχαμε τίποτ' άλλο να κάνουμε κει μέσα.

«Όχι, σας εσορκίζω, μην πάτε! Είναι επικίνδυνη, θα σας κάνει κακό! Γι' αυτό και την έχουμε απομονωμένη!» Ο Ιβερύνης έτρεξε καταπάνω μας και μας έπιασε από τα μανίκια σε έξαλλη κατάσταση.

«Τι απομονωμένη και βλακείες; Ολόκληρη πεδιάδα έχει ν' αρμενίζει», είπε ο Φάνης προσπαθώντας να ελευθερωθεί από το γράπωμα του παππούλη, που είχε πλέον πέσει στα γόνατα και κλαίγοντας μας ικέτευε να μην κάνουμε τέτοια αποκοτιά.

«Δεν ξέρετε τι κακό έχει κάνει αυτή η γυναίκα! Θα σας κάνει κι εσάς κακό, και τότε οι άλλοι Εξωγήινοι θα νομίσουν ότι φταίμε εμείς και θα μας επιτεθούν».

«Καλέ, αφήστε μας!» είπα και τράβηξα το μανίκι μου. «Μη φοβάστε, θα πούμε στη βάση μας να μη σας επιτεθούν ό,τι κι αν συμβεί».

Μας πήρε πολλή ώρα να τον πείσουμε να μας αφήσει να φύγουμε. Είχε μαζευτεί κι άλλος κόσμος να δει γιατί έκλαιγε και οδυρόταν ο γέρος Προϊστάμενός τους, και μόνο αφού υπογράψαμε τριάντα οχτώ συμβόλαια πως ό,τι και να παθαίναμε δε θα ευθύνονταν αυτοί, μας άφησαν τελικά να φύγουμε.

«Ουφ, μ' έπιασε η καρδιά μου εκεί μέσα», αναστέ-

ναξε ο Φάνης μόλις βγήκαμε έξω στον καθαρό αέρα.

«Με γέμισε μύξες ο παππούς», είπα εγώ αηδιασμένη.

Δεν είχαμε όμως χρόνο για κουβέντα. Βρήκαμε αμέσως την Ικία και τον Χάνη να κοιμούνται, τ' αναίσθητα, τους ξυπνήσαμε, τους διηγηθήκαμε όσα είχαν συμβεί και φύγαμε αμέσως να βρούμε τη γιαγιά Ελεονώρα.

Ο Ιβερύνης μας είχε πει πως η γιαγιά Ελεονώρα ζούσε στα πέρατα του κόσμου, πράγμα που ήταν ψέμα, αφού το σπίτι της το βρήκαμε σε λιγότερο από τρεις ώρες. Ο λαός του Μέσα, όντας συνέχεια κλεισμένος μέσα, θεωρούσε και την πιο μικρή απόσταση έξω τεράστια. Το σπίτι της γιαγιάς Ελεονώρας ήταν σχεδόν ίδιο μ' αυτό της κυρα-Σώσας, μόνο που ήταν απίστευτα απεριποίητο. Ο ένας τοίχος ήταν μισογκρεμισμένος, και στη στέγη έχασκε μια μεγάλη τρύπα. Πόρτα δεν είχε, ή μάλλον είχε, αλλά δεν κρεμόταν από τους μεντεσέδες παρά ήταν αφημένη κατάχαμα μπροστά στο κατώφλι.

Παρότι δεν πολυπιστεύαμε τις υπερβολές του Ιβερύνη, ήμασταν κομμάτι επιφυλακτικοί καθώς μπαίναμε στο σπιτικό της κυρα-Ελεονώρας. Όχι όμως και υπερβολικά προσεκτικοί, γιατί όποιος φυλάει τα ρούχα του τα βαριέται, λέμε στα μέρη μας. Ελεονώρα όμως πουθενά. Ψάξαμε παντού στο σπίτι της, αλλά δε βρήκαμε ούτε ένα τοσοδούλι ίχνος της. Το σπίτι πρέπει να 'ταν άδειο πολύ καιρό – παχιά σκόνη σκέπαζε τα λιγοστά έπιπλα. Απελπιστήκαμε. Καθήσαμε στο κατώφλι, αποκαμωμένοι,

αποκαρδιωμένοι, δίχως ιδέα πού να πάμε. Κι η καρδούλα μας φτεροκοπούσε στη θύμηση της Βιλιντούς, που σιγρόσβηνε στο κλουβί της. Θαρρώ μας πήρε ο ύπνος εκεί που καθόμασταν, σφιχτά αγκαλιασμένοι για να προστατευτούμε από το τσουχτερό κρύο.

Εύπνησα από έναν ύπνο βαθύ και αναζωογονητικό δεν ξέρω πόσες ώρες αργότερα. Με το που άνοιξα τα μάτια μου, πετάχτηκα όρθια με την καρδιά μου να χτυπά τρελά. Βρισκόμουν κάπου, αλλά δεν ήξερα πού. Σίγουρα, πάντως, δεν ήταν το κατώφλι του σπιτιού της κυρα-Ελεονώρας, όπου είχαμε αποκοιμηθεί. Τι να πω και πώς να περιγράψω εκείνο το μέρος; Ότι ήταν σπηλιά; Ναι, σπηλιά λέγεται ένας τέτοιος χώρος, μα οι σπηλιές έχουνε και σκεπή και τοίχους, χωμένες καθώς είναι μέσα σε βράχους και βουνά. Να το πω ξέφωτο; Ναι, ξέφωτα λέγονται οι ανοιχτωσιές ανάμεσα στα πυκνά δέντρα του δάσους, μόνο που αυτός ο χώρος δεν είχε δέντρα τριγύρω. Να το πω κορφοβούνι; Ναι, όταν βρίσκεσαι ψηλά και αγναντεύεις γυρωτρίγυρα τους κάμπους, είσαι πάνω σε κορφή. Μα αυτός ο τόπος ήταν χωμένος σε μια γούβα.

Εύπνησα αμέσως και τους άλλους, και μείναμε να κοιτάζουμε τριγύρω με το στόμα ανοιχτό και τη λαλιά κομμένη.

«Ευπνήσατε;» ακούστηκε μια φωνή από πίσω μας ξαφνιαζοντάς μας. Γυρίσαμε, και τι να δούμε; Μια γιαγιάκα μίνι-κουπέ· ήταν δεν ήταν εβδομήντα πόντους,

από τους οποίους οι δέκα ήταν μαλλιά, ένας πεταχτός ορειχάλκινος θάμνος με χρυσαφιές τούφες εδώ κι εκεί. Ήταν πολύ γριά, γιατί οι ρυτίδες στο πρόσωπό της ήταν περισσότερες από τις χαρακιές σε κοτλέ μπουφάν. Είχε δέρμα κάτασπρο σαν γάλα. Απ' τ' αυτιά της κρέμονταν δυο νεκρά πουλιά, ένα καναρίνι απ' τ' αριστερό κι ένα αηδόνι απ' το δεξί. Φορούσε ένα λεπτούφαντο μακρύ άσπρο φόρεμα που σερνότανε πίσω της. «Ξαφνιαστήκατε εδώ που βρεθήκατε, ε;» ρώτησε πλησιάζοντας προς το μέρος μας. Γνέψαμε, ακόμη ανίκανοι να εκφράσουμε με λόγια τη σαστιμάρα μας. «Εγώ 'μαι η Ελεονώρα Νωρελεάνου. Βρίσκεστε στο σπιτικό μου. Καλώς ήρθατε». Μάλλον μας χαμογέλασε, αλλά το χαμόγελό της δε βρήκε το δρόμο να βγει από τις πάμπολλες ρυτίδες της. «Καλώς ήρθαμε, αλλά πώς ήρθαμε;» κατάφερα τελικά να φελλίσω.

«Αα, ξέχασα να σας εξηγήσω ότι σας έφερα εγώ εδώ όσο κοιμόσασταν».

«Και πώς δεν ξυπνήσαμε;» ρώτησε η Ικία καχύποπτα.

«Ε, έχω κι εγώ τον τρόπο μου», απάντησε με αυταρέσκεια η Ελεονώρα. «Τι κάνατε έξω απ' το παλιό μου σπίτι;»

«Εσάς φάχναμε, κυρα-Ελεονώρα», είπε ο Φάνης.

«Και γιατί, παρακαλώ;»

«Για να σας ζητήσουμε βοήθεια», αποκρίθηκε ο Χάνης.

«Βοήθεια; Τι βοήθεια μπορώ να δώσω εγώ σε τέσσερα κουτσούβελα;»

«Δεν είμαστε κουτσούβελα», είπα εγώ, «είμαστε Εξωγήινοι σε επίσκεψη στο Μέσα».

Για λίγες στιγμές η γιαγιά μάς κοίταξε απορημένη και μετά ξέσπασε σε τρανταχτά γέλια, τόσο τρανταχτά, που άρχισε να χοροπηδά πέρα δώθε σαν μπαλίτσα από καουτσούκ. Το γέλιο της ήταν τσιριχτό και υστερικό και πολύ μεταδοτικό, όπως γρήγορα ανακαλύψαμε, γιατί κι εμείς βαλθήκαμε να γελάμε, δίχως λόγο και αιτία. Πονέσανε τα πλευρά μας· ο Χάνης μάλιστα κατουρήθηκε.

«Να 'στε καλά, με κάνατε και γέλασα», είπε η Ελεονώρα όταν επιτέλους σταμάτησε να κακαρίζει. «Ωστε Εξωγήινοι! Πουλάκια μου... Από ποιο κλουβί ξεφύγατε; Για πέστε στην Ελεονώρα».

Για δευτερόλεπτα αναρωτήθηκα τι να της έλεγα της γριούλας για να την πείσω να μας βοηθήσει, αν έπρεπε να της πω όλη την αλήθεια ή να επαναλάβω το ψέμα που 'χαμε ξεφουρνίσει στους άλλους Εσώτερους ή, πάλι, κάτι άλλο, εντελώς διαφορετικό. Πριν προλάβω ν' αποφασίσω, μίλησε ο Φάνης: «Δεν ξεφύγαμε από κανένα κλουβί! Είμαστε Εξωγήινοι, επίσημοι πρεσβευτές από το Έξω, και θέλουμε να μας βοηθήσετε».

«Καλά, όπως αγαπάτε, θα παίξω στο παιχνίδι σας», είπε η γιαγιά συγκαταβατικά.

«Θα μας βοηθήσετε;» ρώτησε ο Χάνης.

«Θα δούμε, θα δούμε... Πάμε να φάμε κάτι τώρα, γιατί φωμολυσσάω», είπε η γιαγιά και κίνησε να φύγει.

«Μα είναι επείγον, είναι θέμα ζωής ή θανάτου!» φώναξα γεμάτη ανυπομονησία.

Η γιαγιά αγρίεψε: «Άκου να σου πω: Δεν ήρθες σπίτι μου να μου πεις τι θα κάνω! Έχε χάρη που θέλω ν' ακούσω πώς καταφέρατε να βγείτε απ' τα κλουβιά σας, ειδάλλως θα σας είχα παρατήσει εκεί που σας βρήκα. Πάμε τώρα, γιατί πεινάω». Την ακολουθήσαμε θέλοντας και μη. Βγήκαμε –αν ήμασταν κάπου μέσα– και μετά από μια σύντομη διαδρομή ανάμεσα σε ψηλές σημύδες και πετρόχτιστους τοίχους δίχως στέγες ή λογική η Ελεονώρα σταμάτησε. «Φτάσαμε! Εδώ είναι που τρώω. Κοπιάστε». Καθίσαμε λοιπόν γύρω από το τραπέζι. Μόνο που δεν καθίσαμε ακριβώς γύρω, γιατί δεν ήταν ακριβώς τραπέζι· ή μάλλον ήταν ένα τραπέζι κομμένο σε έξι ή εφτά μικροσκοπικά κομμάτια, στηριγμένα το καθένα σ' ένα πόδι και σκορπισμένα εδώ κι εκεί στο χώρο, σ' ένα δωμάτιο που είχε στέγη, αλλά όχι τοίχους. Τη σκεπή τη βάσταγε ένας παχύς κεντρικός στύλος, σαν ομπρέλα. Μα κι η στέγη δεν ήταν ακριβώς στέγη, αφού ήταν γεμάτη τρύπες, άλλες μεγάλες κι άλλες μικρές, από τις οποίες κάποιες είχανε μαντεμένα κάγκελα. Ο καθένας μας είχε το δικό του τραπέζι, αλλά το κακό ήταν ότι οι καρέκλες ήταν καρφωμένες στο πάτωμα, κι έτσι όπως ήταν τοποθετημένες, ήταν αδύνατο να δούμε ο ένας τον άλλον, εκτός αν στρίβαμε αφύσικα το λαιμό μας. Μέσα σε ελάχιστη ώρα είχαμε κοφολαιμιαστεί. Η γιαγιά μάζ σέρβιρε κάτι που έμοιαζε με νερουλό χυλό και κάτι τοσοδούλια

κομμάτια ψωμί που ήταν πιο σκληρά κι απ' το τραπέζι. «Σήμερα θα φάμε νιανιά και κρουτόν. Το αγαπημένο μου φαγητό», είπε η Ελεονώρα και άρχισε να τρώει. Εμείς είδαμε το νερούλο κατασκευάσμα, είδαμε και τα ξεραμένα φίχουλα και αποφασίσαμε ότι δεν πεινάγαμε. «Για πέστε μου λοιπόν πώς ξεφύγατε. Πολύ μ' ενδιαφέρει».

«Κυρα-Ελεονώρα», αρχίνησα, «δεν ξεφύγαμε από πουθενά. Σας ξαναλέω ότι είμαστε Εξωγήνιοι και επισκεπτόμαστε το Μέσα». Μέσα μου ευχήθηκα να με πιστέψει, γιατί δεν άντεχα άλλο. Το μόνο που ήθελα ήταν να γυρίσω στον τόπο μου, στην αγαπημένη πατρίδα μου, όπου μπορούσα να τρέχω ελεύθερη όλη μέρα, χωρίς φόβο να με κλείσουν σε κλουβί.

«Και γιατί να σας πιστέψω;» ρώτησε η γιαγιά μαςουλώντας ένα ξεροκόμματο. Αλληλοκοιταχτήκαμε αποσβολωμένοι. Πράγματι, γιατί να μας πιστέψει; Τι αποδεικτικά στοιχεία είχαμε; Τους άλλους Εσώτερους τους είχαμε πείσει εκσφενδονίζοντας κοτρόνες στα κεφάλια τους. Η Ελεονώρα δεν ήταν τόσο εύπιστη. Μείναμε άλαλοι. Η γιαγιά μάς κοίταξε. «Άντε λοιπόν, πάμε παρακάτω. Από πού είστε πραγματικά; Πώς ξεφύγατε;»

Ετοιμάστηκα να της πω τα φανταστικά νούμερα των φανταστικών κλουβιών μας, αλλά με το που πήρα αναπνοή για να μιλήσω άκουσα την Ικία να λέει: «Κυρα-Ελεονώρα, ακούστε με. Δεν είμαστε Εξωγήνιοι. Ούτε ήμασταν ποτέ κλειδωμένες σε κλουβιά, ευτυχώς. Ούτε κι απ' τον τόπο σας είμαστε, πάλι ευτυχώς». Η Ικία

έπαψε. Μας έριξε μια γρήγορη ματιά, πήρε βαθιά αναπνοή και συνέχισε: «Με λένε Ικία, το παιδί από δω τον λένε Φάνη, αυτός είναι ο Χάνης κι εκεί κάθεται η αδερφή μου η Κακία. Μόλις προχτές παίζαμε στο χωριό μας το Ξώφαλτσο, ένα χωριουδάκι όχι μακριά απ' την πρωτεύουσα, την Έξωση. Τότε μας μπήκε η ιδέα να πάμε να παίξουμε στο Μεγάλο Δάσος. Εκεί που παίζαμε, τσουπ, βρεθήκαμε εδώ». Η Ικία διηγήθηκε όλα τα παθήματά μας μέχρι τη στιγμή που μας βρήκε η Ελεονώρα αποκοιμισμένους στο κατώφλι της. Όση ώρα μιλούσε τρέμαξα στη σκέψη μήπως δεν ξαναγύριζα ποτέ στον τόπο μου. «Και, που λέτε, να πώς βρεθήκαμε στην πόρτα σας να ζητάμε τη βοήθειά σας. Μη μας την αρνηθείτε, είσαστε η τελευταία μας ελπίδα».

Η Ελεονώρα είχε τελειώσει το φαγητό της εδώ και ώρα, είχε φάει και του Φάνη και το δικό μου, και τώρα μας κοίταζε σιωπηλά.

«Αχ, βρε παιδιά, τι μου θυμίζετε!» είπε και σηκώθηκε απ' την καρέκλα της. Είδα δάκρυα να κυλούν απ' τα μάτια της, κάνοντας ζιγκ ζαγκ στ' αυλάκια των ρυτίδων της. «Αχ και να σας είχα γνωρίσει πενήντα χρόνια πριν, τότε που ήμουνα ακόμη Προϊστάμενη, τότε που προσπαθούσα να πείσω όλους τους τζούφιους κουφιοκεφαλάκηδες για τις θεωρίες μου. Εκείνοι όμως με βγάλανε τρελή και με ξαποστείλανε. Λέει ήμουν διεστραμμένη κι ήθελα να παρασύρω τα παιδιά τους, εγώ, που υπεραγαπούσα τα παιδιά, εγώ, που θυσιάστηκα γι' αυτά. Αααχ!»

Αναστέναξε και μια θλίψη απλώθηκε στο πρόσωπό της. Τη λυπήθηκα.

«Δεν ξέρετε πόσο καιρό νόμιζα κι εγώ πως ήμουνα τρελή, μέχρι που έφυγα απ' το σκατόσπιτο που μ' είχανε στείλει να ζήσω κι ήρθα εδώ να ζήσω μόνη μου, αλλά ελεύθερη. Σάμπως μόνη μου δεν ήμουνα και στην Εσοχή, παρότι είχα χίλιους νοματαίους γύρω μου καθημερινά. Τα βλέπετε αυτά τα φοφιοπούλια;» Γύρισε και μας έδειξε το ψόφιο καναρίνι και το ψόφιο αηδόνι που κρέμονταν απ' τ' αυτιά της. Τα βλέπαμε, αλλά θα προτιμούσαμε να βλέπαμε κάτι άλλο. «Αυτά συμβολίζουνε όληνη τη γνώση μου, όλα όσα ξέρω για το σύμπαν».

Η γιαγιά Ελεονώρα μας είχε ξεχάσει ολότελα και μιλούσε σαν να μην ήμασταν εκεί.

«Προσπαθούσα να τους δώσω να καταλάβουν πως δεν είναι φυσιολογικό να 'μαστε συνέχεια κλεισμένοι μέσα, πως τόσο μέσα δεν μπορεί παρά να οδηγήσει σε μια αφύσικη εσωτερική μονομανία, σε άχρηστη ομφαλοσκόπηση. Μα αρνιόντουσαν να καταλάβουν. Λέγανε πως δεν υπάρχει τίποτ' άλλο εκτός από Μέσα, πως έτσι είναι φτιαγμένος ο κόσμος. Εγώ όμως ήμουνα σίγουρη πως υπήρχε κι ένας άλλος κόσμος, παράλληλος με το Μέσα, ένας κόσμος ανάποδος, το Έξω. Δυστυχώς, μόνο στα όνειρά μου μπορούσα να βασίσω τη σιγουριά μου. Κι έτσι, όταν έγιναν ενέργειες να με καθαιρέσουν από το ισόβιο αξίωμά μου με την κατηγορία της ανίατης φρενοβλάβειας, τους άφησα να με εξορίσουν. Μονάχα αφότου

παράτησα το σπίτι όπου μ' είχανε βάλει και πήγα σ' έναν τόπο που διάλεξα από μόνη μου κι έπλασα τη ζωή μου και το σπιτικό μου ακριβώς όπως ήξερα εγώ, ανακάλυψα τη Μεγάλη Αλήθεια του Σύμπαντος. Το Σύμπαν, παιδιά μου», είπε και γύρισε να μας κοιτάξει με δέος στο βλέμμα της, «το Σύμπαν είναι ντουμπλ-φας!»

Πάλι δεν καταλάβαινα, αλλά δεν είχε σημασία. Η Ελεονώρα συνέχισε.

«Τούτο δω το ψόφιο καναρίνι είναι σύμβολο του Μέσα. Το καναρίνι ζει μια χαρά μες στο κλουβί του, θρασεύει σαν νούφαρο σε λίμνη, σαν φτέρη σε υγρασία, σαν κάκτος στην έρημο. Κελαηδάει και χαίρεται για τη ζωή, παρά τη φυλακή του ή ίσως χάρη στη φυλακή του. Τ' άλλο δω είναι ένα ψόφιο αηδόνι, σύμβολο του Έξω, εκείνου του μυθικού τόπου που σήμανε και την αποπομπή μου απ' την κοινωνία των ανθρώπων. Το αηδόνι δεν αντέχει να μείνει κλειστό σε κλουβί ούτε μια στιγμή. Μαραζώνει και πεθαίνει από δυστυχία—»

«Γι' αυτό, πέφτω στα πόδια σας και σας ικετεύω: Βοηθήστε μας να βγάλουμε τη Βιλιντού, γιατί κι αυτή αηδόνι είναι και θα πεθάνει μες στο κλουβί της».

Δεν άντεξα. Έπεσα πράγματι στα πόδια της, ή μάλλον στη μέση της γιατί, έτσι κοντή που ήταν, εγώ γονατιστή της έφτανα στη μέση. Στα μάτια μου καίγανε καυτά δάκρυα. Δίπλα μου γονάτισαν κι οι άλλοι. Η γιαγιά Ελεονώρα μας κοίταξε.

«Ναι, παιδιά μου, φυσικά θα σας βοηθήσω. Αν μπορώ».

«Μπορείτε, έχετε το κλειδί!» φώναξα.

«Αυτό είναι το λιγότερο! Το κλειδάκι το έχω, κι η φίλη σας θα βγει σε λίγη ωρίτσα. Το δύσκολο είναι πώς θα σας βγάλω Έξω από δω Μέσα». Για πρώτη ολόπρωτη φορά συνειδητοποιήσαμε τη δύσκολη θέση μας. Ήμασταν τόσο απασχολημένοι με την απελευθέρωση της Βιλιντούς, που δεν είχαμε σκεφτεί ότι ίσως να ήταν δύσκολο ή κι αδύνατο να επιστρέψουμε στον τόπο μας. Η Ελεονώρα μ' έβγαλε απ' τις ζοφερές σκέψεις μου και σκούπισε τα δάκρυά μου. Ας φύγουμε τώρα για το σπίτι της κυρα-Σώσας. Όσο να πάμε εκεί, πείτε μου εσείς με κάθε λεπτομέρεια πώς φτάσατε εδώ Μέσα μπας και, μαζί μ' αυτά που ξέρω εγώ για το Έξω και το Μικρομέγαλο Πέρασμα, καταφέρουμε και σας βγάλουμε Έξω».

Πράγματι, το να βγάλουμε τη Βιλιντού απ' το κλουβί ήταν πανεύκολο. Η Βιλιντού όμως δεν ήταν καθόλου καλά και μετά βίας μπορούσε να σταθεί στα πόδια της. Έπρεπε να γυρίσουμε στον τόπο μας για να γιάνει. Εξηγήσαμε στην Ελεονώρα όσα ξέραμε για το πώς βρεθήκαμε Μέσα – δηλαδή όχι και πολλά. Μας άκουγε προσεκτικά και φαινόταν πως ψαχούλευε στο μπαούλο του μυαλού της να βρει κάτι που θα μας βοηθούσε. Είχαμε καθίσει να ξαποστάσουμε στο χορτάρι καμιά ώρα περπάτημα από το σπίτι της κυρα-Σώσας, ενώ κατευθυνόμασταν προς το Μεγάλο Δάσος.

«Ξέρω πως υπάρχει ένα πέρασμα από τον εσωτερικό

κόσμο στον εξωτερικό. Μια νύχτα είδα στον ύπνο μου ένα όραμα γι' αυτό το Μικρομέγαλο Πέρασμα, όπως ονομάζεται. Το λένε έτσι γιατί, για να πας από τον έναν κόσμο στον άλλον, πρέπει να είσαι και μικρό παιδί και μεγάλος άνθρωπος. Να 'χεις δηλαδή γνωρίσματα κι απ' τις δυο ηλικίες. Να 'χεις ωριμάσει στον τρόπο που σκέφτεσαι, αλλά να 'χεις διατηρήσει την παιδικότητα στην καρδιά σου.

»Το λένε επίσης έτσι γιατί άλλες φορές το πέρασμα είναι μεγάλο κι άλλες φορές μικρό· να γιατί είναι δύσκολο να το βρεις. Ξέρω επίσης ότι δεν μπορούν όλοι να διαβούν το πέρασμα. Να, εγώ, για παράδειγμα, ξέρω ότι δεν μπορώ να το περάσω κι ο λόγος είναι ότι ξέρω πάρα πολλά και το κεφάλι μου είναι βαρύ και δε χωράει να περάσει. Ούτε αυτοί που ξέρουν πάρα πολύ λίγα μπορούν να περάσουν γιατί το κεφάλι τους είναι τόσο ελαφρύ που πετάει στον αέρα και κουτουλάει στο ανώφλι.

»Ξέρω επίσης ότι οι πολύ κακοί άνθρωποι δεν μπορούν να το διαβούν. Αν έχεις μέσα σου κακία πάνω από 72%, το πέρασμα κλείνει αυτόματα, αφού κανείς κόσμος, ούτε ο εσωτερικός ούτε ο εξωτερικός, θέλει παραπανίσια κακία. Ξέρω επίσης πως ούτε οι πολύ ηλίθιοι άνθρωποι μπορούν να περάσουν απ' τον έναν κόσμο στον άλλον, γιατί απ' την πολλή ηλιθιότητα μπορεί να κάνουν κάτι ηρωικό, και είναι επικίνδυνο να έχεις ηλίθιους για ήρωες. Αυτό που δεν ξέρω είναι πώς μοιάζει το Μικρομέγαλο Πέρασμα, πού ακριβώς βρίσκεται και πώς περνάει κανείς».

«Λεπτομέρειες, δηλαδή», είπα εγώ κακόκεφη.

Η Ελεονώρα μου έριξε ένα βλέμμα σαν να μου έλεγε: Κοντεύεις το 72%.

«Ξέρω και κάτι ακόμα», είπε η Ελεονώρα. «Υπάρχουν κάποιοι λίγοι, ελάχιστοι άνθρωποι που έχουν αναπτύξει και τον εσωτερικό τους κόσμο και τον εξωτερικό, και μπορούν να διαβαίνουν το πέρασμα. Εγώ δεν είμαι μια απ' αυτούς».

Ήταν σειρά μου να της ρίξω ένα «μας υποχρέωσες» βλέμμα.

Ήμουν τόσο απογοητευμένη, που κόντευα να βάλω τα κλάματα (ο Χάνης ήδη έκλαιγε), όταν η Βιλιντού, που την είχαμε αφήσει ξαπλωμένη δίπλα μας για να ξεκουραστεί, ψιθύρισε κάτι: «Εγώ ξέρω...» Η φωνούλα της μόλις που ακουγόταν, αχνή κι αδύναμη, σαν ανεπαίσθητος θόρυβος σε μεγάλο σπίτι μες στη νύχτα, που δεν ξέρεις αν τον άκουσες ή τον φαντάστηκες. Άνοιξε με βία τα βλέφαρα και μας κοίταξε αδύναμα. «Ξέρω πού 'ναι το πέρασμα. Ξέρω και πώς μοιάζει. Ξέρω επίσης και πώς περνάει κανείς». Όλοι μας την κοιτάξαμε με γουρλωμένα μάτια. «Σηκώστε με να πάμε στο Μεγάλο Δάσος. Θα σας δείξω», ψιθύρισε. Τα μάτια έκλεισαν πάλι. Ήταν εξουθενωμένη, και την πήραμε στα χέρια μας. Μόλις μπήκαμε στο Μεγάλο Δάσος, η Βιλιντού ζήτησε να την αφήσουμε να σταθεί στα δικά της πόδια. «Από δω», μας είπε και μας οδήγησε σ' ένα μονοπάτι. Προχωρούσαμε για κάμποση ώρα, ώσπου μας είπε ν'

αλλάξουμε κατεύθυνση. Αφήσαμε το μονοπάτι και μπήκαμε στις κρανιές και τους θάμνους.

«Βιλιντού, ξέρω πως είσαι κουρασμένη, μα δεν μπορώ να μη ρωτήσω: Πώς τα ξέρεις αυτά που ξέρεις;» ρώτησε η γιαγιά. Στα μάτια της άστραφτε ο ενθουσιασμός μικρού παιδιού.

Η Βιλιντού, κοντοστάθηκε και στράφηκε στην Ελεονώρα: «Είμαι απ' αυτές που ξέρουνε, κυρά», είπε. «Είμαι οχτώ χρονώ τώρα, μα έχω κι άλλα χρόνια κρυμμένα μέσα μου. Μιλάω με τα δέντρα και τα ρέματα, με γροικάνε τα κοράκια και τα σκουλήκια. Ξέρω».

Όλες μας κοιτούσαμε τη Βιλιντού, μια Βιλιντού που δεν ξέραμε. Κι εγώ, που νόμιζα ότι ήταν απλά ένα ήσυχο κοριτσάκι. Αισθάνθηκα ζήλια που η Βιλιντού ήξερε τόσο πολλά. Σκέφτηκα κάτι και τρόμαξα: Θα χαιρόμουν να μην έβρισκε το πέρασμα, για να σταματήσει να το παίζει τόσο πολύξερη.

«Ξέρω για το Μικρομέγαλο Πέρασμα από τα τρίτα μου γενέθλια· ο παππούς μου μου έλεγε ιστορίες για έναν άλλον κόσμο, αλλιώτικο απ' τον δικό μας. Δεν ήξερα όμως πού ήταν το πέρασμα ούτε πώς έμοιαζε. Όταν μπήκαμε στο Δάσος για να παίξουμε, είχα ένα κακό προαίσθημα, αλλά να που με τραβούσε κιόλας... Δεν ξέρω πώς να το περιγράψω· όπως όταν φοβάσαι τα ύψη, αλλά πας μέχρι την άκρη του γκρεμού να δεις, κι όλο κάνεις πίσω, αλλά ξαναπάς». Έστρεψε το βλέμμα της στον Φάνη. «Το δέντρο που σκάλιζες, Φάνη, δε μου

είπε μόνο πως πονάει. Μου 'πε επίσης να μην προχωρήσουμε άλλο. Αλλά δεν τ' άκουσα. Ήθελα να παίξω και να τρέξω. Μπορεί να κρύβω αιώνες μέσα μου, αλλά είμαι οχτώ χρονών. Θυμάστε την κλωστούλα στο χώμα; Ε, η μαύρη αυτή γραμμούλα είναι το πέραςμα από τον έναν κόσμο στον άλλο. Κανονικά είναι βαθιά κάτω από το χώμα, αλλά σε ορισμένα σημεία βγαίνει στην επιφάνεια. Αυτό συνήθως γίνεται σε δάση, στον πάτο της θάλασσας, σε κρυσταλλοπηγές και σε βουνοκορφές. Δεν κατάλαβα τι ήταν η κλωστούλα μόλις την αντίκρισα. Μόνο όταν τη διάβηκαν ο Χάνης κι η Ικία κατάλαβα τι ήτανε, μα ήταν πολύ αργά για να τους προλάβω, κι έτρεξα ξοπίσω τους για να τους βοηθήσω. Για να πω την αλήθεια, ήμουνα περίεργη να μάθω πώς ήταν ο άλλος κόσμος. Τώρα ξέρω. Παραλίγο να πεθάνω, αλλά έμαθα».

«Κορίτσι μου, να σε φιλήσω!» αναφώνησε η Ελεονώρα κι έπεσε πάνω στη Βιλιντού ραίνοντάς τη με φιλιά. «Μια ζωή ψάχνω να βρω απαντήσεις στα ερωτήματα που με βασανίζανε. Κι εσύ μου τις είπες μέσα σε δυο λεπτά. Κι όχι μόνο αυτό, αλλά θα μου δείξεις και το Μικρομέγαλο Πέραςμα. Η ζωή μου δικαιώθηκε!» είπε η γριά με δάκρυα στα μάτια.

«Χαίρομαι, κυρά, αλλά ξέρεις, βέβαια, ότι δεν μπορείς να πεις τίποτα σε κανέναν. Ούτε κι εσείς, φυσικά», είπε εννοώντας εμάς. «Πρώτα πρώτα, κανείς δε θα σε πιστέψει. Δεύτερον, ξέρεις ότι τη γραμμή εσύ δεν μπορείς να την περάσεις, αλλά ούτε και να οδηγήσεις κανένανε εκεί.

Οι περισσότεροι θα σε κοροϊδέψουνε, κι όσο για τους λίγους που θα σε πιστέψουνε και θα μπορέσουν να βρουν το πέρασμα, θα προκαλέσουνε τεράστια προβλήματα αν αρχίσουν να διαβαίνουν τη γραμμούλα πέρα δώθε απ' τον έναν κόσμο στον άλλον. Υπάρχει λόγος που οι κόσμοι είναι χωρισμένοι, και το ξέρεις αυτό».

Η Ελεονώρα έγνεψε καταφατικά κι αναστέναξε.

«Μα γιατί να μην πούμε τίποτα εμείς;» ρώτησα εγώ.

«Εσύ ειδικά, Κακία», μου είπε, «και να πεις, δεν έχει σημασία γιατί δε θα σ' εμπιστευτεί κανείς. Άλλωστε δεν μπορείς να το βρεις το πέρασμα, και να θέλεις. Μόνο ο Φάνης δεν πρέπει να μιλήσει, γιατί έχει το χάρισμα να βλέπει και ν' ακούει. Έτσι, Φάνη;»

Ο Φάνης σαν να φοβήθηκε. «Ναι», φέλλισε.

«Ο κόσμος αλλάζει, κι όλο και περισσότερος κόσμος θ' αρχίσει να μπαينوβγαίνει στο Μεγάλο Δάσος. Πρέπει όλοι μας ν' αλλάξουμε σιγά σιγά, εμείς να μπαίνουμε περισσότερο Μέσα στον εαυτό μας κι οι άλλοι να βγαίνουν κομμάτι περισσότερο Έξω. Προς το παρόν όμως δεν πρέπει να μπαينوβγαίνουμε Μέσα Έξω γιατί κάνει ρεύμα!» μας μάλωσε η Βιλιντού και, κουνώντας λιγάκι το πόδι της, αποκάλυψε τη λεπτή μαύρη γραμμή στο χόμα.

Αποχαιρετιστήκαμε με την Ελεονώρα, που με δάκρυα στα μάτια μάς ευχαρίστησε για το μεγαλύτερο δώρο της ζωής της: να ξέρει ότι δεν είχε πάρει τη ζωή της στραβά. Με μεγάλη ανακούφιση περάσαμε τη γραμμούλα και

βρεθήκαμε στη δική μας μεριά του δάσους. Αμέσως η Βιλιντού ξανάνιωσε. Βγήκαμε τρέχοντας απ' το δάσος, περάσαμε το ποτάμι και τραβήξαμε για τα σπίτια μας. Φοβόμασταν λιγουλάκι μη μας μαλώσουν οι δικοί μας που λείπαμε τόσες μέρες, αλλά κανείς δεν είπε τίποτα. Αργότερα μάθαμε ότι είχαμε λείψει μονάχα λίγες ώρες.

Μετά από λίγο καιρό πέτυχα τη Βιλιντού στο δρόμο και τη ρώτησα γιατί οι άλλοι νόμιζαν ότι λείπαμε μόνο λίγες ώρες. Μου είπε να μην αναφέρω ποτέ ξανά τίποτα για το Μέσα. Για τελευταία φορά όμως μου έκανε τη χάρη και απάντησε στην απορία μου. Όταν μπαίνουμε Μέσα μας, μερικές φορές χανόμαστε και νομίζουμε ότι περνάνε ολόκληρες ώρες, ενώ έχουν περάσει μόλις λίγα λεπτά. Έτσι έγινε και κείνη τη φορά που μπήκαμε εμείς.

Αυτή είναι η ιστορία για το Μέσα και το Έξω και το πώς εγώ βρέθηκα από Έξω Μέσα. Ζήσαμε λοιπόν καλά, αλλά καλύτερα ζήσανε αυτοί που έχουν ρούχα ντουμπλ-φας.

οι ρυτίδες του μπαμιά

Η πόλη απλωνόταν σαν μελάνωμα πάνω στη γη, μεγάλη, γκριζα και άναρχη. Σταματούσε μόνο εκεί που της έκοβε το διάβα η θάλασσα. Μα ούτε στο νερό έβρισκε γιατρεία, αφού τα λύματα έχυναν τη μαυρίλα τους στο γαλάζιο της.

Σε μια πιθαμή αυτής της θορυβώδους πόλης, σ' ένα γερασμένο διαμέρισμα με μεγάλα καθαρά παράθυρα και υπομονετικά παρκέ, ζούσε μια οικογένεια. Ήταν μια οικογένεια από αυτές που δε δείχνονται σε χαμογελαστές διαφημίσεις γάλατος ή ασφαλειών ζωής, μα που υπάρχουν σε πείσμα του κακού κοινωνικού καιρού. Ο μπαμπάς λεγόταν Μέλης και είχε βλέμμα μαλακό σαν αναπαυτικό καναπέ για να κουρνιάσεις και να ζεσταθείς. Η αγκαλιά του ήταν σαν φρεσκοψημένο ψωμάκι και το στόμα του εύκολα σκάλωνε σε απλόχερα χαμόγελα. Μονάχα το αυλακωμένο μέτωπό του πρόδιδε τις καταιγίδες που μαίνονταν στο νου του. Τις καταιγίδες τις σήκωνε ο βοριάς των ευθυνών που φυσούσε στη μεγάλη εταιρεία όπου δούλευε. Ο ψυχρός αέρας τού απίθωνε κάθε μέρα καινούριες ασήκωτες ευθύνες, κουβάδες

ανταγωνισμού και ματσάκια πισώπλατων μαχαιρωμάτων.

Ο άλλος μπαμπάς, ο Άρης, είχε στα μάτια του τη θάλασσα που ποτέ δεν ημερεύει. Φούντωνε από φαντασία, και οι ιδέες και τα πειράγματα ξεχείλιζαν από τις παραγεμισμένες τσέπες του μυαλού του. Ο Άρης δούλευε στο απάγκιο του σπιτιού· έπαιρνε κείμενα, τα έτρωγε και τα ξαναγεννούσε σε άλλες γλώσσες. Έλαμπε από αγάπη για το σύντροφό του, και τα γαλανά του μάτια άναβαν σαν χιλιόφωτα αστεράκια κάθε φορά που τ' ακουμπούσε στον Μέλη. Είχαν οι δυο τους πλέξει αγάπη με ύφανση ανθεκτική στον προδότη χρόνο και στα πειραχτικά βλέμματα που έφαχναν να βρουν ρωγμές για να χωθούν και να στάξουν δηλητήριο.

Ο Άρης και Μέλης είχαν δυο παιδιά. Κι αν σας γαργαλούν τη γλώσσα τα πώς και τα γιατί, κι η περιέργειά σας ξύνει το χαρτί για να βγάλει ζουμάκι, θα σας πω πώς τα απέκτησαν, μα έχει λίγη σημασία. Για τον Άλκισσο και τη Νιαγέν, τα δυο παιδιά τους, αυτό που είχε σημασία ήταν ότι κολυμπούσαν σ' ένα πέλαγος αγάπης, τρώγανε όσες μερίδες φροντίδας τράβαγε η ψυχή τους κι είχαν θαλπερές αγκαλιές για να χωθούν, ήρεμες φωνές που δε χαράκωναν τ' αυτιά ή τις καρδιές τους. Τι κι αν ο παροιμιώδης πελαργός έκανε υπερωρίες ως το Βιετνάμ για να φέρει την ορφανή Νιαγέν... Τι κι αν ο Άλκισσος είχε έρθει στον κόσμο με κάτι λιγότερο στο σώμα από τ' άλλα τα παιδάκια... Άλλο το καλούπι του, όμως ποιος θα τολμούσε να 'λεγε άλλη καρδιά και ανάγκες;

Η ευτυχία, λιτή και μαζεμένη, άφηνε καθημερινά στο κατώφλι της οικογένειας μικρές μερίδες φαγητού. Όταν γυρνούσε ο Μέλης από την άχαρη δουλειά του το βράδυ, άφηνε στο κεφαλόσκαλο την κούραση και τις έγνοιες κι αγκάλιαζε τον Άρη και τα δυο παιδιά τους. Ύστερα μαζεύονταν γύρω από το τραπέζι κι έλεγαν τις ιστορίες της ημέρας. Μίλαγε η εξάχρονη Νιαγέν για το σχολείο και τις γνώσεις που είχε κορφολογήσει σήμερα, μίλαγε κι ο Άλκισσος για το ειδικό σχολείο που πήγαινε για να μάθει να κάνει αυτά που κάνουν οι άλλοι με τρόπους που να μη σκοντάφτουν στο σώμα του. Μίλαγε και ο Άρης για τα κείμενα που είχε φάει και μηρυκάσει σήμερα, για τις παράξενες λέξεις και τις στραμπουλιγμένες σκέψεις που προσπαθούσε να σιδερώσει για να διαβάζονται στην ξένη γλώσσα.

Μόνο ο Μέλης δαγκωνόταν ελαφρώς. Οι δικές του ιστορίες ήταν όλες σαν ξεραμένα έλη. Όλη μέρα στη δουλειά ήταν χωμένος σε μια πραγματικότητα φτωχότερη κι από γκριζα άσφαλτο. Δεν ήθελε να τους σκοτίζει με τις κακίες των συναδέρφων του, τις αδικίες του αφεντικού του. Γι' αυτό ο Μέλης έλεγε άλλες ιστορίες, φανταστικές. Για τέρατα που τρώγαν παιδάκια και παιδάκια που τρώγαν τέρατα. Για πριγκιπόπουλα που σκοτώνανε κακούς δημοσιογράφους και δημοσιογράφους που απελευθερώνανε πριγκιποπούλες φυλακισμένες σε κακογραμμένα άρθρα. Τους έλεγε για θάλασσες που γλείφαν άλλους τόπους, πιο χρωματιστούς. Για ζωάκια που έσκαβαν λαγούμια

σε κτήρια γραφείων και τα βράδια μασουλούσαν αναφορές και φαξ. Για φωτοτυπικά που σήκωναν μπαϊράκι και παρήγαγαν ολόιδιες γκριζες μέρες. Έλεγε και έλεγε, και σιγά σιγά το αυλακωμένο μέτωπό του γαλήνευε σαν απάνεμος κολπίσκος. Ο Άρης του κρατούσε το χέρι και ταξίδευε στα λόγια του καλού του· η Νιαγέν αποκοιμιόταν στην αγκαλιά του κι ονειρευόταν φούξια παιδικές χαρές. Κι ο Άλκισσος – ο Άλκισσος έτρωγε όλα τα λόγια του μπαμπά του λέξη λέξη, τα κατάπινε και τ' αποθήκευε στο κορμάκι του. Κι όταν το βράδυ τον έβαζαν για ύπνο στην άυπνη πόλη, το αγόρι έβγαζε τα λόγια από τις θήκες τους κι έπαιζε μαζί τους.

Κι έτσι περνούσε ο καιρός. Η ζωή ήταν καλόκαρδη με την οικογένεια, κι όσες συμφορές έσκαγαν στα πόδια των παιδιών γιατρεύονταν από την περίσσια αγάπη των γονιών τους. Αν ερχόταν η Νιαγέν κλαμένη που στο σχολείο είχαν κοροϊδέψει τα σχιστά ματάκια της, ο Άρης την αγκάλιαζε και της διηγιόταν την αρχαία ιστορία της χώρας της, αλλά και ιστορίες ανθρώπων που είχαν την ευλογία και την κατάρρα να διαφέρουν από το μέσο όρο. Κι η Νιαγέν δυνάμωνε, και την επόμενη φορά που οι συμμαθητές της την μπουγέλωναν με κοροϊδία, το αλάτι δεν την έτσουζε.

Κι ο Άλκισσος έμαθε να περπατά, όχι γρήγορα ή εύκολα σαν τ' άλλα τα παιδιά, μα το μυαλό του έτρεχε σαν άνεμος.

Μονάχα του Μέλη το μέτωπο οργωνόταν όλο και πιο βαθιά από τις ευθύνες και τις αδικίες της δουλειάς του.

Υπήρχαν βράδια που δεν κατάφερνε ν' απιθώσει όλη την κούραση στο κεφαλόσκαλο, κι οι έγνοιες τρύπωναν μέσα στο σπίτι και κάθονταν μαζί στο τραπέζι. Μόνο ο Άλκισσος παρατηρούσε ότι οι ιστορίες του μπαμπά του ήταν διαφορετικές, βαρύτερες. Τα τέρατα είχαν γίνει πιο κακά κι οι πριγκιποπούλες δεν έσωναν πάντα τον καλό τους. Κάποια χρώματα πέθαιναν με φριχτούς θανάτους κι ορισμένα φαξ έτρωγαν εκείνα τα ζώακια. Το βράδυ, όταν όλοι κοιμόντουσαν, ο Άλκισσος έβγαζε τα λόγια του μπαμπά του από τις θήκες τους κι έβλεπε τη διαφορά. Ακόμη και ο Άρης παρατηρούσε ότι το μέτωπο του άντρα του ρυτίδιαζε όλο και πιο πολύ.

Ο Άλκισσος έβλεπε που ο άλλος του μπαμπάς το έβλεπε. Έβλεπε και την ανησυχία που έτσουζε τα μάτια του. Κι έτσι, ένα βράδυ, ο Άλκισσος αποφάσισε να κάνει κάτι για να βοηθήσει τον έναν του μπαμπά. Έβγαλε τα λόγια του μπαμπά του από τις θήκες και χώθηκε μέσα τους. Πήγε πρώτα στο θαλασσί παλάτι και ξύπνησε την πριγκιποπούλα που είχε πλάσει ο μπαμπάς του.

Η πριγκιποπούλα έτριψε τα νυσταγμένα μάτια της και παραπονέθηκε: «Δεν ξέρεις ότι τα παραμύθια έχουν ώρες επισκέψεων; Τι θες μες στην άγρια νύχτα;»

«Θέλω να 'ρθεις μαζί μου να σώσουμε τον έναν μου μπαμπά», είπε ο Άλκισσος.

«Δε φτάνει που κοιμάμαι πάνω σε μπιζέλια, έχω και αδέςποτα παιδάκια να με ξυπνάνε. Τι τραβάμε εμείς, οι πριγκίπισσες...»

«Σε χρειάζομαι, πριγκιποπούλα, γιατί είσαι έξυπνη και ξύπνια και ξέρεις ζιού ζίτσου. Αν θες, πες και στο παλικάρι που έσωσες από βέβαιο θάνατο να 'ρθει μαζί μας».

«Τον έστειλα στη μαμά του γιατί ήταν πολύ γρουσουζης κι όλο έμπλεκε με δράκους και κακές παρέες. Θα 'ρθω εγώ όμως, γιατί καλό το παραμύθι μου, αλλά έπηξα».

Με την πριγκιποπούλα από το χέρι, κίνησαν κι έφτασαν στο κατώφλι της φούξια θάλασσας. Έβρεξε ο Άλκισσος τα πόδια του στα φούξια κύματά της και είπε: «Θάλασσα μενεξεδένια, θαλασσίτσα του ονείρου, σήκω κι έλα μαζί μου να σώσω τον μπαμπά μου νούμερο ένα γιατί πολύ τον αγαπώ και δεν είναι καλά».

Η φούξια θάλασσα φούσκωσε και είπε δυο κύματα: «Να 'ρθω, βρε αγόρι όμορφο και μοναδικό, μα θα σ' τα κάνω όλα λούτσα».

Ο Άλκισσος τη χάιδεψε και είπε ότι δεν πειράζει· το νερό είναι πάντα για καλό. Έτσι, ο Άλκισσος, η πριγκιποπούλα κι η φούξια θάλασσα πήραν το δρόμο του ονείρου κι έφτασαν στη σπηλιά του φωτοτυπικού.

«Ζήροξ Ζηροξάκι, βγες απ' τη σπηλιά σου γιατί έχω δυο λόγια να σου πω».

Βγήκε το φωτοτυπικό μηχάνημα, άναψε τα φωτάκια του και μετά από τέσσερα λεπτά προετοιμασίας είπε: «Είμαι έτοιμο τώρα να σ' ακούσω. Τι θες και με γυρεύεις εδώ, στα μελανιασμένα χωράφια μου;»

«Χάρη σου ζητώ να 'ρθεις μαζί μου και να σώσεις τον

πατέρα μου τον έναν. Έλα και θα σε ταΐσω όσα τόνερ τραβάει η κατασκευή σου».

«Θα 'ρθω και κράτα τα τα τόνερ. Θα 'ρθω γιατί αγαπώ τα παιδάκια που μου πατάνε κουμπάκια και με γαργαλάνε ή φωτοτυπούνε μούντζες».

Άλλον ένα σύμμαχο ήθελε ο Άλκισσος, μα ήταν ο πιο δύσκολος. Τον βρήκε να πίνει σκληρά ποτά σ' ένα τρέντι μπαρ στην παραλιακή.

«Δημοσιογράφε μου καλέ, που σκοτώνεις κακές ειδήσεις προτού θεριέφουν και διαδοθούν, έλα μαζί μου. Ο ένας μπαμπάς μου έχει πέσει θύμα αδικίας, και σε χρειάζομαι γιατί έχεις καρδιά με περίβλημα αδίστακτης σοκολάτας κι εσωτερικό από παγωμένα δάκρυα και ψίχα καλοσύνης».

Ο δημοσιογράφος καβάλησε τη μηχανή του και ακολούθησε δίχως κουβέντα, γιατί έλεγε λίγα, μα έγραφε πολλά, αφού πληρωνόταν με τη λέξη.

Ο Άλκισσος γύρισε στο δωμάτιό του με τους απίθανους συμμάχους του και τους έκρυψε στην καρδιά του μέχρι να 'ρθει η ώρα να πιάσουνε δουλειά.

Το πρωί, όταν ο άλλος του μπαμπάς τον ξύπνησε για να τον ετοιμάσει για το σχολείο, παρατήρησε φούξια νερά στο πάτωμα και κάτι ξεραμένες λέξεις στο περβάζι.

«Τι 'ναι αυτά;» ρώτησε ο Άρης τον ξενυχτισμένο γιόκα του. Ο Άλκισσος έσπευσε να φορέσει το πιο αθώο ύφος του.

«Τίποτα, μπαμπά. Κάποιο όνειρο θα έτρεξε γιατί ξέχασα να κλείσω τη βρύση», είπε κι ετοιμάστηκε για το σχολείο με φούρια εκδρομής.

Ο Άρης σφουγγάρισε τα φούξια νερά, έθαψε τις λέξεις στη γλάστρα κι έπιασε δουλειά. Πού να 'ξερε ότι ο Άλκισσος δεν ανέβηκε στο σχολικό μήτε πάτησε το πόδι του στο σχολείο...

«Ζήροξ, Ζηροξάκι μου, φωτοτύπησέ με για να στείλω το αντίγραφό μου στο σχολείο, ώστε να μην υποψιαστούν τίποτα για την απουσία μου. Έτσι κι αλλιώς, οι πιο πολλοί δάσκαλοι νομίζουν πως όλα τα παιδιά είναι ίδια».

Κίνησε λοιπόν με τους συντρόφους του για το κέντρο της μεγάλης πόλης. Πέρασαν τα εργοστάσια που έβηχαν νοσηρούς καπνούς, πέρασαν και το ποτάμι που πέθαινε λίγο λίγο, πέρασαν και το ένα πάρκο που είχε γίνει μουσείο μιας διαφορετικής ζωής και έφτασαν στον τόπο όπου ζούσαν οι ουρανοξύστες με τα χιλιάδες γραφεία.

«Πού να δουλεύει ο πατέρας μου;» αναρωτήθηκε το αγόρι μπροστά στο δαίδαλο γραφείων.

«Θα σ' τον ξετρυπώσω εγώ», είπε ο δημοσιογράφος, που ήταν μανούλα στο να ξετρυπώνει.

Βρήκαν λοιπόν το ψηλό κτήριο όπου κοιμόταν η εταιρεία του Μέλη. Στην είσοδο όμως τους σταμάτησε ο φύλακας.

«Δεν μπαίνουν εδώ άγνωστοι και παιδάκια, γιατί χάλανε τα φωτοτυπικά».

«Άσε, θα τον κανονίσω εγώ», είπε η πριγκιποπούλα, που, εκτός από ζίου ζίτσου, ήξερε και πολλά ερωτικά κόλπα. Έδειξε λοιπόν στο φύλακα τι εστί βερίκοκο, αλλά και μπανάνα και μάνγκο και καρπούζι ζουμερό.

Το κτήριο ήταν μεγάλο και λαβυρινθώδες, και θα τους έπαιρνε μιάμιση ζωή για να το γυρίσουν όλο.

«Τι φάχνουμε να βρούμε;» ρώτησε η πριγκίπισσα, που είχε πείρα από χαμένα πράγματα.

Ο Άλκισσος φάνηκε προβληματισμένος. «Κάπου σ' αυτό το κτήριο δουλεύει ο μπαμπάς μου ο Μέλης. Και κάπου εδώ βρίσκεται και μια κακιά βρύση, που στάζει έγνοιες και βάσανα. Θέλω να τη βρω και να την κλείσω, γιατί πίνει απ' αυτή κάθε μέρα και ρυτιδιάζει το μέτωπό του. Μόνο που δεν ξέρω πού να την ψάξουμε».

«Εγώ λέω να ξεκινήσουμε από τα υπόγεια, στη ρίζα του κακού», είπε ο δημοσιογράφος, που είχε πείρα από υπόγειες ραδιουργίες.

Πάνω κάτω, κάτω πάνω, πέρασε η μέρα και τίποτα δε βρήκαν. Γύρισαν πίσω άπραγοι και αποκαρδιωμένοι, εκτός από τη θάλασσα, που ήξερε πότε ν' αποτραβιέται.

«Υπάρχει η άμπωτη, υπάρχει κι η πλημμυρίδα».

Μόλις γύρισαν, έκρυψε ο Άλκισσος τους συντρόφους του στην καρδιά του. Το βράδυ έκατσε να φάει με την οικογένειά του και ήρθε κι η σειρά του να πει πώς πέρασε τη μέρα του. Πήρε βαθιά ανάσα κι είπε: «Σήμερα μάθαμε ότι η εξουσία του τέταρτου τύπου, συγγνώμη, η

τέταρτη εξουσία του τύπου σε συνδυασμό με τα ερωτικά θέληγτρα, την τεχνολογία και τη φύση μπορεί να σε πάει στην κορυφή ή στον πάτο».

Ο Μέλης είπε μια ιστορία για μια μαύρη μάγισσα που μετέτρεψε όλους τους συνδετήρες σε απαίσια μικρά φίδια. Ο Άλκισσος παρατήρησε το βλέμμα τού ενός μπαμπά του, που συννέφιασε από έγνοια για τον άλλον του μπαμπά. Έπρεπε να βιαστεί.

Το πρωί, μόλις ξύπνησε το αγόρι, ο Άρης τον ρώτησε: «Γιατί το κρεβάτι σου είναι γεμάτο μπιζέλια και λεκέδες από τόνερ;»

«Μήπως επειδή ονειρεύτηκα πως έτρωγα μπιζελόσουπα με σάλτσα μελανιού; Ξέρεις πόσο άτσαλα τρώω». Πού να εξηγούσε στον πατερούλη του ότι η πριγκίπισσα είχε βίτσιο να κοιμάται πάνω σε μπιζέλια και του φωτοτυπικού τού άρεσε να τρώει στο κρεβάτι...

Αυτή τη φορά έφτασαν νωρίς στο κτήριο όπου εργαζόταν ο Μέλης. Η πριγκιποπούλα έκανε τα τσαλιμάκια της στον πρόθυμο φύλακα και μπήκαν αμέσως.

«Στα δικά μου παραμύθια», είπε η πριγκίπισσα, «κυκλοφορούν πολλοί κακοί βασιλιάδες. Μήπως και εδώ υπάρχει κάποιος κακός βασιλιάς, που ταΐζει τον πατέρα σου έγνοιες και ευθύνες;»

Πήγαν λοιπόν στο γραφείο του διευθυντή, αλλά εκείνος τους παρέπεμψε στον υπεύθυνο προσωπικού. Εκείνος, αφού τους διόρθωσε ότι πλέον λέγεται διευθύνον στέλεχος ανθρώπινων πόρων, τους έστειλε στον υπεύθυνο δη-

μοσίων σχέσεων. Πέρασαν από μια δεκαπενταριά υπεύθυνους και αρμόδιους μέχρι που κατέληξαν στο επταμελές διοικητικό συμβούλιο. Όμως κι αυτό έμοιαζε στα πρόθυρα νευρικής κατάπτωσης. Οι δόσεις κακίας που έκρυβαν φαινόταν να είναι προσωπικής χρήσης κι όχι η αιτία που το μέτωπο του Μέλη οργωνόταν από έγνοιες. Για δεύτερη φορά γύρισαν πίσω άπραγοι, μα το φωτοτυπικό είχε ολόκληρα προσπέκτους παρηγοριάς για το λυπημένο Άλκισσο.

Εκείνο το βράδυ στο τραπέζι το αγόρι διηγήθηκε τη μέρα του. «Σήμερα μάθαμε ότι το σύγχρονο εργασιακό επιχειρηματικό μοντέλο έχει μάλλον τη δομή ενός γκουάβα, παρά ενός κρεμμυδιού». Ανησύχησε ο Άρης ακούγοντας το γιο τους να μιλάει έτσι, μα ανησύχησε πióτερο όταν ο Μέλης διηγήθηκε μια ιστορία όπου ένας γκριζος μάγος έγινε αναφορές κι εκθέσεις τετραμήνου σε διαβολικούς ιστούς, όπου οι υπάλληλοι πιάνονταν, και μετά ερχόντουσαν κάτι συρραπτικά και τους έτρωγαν το συκώτι.

Το επόμενο πρωί ο Άρης ξύπνησε το γιο του με ανησυχία. «Άλκισσε, κάτι μου κρύβεις, και δεν εννοώ μόνο τα δημοσιογραφικά κασετοφωνάκια και τη φούξια αρμύρα. Αν είναι κάτι που μπορώ να βοηθήσω, πες μου το. Αν όχι, να ξέρεις ότι έχεις όλη μου την αγάπη να σε ζεσταίνει αν σε πιάσει κρύο εκεί που τρέχεις, στις μοναχικές στέπες του μυαλού σου».

Το αγόρι ευχαρίστησε τον μπαμπά του κι έφυγε πάλι για το μολυβένιο κέντρο της πόλης. Αυτή τη φορά ερω-

τικά κόλπα στο φύλακα έκανε ο δημοσιογράφος, για ποικιλία. Ο Άλκισσος είχε μια ιδέα. Πήγε στην καντίνα της εταιρείας, όπου οι υπάλληλοι έτρωγαν πανομοιότυπα σάντουιτς με διαφορετικές ονομασίες. Κρύφτηκε πίσω από μια καρέκλα για ν' ακούσει τι έλεγαν μεταξύ τους ή στον εαυτό τους οι εργαζόμενοι. Άκουσε για συναδερφικά πισωμαχαιρώματα και κοφολαίμικες προθεσμίες, για άδικες απολύσεις και αδικότερες προσλήψεις, για πληκτικές συνεδριάσεις και πληκτικότερα πάρτι γραφείου. Μα χειρότερο απ' όλα ήταν αυτό που έβλεπε στα μάτια τους: το ζωντανό θάνατο που κατοικοεδρεύει εκεί που η δημιουργία έχει πεθάνει, όταν κανείς δουλεύει χωρίς να βλέπει πού πάει η δουλειά του. Πλάνταξε η καρδιά του και κατάλαβε ότι δεν ήταν μία κακή βρύση που έσταζε έγνοιες, μα ολόκληρο το πέλαγος που ήταν μολυσμένο. Πήγε κι έπεσε στην αγκαλιά της πριγκιπούλας και του δημοσιογράφου.

«Πώς να βοηθήσω τον μπαμπά μου; Πρέπει οπωσδήποτε να πάψει να δουλεύει εδώ μέσα».

«Ο Μέλης έχει πολλά ταλέντα και θα έβρισκε εύκολα δουλειά κι αλλού», του είπε η θάλασσα.

«Δεν είναι αυτό λύση. Γιατί, κι ο μπαμπάς μου να σωθεί από δω μέσα, τι θ' απογίνουν όλοι οι άλλοι; Κάτι πρέπει ν' αλλάξουμε εδώ μέσα. Κάθισαν λοιπόν και σκέφτηκαν μέχρι που πονοκεφάλιασαν. Και ξάφνου με μια φωνή φώναξαν όλοι: Το βρήκα! Και ρίχτηκαν αμέσως στη δουλειά.»

Η φούξια θάλασσα φούσκωσε και φούσκωσε κι ήρθε και πλημμύρισε τις καρδιές των διευθυντικών στελεχών. Κι εκεί που πριν έτρωγαν γκριζα άσφαλτο και μιλούσαν τσιμεντένιους τοίχους, άξαφνα ξύπνησαν με βρακιά φούξια και φούξια στυλό, έδιναν φούξια εντολές κι έκοβαν φούξια επιταγές κι ήταν αδύνατο ν' αντισταθούν στη φούξια φουσκοθαλασσιά.

Το φωτοτυπικό, που βρισκόταν στο βιότοπό του, εφάρμοσε άλλο σχέδιο. Συνενοήθηκε με τ' άλλα φωτοτυπικά της εταιρείας κι εκείνα συμφώνησαν – γιατί κατά βάθος τα φωτοτυπικά είναι πολύ σκανταλιάρικα κι ας φαίνονται τετράγωνοι χαρακτήρες. Εκεί λοιπόν που έβγαζαν αντίγραφα εκθέσεων ή φαξ, πετούσαν κι ένα ποιηματάκι, κάνα πιπεράτο ανέκδοτο, ξόρκια για να κάνεις πέρα δουλειές της τελευταίας στιγμής και μάγια για να ρίχνεις χαριτωμένες γραμματέες και ευσταλείς κούριερ.

Η πριγκίπισσα δεν έμεινε ούτε εκείνη άπραγη. Όποιον εργαζόμενο έβλεπε με μούτρα κρεμασμένα, με γκρίνια ή με νεύρα, του μάθαινε ή ζίου ζίτσου ή κάμα σούτρα για να κανονίσει όποιο διευθυντή τού έκανε τη ζωή πατίτι. Ένα από τα δύο πάντα έπιανε. Φύγαν τα νεύρα, φύγαν τα κρεμασμένα μούτρα – αν και κάνας δυο υπάλληλοι έρεψαν από το πολύ το σεξ.

Ο δε δημοσιογράφος έγραψε σ' εφημερίδες για το νέο επιχειρηματικό μοντέλο, το οποίο και τους εργαζομένους άφηγε ευτυχισμένους και πιο παραγωγικούς, και τα κέρδη αύξανε, αφού όλοι δούλευαν με περισσότερη

χαρά. Η δημοσιότητα αύξησε τις πωλήσεις και πήραν όλοι μπόνους.

Τώρα τα βράδια ο μπαμπάς Νο 1 του Άλκισσου έλεγε αστείες ιστορίες για φωτοτυπικά που τραγουδούσαν ραπ και συρραπτικά που έπλεκαν σεμεδάκια. Το μέτωπό του ήταν λείο κι αρυτίδιαστο, κι ήταν όλοι ευτυχισμένοι. Μα πιο ευτυχισμένος ήταν ο Άλκισσος γιατί κανείς δάσκαλος δεν είχε πάρει χαμπάρι ότι στο σχολείο πήγαινε μόνο το φωτοαντίγραφο του και ο ίδιος δεν ξαναπάτησε. Μάθαινε για τη ζωή με τους καλούς του φίλους, που τον μύησαν στα μυστικά του έρωτα, της τεχνολογίας, της φύσης και της πολιτικής. Και ζήσαν όλοι τους καλά, μα καλύτερα όσοι εμπέδωσαν το ξόρκι για να κουτουπώνεις γραμματέες και κούριερ.

ανάμεσα στο τικ και το τικ

Βαθιά στα έγκατα της κουζίνας, πίσω από την παγωμένη οροσειρά του ψυγείου, στην απότομη χαράδρα που το χώριζε από τον τοίχο, κρυβόταν ένα μικρό κουταλάκι του γλυκού. Ζούσε εκεί εδώ και αρκετό καιρό, πεσμένο και ξεχασμένο από προηγούμενους ενοίκους. Το κουταλάκι στα νιάτα του είχε γνωρίσει μεγάλες δόξες· όχι μόνο ζάχαρες και καφέδες, αλλά και πλούσιες κρέμες καραμελέ, φανταστικά κέικ σοκολάτας και σιροπιαστά σπιτικά γλυκά. Ούτε το ίδιο θυμόταν σε πόσα στόματα είχε φέρει την ηδονή και τη χόρταση, σε πόση λαιμαργία είχε συναινέσει ως κύριος συνένοχος και όπλο εγκλήματος.

Εδώ και πολύ καιρό όμως καθόταν παραπεταμένο στα σκοτεινά, σφηνωμένο ανάμεσα στο σκληρό τοίχο και το ψυχρό ψυγείο, δύο γίγαντες που συνεχώς το σνόμπαραν, μικρό και αζήλευτο όπως ήταν. «Ει, είμαι ανοξείδωτο», ήθελε να τους φωνάξει, μα δε μιλούσε μήτε ηλεκτρικά μήτε τούβλινα.

Πολλές φορές, βαθιά τη νύχτα, όταν το σκοτάδι άνοιγε την αυλαία του και το ψυγείο αρχινούσε το μονότονο μη-

χανικό τραγούδι του, το κουταλάκι αναρωτιόταν αν ήταν γραφτό να περάσει έτσι όλη του τη ζωή. Γι' άλλα πράγματα είχε φτιαχτεί και κοιτάζετε πού κατέληξε.

Το κουταλάκι ξεροστάλιαζε στην άγωνα γραμμή της κουζίνας, ενώ οι μέρες γίνονταν μήνες κι οι μήνες ξεχειλώναν σε χρόνια. Από τα τάρταρα της απομόνωσής του άκουγε άλλα κουτάλια και πιρούνια να χαριεντίζονται με πιάτα, να πηγαίνουν για μπάνιο στο νεροχύτη, να γελούν στα ξέφρενα πιτζάμα-πάρτι στο συρτάρι με τα μαχαιροπίρουνα, και ένιωθε πολύ μόνο. Αν ήταν φτιαγμένο από κάτι ευτελέστερο από ατσάλι, θα είχε λιώσει απ' το μαράζι.

Όμως η ζωή συχνά τα φέρνει αλλιώς απ' ό,τι περιμένουμε, κι αυτό δεν είναι πάντα κακό. Ο θάνατος της γιαγιάς που είχε το διαμέρισμα προξένησε μεγάλες αλλαγές. Ο καινούριος ιδιοκτήτης, ο όχι τόσο αγαπημένος εγγονός της, ο Πέλης, αποφάσισε να εγκατασταθεί ο ίδιος στο ευρύχωρο δωάρι στο κέντρο της πόλης, που βούιζε από τις ανάγκες και τις επιθυμίες των κατοίκων της. Ο Πέλης ήταν γέννημα αυτής της πόλης. Είχε όμως ζήσει για πολλά χρόνια στο ακρωτήριο ενός νησιού παρέα με τα θαλασσοπούλια κι έναν άδοξο έρωτα, ο οποίος άφησε στο διάβα του πολλές πληγές για να χώνεται η αλμύρα των ανθρώπινων σχέσεων και να τον τσούξει. Σε μια απότομη στροφή της ζωής, όπου ο Πέλης λίγο έλειψε να ντεραπάρει, αποφάσισε να ξαναγυρίσει στην Αθήνα, μόνος αυτή τη φορά, αν εξαιρέσουμε τις πολλές βαλίτσες

γεμάτες κοφτερές αναμνήσεις και ανώφελες προσωπικές συνήθειες, όπως το να κλαίει αργά το βράδυ για πεθαμένους ή αγέννητους έρωτες, ν' αναστενάζει σε μελοδραματικές τηλεταινίες και να περιμένει να συμβούν πράγματα αντί να τα κάνει ο ίδιος.

Μόλις ξενοικιάστηκε το παλιό διαμέρισμα, μετακόμισε ο Πέλης. Όταν πρωτομπήκε μέσα, αντίκρισε ένα χώρο με λίγα παλιά, φθαρμένα έπιπλα και πολλά βαριά και χαλασμένα βιώματα. Οι ενοικιαστές που είχαν περάσει, εκτός από δαχτυλιές και ζημιές, είχαν αφήσει τη συναισθηματική τους σφραγίδα. Οι τοίχοι θυμόντουσαν τα γέλια, είχαν χαραγμένες πάνω τους τις απότομες κινήσεις, είχαν βαθουλώματα από τις άγριες φωνές· τα πατώματα είχαν γδαρθεί από άυπνα βήματα και μεθυσμένα πάρτι, είχαν αγκαλιάσει σώματα που σφάδαζαν με ηδονή ή παιδάκια που έχτιζαν βασιλεία και περιπέτειες σε δυο πιθανές παρκέ.

Το διαμέρισμα έζεχνε ιστορίες και παλιατζούρα, άλλων ανθρώπων χνότα και ανεκπλήρωτα όνειρα, και ο Πέλης αποφάσισε μεμιάς να το αδειάσει και να το καθαρίσει. Έβαλε σκοπό να κάνει αυτό που ανόητα αποκαλείται νέα αρχή – σαν να υπάρχουν παλιές αρχές. Τα 35 του χρόνια έσκουζαν σαν φανατικοί ποδοσφαιρόφιλοι ότι δεν είχαν καμία όρεξη να γίνουν άλλα τόσα χωρίς η γηπεδούχος ομάδα τους να σκοράρει γκολ στο τέρμα των ονείρων της.

«Θ' αδειάσω το διαμέρισμα, θα πετάξω όλη την πα-

λιατσαρία, θα το καθαρίσω, θα το βιάψω ωραία, φωτεινά χρώματα, θα το επιπλώσω λιτά αλλά καλαίσθητα, θα βρω μια δουλειά που μου αρέσει και όπου θ' αναγνωρίζουν την αξία μου, θα βρω και μια κοπέλα που θα με καταλαβαίνει και θα θελήσει να μοιραστεί τη ζωή της μαζί μου, θα προσέχω την υγεία μου και επιτέλους θα είμαι ευτυχισμένος!» ανακοίνωσε ο Πέλης στα βαριεστημένα έπιπλα και στους κουρασμένους τοίχους. Τα «θα» του ήρθαν και στριμώχτηκαν με τα άπειρα «θα» όλων των περασμένων ενοίκων.

«Κάνε λίγο πιο πέρα», φώναξε το «θα βρω και μια κοπέλα» σ' ένα γέρικο «θα του πω πως όλα τέλειωσαν μεταξύ μας», αφημένο εκεί από κάποια παλιά ένοικο. «Πού να πάω;» φώναξε αγανακτισμένα το δεύτερο. «Έχετε δει τι γίνεται εδώ μέσα από ανεκπλήρωτα σχέδια και καλές προθέσεις;»

Αυτό που δεν ήξεραν τα παλιά και μπλαζέ «θα» του διαμερίσματος ήταν ότι τα «θα» του Πέλη είχαν για καύσιμο ό,τι πιο ισχυρό και δοκιμασμένο κινεί τη μηχανή της ανθρώπινης θέλησης· τα «θα» του Πέλη έτρεχαν με κρίση υψηλών οκτανίων. Συγκεκριμένα, έκαιγαν με κρίση μάρκας «διάγνωση συνδρόμου ανθρώπινης ανοσοανεπάρκειας», κοινώς aids. Ο Πέλης δεν είχε την πολυτέλεια να βάζει στα ράφια του μέλλοντος ιδέες και όνειρα, όπου θα μάζευαν σκόνη και αράχνες ή θα ξεθωριαζαν όπως τόσα άλλα τόσων άλλων. Ένα επίμονο ρολογάκι του θύμιζε ότι τα τικ και τα τακ περνούσαν

ανεπιστρεπτί. Όλοι μας έχουμε τέτοια ρολογάκια, κακόγουστα γενέθλια δώρα από τη Μοίρα, αλλά οι περισσότεροι τα καταχωνιάζουμε στα πιο απίθανα μέρη ή κάνουμε πώς δεν τ' ακούμε. Κι έτσι και μας αναφέρει κανείς το τικ τακ που χτυπά τις ώρες μας, εμείς χτυπάμε ξύλο, κουνιόμαστε από τη θέση μας ή αλλάζουμε συζήτηση.

Ο Πέλης στρώθηκε στη δουλειά. Το ετοιμόρροπο κρεβάτι και το κουτσό κομοδίνο, οι γερασμένες καρέκλες και ο κουλός καλόγερος ούτε κατάλαβαν πότε βρέθηκαν στη γωνία του δρόμου σαν ξεπεσμένες τροτέζες. Σε λίγο ακολούθησαν κι όλα τα άλλα έπιπλα που δεν επιδέχονταν επιδιόρθωση ή σουλούπωμα. Το κακομούτσουνο φουρνάκι, που συνεχώς απειλούσε να βάλει φωτιά να κάψει το διαμέρισμα και όλους τους εκεί μέσα, βρέθηκε ανάσκελα στο δρόμο. Το φυγείο πάσχισε να κρατήσει χαμηλούς τόνους, μπας και ο νέος ένοικος το παραβλέψει, αλλά κάποια στιγμή του ξέφυγε το μονότονο μοιρολόι του. Γεια σου, φυγείο.

Το διαμέρισμα είχε μείνει βρόμικο, αλλά άδειο. Ο Πέλης κάθισε στο τραπέζι της κουζίνας, που το κράτησε γιατί ήταν από καλό ξύλο. Αναστέναξε. Οι τοίχοι, μακάριοι στη μονιμότητά τους, ετοιμάστηκαν να δεχτούν την ομοβροντία των «αν» του Πέλη: αν είχα κάνει αυτό, αν δεν είχα κάνει το άλλο, αν... αν... Όμως ο Πέλης δε μηρύκασε το παρελθόν. Έτσι όπως αντίκριζε το άδειο διαμέρισμα, όπου η ηχώ έβρισκε τον παλιό, καλό της εαυτό,

ο Πέλης συλλογίστηκε: «Γεμίζουμε, γεμίζουμε... και τι καταφέρνουμε; Δε λέω, ωραία είναι να 'χεις όμορφα πράγματα τριγύρω σου. Ακόμα πιο ωραία είναι όταν γεμίζεις το μυαλό σου με γνώσεις και ιδέες. Αλλά από μόνα τους αυτά... Όταν λείπει κάτι άλλο... Και μένα πάντοτε μου έλειπε το κάτι άλλο. Το κακό ήταν ότι δεν ήξερα τι ήταν αυτό το κάτι· πόσο μάλλον πού να το φάξω. Και γέμιζα τη ζωή μου με πράγματα και ανθρώπους και γνώσεις, μπας και το βρω μέσα τους. Ώσπου μου έπεσε η κεραμίδα του aids στο κεφάλι. Τότε κατάλαβα πόσο λίγα πραγματικά καταλάβαινα. Κι ανάθεμα αν καταλαβαίνω περισσότερα τώρα».

Σηκώθηκε κι άρχισε να καθαρίζει. Η φασίνα τον απορρόφησε, και ήταν σαν να έκανε καθαριότητα σ' ολόκληρη τη ζωή του. Τι φάχνεις, Πέλη; Τι είναι αυτό που σου μένει άδειο το βράδυ, όσο κι αν έχεις γεμίσει την ημέρα σου; Όμως κανένα καθαριστικό, κανένα ξεσκονόπανο δε θα εξαφάνιζε τους λεκέδες που άφηναν αυτά τα ερωτήματα στη ζωή του.

Κάποια στιγμή, εκεί που καθάριζε, έπεσε το μάτι του στο κουταλάκι. Όλο αηδία το μάζεψε και το πέταξε στο νεροχύτη.

Ουιιιί! Το κουταλάκι ζαλίστηκε από το σάλτο μορτάλε, αλλά περισσότερο ζαλίστηκε από ευτυχία. Επιτέλους έφυγε αυτός ο ογκόλιθος για φυγείο, επιτέλους έβλεπε ξανά το φως του ήλιου. Ήξερε καλά ότι η ζωή δεν προμηнуόταν καθόλου ρόδινη για ένα ορφανό κουταλάκι,

αλλά χίλιες φορές να πεταγόταν σε κάποια χωματερή παρά το μαρτύριο της ακινησίας ανάμεσα στο φυγείο και τον τοίχο. Μόλις κύλησε το νερό πάνω του κόντεψε να κλάψει από αγαλλίαση. Ο Πέλης έκλεισε τη βρύση μόλις έπλυνε τα χέρια του.

«Θέλω και σαπουνάδα!» παρακάλεσε το κουταλάκι. Όμως ο Πέλης ήθελε κάτι να πιει και να φάει, μετά από τόση δουλειά. Παρήγγειλε απ' έξω, παρότι είχε υποσχεθεί να πάψει να τρώει αηδίες.

«Ξέρω ότι αυτό που μου συνέβη», μονολόγησε ενώ περιόριζενε το φαγητό του, «μπορώ να το δω σαν μια καινούρια αρχή παρά σαν τέλος».

«Γιατί δεν το βλέπεις σαν μέση;» φώναξε το βρεγμένο κουταλάκι. «Γιατί κανείς δεν ασχολείται με τη μέση; Όλο αρχές και τέλη! Όμως οι μέσες έχουν πιο πολλή πλάκα. Σαν να πιάνεις την αγαπημένη σου από τη μέση και να τη σφίγγεις πάνω σου!»

«Δε σημαίνει ότι θα πεθάνω», συνέχισε ο Πέλης. «Μετα φάρμακα μπορεί να ζήσω πολλά χρόνια. Μπορεί να με πατήσει αυτοκίνητο μέχρι τότε».

«Χριστέ μου», αναστέναξε το κουταλάκι. «Μοίρα είναι αυτή; Μετά από είκοσι χρόνια στην απομόνωση, να πέσω σε καταθλιπτικό;»

«Δεν είναι το ότι θα πεθάνω που με απασχολεί», συνέχισε ο Πέλης. «Αυτό δεν μπορώ να το αποφύγω έτσι κι αλλιώς. Είναι το ότι θα ζήσω που με απασχολεί. Πάντα αυτό με απασχολούσε. Ότι ζω και θέλω να

ζήσω μ' έναν τρόπο που ν' αξίζει. Αλλιώς δεν έχει νόημα».

«Για μένα το νόημα είναι απλό», πετάχτηκε το κουταλάκι. «Φτιάχτηκα για να χώνομαι σε φαγιά και να τα μεταφέρω σε στόματα. Life is so simple!»

Ο Πέλης ευχήθηκε η ζωή του να είχε κάτι από παραμύθι. Στα παραμύθια πάντα υπάρχει λύση. Κι όλοι οι ήρωες ξέρουν τι να κάνουν. Μπορεί να παιδευτούν λιγάκι, μπορεί και να πεθάνουν μερικοί, αλλά όλοι ξέρουν ότι έκαναν αυτό που έπρεπε. Του Πέλη όμως ποιος θα του 'λεγε τι έπρεπε να κάνει; Τι ήταν αυτό το κάτι που έλειπε από τη ζωή του, το δικό του ιερό δισκοπότηρο; Χάθηκε να βρεθεί ένας σοφός γέροντας ή μια καλή νεράιδα που να έχει απάντηση στα ερωτήματα που τον βασάνιζαν;

«Και γιατί να μην του πω εγώ τι να κάνει;» διαμαρτυρήθηκε το κουταλάκι του γλυκού. «Διακρίνω ένα ρατσισμό απέναντι στα κουταλάκια! Δηλαδή τι, μόνο οι νάνοι και οι νεράιδες έχουν αποκλειστικό δικαίωμα να δίνουν συμβουλές σε χαμένους πρίγκιπες, προβληματισμένες πριγκίπισσες ή εν προκειμένω σε αποτυχημένους απόφοιτους της ΑΣΟΕΕ;»

Καθάρισε το λαιμό του και απευθύνθηκε στον Πέλη: «Ψιτ, εδώ. Εδώ, καλέ, στο νεροχύτη που με πέταξες!» Η ανθρώπινη λαλιά δεν ήταν το φόρτε του. Καλά καλά δεν είχε μάθει να συνεννοείται με το ψυγείο και τον τοίχο, αλλά η ανάγκη και το πείσμα έκαναν το κουταλάκι να βάλει τα

δυνατά του αυτή τη φορά. Ο Πέλης άκουσε κάτι ψιτ και πήγε στο παράθυρο να δει αν κανείς φώναζε από τον ακάλυπτο. «Μα πού πας; Ρε, εδώ σου λέω!» Όταν ο Πέλης συνειδητοποίησε ότι ήταν το κουταλάκι που του μιλούσε, κρατήθηκε από την κάσα μη σωριαστεί χάμω. «Μη μου μείνεις, άνθρωπέ μου. Κουταλάκι σου μιλάει, δεν έγινε δα και κάνα θαύμα...» Το κουταλάκι είχε μιλιά, ο Πέλης όμως είχε χάσει τη δική του. «Καταρχάς, θέλω να σ' ευχαριστήσω που μ' έσωσες. Να 'σαι καλά, παλικάρι μου! Δεύτερο, θέλω να σου ζητήσω να με πλύνεις λιγάκι γιατί ζέχνω από τη μάκα. Τρίτο – θα σου το πω αφού με πλύνεις».

Χωρίς να ξεπεράσει εντελώς το σοκ, ο Πέλης έπιασε το κουταλάκι, το σαπούνισε και το σκούπισε.

«Είναι αλήθεια ότι μου μιλάς;» κατάφερε τελικά να φελλίσει.

«Αμέ».

«Ποιο είναι το τρίτο πράγμα που θα μου πεις;» ρώτησε ο Πέλης γεμάτος προσδοκίες.

«Δεν έχει τρίτο. Σ' αυτό το παραμύθι ο συμβολικός αριθμός είναι το δύο. Κόλπο ήταν για να σιγουρευτώ ότι θα με πλύνεις».

«Και γιατί μου μίλησες;»

«Είχα μοναξιές. Είκοσι χρόνια ήμουν ολομόναχο. Λίγο το 'χεις;»

«Δε λέω, αλλά...»

«Τι αλλά;»

«Για να μου μιλήσεις, πρέπει κάτι να έχεις να μου πεις».

«Γιατί; Όλοι όσοι σου μιλάνε έχουν πάντα κάτι να σου πουν; Τόσοι και τόσοι δε μιλάνε και λένε μόνο βλακείες;»

«Δε λέω... αλλά είναι άνθρωποι. Δεν είναι κουταλάκια!» διαμαρτυρήθηκε ο Πέλης.

«Μην το λες. Δεν μπορείς να φανταστείς τι ανοησίες έχω ακούσει από άλλα κουταλάκια. Για να μη μιλήσω για τα μαχαίρια!»

«Δηλαδή δε θα μου πεις εσύ την απάντηση στα τόσα ερωτήματα που με βασανίζουν; Θ' αρρωστήσω; Θα πεθάνω; Και καλά αυτό... Τι να κάνω με τη ζωή μου; Έκανα καλά που έφυγα από το νησί και ήρθα εδώ; Που χώρισα με την κοπέλα μου μετά από τόσα χρόνια; Μήπως έπρεπε να έχω συμβιβαστεί; Μήπως δεν προσπάθησα αρκετά; Ήταν σωστό που αποφάσισα ν' αλλάξω επάγγελμα;»

«Καλέ, σταμάτα! Κουταλάκι είμαι. Κουταλάκι του γλυκού μάλιστα! Από μένα περιμένεις να σου απαντήσω σ' αυτό το κατεβατό ερωτήσεων;»

«Εγώ ευχόμουν να βρεθεί κάποιος να μου απαντήσει στα βασανιστικά ερωτήματά μου», εκλιπάρησαν τα μάτια του Πέλη. «Κάποιος να μου δείξει το δρόμο. Μια ζωή βολοδέρνω ανάμεσα σε αποφάσεις. Ψάχνω να βρω αυτό που μου λείπει για να έχει νόημα η ζωή μου. Κι άξαφνα μου μίλησες εσύ, ένα κουταλάκι! Αστείο φαίνεται, αλλά μήπως τελικά το μήνυμα που πρέπει να πάρω είναι ότι στα μικρά κι ασήμαντα πράγματα υπάρχει μεγάλη σοφία;»

«Κοίτα, κύριε – δεν ξέρω και πώς σε λένε. Επειδή είμαι ένα κουταλάκι που μιλάει, δε σημαίνει ότι πρέπει να μιλάω σοφά και βαθυστόχαστα. Τις απαντήσεις που ζητάς δεν τις ξέρω. Να σου πω ψέματα; Θες όμως να σου πω μια ιστορία για μια φορά που έφαγα μονάχο μου μια ολόκληρη τούρτα;»

Ο Πέλης κοίταξε το κουταλάκι σαν να μην πίστευε στ' αυτιά του. Ξαφνικά ένιωσε πολύ χαζός· καθόταν και ζητούσε από ένα κουταλάκι του γλυκού να του απαντήσει στα πιο καυτά ερωτήματα της ζωής του.

Εκείνη τη στιγμή χτύπησε το κουδούνι· επειδή το είχε πατήσει ο πιτσαδόρος, κι όχι με δική του πρωτοβουλία. Ο Πέλης πήγε ν' ανοίξει νιώθοντας ακόμη μπερδεμένος, αλλά και χαζός που είχε ζητιανέψει συμβουλές από ένα κουταλάκι του γλυκού. Έφαγε την πίτσα του σιωπηλός, παρέα με τις βραχυκυκλωμένες σκέψεις του. Το κουταλάκι είχε σωπάσει. Ο Πέλης σκέφτηκε να ξεχάσει όλη την ιστορία, όμως τελικά δεν κρατήθηκε.

«Στ' αλήθεια δεν ξέρεις να μου απαντήσεις σε κάποια από τα πράγματα που με παιδεύουν ή απλώς δε θέλεις; Στο κάτω κάτω, ένα κουταλάκι που μιλάει είναι από μόνο του ένα θαύμα».

«Το να σου μιλήσει ένα κουταλάκι δεν είναι δα και τόσο δύσκολο», πετάχτηκε εκείνη τη στιγμή ο νεροχύτης. Κανονικά, ο νεροχύτης ποτέ δεν έβγαζε άχνα. Ήταν στο χαρακτήρα του να είναι καρτερικός και να δέχεται ό,τι του βάζουν. Πού και πού όμως βούλωνε από τις πολλές αηδίες.

Ο Πέλης γούρλωσε τα μάτια του. «Ωχ, μιλάει και ο νεροχύτης!» αναφώνησε.

«Φυσικά και μιλάω. Όλα γύρω σου μιλάνε. Είτε με λόγια είτε με πράξεις είτε με εικόνες. Όλα μιλάνε. Το θέμα είναι αν σου λένε τίποτα που να έχει αξία».

«Αυτή την αξία ψάχνω κι εγώ. Απ' αυτά που λέτε εσείς τίποτα δεν έχει αξία;» ρώτησε ο Πέλης.

«Ούτε όλα όσα λες εσύ έχουν αξία», ανταπάντησε ο νεροχύτης. Επειδή όμως λυπήθηκε το προβληματισμένο παλικάρι, πρόσθεσε: «Θα σου πω κάτι που έχει αξία. Μη βάζεις πάρα πολλά πράγματα μες στο κεφάλι σου γιατί θα βουλώσει», είπε αντλώντας από την παρακαταθήκη της προσωπικής του πείρας.

«Εγώ διαφωνώ!» πετάχτηκε το κουταλάκι. «Η δική μου γνώμη είναι να χώνεσαι όπου μπορείς και να φας τη ζωή με το κουτάλι!»

Ο Πέλης δεν ξαναμίλησε ούτε με το κουταλάκι ούτε με το νεροχύτη. Τ' άφησε να τσακώνονται για το νόημα της ζωής κι έφυγε από εκείνο το διαμέρισμα για πάντα. Το νοίκιασε κι έκτοτε χρησιμοποιεί πλυντήριο πιάτων και τρώει μόνο με ξυλάκια. Τώρα, αν αυτό έχει κάποια αξία, παρακαλούμε να απευθυνθείτε στη δική σας οικοσκευή.

χριστουγεννιάτικος εφιάλτης

Χειμώνας βαρύς κι ένα κρύο άγριο, σχεδόν μοχθηρό. Ήταν παραμονή Χριστουγέννων, μα για την Ευγενία τίποτα το χριστουγεννιάτικο δεν υπήρχε στην ατμόσφαιρα – με μόνη εξαίρεση τα κιτς πολύχρωμα λαμπιόνια στους δρόμους και τα ξεκούρδιστα κάλαντα που ξερνούσαν ραδιοφωνικοί σταθμοί και καταστήματα. Η Ευγενία Σκρούτζου χώριζε, άλλη μια φορά, κι η απελπισία τής στένευε την αναπνοή. Είχε κάνει γενναίες προσπάθειες να μη χωρίσει μες στα Χριστούγεννα, αλλά πόσες φορές μπορεί κανείς να πέφτει σε τσίχο και να προσποιείται ότι δε χτύπησε;

Ώρα δέκα, και το χαλασμένο σκοτάδι της πόλης θα ήταν η μοναδική της παρέα απόψε, αυτή τη λαμπρά μουντή νύχτα των Χριστουγέννων. Κανονικά θα περνούσε τη βραδιά με τον Μανώλη, όμως η παρέα του Μανώλη αυτή τη στιγμή φάνταζε εξίσου επιθυμητή όσο μια γερή γροθιά στο στομάχι. Άκου εκεί τσιγκουνεύεται τη φροντίδα της! Δηλαδή τι άλλο έπρεπε να του κάνει; Να τον σκουπίζει μόλις έβγαινε απ' την τουαλέτα;

Σκέφτηκε τις επιλογές που είχε γι' απόψε και την έπιασε μεγαλύτερη απελπισία. Σιχαινόταν τα Χριστούγεννα, αυτή την υποτιθέμενη γιορτή αγάπης και χαράς. Οι άνθρωποι ήταν τόσο εξαντλημένοι από τα ψώνια και το άγχος να περάσουν γιορτινά, που συνήθως ξεσπούσαν σε όποιο συγγενή έβρισκαν πρόχειρο. Μόνο ο μικρός Χριστούλης μπορούσε να χαμογελά μακάριος στη φάτνη του – αυτός δεν είχε να κάνει κουμάντο έναν γκόμενο που δε γούσταρε να φοράει προφυλακτικό.

Ξεφύσηξε κι έβαλε τους υαλοκαθαριστήρες στο γρήγορο – η ξεγυρισμένη μπόρα τής έλειπε. Μα πού βρέθηκε τόσο νερό; Έγειρε μπροστά, σχεδόν κολλητά στο παρμπρίζ, προσπαθώντας να διακρίνει το δρόμο. «Γαμώ τα προάστια που βρήκα κι εγώ να μετακομίσω, για να 'μαστε κοντά. Εγώ φταίω, που τους καλομαθαίνω». Τον εαυτό της κατηγορούσε για την κατάντια της. Αφού ήξερε ότι υπήρχαν σωστοί άντρες, άντρες που δεν είχαν συναισθηματική νοημοσύνη λειχήνας, εκείνη γιατί συνεχώς έμπλεκε με ληγμένα υποπροϊόντα αντρισμού;

Ένας τροχονόμος, που έμοιαζε με κίτρινο φλούο νανάκι κήπου μες στο σκοτάδι, της έκανε σήμα να στρίψει δεξιά φωνάζοντας ότι ήταν κλειστός ο δρόμος. Η Ευγενία παραξενεύτηκε, αλλά αναγκαστικά υπάκουσε, κι έτσι βρέθηκε να οδηγεί σε άγνωστους δρόμους. Μια αστραπή έσχισε τον ουρανό και στιγμιαία φώτισε το πουθενά που την περικύκλωνε – μα πού στην ερημιά είχε καταλήξει; Για να μη στουκάρει σε καμιά αδέσποτη κολόνα, απο-

φάσισε να περιμένει μέχρι να κοπάσει ο χριστουγεννιάτικος κατακλυσμός.

Η Ευγενία Σκρουτζου ήταν δυνατή γυναίκα, μαθημένη να αντεπεξέρχεται στις υπονομεύσεις των συναδέρφων της, στις φιλίες διάρκειας τηλεκάρτας, κι ως ένα βαθμό, ακόμα και στους χωρισμούς, που λέρωναν τη ζωή της με τους ανεξίτηλους λεκέδες τους. Ωστόσο, όσο δυνατή κι αν είναι κάποια, σίγουρα θα τρώμαζε αν έβλεπε να την πλησιάζουν από το πουθενά και εντελώς ανεξήγητα ο Κώστας, ο Χρήστος, ο Στέλιος, ο Πέτρος, ο Τάκης, ο Πέτρος Νο 2 και άλλοι τέσσερις άντρες. Όχι οποιοιδήποτε άντρες – οι άντρες της ζωής της! Οι άντρες με τους οποίους είχε μοιραστεί το κρεβάτι και το κορμί της, αλλά δυστυχώς ποτέ την καρδιά της, αφού όσο και να τους τέντωνε δεν έφταναν να την καλύψουν.

Η Ευγενία γούρλωσε τα μάτια αδυνατώντας να πιστέψει αυτό που κατέγραφε ο αμφιβληστροειδής της.

«Γεια σου, Ευγενία», είπαν με μια φωνή. «Σεπραίζ!»

Θα λιποθυμούσε, αλλά δεν ήταν στο χαρακτήρα της. Προτίμησε να βάλει μπροστά και να την κάνει, αλλά, όπως όλοι ξέρουμε καλά, η παγκόσμια ακαδημία κινηματογράφου και παραμυθιού απαγορεύει στ' αυτοκίνητα να παίρνουν μπρος όταν η ηρωίδα αντιμετωπίζει άμεσο κίνδυνο.

«Κώστα, Τάκη, Πέτρο και λοιποί, τι κάνετε εδώ;» κατάφερε να φελλίσει.

«Είμαστε τα φαντάσματα των εραστών του παρελθόντος».

«Ωραίο το αστείο σας, παιδιά, να σας χαίρονται οι κο-

πελιές που σας λούζονται τώρα... Γεια σας τώρα και μέρι κρίσµας».

«Εεπ, μη βιάζεσαι», είπαν και έφραξαν το δρόµο. «Επειδή δεν κατάλαβες, σ' το ξαναλέµε: Είµαστε τα φαντάσµατα των περασµένων εραστών σου. Ήρθαµε να σε στοιχειώσουµε», είπαν όλοι µε µια φωνή.

«Γιατί, έπεσε αγαµία, αγόρια;» αντιγύρισε η Ευγενία. «Αλλού οι πλάκες! Εγώ δεν πιστεύω σε φαντάσµατα».

«Εδώ πιστεύεις στον αληθινό έρωτα... στα φαντάσµατα κολλάς;» την αποστόµωσαν µε µια φωνή.

«Καταρχάς, µπορείτε να µη µιλάτε όλοι µαζί σαν την Κρατική Χορωδία του Κρεµλίνου;»

Τα φαντάσµατα αντάλλαξαν βλέµµατα και σιωπηρά συνεννοήθηκαν ποιος θα µιλήσει.

«Ευγενία, απόψε θα σ' επισκεφτούν τρεις τύποι φαντασµάτων: Οι εραστές του παρελθόντος σου, οι εραστές του παρόντος σου και οι µελλοντικοί εραστές σου».

«Μµ, σκέτο όργιο!»

«Γέλα, Ευγενάκι, γέλα... αλλά θα σου βγει πικρό έτσι και δε µας ακούσεις. Ή µήπως θαρρείς πως δεν ξέρουµε πόσο αποτυχηµένη νιώθεις;»

Η Ευγενία πάγωσε, και δεν έφταιγε το προβληµατικό καλοριφέρ του αυτοκινήτου. «Τι θέλετε από µένα;» είπε στο τέλος, ξαφνικά σοβαρή.

«Εµείς, τα φαντάσµατα των εραστών του παρελθόντος σου, θέλουµε να πάψεις να µας ξεκατινιάζεις στις φίλες σου».

«Μας πληγώνει!» πετάχτηκε ένα φάντασμα από πιο πίσω – η Ευγενία ήταν βέβαιη ότι ήταν ο Ιάσοντας, ο πιο λούζερ γκόμενος του νομού Αττικής.

«Ω τα καημένα τ' αγοράκια του παρελθόντος!» είπε με σουφρωμένα χείλη και προσποιητά συμπονετική φωνή η Ευγενία. «Πονάει ο αντρισμός σας;»

«Κοροΐδευε, αλλά έτσι και δε μας ακούσεις θα σ' επισκεπτόμαστε κάθε βράδυ και θα σε βασανίζουμε».

«Ε, αυτό το κάνατε και όταν τα είχαμε· και μάλιστα όχι μόνο το βράδυ».

Τα φαντάσματα την κοίταξαν ενοχλημένα.

«Εμείς, πάντως, σε προειδοποιήσαμε. Είσαι σκληρή κι εγωίστρια και θα μείνεις γεροντοκόρη!» είπαν και εξαφανίστηκαν στα σκοτάδια ξαφνικά κι απότομα σαν κακής ποιότητας κραγιόν.

Η Ευγενία αναστέναξε. Άκου φαντάσματα των πρώην εραστών της! Μπροστά τους στάθηκε ακλόνητη, αλλά η καρδούλα της ήξερε πόσο τρόμαξε όταν τους αντίκρισε. Θυμήθηκε όλες τις ληγμένες υποσχέσεις, όλα τα ξοφλημένα κοινά σχέδια, τους αδιέξοδους συμβιβασμούς. Ανατρίχιασε και έβαλε μπρος. Δε θα είχε κάνει ούτε πεντακόσια μέτρα, όταν πάτησε με όλη της τη δύναμη το φρένο. Ακριβώς μπροστά της ορθωνόταν μια σκοτεινή, απειλητική φιγούρα, κάτι σαν τέρας στο πιο προαστιακό του. Επειδή η Ευγενία είχε δει το υποχρεωτικό μερίδιο ταινιών τρόμου, εννοείται πως δεν άνοιξε την πόρτα της· αντιθέτως, έβαλε και την ασφάλεια.

Η σκοτεινή, απειλητική φιγούρα πλησίασε και χτύπησε το παράθυρο, και τότε μόνο φάνηκε πως ήταν ο Μανώλης.

«Μανώλη, είσαι με τα καλά σου; Πετάγεσαι στη μέση του δρόμου να σε πατήσω, και μετά να με πάνε μέσα επειδή εσύ είσαι ηλίθιος; Αμάν πια, ρε Μανώλη, αμάν! Βρες άλλη να τυραννάς! Τι διάολο θες;»

Ο άντρας με την επιβλητική μαύρη κάπα περίμενε υπομονετικά και μετά είπε: «Βασικά, δεν είμαι ο Μανώλης. Είμαι το φάντασμά του».

«Βασικά, αηδίες».

«Όχι, αλήθεια, είμαι το φάντασμα των εραστών σου του παρόντος».

«Τότε, άργησες. Από», κοίταξε το ρολόι της, «τις οκτώμισι είσαι ήδη παρελθόν». Ο Μανώλης-φάντασμα συνέχισε να την κοιτάζει, και η Ευγενία έκρινε χρήσιμο να προσθέσει με οριακά συγκρατημένη αγανάκτηση: «Χωρίσαμε, Μανώλη. Χω-ρί-σα-με!»

«Τεχνικά είμαι ακόμα φάντασμα του παρόντος. Και ήρθα να σε προειδοποιήσω. Ο δρόμος που έχεις πάρει οδηγεί στην καταστροφή».

«Σίγουρα δεν οδηγεί στα Μελίσσια· εγώ φταίω που έφυγα απ' το Παγκράτι για να είμαστε κοντά. Να να να!» αυτομουντζώθηκε.

«Μπροστά σου θα βρεις μόνο δυστυχία».

«Προς το παρόν βρίσκω μόνο φαντάσματα. Αν έφευγαν από μπροστά, πιθανώς να έβρισκα και το σπίτι μου».

«Θα γυρνοβολάς σαν την άδικη κατάρα από γκόμενο σε γκόμενο. Δυστυχισμένη και απελπιστικά μόνη». Η Ευγενία έχασε την ετοιμολογία της στο άκουσμα αυτής της προφητείας. «Μην είσαι τόσο εγωίστρια. Πρέπει ν' αρχίσεις να σκέφτεσαι λίγο και τους εραστές σου. Όχι μόνο τον εαυτούλη σου. Ειδάλλως ο εαυτούλης σου θα είναι ο μόνος που θα σου μείνει. Πόσες κατεστραμμένες σχέσεις θέλεις να σε βαραίνουν; Πόσο νομίζεις ότι θ' αντέξεις; Πόσοι νομίζεις ότι θα σ' αντέξουν; Γερνάς, Ευγενία, πάρ' το χαμπάρι». Ασυναίσθητα η Ευγενία έφερε τα χέρια της στο πρόσωπο. Το στομάχι της σφίχτηκε σαν ζωάκι που φοβόταν για τη ζωή του μπροστά σ' ένα άγριο, μοβόρικο θηρίο. «Άκου με, Ευγενία. Για το καλό σου. Μη σκέφτεσαι μόνο τις δικές σου ανάγκες. Κάνε υποχωρήσεις. Δε χρειάζεται να έχεις πάντα εσύ δίκιο. Δεν έγινε και τίποτα αν κάνεις τα στραβά μάτια πού και πού. Αλλιώς σε περιμένει μια μοναξιά παγερή και έρημη, όπως αυτή εδώ η νύχτα». Και μ' αυτό, το φάντασμα του εραστή του παρόντος χάθηκε μέσα στη βροχή.

Η Ευγενία άρχισε να τρέμει. Τι άθλιο φάντασμα! Τη χτύπησε ακριβώς εκεί που πονούσε. Βγήκε από το αυτοκίνητο με δάκρυα στα μάτια, ηττημένη, εξαντλημένη – σε λίγο πατόκορφα βρεγμένη. Είχε δίκιο το φάντασμα; Μήπως παραήταν απαιτητική με τους άντρες; Μήπως ζητούσε τον ουρανό με τ' άστρα; Μήπως δεν έπρεπε να τους ζητά να κατεβάζουν πού και πού τα σκουπίδια; Μήπως–

Ξάφνου μέσα από τα δέντρα φάνηκε ένας μαύρος μπόγος. Η Ευγενία ανοιγόκλεισε τα μάτια. Όχι, δεν ήταν μπόγος, ήταν άνθρωπος (ομολογουμένως κοντός).

«Εσύ είσαι... το...» ψέλλισε η Ευγενία.

«Ναι. Εγώ είμαι το φάντασμα των μελλοντικών εραστών σου. Ή μήπως πρέπει να πω του ενός και μοναδικού εραστή που σου απομένει...»

«Τι;» είπε η γυναίκα και ρίγησε, ίσως από το κρύο, ίσως από τη φρίκη.

«Δεν υπάρχουν άλλοι για σένα. Τους ξόδεψες όλους όσους σου αναλογούσαν. Εγώ είμαι ο τελευταίος. Ευγενία Σκρούτζου, είμαι ο μοναδικός άντρας που θα σε ανεχτεί από δω και πέρα. Ή εγώ...» παύση για εφέ «... ή η μοναξιά».

«Μα πώς;» έκανε να διαμαρτυρηθεί η Ευγενία. «Ο Βαγγέλης απ' το λογιστήριο με φλερτάρει συνεχώς».

Το έξτρα σμολ φάντασμα κάγχασε: «Άντρες να σε πηδήξουν θα βρεθούν αρκετοί, Ευγενούλα μου. Άντρας όμως να σε ανεχτεί ουδείς. Εγώ είμαι ο μοναδικός».

Η Ευγενία ένιωσε την απόγνωση να της λυγίζει τα πόδια. Το μέλλον της προδιαγραφόταν ζοφερό – και κοντό. Έπεσε στα γόνατα και ήρθε στο ύψος του φαντάσματος.

«Μα γιατί; Ειλικρινά, φάντασμα—»

«Μηνάς», της συστήθηκε.

«Μηνά. Ειλικρινά, τι παράλογο ζητούσα; Να μη με βλέπει μόνο σαν κρέας για πήδημα; Να μοιραζόμαστε

τις ευθύνες του σπιτιού; Αφού κι εγώ δουλεύω, δε στρογγυλοκάθομαι όλη μέρα! Να μη με περιφρονεί με την καραμέλα “Ω μωρέ Ευγενία, κόψ’ την γκρίνια” όταν προσπαθώ να κάνω συζήτηση; Να μην αποδίδει τα πάντα στ’ ότι έχω περίοδο;»

«Εσύ τα παρουσιάζεις έτσι, αλλά στην ουσία ήσουν γεμάτη ανασφάλειες, που τις έβγαζες πάνω στους κακόμοιρους εραστές σου. Αχ, Ευγενία μου, δε φταις· έτσι σε μεγάλωσαν. Γι’ αυτό σου δίνεται τώρα μια ευκαιρία, αυτή την άγια νύχτα, να βρεις κι εσύ την ευτυχία μιας σωστής, φυσιολογικής γυναίκας, απαλλαγμένης από τέτοιους μύθους. Αφέσου πάνω μου και κάνε ό,τι σου λέω για να μην πεθάνεις μόνη». Συντετριμμένη, η Ευγενία λύθηκε σε κλάματα. Μόνη. Μια ζωή μόνη της. Σήκωσε το βλέμμα της και αντίκρισε το φάντασμα –τον Μηνά– που την κοίταζε με κάτι σαν τρυφερότητα. «Σε λίγο θα μεταμορφωθώ σε άνθρωπο και θ’ αρχίσουμε μια καινούρια ζωή. Αρκεί κι εσύ να πάψεις να είσαι τόσο εγωίστρια».

Η Ευγενία κούνησε το κεφάλι της συμφωνώντας και κλαίγοντας συγχρόνως. Παρότι είχε ορκιστεί να μην κάνει εκπτώσεις στα μίνιμουμ που προσδοκούσε από μια σχέση, τελικά δεν την άντεχε τη μοναξιά. Τουλάχιστον αυτός ο άνθρωπος θα τη συντρόφευε.

«Έχω τα χάλια μου», δικαιολογήθηκε σκουπίζοντας τα δάκρυά της.

«Τα είχες μέχρι πριν από λίγο», είπε το φάντασμα Μηνάς. «Από τώρα θα είσαι μια χαρά γυναίκα, όπως

έπρεπε να ήσουν όλα αυτά τα χαμένα χρόνια. Γύρνα τώρα σπίτι σου να συνέλθεις, και σε λίγο θα έρθω για να περάσουμε τη νύχτα των Χριστουγέννων –και όλη μας τη ζωή– μαζί».

Η βροχή είχε σχεδόν σταματήσει. Πήγαν στο αυτοκίνητο κι η Ευγενία μπήκε μέσα. Κοίταξε από το παράθυρο το μελλοντικό εραστή της, το μοναδικό άντρα που της αναλογούσε. Όσο κι αν όλη αυτή η ιστορία τής φαινόταν βαθιά άδικη, ένιωθε λίγο ανακουφισμένη. Τουλάχιστον δε θα έκανε Χριστούγεννα μόνη κι έρημη. Έβαλε μπρος και έφυγε.

Το φάντασμα έμεινε να την κοιτάζει που απομακρυνόταν. Μόλις το αυτοκίνητο χάθηκε στο σκοτάδι, το φάντασμα έκανε πέρα την εντυπωσιακή μαύρη μπέρτα του κι έβγαλε ένα κινητό.

«Μαλάκες, το έχαψε! Πού είστε; Στου Μανώλη; Έρχομαι ν' αλλάξω μάνι μάνι γιατί με περιμένει! Εσείς ξεκινήστε την επιχείρηση "Ελένη". Θα τις φάμε όλες!»

το παλικάρι που έπαιξε

Το παλικάρι αναστέναξε βαριά. Άλλη μια μέρα ξεκινούσε με το φως τσιγκουνεμένο και την καρδιά του βαριά και μαγκωμένη. Άλλη μια αυγή τού θύμωσε που δεν της ανταπέδιδε το χαμόγελό της, αλλά πού να το βρει, με τόση λύπη και λαχτάρα να του βαριοκάθονται στο στήθος;

Το παλικάρι ξεκλείδωσε την πόρτα της ανοιχτής φυλακής του. Άναψε τα φώτα κι αυτά τσιτσιρίσαν αγουροξυπνημένα στη φθοριούχα φωλιά τους. Το φως τους κατρακύλησε στο συνεργείο αυτοκινήτων. Το παλικάρι έπιασε αμέσως δουλειά. Σε λίγο θα κατέφτανε ο αφεντικός του, που φώναζε και έβριζε σαν να έπρεπε να χωρέσει όλες τις βρισιές του κόσμου μέσα σε μια μέρα. Φόρεσε τη βρόμικη φόρμα του και χώθηκε κάτω από το αυτοκίνητο για να το επισκευάσει. Τα χέρια του δούλευαν μηχανικά, όμως το μυαλό του είχε ήδη μπαρκάρει στο υπερωκεάνιο της φαντασίας και σάλπαρε μακριά από την γκρίζα γη του συνεργείου.

«Μικρός, όταν έπαιζα με τ' αυτοκινητάκια μου στην

αυλή της γιαγιάς, ονειρευόμουνα ότι τα οδηγούσα σε πλατιούς μεγάλους δρόμους». Ένα δάκρυ κύλησε κι έσταξε στα λάδια μόλις θυμήθηκε τη γιαγιά του. «Αχ, βρε γιαγιά, μου λείπεις... Μου λείπει το ροζιασμένο χέρι σου να μου χαϊδεύει άγαρμπα το μάγουλο, να με τσιμπά στο σβέροκο».

Συχνά σκεφτόταν να φύγει. Πολλά πρωινά, καθώς ερχόταν στη δουλειά, του περνούσε από το μυαλό να μη σταματήσει έξω απ' το συνεργείο, αλλά να συνεχίσει να περπατά, ν' αφήσει τα πόδια του να παντρευτούν το δρόμο κι όπου τον βγάλει αυτός ο γάμος – μακριά, αλλού, οπουδήποτε εκτός από εδώ. Πάντα όμως γυρνούσε πίσω, λες και μια αλυσίδα τον τραβούσε μόλις ο δρόμος έπαιρνε στροφές για άγνωστα μέρη. Ήταν η αλυσίδα του όρκου του. Του όρκου που είχε δώσει στη γιαγιά του. *Ό,τι και να γίνει, ο ουρανός να έρθει ανάποδα, τον πατέρα σου πάντα να τον ακούς και ποτέ να μην τον αφήσεις.*

Κι έτσι, το παλικάρι από μικρό παιδί έπιανε τα όνειρά του και τους έκοβε το λαιμό στο βωμό του όρκου που είχε δώσει στη γιαγιά του. Παράτησε το σχολείο επειδή το είπε ο πατέρας· έπιασε δουλειά στο συνεργείο επειδή το είπε ο πατέρας· τον φρόντιζε και τον άκουγε, ακριβώς όπως είχε ορκιστεί στην αγαπημένη γιαγιά του. «Ποτέ δε θ' αφήσω τον μπαμπά, γιαγιά μου». Κι η γιαγιά έμενε ήσυχη που γιος και εγγονός ήταν αγαπημένοι και θα έμεναν αγαπημένοι όταν εκείνη πέθαινε. Όταν όμως πέθανε η γιαγιά, ο πατέρας έχασε την πυξίδα και το φράχτη της

αγάπης της, και μέσα σ' ελάχιστο χρόνο βρήκαν εύφορο έδαφος τα χειρότερα στοιχεία του χαρακτήρα του. Θέριψε μέσα του ό,τι κακία είχε, όλη η μιζέρια, η τσιγκουνιά και τα σκοτωμένα όνειρα, και τ' απίθωνε καθημερινά στις πλάτες του γιου του.

Το παλικάρι δούλευε μηχανικά ενώ το μυαλό του ταξίδευε σε άγνωστες συντεταγμένες, όπου ο φανταστικός εαυτός του είχε το χαμόγελο εύκολο και την καρδιά ξεκλειδωτή. Κάποια μέρα θα 'ρθει μια κοπέλα και θα με πάρει από δω. Θα 'ναι ωραία και δυνατή και θα μαγέψει τον πατέρα μου, που θα μαλακώσει και θα μ' αφήσει να φύγω. Η κοπελιά όμως δεν ερχόταν. Εδώ που τα λέμε, σπάνια ερχόταν κανείς στο χωριό, πόσο μάλλον όμορφες, δυνατές γυναίκες με εξειδικευμένα μάγια για το μαλάκωμα δύστροπων πατεράδων. Το παλικάρι βουτούσε κάθε μέρα όλο και πιο βαθιά στο πηχτό μηχανόλαδο της ζωής.

Εκείνη η μέρα είχε ξημερώσει το ίδιο βαρύθυμη και αμίλητη όσο και όλες οι προηγούμενες αδερφάδες της. Γελιόταν όμως αν νόμιζε ότι θα τέλειωνε ίδια με τις άλλες. Το παλικάρι δούλευε κάτω από το κύτος του αυτοκινήτου, και δεν είδε ότι άξαφνα ο απαράλλαχτος ορίζοντας του χωριού αναμοχλεύτηκε από τη σκόνη που άφηνε πίσω της μια γοργή μαυροντυμένη μορφή. Η μορφή σταμάτησε μπροστά στο συνεργείο. Ξεπέζεψε από ένα μαύρο θεριό για μηχανή κι έβγαλε το κράνος αποκαλύπτοντας το κοντό μαύρο μαλλί της και τα καρφωτά μαύρα μάτια της.

«Είναι κανείς εδώ;» φώναξε στην ερημιά η κοπέλα. Το παλικάρι βγήκε από το συνεργείο κι έχασε τη λαλιά του μόλις αντίκρισε μια κοπέλα να γέρνει νωχελικά πάνω σε μια μηχανή μεγάλου κυβισμού που έκαιγε. «Καλημέρα», είπε η κοπέλα. «Κάτι έχει πάθει το κοντέρ. Μπορείς να ρίξεις μια ματιά;»

Η ματιά του παλικαριού όμως είχε πέσει στα δικά της μάτια και δεν έλεγε να σηκωθεί.

«Ναι, ναι», κατάφερε να ψελλίσει. Ποια ήταν αυτή η μαυροντυμένη αγγελοούδα με τη δερμάτινη πανοπλία και τα φλογερά μάτια; Ένωσε ν' αναψοκοκκινίζει και ξεροκατάπιε απανωτές φορές. «Είσαι περαστική από δω;» βρήκε το θάρρος να τη ρωτήσει, μετανιώνοντας μεμιάς για τη χαζή ερώτησή του. Τα εργαλεία γιατί χόρευαν στα χέρια του;

«Ναι», του χαμογέλασε.

«Και πού πας;»

«Όπου με βγάλει ο δρόμος. Ψάχνω να βρω μαλλί για να υφάνω τη ζωή μου».

«Τι ψάχνεις;» αναφώνησε το παλικάρι όλο περιέργεια.

«Δε μου άρεσε η ζωή μου και την ξέπλεξα. Τώρα ψάχνω μέσα κι έξω για μαλλί που θα υφάνω ώστε να την πλέξω αλλιώς, με άλλο σχέδιο».

«Γίνεται αυτό;»

«Ποιο απ' όλα;»

«Να... ξεπλέξεις τη ζωή σου... Να την υφάνεις από την αρχή».

«Πώς δε γίνεται! Κάθε μέρα προσθέτεις πόντους στο πουλόβερ της ζωής σου. Κι είναι εντάξει, αλλά μερικές φορές έρχεται η στιγμή που ίσως το πουλόβερ δε σου κάνει. Σε σφίγγει στο λαιμό, επειδή λες πια άλλα λόγια μέσα σου και δε χωρούν να βγουν, ή δε σου κάνει στη μέση επειδή μεγάλωσες. Δεν είναι κρίμα να μείνεις μ' ένα στενό ρούχο που δε σου κάνει πια;» Το παλικάρι άρχισε να τρέμει. Στενό ρούχο... Αυτός κι αν ήξερε από στενά ρούχα, που τα φορούσε χρόνια τώρα και του κάτσιαζαν το κορμί και τη σκέψη. «Είσαι καλά, φίλε;» τον ρώτησε η κοπέλα βλέποντας την αναταραχή του.

«Θέλω... θέλω κι εγώ μαλλί για να υφάνω τη ζωή μου», είπε με φωνή που παράπαιε ανάμεσα σε τόλμη και τρόμο.

«Για να το βρεις πρέπει πρώτα να—»

Εκείνη τη στιγμή έφτασε το αφεντικό του παλικαριού με το μεγάλο αστραφτερό αυτοκίνητό του. Μπάνισε αμέσως την κοπέλα και την έκοψε πατόκορφα, σαν να αξιολογούσε την τιμή ενός σφαγίου. Προτού καν πλησιάσει φώναξε στον μικρό, όπως τον αποκαλούσε, να φτιάξει καφέ, να τελειώνει με το ένα, ν' αρχίσει με το άλλο. Το παλικάρι κοκκίνισε από ταπεινώση. Η κοπέλα τού έσκασε ένα γρήγορο χαμόγελο, τον πλήρωσε, καβάλησε τη μηχανή και εξαφανίστηκε τόσο αναπάντεχα όσο είχε έρθει.

Το παλικάρι συλλογίστηκε πολύ τα λόγια της· τα μαγείρεψε ολημερίς και οληνυχτίς στη χύτρα του μυαλού

του, και από το πολύ μαγείρεμα έμεινε μόνο το ζουμί, το οποίο σερβιρίστηκε αχνιστό αχνιστό την ώρα που η σελήνη καλημέριζε τον ήλιο: Φύγε!

Έφυγε με το απατηλό φως της αυγής. Μ' ένα ασθενικό αυτοκίνητο, που έβηχε στις ανηφόρες κι έτρεμε από ρίγη στις κατηφόρες, πέρασε τα σύνορα του χωριού του. Περιπλανήθηκε για πολλές μέρες και νύχτες, μήνες. Κοιμόταν εδώ σήμερα, εκεί αύριο, δούλευε όπου μπορούσε κι ήταν όλα εντάξει και δεν τον ένοιαζε, αρκεί να έβρισκε το μαλλί που του είχε πει η αγέρωχη κοπέλα, το μαλλί για να υφάνει τη ζωή του.

Κάθε άνθρωπο που γνώριζε τον κοίταζε στα μάτια, έψαχνε την πόρτα της ψυχής του και χτυπούσε παρακλητικά μπας κι ανοίξει κι εκεί μέσα βρει κάτι για το μαλλί της ζωής. Έφτασε πολύ μακριά, πέρα από φουσκωμένα πελάγη και μολυσμένα ποτάμια, σε τόπους όπου οι άνθρωποι γεύονταν άλλα φωνήεντα και σύμφωνα, και μάθαινε κάτι από τη γλώσσα τους μπας και βρει πληροφορίες για το μαλλί με το οποίο θα ξαναϋφαινε το πουλόβερ της ζωής του.

Τα βράδια έπινε και έκλαιγε – όχι πάντα με αυτή τη σειρά. Θύμωνε με την άγνωστη κοπέλα που δεν του έδωσε περισσότερες πληροφορίες. Θύμωνε πιο πολύ με τον εαυτό του που αδυνατούσε να βρει αυτό που έψαχνε. Κι ας είχε διασχίσει τόσες γραμμές στο χάρτη, ακόμα ένιωθε αλυσοδεμένος με το μικρό χωριό του και το βαρύ όρκο, που ειδικά τα βράδια τού ακρίβαινε την ανάσα.

Έκλαιγε και ζητούσε συγχώρεση από τη γιαγιά του, έσκαβε το δέρμα του και πάλευε με τις θάλασσες της βότκας. Μα συνέχιζε την περιπλάνησή του. Σαν μακρινός φάρος, το σίγουρο βλέμμα της αγέρωχης κοπέλας τον βεβαίωνε ότι υπήρχε στεριά· την είχε δει στα μάτια της.

Οι μέρες και οι μήνες γέρασαν και γίναν χρόνια, τα χρόνια πλαδάρεψαν κι αυτά, και το παλικάρι ακόμα πορευόταν. Στις περιπλανήσεις του γνώρισε σπουδαία πρόσωπα, με καλοσύνη στα μάτια, σοφά λόγια και πόδια γερά ριζωμένα στη δική τους στεριά. Γνώρισε και πολλές κοπέλες, ποικίλων σωματότυπων και συναισθηματικής διάπλασης. Όλες όμως τις άφηνε να τουρτουρίζουν στα κρύα του λουτρού, ανίκανος να δώσει αυτό το λίγο παραπάνω, ανίκανος κι ο ίδιος να το βρει μέσα του.

Ήταν σε μια από αυτές τις πόλεις της επαρχίας που φαντάζουν κλεισμένες σε αόρατες γυάλες, όταν ένα μεσημέρι το όχι τόσο νέο πια παλικάρι καθόταν σε μια καφετέρια κι έτρωγε κάτι. Τα μάτια του, μάτια που μονίμως είχαν το ίδιο σκονισμένο εμπόρευμα στη βιτρίνα τους (κούραση κι απογοήτευση), τα μάτια του γούρλωσαν. Ήταν σίγουρα εκείνη! Αντίκρου περνούσε η κοπέλα, εκείνη η άγνωστη που με τη μηχανή της είχε σκίσει το ύφασμα της καθημερινότητάς του.

Έτρεξε μεμιάς έξω κι ευτυχώς την πρόλαβε. Η κοπέλα δεν είχε λόγο να τον θυμάται, όμως με λίγη προπόνηση ανέσυρε τη σκοροφαγωμένη ανάμνηση του φοβισμένου παλικαριού.

«Πού 'ναι; Πού 'ναι;» τη ρώτησε το παλικάρι με ένταση. «Πού 'ναι το μαλλί για να υφάνω τη ζωή μου;» Η κοπέλα είχε κι εκείνη νιώσει τα χάρδια και μερικά χαστούκια του χρόνου, όμως στα μαύρα καρφωτά μάτια της συνέχιζε να λάμπει η ίδια δύναμη. «Χρόνια τώρα αναζητώ παντού το μαλλί για να υφάνω τη ζωή μου. Θυμάσαι; Έχω φάει τον τόπο και τα νιάτα μου ψάχνοντάς το. Πού 'ν' το;»

Τα μαύρα καρφωτά μάτια της γυάλισαν. Τον κοίταξε με συμπόνια και στο τέλος μίλησε: «Για να το βρεις, πρέπει πρώτα να ξεπλέξεις το ήδη υφασμένο. Και δεν είναι καθόλου εύκολο. Αν ξεπλέξεις το ρούχο της ζωής σου και μέχρι να πλέξεις το καινούριο, θα μείνεις γυμνός. Κι είναι πολλοί αυτοί που δεν αντέχουν τη γύμνια ούτε για ένα λεπτό. Γι' αυτό προτιμούν τα παλιά, χλιοφορεμένα ρούχα κι ας τους στενεύουν».

«Προτιμώ γυμνός παρά πνιγμένος», ξεσπάθωσε το παλικάρι.

«Το ένα δεν αποκλείει το άλλο, φίλε μου. Αν ανέβεις λίγο πιο ψηλά και σε κοιτάξεις, θα δεις ότι τόσο καιρό ήσουν και τα δύο. Γυμνός τριγυρίζεις, έχοντας αφήσει πίσω το παλιό, στενό πουλόβερ. Και φαίνεται ότι την αντέχεις τη γύμνια. Συνάμα είσαι ακόμα πνιγμένος. Τι σε πνίγει;»

«Ένας όρκος που έδωσα σε κάποια αγαπημένη και τώρα πεθαμένη».

«Αυτός είναι που σ' εμποδίζει να πλέξεις το καινούριο

πουλόβερ της ζωής σου κι ας έχεις ξεπλέξει το παλιό. Αυτοί είναι οι τελευταίοι πόντοι του παλιού».

«Τον όρκο τον έδωσα και δεν μπορώ να τον ξεδώσω, κι ας μην τον τηρώ εδώ και δέκα χρόνια».

«Δεν ξέρω πώς ν' απελευθερωθείς από τον όρκο σου, ιδίως από έναν όρκο που δεν τηρείς. Όσο για το πού θα βρεις το μαλλί για να...»

Εκείνη τη στιγμή, όπως συχνά συμβαίνει στα παραμύθια και στις κακές ταινίες, ένα τεράστιο πλήθος διαδηλωτών κυνηγημένων από διμοιρίες ΜΑΤ πλημμύρισε το δρόμο, παρασύροντας την κοπέλα και τις πολύτιμες πληροφορίες που είχε να του δώσει.

Το παλικάρι πάσχισε να βρει τρόπο να ξεπλέξει τον όρκο του. Θύμωσε και ξεθύμωσε κάμποσες φορές, έκλαψε και σκουπίστηκε, χάρηκε κιόλας που, αν μη τι άλλο, είχε καταφέρει να ξεπλέξει το πουλόβερ της παλιάς ζωής του κι ας μην είχε βρει το μαλλί για το καινούριο. Ο όρκος όμως;

Σταμάτησε τις περιπλανήσεις και εγκαταστάθηκε σε μια μεγάλη πόλη, ελπίζοντας μέσα στη βοή τόσων φωνών να έβρισκε μία που θα του έλεγε πώς να λυτρωθεί από τον όρκο. Πήγε σε καφετζούδες και χαρτορίχτρες, μέντιουμ και πνευματικούς. Άκουσε περισσότερες γνώμες απ' όσες είχε ερωτήσεις. Όμως κανείς δεν του έδωσε το κλειδί για την κλειδαριά του όρκου του. Προσπάθησε να επικοινωνήσει με τη γιαγιά του στο υπερπέραν, αλλά καμία εταιρεία κινητής ή ακίνητης τηλεφωνίας δεν παρείχε περιαγωγή στον άλλον κόσμο.

Τα χρόνια περνούσαν αφήνοντας κάτι από το βάρος τους στους ώμους του και το παλικάρι έσερνε ακόμη τον όρκο του σαν υπάκουο κατοικίδιο. Όσπου ένα πρωί δεν άντεξε ν' αντικρίσει ξανά τον ήλιο και μια άλλη φωνή ξεπήδησε από μέσα του, «Εγώ τον έδωσα τον όρκο κι εγώ τον παίρνω πίσω. Ήταν δυο λόγια προς την αγαπημένη μου γιαγιά, λόγια αγάπης και σεβασμού μα και φόβου. Ακόμα σ' αγαπώ και σε σέβομαι, γιαγιά μου, μα δε σε φοβάμαι πια. Το καλό μου ήθελες, και το καλό του γιου σου. Όμως αυτό το καλό πολύ στράβωσε στο δρόμο και τώρα τ' αφήνω πίσω».

Λυτρωμένο απ' τον όρκο του, το παλικάρι έβαλε μπροστά να βρει το μαλλί για να πλέξει ένα καινούριο πουλόβερ. Τούτη τη φορά δεν ανέτρεξε ούτε στις δολερές αγκαλιές της βότκας ούτε στις σαγηνευτικές φωνές πεφωτισμένων ή νυχτωμένων ειδικών. Χώθηκε στις σελίδες των βιβλίων. Όμως δε βρήκε τίποτα κι ας έγινε από παλικάρι γεροντοπαλικάρο. Όσπου, πολλά χρόνια μετά, έπεσε πάλι πάνω στην κοπέλα. Έπεσε πάνω της επειδή παραβίασε ένα στοπ με το αμάξι του. Τη χτύπησε αρκετά άσχημα. Τούτη τη φορά η κοπέλα τον αναγνώρισε.

«Πάλι εσύ;»

«Δεν ξέρεις πόσο χαίρομαι που σε ξαναβρίσκω, έστω και κάτω από αυτές τις ατυχείς συνθήκες. Ελπίζω να μην πονάς πολύ και να ξέρεις ότι η επιστήμη κάνει πια θαύματα με την προσθετική ακρωτηριασμένων μελών».

Η κοπέλα απλά βόγκηξε και πλατσούρισε στο αίμα της.

«Από τον όρκο μου λυτρώθηκα, και μάλιστα ολομόναχος. Όμως ακόμα δεν έχω βρει το μαλλί για να ξαναπλέξω τη ζωή μου. Πού να φάξω;»

Τα μαύρα καρφωτά μάτια της κοπέλας ήταν ακόμα μαύρα και καρφωτά, αλλά ήταν και βλοσυρά.

«Ξέρεις, δε διάλεξα να παίξω τον άχαρο ρόλο της κομπάρσας σ' αυτό το παραμύθι και να εμφανίζομαι ανά πέντε παραγράφους με χρήσιμες πληροφορίες επειδή εσύ είσαι ανίκανος να φέρεις βόλτα τη ζωή σου. Έχω, ή μάλλον είχα, κι εγώ τη δική μου ζωή. Όσο για το μαλλί της ζωής και πού θα το βρεις, αν δεν έχεις ήδη καταλάβει ότι όλα όσα ζεις, βλέπεις και αισθάνεσαι, όλος ο πόνος κι η χαρά, όλα τα βάσανα και τα γλέντια είναι το μαλλί που γνέθεις και μ' αυτό πλέκεις τη ζωή σου, τότε ό,τι και να σου πω εγώ είναι πολύ αργά. Δεν υπάρχει κανένα πρατήριο που να πουλά συσκευασμένο υφασμένο μαλλί για να πλέξεις τη ζωή σου, εκτός από τα πρετ-α-πορτέ της εκκλησίας. Μόνοι μας το γνέθουμε και ματώνουν τα χέρια μας στην ηλακιά της ζωής. Και τώρα που σου τα 'πα», συνέχισε μ' ένα μορφασμό, «σταμάτα ν' ασχολείσαι με το πουλόβερ της δικής σου ζωής και κάλεσε ένα ασθενοφόρο προτού ξηλωθεί τελείως το πουλόβερ της δικής μου!»

Κι έτσι, το παλικάρι συνέχισε να πλέκει τη ζωή του, γνωρίζοντας πια ότι ούτε μια στιγμή δεν είχε αφήσει τις βελόνες από το χέρι του. Μόνο που τώρα είχε επιτέλους προμηθευτεί ένα πατρόν.

περίσ αιτίο

Έχω ζήσει σε μαύρα σπίτια με τυφλωμένα παράθυρα. Έχω ζήσει σε κάμπους ρημαγμένους από τον ήλιο, αλλά και σ' άλλους, πνιγμένους στη βροχή. Έχω ζήσει σε πόλεις με ξεχειλωμένες λεωφόρους για να πνίγεται πιο εύκολα και στενά σοκάκια για να σε τρικλοποδιάζουν. Αν η φωνή μου κύλαγε στις νότες χωρίς να σκαλώνει, τότε θα το έκανα τραγούδι. Όμως τώρα παίρνω το δώρο του λευκού χαρτιού και εμπιστεύομαι την κατάρα των λέξεων, ελπίζοντας να βγω στην αντίπερα όχθη.

Ούτε τ' όνομά μου ούτε η ηλικία μου έχουν σημασία στα δικά μου τα κατάστιχα. Επειδή όμως γνωρίζω ότι χωρίς κουτάκια οι περισσότεροι άνθρωποι χάνονται και πανικοβάλλονται σαν να μην ξέρουν πού να τοποθετήσουν τις σκέψεις τους, θα πω δυο πράγματα για μένα. Αν και δε χρωστώ.

Με λένε Ωγυία και μοιάζω να 'μαι γύρω στα πενήντα απ' τα χρόνια τα δικά σας. Στα κόκαλά μου κουβαλώ το βάρος των αιώνων. Κάθε ώρα που περνά αφήνει στο κατώφλι της ψυχής μου νεκρές στιγμές, σαν δώρα αφοσιωμένης γάτας.

Μοιάζω γύρω στα πενήντα γιατί είναι η μόνη ηλικία όπου η ελευθερία, με την απατηλή τροχιά της, πλησιάζει τις γυναίκες πιο κοντά. Πιο πριν είμαστε ακόμα στο παζάρι, πρόθυμη ή εξαναγκασμένη βορά στα βλέμματα και τις χούφτες των αντρών. Πιο μετά, τα γηρατεία στέκουν σαν δικαιολογία για να μας παροπλίσουν σαν γραφικές ή ξεμωραμένες. Γύρω στα πενήντα περνώ απαρατήρητη και κάνω τη δουλειά μου ανενόχλητα.

Η δουλειά μου... Τις νύχτες είναι που δουλεύω πιο σκληρά. Το σκοτάδι πέφτει σαν ψιλό αλάτι σε ανοιχτές πληγές, και οι άνθρωποι ξερνούν τις καταχωνιασμένες έγνοιες και τις απιθώνουν στη ματωμένη ποδιά της νύχτας. Αναζητούν λύσεις και διεξόδους, μα φάχνουν βιαστικά, αναποδογυρίζουν και μπερδεύουν πολλά πράγματα μαζί και τα κάνουνε κουβάρι, βαρύ κι αγκαθωτό, να τους τσιμπά μόλις πάνε να πλαγιάσουν. Το πρωί το πνίγουν σε θάλασσες ασχολιών, σε βάλτους αλκοόλ. Μέχρι να ξανάρθει το σκοτάδι και να τ' αναστήσει, μεγαλύτερο και πιο αγκαθερό.

Εγώ εκεί δεν μπορώ να κάνω πολλά πράγματα. Το τραγούδι το δικό μου ήταν φάλτσο και τα λόγια του κακοτράχαλα. Λίγοι γυρνούν τ' αυτί τους όταν σιγοψιθυρίζω. Γιατί είναι κι αυτό. Ψιθυρίζω, δε φωνάζω. Κι έτσι πρέπει οι άνθρωποι να σωπαίνουν μέσα τους για να μ' ακούσουν.

Είναι δύσκολο να μιλήσω για όσα έγιναν, εγώ που δεν καλέστηκα στο πάρτι της Ιστορίας κι έμεινα απ' έξω, μονάχη κι ακατάγραφη· μα όχι ανύπαρκτη.

Τέσσερις αδερφάδες ήμασταν. Πανώριες και τρομερές σαν καταιγίδα. Είδαμε το φως του κόσμου προτού το δει κανένα άλλο πλάσμα – πέρα από τη μεγάλη Θεά, που κλείνει στην κοιλιά της ολόκληρο το σύμπαν. Ήμασταν στα γεννητούρια του κι από κείνη τη στιγμή πιάσαμε δουλειά. Άλλες γλώσσες μάς λένε Νόρνες, άλλες Μοίρες. Μα είμαστε οι ίδιες, και μας ξέρουν και τα ζωντανά που δεν έχουν γλώσσα να μας πουν. Ίσως να ξέρετε την Κλωθώ, που νυχθημερόν κλώθει την κλωστούλα της ζωής σας· τη γνέθει με τα επιδέξια δάχτυλά της πασπαλίζοντας λόγια αγάπης. Απ' αρχής κόσμου κάθετα και γνέθει στην ακούραστη ηλακάτη της, μα παράπονο δεν έχει.

Ίσως ξέρετε και τη Λάχεση, την άλλη αδερφή μου. Τυφλή από γεννησιμιού της, με μάτια που βλέπουν μόνο προς τα μέσα τα δικά της τα παλάτια. Κάθετα πελιδνή σαν τη Σελήνη πλάι στην Κλωθώ και χαϊδεύει τις κλωστές που γνέθονται. Χαϊδεύει και σιγοτραγουδά σκοπούς άλλων κόσμων, με νότες που σκίζουνε βουνά και γαργαλάνε σύννεφα. Χαϊδεύει τις κλωστούλες σας και σαν τελειώσει το τραγούδι –όπου τελειώσει το τραγούδι– παύει να χαϊδεύει, λυγίζει την κλωστή. Χωρίς να βλέπει πού, χωρίς να κοιτά ποιανού κλωστή, δείχνει το σημείο στην τρίτη αδερφή μου, την Άτροπο.

Αχ, Άτροπε, μονάκριβη αδερφή μου, με το σφραγισμένο στόμα για να μη βγει λυγμός ή ανάσα, διαλέγεις μαχαίρι απ' τα μαχαίρια σου και κόβεις την κλωστή εκεί που δείχνει τυφλά η Λάχεση. Κι αν είναι από τα ακονισμένα,

με τις αστραφτερές λεπίδες, κόβεται η κλωστή μεμιάς. Μα υπάρχουνε φορές που ῥχεται σειρά για μαχαίρι γερασμένο κι άγριο, ξεδοντιασμένο, και τότε η κλωστή αντιστέκεται και σκίζεται αργά κι επώδυνα και παίρνει καιρό προτού κοπεί.

Μάλλον τις ξέρετε τις αδερφές μου κι ας ευχόσαστε να μην τις είχατε ακουστά. Κάτω όμως από τα σκεπάσματα της Ιστορίας κρύβομαι κι εγώ, η τέταρτη αδερφή, η τέταρτη Μοίρα, η στερνή. Η Ωγυία. Κι αν ξέπεσα από τη θεία χάρη, δεν το μετανιώνω, γιατί ο σκοπός μου ήτανε αγνός. Κι αν τώρα λέω την ιστορία μου, πάλι τον ίδιο σκοπό υπηρετώ, στα δίσεχτα τούτα χρόνια που οι άνθρωποι βολοδέρνουν ανάμεσα στις πεθαμένες θρησκείες και τις αγέννητες προσωπικές σοφίες.

Η ιστορία μου έτσι περπατά: Όπως η Λάχηση, η Κλωθώ κι η Άτροπος, είχα κι εγώ τη δική μου τη δουλειά. Μόλις κατέβαινε το μαχαίρι, πάνω σε δίκαιους κι αδίκους, καθαλούσα εγώ τον άνεμο και έφτανα στο πλάι αυτών που μέναν πίσω. Σ' αυτούς σιγοτραγουδούσα το νανουρητό της ζωής και του θανάτου:

*Κλάψε, μα μη σκιάζεσαι, μικρέ θνητέ,
το δάκρυ σου τον πόνο του χαμού ξεπλένει.
Μα κλαις για σένα, όχι γι' αυτόν που έφυγε,
μπροστά σου ζωή ανοίγεται, κι άλλη ζωή απομένει.*

Με το φιθυριστό νανούρισμά μου κοιμίζα τον πόνο κι έβαζα μπόλι χαράς για το καινούριο ταξίδι. Κι έτσι οι άνθρωποι έκοβαν κι αυτοί με τα ψαλιδάκια τους τα

σχοιινιά αγάπης που τους έδεναν με τον νεκρό και τον αφήναν να πετάξει για το αλλού του.

Πέρασαν έτσι χίλιες χιλιάδες Σελήνες κι αν ο κόσμος άλλαξε, η δική μας δουλειά παράμεινε απaráλλαχτη. Μήτε η Κλωθώ κουράστηκε να γνέθει, μήτε η Λάχηση να σιγοτραγουδά, μήτε η Άτροπος να κόβει. Μόνο εγώ.

Εκείνη τη νύχτα, τη σημαδεμένη, που μ' άλλαξε και άλλαξε η μοίρα των ίδιων των Μοιρών. Μόλις είχε σώσει το τραγούδι της η Λάχηση, μόλις είχε κόψει η Άτροπος το νήμα της ζωής με το πιο κοφτερό μαχαίρι. Καβάλησα κι εγώ τον άνεμο κι έσυρα στο πλάι ενός παλικαριού που είχε χάσει τον καλό του.

Αρχίνισα το νανούρισμα, τον πόνο του να απαλύνω και να τον βοηθήσω ν' αφήσει το σύντροφό του να φύγει. Εκεί που σιγοτραγουδούσα αιθέρια κι αόρατη, ένιωσα άξαφνα το βλέμμα του να με καρφώνει. Σκιάχτηκα. Ποτέ κανείς, κανείς, δε μ' είχε δει· πόσο μάλλον κατάματα να με κοιτάξει. Οι πιο ευαίσθητοι ίσως να αισθάνονταν την παρουσία μου στο τσαλάκωμα του αέρα. Ανέτασσαν το κεφάλι τους ψηλά, αφουγκραζόμενοι το νανουρητό μου. Οι πιο πολλοί δε με καταλάβαιναν καθόλου. Μα τούτος δω ο άντρας γύρισε και έχωσε τα μάτια του στα δικά μου. Τσάκισε το τραγούδι μου, γιατί κανείς δε μ' είχε ποτέ κοιτάξει έτσι καρφωτά. Με βλέπει στ' αλήθεια; αναρωτήθηκα μ' αμέσως σιγουρεύτηκα, γιατί το βλέμμα του όχι μόνο μ' έβλεπε, αλλά και με κατηγορούσε. Κάλεσα τον άνεμο να 'ρθει να με πάρει κι

ας άφηνα τη δουλειά μου ατέλειωτη μια φορά στους χίλιους αιώνες. Εκεί που έκανα να φύγω ένιωσα ένα κάψιμο στο μπράτσο μου σαν δέκα θυμωμένους ήλιους μαζί. Ο νέος με είχε αρπάξει από το μπράτσο με δάχτυλα που έκαιγαν. Ούρλιαξα το άηχο ουρλιαχτό της Μοίρας, και είμαι σίγουρη πως η ηλακότη γλίστρησε από τα χέρια της Κλωθώς, το μαχαίρι λίγεψε στο χέρι της Ατρόπου, κι η Λάχηση κατάπιε για λίγο τη φωνή της.

Γύρισα κι αντίκρισα τον θνητό που κρατούσε τη Μοίρα από το χέρι κι ήμουν ανήμπορη, γιατί ποτέ δεν είχε συμβεί αυτό.

«Ποια είσαι;» με ρώτησε ο άντρας – κι ας μη σάλεψαν τα χείλη του. «Σε ξέρω, σ' έχω ξαναδεί...» ψιθύρισε. «Εσύ δε με θυμάσαι;»

Πάλεψα να ξεφύγω από το ζεματιστό του άγγιγμα μα δεν είχα δύναμη. Καμιά μας δεν έχει δύναμη σ' αυτόν τον κόσμο. Δεν ήξερα καν πώς να τον παρακαλέσω να μ' αφήσει. Δεν είχα μάθει λόγια.

«Δε με θυμάσαι; Σε θυμάμαι εγώ όμως. Τότε δε σ' είχα δει, μα σε είχα ακούσει».

Για πότε μίλαγε; Τόσους που επισκεπτόμουν για να σιγοπω το νανουρητό μου δεν τους θυμόμουν, ούτε αυτούς που έφευγαν ούτε αυτούς που μέναν πίσω.

«Τότε μου πήρες τη μάνα μου και την αδερφή μου. Δε θυμάσαι; Το βλέπω στα τρομαγμένα μάτια σου πως δε θυμάσαι. Ήμουν μικρός τότε και είχα μάτια κατάθολα από το πολύ το κλάμα. Μα τ' αυτιά μου ήταν καθαρά, και σ'

άκουσα να μου σιγοτραγουδάς. Τώρα όμως σ' έπιασα και δε σ' αφήνω αν δε μου τον φέρεις πίσω!» Ούρλιαξα μπροστά στ' ανάθεμα που μου ζητούσε. Να 'ρθει το σύμπαντα πάνω κάτω κι η Μοίρα να προδώσει το ριζικό της; Πάλεψα να του ξεφύγω, φώναξα τις αδερφές μου, μα τι να μου κάνουν; Καμιά μας δεν ήξερε να κάνει άλλο απ' αυτό που έκανε, όπως τα βουνά δεν ξέρουν να πετούν. «Φέρ' τον μου πίσω, αλλιώς θα σε κρατήσω». Μ' είδε που δε μιλούσα και φώναξε: «Μίλα, γιατί δεν κάνω πίσω».

Έσκαψα βαθιά στους αιώνιους διαδρόμους της ψυχής μου να βρω λέξεις ανθρώπινες ν' αρθρώσω.

«Δεν μπορώ, δεν μπορώ», κατάφερα να πω, νιώθοντας τις αδέξιες συλλαβές της γλώσσας τους στη γλώσσα μου.

«Να μπορέσεις! Εγώ δε σ' αφήνω». Είχε σηκωθεί όρθιος τώρα και με κρατούσε με τη μέγγενη της οργής του. «Ποια είσαι;» με ξαναρώτησε.

«Η Ωγυία. Είμαι η Ωγυία. Η Μοίρα σου».

«Τόσο το καλύτερο. Όπως μου τον πήρες, έτσι θα μου τον φέρεις».

«Δεν μπορείς να προστάξεις τη Μοίρα σου, θνητέ. Μήτε οι θεοί δεν το μπορούν».

«Δε σε προστάζω εγώ», είπε το παλικάρι και τα μάτια του μαλάκωσαν. «Η αγάπη γι' αυτόν που έχασα σε προστάζει. Τον αγαπώ πιότερο κι απ' τη ζωή την ίδια. Η αγάπη αυτή είναι που σε προστάζει και σε παρακαλά – εγώ είμαι μόνο το καντήλι του φιτιλιού της».

Το γράπωμα στο μπράτσο του μ' έκαψε ακόμα πιο

πολύ. Και τότε κατάλαβα τη δύναμη και τη φλόγα της αγάπης. Γι' αυτό με βλέπει, σκέφτηκα.

«Η αγάπη σου σου 'δωσε μάτια να με δεις».

«Η αγάπη μου για τον Μελέανδρο μου άνοιξε τα μάτια να δω πολλά, κι αυτή ας μου τα κλείσει αν είναι να τον χάσω. Γι' αυτό σου λέω: Φέρ' τον πίσω ή πάρε με κι εμένα».

Δίπλωσα στα δύο από τη σουβλιά που μ' έσκισε στο στήθος. Φώναξα με τη φωνή τ' ανέμου και του βυθού της θάλασσας. Τι 'ταν τούτο που μ' έκοβε μέσα μου σαν δίκοπο μαχαίρι και μου τρυπούσε το στήθος λυσσασμένα; «Φύγε!» άκουσα μέσα μου τη φωνή της Λάχησης, κι είχε μέσα τρόμο. «Φύγε αμέσως, Ωγυία!» φώναξε κι η Άτροπος χωρίς φωνή. Μονάχα η Κλωθώ συνέχισε να γνέθει, μα –ήταν δυνατόν;– φιλά δάκρυα σαν κρυσταλλένια σκόνη κυλούσαν απ' τα μάτια της. «Είναι ήδη πολύ αργά», είπε στις αδερφές μας. «Η Ωγυία απέκτησε καρδιά».

Αυτό ήτανε λοιπόν. Αυτό γεννιόταν στα στήθια μου και μ' έκαιγε. Τα λόγια του παλικαριού φταίγανε, το πυρπολημένο βλέμμα του. Γιατί πρώτη φορά ολόπρωτη αισθάνθηκα κάτι για έναν άνθρωπο, πρώτη φορά ολόπρωτη ο πόνος του πόνεσε κι εμένα.

«Τι μου 'κανες; Τι μου 'κανες, άμοιρε θνητέ!»

«Μονάχα άμοιρος δεν είμαι, Μοίρα», αντιμίλησε ο άντρας, όμορφος μες στην πανώρια αγάπη του. «Απ' ό,τι φαίνεται, έχω μοίρα και την έχω στο χέρι. Φέρε πίσω τον άντρα που αγαπώ, αλλιώς εγώ, ο Εύλιος, σ' ορκίζο-

μαι πως δε θα σε αφήσω. Ότι και να λες, δε σου αναγνωρίζω το δικαίωμα να μας χωρίσεις έτσι, άπονα κι απότομα. Ούτε αντίο δεν προλάβαμε να πούμε. Τη μια ήταν δίπλα μου κι έπινα από το βλέμμα του, και την άλλη τα μάτια του ήταν παγωμένα μάρμαρα. Πώς τολμάς να με νανουρίζεις με γλυκερά στιχάκια ότι τούτο δεν είναι τέλος, μα αρχή; Εμείς αλλιώς τα είχαμε σχεδιάσματα, αλλιώς ηθελημένα. Η αγάπη μας ήταν ιερότερη, ομορφότερη από τα σχέδιά σας».

«Μα μήτε τα δικά σου σχέδια μήτε τα δικά μου μετράνε, Εύλιε».

Σκούπισα τα δάκρυά του με το νεοϋφαντο μαντίλι της συμπόνιας μου, μα μου έκανε το χέρι πέρα.

«Το χάδι σου μονάχα ξύνει την πληγή μου. Πες μου ποιανού μετράνε! Ποιανού, να πάω να τον βρω και να παλέψω αν χρειαστεί για να φέρω πίσω αυτόν που αγαπώ».

«Κανενός, Εύλιε. Κανενός. Εμείς, οι Μοίρες, δεν ξέρουμε ούτε αποφασίζουμε. Ούτε κι η θεά που μας γέννησε. Η Κλωθώ γνέθει, κι άλλες κλωστές βγαίνουν δυνατότερες, άλλες πιο ασθενικές, μα δεν το σχεδιάζει. Η Λάχεση, που σιγοτραγουδά το τραγούδι των ζωών σας, δεν ξέρει πότε σώνει η μελωδία, πότε της κόβεται η ανάσα και φτάνει η νότα η στερνή. Κι ούτε η Άτροπος, κι ας έχει τη φήμη της σκληρής, παίρνει χαρά –ή λύπη– από το κόψιμο. Ούτε καν τα μαχαίρια δε διαλέγει. Με την ίδια δύναμη τα κατεβάζει πάντα στην κλωστή. Γι' αυτό είναι τρεις, για να μην αποφασίζει κανείς και τί-

ποτα πότε τελειώνει η ζωή, η δική σου, του Μελέανδρου, κάθε ζωντανού. Κι εγώ, η Ωγυία, μόνο ν' απαλύνω τον πόνο ελαφρά μπορώ. Γι' αυτό άσε με να φύγω, να γυρίσω πίσω στην άχαρη δουλειά μου, που 'ναι χίλιες φορές πιο άχαρη τώρα που γεύτηκα τον πόνο σου. Γιατί ακόμη και τώρα που μιλάμε κόβονται κλωστές, και αυτοί που μένουν πίσω παραλύουν δίχως την ήρεμη φωνή μου να τους ηρεμήσει. Άσε με».

Ξεροκατάπие ο άντρας, μα δεν ξέσφιξε τη γροθιά του. «Όχι, Ωγυία, δε μου αρκεί αυτό. Κι αν είναι πλασμένα έτσι τα πράγματα για όλους, δεν τα κάνει δίκαια ή σωστά. Δεν είναι από εγωισμό ή κακομαθημένους τρόπους που σηκώνω κεφάλι ενάντια στις Μοίρες, πίστεψέ με. Μα αν νιώσεις ποτέ σου την αληθινή αγάπη, να λιώνουν μέσα σου τα κόκαλά σου και μετά χαράς ν' αφήνεσαι στο λιώσιμο, και να θέλεις κι άλλο, να μη σε νοιάζει αν έχεις δίκιο ή άδικο, μα να λαχταράς να 'ναι καλά ο λατρευτός σου, τότε θα ξέρεις ότι τέτοια αγάπη δεν τη λυγάει ο θάνατος. Φέρ' τον μου πίσω, Ωγυία. Αν, όπως λες, ένιωσες τον πόνο μου, σου λέω ότι αυτό που ένιωσες δεν είναι παρά σταγόνα μπροστά στον ωκεανό που με πνίγει».

Θαρρώ πως είδε στα μάτια μου και στη νεογέννητη καρδιά μου πως αν μπορούσα θα τον έφερνα· κι ας σήμαινε το τέλος μου.

«Κι οι μύθοι γι' αυτούς που γυρνούνε στη ζωή;» με ρώτησε με ραγισμένη φωνή.

«Εύλιε, ο κόσμος πλάθει αυτό που τον ζεσταίνει όταν κρυώνει. Πίστεφέ με, λυπάμαι με λύπη που δαγκώνει. Για πρώτη φορά απ' αρχής κόσμου νιώθω λύπη».

Αργά, αδύναμα, ένιωσα τη γροθιά του να ανοίγει. Τα μάτια του βούλιαξαν στο βούρκο του πένθους του. «Ούτε ένα αντίο... Αυτό με σκοτώνει πιο πολύ. Να του πω πόσο, μα πόσο τον αγάπησα». Έγειρε το κεφάλι και σκεπάστηκε με τον πόνο του.

Τότε έγινε. Μες στο πηχτό σκοτάδι του πόνου του λαμπύρισε μια δική μου αχτίδα. Κι ας έμελλε να γίνει φλόγα και φωτιά που θα μ' έκαιγε για πάντα.

«Εύλιε, εγώ, η Ωγυία, η τέταρτη η Μοίρα, σου ορκίζομαι με όρκο που δεν έχω ξαναδώσει: Άλλο νανουρητό παρηγοριάς δε θα ξανατραγουδήσω. Μα από τώρα πια θα τρέχω στο πλάι αυτών που είναι να φύγουν από τη ζωή και θα τους το λέω. Για να προλάβουν να προετοιμαστούν· ν' αποχαιρετήσουν αυτούς που αγαπούν· ν' αγαπήσουν πιότερο αυτούς που τσιγκουνεύτηκαν την αγάπη τους. Από τώρα και για όσο λάμπει ο ήλιος κι η σελήνη αυτό θα σιγοφιθυρίζω. Κι ας ξέρω πως λίγοι θα με ακούν. Λιγότεροι κι από τώρα».

Έτσι έγινε κι εγώ, η τέταρτη Μοίρα, ξεγράφηκα από την Ιστορία. Έφυγα από τις αδερφές μου και περιφέρομαι σαν μεσήλικη γυναίκα ανάμεσα στους ανθρώπους, και τους σιγοφιθυρίζω την άκρια του τέλους τους. Για να προλάβουν να πουν αντίο. Αντίο.

η Ξανδιά και το βασιλόπουλο

Μια φορά από αυτές που έναν καιρό τα παραμύθια έπαιζαν στα στόματα πολλών, ήταν ένα βασιλόπουλο. Είχε όψη ωραία σαν πρωινό λουλούδι και κορμοστασιά σαν γρήγορο ρυάκι. Μα πάνω απ' όλα, πιότερο απ' τη λεβεντοκορμιά του, από τα πλούσια μαλλιά του, την τσαχπίνικη ματιά του και τα πολλά λεφτά του, είχε δυο χείλη. Δυο χείλη να τα φας, δυο χείλη να φιλήσεις χίλιες φορές και να πουλήσεις την ψυχή σου όσο όσο. Δυο χείλη σαν υπόσχεση αθανασίας και παντοτινής αγάπης. Δυο χείλη σαν χεράκι τρυφερό να σε περάσει το δρόμο, σαν αγκαλιά να κλάψεις όταν πονάς.

Τον φιλούσε η μάνα του ολημερίς, τον φιλούσε ο πατέρας του οληνυχτίς, τον φιλούσαν και τα βασιλαδέρφια του όποτε ξέκλεβαν καιρό. Κι οι υπηρέτες του 'διναν κλεφτά φιλιά. Κι ο ταχυδρόμος ζήταγε υπογραφή με φιλί. Κι η καμαριέρα έστρωνε το κρεβάτι με τον εαυτό της πάνω για να τη φιλήσει το ωραίο βασιλόπουλο.

Ωραία ήταν όλα τούτα – γιατί ποιος δε θέλει να τον γλυκοφιλούν; Μα έχουν και τα φιλιά το όριό τους. Μπο-

ρεί τα χείλη όταν δε φιλιούνται να σκάνε και να ματώσουν από λαχτάρα, μα κι αυτά που πολυφιλιούνται μπουχτίζουν.

Το βασιλόπουλό μας κρύφτηκε στο δωμάτιό του, μα ήταν σαν να θέλεις να κρυφτείς στο κέντρο μιας πλατείας. Δεν άντεχε άλλα φιλιά. Πήρε λοιπόν τα μάτια του και έφυγε. Κι εδώ που τα λέμε, κανείς δε νοιάστηκε για τα μάτια που πήρε, μα για τα χείλη που χάθηκαν. Στα χείλη ολωνών ήτανε τα χείλη του βασιλόπουλου. Πού είχανε χαθεί και τους είχανε αφήσει αφίλητους και πεινασμένους για φιλιά; Χίλια τραγούδια γράφτηκαν και μύρια δάκρυα χύθηκαν για το χαμένο το φιλί.

Και το βασιλοπούλι πού 'χε πάει; Πού 'χε κρυφτεί ο πιο γλυκοφίλητος νέος του τόπου; Δρόμο πήρε, δρόμο άφησε και σε μέρη ξένα έφτασε.

Το πρώτο βράδυ κοιμήθηκε στο τραγανό κρεβάτι μιας θημωνιάς. Μα το πρωί τον βρήκε μια βοσκοπούλα και του 'κλεψε τρεισήμισι φιλιά. Και θα 'κλεβε άλλα τόσα, μα πρόλαβε το παλικάρι να το βάλει στα πόδια.

Το δεύτερο βράδυ σκαρφάλωσε σε δέντρο λυγερό και κοιμήθηκε εκεί με κουβέρτα τον ουρανό. Μα το πρωί λεβέντης ξυλοκόπος οχτώ φιλιά του ζήτησε και οχτώ φιλιά πήρε, γιατί ποιος λέει όχι σε λεβέντη ξυλοκόπο;

Το τρίτο βράδυ το βασιλόπουλο ανέβηκε ψηλά βουνά, κατέβηκε βαθιές χαράδρες και στο τέλος χώθηκε στο λαγούμι ενός λαγού. Κι όταν ξημέρωσε ένωσε τα χείλη του ανέγγιχτα κι έκλαψε από χαρά.

Επιτέλους! φώναξε κι έστησε σπιτικό στο λαγούμι του λαγού. Και δεν ξεμυτούσε παρά μόνο αφού φορούσε το σκοτάδι τα καλά του κι έβγαινε βόλτα.

Μα ξημέρωσε η μέρα που το βασιλόπουλο δεν ξύπνησε όλο χαρά. Είχανε γιάνει πια τα χείλη του. Και πεινούσανε λιγάκι. Τότε εμφανίστηκε ένας λαγός.

«Γεια σου βασιλόπουλο, πολυφιλημένο. Τι θες μες στο σπιτικό μου;»

«Α, δεν ήξερα ότι ήτανε δικό σου. Το βρήκα άδειο».

«Έλειπα ταξίδι αναψυχής, αλλά γύρισα».---

«Πού ξέρεις ότι είμαι γλυκοφιλημένος;» ρώτησε το βασιλόπουλο με ανησυχία.

«Έχω αυτιά για ν' ακούω και μεγάλα πίσω πόδια για να γίνομαι λαγός. Εσύ γιατί ρωτάς το λόγο που 'χεις χείλια; Φύγε τώρα και τράβα στο παλάτι σου ή όπου αλλού γουστάρει η αφεντιά σου».

Τι να κάνει το παλικάρι; Άλλα τα μάτια του λαγού και άλλα τα χείλια του βασιλόπουλου. Σήκωσε το βασιλόπουλι το βασιλικό γιακά του να μη δει κανείς τα χείλια του και έφυγε. Μπήκε στο παχύ δάσος και περιπλανήθηκε για ώρα. Όσπου άξαφνα, στη μέση ενός ξέφωτου, έπεσε πάνω σε δυο γυναίκες. Μια ξανθιά και μια καστανομάλλα. Οι κοπέλες έκαναν μετρήσεις για ενδεχόμενη ρύπανση από ένα παρακείμενο ορυχείο χρυσού.

«Καλησπέρα», του 'παν.

«Καλησπέρα», μουρμούρισε κι αυτός μέσα απ' το γιακά του.

«Τι κάνεις εδώ, στο δάσος;» τον ρώτησε η καστανομάλλα, που 'χε περιέργεια όσο αλάτι έχει το δάκρυ του αποχωρισμού.

«Εεε... περιπλανιέμαι», απάντησε το βασιλόπουλο πολύ πειστικά.

«Από τι θέλεις να ξεφύγεις και τι ελπίζεις να βρεις;» ρώτησε η ξανθιά, που 'χε μυαλό όσο αλάτι έχει το δάκρυ του θανάτου, μα δεν το ήξερε ούτε εκείνη ούτε ο θάνατος.

«Με κυνηγά η ανάγκη των άλλων κι ελπίζω να βρω κάποια να μ' αγαπήσει, μα ποτέ μη με φιλήσει».

«Τόσο άσχημα φιλάς; Διορθώνεται, ξέρεις», είπε η καστανομάλλα, που πάντα έψαχνε τη λαμπερή πλευρά των πραγμάτων.

«Δεν είναι γι' αυτό», αποκρίθηκε το βασιλόπουλο.

«Ο κόσμος είναι γεμάτος από ανάγκες και ξέχειλος στα θέλω. Αποκλείεται να μη βρεις κάποια που να μη θέλει αυτό που δε θες να δώσεις», είπε η ξανθιά με νόημα βαθύτερο απ' το πηγάδι του χρόνου.

«Εσείς θέλετε να μη φιλάτε;» ρώτησε μ' ελπίδα το βασιλοπαίδι.

Είπε η καστανή: «Φιλάω όσους φιλάνε ωραία και μου φιλάνε το μυαλό».

Είπε η ξανθιά: «Φιλάω, μα τραβάω αίμα».

«Μπλιαχ!» έκανε η καστανή φίλη της και σηκώθηκε και έφυγε.

«Γιατί τραβάς αίμα;» ρώτησε το βασιλόπουλο.

«Δεν έχει γιατί. Αυτό με φτιάχνει. Εσένα τι σε φτιάχνει;»

«Να μ' αγαπάνε χωρίς να με φιλάνε».

«Ο καθέννας με το βίτσιο του», είπε η ξανθιά και ξάπλωσε στο πιθανώς μολυσμένο χορτάρι.

«Εγώ δε θα σε φιλήσω», του είπε. «Εσύ τι θα μου δώσεις;»

Σκέφτηκε το βασιλόπουλο, σκέφτηκε δυνατά, τόσο δυνατά, που τρόμαξαν τα πουλιά και πέταξαν. Μα δε βρήκε τι να της δώσει.

«Ό,τι βρεις πάρ' το», της είπε και ξάπλωσε πλάι της.

Κι έδωσαν χάρδια κι έδωσαν έρωτα, έδωσαν και δαγκωνιές που πολύ έφτιαχναν την κοπέλα. Μόνο φιλιά δεν έδωσαν, γιατί το λόγο της τον κρατούσε. Και σαν ημέρεψαν κάθισαν ξαπλωμένοι, με το γρασίδι να τους τσιμπά και τον ξοδεμένο έρωτα να λαγοκοιμάται παραδίπλα.

«Κατάλαβα γιατί δε θες να σε φιλούν», είπε η ξανθιά κι έβγαλε μια τρίχα από τ' αφίλητα χείλια του νεαρού. Τρόμαξε το βασιλόπουλο. Θα τον κατέδιδε; «Μη φοβάσαι. Ήξερα απ' την αρχή ποιος είσαι, γιατί διαβάζω φτηνά περιοδικά».

«Και πώς δε θέλησες να με φιλήσεις;» ρώτησε έκπληκτο το βασιλόπουλο.

«Όλος ο κάμπος έχει περάσει από τα χείλη σου. Όποιος έχει μάτια για να δει και στόμα να μιλήσει, τα χείλια σου έχει φιλήσει. Εγώ ήθελα να δω αν έχεις τίποτ'

άλλο που ν' αξίζει έξω απ' τα ωραία σου τα χείλια». Αναθάρρησε το βασιλόπουλο και έλαμψαν τα μάτια του. Επιτέλους κάποιος τον αγαπούσε γι' αυτό που ήτανε πραγματικά και όχι για τα χείλη του. «Αλλά, τελικά, δεν έχεις τίποτ' άλλο που ν' αξίζει ιδιαίτερα. Μόνο τα χείλη σου είναι μοναδικά».

«Μα πώς; Δεν μπορείς να το λες αυτό!» διαμαρτυρήθηκε το βασιλόπουλο.

«Μην κάνεις έτσι. Όλοι έχουμε κάτι σπέσιαλ. Κάτι το μοναδικά εξάισιο. Μπορεί να είναι ο τρόπος που μαγειρεύουμε, τα πανέμορφα μαλλιά μας όταν κουβεντιάζουν με τον άνεμο· πώς παίζουμε πιάνο, τι παιχνίδια ξέρει να κάνει η γλώσσα μας στον έρωτα· πόσο χώρο έχει το αυτί μας για ν' ακούει· η φωνή μας που λιώνει καρδιές όταν σηκώνει αμανέ. Εσύ έχεις τα χείλια σου. Τι σε πειράζει;»

«Μα μόνο γι' αυτά με αγαπάνε!» δάκρυσε το παλικάρι.

«Όλους για κάτι μας αγαπάνε. Κανείς δε μας αγαπά πατόκορφα. Ούτε κι εμείς αγαπάμε τους άλλους στο φουλ μοντέλο τους. Γι' αυτό, ηρέμησε και απόλαυσε τα χείλια σου».

Την κοίταξε το βασιλόπουλο, την κοίταξε βαθιά. Και κατάλαβε πως η ξανθιά κοπέλα είχε δίκιο. Τι πείραζε για τι τον αγαπούσαν; Αμέσως ανακουφίστηκε και γέλασε λιγάκι το γλυκοφίλητο χειλάκι του. Πήρε τότε απόφαση να χαρεί τα χείλια του απλόχερα.

«Εσένα, κοπέλα, πιο είναι το σπέσιαλ, το εξαίσια μοναδικό σου χάρισμα;» είπε προτού χωρίσουν.

Χαμογέλασε η ξανθιά και κάτι είπε. Μα το βασιλόπουλο δεν κατάλαβε· αφού, είπαμε, το δικό του χάρισμα ήταν τα γλυκοφίλητα χείλη του και όχι το κοφτερό μυαλό του.

η μεταληρωική Διδύσσα

Βαθιά στον πάτο του μεγάλου πήλινου κυπέλλου ένα τόσο δα μαύρο μαμούνι πάσχιζε να βγει από τη σταγόνα γάλα όπου πνιγόταν.

«Λίγο ακόμα, ζουζουνίδιο, λίγο ακόμα και θα γλυτώσεις την εφήμερη ζωούλα σου. Κάνε μου τη χάρη». Το έντομο κουνούσε τα μικροσκοπικά ποδαροχεράκια του, κουνούσε και τις φοβισμένες κεραίες του, μα δεν τα κατάφερε. «Πολύ αργά!» Η Διδύδα πήρε το κύπελλο και το έχωσε κάτω από τη βρύση. Το νερό όρμησε και διέλυσε τη σταγόνα γάλα, πνίγοντας το ξεροκέφαλο μαμούνι στον οχετό της πόλης.

«Δύσκολοι καιροί για έντομα», μονολόγησε η Διδύδα ξεπλένοντας το κύπελλο. «Ειδικά για ανίκανα, κακά έντομα!» Το άφησε να στραγγίξει, σκούπισε τα κατάμαυρα χέρια της στο βρόμικο τζην της και ανέβηκε τη στριφογυριστή σκάλα που οδηγούσε στο δώμα του σπιτιού που είχε γίνει δικό της αυτούς τους δύσκολους, στερνούς καιρούς. Κάθισε στον κατάμεστο πάγκο της και ξεφύσηξε.

«Ψυχραιμία», συμβούλεψε τον εαυτό της. «Δεν υπάρχει λόγος να αγχώνεσαι. Στο κάτω κάτω, πρόκειται μόνο για το τέλος του κόσμου!»

Έσκυψε το κεφάλι κι άρχισε να κλαίει σιωπηλά. Καημένη Διύδια. Τραγικό ριζικό που σου 'λαχε. Είναι ωραίο πράγμα τώρα να βλέπεις όλη σου την οικογένεια να μεταμορφώνεται σε πλαστικά λουλούδια; Δυο δάκρυα παραβγήκαν ποιο θα φτάσει πρώτο το τέρμα του πιγουνιού για το μεγάλο σάλτο μορτάλε. Η Διύδια όμως δεν ήταν χορηγός του αγώνα και σηκώνοντας το κεφάλι της διέκοψε τη βραχεία αθλητική σταδιοδρομία τους.

«Δεν πρόκειται να καταφέρω τίποτα κλαίγοντας». Σκούπισε τα μάτια της με τα μαυριδερά χέρια της και έβγαλε ξανά το βαρύ βιβλίο με τους αριθμούς.

Πόσοι αριθμοί χωράνε σε μια ζωή; Ο αριθμός του δελτίου ταυτότητας. Ο αριθμός της ημερομηνίας γέννησης – της δικής σου, των γονιών σου, των αδερφιών και λοιπών συγγενών, των φίλων, των εραστών, των πρώην, των νυν και των παράλληλων. Οι αριθμοί σημαντικών ημερομηνιών της Ιστορίας. Η γαλλική επανάσταση. Η ρωσική επανάσταση. Η ελληνική επανάσταση. Συνθήκες, συμβάσεις, σύμφωνα και συμφωνίες. Ο αριθμός κυκλοφορίας του αυτοκινήτου. Ο αριθμός του κωδικού για το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Ο αριθμός του πιν της πιστωτικής. Ο αριθμός του πιν της άλλης πιστωτικής. Ο αριθμός του πιν της κάρτας αναλήψεως. Ο αριθμός του πιν του συναγερμού. Ο αριθμός του κωδικού του τηλεφωνητή. Ο

αριθμός της κάρτας μέλους στο βίντεο κλαμπ. Ο αριθμός των ημερών που απομένουν μέχρι να καταστραφεί ο κόσμος.

Σ' αυτό το βιβλίο χωρούσαν όλοι. Όλοι οι αριθμοί που είχαν υπάρξει ποτέ. Ήταν ένα βιβλίο χωρίς σελίδες. Το στιλπνό, ασημένιο εξώφυλλο άνοιγε και αποκάλυπτε αναρίθμητες μαύρες γραμμούλες. Άλλες χοντρές, άλλες λεπτές· καμία μεγαλύτερη από ελάχιστα χιλιοστά. Σαν καρβουνιασμένος φιδές, σαν μπερδεμένο μαύρο κουβάρι, σαν εβένινα σκουλήκια, οι γραμμές στριφογύριζαν και ελίσσονταν. Η Διύδια αναστέναξε βαθιά. Γι' άλλη μια φορά έχωσε τα φαγωμένα δάχτυλά της στο χάος των γραμμών. Μόνο στην ιδέα ότι έπρεπε να τις βάλει στη σειρά – μια σειρά που συνέχιζε να μη γνωρίζει – της ερχόταν ν' ανοίξει τ' ορθόστενο τοξωτό παραθύρι και να βουτήξει στο ανακουφιστικό κενό του γκρεμού.

«Είναι άδικο, γαμώ τη μου. Πολύ άδικο». Η Διύδια βλαστήμησε απανωτά δαγκώνοντας τα χείλια της. «Κανονικά στα παραμύθια πάντα εμφανίζονται πλάσματα από το πουθενά που βοηθούν τις κατακαημένες πριγκίπισσες και δεν τις αφήνουν να βασανίζονται τόσο καιρό μονάχες. Τι πουλάκια έρχονται και λένε μυστικά· τι νάνοι ξεφυτρώνουν και δίνουν την πολυπόθητη λύση· τι πριγκιπόπουλα έρχονται καλπάζοντας και σφάζουν δράκους – άσχετα αν τα πριγκιπόπουλα στο τέλος δημιουργούν περισσότερα προβλήματα απ' όσα λύνουν· τι νεράιδες παρουσιάζονται μέσα σε σύννεφα καπνού και

με το ραβδάκι τους ισιώνουν το δρόμο προς την κάθαρση. Στο δικό μου παραμύθι δε θα εμφανιστεί κανείς; Μόνη μου θα τα βγάλω πέρα;»

Πού να 'ξερε η δόλια Διύδια ότι τα πράγματα ήταν χειρότερα απ' ό,τι νόμιζε... Η καλή της νεράιδα βρισκόταν φιμωμένη στον πύργο του Μπάρκουντ· όλοι οι νάνοι είχαν φυλακιστεί στην ανήλιαγη υπόγα του κάστρου· τα πουλάκια με τα χρήσιμα μυστικά είχαν γίνει ραγού από τους υποτακτικούς του Μπάρκουντ· κι όσο για τα πριγκιπόπουλα, αυτά πράγματι περισσότερα προβλήματα δημιουργούν παρά λύνουν, οπότε μάλλον ήταν τυχερή η πριγκίπισσά μας που ακόμη δεν είχε εμφανιστεί κανένας γαλαζοαίματος διάδοχος έτοιμος για παλικαρισμούς.

Με κόπο η πριγκίπισσα Διύδια άρχισε να ξεμπλέκει τις μαύρες γραμμές που οδηγούσαν τον κόσμο στην καταστροφή. Ένα ερώτημα τη βασάνιζε τα βράδια που ξαγρυπνούσε: γιατί σ' όλον τον κόσμο τελευταία ζωντανή είχε μείνει εκείνη – πραγματικά ζωντανή, όχι όπως τα άλλα τα κούφια αντρείκελα που κυκλοφορούσαν με βλέμματα κενά. Γιατί εκείνη;

Κανείς δεν μπορεί να πει με ακρίβεια πώς ξεκίνησαν όλα, χωρίς κανείς να υποψιαστεί το παραμικρό. Πώς να υποψιαστείς κάτι που υπήρχε σχεδόν από την αρχή της Ιστορίας του κόσμου; Η καταστροφή άρχισε όταν σιγά σιγά οι άνθρωποι άρχισαν ν' αντικατασταίνονται από πλαστικά λουλούδια ή, ακόμη χειρότερα, άδειαζαν από μέσα και καταντούσαν κούφιοι τενεκέδες. Γυρνούσες

σπίτι σου από τη δουλειά κι αντί να βρεις τον άντρα σου να σε ρβίρει φαγητό αντίκριζες έναν πλαστικό φίκο στη μέση της κουζίνας. Έτρεχες να φτάσεις στην ώρα σου στο ραντεβού με την καλή σου κι έξω από την καφετέρια έπεφτες πάνω σ' ένα μπουκέτο πλαστικές γλαδιόλες. Έβαζε η μάνα το παιδί να κοιμηθεί και το πρωί κάτω από τα σκεπάσματα έβρισκε ένα μάτσο πλαστικά τριανταφυλλάκια.

Ήσουν τυχερός αν οι αγαπημένοι σου μεταμορφώνονταν σε πλαστικά φυτά. Όσο άσχημο κι αν ήταν αυτό, ειδικά όταν άρχιζαν να μαζεύουν σκόνη, τουλάχιστον τους έβαζες σε μια γωνιά και κάθονταν ήσυχα να μαζεύουν τη σκόνη τους. Ενώ αν μεταμορφώνονταν σε ανδρείκελα σου ερχόταν να τρελαθείς. Πόσοι και πόσοι αυτοκτόνησαν όταν βρήκαν το σύζυγο ή την ερωμένη, το παιδί ή τη φίλη να τους κοιτάζουν με βλέμμα κενό, μα εντελώς κενό, σαν το βλέμμα κάποιου ανεπανόρθωτα αποβλακωμένου από πολλή τηλεοπτική ενημέρωση. Ατένιζαν το τίποτα, με στόμα ελαφρώς ανοιχτό, ανίκανοι να κάνουν το παραμικρό. Τίποτα απολύτως, εκτός από ένα πράγμα: να συναλλάσσονται. Σαν αυτόματα, στέκονταν σε ουρές σε καταστήματα και αγόραζαν ό,τι έβρισκαν. Σου έρχονταν μετά σπίτι όλο αηδίες, άθλια πορσελάνινα μπιμπελό, που ήθελες να τα σπάσεις με βαριοπούλα, αφίσες με ειδυλλιακά τοπία των Άλπεων ή διάσημους εφήμερους τραγουδιστές, βιβλιοστάτες, κουτάκια, κοσμήματα, ενθύμια από την Ηγουμενίτσα, καλύμματα αυ-

τοκίνητων, μαξιλάρια, πατάκια, σεντ κατσαβιδιών, κηροπήγια και πολύχρωμα αρωματικά κεράκια, ηλεκτρικές οδοντόβουρτσες και πολύχρωμα αρωματικά σαπουνάκια, σιντιά με το τοπ τεν του Βελγίου και ρωσικές μπάμπουσες, αρωματικά εσωτερικών χώρων και κακοφτιαγμένα καλύμματα για κινητά.

Οι άνθρωποι που είχαν απομείνει άρχισαν να θορυβούνται, αλλά κανείς δεν ήξερε πώς να σταματήσει το κακό που εξαπλωνόταν αστραπιαία. Κάθε μέρα έμεναν όλο και λιγότεροι φυσιολογικοί. Κάθε μέρα όλο και κάποια ορτανσία ή ένα αγοραστικό ρομποτάκι έπαιρνε τη θέση ενός ανθρώπου.

Τότε συνέβη. Η πόρτα του κελιού της Διύδιας άνοιξε. Αναμαλλιασμένη, με βλέμμα ανήσυχο, αλλά καθαρό, βγήκε από το δωμάτιο με τη λευκή καπιτονέ επένδυση στην κλινική αποτοξίνωσης Μπάαντε-Χόφεν στις ανατολικές ελβετικές Άλπεις. Ναι, θα το πούμε: Μετά από χρόνια καταχρήσεων, η πριγκίπισσα Διύδια είχε δεχτεί να νοσηλευτεί για αποτοξίνωση από ναρκωτικά, αλκοολισμό, βουλιμία, ανορεξία, κλεπτομανία και καούρες. Η Διύδια είχε δεχτεί άσχημες επιρροές από τους έκπτωτους γονείς της, οι οποίοι ποτέ δεν έπαψαν να μεγαλοπιάνονται, παρότι εδώ και χρόνια ζούσαν σ' ένα μικρό τριάρι στα περίχωρα του Λονδίνου.

Το κελί το άνοιξε ένας ευσυνείδητος νοσηλευτής προτού πάρει τα βουνά πανικόβλητος για να σωθεί. Η Διύδια στην αρχή νόμισε ότι οι αλλαγές που έβλεπε γύρω

της ήταν ψευδαισθήσεις που οφείλονταν στην απεξάρτηση και την ξενερωσιά της τόσους μήνες. Γρήγορα όμως κατάλαβε ότι όσο ήταν κλεισμένη στο σανατόριο κάτι πολύ κακό είχε συμβεί.

Περιπλανήθηκε για μέρες. Τι συνέβαινε γύρω της; Τι είχαν πάθει όλοι οι άνθρωποι; Τους έβλεπε ν' αγοράζουν με αυτοματοποιημένη ανυπομονησία, σαν να εξαρτιόταν η ζωή τους απ' αυτό. Ακόμη κι όταν έπαψαν να υπάρχουν υπάλληλοι στα μαγαζιά, τα ρομποτάκια δεν παρέλειπαν να χτυπούν τα προϊόντα στις ταμειακές μηχανές με τους ανιχνευτές του γραμμοκώδικα και να βάζουν έντιμα το αντίτιμο στα αφύλαχτα ταμεία. Δεν έβγαζε κανένα νόημα.

Κάποια στιγμή έφτασε σ' αυτό το πέτρινο σπίτι στην άκρη μιας άχρωμης, τακτοποιημένης πολίχνης κάπου στην Ελβετία. Εδώ, στις ψυχρές φθινοπωρινές Άλπεις, η απελπισμένη Διύδια προσευχήθηκε σε θεούς που δεν πίστευε. Ικέτεψε την αδιάφορη μοίρα και καταράστηκε όποιον βρισκόταν πίσω από αυτή την καταστροφή. Διέξοδο όμως δε βρήκε. Ώσπου μια νύχτα που το σκοτάδι την έσφιγγε σαν παντελόνι δυο νούμερα μικρότερο, η Διύδια, η όχι τόσο πλούσια και όχι τόσο όμορφη πρώην πριγκίπισσα, είδε όνειρο.

Βλέπετε, οι φυλακισμένες δυνάμεις του καλού μόνο με αυτόν τον τρόπο μπορούσαν να της δώσουν ένα χέρι βοήθειας. Παρακάλεσαν τον Μορφέα να κάνει ντελίβερι το μήνυμά τους, υπενθυμίζοντάς του ότι αν χανόταν το

ανθρώπινο γένος, θα εξέλειπε κι εκείνος. Νυσταγμένα, ο Μορφέας τους έκανε τη χάρη.

Στο όνειρο η Διύδια βρισκόταν σ' ένα παλιό πέτρινο σπίτι πάνω σ' ένα ψηλό βουνό. Κοίταζε από το τοξωτό ορθόστενο παράθυρο μια στρατιά φιδέ να εφορμά. Ναι, φιδέ. Ομολογουμένως ο φιδές δεν μπορεί να φανεί πολύ τρομακτικός όσο και να προσπαθήσει, αλλά ο συγκεκριμένος φιδές έσπερνε τον τρόμο. Πολύ κακός φιδές. Καθώς οι ορδές φιδέ πλησίαζαν, η τρομαγμένη Διύδια του ονείρου πρόσεξε ότι τελικά δεν ήταν φιδές, αλλά γραμμές· λεπτές ίσιες μαύρες γραμμές. Εκατομμύρια λεπτές ίσιες μαύρες γραμμές. Στα πόδια τους ζουζούνιζαν μικροσκοπικοί ματωμένοι αριθμοί με τροχισμένες άκρες και γαμφές πατούρες. Οι γραμμές πλησίαζαν και πλησίαζαν, έτοιμες να δεθούν ασφυκτικά γύρω από το λαιμό της. Αααα!

Μόλις ξύπνησε από τον εφιάλτη κατάλαβε ότι αυτό που είδε στο όνειρο κάτι της θύμιζε. Οι ορδές λεπτών μαύρων γραμμών με τις στρατιές απάνθρωπων αριθμών στα πόδια τους δεν ήταν άλλες από τον φαινομενικά αθώο γραμμοκώδικα, τον κοινώς γνωστό barcode! Μια έκλαμψη ξεπήδησε στον πονεμένο νου της Διύδιας: δεν ήταν ο γραμμοκώδικας που ήταν κακός. Ο κώδικας δεν ήταν παρά ένα απλό εργαλείο. Όπως ένα σφυρί, μπορούσε να χρησιμοποιηθεί είτε για να καρφώσει μια πρόκα ή για να ανοίξει ένα κεφάλι. Κάτι άλλο κρυβόταν από πίσω, κάτι δόλιο και σκοτεινό· κάτι που εκμεταλ-

λευόταν την εκτεταμένη χρήση του γραμμοκώδικα –και γενικά των αριθμών– για ν’ αφανίσει την ανθρωπότητα.

Παιδεύτηκε η πρώην πριγκίπισσα εκείνη την ημέρα. Ίσως η ανθρωπότητα άξιζε να αφανιστεί. Ίσως δεν ήταν παρά η οικονομία της φύσης. Όμως αυτό ήταν μια απόφαση που σίγουρα δεν μπορούσε να πάρει ούτε η ίδια ούτε κανείς άλλος. Άλλωστε ακόμη και για λόγους αισθητικής έπρεπε ν’ αντισταθεί. Υπήρχε απεχθέστερο πράγμα από τα πλαστικά φυτά;

Ατενίζοντας το τοπίο που ετοιμαζόταν να υποδεχτεί το τελευταίο φθινόπωρο που θα θωρούσαν ανθρώπου μάτια, η Διύδια αποφάσισε ν’ αντιμετωπίσει τη σκοτεινή δύναμη. Κι ας μην ήξερε πώς.

Στα κλασικά παραμύθια όποιος ψάχνει μια λύση δρόμο παίρνει, δρόμο αφήνει και χώνεται σε κάποιο δάσος. Εκεί συναπαντά νεράιδες, μάγισσες, νάνους και άλλους βοηθητικούς κομπάρσους. Η Διύδια όμως ήταν μια σύγχρονη μεταπριγκίπισσα, που δεν της άρεσε ιδιαίτερα το περπάτημα· γι’ αυτό προτίμησε να χωθεί στον παγκόσμιο ιστό του Διαδικτύου. Στις αχανείς ιστοσελίδες βρήκε όσες πληροφορίες οποιοσδήποτε λογικός άνθρωπος θα ήθελε ποτέ να μάθει για το γραμμοκώδικα. Μέχρι και πώς να τον αποκωδικοποιήσει χωρίς μηχανήμα. Φευ, οι πληροφορίες ουδόλως τη βοήθησαν. Τη βοήθησε ένα άλλο όνειρο.

Το όνειρο ήταν κλασικό· διαδραματιζόταν σ’ ένα ασημένιο δάσος. Η Διύδια έτρεχε να ξεφύγει από μια αόρατη

απειλή, που στο διάβα της ξέραινε τα δέντρα και στέρευε τα ρυάκια, αφήνοντας πίσω την άγονη ατμόσφαιρα ενός πολυώροφου πάρκινγκ.

Εύπνησε με κομμένη την ανάσα, πετάχτηκε απ' το κρεβάτι κι έτρεξε στο ακατάστατο γραφείο της. Κάτι που είχε διαβάσει της είχε κάνει κλικ. Πράγματι, οι εφευρέτες του γραμμωκώδικα δεν ήταν άλλοι από τους Σίλβερ και Γούντλαντ, των οποίων τα ονόματα σήμαιναν Ασημένιο Δάσος. Κάπως συνδεόταν αυτό, αλλά πώς;

Το βράδυ εκείνο ο Μορφέας είχε για τρίτη φορά αγγαρεία να παραδώσει όνειρο σημαδιακό. Στο όνειρο αυτό η Διύδια ξαναβρέθηκε στο ασημένιο δάσος· μόνο που τούτη τη φορά έπαψε να βλέπει το δάσος και διέκρινε ένα δέντρο. Το δέντρο της ζωής. Πανώριο και γερασμένο, με ρίζες που χώνονταν βαθιά στην ινδουιστική και σκανδιναβική παράδοση, που σφιχταγκάλιαζαν την ελληνική και μεσογειακή μυθολογία, πλέκονταν τρυφερά στη σινοϊαπωνική ιστορία. Το δέντρο ζωής έκλαιγε με ρετσινωτό δάκρυ επειδή οι άνθρωποι το είχαν καταχωνιάσει στο πατάρι της λήθης αιώνες τώρα, έχοντας ξεχάσει ότι μόλις χαθούν τα δέντρα και τα ζώα, κι η φύση γίνει αυτοκινητόδρομος, οι άνθρωποι θα καταριούνται την αμυαλιά τους μα θα 'ναι πια αργά.

Εκεί, πλάι στις σοφές ρίζες του, η ονειρική Διύδια κάθισε κι έκλαψε πικρά για όλα τα χαμένα ζώα και φυτά, για όλα όσα έπαψαν να στολίζουν τη γη εξαιτίας ανθρώπινου χεριού. Το δέντρο της ζωής ένωσε τα δάκρυά του

με τα δικά της και το μίγμα έγινε ρευστό ασήμι. Κυλούσαν τα δάκρυά τους, και το δακρυστάλαχτο ασημί έρεε κι έπαιρνε μορφή και σχήμα. Κι όταν η περιγκίπισσα ξύπνησε από τον ταραγμένο ύπνο της, βρήκε στο προσκεφάλι της το Μεγάλο Ασημένιο Βιβλίο των Αριθμών.

Τις επόμενες εβδομάδες έπιασε να αιχμαλωτίσει όσο περισσότερους γραμμοκώδικες μπορούσε. Έτρεχε με τα πατίνια της σ' όλες τις γύρω πόλεις και χωριά και με το φαλιδάκι των νυχιών έκοβε τις ανισόπαχες ραβδώσεις ηλεκτρονικής ανάγνωσης από τις συσκευασίες και τις έχωνε στο Ασημένιο Βιβλίο των Αριθμών. Ώσπου τη μύριστηκε ο μοχθηρός Θεός του Σκότους.

Ο Μπάρκουντ δεν ήταν πάντοτε κακός. Όπως πολλοί κακοί, είχε δύσκολη παιδική ηλικία και ανιαρή σεξουαλική ζωή. Αυτά, σε συνδυασμό με μια ροπή στην καταστροφή και έλλειψη θετικών πρότυπων στη ζωή του, τον έκαναν πολύ μα πολύ κακιασμένο. Στην αρχή κατατρόπωσε όλους τους άλλους θεούς, οι οποίοι τον τελευταίο καιρό με μεγάλη χαρά είχαν βγει στη σύνταξη, με την ελπίδα ότι επιτέλους οι άνθρωποι θα σταματούσαν να τα περιμένουν όλα από εκείνους και θ' αναλάμβαναν την ευθύνη της ύπαρξής τους.

Ο Μπάρκουντ εξοργίστηκε που μια έκπτωτη, πρώην τζάνκι περιγκίπισσα ενός ασήμαντου μεσογειακού κρατιδίου είχε το θράσος να εναντιωθεί στα δολερά του σχέδια. Η οργή δεν είναι καλός σύμβουλος. Ούτε και η τεμπελιά. Αντί να ασχοληθεί αυτός μαζί της, έστειλε

τους υποτακτικούς του, τις ξερακιανές μαύρες γραμμές και τους πλαδαρούς, δύστροπους αριθμούς.

Η Διύδια είχε δει πολλά πράγματα στη ζωή της – ειδικά υπό την επήρεια ορισμένων ψυχοτρόπων ουσιών. Τη Γιουλιάνεστράσσε όμως, έναν συνήθως ήσυχο δρόμο της θανατερά βαρετής Βέρνης, κατάμεστη από ορδές γραμμών και αριθμών να εφορμούν να την κατασπαράξουν ήταν κάτι που δεν είχε αντικρίσει ό,τι κι αν είχε πάρει.

Η ιδέα να κρυφτεί ήταν προφανής, αλλά καταδικασμένη. Κοίταξε αριστερά δεξιά μήπως εμφανιστεί κάποιος απρόσμενος σύμμαχος, αλλά εξόν από διάφορα κακόγουστα πλαστικά φυτά δεν υπήρχε ψυχή. Με θάρρος που δεν ήξερε ότι έκρυβε μέσα της, η Διύδια έτρεξε ίσια πάνω στις απειλητικές ορδές.

«3 επί 44 132! 18 επί 146 2628! 4588 διά 2 2294! 489 επί 9945 4863105! 88974 διά 6 14829!» Οι αριθμητικοί υπολογισμοί έβγαιναν από το μυδραλιοβόλο στόμα της σπέρνοντας πανικό και θάνατο. Δέκα δέκα οι αριθμοί δέονταν με τα πανίσχυρα σχοινιά των αριθμητικών πράξεων και υποτάσσονταν στους άτεγκτους κανόνες που τους διέπαν. Χωρίς τους αριθμούς οι γραμμές, ανίσχυρες πια, μαρμάρωναν στη θέση τους. Να που η συνήθως άχρηστη ικανότητα της Διύδιας για γρήγορες αριθμητικές πράξεις είχε φανεί χρήσιμη και αλλού, εκτός από το να την επιδεικνύουν ηλιθιωδώς οι γονείς της σε συγγενείς και φίλους.

Σε ελάχιστα λεπτά η ξύπνια πριγκίπισσα είχε κλείσει

όλες τις γραμμές στο ασημένιο βιβλίο της. Η πρώτη μάχη είχε στεφθεί με επιτυχία. Ο Μπάρκουντ είχε χάσει τους πολύτιμους στρατιώτες του. Ο πόλεμος όμως δεν είχε κερδηθεί. Ο Μπάρκουντ είχε κι άλλους άσσους κρυμμένους στα ντεμοντέ μανίκια του.

Μάταια η Διύδια περίμενε κάποιο όνειρο να της στείλει μήνυμα τι να κάνει με τις φυλακισμένες γραμμές. Ο Μορφέας είχε ζητήσει ΙΚΑ και δύο ρεπά την εβδομάδα για το χαμαλίκι που του είχαν αναθέσει. Οι νεραϊδοσύμμαχοι της Διύδιας αρνιούνταν να υποκύψουν στον ποταπό εκβιασμό του. Εδώ χανόταν ολόκληρος ο κόσμος κι αυτός έκανε κόνξες για ασφάλιση και εργασιακά δικαιώματα; Να όμως που ακόμη και οι ήρωες παραμυθιών έχουν το συνδικαλισμό τους.

Η Διύδια πέρασε πολλά μερόνυχτα πάνω από το Ασημένιο Βιβλίο κοιτάζοντας το μαύρο κουβάρι των γραμμών, αλλά δεν της ερχόταν καμία ιδέα. Μόνο δάκρυα πού και πού. Θυμόταν ανθρώπους που είχε αγαπήσει· θυμόταν το δώρο να σ' αγγίζει απαλά κάποιος που σε νοιάζεται όταν μέσα σου ραγίζεις. Κι ένιωθε πολύ μόνη. Κοίταζε τις γραμμές και τότε λυπόταν, πότε οργιζόταν. Τι βιομηχανικά ανιαρές που ήταν! Τι φουνξιοναλιστικά άγονες και άχαρες. Προσπαθούσε μέρες τώρα να τις βάλει στη σειρά με το σκεπτικό ότι η φύση χαρακτηρίζεται από τάξη. Αν έμπαιναν σε τάξη ίσως έπαυαν να υπακούουν στον άτακτο Μπάρκουντ και συντάσσονταν με τις δυνάμεις του δέντρου της ζωής.

Ωραία σκέψη και πολύ προχωρημένη, όμως εντελώς ανούσια. Δεν ήταν η τάξη που τους έλειπε. Άλλο ήταν το κύριο γνώρισμα της Φύσης, όχι η τάξη.

Ο Μπάρκουντ δεν έμεινε άπραγος. Για δέκα μέρες έτρωγε τα λυσσακά του μέχρι να βρει τρόπο να εκδικηθεί την πριγκίπισσα, που του στερούσε τους δεκαπέντε αιώνες διασημότητας και πρωτοκαθεδρίας στην οικουμένη. Αφού είχε ξεκάνει όλους τους ανθρώπους δεν είχε από πουθενά να στρατολογήσει υποτακτικούς. Κανένα πλάσμα της Φύσης δεν τον υπάκουε. Εκτός από ένα: τα έντομα· τα έντομα, που προϋπήρχαν των ανθρώπων και είχαν περάσει τα πάνδεινα από αυτούς. Είχαν πολλούς λόγους να μισούν το ανθρώπινο γένος. Προσέφεραν λοιπόν τις αηδιαστικές υπηρεσίες τους με αντάλλαγμα μερίδιο της εξουσίας και πλήρη απόσυρση όλων των εντομοκτόνων. Έτσι, ένα μουντό ελβετικό πρωινό μιλιούνια έντομα ξεκίνησαν να επιτεθούν στη μεταμοντέρνα πριγκίπισσά μας.

Η Διύδια ανέκαθεν είχε μια αποστροφή στα έντομα. Ειδικά στα μεγάλα, τριχωτά, σκληροκαύκαλα έντομα που εμφανίζονται ξαφνικά. Αγαπούσε όμως τις αράχνες, οι οποίες, ως γνωστόν, δεν είναι έντομα. Επειδή είχε σώσει πολλές αράχνες από βέβαιο θάνατο, επειδή ποτέ δεν έπιασε ταβανόσκουπα στο χέρι για να καταστρέψει τους ιστούς τους, οι αράχνες ήρθαν και της τα μαρτύρησαν όλα.

Το και το της είπαν. Να περιμένεις ό,τι αηδιαστικό

υπάρχει σε έντομο να φανεί στην πόρτα σου. Μερικά θα τα καταβροχθίσουμε εμείς. Όμως τι να πρωτοφάμε! Έχει και κάτι τεράστια μαμούνια που δεν μπορούμε να τα κάνουμε καλά.

«Μην ανησυχείτε, καλές μου αραχνούλες», είπε η Διύδια. «Ας είναι καλά οι πετροχημικές βιομηχανίες...»

Η τρύπα του όζοντος πάνω από την Ανταρκτική μεγάλωσε κάμποσο τις επόμενες μέρες από τις τεράστιες ποσότητες εντομοκτόνου που κατανάλωσε η Διύδια στον αγώνα της κατά των εντόμων. Τα περισσότερα αφανίστηκαν χωρίς πολλές κουβέντες, γυρνώντας ανάποδα όπως έχουν την τάση να κάνουν. Μερικά τα έπιασε αιχμάλωτους για να τ' ανακρίνει.

«Θα μου πεις, κακή μύγα, πώς θα σταματήσω τον Μπάρκουντ ή θα σε ρίξω μες στο γάλα;»

Η μύγα κούνησε τις εμετικές κεραίες της, αλλά δεν έβγαλε μιλιά. Πλατς έκανε βουτιά μες στο γάλα. Τρεις μέρες τώρα ικέτευε ή βασάνιζε τα έντομα να της πουν το μυστικό, αλλά εκείνα τίποτα.

Ο Μπάρκουντ έμαθε τον όλεθρο που είχαν πάθει οι εντομοστρατιές του κι έγινε έξαλλος. Αυτή τη φορά αποφάσισε να δράσει μόνος του. Ξεπεσμός, χωρίς αμφιβολία, για ένα θεό, έστω κι έναν ήσσονα θεό, αλλά ανάγκα και θεοί πείθονται.

Η Διύδια είχε απελπιστεί. Ξανάνοιξε για εκατομμυριοστή φορά το Ασημένιο Βιβλίο των Αριθμών και αναστέναξε αντικρίζοντας τις άχαρες μαυριδερές γραμμές.

«Τι άσχημες που είναι...» μονολόγησε. «Δεν αντέχω άλλο αυτή τη μαυρίλα!»

Έπιασε λοιπόν ένα πινέλο, έφτυσε σε μια νερομπογιά κι έπιασε να βάφει μια γραμμή κόκκινη. Τουλάχιστον να περνούσε η ώρα, η οποία είχε σκαλώσει στο παρά πέντε της καταστροφής του κόσμου. Είχε δεν είχε τελειώσει να την μπογιατίζει, όταν η γραμμή σαν να ξύπνησε και μεμιάς μεταμορφώθηκε σ' ένα αραβούργημα. Για μια στιγμή η Διύδια νόμισε ότι κάποια από τα ναρκωτικά που είχε πάρει στη ζωή της είχαν πολύ μεγάλη περίοδο ημισείας ζωής. Όταν όμως έβαψε μια άλλη γραμμή πράσινη, εκείνη μεταμορφώθηκε σ' ένα εκπληκτικό ινδικό μάνταλα. Την τρίτη, που έβαψε γαλάζια, την είδε να γίνεται ένα επιβλητικό ρουνικό γράμμα. Η τέταρτη, σε ροζ, μετατράπηκε σε καλλιγραφικό πι.

Η Διύδια δεν είχε ιδέα γιατί οι γραμμές άλλαζαν μόλις τις έβαφε. Ίσως δεν είχε τόση σημασία το γιατί. Αυτό που την ενδιέφερε ήταν ότι για πρώτη φορά εδώ και πολύ καιρό επιτέλους διασκέδαζε. Έφαξε και βρήκε κι άλλα χρώματα και πέρασε ώρες ατέλειωτες βάζοντας τις μαύρες γραμμές σε κάθε δυνατή απόχρωση. Ξέχασε να φάει και να πιει, ξέχασε να κοιμηθεί, μέρα νύχτα σχυμμένη ή ξαπλωμένη έβγαζε γραμμούλες από το Βιβλίο των Αριθμών, τις έβαφε με σχέδια και χρώματα και τις έβλεπε να παίρνουν άλλη μορφή και σχήμα, μικρά κομψοτεχνήματα, κι ήταν τόσο όμορφα, που τα χάζευε για ώρες.

Καθώς ο Μπάρκουντ, ηττημένος πια, ξεθώριαζε και χανόταν σαν κομπάρσος σε τηλεταινία δράσης, καθώς η Διύδια άφηνε το μοναχικό πυργόσπιτο στην κορυφή του λόφου για να επιστρέψει σπίτι της, σαν από θαύμα τα πλαστικά λουλούδια που είχαν κατακλύσει όλη την οικουμένη άρχισαν να μαραίνονται. Πέρασε καιρός μέχρι να καταλάβει η Διύδια ότι το πιο σημαντικό γνώρισμα της Φύσης δεν είναι η τάξη.

ένα ιδιαίτερο ζώή

Η νύχτα κυλούσε ανεμπόδιστη στις ράγες του σκοταδιού, τ' αστέρια κεντούσαν τον ουρανό κουτσομπολεύοντας τα σούρτα φέρτα της σελήνης και τα δίποδα πλάσματα που βρομίζουν τον πλανήτη τον βρόμιζαν λίγο λιγότερο γιατί τα περισσότερα κοιμούνται.

Ο Νίκης δεν κοιμόταν. Βδομάδες τώρα ο ύπνος ήταν ακριβός κι οι τσέπες του μυαλού του αδειανές από ηρεμία. Πόσες νύχτες βαρέθηκαν να τον βλέπουν να θερμοπαρακαλά τον ύπνο να τον καταδεχτεί, έστω και για λίγο... Όμως ο ύπνος αρνιόταν πεισματικά, κι ο Νίκης ξαγρυπνούσε παρενοχλώντας τις νύχτες με τον καημό του.

Κάποτε ο Νίκης είχε πολλά γέλια να ξοδεύει αλόγιστα, όμορφα μάτια να θωρεί χωρίς οικονομία, καρδιά με πολύ χαλαρές ώρες επισκέψεων και μπόλικους αρμένικους επισκέπτες. Ευτυχισμένος είναι μια πολυσύλλαβη λέξη που δε χωρά σε ολωνών τα στόματα, όμως στου Νίκη χωρούσε και περίσσευε χώρος και για άλλες.

Όσπου ήρθε εκείνη η μέρα. Μπήκε εθιθελικά στη ζωή

του Νίκη, σαν απρόσκλητος κακιασμένος συγγενής σε οικογενειακό γλέντι, και την έκανε λαμπόγυαλα.

«Γιατί, καλή μου μέρα, με ρημάζεις έτσι;» αναρωτήθηκε ο Νίκης έχοντας χάσει το έδαφος και πολλά άλλα κάτω από τα πόδια του.

Η μέρα δεν καταδέχτηκε να του απαντήσει. Το μόνο που είπε ήταν: «Εγώ απλή υπάλληλος είμαι. Τα παράπονα αλλού».

Κι έτσι ο Νίκης, με τον καρκίνο από το χέρι, πήρε το δρόμο του ουρανού για ν' αναζητήσει τον υπεύθυνο και να τον παρακαλέσει να κάνει τα πράγματα όπως πριν.

Ο δρόμος τ' ουρανού δεν έχει ακόμα ασφαλοστρωθεί. Είναι κακοτράχαλος, γεμάτος λακκούβες κι απότομες στροφές. Επίσης, καιροφυλακτούν πολλοί κρυφοί κίνδυνοι και μερικοί φανεροί. Κι όσο για τα εισιτήρια που πουλά η εκκλησία για τον ουρανό, ο Νίκης ήξερε ότι όλα αυτά τα οργανωμένα πακέτα για τον Παράδεισο με υπερλούξ πούλμαν και πλήρη διατροφή είναι σκέτη βιτρίνα για ξέπλυμα χρημάτων.

Ο Νίκης τυλίχτηκε με το παλτό της νύχτας και πήρε το μακρύ δρόμο. Τραγουδώντας αγαπημένους σκοπούς που κρατούσαν ακόμα λίγη από την παλιά τους γεύση, περπατούσε με παρέα τ' ανήσυχο μυαλό του κι ένα θυμωμένο καρκίνο στα σωθικά. Πολλές σελίδες μετά, έφτασε σ' ένα τριστρατο όπου δέσποζε ένα μεγάλο εμπορικό κέντρο. Κάποτε πρέπει να άστραφτε από αναρίθμητα φώτα και φανταχτερές βιτρίνες. Όμως τώρα τα φώτα

ήταν σβηστά, οι προθήκες άδειες και σπασμένες, η σιωπή μοναδική, φτωχή πελάτισσα. Περιπάτησε ανάμεσα στα σκουπίδια και τα σπασμένα τζάμια, ακραγγίζοντας τις παστέλ επιφάνειες, όταν άξαφνα μέσα από τις σκοτισμένες σκιές πετάχτηκε ένας τεράστιος ποντικός.

«Προς αποφυγή παρεξηγήσεων και άσκοπων ουρλιαχτών», βιάστηκε να πει ο Ποντικός, «σας ενημερώνω ότι δεν επιτίθεται σε άγνωστους ταξιδιώτες. Εκτός αν είναι παρουσιαστές τηλεοπτικών ειδήσεων». Ο Νίκης ξεφύσηξε από ανακούφιση. Είχε κάνει πολλές αμαρτίες στη ζωή του, ποτέ όμως δεν είχε πέσει τόσο χαμηλά. Σκέφτηκε να ρωτήσει κάτι τον Ποντικό, αλλά δεν του ερχόταν τίποτα το έξυπνο κι έμεινε σιωπηλός. Ο Ποντικός όμως είχε δυο πράγματα να πει και τρία να κάνει. «Τα τρωκτικά ροκανίζουμε τα πράγματα και φτάνουμε στο κουκούτσι τους. Εγώ έχω αυτά τα κουκούτσια να σου δώσω: Όλα κάπως τρώγονται, κι ας μη σ' αρέσει η γεύση».

«Το άλλο;»

«Αν δε σ' αρέσει η γεύση, μαγεύρεψέ το αλλιώς». Ο Ποντικός πλησίασε τον Νίκη και τον κοίταξε στα μάτια. «Έχω και κάποια πράγματα να σου δώσω που θα σε βοηθήσουν στη ζωή, αλλά, π' ανάθεμά με, τα ξέχασα. Φύγε τώρα, γιατί αυτό το εμπορικό κέντρο είναι μολυσμένο με αμιάντο».

Έτσι, ο Νίκης συνέχισε το δρόμο του, ώσπου η ανησυχία στο μυαλό του άρχισε να γκρινιάζει ασταμάτητα:

Πού τρέχουμε; Πού με κουβαλάς τζάμπα και βερεσέ; Τι νομίζεις ότι θα καταφέρεις φεύγοντας; Η ανησυχία σταματούσε να γκρινιάζει μόνο ίσα για να μαγειρέψει κάτι για να ταΐσει τον καρκίνο, που όλο και καρδάμωνα και πάχαινε. Ο Νίκης συνέχιζε ψάχνοντας να βρει τον υπεύθυνο. Κάποια στιγμή έφτασε σ' ένα ποτάμι. Παραδίπλα ήταν χτισμένο ένα υδροηλεκτρικό εργοστάσιο.

«Χωρίς άδεια δεν μπαίνετε», του φώναξε ένας επιστάτης με το πού τον είδε.

«Μα δεν είχα σκοπό να μπω», αποκρίθηκε ο Νίκης.

«Σας είπα, κύριε. Χωρίς άδεια απαγορεύεται να μπείτε!» Ο Νίκης επανέλαβε ότι δεν ήθελε να μπει στο εργοστάσιο. «Α... εσείς δεν παίρνετε από λόγια... Θα καλέσω την ασφάλεια». Προτού προλάβει ν' αντιδράσει, τρεις μπρατσωμένοι σεκιουριτάδες άρπαξαν τον Νίκη, τον έκλεισαν σ' ένα μικρό, όχι πολύ καθαρό φορτηγάκι και μετά από πολλή ώρα τον παράτησαν στο πλάι ενός δρόμου μακριά από το ποτάμι κι απ' οπουδήποτε αλλού. Ο Νίκης αποκαρδιώθηκε. Πού τραβούσε έτσι στα τυφλά; Με μια ωρολογιακή βόμβα στα σωθικά του; Κάθισε σε μια πέτρα να κλάψει τη μοίρα του. Να όμως που η Μοίρα του Νίκη ήταν πολύ γλεντζού και δεν της άρεσε καθόλου να την κλαίνε και να της μουσκεύουν το ρίμελ. Γι' αυτό, έβαλε μέσο κι έστειλε βοήθεια στον Νίκη με τη μορφή μιας ξαφνικής και λυσσασμένης καταιγίδας.

Ο Νίκης δεν μπορούσε να σκεφτεί τι άλλο θα πήγαινε στραβά στη ζωή του. Μεσ στον πανικό του να γλυτώσει

από τα αστροπελέκια και τη θυμωμένη βροχή, ξέχασε και κακοτυχίες και καρκίνους και όλα. Η ζωή τώρα πάντα προπορεύεται της ζωής μετά.

Έτρεξε ο Νίκης στο έρημο τοπίο και αναζήτησε καταφύγιο σε μια παράνομη χωματερή. Εκεί βρήκε μια παμπάλαια, σαρακοφαγωμένη ντουλάπα και χώθηκε μέσα για να προφυλαχτεί από τη βροχή και το χαλάζι. Η καταγίδα ακόμη μαινόταν έξω, όταν άξαφνα συνειδητοποίησε ότι μες στην ντουλάπα δεν ήταν μόνος του. Ξεροκατάπιε κι ευχήθηκε ό,τι κι αν κρυβόταν εκεί μέσα να τον αποτέλειωνε γοργά και χωρίς πολύ πόνο.

Από το σκοτάδι ακούστηκε ένα σούρσιμο. Μετά μια βραχνή, σκουριασμένη φωνή ρώτησε: «Αυτό που φοράς Κάλβιν Κλάιν είναι;»

Αφού ξελιποθύμησε, ο Νίκης απάντησε.

«Το τζην ναι. Το μπλουζάκι είναι από τη λαϊκή», παραδέχτηκε καταπίνοντας την περηφάνια του μαζί με την καρδιά του, που κόντευε να του φύγει από το στόμα.

«Αν μου το δώσεις, θα σου πραγματοποιήσω μία ευχή σου», ακούστηκε πάλι η φωνή με κάτι σαν ενθουσιασμό.

«Τέλεια! Αν μου πάρεις τον καρκίνο από μέσα μου, είναι δικό σου και το τζην και το βρακί μου, που είναι Μπγιον Μποργκ».

«Να σου πάρω τον καρκίνο; Μα καλά, νομίζεις ότι μπορώ να κάνω θαύματα;» ακούστηκε η φωνή εκνευρισμένη. «Εσύ σε λίγο θα μου ζητήσεις τον ουρανό με τ' άστρα!»

«Για την ακρίβεια, κι ο ουρανός μόνο μου φτάνει», είπε ο Νίκης απτόητος. «Ψάχνω το δρόμο τ' ουρανού για να ζητήσω ρέστα απ' τον αρμόδιο γι' αυτό που μου 'τυχε».

«Άκου, άνθρωπέ μου...» είπε η φωνή. «Εγώ είμαι απλώς το Φάντασμα της Ξεπερασμένης Μόδας. Είμαι καταδικασμένο να μείνω σ' αυτή την παλιομοδίτικη ντουλάπα μέχρι να βρω κάτι το σινιέ να ρίξω πάνω μου. Θαύματα δεν κάνει το μαγαζί, ούτε και το δρόμο τ' ουρανού ξέρω να σου δείξω. Γνωρίζω όμως κάποια που τον ξέρει – αν και, κατά τη γνώμη μου, την ώρα σου θα χάσεις τραβώντας για τον ουρανό».

Ο Νίκης αντάλλαξε το τζην του (και το σινιέ σλιπάκι του) για την πολύτιμη πληροφορία, επιλέγοντας ν' αγνοήσει την τελευταία συμβουλή του Φαντάσματος. Δρόμο πήρε και δρόμο άφησε, και κάποτε βρέθηκε στα ριζά ενός ψηλού βουνού. Έφαξε και βρήκε το κέντρο ολιστικών διακοπών που του ανέφερε το Φάντασμα της Ξεπερασμένης Μόδας. Μπήκε και ζήτησε να δει την κυρα-Λίτσα τη λαντζέρισα. Ένας πολύ ωραίος νεαρός με κινηματογραφικό χαμόγελο τον συνόδευσε στην κουζίνα, προλαβαίνοντας στο μεταξύ να του παρουσιάσει όλο το πρόγραμμα διακοπών του κέντρου (συν τις σπέσιαλ προσφορές). Η κυρα-Λίτσα ήταν μια πενηντάρα κοντόχοντρη γυναίκα με ξεβαμμένο μαλλί και πολύ ωραία χείλια. Σιγοτραγουδούσε μόλις μπήκε μέσα ο Νίκης και συστήθηκε.

«Ἦρθα να σας βρω γιατί έμαθα πως ξέρετε το δρόμο τ' ουρανού».

Η κυρα-Λίτσα παράτησε το πιάτο που 'πλενε και είπτε: «Αγόρι μου, ξέρω το δικό μου δρόμο τ' ουρανού. Αν μπορούν να τον περπατήσουνε άλλοι δεν το ξέρω».

«Πες μου τονα, κυρία, και θα δοκιμάσω. Έχω ανάγκη να φτάσω στον ουρανό για ν' απαλλαγώ από αυτό που με σιγοτρώνει από μέσα».

Τα μάτια της κυρα-Λίτσας λυπήθηκαν. Έκλεισε τη βρύση και τα μάτια της, σκούπισε τα χέρια στην ποδιά της και ξεχύθηκε σ' ένα ουράνιο τραγούδι. Κάθε νότα σκαλοπάτι, κάθε τσάκισμα και σύννεφο. Το τραγούδι της την ανύψωνε σε πλάσμα των αιθέρων, ανάλαφρο σαν κολιμπρί, γερό σαν αετός και πανώριο σαν ό,τι αγαπάτε. Δεν τραγουδούσε ωραία. Μα τραγουδούσε μ' όλο της το είναι. Έτσι έφτανε στον ουρανό η κυρα-Λίτσα.

Ο Νίκης δοκίμασε κι αυτός, μα το τραγούδι δεν ήταν ο δικός του δρόμος για τον ουρανό – ούτε μέχρι τη γωνία δεν έφτανε τραγουδώντας. Έπιασε όμως το νόημα και βρήκε το δικό του δρόμο. Πήρε μολύβι και χαρτί και χώθηκε ολόκληρος στις λευκές σελίδες, έγινε ο ίδιος λόγια και γέλια, στίχοι και δάκρυα, κι η ποίησή του τον ανέβασε στην πόρτα τ' ουρανού.

Χτύπησε.

Καμία απάντηση.

Ξαναχτύπησε. Εμφανίστηκε μια Ελληνέζα.

«Τι θέλετε;» ρώτησε η υπηρέτρια με λίγο τουπέ.

«Το θεό. Για ένα προσωπικό ζήτημα».

«Ποιο θεό απ' όλους;»

«Δεν είμαι δύσκολος. Όποιος είναι εύκαιρος».

«Να σας πω. Ο θεός των χριστιανών λείπει σε αναρωτική επειδή έπαθαν τα νεύρα του απ' αυτά που του ζητάνε συνεχώς οι πιστοί του. Τι του ζητάνε να τους βρει τα κλειδιά τους, τι να περάσει η κόρη τους στο πανεπιστήμιο, τι να βάλει μυαλό ο γιος τους, τι να κερδίσουν το λαχείο... Την τελευταία φορά που τον είδα καταριόταν την ώρα και τη στιγμή που αναστήθηκε. Ο θεός των μωαμεθανών είναι σε φιλοπανικό γιατί ακόμη δεν έχει βρει τρόπο να προμηθευτεί τα ουρί και τους τόνους ρυζιού που περιμένουν οι πιστοί του. Την τελευταία φορά που τον είδα έφαχνε μ' ένα τσεκούρι τον ανεύθυνο που τους τα υποσχέθηκε».

«Κανείς από τους ανατολίτικους θεούς;»

«Θ' αστειεύεστε! Με τον υπερπληθυσμό της Ασίας; Συν τους δυτικούς που ανακάλυψαν όψιμα την αλήθεια στην Ανατολή; Μέχρι να σας δουν, θα 'χετε γίνει εσείς θεός».

«Όχι, δεν έχω χρόνο», αγχώθηκε ο Νίκης. «Μα κανείς δεν ευκαιρεί; Είναι επείγον!»

Η υπηρέτρια, που είχαν δει πολλά τα μάτια της και περισσότερα η καρδιά της, τον λυπήθηκε.

«Ακούστε. Θα σας πάω σ' ένα θεό που τους τελευταίους αιώνες έχει αναδουλειές. Μερικοί μάλιστα τον θεωρούν πεθαμένο. Εγώ όμως ξέρω ότι ζει και βασιλεύει. Απλώς

τους έχει γράψει όλους εκεί που δεν επιτρέπεται να γράφεται στα παραμύθια. Να σας πω την αλήθεια, εγώ αυτόν το θεό παραδέχομαι. Ούτε τάματα ούτε σωτηρίες· μόνο γλέντια κι ευωχία».

Έτσι, ο Νίκης βρέθηκε μπροστά στον Πάνα.

«Γιατί μου στείλατε αυτόν τον καρκίνο;» ρώτησε αγανακτισμένα ο Νίκης.

«Προτιμάς κάποιον άλλον;»

«Τι έφταιξα; Τι κακό έκανα; Γιατί να τύχει σ' εμένα τούτο;»

«Να υποθέσω ότι οι ερωτήσεις σου δεν είναι πολλαπλής επιλογής...» είπε ο Πάνας ξύνοντας αυτά που δεν αναφέραμε πρωτύτερα.

«Πεθαίνω, θεέ μου. Λίγο οίκτο ζητώ ή έστω μια εξήγηση».

«Κοίτα, φίλε: Για εξηγήσεις σύρε να βρεις έναν από τους πιο πολυλογάδες θεούς, που, αν δε μιλάνε οι ίδιοι, δε βάζουν γλώσσα μέσα οι προφήτες τους κι οι αντιπρόσωποί τους επί της γης».

«Μα γιατί να πάθω αυτό το κακό;»

«Προκόψατε εσείς, οι άνθρωποι, ρωτώντας γιατί και γιατί... Σηκώνετε κάθε πέτρα και ψάχνετε από κάτω. Μόνο που μες στην υστερία σας να βρείτε απαντήσεις και μετά πιο δύσκολες ερωτήσεις ξεχάσατε ότι η ζωή δεν είναι σχολικό τεστ που αν απαντήσετε σωστά περνάτε την τάξη. Η ζωή είναι σαν ρόδι. Το τρως και μετά, πασαλειμμένος, λες: Θέλω κι άλλο!»

«Ωραίο αυτό, και βαθύ, όμως θέλω να μάθω γιατί έπαθα καρκίνο μπας κι έτσι τον ξεφορτωθώ».

«Επειδή σε συμπάθησα θα σου ένα μυστικό», είπε ένα αληθινό ψέμα ο Πάνας, γιατί το έλεγε σε όλους – αφού όλους τους συμπαθούσε.

«Μερικές ροδιές ξεραίνονται ή κόβονται χωρίς να φταίνε. Δεν είναι από κάτι που έκαναν ή δεν έκαναν. Διάφορες συγκυρίες και συμπτώσεις, κάποια στραβοτιμονιά του DNA, ένα παραστρατημένο κύτταρο και τσα! ο καρκινούλης υπενοικίασε τον πνεύμονά σου. Σε καταλαβαίνω που ψάχνεις το γιατί, αλλά τζάμπα κόπος. Εκτός αν έτρωγες αηδίες και κάπνιζες σαν φουγάρο, οπότε έχεις πολύ θράσος να μου έρχεσαι εδώ και να με ρωτάς γιατί και γιατί».

«Μα αυτό είναι, θεέ μου! Και καλή διατροφή έκανα, και δεν κάπνιζα. Γιατί να πάθω τέτοιο πράγμα; Δεν υποτίθεται ότι όλα τα ποείτε εν σοφία;»

«Πω πω, μη σας δώσει κανείς τσιτάτο, το πιπιλάτε στους αιώνες των αιώνων... Αυτό το γράψατε εσείς, οι άνθρωποι, γιατί σας βολεύει».

«Μα—»

«Εσύ περιμένεις να σου δώσω μια βολική, συσκευασμένη εξήγηση και ξάφνου όλα θα βγάλουν νόημα, έτσι δεν είναι;»

Ο Νίκης έγνεψε με λίγη ντροπή και περισσότερη προμονή.

«Μας τέλειωσε το στοκ βολικών εξηγήσεων», ξέσπασε

ο θεός. «Όλα στο πιάτο τα περιμένετε! Κάνε μου το ένα, κάνε μου το άλλο, πάρε μου τον καρκίνο, φέρε μου κάποιον να μ' αγαπάει όπως και όποτε θέλω... Μα τι νομίζετε, τηλεμάρκετινγκ είναι οι θεοί να μας δίνετε παραγγελίες και να μας πληρώνετε με προσευχές και κιτς τάματα ή με στερήσεις και μαστιγώματα οι πιο μαζόχες; Ξέρεις πότε ήταν η τελευταία φορά που με κάλεσαν σε όργιο; Εντάξει, μερικοί θεοί φτιάχνονται και με ύμνους, αλλά εγώ προτιμώ ένα ξέφωτο γεμάτο κορμιά πρόθυμα για βακχείες. Βαρεθήκαμε να μας έρχεστε κάθε φορά που έχετε προβλήματα. Πάρτε πια τη ζωή στα χέρια σας και κουλαντρίστε την! Σαν κακομαθημένα παιδάκια που όλα τα περιμένουν από τους γονείς τους...»

Ο Νίκης ντράπηκε· για λόγου του και για λόγου της υπόλοιπης ανθρωπότητας. Άλλα είχε έρθει ν' ακούσει κι άλλα άκουσε. Λίγο μαλωμένος και περισσότερο μυαλωμένος, πήρε το δρόμο του γυρισμού. Κόντευε να φτάσει σπίτι του όταν έπεσε και πάλι πάνω στον Ποντικό.

«Τον βρήκες το θεό σου;» ρώτησε ο Ποντικός.

«Τον βρήκα, αλλά περισσότερο με δυσκόλεψε», αναστέναξε ο Νίκης.

«Ε, τι περίμενες κι εσύ; Για λυσάρια έπρεπε να πας στην εκκλησία, όχι στους θεούς. Εκείνοι μόνο περισσότερο χόμγουερκ δίνουνε». Ο Νίκης κούνησε το κεφάλι του με στερνή γνώση. «Τέλος πάντων», συνέχισε ο Ποντικός. «Καλά που σε πέτυχα, γιατί έχω να σου δώσω τα πράγματα που είχα ξεχάσει». Χάρηκε ο Νίκης, γιατί

όλοι μας χαιρόμαστε όταν μας χαρίζουν πράγματα. «Το πρώτο που έχω να σου δώσω είναι μια μούντζα, για να θυμάσαι ότι ο κόσμος δε γυρνά μόνο γύρω από εσένα. Το δεύτερο είναι ένα κουτάλι για να φας τη ζωή σου και να ταιΐσεις και όποιον αγαπάς, και κάνα δυο που αντιπαθείς».

Έτσι, ο Νίκης επέστρεψε στη ζωή του, με τις τσέπες αδειανές από έτοιμες λύσεις και εύκολες εξηγήσεις, μα με την καρδιά του πιο γεμάτη. Πήρε λοιπόν τη ζωή του, την έβγαλε απ' την κατάψυξη, την προετοίμασε, την καθάρισε, τη γέμισε, τη μαγείρεψε, τη γαρνίρισε και την περιέχυσε με ωραίες σάλτσες. Κι έγινε τόσο νόστιμη επειδή την έφτιαξε με δικιά του συνταγή. Κι αν θέλετε να μάθετε αν περίσσεψε για δεύτερο πιάτο, όπως θα 'λεγε κι ο Ποντικός, η λαιμαργία θα μας φάει.

κια!

Βαθιά μέσα της δεν ήθελε να πάει. Της ήταν δυσβάσταχτο να ξέρει ότι τούτη θα ήταν η τελευταία φορά που θα εμφανιζόταν ζωντανή μπροστά σε παλιούς, αγαπημένους φίλους· ότι την επόμενη φορά που εκείνοι θα μαζεύονταν, η ίδια θα 'ταν νεκρή και μάλλον ξεχασμένη. Προτιμούσε να πεθάνει με την ανάμνηση της τελευταίας τους γιορτής, τότε που ήταν ακόμα νέα, ποτέ πολύ ωραία, ταπεινής καταγωγής, μα περήφανη που ζούσε ζωή σεμνή και απροσποίητη.

Όμως η πρόσκληση στο πάρτι ήταν μόνο κατ' όνομα προαιρετική. Όλες τους ήταν αναγκασμένες να παρευρεθούν – οι σεβάσμιες γερόντισσες, αλλά και οι νεογέννητες, των λίγων ημερών· οι απαστράπτουσες σταρ της χρονιάς, αλλά και όσες παραπατούσαν στο κατώφλι του θανάτου. Όπως η ίδια.

Ο χρόνος τρέχει το Μαραθώνιό του ακούραστα από τότε που φόρεσε ώρες και λεπτά, μα κάθε εκατό χρόνια και μια μέρα κοντοστέκεται και κάνει μικρό διαλειμματάκι. Βάζει τα καλά του για να τιμήσει τα πλάσματα

που τον ήξεραν από τότε που ήτανε νινί και παρευρίσκειται ως υψηλός προσκεκλημένος σ' αυτή τη μοναδική, κρυφή γιορτή. Κι αν εμείς οι άνθρωποι την αγνοούμε, δε σημαίνει πως δε συμμετέχουμε, εμμέσως, αλλά καταλυτικά, αφού εμείς μονάχα καθορίζουμε ποιοι θα καλεστούν. Και ποιοι θα μείνουν απ' έξω.

Τούτη τη φορά το πάρτι γινόταν στο χειμερινό ανάκτορο της Γραμματικής, στα βόρεια υψίπεδα του νου. Κάθε αιώνα το οργάνωνε άλλος οικοδεσπότης και φέτος είχε έρθει η σειρά της Γραμματικής, η οποία την τελευταία εκατονταετία είχε περάσει πολλές δύσκολες περιπέτειες από τις οποίες βγήκε ζαλισμένη, κουρασμένη και με σακατεμένες συζυγίες. Τα πάθη των Ρημάτων δεν ήταν τίποτα μπροστά στα πάθη τα δικά της.

Τις καλεσμένες τις υποδέχονταν ως συνήθως οι Σύνδεσμοι, πάντα φιλικοί και φαφλατάδες, το ίδιο πληκτικοί όσο και στην αρχαιότητα. Το Ξάγι ανταπόδωσε την καλησπέρα και μπήκε μέσα.

«Ξάγι, καλό μου, τι κάνεις;» την προϋπάντησε ο Μουσαμάς, πιστός της συνεργάτης στο μεροδούλι τους.

«Δε φαίνεται, βρε Μουσαμά; Είναι μετρημένα τα γράμματά μου. Κάθε χρόνος που περνά δουλεύω όλο και λιγότερο. Μόνο κάτι γερόντια με χρησιμοποιοούν πια. Θα με πάρουν μαζί τους στον τάφο».

«Αχ, μην το λες αυτό. Δε θυμάσαι εκείνον το νεαρό πρόπερσι που σ' έμαθε από τη γιαγιά της γυναίκας του;»

«Και που μ' έμαθε; Πού θα με βάλει να δουλέψω; Στην ασφαλιστική που εργάζεται; Έκλεισα δυο ξάγια συμβόλαια; Κακά τα ψέματα, Μουσαμά. Είναι η τελευταία φορά που σε βλέπω και με βλέπεις».

«Δε θέλω ν' ακούω τέτοια. Γιορτή έχουμε», διαμαρτυρήθηκε καλοσυνάτα μα ατελέσφορα ο Μουσαμάς, που ανέκαθεν ήταν λίγο επιφανειακός χαρακτήρας.

Εκείνη τη στιγμή πέρασε η καλύτερή της φίλη του Ξαγιού, η Ελιά. Το Ξάγι υποκλίθηκε μπροστά στην πανάρχαια γερόντισσα, αλώβητη παρά τα χιλιάδες χρόνια γλώσσας που είχαν περάσει από πάνω της· μόνο ένα άλφα είχε χάσει.

«Και την φιλή μου!» είπε με συγκρατημένη οργή.
«Μου πήραν την φιλή μου!»

Πράγματι, το Ξάγι παρατήρησε την ωμή πληγή εκεί που κάποτε κυμάτιζε η χαριτόβρυτη φιλή της Ελιάς.

«Με ακρωτηρίασαν κι εμένα κι όλα μου τα παιδιά», είπε η Ελιά σπαραχτικά. Η Ελαιουργία και το Έλαιο που τη συνόδευαν συμφώνησαν μαζί της, αν και το Έλαιο απλώς έγνεφε αφηρημένα· έψαχνε να δει που είχε πάει ο άντρας του, το Αιθέριο.

Το Ξάγι ετοιμάστηκε να εκφράσει τη συμπόνια του προς τη σεβάσμια γερόντισσα, αλλά το διέκοψε ο καγχασμός του Τοίχου από δίπλα:

«Σιγά τον ακρωτηριασμό, ρε Ελιά! Κόψε λίγο μελόδραμα. Δυο χιλιάδες χρόνια είχε ν' ανασάνει η φιλή σου. Νεκρή κι απολιθωμένη την έσερνες τόσο καιρό».

«Ναι, αλλά ήταν όμορφη», αντέταξε η Ελιά.

Πράγματι, το Ξάγι συνειδητοποίησε μεμιάς ότι η φετινή γιορτή ήταν πιο ήσυχη – έλειπε το συνεχές σούσουρο και η τσαχπινιά των πνευμάτων, όλες οι φιλές και οι δασείες που στις περασμένες γιορτές ανέμιζαν στο χώρο.

«Η ομορφιά δε φτάνει, κυρα-Ελιά», θυμοσόφησε ο Τοίχος. «Όποιος δε βγάζει το φωμί του μπαινοβγαίνοντας σε στόματα ανθρώπων, τον τρώει μαύρο λεξικό».

Ο Τοίχος συνέχισε να μιλά, παρότι η Ελιά του γύρισε το έφιλον επιδεικτικά· πάντα μιλούσε πολύ ο Τοίχος σ' αυτές τις γιορτές, πράγμα αναμενόμενο, αφού όλο το υπόλοιπο διάστημα είχε μόνο αυτιά.

Η Ελιά άγγιξε το Ξάγι με το ρυτιδιασμένο γιώτα της.

«Ξάγι μου, να σ' αποχαιρετήσω γιατί δε θα σε ξαναδώ», είπε και, φιλώντας την απαλά στο κεφαλαίο της, απομακρύνθηκε με τα παιδιά της και κάποια από τ' αναρίθμητα εγγόνια της.

«Ωμή που είναι ώρες ώρες η Ελιά...» συλλογίστηκε πληγωμένα το Ξάγι. «Βέβαια, κι εγώ αν είχα δει τόσες λέξεις να πεθαίνουν, πιθανώς να μη μου έκανε αίσθηση άλλη μία που σιγοσβήνει».

Μια αναμπουμπούλα στην πόρτα σηματοδότησε την άφιξη των ξένων καλεσμένων. Το Ξάγι, που και του ίδιου η σκούφια κρατούσε απ' αλλού, προσπάθησε να θυμηθεί πότε πρωτόρθε μετανάστρια στη γιορτή των ελληνικών. Είχαν περάσει τόσα χρόνια από τότε που κι

αυτή την υποδέχτηκαν οι βέρες Ελληνίδες ως Εξάγιο, ούτε που θυμόταν πότε έχασε το έφιλον και το όμικρόν της κι έμεινε μόνη κι έρημη στον ξένο τόπο, δίχως ούτε ένα συγγενή. Πριν κάμποσους αιώνες είχε γνωρίσει το Σπίτι, που κι εκείνη ήταν συντοπίτισσά της και μάλλον συνομήλικη, κι αυτή κολοβωμένη μπρος και πίσω, αλλά δες τηνα τώρα καθημερινή αρχόντισσα της ελληνικής, μ' ένα σωρό κουτσούβελα και συζύγους... «Αχ», αναστέναξε το Ξάγι, «πώς πήρα έτσι λάθος τη ζωή μου;»

«Πω πω κόσμος!» αναφώνησε η Πίστη στραβομουτσουιάζοντας. «Πού θα πάει αυτή η ιστορία; Κάθε αιώνας που περνά οι ξένοι γίνονται όλο και περισσότεροι. Σε λίγο θα μας διώξουν από την ίδια μας τη γλώσσα!»

«Μη λες βλακείες, Πίστη», τη μάλωσε το Βιβλίο, που είχε πολλούς συγγενείς στο εξωτερικό και γενικά ήταν διαβασμένη λέξη. «Το ίδιο μονότονο τροπάρι ακούω σε κάθε γιορτή εδώ κι αιώνες. “Βοήθεια, η γλώσσα μας χάνεται, κινδυνεύει από τις ξένες λέξεις” και άλλες ανόητες ιερεμιάδες. Ξέρεις πόσες ξένες λέξεις ήρθαν στο πάρτι του 503; Για να μη μιλήσω για τη γιορτή του 1803! Χαμός στο ίσωμα! Έπαθε τίποτα η γλώσσα μας;»

«Δεν είναι βλακείες, Βιβλίο! Έρχονται οι ξένες λέξεις και μας παίρνουν τις δουλειές. Πεθαίνουν ελληνικές λέξεις εξαιτίας τους!»

Δεν είναι έτσι, πήγε να πει το Ξάγι, αλλά εξαιτίας του λαϊκού της ύφους ντρεπόταν να μιλάει μπροστά σε λόγιες λέξεις. Δεν πεθαίνουμε επειδή έρχονται ξένες λέξεις

στον τόπο μας, αλλά επειδή πεθαίνουν πραγματικότητες και παύουμε να χρησιμεύουμε. Οι ξένες δε φτάνει σε τίποτα, το φωμί τους το βγάζουνε τίμια.

Άφησε το Βιβλίο και την Πίστη να τσακώνονται για το αν η ελληνική κινδυνεύει, μια κουβέντα που είχε βαρεθεί ν' ακούει αιώνας μπαίνει, αιώνας βγαίνει. Άξαφνα ένιωσε πολύ μόνη της. Σε αντίθεση με τις περισσότερες λέξεις, η ίδια δεν είχε καθόλου συγγενείς, πρωτοξάδερφα όπως το Τραπέζι είχε την Τράπεζα και την Τραπεζαρία, δεύτερα ξαδέρφια όπως τα Τραπεζομάντιλα και τα Τραπεζογραμμάτια και συννυφάδες όπως τα Δάνεια. Οι μόνοι της, εξ αγχιστείας, συγγενείς ήταν το Στάρι και οι Ελιές, αλλά και οι δυο τους είχαν αναρίθμητους συγγενείς και δεν καταδέχονταν το Ξάγι.

Στάθηκε για λίγο παρατηρώντας τις άλλες καλεσμένες, που διασκέδαζαν, αντάλλασσαν χωρατά και φιλοφρονήσεις, αντάμωναν μακρινούς συγγενείς ή πρώην συντρόφους. Υπήρχε αναμπουμπούλα γιατί μόλις είχαν καταφτάσει οι ξένες λέξεις, οι οποίες πάντα έκαναν αίσθηση σ' αυτές τις γιορτές. Ήταν εξωτικές, είχαν εκκεντρικά τελικά σύμφωνα που πάντα παραξένευαν τις Ελληνίδες, μερικές ήταν ελαφρώς αδέξιες, αφού δεν ήξεραν πώς να φερθούν φθογγολογικά. Κάποιες αναγκάζονταν να αφήσουν απέξω το παχύ τους σίγμα ή όποιο φωνήεν δε χωρούσε στο πατρών των πέντε ελληνικών. Δεν ήταν λίγες οι φορές που κάποιες ξένες λέξεις διαμαρτύρονταν ή έβαζαν τα κλάματα για αυτό το πετσόκομμα, όπως το έβλεπαν.

«Αχ, ο Σπόνσορας!» αναφώνησε ο Χορηγός από δίπλα της και πήγε να βρει το φίλο του, που πολύ τον συμπαθούσε κι έκαναν συχνά παρέα στα ίδια συμφραζόμενα. Η αδερφή του, η Χορηγία, ήταν πεπεισμένη ότι ο Χορηγός είχε ερωτευτεί τον Σπόνσορα για την ωραία του παρήχηση.

Άξαφνα στην πόρτα άναψε καβγάς.

«Κόμβοι!» έσκουζε το Κομβόι. «Γιατί επιμένετε να με παρατονίζετε;» Μάταια προσπάθησαν κάποιοι να του εξηγήσουν ότι ο Τονισμός στα ελληνικά είχε άλλα χούγια. «Μίλα κι εσύ, ρε Φλάσμπακ», σκούντηξε το Κομβόι το φίλο του, αλλά ο Φλασμπάκ αναπολούσε το παρελθόν. Διακριτικά το Φρούτο πλησίασε και πήρε το Κομβόι από το γιώτα.

«Κοίτα, μην κάνεις πολλή φασαρία γιατί θα πλακώσει η Παράδοση, και ποιος είδε τη γλωσσική καθαρότητα και δεν τη φοβήθηκε...» του ψιθύρισε. «Η ελληνική είναι μερακλίδικη γλώσσα, θα σ' αρέσει εδώ. Μην κάνεις έτσι για έναν ψωροτόνο... Κάτσε φρόνιμη, και σε λίγο καιρό θα πάρεις υπηκοότητα. Εμένα έχουν ξεχάσει ότι κάποτε ήμουν ξένη. Τώρα τα έχω όλα, και τον πληθυντικό μου, και τη γενική μου, παντρεύτηκα και την Εποχή, παρτουζώνομαι και με τον Έμπορα και όλο του το σόι. Γι' αυτό, σώπα σου λέω. Πάμε τώρα να σου γνωρίσω τον Κέφι, που στέφθηκε Μίστερ Εξελληνισμός του προπερασμένου αιώνα».

Το Ξάγι κατευθύνθηκε προς τον μπουφέ να τσιμπήσει

καμιά τελεία. Παραξενεύτηκε που είδε πολλά πιάτα με λατινικά ερωτηματικά.

«Άνω τελείες δεν έχει φέτος;» ρώτησε το σερβιτόρο.

«Μπα, έχουν αρχίσει να σπανίζουν. Έχει όμως πολλά φρέσκα ξένα ερωτηματικά. Τώρα πια καλλιεργούνται και εδώ».

«Αυτά εδώ τι είναι;» ρώτησε το Ξάγι, δείχνοντας κάτι παράξενα όμικρον διαγραμμένα στη μέση με μια μπάρα.

«Α, αυτά; Είναι Ø Δανίας, αν δεν κάνω λάθος. Δοκιμάστε, είναι νόστιμα και χορταστικά, αλλά μεταξύ μας είναι κάτι σαν δάκος που τρώει τις ελληνικές άνω τελείες».

Ξάφνου ακούστηκαν φωνές και γυαλιά να σπάνε κοντά στην είσοδο. Ο Υπολογιστής είχε πιαστεί στα χέρια με τον Κομπιούτερ – ο αγώνας τους για επικράτηση ήταν λυσσαλέος.

«Φύγε, ρε, απ' τη γλώσσα μου!» φώναζε υστερικά ο Υπολογιστής.

«Είσαι και ηλίθιος! Δεν ξέρεις ότι είσαι απλώς μετάφρασή μου; Μαϊμού, ε μαϊμού!» τον έφτυσε ο Κομπιούτερ.

«Τς τς τς», άκουσε το Ξάγι από δίπλα της μια λέξη ν' αποδοκιμάζει. «Μερικές λέξεις έχουν τον ανταγωνισμό μες στο θέμα τους», σχολίασε υπεροπτικά το Διαδίκτυο στο Ξάγι μασουλώντας ένα κόμμα. «Αντιθέτως, εγώ με το Ίντερνετ τα πάω μια χαρά».

«Ευτυχώς υπάρχει πολλή δουλειά και για τις δυο

μας», συμπλήρωσε το Ίντερνετ από δίπλα χαμογελώντας πλατιά· παραδόξως δε φαινόταν καθόλου φαντασμένο, αν και ήταν στα στόματα όλων την τελευταία δεκαετία.

Πράγματι, πέρα από τους χαζοχαρούμενους Συνδέσμους και τις εγωκεντρικές Αντωνυμίες, που είχαν τη σιγουριά της αιωνιότητας, οι πιο ευτυχημένες λέξεις ήταν αυτές που δούλευαν φουλ-τάιμ. Αυτές που φυτοζωούσαν, όπως η Λάχνη, η Σηπεδών, το Λαγοθηρώ μύριζαν απλυσιά και φόβο, σαν να ήταν με το ένα φωνήεν στον τάφο.

Το Ξάγι άφησε το βλέμμα του να περιπλανηθεί στην τεράστια γιορτή – τα ελληνικά γλωσσικά πάρτι μπορεί να μην ήταν τα μεγαλύτερα ή λαμπρότερα του κόσμου, αλλά κανείς δεν τους παραέβγαινε σε ζωντάνια, μπρίο ή απρόοπτα. Το Ξάγι ήθελε να χορτάσει εικόνες και φθόγγους, να έχει να θυμάται όταν πια θα ήταν απολιθωμένο λήμμα και όχι ζωντανή και σφριγηλή κουβέντα, όπως οι παρευρισκόμενες. Ηθελημένα ξεχνούσε ότι αναμεταξύ στις γελαστές, αστειευόμενες λέξεις της γιορτής κυκλοφορούσαν και κάμποσες νεκροζώντανες σκιές, βουβές κι αχνές, ωχρά φαντάσματα του αλλοτινού εαυτού τους. Αυτές ήταν οι λέξεις που είχαν πεθάνει στα στόματα των ανθρώπων, αλλά συνέχιζαν να ζουν με τεχνητή αναπνοή σε βιβλία. Ήταν μια μοίρα χειρότερη από θάνατο γιατί, αν απαντούσες μόνο γραπτώς δεν πέθαινες ολοκληρωτικά, αλλά έχανες τη λαλιά σου. Κι αν ποτέ σε πρόφεραν χείλη ανθρώπου, ήταν σαν χίλια γλυκά καρφιά να χώνονταν στους σκουριασμένους φθόγγους σου.

Βγήκε από τις μελαγχολικές της σκέψεις επειδή σταμάτησε η μουσική. Το πρόγραμμα της βραδιάς ήταν έτοιμο ν' αρχίσει. Η σεπτή Γραμματική ανέβηκε στο βήμα και όταν τα Χειροκροτήματα τέλειωσαν τη βάρδια τους, μίλησε με το στόμφο που ανέκαθεν τη διέκρινε, ακόμα και τώρα που ήταν περισσότερο περιγραφική, παρά κανονιστική.

«Φίλες λέξεις, καλώς ήρθατε στη γιορτή του 2003. Όπως βλέπετε, πολλές από τις συγγενείς και φίλες μας δεν είναι πια κοντά μας. Έσβησαν μαζί με τις πραγματικότητες που τις γέννησαν. Μην κλαίτε, όμως, γιατί κοντά στο θάνατο υπάρχει και ζωή. Κι εμείς οι ελληνίδες λέξεις είμαστε διπλά τυχερές, γιατί ανήκουμε στις λίγες γλώσσες όπου υπάρχει ελπίδα ανάστασης. Χειροκροτήστε, παρακαλώ, μερικές από τις λέξεις που νεκραναστήθηκαν τα τελευταία εκατό χρόνια: Δορυφόρος, Πεζοδρόμιο, Όραμα, Αυτοκίνητο».

Το Ξάγι χειροκρότησε θερμά τις λέξεις που είχαν ξαναπιάσει δουλειά, θαυμάζοντας και ενδόμυχα ζηλεύοντας, την καινούρια σημασία που είχαν φορέσει.

«Χαιρετίστε επίσης τα νέα μας Αντιδάνεια. Αυτόν τον αιώνα υιοθετήσαμε πάρα πολλά και γι' αυτό έχουν οργανώσει μια μικρή γιορτή στη διπλανή αίθουσα, όπου θα σας μιλήσουν γλαφυρά για τις περιπέτειες της παλινοστήσής τους. Διοργανωτές της γιορτής είναι ο Καναπές και το Μπάνιο».

Δυνατά χειροκροτήματα αντήχησαν σε όλη την αίθουσα

προς τιμήν των αντιδανείων. «Θα καεί το σημαινόμενο απόψε!» βροντοφώναξε η Τηλεόραση, που είχε πιει λίγη έκθλιψη παραπάνω. Μόλις καταλάγιασαν οι φωνές, η Γραμματική συνέχισε το λογύδριό της:

«Με μεγάλη χαρά και ανακούφιση σας αναγγέλλω ότι και τον 20ό αιώνα γλυτώσαμε από τη λαίλαπα μιας γλωσσικής ακαδημίας. Εξακολουθούμε να ζούμε και να πεθαίνουμε ελεύθερες, χωρίς απαγορεύσεις ή βίαιες παρεμβάσεις για το ποιες από μας είναι σωστές, ποιες πρέπει ν' αλλάξουν ή να πεθάνουν.

»Στην αίθουσα Γ η φίλτατη Ορθογραφία θα σας μιλήσει για τα ήτα και τα ύψιλον που απειλούνται με εξαφάνιση. Δυστυχώς, την τελευταία δεκαετία η παράνομη μονοκαλλιέργεια των γιώτα απειλεί τα ήτα και τα ύψιλον με εξαφάνιση.

»Τέλος, μια θερμή παράκληση: Επειδή στην τελευταία γιορτή προέκυψαν ορισμένα δυσάρεστα επεισόδια με τις τεχνητές λέξεις, σας παρακαλώ όταν καταφτάσουν οι τεχνητοί νεολογισμοί να επιδείξετε αυτοσυγκράτηση και να μην προβείτε σε σχόλια όπως “σίρκο τεράτων” ή “εξαμβλώματα”. Λίγη ευγένεια δε βλάπτει. Σας θυμίζω ότι δε φταίνε αυτές που γεννήθηκαν έτσι, άσχημες και κακόηχες. Την ομάδα των τεχνητών νεολογισμών θα σας τη συστήσει η Τηλεομοιοτυπία».

Ακούστηκαν γέλια και σφυρίγματα καθώς η Τηλεομοιοτυπία σηκώθηκε να μιλήσει, σέρνοντας με ντροπή την ακαλαίσθητη χασμωδία της. Πριν προλάβει όμως ν' ανοίξει το άλφα

της, κρότοι και δυνατές φωνές στην είσοδο τράβηξαν όλων τα γράμματα.

«Όχι, κυρα-Γραμματική, αυτή τη φορά το λόγο θα τον πάρουμε εμείς οι ίδιες χωρίς τις δικές σου διαταγές!» βρονοφώναξε μια μαυροντυμένη λέξη μπουκάροντας μέσα και σπρώχνοντας τις άλλες καλεσμένες για να περάσει.

Καταπόδας ακολουθούσαν και άλλες λέξεις, ντυμένες κι αυτές στα μαύρα, με ύφος οργισμένο. Κραυγές κι επιφωνήματα τρόμου άρχισαν να ακούγονται διάσπαρτα στην αίθουσα, και το Ξάγι αναρωτήθηκε τι συνέβαινε. Γρήγορα κατάλαβε και παραλίγο να της φύγει ο τόνος. Οι λέξεις που είχανε μπουκάρει ετσιθελικά στη γιορτή στα τελικά τους γράμματα κρατούσαν γόμες!

«Ο Άγιος Σωσσύρ να βάλει το χέρι του!» αναφώνησε δίπλα της η Παρωπίδα, ενώ μπροστά της ο Φράχτης λιποθύμησε.

Η Γραμματική έσπευσε ν' ανέβει στο βήμα, διώχνοντας χωρίς πολλά πολλά την άναυδη Τηλεομοιοτυπία.

«Τι είναι αυτά τα αίσχη; Τι θέλετε και παίρνετε χωρίς λόγο το λόγο στη γιορτή μας;» προσπάθησε να επιβληθεί η Γραμματική, ενώ πίσω της εμφανίστηκαν η Γλωσσολογία και η Νόρμα. Κάτι πολύ κακό πρέπει να συνέβαινε. Το Ξάγι μούλωξε πίσω από το Όρος, που ήταν μεγαλόσωμη λέξη.

«Πουτάνα με λένε», δήλωσε στεντόρεια η λέξη με τα μαύρα και στάθηκε στο ξέφωτο που είχε ανοιχτεί καταμεσήs στην αίθουσα. «Και δεν ντρέπομαι! Εμείς, οι

κακές λέξεις, που μας έχετε του πεταματού, ήρθαμε να κηρύξουμε επανάσταση!»

«Δε μας φτάνουν οι απανωτές γλωσσικές μεταρρυθμίσεις, ενσκήψανε και οι λεξαντάρτισσες», ακούστηκε κάποια από το πλήθος.

«Ναι, είμαστε λεξαντάρτισσες», φώναξε η Πουτάνα, που το έπιασε τ' αυτί της. «Εγώ κι οι αδερφές μου στασιάζουμε ενάντια στην τρομοκρατία!»

«Πάλι εγώ;» φώναξε από μέσα στον κόσμο η Τρομοκρατία. «Έλεος πια, αφήστε με λίγο ήσυχη. Δεν μπορείτε να φανταστείτε τι έχω τραβήξει, η καφερή, τα τελευταία χρόνια... Τρομοκρατία από δω, τρομοκρατία από κει, δε με κρατάνε άλλο τα πόδια μου. Αφήστε που με παντρέψανε με το ζόρι μ' αυτόν τον ηλίθιο, τον Διεθνή, κι όπου πάω με παίρνει από πίσω. Ξέρετε πόσα μούλिका γέννησα, η λέξη, μόνο μέσα στα τελευταία δέκα χρόνια; Με τα λεξιτανίλ κρατιέμαι. Αφήστε με ήσυχη πια, γαμώ το θέμα μου, γαμώ!»

«Δε φταις εσύ, Τρομοκρατία», είπε η Πουτάνα, «ούτε όμως κι εμείς. Και τελευταίοι απ' όλους φταίνε οι άνθρωποι στους οποίους κάνουμε κακό».

Μεγάλη ταραχή και φασαρία σηκώθηκε στην αίθουσα.

«Εμείς, οι λέξεις, κάνουμε κακό;»

«Καλέ, τι λέει;»

«Κι ύστερα λένε ότι οι πουτάνες είναι ξύπνιες...» και άλλες αγανακτισμένες διαμαρτυρίες ακούστηκαν από παντού.

«Μην κάνετε τις χαζές», φώναξε δυνατά η Πουτάνα. «Και καλά κάτι άσχετες, όπως η Νεροτριβή, ο Ψαλμός

ή το Χαλίκι. Εσύ όμως, Γκαβέ, κι εσύ, Χοντροκώλα, κι εσύ, Σακάτη, εσάς δε σας παίρνει να μου καμώνεστε τις αθώες περισσότερες. Ξέρετε πολύ καλά ότι πληγώνετε κάθε φορά που εκστομίζεστε».

Ο Σακάτης διαμαρτυρήθηκε εντονότατα. «Εγώ τη δουλειά μου κάνω, Πουτάνα. Δε φταίω εγώ που οι άνθρωποι με βάζουν να δουλέψω».

«Ναι, ρε Πουτάνα! Δεν υπάρχουνε κακές λέξεις, κακοί άνθρωποι υπάρχουν», φώναξε κάποια άλλη λέξη.

«Ε λοιπόν, κάποιοι άνθρωποι θέλουν να πάψουν να κάνουνε κακό!» αντέταξε η Πουτάνα. «Κι ήρθε η ώρα να πάψουμε κι εμείς να προξενούμε κακό άθελά μας. Κουραστήκαμε να προκαλούμε ψυχικά κατάγματα στους ανθρώπους, να βλέπουμε τον πόνο στα μάτια τους κάθε φορά που πετιόμαστε στη μούρη τους».

«Αχ, μαζέψτε την!» είπε η Αδιαφορία.

«Υπάρχουν λέξεις ανάμεσά μας που ασκούν τρομοκρατία στους ανθρώπους. Κάθε φορά που ακουγόμαστε, κάποιοι άνθρωποι πληγώνονται, ξεροκαταπίνουν, μαζεύονται ή τρέχουν να κρυφτούν. Δεν είμαστε όλες οι λέξεις αθώες, και το ξέρετε. Λαγήνι, μίλα εσύ».

Από την ομάδα των στασιαστών εμφανίστηκε το Λαγήνι, κι αφού καθάρισε το στόμιό του, πήρε το λόγο:

«Η Πουτάνα έχει δίκιο, φίλες μου. Στην αρχή, όταν πρωτομίλησα μαζί της σε μια ατυχή μετάφραση, δεν καταλάβαινα τι μου 'λεγε. Σιγά σιγά όμως έπιασα το νόημα. Εγώ, που με βλέπετε, είμαι εντελώς άκακη. Και

να με εκσφενδονίσουν με μίσος κατάμουτρα σε κάποιον, δεν μπορώ να κάνω κακό. Το πολύ πολύ να σαστίσω τον άνθρωπο που τον αποκάλεσαν “Λαγήνι”. Όμως υπάρχουνε λέξεις που ακόμα και ψιθυριστά να ειπωθούν σκάβουνε μόνιμες βαθιές πληγές στη σάρκα των ανθρώπων». Το Λαγήνι πήρε ανάσα και συνέχισε: «Έχετε δει τα μάτια ανθρώπου που μόλις τον έκραξαν “Πούστρα”; Έχετε ακούσει το ξεροκατάπιμα γυναίκας που τη μαστίγωσαν πισώπλατα με τη λέξη “Γεροντοκόρη”; Η κυρα-Γλώσσα, που κάθεται εκεί πίσω και μας κοιτάζει με απάθεια, μπορεί να μην έχει κόκαλα, αλλά για πάτε μια βόλτα στο Πρώτων Βοηθειών να δείτε πόσα κόκαλα ραγίζει κάθε μέρα».

«Είμαστε όπλα φονικά στα χέρια των ανθρώπων», είπε η Κωλόγρια, βγαίνοντας μπροστά.

«Κυκλοφορούν τρομοκράτες της καθημερινότητας, κι εμείς γινόμαστε όπλα ψυχικής καταστροφής στα χέρια τους», πρόσθεσε ο Πούστης.

Σιγή κάλυψε την αίθουσα. Πολλές λέξεις έπεσαν σε περιουλογή: άλλες ήρθαν σε δύσκολη θέση. Όμως η Γραμματική δεν είχε πει τον τελευταίο λόγο.

«Χαριτωμένα τα λέτε, λέξεις μου», είπε από το βήμα, βροντερή και ηγεμονική όπως μόνο η Γραμματική μπορεί ν' ακουστεί. «Μόνο που αγνοείτε τους βασικούς κανόνες της Σημασιολογίας. Είστε αυτές που είστε. Το σημαϊνόμενό σας βρίσκεται βαθιά μέσα στο κουκί σας και δεν μπορείτε να τ' αλλάξετε μόνες σας. Παίρνει πολύ καιρό

για ν' αλλάξει η σημασία μιας λέξης, πιστέψτε με, και μερικές φορές αλλάζει προς το χειρότερο. Ρωτήστε τον Εμπαθή να σας διηγηθεί τι έπαθε, ο δύσμοιρος. Αφήστε τώρα κάτω τις γόμες ήσυχα ήσυχα και σύρετε να φάτε καμιά παρένθεση στον μπουφέ. Άντε να σας χαρώ».

«Αχ, Γραμματική», μειδίασε περιφρονητικά ο Πούστης. «Παραμένεις δεσποτική, όπως πάντα. Νομίζεις ότι οι σημασίες μας είναι γραμμένες σε μάρμαρο και δεν αλλάζουν, γιατί φοβάσαι την αλλαγή, τρέμεις μη χάσεις τους αυστηρούς κανόνες σου, κι ο κόσμος αρχίσει να μιλάει όπως νιώθει. Σε πληροφορώ ότι υπάρχουν και άλλοι τρόποι, πιο γρήγοροι, για ν' αλλάξουμε σημασία».

Η Γραμματική γέλασε αφ' υψηλού, αλλά όσες λέξεις ήταν πιο κοντά διέκριναν μια ανησυχία στο γάμα της.

«Φίλες λέξεις, θέλω να σας γνωρίσω τον ξάδερφό μου απ' την Αγγλία», ανήγγειλε ο Πούστης. «Από δω ο Γκεί, που θα μας πει τη δική του ιστορία».

«Καταρχάς, να σας ευχαριστήσω για τη φιλική υποδοχή στη γλώσσα σας, αν και ακόμη κυκλοφορώ με διάφορα φωνήεντα», είπε ο Γκεί, που σήμερα φορούσε την πιο λιτή ορθογραφία του. «Θα προσπαθήσω να είμαι σύντομος. Πιθανώς να γνωρίζετε ότι μέσα σε λιγότερο από εκατό χρόνια στα μητρικά μου αγγλικά άλλαξα άρδην σημασία. Από “χαρωπός” που σήμαινα στις αρχές του αιώνα, έφτασα να σημαίνω τον “ομοφυλόφιλο”, αλλά με εντελώς διαφορετικό τρόπο από τον συνώνυμό μου. Έπαψα να είμαι ύβρις ή κλινική διάγνωση και να ασκώ

βία στους ανθρώπους κάθε φορά που προφερόμουν. Έγινα φιλική. Αντί για όπλο καθημερινής τρομοκρατίας, έγινα όπλο δύναμης και χειραφέτησης. Με μεγάλη περηφάνια σάς λέω ότι έδωσα τα φώτα μου και σε άλλους τόπους και σιγά σιγά λέξεις που μέχρι πρότινος κάνανε κακό έγιναν θετικές και δυναμωτικές».

Ο Schwul από τη Γερμανία και ο Bøsse από τη Δανία συμφώνησαν κουνώντας περήφανα τ' αρχικά τους.

«Αυτό ακριβώς ζητάμε», πήρε ξανά το λόγο η Πουτάννα. «Οι φεμινίστριες αγωνίστριες έδειξαν πρώτες το δρόμο, παίρνοντας πίσω τις λέξεις που τις κακοποιούσαν για αιώνες ολόκληρους. Ήρθε η ώρα να γίνει το ίδιο και στα ελληνικά. Να πάψουμε να είμαστε όπλα ψυχικής καταστροφής στα χέρια των τρομοκρατών της καθημερινότητας!»

«Αχ, ας ανοίξει κάποιος ένα παράθυρο· γέμισε ο αέρας λόγια», αναστέναξε το Σύννεφο.

«Δεν είναι καθόλου λόγια του αέρα», επέμεινε η Τσούλα. «Έγιναν πράξη αλλού και θα γίνουν και εδώ!»

«Αυτό είναι εξέγερση! Δεν μπορείτε ν' αλλάξετε με το έτσι θέλω τη σημασία σας!» ούρλιαξε η Γραμματική. «Εδώ είναι καθωσπρέπει πάρτι, να σηκωθείτε να φύγετε!»

«Ο καθωσπρεπισμός σε μάρανε!» είπε η Πουτάννα. «Μπορεί στη γιορτή του 2003 να ήρθαμε φορώντας τις παλιές μας σημασίες, αλλά σας προειδοποιούμε ότι, προτού βγει στη σύνταξη η πρώτη δεκαετία του αιώνα, πολλές από μας θα έχουμε πάψει να είμαστε τρομοκρά-

τες και θα γίνουμε πρέσβειρες καλής θέλησης στις ψυχές των ανθρώπων».

«Αφήστε τες να δοκιμάσουν», ακούστηκε η Αισιοδοξία.

«Και δεν τις αφήνουμε; Στο λήμμα μας θα μας κάτσουν; Μονάχα, δεν κλίνουμε κάνα Ρήμα γιατί από κάπου μπάζει;» πρότεινε η Ψύχρα τουρτουρίζοντας.

«Πάντως, να ξέρετε ότι κάποια λόγια θα παραμείνουν πάντοτε βαριά, όση δίαιτα κι αν κάνουν», είπε μικρόφυχα η Λαιμαργία.

«Αηδίες, δε βλέπετε εμένα πώς αδυνάτισα;» κόμπασε χαριτωμένα η Τρέλα, που πράγματι είχε χάσει ένα ολόκληρο λάμδα.

«Απαγορεύω τέτοιες ανατρεπτικές αλλαγές!» επέμεινε η Σημασιολογία.

«Σκατά στα φωνήματά σου, χιτλερίσκει!» βροντοφώναξε η Αγάμητη. «Ο φασισμός της Γραμματικής δε θα περάσει. Αυτά τα συγκεκριμένα είναι δικά μας και δικά τους!»

«Καλά, καλά, βρείτε πρώτα ανθρώπους να σας πούνε αλλιώς, και μετά ξανασυζητάμε. Μέχρι τότε όλα τούτα είναι κενά νοήματος. Μπορούμε τώρα, παρακαλώ, να ανεβάσουμε λίγο τη διάθεση;» πρότεινε κατευναστικά η Ενημέρωση, που όλη αυτή την ώρα χαμουρευόταν με μια φτηνιάρα που είχε μπλέξει, την Τηλεοπτική. «Ο Άρτος και το Θέαμα μας έχουν ετοιμάσει ένα σκετσάκι. Το λένε Σταυροφορία κατά της Τρομοκρατίας».

«Θα 'θελα να ξέρω ποιος την πηδάει την Τρομοκρατία

κι έχει γίνει πρώτο όνομα σε όλα στόματα...» είπε σκάζοντας από ζήλια η Φύρδην στην κολλητή της τη Μίγδην.

«Αχ, ελπίζω να είναι καλύτερο απ' το σόου που είχαν κάνει τα Έπεα και τα Πτερόεντα στην περασμένη γιορτή», ευχήθηκε ο Ευμετάπειστος και κατευθύνθηκε προς τη σκηνή.

Σιγά σιγά κόπασε η φασαρία, και οι λεξαντάρτισσες παρασύρθηκαν κι αυτές από το φαντασμαγορικό σόου, στο οποίο έπαιζαν επίσης ένα φοβερό κωμικό ντουέτο, το Σοκ και το Δέος. Το Κέφι, που για λίγο είχε αδιαθετήσει, ήρθε στα καλά του.

Μονάχα το Ξάγι έμεινε σκεφτικό· συλλογιζόταν το ριζικό της. Κακιά δεν ήταν ποτέ. Ούτε και καλή. Μια λέξη χρηστική, που ποτέ δε διάβηκε το προσοίμιο ενός έπους, ποτέ κανείς δεν την κάλεσε σε ένα ποίημα, ποτέ κανείς δεν την ακούμπησε στο προσκεφάλι ενός μωρού, στα χείλη μιας ερωμένης. Και τώρα πέθαινε. Μπορεί η ζωή των κακών λέξεων που επαναστάτησαν να ήταν μες στα αίματα, αλλά τουλάχιστον είχαν να προσδοκούν ένα αύριο – καλύτερο ή χειρότερο, πάντως ένα αύριο.

Ουφ, μπαίλντισε. Αν ήταν πράγματι η τελευταία της γιορτή, καλά θα έκανε να πιει και να γιορτάσει όσο περισσότερο μπορούσε. Τα πολλά λόγια είναι φτώχεια, σκέφτηκε.

Εκτός αν είσαι λέξη.

Το «Κιχ!» δημοσιεύτηκε πρώτη φορά στη συλλογή διηγημάτων Θρουμματισμένος πλανήτης των εκδόσεων Μίνωας (Αθήνα 2004).

οιδαικές γενέσεις

Ο Πέριος ζούσε σ' ένα από τα αειθαλή δάση πολυκατοικιών, στο ψηλό κλαδί του έκτου ορόφου. Έμενε σ' ένα διαμέρισμα που άνοιγε τα παράθυρά του σπάνια, σαν νυσταγμένα μάτια, γιατί είχε ελάχιστα ν' αντικρίσει. Ζούσε πολύ καιρό σ' αυτό το διαμέρισμα. Πολύ καιρό επίσης δούλευε σ' ένα άλλο, σχεδόν ίδιο. Μόνο που το άλλο λεγόταν γραφείο και τα παράθυρά του δεν άνοιγαν καθόλου – ούτε καν για ν' αντικρίσουν γκριζούς τοίχους και ξεδοντιασμένα μπαλκόνια.

Ο Πέριος δεν ήταν δυστυχημένος, γιατί ήταν από αυτούς τους τυχερούς που ήπια πολλή αγάπη μαζί με το γάλα και τις φρουτόκρεμες σαν μικρό παιδί. Όμως ούτε ευτυχημένος ήταν. Κάτι του έλειπε. Σαν φαγητό που τρώγεται μεν, όμως του λείπει αυτό το σπέσιαλ συστατικό που αναδεικνύει τα υπόλοιπα και το μετατρέπει σε λιχουδιά. Αλλά δεν ήξερε ποιο ήταν αυτό το συστατικό. Κι έτσι, σαν μαθητευόμενος σεφ κάθε τόσο πρόσθετε στη ζωή του διάφορα, ασχολίες και χόμπι, ενδιαφέροντα και δραστηριότητες, νέα σχέδια και καινούριες σχέσεις, μπας

και με κάποιο από αυτά μετέτρεπε το κάπως άνοστο πιάτο της ζωής του σε εκλεκτό έδεσμα.

Συνταγολόγια υπήρχαν πολλά, για όλα τα γούστα. Κάτι σε θρησκευτική κουζίνα; Η θρησκεία πάντα έχει έτοιμες και εύκολες λύσεις για γρήγορα και ανέξοδα γεύματα. Κάτι σε φιλοσοφικό μενού; Ένα υπαρξιστικό ορεκτικό; Μια αιτιοκρατική σαλάτα; Ένα νομοτελειακό επιδόρπιο; Όμως ήταν δύσκολο να τα μαγειρέψει, μερικά ήταν δυσκολότερο να τα χωνέψει και δεν έβρισκε πάντα όλα τα συστατικά στο σουπερμάρκετ της δικής του πραγματικότητας. Πουθενά ο Πέριος δεν έβρισκε το χαμένο συστατικό. Βέβαια δεν έψαχνε στα σοβαρά, γιατί η ζωή του τρωγόταν, αν και μερικές μπουκιές κατέβαιναν με το ζόρι. Όσπου μια μέρα κάτι άλλαξε.

Το πρωινό ξεκίνησε στραβά, σαν να στραβοκατάπτε τον ήλιο. Ο Πέριος άνοιξε τα μάτια του και γεύτηκε μια μπουκιά της ζωής του. Αμέσως τον έπιασε ναυτία. Δεν ήταν μόνο άνοστη. Ήταν... χαλασμένη.

Με στομάχι ανακατεμένο, αλλά με πείνα ασίγαστη, μπήκε στο αυτοκίνητο και έφυγε. Η δουλειά του απόρησε με την παρορμητική συμπεριφορά του· τα χόμπι του έβαλαν τα κλάματα· οι ασχολίες του μούτρωσαν. Όμως ο Πέριος τ' άφησε όλα πίσω, παρασυρμένος από μια πηγαία όρεξη να γευτεί κάτι διαφορετικό.

Το γκρίζο δάσος με τους τσιμεντένιους κορμούς και τα κλαδιά με τα γυάλινα φύλλα έδωσε σιγά σιγά τη θέση

του σε τετραγωνισμένες πεδιάδες, υπεραρδευμένα ποτάμια και συμβολικούς εθνικούς δρυμούς. Μετά έπεσε η νύχτα και τα έκανε όλα ίδια και σκοτεινά. Οι προβολείς του αυτοκινήτου άνοιγαν ολιγόζωα μονοπάτια στο σκοτάδι, κι ο Πέριος για πρώτη φορά από μικρό παιδί ένιωσε κάτι άλλο να γαργαλά τους γευστικούς του κάλυκες. Η γεύση ήταν άγνωστη, ελαφρώς πικρή. Ήταν η γεύση του απρόβλεπτου, ένα γεύμα μη οργανωμένο, τυχαίο και νόστιμο και επικίνδυνο σαν κλεμμένα σύκα. Κατέβασε το παράθυρο και η γεύση εντάθηκε. Σταμάτησε εντελώς το αμάξι κι έσβησε τα φώτα. Αμέσως το σκοτάδι αναθάρρεψε και επιβλήθηκε αδιαφιλονίκητα στο τοπίο. Χωρίς να ξέρει γιατί, ο Πέριος βγήκε από τη μάλλον πλασματική ασφάλεια του αυτοκινήτου και άφησε τα πόδια του να ψηλαφίσουν το δρόμο στα σκοτεινά, σαν τα τυφλά χέρια ενός αδέξιου μα πρόθυμου εραστή που για πρώτη φορά γεύεται το σώμα άλλου ανθρώπου.

Ο δρόμος τον έφερε με υπομονή στο κατώφλι ενός απόμερου σπιτιού. Το σπίτι ήταν σκοτεινό, μα δε φαινόταν να κοιμάται. Με το που ακούμπησε ο Πέριος το πόδι του στο πέτρινο, χορταριασμένο κατώφλι, η πόρτα άνοιξε απαλά, αλλά χωρίς το χαρακτηριστικό, αναμενόμενο τρίξιμο και τα δυσοίωνα βιολιά με ολοένα αυξανόμενη ένταση που προμηνύουν τυποποιημένη αγωνία. Ο Πέριος μπήκε, όχι επειδή είχε καρδιά ατρόμητη, αλλά επειδή ήθελε να γευτεί κι άλλο αυτό το νόστιμο, πικρούτσικο άγνωστο.

«Καλώς ήρθες, ξένε», ακούστηκε μια φωνή βαριά κι αργόσυρτη με ήχο που θύμιζε ξύλο και πέτρα.

«Καλώς σε βρήκα», αποκρίθηκε ο Πέριος, «αν και δεν ξέρω τι είναι αυτό που βρήκα».

«Δε βρίσκουμε πάντα αυτό που ψάχνουμε ούτε ψάχνουμε πάντα αυτό που μπορούμε να βρούμε», συνέχισε η φωνή με κάτι σαν αυταρέσκεια για το λογοπαίγνιό της.

«Εγώ δεν ξέρω ούτε τι ψάχνω ούτε τι βρήκα. Ποιος είσαι εσύ που μου μιλάς;»

«Ποιος είσαι εσύ που με ακούς;»

Ο Πέριος συστήθηκε, αλλά για απόκριση άκουσε ένα υπεροπτικό ρουθούνισμα.

«Νομίζεις ότι μ' ένα όνομα μου είπες ποιος είσαι; Δε μου είπες καν τι ονειρεύεσαι με τα μάτια ανοιχτά και τι φοβάσαι όταν τα κλείνεις. Δε μου είπες καν πώς λέγεται το αγαπημένο σου παιχνίδι».

Ο Πέριος δεν είχε γρήγορες απαντήσεις σε ερωτήσεις που σπάνια σέρβιρε στον εαυτό του.

«Χμ», ακούστηκε η φωνή, «αν και μου έδωσες απάντηση κουτσουρεμένη, εγώ θα σου πω ποιος είμαι, πρώτο, γιατί μου φαίνεσαι καλός άνθρωπος και, δεύτερο, επειδή μου αρέσει να μιλάω. Εγώ λοιπόν είμαι το Σπίτι. Παλιά, όταν ζούσαν άνθρωποι μέσα μου, δε μιλούσα, δεν προλάβαινα δηλαδή, γιατί μιλούσαν συνέχεια εκείνοι. Όμως τώρα που έχω μείνει εγώ κι οι τοίχοι μου, η τύχη μου άλλαξε και μιλάω συνέχεια».

«Δεν ήξερα ότι τα σπίτια μπορούν να μιλούν».

«Δεν ξέρεις ότι οι τοίχοι έχουν αυτιά; Ε, έχουν και γλώσσα».

«Δηλαδή και το δικό μου διαμέρισμα στην πόλη μιλάει;»

«Όλα τα σπίτια μπορούν να μιλήσουν, αλλά μερικά ντρέπονται για την αρχιτεκτονική τους ή την εσωτερική τους διαρρύθμιση, κι έτσι δε βγάζουν άχνα. Ξέρεις τι ντροπή σε πιάνει όταν οι ένοικοί σου προσπαθούν να παντρέψουν το κλασικό με το μοντέρνο μέσα σου; Σου έρχεται να ξεράσεις το σοβατεπί σου! Τέλος πάντων. Βολέψου όπου θες. Σαν στο σπίτι σου, που λένε», είπε το Σπίτι και γέλασε μόνο του.

Μάλλον έχει σκουριάσει λίγο το χιούμορ του, σκέφτηκε ο Πέριος και κάθισε σ' έναν καναπέ για να ξεκουραστεί. Ο ύπνος ήρθε γλυκά και ύπουλα, κι όταν ξύπνησε το πρωί συνειδητοποίησε ότι ούτε οι πόρτες ούτε τα παράθυρα άνοιγαν.

«Κύριε Σπίτι», φώναξε ελαφρώς πανικόβλητος. Καμία απάντηση. «Κύριε Σπίτι, είσαι σπίτι;»

«Σαφώς είμαι Σπίτι. Τι θες να 'μαι, πλοίο; Απλώς μερικές φορές βαριακούω».

«Δε μου λες, γιατί είναι όλα κλειδωμένα; Θέλω να βγω έξω».

«Όλο έξω είσαι. Κάθισε λιγάκι να σε δει το Σπίτι σου. Πού να τρέχεις στους δρόμους τώρα;» αποκρίθηκε το Σπίτι με υπεκφυγές.

«Καλοσύνη σου, αλλά ώρα να πηγαίνω. Έχω να βρω

τι ψάχνω ή να ψάξω αυτά που θέλω να βρω κι ανάθεμα αν κατάλαβα τι είπα. Έχεις την καλοσύνη τώρα να μου ανοίξεις;»

«Τσου».

«Τι εννοείς τσου;»

«Θυμάσαι που λέγαμε χτες ότι τα σπίτια έχουν αυτιά και γλώσσες; Έχουν και άλλα ζωτικά όργανα, όπως στομάχια. Και το δικό μου είναι άδειο και ατάιστο πολύ καιρό. Γι' αυτό χαίρομαι πολύ που ήρθες.»

«Γιατί ξαφνικά νιώθω σαν σουτζουκάκι;»

«Δε θα σε φάω κιόλας. Όχι με την έννοια που τρώτε εσείς, τα δίποδα. Απλώς θα με κατοικήσεις για λιγάκι, για να μην είμαι τόσο άδειο κι έρημο. Θα δεις, θα σ' αρέσει. Ξέρεις πόσες ιστορίες ξέρω; Τρεις.»

«Ξέρεις τρεις ιστορίες;!»

«Την τρίτη όχι πολύ καλά, αλλά θ' αυτοσχεδιάσω.»

«Αγαπητό μου σπίτι», είπε ο Πέριος με γλύκα στη φωνή, παινεύοντάς το για πολύ καλούς λόγους. «Είσαι όμορφο, ευάερο κι ευήλιο, όμως προτιμώ να παίρνω τον αέρα μου και τον ήλιο μου έξω, στο ύπαιθρο. Τόσα χρόνια είμαι κλεισμένος μέσα σε διαμερίσματα και γραφεία με τυφλά παράθυρα. Έχω ανάγκη να βγω και να γυρίσω. Κάπου εκεί έξω υπάρχει κάτι που μου λείπει.»

«Αηδίες. Κάπου εδώ μέσα είναι αυτό το κάτι που σου λείπει. Κι όταν λέω μέσα, εννοώ μέσα σου. Μένοντας εδώ θα έχεις όλο το χρόνο και το χώρο να το βρεις. Άντε, τυχερέ, χάρη σου κάνω...»

«Δε θέλω χάρες, να μην είμαι και υποχρεωμένος».

«Α, μη σε νοιάζει. Για να μου το ανταποδώσεις θα με καθαρίζεις και θα με ξεσκονίζεις. Ξέρεις πότε μου πήραν τελευταία φορά τις γωνίες;»

Θέλοντας λοιπόν και μη, ο Πέριος έμεινε, πλένοντας και καθαρίζοντας και, το χειρότερο, ακούγοντας και ξανακούγοντας τις βαρετές ιστορίες του Σπιτιού. Συνέχεια όμως το μυαλό του σ' ένα πράγμα ήταν καρφωμένο: πώς θα δραπέτευε; Οι μέρες περνούσαν κι η ευχάριστη πικρούτσικη γεύση της ελευθερίας που είχε στην αρχή άρχισε να γίνεται στυφή.

Το βράδυ κουκουλωνόταν κι έκλαιγε σιγανά. Είχε πράγματι πολύ χρόνο στη διάθεσή του για να σκεφτεί, όμως οι σκέψεις του δεν ήταν από αυτές που γεμίζουν την ψυχή. Την περισσότερη ώρα την περνούσε αγωνιώντας πώς να δραπετεύσει από κει μέσα. Δοκίμασε παρακαλητά, δοκίμασε βία, όμως το Σπίτι ήταν ανένδοτο. «Είσαι αχάριστος», του έλεγε. «Εγώ προσπαθώ να φτιάξω σπιτική ατμόσφαιρα κι εσύ τη δυναμιτίζεις με παράπονα και κλάματα. Δεν είσαι από σπίτι εσύ!»

Περνούσε ο καιρός κι ο Πέριος δοκίμαζε πολλές γεύσεις που δεν είχε ξαναγευτεί. Τη γεύση που έχουν τα δάκρυα όταν είναι το μόνο που μπορεί να τρέξει ελεύθερα. Τη γεύση των ονείρων όταν μόνο αυτά δεν απαγορεύονται. Την ταγκή γεύση της ανημποριάς, αλλά και την καυτερή γεύση της δύναμης που αναβλύζει όταν έχεις μόνο τον εαυτό σου να σου συμπαρασταθεί.

Η κάθε μέρα ξυπνούσε και του άφηνε στο στόμα μικρές παραλλαγές αυτών των γεύσεων, κι ήταν όλες διαφορετικές από τις ασφαλείς μα άνοστες γεύσεις της παλιάς ζωής του. Ο Πέριος τις ανάδευε με τη γλώσσα και τις κατάπινε αμάσητες.

Το Σπίτι μιλούσε ασταμάτητα, επαναλαμβάνοντας τις ίδιες, πληκτικές ιστορίες του, όμως εκείνος δεν άκουγε παρά μόνο αυτά που έλεγε μέσα του, το πλιτς και το πλατς των δακρύων, το κρακ της καρδιάς. Και μ' αυτά έγραψε δυνατές μελωδίες για να σκεπάσει το μπουρ μπουρ του Σπιτιού.

Όσπου μια μέρα, εκεί που καθόταν και κοιτούσε το ταβάνι με το μίσος και την έλξη που νιώθεις για τον καταπιεστή σου, του ήρθε η καλύτερη ιδέα, η πιο απλή. Σηκώθηκε αμίλητος και βάλθηκε να ψάχνει παντού.

«Αχ, σταμάτα, με γαργαλάς», είπε το Σπίτι. «Τι ψάχνεις και με κάνεις άνω κάτω;» Ο Πέριος όμως δεν του απαντούσε. Εδώ και καιρό είχε πάψει να συνομιλεί μαζί του. Το Σπίτι δε φαινόταν να ενοχλείται, άλλωστε το μόνο που ήθελε ήταν κάποιον να το ακούει.

Κι εκεί ακριβώς στόχευε η απλή ιδέα του Πέριου. Ξεκοιλιάζοντας ένα μαξιλάρι, έβγαλε το μπαμπάκι κι έφτιαξε ένα ζευγάρι ωτασπίδες. Ξάφνου απλώθηκε γύρω του μια ηρεμία και γαλήνη σαν έρημος ή ουρανός. Για πρώτη φορά εδώ και πολύ καιρό ένα χαμόγελο δοκίμασε να ξαπλώσει στα σκληρά του χείλη.

Το Σπίτι άρχισε να βγάζει καπνούς. «Ανήκουστο!»

ωρούταν. «Άκου εκεί να μη θέλεις να μ' ακούσεις. Τι αχαριστία!» Όλο οργή, άνοιξε την πόρτα του και τον διέταξε να φύγει. «Έξω από μέσα μου. Τι σπίτι νομίζεις ότι είμαι, εδώ να τρως και να πίνεις κι αυτί να μη στήνεις;»

Ο Πέριος έτρεξε μεμιάς έξω, προτού προλάβει το Σπίτι ν' αλλάξει γνώμη.

Τι παράξενη γεύση που είχε ο αέρας... Τραγανή κι ίσως λίγο καυτερή. Μιαμ μιαμ! Πάντα έτσι ήταν, αναρωτήθηκε, ή μήπως τώρα που έχω καιρό να τον γευτώ; Γύρισε και κοίταξε το Σπίτι, τα θυμωμένα παντζούρια, τη μουτρωμένη πόρτα. Τελικά, είχε βρει αυτό που έφαχνε ή έφαχνε αυτό που βρήκε; Ίσως, σκέφτηκε καθώς τα πόδια του παντρεύονταν το δρόμο, ίσως δεν ήταν μια γεύση που έφαχνα, ένα συστατικό εξαίσιο και μοναδικό. Ίσως, τελικά, ήταν η ίδια η ικανότητά μου να γεύομαι, είτε γλείφοντας τα δάχτυλά του.

η καιιά η ύρα

Ταξιδεύει το σύννεφο πάνω από δάση θαλερά και πόλεις πολυάσχολες. Ο ήλιος το ζαλίζει με το κουβεντολόι των αχτίνων του. Σκίζεται στις ψηλές βουνοκορφές και φτάνει σιγά σιγά στον τόπο με τις βίλες των θεών και τις μεζονέτες των αγίων. Ίσα που προλαβαίνει να ρίξει μια φευγαλέα ματιά σε μια παλιά, γερασμένη συνοικία, ξεχασμένη από την αγχωμένη Ιστορία, που τρέχει να προλάβει τις δουλειές των ανθρώπων. Εκεί, σε σκονισμένα κι έρημα σοκάκια, εκεί κατοικούν οι νεράιδες.

Κάποτε ο τόπος τους ήταν από τα μέρη όπου ακουμπάς τα μάτια σου για να ξεκουραστούν. Κάποτε η γειτονιά των νεραίδων ήταν ο πιο καυτός προορισμός, χιλιοτραγουδισμένος από λογίων λογίων ποιητάδες, τροβαδούρους, παραμυθάδες. Όμως ο χρόνος κυλά πιο σκληρά κι από αδικημένα δάκρυα. Και στο διάβα του ο νεραϊδότοπος ερήμωσε, έγινε φάντασμα να θυμίζει τις παλιές του δόξες, τότε που οι νεράιδες ζούσαν όχι μόνο πάνω στο χώμα που πατάμε, αλλά και μέσα στις καρδιές μας.

Υπήρχε μια εποχή που οι θεοί δεν ήταν μοναχοφάηδες κι άφηναν χώρο και για το νεραϊδόκοσμο. Ενέσκηψε όμως η μόδα του μονοθεϊσμού, και πόσοι θεοί έμειναν ξαφνικά χωρίς δουλειά δε λέγεται... Ακόμα και τώρα τους βλέπεις, άλλους μαραζωμένους και ξεχασμένους να περιφέρονται αξιολύπητα στα ερείπια των ναών τους, άλλους να έχουν ξεπέσει και να δουλεύουν όπου βρουν, κυρίως στη διαφήμιση. Μαζί με τους θεούς, έχασαν τη δουλειά τους πολλές νεράιδες. Ωστόσο συνέχισαν να υπάρχουν άνθρωποι που έβλεπαν στο μούχρωμα τις νεράιδες να υφαίνουν τον αέρα, υπήρχαν ακόμα άνθρωποι που, εκεί που έσκυβαν να πιουν νερό, άκουγαν το γελαστό τραγούδι των Ναϊιάδων στο γουργουρητό των τρεχούμενων νερών. Κι άλλοι, λιγότεροι, τολμούσαν ν' αφήσουν πίσω το κορμί τους και για το λίγο που γίνεται πάντα να διαβούν το κατώφλι του νεραϊδόκοσμου και να παραδοθούν στα γλέντια του.

Όλοι αυτοί σιγά σιγά λιγότεψαν. Ελάχιστοι νεραϊδοΐσκιωτοι έμειναν, ιδίως μετά που επικράτησε η επιστήμη. Τότε ήταν που βγήκαν οι περισσότερες νεράιδες στη σύνταξη ή άρχισαν να υποαπασχολούνται σε φολκλόρ παραμύθια. Μερικές, μάλιστα, δεν άντεξαν την αναγκαστική ανεργία και αυτοκτόνησαν με το μοναδικό τρόπο που πεθαίνουν οι νεράιδες: Έπαψαν να γελούν. Διότι για να ζήσει μια νεράιδα πρέπει να βάζει τουλάχιστον δυόμισι κιλά γέλια την ημέρα – οι διαβητικές αρκούνται και με δύο.

Δεν ήταν όμως όλες οι νεράιδες που δέχτηκαν αμαχητί

την ανίερη συμμαχία θρησκείας και επιστήμης. Ύπήρξαν κάποιες που αποφάσισαν ν' αγωνιστούν. Πρώτη και καλύτερη, ή μάλλον χειρότερη, εγώ.

Οι κακές γλώσσες θα διαφωνούσαν, αλλά οι νεράιδες εξ ορισμού δεν έχουν κακές γλώσσες, αλλά και να είχαν, πιο κακιά γλώσσα από τη δική μου δε θα γινόταν να 'χουν. Κι αυτό γιατί εγώ είμαι η Κακιά Ώρα αυτοπροσώπως. Έχω πολύ θυμό, αλλά θα τον αφήσω εδώ δε, στο πλάι, και θα πω την ιστορία μου με λέξεις που δεν κόβουν, κι ας μ' έχουν κόψει εμένα από τα κατάστιχα της Ιστορίας.

Γεννήθηκα σε εποχή που η σελήνη διαφέντευε τον κόσμο, ορίζοντας τα πηγαινέλα των νερών και τις ψυχές των ανθρώπων. Είμαι κόρη του περήφανου γένους των Ωρών. Μην πάει ο νους σας στις ώρες όπως τις ξέρετε τώρα, απλούς, άχρωμους αριθμούς που τεμαχίζουν την ανθρώπινη ζωή σας σε εξηντάλεπτα στρατόπεδα συγκέντρωσης. Όχι. Κάποτε οι Ώρες ήμασταν νεράιδες, πολλές σαν τα χαμόγελα, αλλά λιγότερες από τα είδη των δακρύων. Η Ώρα που η σιωπή παίρνει στον κόρφο της τον άνεμο και τον αποκοιμίζει. Η Ώρα που οι ηλιαχτίδες στήνουν τρικούβερο μπάρμπεκιου στην πλατεία του μεσημεριού.

Κάποτε ζούσαμε κι εμείς αρμονικά μ' όλες τις άλλες νεράιδες, και είχε η καθεμιά το σπιτικό και τη δουλειά της. Άλλες προστάτευαν τα δέντρα, άλλες τα ποτάμια και τις λίμνες, όμως δεν ήμασταν όλες του οικολογικού.

Μερικές από εμάς κρατούσαμε το χεράκι των μωρών την ώρα που γεννιούνται κι άλλες το προσκεφάλι αυτών που λένε αντίο στον κόσμο τούτο. Πολλές μας ξενυχτούσαμε πλάι σ' εκείνους που ιδρώνουν παλεύοντας με την τέχνη για να φτιάξουν κάτι από το τίποτα. Εμένα έλαχε διαφορετικό καθήκον: να τρέχω στο πλάι των ανθρώπων κάθε φορά που τους συναπαντά κακό μαντάτο και να τους φιθυρίζω λόγια που ντύνουνε πληγές. Αυτή ήταν η δύσκολη, περήφανη δουλειά μου, εμένα της Ώρας της Κακής, μέχρι που οι άνθρωποι ξεχάσανε τις ρίζες τους στη γη, ξεχνώντας μαζί και εμάς. Κι εμένα πιότερο απ' όλες. Κατάντησα να γίνω ταυτόσημη με τα κακά μαντάτα, παρότι άλλη ήταν η δουλειά μου.

Ε λοιπόν δε φταίει πάντα η Κακιά η Ώρα.

Τις περισσότερες φορές φταίνε οι άνθρωποι. Αλλά μου φορτώνουν εμένα το φταίξιμο. Αφού βέβαια φρόντισαν να μου αφαιρέσουν τη φωνή. Τη φωνή αυτή παλεύω να πάρω πίσω. Κι έτσι απόψε, στο τρίκορφο βουνό της μνήμης, μάζωξα τις αδερφές μου, τις Ώρες, και όσες νεράιδες συνεχίζουν ακόμα να γελούν.

«Φίλες κι αδερφές. Δεν ξέρω για σας, αλλά εγώ βαρέθηκα να είμαι η κακιά της υπόθεσης. Βαρέθηκα να φορτώνουν στις δικές μου γυμνασμένες πλάτες τις δικές τους ευθύνες και να λένε ότι φταίει η Κακιά η Ώρα».

«Και τι θες να κάνουμε, αδερφή;» είπε η Ώρα της βαθιάς πλησμονής μετά τον οργανισμό, πετσοκομμένη και κάτισχνη μες στη λογοκριμένη φορεσιά της.

«Να βγούμε από τις σκιές. Ήμασταν πολλές, έχουμε μείνει λίγες, μπορούμε να ξαναγίνουμε όπως πρώτα!»

«Μακάρι να μπορούσα να πιστέψω τα θαρραλέα λόγια σου, Κακιιά Ώρα», είπε η Νεραίδα των κρυσταλλοπηγών που πλέον υποαπασχολιόταν σ' ένα-δυο προστατευόμενους βιότοπους. «Αλλά ξέρω από πικρή πείρα ότι δε χωράμε πια στο ρυμοτομικό σχέδιο των ανθρώπινων καρδιών. Καταντήσαμε γραφικές λαογραφίες και υλικό για παιδικές ταινίες».

«Θέλετε να υποκύψουμε τόσο εύκολα; Θέλετε να περάσουμε την υπόλοιπη αιωνιότητα σ' αυτό το χάλι;» άστραφα και βρόντηξα.

Ξάφνου ακούστηκε η ηχηρή φωνή της Νεραϊδούς. «Έχει δίκιο η Κακιιά Ώρα. Κι εγώ, η Νεραϊδού, νύμφη των μαύρων σύννεφων και Ώρα της ώρας πριν χαράξει έχω ένα σχέδιο».

Ξεκινήσαμε την Ώρα που ξεπροβοδίζει τα κουνάβια και τις κουκουβάγιες για το νυχτοκάματό τους.

Στο ρέλι του συνειδητού, εκεί που ξεφτίζει η πραγματικότητα και χωρά να χώσεις το νύχι σου και να ξεκολλήσεις τη φτηνή σιδεροτυπία των συμβάσεων, εκεί κρυφτήκαμε. Η Νεραϊδού, η Κακιιά Ώρα, η Ώρα της ερωτικής πλησμονής και άλλες δυο νεραίδες. Απόψε, την Ώρα που το σκοτάδι πήζει στον πιο παχύ εαυτό του, θα εξορμούσαμε και θα βάζαμε μπρος το μεγαλεπήβολο σχέδιό μας για την παλινόρθωση του νεραϊδάτου.

Όμως αλλιώς τα σχεδιάζουν οι μοίρες, αλλιώς οι νεραϊ-

δες, αλλιώς οι άνθρωποι κι αλλιώς ο χρόνος που κυλά σαν φορτηγό με χαλασμένα φρένα.

Με το που έπηξε το σκοτάδι, η Νεραϊδού χώθηκε κάτω από το σεντόνι της πραγματικότητας, το σήκωσε με όλη της τη δύναμη, το έκανε μπόγο και το πάσαρε στη Νεραίδα των βαθιών γκρεμών και των άπατων ωκεανών. Εκείνη το ζούπηξε εδώ κι εκεί, το ζούπηξε λίγο ακόμα και το κατάπιε – ήπιε και μια γκαζόζα γιατί πολλές φορές η πραγματικότητα είναι σκληρή και δε χωνεύεται εύκολα.

Έμεινε λοιπόν ο κόσμος δίχως την πραγματικότητά του. Κι έτσι το πρωί, σαν έβγαλε ο ήλιος τις ακτίνες του στο φωτεινό κουρμπέτι τους, οι άνθρωποι αντίκρισαν τον κόσμο τους χωρίς την πραγματικότητά τους. Όλα όσα ήξεραν και πίστευαν ως θεόδοτες, αξιωματικές αλήθειες είχαν ως διά μαγείας εξαφανιστεί κι ήταν σαν να μην είχαν υπάρξει ποτέ.

Γιατί ν' αγαπάς το παιδί σου μόνο και μόνο επειδή το γέννησες; Γιατί να υπακούς το αφεντικό σου; Τι είναι νόμος; Τι είναι λάθος και τι σωστό; Γιατί να μην μπορείς να πηδήξεις από τον τέταρτο; Γιατί να μην μπορείς να φας όλες τις πάστες του ζαχαροπλαστέιου;

Μεμιάς ήταν σαν όλα τα χρώματα του κόσμου να είχαν επιστρέψει στην παλέτα τους, αφήνοντας τον κόσμο άγραφο, λευκό πίνακα.

Ένα κομμάτι της πραγματικότητας αποκαταστάθηκε πολύ γρήγορα, αλλά μόνο αυτό που ορίζει η φύση. Οι

άνθρωποι κατάλαβαν ότι δεν είναι έξυπνο να πηδάς από τον τέταρτο, ότι η φωτιά καίει στ' αλήθεια, ότι το νερό ξεδιψά, αλλά και πνίγει, και άλλα παρόμοια. Ετοιμάστηκαν λοιπόν οι πέντε νεράιδες να εμφανιστούν στον κόσμο και να τους μιλήσουν για τη μαγεία της μαγείας, το μεθύσι των ηλιοβασιλεμάτων, τη μανία του ξέφρενου έρωτα, τη σιωπή των δέντρων, το βάρος του πόνου. Όμως δεν πρόλαβαν. Ούτε κατάλαβαν πόσο γρήγορα αποκαταστάθηκε η παλιά πραγματικότητα που δεν τις χωρούσε.

«Ξέρω τι έγινε», μονολόγησε βαρύθυμα η Νεράιδα των απάτητων βουνοκορφών εκεί που κάθισαν να ξαποστάσουν και να πιουν πικρό ραδικόζουμο και απόσταγμα από χαμένα νιάτα. «Ξεχάσαμε τα βιβλία – τα ιερά και τα επιστημονικά. Οι άνθρωποι τα βρήκαν όλα πάλι εκεί μέσα και τα ξανάπλασαν στο πι και φι».

«Φτου!» σιχτίρισε η Κακιά Ώρα. «Χρειαζόμαστε άλλο σχέδιο, αλλιώς μας βλέπω συνταξιούχες στο γηροκομείο της Ιστορίας».

«Έχω μια ιδέα!» πετάχτηκε ο Νεράιδος των ασταμάτητων φιλιών που κάνουν τα γόνατα ζελέ. Ψιθύρισε κάτι στο αυτί της Ώρας της ερωτικής πλησμονής.

Τούτη τη φορά δεν περίμεναν να κοιμηθεί ο ήλιος. Φόρεσαν τις πιο ωραίες φορεσιές τους και βγήκαν στον κόσμο μας κάνοντας στο πλάι μια πιθαμή την ενοχλητική, τσιμεντένια πραγματικότητα.

Σκόρπισαν οι νεράιδες παντού, κι όπου έβλεπαν δυο ή

τρεις ανθρώπους να φιλιούνται ή να δένουν τα κορμιά τους σε παθιασμένες αγκαλιές ή να σφαδάζουν στο θάνατο του οργασμού, εκεί τρύπωσαν. Και πίσω από το αγριοφιλημένο και γλυκοδαγκωμένο αυτί των εραστών φιθύρισαν τα λόγια που τους είχε δασκαλέψει ο Νεράιδος:

*Αυτόν τον έρωτα, τον τωρινό,
τον ολιγόλεπτο ή παντοτινό,
αυτού του έρωτα το φιτιλάκι μην το σβήνετε γοργά.
Ακόμα κι αφού οι χυμοί χυθούν
και τα σεντόνια τακτοποιηθούν,
μαζί σας πάρτε τον, άσβηστο και φωτεινό,
απέραντο και θαλερό,
και στην υπόλοιπη ζωή σας
αφήστε τον να ξεχυθεί ορμητικά.*

Το μαγικό ξόρκι του Νεράιδου χάιδεψε πολλά αυτιά και γαργάλησε περισσότερα σκέλια. Κι ήταν πολλοί οι άνθρωποι που επέτρεψαν στην ερωτική ορμή τους να θεριέψει και να ξεχυθεί έξω από τους περιορισμούς του κρεβατιού, των σβησμένων φώτων, των κλειδωμένων δωματίων, των σεμνότυφων ολιγόζων συνευρέσεων. Λίγο λίγο και μετά όλο και πιο πολύ έβλεπες νέους και γέρους να φιλούν τρυφερά τον περιπτερά τους, να χώνονται με την φιλικατζού πίσω από το φυγείο των παγωτών, να βακχεύονται ομαδόν σε πλατείες, μπαρ και πιτσαρίες, και παντού στον αέρα σε γαργαλούσε το άρωμα των ανθρώ-

πινων χυμών· στις γωνιές του δρόμου έβλεπε ζευγάρια να λαγοκοιμούνται χορτάτα, μισοσκεπασμένα με φιλιά και χάδια κι άλλους ακόμα με τα πρόσωπα παραμορφωμένα σε εκφράσεις ερωτικού πόνου καθώς έχαναν την ανάσα τους στο τώρα που γίνεται για λίγο πάντα.

Τράνεψε η Νεράιδα της ερωτικής πλησμονής, γιγαντώθηκε ο Νεράιδος των ασταμάτητων φιλιών, κι οι άνθρωποι έκλεβαν λίγο χρόνο από το σεξ για να τους πουν ένα σεμνό ευχαριστώ.

«Αχ, τι ωραία», αναφώνησε η Νεράιδα των απάτητων βουνοκορφών. «Βρήκαν επιτέλους τη χαρά της ζωής και θα πάψουν να μαγαρίζουν τη φύση».

«Όταν κάνεις καλό σεξ, βαριέσαι ν' ασχοληθείς με κακίες και καταστροφές», συμφώνησε η Κακιά Όρα.

Θα μπορούσε να ήταν τόσο απλό; Δυστυχώς δεν ήταν λίγοι εκείνοι που μόλις ένωσαν το κορμί τους να πυρώνει με τη φωτιά του έρωτα, τρόμαξαν κι έτρεξαν να κρυφτούν στα παχιά βιβλία της θρησκείας. Εκεί ταμπουρώθηκαν, μετανόησαν για τις αμαρτίες που δε διέπραξαν κι αφού κόρωσαν από θρησκευτική ευλάβεια ξεχύθηκαν κι άρχισαν να τιμωρούν αυτούς που παραδόθηκαν ελεύθερα στον έρωτα.

Έτρεξε ο Νεράιδος των φιλιών να προστατέψει τους εραστές, μα οι θρήσκοι τιμωροί τον πήραν στο κατόπι και μόλις τον ξεμονάχιασαν άρχισαν να τον πετροβολούν.

«Χίλια ρουφηχτά φιλιά σας δίνω για κάθε πέτρα που δε ρίχνετε – δεν είναι δίκαια ανταλλαγή;» τους φώναξε

προτού μια πέτρα του σκίσει τα χείλη. Ήρθε πετώντας η Νεραίδα της ερωτικής πλησμονής να τον βοηθήσει να ξεφύγει, μα να που δυο φανατισμένοι την άρπαξαν από τα φτερά και τα στραμπούλιξαν. Η Νεραίδα δεν έκανε πίσω. Όρθωσε τ' ανάστημά της, αποκάλυψε τα στήθια της και φώναξε: «Ό,τι έχω είναι δικό σας και με χαρά σας το δίνω, μ' αφήστε μας να ζήσουμε κι εμείς».

Για μια στιγμή μονάχα οι φανατισμένοι κιότεψαν μπροστά στο θάρρος της και την πανώρια κορμιοστασιά της. Όμως πού ν' ακούσουν το κορμί τους. Την άρχισαν κι εκείνη στις πετριές.

Τα είδαν αυτά οι αδερφάδες τους και σκίστηκε η καρδιά τους. «Ας κάνουμε κάτι!» φώναξε ένας νεράιδος – μα ήξερε κι ο ίδιος πως όση δύναμη είχαν ανάβλυζε από την πίστη των ανθρώπων. Έτρεξαν όπως μπορούσαν να βοηθήσουν ανθρώπους και νεράιδες, μα το χυμένο αίμα μεθούσε τους φανατισμένους σαν κακό κρασί.

Η Νεραΐδου παρακάλεσε τον ήλιο να κλείσει νωρίτερα το μαγαζί του για να 'ρθει το σκοτάδι και να κρύψει τους διωγμένους. Ο Νεράιδος της θλίψης έχυσε ποταμούς δακρύων για να νερώσει το αίμα που έπνιγε ανθρώπους και καλοσύνες. Μα μήτε βροχή μήτε σκοτάδι μαλάκωσαν το μένος των θρησκόληπτων.

Είδε η Κακιά Ώρα τον ορυμαγδό κι έκλαψε, γιατί το καλό που είχε σκοπό να κάνει στράβωσε. Άρπαξε το ποδήλατο της Νεραΐδας των παιχνιδιών και με ορθοπεταλιές έφτασε στην άλλη άκρη της ημέρας, εκεί που

παραθερίζει η Σελήνη κάθε νουμηνία. Με τη μισή ντροπή δική της και τη μισή αλλού δοσμένη, όρμησε μέσα χωρίς καν να χτυπήσει κι έπεσε στα πόδια της πελιδνής θεάς. Η Σελήνη άκουσε την ικεσία της Κακιάς Ώρας, κι αφού έκανε στο πλάι έναν ενοχλητικό δορυφόρο, έδωσε την άδειά της στην Κακιά Ώρα μ' ένα νεύμα. Πήρε λοιπόν η Κακιά Ώρα αυτά που ζήτησε, επιβιβάστηκε στο ταχύπλοο των ονείρων και έφτασε στη ματοκυλισμένη γη πιο γρήγορα κι από πιπεράτο κουτσομπολιό.

Με την άδεια της Σελήνης άναψε τα σύννεφα, φωταγώγησε τον ουρανό και με τους κεραυνούς στη διαπασών βρόντηξε και άστραψε. Η ανθρωπότητα έμεινε σύξυλη, γιατί ακόμη και στην εποχή του Χόλλυγουντ η φύση κάνει τις πιο φαντασμαγορικές παραγωγές. Όλοι μαρμάρωσαν εκεί που βρίσκονταν, άλλοι με το μαχαίρι στο χέρι κι άλλοι στο λαιμό.

«Τρέξτε στις εκκλησιές, πιστοί. Τρέξτε στους ναούς σας. Πέστε στα γόνατα και μετανοήστε για ό,τι κάνατε και κυρίως για ό,τι δεν κάνατε. Έρθε η Ώρα που φοβόσασταν. Έρθε η Ώρα που ευχόσασταν. Η Ώρα της κρίσης είναι εδώ», φώναξε η Κακιά Ώρα με εφετζίδικη φωνή.

Για μια στιγμή μια ηλεκτρισμένη σιωπή σκέπασε τον κόσμο. Μα την επόμενη όλοι οι θρησκόληπτοι παράτησαν μαχαίρια, πιστόλια και πέτρες κι έτρεξαν στις εκκλησιές τους, καταχαρούμενοι που επιτέλους προκηρύχτηκε διαγωνισμός για μόνιμη θέση στον Παράδεισο. Πλημμύριζαν από χαρά γιατί ήταν σίγουροι πως είχαν τα

περισσότερα μόρια. Βρήκαν την ευκαιρία οι Νεράιδες και μάζεψαν τους τραυματισμένους, ξέπλυναν το αίμα με γέλια μέχρι δακρύων και τακτοποίησαν τη ρημαγμένη πλάση.

Στο μεταξύ, η Κακιά Ώρα μοίρασε αιτήσεις στους ενδιαφερόμενους για μία θέση στον παράδεισο, όπου αναφέρονταν όλα τα δικαιολογητικά και τα χαρτόσημα που έπρεπε να προσκομίσουν. Αυτό θα κρατούσε τους θρησκόληπτους απασχολημένους για κάμποσες μέρες αν όχι χρόνια. Πάντως θ' άφηνε αρκετή ώρα στην Κακιά Ώρα να φύγει με ελαφρά πηδηματάκια προτού πάρουν χαμπάρι ότι η Ώρα της Κρίσης ήταν απλώς μια τρίτη ξαδέερφη της Κακιάς Ώρας, η οποία μάλιστα για ένα διάστημα είχε κάνει φωνητικά με ψευδώνυμο σ' ένα ξένο συγκρότημα. Δεν είχε καμία σχέση με την κρίση του θεού τους, ο οποίος περνούσε τη δική του κρίση μετά την παταγώδη αποτυχία του τελευταίου του πρότζεκτ *Παρουσία 2.0: The Sequel*. Ο πρωταγωνιστής του πρώτου event όχι μόνο ζητούσε τα διπλάσια λεφτά, αλλά και να χρησιμοποιηθεί κασκαντέρ στις επικίνδυνες σκηνές – ακόμα τον πονούσαν οι παλάμες του από τα καρφιά.

Αυτή είναι η ιστορία των Νεράιδων και της Κακιάς Ώρας κι είναι πέρα για πέρα αληθινή. Κι αν δε με πιστεύετε, καλέστε όποια νεράιδα θέλετε και ρωτήστε τη. Μόνο την Κακιά Ώρα μη φωνάξετε, γιατί είδε και απόειδε μια ζωή σαν κακοπληρωμένη κούριερ κακών μα-

ντάτων, παραιτήθηκε και άνοιξε δική της εταιρεία παραγωγής ειδικών εφέ με ειδίκευση σε Αρμαγεδδώνες και μαζικές καταστροφές.

το ζουμί των εαντιού

Η Κατερίνα εξαφανίστηκε ένα πρωινό απ' αυτά που ο ήλιος ξυπνά στραβά και φτύνει το φως του στον αγουροξυπνημένο κόσμο βαρύθυμα και μουτρωμένα.

Η Κατερίνα ξύπνησε όπως ξυπνούσε τα τελευταία χρόνια, σαν μουσική παιγμένη με ετοιμοθάνατες μπαταρίες. Άναψε τον αυτόματο πιλότο και ετοιμάστηκε να πάει στη βαρετή δουλειά της. Οι κινήσεις ήταν μαθημένες και άδειες. Βγήκε από το παραπονεμένο διαμέρισμά της και στήθηκε μπροστά στο παλιό ασανσέρ, που βογκούσε και αγκομαχούσε απειλώντας να τα κακαρώσει από όροφο σε όροφο. Μπήκε μέσα, πάτησε το κουμπί του ισογείου και έγειρε στο φθισικό καθρέφτη, νιώθοντας ήδη κουρασμένη, παρότι η μέρα ήταν ακόμη νέα και άγραφη.

Άνοιξε τα μάτια της απότομα. Η ισιάδα της απaráλλαχτης ρουτίνας είχε σκοντάψει σε κάτι. Μικρό και ανεπαίσθητο, μα κάτι άλλο και γι' αυτό ανησυχητικό όσο και ελκυστικό, σαν απαγορευμένη απόλαυση. Το ασανσέρ κατέβαινε πολύ αργά. Όχι, όχι, δεν ήταν αυτό. Ήταν

βέβαιη ότι κατέβαινε με την ίδια γερασμένη οκνηρία. Γιατί όμως ακόμα να φτάσει στο ισόγειο και ν' ανοίξει με γκρίνια την ξεχαρβαλωμένη πόρτα του;

Η Κατερίνα ορθάνοιξε τα μάτια της. Κάτι συνέβαινε. Κάτι στραβό. Πού πήγαινε το ασανσέρ; Πού ήταν δυνατό να πάει; Η πολυκατοικία μετρούσε πέντε ορόφους κι ένα υπόγειο. Μα το ασανσέρ φαινόταν πως είχε σηκώσει μπαίρακι ενάντια στους νόμους της φυσικής. Με αγωνία που συνόρευε με τρόμο, η Κατερίνα πάτησε το κόκκινο κουμπί του στοπ, μα το ασανσέρ συνέχισε την αργή κάθετη πορεία του. Πάτησε και το άλλο κουμπί, με την εύγλωττη καρραμούζα, όμως κανείς ήχος δεν ακούστηκε. Μόνο ο αργός, αλάδωτος ρόγχος του ασανσέρ· που κατέβαινε· και κατέβαινε...

Φώναξε. Η Κατερίνα φώναξε βοήθεια και αισθάνθηκε παράξενα τη λέξη στο στόμα της. Μια λέξη που σπάνια γευόμαστε όσοι ζούμε ζωές ευλογημένες, κι ας μην το ξέρουμε. Φώναξε δυνατά, κι ας ήταν από τους ανθρώπους που αποφεύγουν να τραβήξουν την προσοχή. Ούρλιαξε βοήθεια, χτύπησε τους αναρμόδιους τοίχους του ασανσέρ και τρώμαξε πιότερο αντικρίζοντας τον τρόμο στα γουρλωμένα μάτια της να την κοιτάζει μέσα από τον καθρέφτη. Και τότε έσβησαν τα φώτα. Αργά, βασανιστικά κατέβαινε το ασανσέρ, κι η Κατερίνα πνιγμένη στο χυλό του σκοταδιού έπεφτε στο πηγάδι όπου ανάβλυζαν οι χειρότεροί της φόβοι, όπου λαγοκοιμόντουσαν οι παιδικόι μπαμπούλες κι ενέδρευαν οι χειροποίητοι εφιάλτες της.

Η Κατερίνα κούρνιασε σε μια γωνίτσα, μια μπαλίτσα τόση δα, φτιαγμένη από άγριους παλμούς. Και τότε το ασανσέρ σταμάτησε. Απαλά και άηχα, σαν να είχε επιτέλους γιατρευτεί από τα χρόνια βρογχικά του. Η Κατερίνα άνοιξε τα μάτια της και αντίκρισε ένα αμυδρό φως να εισχωρεί δειλά από το μακρόστενο φιμέ παράθυρο. Με τον τρόμο να δαγκώνει την καρδιά της, έσπρωξε την πόρτα μια πιθαμή, ύστερα και άλλη, και άλλη, μέχρι που άνοιξε. Μπροστά της ένα δωματιάκι, θα 'ταν δύο μέτρα επί τρία. Ένα φτηνό τραπέζι από φορμάικα φωτιζόταν μονάχα από τρία κεριά κι ένα καντηλάκι. Ο αέρας είχε την ξινισμένη μυρωδιά της κλεισούρας.

Ξεροκαταπίνοντας, η Κατερίνα βγήκε από το ασανσέρ και κοίταξε τριγύρω της. Αυτό δεν ήταν το υπόγειο της πολυκατοικίας. Αυτός ο χώρος δεν έπρεπε να υπάρχει. Αλλά και να υπήρχε δε θα έπρεπε εκείνη να έχει φτάσει εδώ, παίρνοντας το ασανσέρ για να πάει στη δουλειά της. Πού βρισκόταν και τι σήμαιναν αυτά; Καλά, ας μη μάθαινε ποτέ την απάντηση σ' αυτά τα ερωτήματα, αρκεί να μάθαινε πώς θα γυρνούσε πίσω.

Έκανε δυο βήματα διστακτικά στο χώρο. Τότε πρόσεξε ένα φάκελο πάνω στο τραπέζι. Πάνω στο φάκελο με μεγάλα μαύρα γράμματα κοιμόταν τ' όνομά της. Με αβέβαια δάχτυλα σήκωσε το φάκελο και τον άνοιξε. Από μέσα έπεσε ένα κλειδί, μικρότερο κι από το μικρότερο νυχάκι της. Κι ένα γράμμα.

«Κατερίνα, καλή μου», ξεκινούσε το γράμμα. «Σπρώξε στην μπάντα την απορία και διάβασε με ανοιχτή καρδιά. Σε ξέρω από τότε που ήσουν ψηλή όσο και το γόνατο ενός κουταβιού, με μάτια πιατέλες έτοιμες να σε ριβριστούν ολόκληρο τον κόσμο.

»Πήρες πολλές κακές στροφές στη ζωή σου, Κατερίνα, κι έφτασες τώρα ν' ανεβοκατεβαίνεις μια σκάλα δίχως πάτο, δίχως κορυφή. Προχωράς και δεν ξέρεις γιατί όλα τα σκαλιά μοιάζουν τα ίδια και είναι, κι αυτό επειδή μέσα στην ψυχή σου έχεις σκοτώσει τα χρώματα.

»Σ' ακούω όταν τα βράδια στρώνεις αναστεναγμούς για να πλαγιάσεις. Σε βλέπω όταν τα πρωινά παστώνεις τις ημέρες σου σε άλμη πλήξης και αδιαφορίας. Ήρθα λοιπόν να σου πάρω τη ζωή. Δε σου χρειάζεται πια έτσι όπως τη ζεις, ανήλιαγη και κουτσορευμένη, χωρίς σπονδές στον έρωτα, χωρίς πληγές από δημιουργικότητα.

»Απεμπόλησες το δικαίωμά σου στη ζωή, αφού δεν την τιμάς. Κάθισε λοιπόν σ' αυτό το δωματιάκι και, μόλις σβήσουν τα κεριά και κάψει το φιτιλάκι, θα σβήσεις και εσύ. Κι όσο για το περίσσειμα της ζωής σου, θα χαριστεί σε άλλους που το έχουν πιότερο ανάγκη κι όρεξη».

Η Κατερίνα κρατήθηκε από τραπέζι γιατί της κόπηκαν τα γόνατα. Ποιος έγραφε τέτοια πράγματα; Ω τι σημασία είχε, είπε κι έσφιξε το κεφάλι της με πόνο. Το θέμα ήταν πως ήταν η αλήθεια – βαριά, μα ολοφάνερη. Ήταν αλήθεια ότι ζούσε ανάλατα και μαραμμένα, σαν η ζωή να ήταν υφασμένη από παράταιρες, ασύνδετες κινήσεις. Η

χαρά σπάνια χτυπούσε την πόρτα της και δεν έμενε ούτε για έναν καφέ στο πόδι. Έλεγε, βέβαια, πως μια μέρα όλα θ' αλλάξουν, κάτι θα συμβεί. Όμως η μέρα αυτή ήταν πάντα αύριο.

Σήκωσε το γκρίζο βλέμμα της και γυροκοίταξε το δωμάτιο. Δεν είχε μεγάλη διαφορά από τη ζωή της. Ετοιμάστηκε να σβήσει η ίδια τα κεριά, μα κάτι μέσα της έσκουξε. Αδύναμο, μα αρκετό για να διαβάσει έστω την υπόλοιπη επιστολή: «Αν πάλι αποφασίσεις, έστω και τώρα στα στερνά, ότι αξίζει να παλέψεις για να ζήσεις αληθινά, με το κλειδί που έχεις, βρες την κλειδαριά της χάρης και είτε οι θεοί να σ' ευλογήσουν. Με δύναμη κι αγάπη, η Μοίρα σου».

Η Κατερίνα έκλεισε τα μάτια. Πού ψάχνεις όταν αναζητάς τη χάρη απ' όπου κάποτε γκρεμίστηκες; Στα ακατάστατα συρτάρια του μυαλού; Στις σκονισμένες γωνίες της καρδιάς; Ή μήπως σε σκουριασμένα λόγια που είπες κι έχτισες το δρόμο που τώρα βαδίζεις;

Η Κατερίνα μπήκε στο ασανσέρ. Κάθισε χάρμω κι άρχισε να κλαίει. Κύλησαν τα δάκρυα ποτάμι, δειλό και αβέβαιο στην αρχή, μα καθώς ξετύλιγε αναμνήσεις και ξεκαπάκωνε εμφιαλωμένα τραύματα το ποτάμι φούσκωσε και γιγαντώθηκε. Κι έγινε το ασανσέρ βάρκα κι η Κατερίνα βάλθηκε να πλέει στο υπόγειο ποτάμι της ζωής της, κάτω από την επιφανειακή επιτυχία, όπου τα είχε όλα τακτοποιημένα με στέρφα ικανοποίηση.

Έριξε το φόβο της στο ποτάμι. «Σε φοράω τόσα χρόνια

σαν στενό κηδεμόνα. Νόμιζα ότι με στήριζες μη λοξοδρομήσω σ' επικίνδυνα μονοπάτια. Μα τελικά με κρατούσες δεμένη στη φυλακή που έχτιζα κι επίπλωνα με μωροπερηφάνια».

Ο φόβος έπεσε στο νερό, μα δεν πνίγηκε, γιατί οι φόβοι ζουν πολλές ζωές και στοιχειώνουν. Καλύτερα όμως ο φόβος στο ποτάμι, παρά στο σβέρκο.

Το ρεύμα την ξέβρασε σε μια αμμουδερή όχθη. Εκεί η Κατερίνα έσκαψε μια λακκούβα μεγάλη όσο το μπόι ενός πεντάχρονου ξωτικού. Χώθηκε μέσα και περίμενε. Πέρασαν βατράχια, πέρασαν φίδια, πέρασαν και ζώα να πιουν νερό, μα κανένα δεν έδωσε σημασία στην καταδικασμένη άνθρωπο, ούτε κι εκείνη σ' αυτά.

Άλλοι διαλέγουν έρημους, άλλοι ψηλές βουνοκορφές ή άπατες, ανήλιαγες σπηλιές. Οι πιο επιδειξίες με απωθημένα πελαργού διαλέγουν ψηλούς στύλους. Όμως είναι το ένα και τ' αυτό. Μεσ στην απομόνωση, εκεί που τ' απέξω μηνύματα έρχονται πιο σπάνια κι απ' την αληθινή αγάπη, εκεί ανοίγει η αυλαία για τους δικούς σου δαίμονες.

Στην απομόνωση του ποταμού, ανέβασε η Κατερίνα έργο με όλο το θίασο των προσωπικών της δαιμόνων. Πάνω στο σανίδι της καρδιάς της στήθηκε υπερπαραγωγή με εφιαλτικές ερμηνείες: πρωταγωνιστής ο τρόμος της μοναξιάς. Αξέχαστος συμπρωταγωνιστής ο πόνος της για τα λόγια της μαμάς της, που είχαν τη ζεστασιά των χαστουκιών. Όλες οι αδιέξοδες ερωτικές σχέσεις της

έκαναν μια περαστική εμφάνιση επί σκηνής. Η πανοπλία που φορούσε μέρα νύχτα για να μη φτάνει κανένας στην καρδιά της άφησε τις καλύτερες εντυπώσεις.

Πέρασαν μέρες πολλές, μα περισσότερες φάνηκαν οι νύχτες. Κι η Κατερίνα έπινε μόνο καθαρό νερό του ποταμού και το ζουμί του εαυτού της. Και την ενάτη νύχτα, όταν ακόμη το φεγγάρι πέθαινε στο μηνιαίο θάνατό του, η Κατερίνα ένωσε χέρια δυνατά να τη βγάξουν από το λάκκο και να την ακουμπούν απαλά στο έδαφος. Δυο χέρια τρυφερά, με δάχτυλα αγάπης, απομάκρυναν τα μαλλιά της από το πρόσωπο και χάιδεψαν τα μάτια της. Η Κατερίνα αντίκρισε μια γυναίκα. Μες στο σκοτάδι φαινόταν όμορφη σαν αγάτης, με βελούδινα μαλλιά και σώμα ν' αγαπήσεις.

Ακολούθα με στο νερό, είπαν τα μάτια της. Την έπιασε η Κατερίνα από το χέρι και κατηφόρισαν στην όχθη. Μα η γυναίκα δε σταμάτησε στα παγωμένα νερά, που σιγά σιγά τις υποδέχτηκαν στην αγκαλιά τους. Ένωσε η Κατερίνα το νερό να πίνει την ανάσα της κι εκείνη να παραδίνεται στο δικό του το ρυθμό. Η γυναίκα την τραβούσε απαλά από το χέρι και μέσα στο νερό την πήγε πίσω, τότε που ήτανε παιδάκι και τσακωνόταν με τον αδερφό της. Άφησε ένα δάκρυ η Κατερίνα, μα το ήπιε το ποτάμι. Την πήγε στο πρώτο κλεφτό φιλί με τον μικρότερο ξάδερφό της στο ταρατσάκι του εξοχικού. Δυο δάκρυα κύλησαν και σμίξανε με τα νερά. Την πήγε στο τσαλακωμένο κρεβάτι όπου η μάνα της, πιο τσαλακω-

μένη, έβγαζε τις τελευταίες της ανάσες. Ένα δάκρυ κοφτερό μόλυνε τα νερά του ποταμού, μα διαλύθηκε κι αυτό. Την πήγε στο κατώφλι του έρωτα, εκεί που η Κατερίνα έκοψε ένα κομμάτι της καρδιάς της και το δώρισε στον καλό της, τον έναν και τον άλλον και τον άλλον... Πολλά τα δάκρυα, μα το ποτάμι είναι γερό ποτήρι.

Τέλος, την πήγε κάπου όπου η Κατερίνα δεν είχε ξαναπάει. Είδε ανθρώπους άγνωστους και μέρη που δεν είδε. Άκουσε γέλια που δε γέλασε κι ένωσε χάρδια που δε χάριδεψε. Χασμουρήθηκε σε ξενύχτια που δεν έκανε και πονοκεφάλιασε με μεθύσια που δεν ήπιε. Φλόγωσε κι από φιλιά που ποτέ δε φίλησε και κορμιά που ποτέ δε δάγκωσε. Και τόσα ήτανε τα δάκρυά της για όσα δεν είχε ζήσει, που το ποτάμι τρόμαξε και τράβηξε τα νερά του. Κι εκεί, στη ζωοδότρα πλημμύρα της ζωής που δεν έζησε, η Κατερίνα είδε ότι η γυναίκα με τις όμορφες ρυτίδες ήταν η γυναίκα που θα ήταν αν είχε περπατήσει όλη τη ζωή της και δεν περιοριζόταν στις ασφαλιστικές λεωφόρους, δέσμια ενός κώδικα κυκλοφορίας ασφαλούς ζωής. Η Κατερίνα τη φίλησε σταυρωτά. «Θα σε βρω», της υποσχέθηκε και την άφησε να φύγει. Κι η ίδια περιδιλήθηκε στο νερό κι εξαφανίστηκε.

Όταν η Κατερίνα ξαναξύπνησε βρισκόταν στα χέρια δυο πυροσβεστών.

«Είναι καλά, παιδιά. Συνήλθε!» τους άκουσε να φωνάζουν σ' ένα κουκλοθέατρο παριστάμενων τριγύρω της.

«Τρίτη φορά που κολλά αυτό το ρημάδι το ασανσέρ»,

ακούστηκε η διαχειρίστρια. Η καημένη η κοπέλα του πέμπτου έμεινε εννιά ώρες μέσα μέχρι να την πάρουμε χαμπάρι και να την απεγκλωβίσουμε».

Μα η Κατερίνα ήξερε ότι είχε απεγκλωβιστεί από κάτι παραπάνω.

Ξεσκουόβανα γι' ασφόσκουη

Παλιά, όταν η Γη κι ο Ουρανός γράφονταν με κεφαλαία κι ήταν ακόμα ερωτευμένοι και καταχωρισμένοι σαν αντρώγυνο στο ληξιαρχείο του Σύμπαντος, το σκοτάδι διαφέριε όλη την πλάση. Το Σκότος ζούσε σ' ένα αχανές παλάτι, φτιαγμένο από μαύρο αχάτη. Από κει αγνάντευε το μαύρο κόσμο και κάπου κάπου μαύριζε η καρδιά του.

«Καλό το μαύρο, όμορφο και μαλακό σαν ζεστή κουβέρτα, αλλά υπάρχουνε στιγμές που λαχταρώ κάτι άλλο κι ας μην ξέρω να το ονοματίσω».

Κυλούσαν λοιπόν οι χρόνοι και το Σκότος δεν ήξερε γιατί κάθε τόσο το έπιαναν οι μαύρες του. Κι ίσως ποτέ τίποτα να μην άλλαζε στις μαύρες μέρες του, αν δεν τα τσούγκριζε η Γη κι ο Ουρανός. Ο χωρισμός τους συντάραξε το Σύμπαν κι ήταν κοσμοϊστορικό γεγονός για το οποίο θα χυνόταν πολλή μελάνη – αν υπήρχε μελάνη και κάποιος να τη χύσει.

«Δεν αντέχω άλλο να μου κάθεται στο σβέρκο!» φώναξε η Γη στον Ουρανό. «Όλο να με καπελώνεις θέλεις!»

«Κι εσύ, όπου κι αν πάω μες στα πόδια μου σ' έχω.

Όπου κι αν σταθώ σε βρίσκω από κάτω», γκρίνιαξε ο Ουρανός.

Τα διαζύγια δεν είναι πάντα κακό πράγμα, γιατί αφήνουν χώρο για νέα πράγματα. Πρώτα απ' όλα, το Σκότος βρέθηκε με άπλετο ελεύθερο χρόνο, αφού έπαψε να χρειάζεται να κρατά το φανάρι για τον αιώνιο εναγκαλισμό της Γης και τ' Ουρανού. Με το που έσβησε λοιπόν το μαύρο φανάρι, παρατήρησε κάτι φωτάκια να λαμπυρίζουν ψηλά στο ζωντοχήρο ουρανό.

Στην αρχή νόμισε πως οφείλονταν στο χτεσινοβραδινό μεθύσι του, μα σύντομα κατάλαβε ότι αυτά που έλαμπαν ήταν άστρα, πολλά σαν δάκρυα χωρισμού, μα λαμπερά σαν φρέσκες υποσχέσεις. Το Σκότος καλωσόρισε τους καινούριους συγγενείς του κι έστησε πάρτι τρικούβερτο. Την ψυχαγωγία ανέλαβαν οι νιόφερτοι διάττοντες αστέρες, τη μουσική οι διαστημικές υπερχορδές και το χορό οι στρουμπουλοί πλανήτες, οι οποίοι με εξαίσιες τροχιές έκαναν γυροβολιές γύρω απ' το νεογέννητο ήλιο, τον υψηλό τιμώμενο της γιορτής. Του καλάρωσε του ήλιου η προσοχή και νόμισε ότι όλοι στρέφονται γύρω από αυτόν. Κι ήταν πράγματι τόσο όμορφος και σπινθηροβόλος, που κανείς δε θέλησε να τον διαφεύσει. Κι έτσι τον βάλανε στη μέση και χόρευαν γύρω γύρω όλοι κι ας μην τον έλεγαν Μανώλη.

Κάθε πάρτι όμως έχει τη μαύρη τρύπα του. Η χωματερή του σύμπαντος, η κακιά ξαδέρφη του Σκότους, πολύ τσαντίστηκε που κανένας δεν την κάλεσε κι έτσι

μπούκαρε στο πάρτι απρόσκλητη. Στραπατσάροντας την αστραποβόλα ουρά δυο κομητών, πλησίασε το σκοτεινό οικοδεσπότη και του είπε: «Σκότος μαύρο κι άραχνο, ξαδέρφι μου της μαύρης συμφοράς, με ξέχασες στις εσχατιές του σύμπαντος, μα εγώ καβάλησα τις σκουληκότρουπες και σου 'ρθα. Δε θα μ' αγκαλιάσεις;»

Το Σκότος εκνευρίστηκε: «Μαύρη Τρύπα, γεια σου κι ελπίζω αντίο σου. Μαύρα μάτια έχω κάνει να σε δω και μαύρα προτιμούσα να 'μεναν. Δε σε κάλεσα επειδή είσαι λαίμαργη και ό,τι βρεις μπροστά σου το καταπίνεις δίχως να ρωτήσεις καν από ευγένεια αν θέλει να εξαφανιστεί στο άπατο κενό σου. Πάσχεις από βουλιμία και χρειάζεσαι βοήθεια ειδικών. Είσαι χαλάστρα του πάρτι μου. Σ' αγαπάω, αλλά από έτη φωτός μακριά. Πάρε το κενό σου και σύρε όπου σε σκοτίσει η μοίρα».

Η Μαύρη Τρύπα θύμωσε και βρόντηξε και θέλησε να καταπιεί όλο το Σκοτάδι, μα εκείνο ήταν αλώβητο μες στην απεραντοσύνη του. Έτσι λοιπόν η Τρύπα επιτέθηκε στους καλεσμένους του. Αυτοί για να γλυτώσουν σκόρπισαν στα πέρατα του σύμπαντος, κι έγινε μεγάλη φασαρία – πιο μεγάλο μπαμ δεν έχει ξαναγίνει, το λένε και οι επιστήμονες. Κυνήγησε η Μαύρη Τρύπα αστέρια και κομήτες, πλανήτες και δορυφόρους, μα το σύμπαν ήταν άπειρο και είχαν πολλά μέρη να κρυφτούν.

Κανείς λοιπόν δεν έδινε πολλή σημασία στη Μαύρη Τρύπα. Άλλωστε κάθε οικογένεια έχει τη μαύρη τρύπα της. Ακόμα κι όταν η Μαύρη Τρύπα κατάπιε τη Σελήνη του

τρίτου πλανήτη ενός ηλιακού συστήματος στα προάστια του σύμπαντος, κανένα ουράνιο σώμα δε χολόσκασε. Μονάχα η Γη ενοχλήθηκε που έχασε τη φιλενάδα της, αλλά θα έβρισκε αλλού ετερόφωτες παρέες.

Και το φεγγάρι χάθηκε.

Στην επιφάνεια του γαλάζιου πλανήτη, η εξαφάνιση της Σελήνης δεν πέρασε καθόλου απαρατήρητη. Έγινε μεγάλος σαματάς. Κυκλοφόρησαν περισσότερες θεωρίες για την εξαφάνιση του φεγγαριού απ' όσα τ' άστρα τ' ουρανού. Οι επιστήμονες κατασχώνωσαν στα παράθυρα των καναλιών, οι θρησκευτικοί ηγέτες βρήκαν καινούριο παιχνιδάκι για να φοβερίζουν τον κόσμο. Κι όσο για τους απλούς ανθρώπους, βολόδερναν ως συνήθως ανάμεσα στους φόβους και τις ελπίδες τους – ελάχιστοι όμως έκαναν προκοπή.

Κάποιοι όμως δεν κάθισαν με σταυρωμένα πόδια. Η Καίτη και ο Έιβιντ σηκώθηκαν από τη στάση διπλού λωτού της γιόγκα με μυαλό καθαρό και έτοιμο να ψήσει φρέσκες ιδέες για το πώς να φέρουν πίσω το φεγγάρι. Δεν ήταν ούτε στιχουργοί ούτε ποιητάδες, όμως το φεγγάρι ήταν το όμορφο πορτατιφάκι τους και στο φως του γιόρταζαν τον έρωτά τους. Ο κόσμος ήταν πιο φτωχός χωρίς αυτό και δε θα δεχόντουσαν αμαχητί την εξαφάνισή του.

«Πρέπει να βρούμε την πόρτα τ' ουρανού. Από κει θα βγούμε στον κήπο με τ' αστέρια και μετά με τη βοήθεια των θεών και του μυαλού μας κάτι θα σκεφτούμε», είπε η Καίτη.

Στην πόρτα τ' ουρανού όμως δε θα έφταναν ούτε μ' αεροπλάνο ούτε μ' αερόστατο ούτε καν με διαστημόπλοιο. Άλλωστε πού θα τα έβρισκαν αυτά, ας είμαστε ρεαλιστές. Έστυφαν το μυαλό τους, μα λύση δε βρήκαν πουθενά. Ώσπου μια νύχτα σκοτεινή κι ορφανεμένη ο Έιβιντ αναφώνησε:

«Θυμάσαι την ολόπρωτη φορά που ενώσαμε τα κορμιά μας και βρήκαμε ένα κλειδάκι;»

Το πρόσωπο της Καίτης φωτίστηκε. «Αυτό είναι το κλειδί του έβδομου ουρανού», είπε.

Αγκαλιάστηκαν λοιπόν και πνίγηκαν στα φιλιά και σε άλλα λογοκριμένα πράγματα και τσουπ! βρέθηκαν έξω από την πόρτα του έβδομου ουρανού. Δε χρειάστηκε να χτυπήσουν, γιατί οι εραστές που χαίρονται τον έρωτά τους χωρίς αναστολές έχουν ελευθέρως. Μπήκαν λοιπόν και κίνησαν για τον κήπο με τ' αστέρια. Στο δρόμο πέτυχαν τον Αυγερινό. Η ευγένεια ποτέ δεν είχε παραθερίσει στην καρδιά του.

«Ρε παιδιά, δεν μπορείτε να πάτε πουθενά αλλού να βγάλετε τα μάτια σας; Τον κήπο μας βρήκατε να κάνετε ερωτική φωλιά;»

Η Καίτη αρπάχτηκε, μα ο Έιβιντ ήταν πιο ψύχραιμος: «Αυγερινέ, αστραφτερέ και χαραματιάρη, μην ανησυχείς, θα σου αδειάσουμε γρήγορα τη γωνιά. Πες μας μόνο που θα βρούμε τη Σελήνη».

Ο Αυγερινός ξεφύσηξε. «Αφενός δεν είμαι κέντρο εξυπηρέτησης πολίτη. Αφετέρου η Σελήνη πάντα μ' αντα-

γωνιζόταν, και καλά να πάθει ό,τι έπαθε». Τους έριξε ένα υποτιμητικό βλέμμα κι έσβησε.

Ο Έιβιντ κι η Καίτη δε λιγοφύχησαν. Έκαναν το νορβηγικό του θάρρος και την ελληνική μαγκιά της φτερά και πέταξαν πιο ψηλά. Σε μια γωνιά του διαστήματος τους έκοψε τη φορά ο Βέγας.

«Καλέ, τι κάνετε εδώ πάνω; Δε μας φτάνουν οι δορυφόροι και τα διαστημόπλοια, θα μας γυροφέρνουν και απογειωμένοι εραστές τώρα;»

«Δεν ήρθαμε για να κάτσουμε», τον καθησύχασε η Καίτη. «Τη Σελήνη ψάχνουμε να βρούμε».

«Ποια Σελήνη; Του Δία; Του Άρη, Της Γης;»

«Της Γης, της Γης!» είπαν κι έριξαν μια νοσταλγική ματιά πίσω στο γαλαζοπράσινο πλανήτη. Τους φάνηκε μόνη κι έρημη χωρίς τη φιλενάδα της. Δεν ήξεραν ότι η Γη δε χολόσκαγε πολύ για το χαμένο δορυφόρο της. Την έκαιγαν άλλα, πιο πιεστικά προβλήματα, κυρίως οι άνθρωποι, που της είχαν κάνει τη μούρη ρημαδιό με τη ρύπανση και τις γεωτρήσεις.

«Αυτή τη Σελήνη καλύτερα ξεχάστε την. Και το καλό που σας θέλω, γυρίστε σούμπιτοι στον πλανήτη σας γιατί κυκλοφορούν αλήτες αστεροειδείς και θα πάθετε καμιά μετωπική».

Το ερωτευμένο ζευγάρι συνέχισε όμως, μέχρι που πέρασε τα διόδια του ηλιακού συστήματος και μπήκε στα μέρη της Ανδρομέδας.

«Βίζα έχετε;» τους ρώτησε ένας πλανήτης στην είσοδο.

«Δέκα ρουφηχτά φιλιά από τον καθένα κι όποιον απ' τους δυο μας θέλεις για τα περαιτέρω», είπε ο Έιβιντ. Ευτυχώς που οι ερωτικές τους χάρες είχαν πέραση σε όλο το σύμπαν, κι έτσι μπήκαν. Τον ρώτησαν κιόλας για τη Σελήνη, μα δεν ήξερε τίποτα για την τύχη της. Ρώτησαν κι έναν περαστικό κομήτη.

«Μα, απ' όσο ξέρω, εκείνο το φεγγαράκι ήταν χάρτινο... Αν με πιστεύατε λιγάκι θα πηγαίνατε στον Αλντεμπαράν, που έχει χαρτοπωλείο. Παραγγείλτε άλλο εκεί».

Κίνησαν λοιπόν για τον Αλντεμπαράν κι εκεί με χαρά μεγάλη μάθανε πως ήταν ανυπόστατες οι φήμες ότι το φεγγαράκι τους ήταν χάρτινο – ή μπλε ή χρυσό, εδώ που τα λέμε. Είχαν όμως κι ένα κακό μαντάτο: Αν ήθελαν πραγματικά να μάθουν τι απέγινε η Σελήνη τους, έπρεπε να φτάσουν στα όρια του σύμπαντος· απ' όπου ποτέ κανείς δεν ξαναγυρνά.

Η Καίτη και ο Έιβιντ σφιχταγκαλιαστήκαν, κεράστηκαν αγάπη και αποφάσισαν ν' αποτολμήσουν το στερνό αυτό γαλαξιακό ταξίδι.

Μετά από πολλά φιλιά δρόμο έφτασαν στα όρια του σύμπαντος. Δεν ήταν και τόσο μακριά τελικά. Προς μεγάλη τους έκπληξη έπεσαν πάνω σ' έναν τεράστιο καθρέφτη.

«Τι `ναι τούτο;» απόρησαν.

«Α, αυτό;» τους απάντησε ένας χαμένος, αχρηστεμένος γήινος δορυφόρος που επέπλεε στη γειτονιά. «Δεν ξέρετε ότι οι καθρέφτες μεγαλώνουν το χώρο; Ε λοιπόν,

οι πλανήτες έχουν βάλει καθρέφτες γύρω γύρω στο σύμπαν για ν' αντανακλάται και να φαντάζει άπειρο. Δίνει άλλη αίσθηση στο χώρο, δε βρίσκετε; Εγώ το έμαθα από την πρώτη μου αποστολή, αλλά δεν το αναμεταδίδω στη Γη, γιατί θα μείνει πολύς κοσμάκης άνεργος. Άλλωστε περιμένω να μου στείλουν τ' αδερφάκια μου εδώ».

«Με το καλό να τα δεχτείς», είπε η Καίτη. «Δε μου λες, πονηρέ δορυφορούλη: Μήπως είδες πουθενά τη Σελήνη μας;»

«Αχ, δύσμοιρα πατριωτάκια... Η Σελήνη αυτή τη στιγμή πλατσουρίζει στα στομαχικά υγρά της Μαύρης Τρύπας. Πιστέψτε με, το τελευταίο πράγμα που θέλετε είναι να συναντήσετε τη Μαύρη Τρύπα».

«Δε φοβόμαστε μαύρες τρύπες εμείς! Είμαστε μαθημένοι σε ελληνικές δημόσιες υπηρεσίες και τίποτα δε μας σκιάζει! Μόνο πες μας πού θα τη βρούμε».

«Όπως αγαπάτε. Η Μαύρη Τρύπα συχνάζει σ' ένα κακόφημο μπαρ, τον Αρκτούρο, στον αστερισμό του Βώτη».

Κουρασμένοι, μα όχι ηττημένοι, οι δυο εραστές ναύλωσαν έναν αστεροειδή, πληρώνοντας πάλι σε είδος, και έφτασαν στο μπαρ. Ήταν σκοτεινό και βρόμικο, γεμάτο αστρόσκονη. Μέσα βρήκαν τη Μαύρη Τρύπα να μπεκροπίνει μονάχη της.

«Καλησπέρα σας», είπαν ευγενικά. «Εσείς είστε η Μαύρη Τρύπα;»

«Εγώ είμαι, που να μην έσωνα. Και τι σας μέλει εσάς

ποια είμαι εγώ, πού πάω, τι ζητάω; Εδώ δε νοιάστηκαν οι συγγενείς μου, το Σκοτάδι, το πρώτο μου ξαδέρφι».

«Μερικές φορές οι συγγενείς κάνουν μεγαλύτερο κακό κι από ξένους», είπε ο Έιβιντ. «Ξέρουν καλύτερα πού να σε χτυπήσουν».

«Πες το ψέματα». Η Μαύρη Τρύπα κοίταξε το γήινο ζευγάρι με συμπάθεια και τα μάτια της χαμογέλασαν αμυδρά. Επιτέλους κάποιος την πλησίαζε και της έλεγε δυο κουβέντες. «Αχ, δεν έχω στους τρίδυμους ήλιους του Ιδαλγκώ μοίρα», κλαψούρισε μεθυσμένη. «Πείτε μου όμως τι σας φέρνει στην εσχατιά του κόσμου;»

«Ξέρετε, εμείς ήρθαμε εδώ καβάλα στην αγάπη. Αγάπη μεταξύ μας κι αγάπη για ένα φεγγάρι. Το οποίο μάθαμε ότι το κατάπιατε. Μήπως θα σας ήταν εύκολο να μας το δώσετε πίσω;»

Μεμιάς η όψη της Μαύρης Τρύπας άλλαξε κι έγινε φοβερή σαν συμπυκνωμένος θάνατος. Τα μάτια της στένεψαν όλο οργή κι άνοιξε την απύθμενη τάφρο που 'χε για στόμα, έτοιμη να καταπιεί το γήινο ζευγάρι. Ο Έιβιντ κι η Καίτη αγκαλιάστηκαν κι ετοιμάστηκαν να χαθούν, μα άδικα περίμεναν. Όταν ξανάνοιξαν τα μάτια είδαν τη Μαύρη Τρύπα να κλαίει με μαύρο δάκρυ.

«Κανείς δε μ' αγαπά εμένα. Κι εγώ που νόμιζα ότι μου μιλήσατε επειδή σας γυάλισα... τι αφελής που είμαι! Να με κατσαδιάσετε ήρθατε κι εσείς, όπως όλοι. Σταμάτα να τρως, κοίτα πώς έχεις γίνει, τον περίδρομο έχεις κατεβάσει, σταμάτα να χώνεις στο στόμα σου ό,τι

βρεις... Αναρωτήθηκε ποτέ κανείς σας μήπως τρώω τόσο πολύ επειδή με τρώει η μοναξιά; Ε; Ε;»

Η Καίτη πολύ τη λυπήθηκε κι ο Έιβιντ ακούμπησε απαλά το χέρι του κάπου στη μαυρίλα της.

«Θα 'πεφτα να σκοτωθώ, αλλά έλα που δε γίνεται· μια μαύρη τρύπα στο νερό ήταν όλες οι απόπειρες αυτοκτονίας μου. Δεν αντέχω άλλο αυτή τη ζωή, μονάχη να πορεύομαι στην απεραντοσύνη!»

«Αχ, Μαύρη Τρύπα μου», είπε ο Έιβιντ. «Δεν τα ξέραμε εμείς αυτά. Άλλα λένε για σας στη γη».

«Μήπως να προσλάβετε έναν υπεύθυνο δημόσιων σχέσεων να σας βελτιώσει το ίματζ σας;» πρότεινε η Καίτη.

«Αφού κανείς δε μ' αγαπάει. Μόνο τ' αστέρια αγαπάει ο κόσμος. Άντε, και τους μετεωρίτες – κι αυτούς μόνο αν δεν πλησιάζουν πολύ κοντά. Και το κωλοφέγγαρό σας, που σας φέγγει να περπατάτε, τάχα μου τάχα μου... τι φέγγει δηλαδή; Με κλεμμένο φως το κάνει το εφέ του. Σάμπως θαρρείτε ότι το 'φαγα απ' ευχαρίστηση; Στο λαιμό μου κάθισε, παραλίγο να πνιγώ από τις κεραίες και τους δορυφόρους. Να, πάρτε το το φεγγαράκι σας, μη σας το χρωστάω κιόλας. Θα φτιάξω κάτι πρόχειρο να φάω πιο μετά. Μόνη κι έρημη, μπουκιά δε μου κατεβαίνει. Φύγετε τώρα, προτού θυμώσω», είπε η Μαύρη Τρύπα κι έσχυψε πάνω απ' το ποτό της.

Η Καίτη κι ο Έιβιντ μάζεψαν τη Σελήνη, τη σκούπισαν απ' τα σάλια και με μια δυνατή κεφαλιά ο Έιβιντ την έστειλε πίσω στην τροχιά της. Η αποστολή τους είχε ολο-

κληρωθεί. Μπορούσαν να γυρίσουν πίσω στη μολυσμένη, μοναδική τους γη.

Μα κάτι δεν ήτανε εντάξει. Αντάλλαξαν βλέμματα σοταρισμένα σε αγάπη.

Είπε ο Έιβιντ: «Μαύρη Τρύπα, όταν ήμουνα μικρός κοιτούσα ψηλά τον ουρανό κι αναρωτιόμουν αν υπήρχε κανείς σ' όλο το σύμπαν που να νιώθει τόσο μόνος όσο εγώ. Όλος ο ουρανός καθρέφτιζε τη θλίψη μου και μου απαντούσε πως πάντα μονάχος θα 'μενα. Όσπου γνώρισα την Καίτη, στην άλλη άκρη του κόσμου. Και κοίταξα τον ουρανό και ρώτησα τ' αστέρια αν με κοροίδευαν, αν ήταν φέματα η αγάπη της, αν θα χανόταν όπως χάνονται τα πάντα. Μα έμαθα ότι όσες φορές και να χαθεί, θα 'ρθει πάλι η ώρα να φέξει».

«Κι εγώ, Μαύρη Τρύπα», είπε η Καίτη, «δεν πίστευα ότι στη γη που περπατούσα περπατούν άλλα πόδια που θα συντρόφευαν τα δικά μου βήματα. Μα τα βρήκα κι έκλαψα από χαρά και δυσπιστία. Μα επειδή τη γνώρισα την αγάπη και την έφαγα και την ήπια και τη χόρεψα και την κοιμήθηκα και την ξύπνησα—»

«Κι επειδή η αγάπη μας έφερε μέχρι εδώ, στο κατώφλι του πόνου σου, την αγάπη μας με αγάπη δώρο σου την κάνουμε. Έχουμε τόση πολλή που περισσεύει και για σένα—»

«Αλήθεια λέμε. Θα μείνουμε εδώ, να σου κάνουμε συντροφιά. Εμείς έχουμε ό,τι χρειαζόμαστε. Και στις μαύρες δίπλες σου απαλά θα ξαπλώσουμε για να ερωτευτούμε».

Η Μαύρη Τρύπα σήκωσε τα υγρά της μάτια και τους κοίταξε με φόβο κι ελπίδα μαζί. Και στους μαύρους κύκλους των ματιών της έλαμψαν άξαφνα δυο μικρά, τόσο δα, μαύρα δάκρυα. Ήταν δάκρυα χαράς.

Κι όσοι ξέρουν καλύτερα τα χρώματα να διακρίνουν, θα έβλεπαν ότι τα μαύρα δάκρυα της Μαύρης Τρύπας ήταν για την ακρίβεια ανθρακί.

παραπόνοο παραμιά

Η Ελένη και ο Χουσεΐν κυνηγιούνται στην πλατεία. Τα ξεφωνητά τους μπλέκονται στα πράσινα φορέματα των δέντρων, στη συμπαγή σιωπή των γερόντων που κατοικούν στα παγκάκια. Το σιντριβάνι, από καιρό νεκρό, μαζεύει φύλλα και σκουπίδια και γίνεται σκηνή για να στηθούν παιχνίδια και περιπέτειες – το χείλος του μια νησίδα, ένα αεροπλάνο, το σπιτικό μας, παίζουμε μαγαζιά;

Η Ελένη ορμά μπροστά μ' όλη τη φούρια που της επιτρέπουν τα οχτάχρονα πόδια της. Ο Χουσεΐν, μπροστά της, κάνει τη μέση του τόξο σε μια ύστατη προσπάθεια να παρεισφρήσει κι άλλος αέρας ανάμεσα στην πλάτη του και τα δάχτυλά της, που σκίζουν τον αέρα έτοιμα να γραπώσουν. Η Ελένη σκοντάφτει, πέφτει. Τα γόνατα κι οι παλάμες της φιλούν τις πλάκες της πλατείας. Το πέσιμο κουδουνίζει στο κεφάλι της σαν κοτρώνα μέσα σε τενεκέ. Αυτόματα δάκρυα συνωστίζονται πίσω από τα μάτια, έτοιμα να ξεχυθούν και να ξεπλύνουν χώματα, αίματα και πόνο.

Η Ελένη, πεσμένη στα πλακάκια της πλατείας, ανακάθε-

ται και κοιτάζει τα ματωμένα χέρια της. Ο Χουσεΐν σταματά το κυνηγητό κι έρχεται και κάθεται ανακούρκουδα πλάι της. Δε μιλούν. Κοιτάνε τις παλάμες της, όπου ζωγραφίζεται ένας ανεξερεύνητος χάρτης από αιματηρά νησάκια και γδαρμένες χερσονήσους, το αρχιπέλαγος του πόνου.

Εκεί, μες σ' αυτό το πέλαγος, στα δυτικά της μεγάλης πληγής με τα γυμνά όρη από πετραδάκια που 'χουν χωθεί ανάμεσα στη ζεστή της σάρκα και το σκισμένο δέρμα, και ελαφρώς ανατολικότερα απ' το μακρύ ύφαλο μιας γρατζουνιάς, εκεί υπάρχει ένα νησάκι, μια πληγή ίσαμε σταγόνα σάλιου, μια μικρή πληγή, μια κηλίδα αίμα στρογγυλή κι ακόμα λαμπερή και άσπιλη.

Στο νησάκι αυτό κατοικεί ένας λαός, οι Πονετοί. Το νησί είναι μικρό και δεν μπορεί να θρέψει πολύ κόσμο. Μα κι οι Πονετοί δεν είναι πολυάριθμοι, λίγες ψυχές ριγμένες σ' ένα βράχο στη μέση μιας μεγάλης απόρευτης ροζ θάλασσας, όπου κανένα πλεύσιμο δεν πλέει και κανείς δεν κολυμπά. Το νησί του Πόνου είναι εξίσου απομονωμένο όσο κάθε άνθρωπος, απροσπέλαστο μέχρις ότου έρθει ο πόνος να χτυπήσει την πόρτα.

Ας μιλήσουμε για τους ένδοξους Πονετούς, τους θαρραλέους λιγοστούς νησιώτες που ζουν και πεθαίνουν σ' ένα κόσμο κόκκινο και κοκκινωπό – ή ροζ τις μέρες τις μουντές. Λαός θαρραλέος γιατί ζει χάρη και ενάντια στον πόνο. Μες στον πόνο. Παρά τον πόνο.

Το μοναδικό λιμάνι του Πόνου λέγεται Πληγή, ένα μικρό φαροχώρι, μια ντουζίνα οικογένειες σπαρμένες

γύρω απ' το φυσικό λιμάνι. Η επικοινωνία με τον υπόλοιπο κόσμο είναι αραιή και αβάσιμη – ποτέ δεν ξέρεις πότε θα 'ρθει το πλοίο, ένα σαπιοκάραβο που κάθε φορά αλλάζει κι όνομα.

Μα για να δω καλύτερα... Αν δε με γελούν τα μάτια μου, σαν να βλέπω το πλεούμενο της συμφοράς να καταπλέει, μια μεταλλική κουκκίδα στο ροζ ορίζοντα. Θα 'χουμε μουσαφίρηδες, θα ξανανιώσει ο ερημωμένος τόπος μας! Τραβώ την κουρτίνα και ροβολώ τις σκάλες ως το στενό καντούνι που οδηγεί απ' το χαμόσπιτό μου στο λιμάνι.

Όλοι οι κάτοικοι έχουν ήδη προσέξει το καράβι κι έχουν κατέβει στο λιμάνι. Καθώς σιμώνει ξεχωρίζει στην πλώρη τ' όνομά του: *Ατύχημα*. Στεκόμαστε στην προκυμαία και περιμένουμε να δούμε τι μας φέρνει απ' τον έξω, εξωπραγματικό κόσμο.

«Με λένε Άου. Γεννήθηκα πριν από λίγα λεπτά. Από δω ο Άουτς, η Αχ κι ο Ωχ».

Έτσι μας συστήθηκε η καινούρια συγχωριανή μας. Τους καλωσορίσαμε γεμάτοι χαρά. Τέσσερις καινούριες φυχές θα μας κρατούσαν συντροφιά μες στη μοναξιά μας – για όσο καιρό θα ζούσανε, βέβαια.

Τους νόφερτους τους ανέλαβε ο Ουτς κι η Αϊαϊάι, οι πρεσβύτεροι του τόπου μας. Η Αϊαϊάι, το 'βλεπες, δε θα ζούσε για πολύ ακόμα. Η μορφή της ξεθώριαζε μέρα με τη μέρα, και σύντομα θα 'φτανε στιγμή που θα μας

άφηνε χρόνους. Το δικό μας το νησί δεν είχε ακόμη μόνιμους κατοίκους, κι ίσως να μην αποκτούσε ποτέ, αν κι αυτό ήταν σχετικά σπάνιο.

«Άου, για έλα δω», με φώναξε η Αϊαϊάι. Ήμουν κι εγώ συνονόματη με τη νιόφερτη.

«Έλα να βοηθήσεις να τακτοποιήσουμε τους φίλους μας. Πρέπει να μάθεις και τις διαδικασίες πια, σε λίγο καιρό θ' αναλάβεις εσύ».

Δεν το 'χα σκεφτεί πρωτύτερα. Ξαφνιάστηκα. Πράγματι μετά την Αϊαϊάι και τον Ουτς παλιότεροι κάτοικοι του νησιού ήμουν εγώ κι ο Όι. Γέμισα θλίψη στη σκέψη ότι θα χανόταν η καλή μας Αϊαϊάι. Μα αυτό είν' το ριζικό μας σε τούτο δω τον τόπο. Γεννιόμαστε βίαια. Ερχόμαστε να κατοικήσουμε σ' αυτό το νησί του Πόνου και ζούμε μέχρι να περάσει ο πόνος, να κλείσει η πληγή, να φύγουν τα σημάδια. Και τότε πεθαίνουμε, ξεχνιόμαστε, είναι σαν να μην υπήρξαμε. Ελάχιστοι μονάχα από μας ζούμε για πάντα, οι Χρόνιοι, μα σπάνια γεννιούνται τέτοιοι. Σε τούτο δω το νησί δεν έχουν ακόμη γεννηθεί Χρόνιοι, πράγμα αναμενόμενο, αφού το νησί δεν έχει ακόμα κλείσει ούτε οχτώ χρόνια ζωής.

Σύμφωνα με τους θρύλους της φυλής μας, ο πρώτος κάτοικος ήταν ο Ουά, που έζησε μονάχα τρεις μέρες. Το πλοίο που τον έφερε λεγόταν *Κολικός*. Λένε μάλιστα ότι ο *Κολικός* ξανάρθε άλλες τρεις φορές, μα έφερε ελάχιστους νέους κατοίκους, κι αυτούς ολιγόζωους. Η πιο μεγάλη εγκατάσταση κατοίκων ήταν τότε που 'ρθε το

καράβι Ωτίτιδα. Γέμισε το νησί ζωή. Τότε γεννήθηκα κι εγώ. Δώδεκα αδέρφια εμείς κι άλλες δυο οικογένειες. Κάμποσοι έχουνε ήδη χαθεί, πόνοι που περάσανε, πληγές που γιατρευτήκαν.

Μερικές φορές τα βράδια, ίσα πριν πλαγιάσω, εύχομαι να γεμίσει ο τόπος μου κόσμο, να μεγαλώσει το νησί, να γίνει γλέντι και γιορτή. Αν υπάρχει θεός που μας αγαπά, θα 'κανε κάτι να πάψουν τ' αναλγητικά, η μεγαλύτερη συμφορά που βρήκε ποτέ τη φάρα μας. Πόσοι και πόσοι *Πονοκέφαλοι* δεν έχουνε βουλιάξει μπρος στα μάτια μας προτού καν προσαράξουν στο νησί μας. Ααχ!

«Όχι, δε σε φώναξα, Ααχ· απλώς αναστέναξα».

Κι άλλα βράδια, όταν ο ύπνος γλιστρά σαν χέλι, κάθομαι κι αναρωτιέμαι αν όλοι οι τόποι είναι σαν τον δικό μου. Αν παντού ο κόσμος ζει τόσο λίγο, κι οι εκλεκτοί, οι Χρόνιοι, μετριούνται στα δάχτυλα του ενός χεριού. Λίγη που 'ναι η ζωή εδώ...

Θυμάμαι τη μάνα μου, θεός σχωρέσ' την, να μου διηγείται τον παλιό θρύλο για τη χώρα που βρίσκεται στον αντίποδα του Πόνου. Η χώρα κείνη, λέει, ονομάζεται Χαρά κι είναι πιο μικρή κι από τον Πόνο. Απ' αυτό κατάλαβα κι εγώ ότι είναι ψέματα η ιστορία, γιατί μικρότερο νησάκι απ' τον Πόνο δεν υπάρχει. Της το 'πα μάλιστα. Η μάνα μου όμως είπε ότι υπάρχουν κι άλλοι Πόνοι, μεγαλύτεροι απ' τον δικό μας, και να μη νομίζω ότι όλο το σύμπαν είναι μονάχα αυτό που θεωρώ εγώ με τα μάτια μου.

Ο θρύλος λέει ότι η Χαρά είναι ακόμη πιο μικρή, αλλά σπάνια υπάρχουν κάτι απέραντα νησιά, που τα λένε κι αυτά Χαρά και διαρκούν καιρό πολύ, κάποια μάλιστα για πάντα. Κι είναι τόσο φωτεινά και πανώρια, που φωτάνε όλο τον κόσμο γύρω τους. Η λάμψη τους φτάνει σπάνια ακόμη και μέχρι τα δικά μας μέρη, μα για μας είναι όλεθρος μεγάλος, γιατί σαν λάμψει η μεγάλη η Χαρά, αφανίζονται ένα σωρό Πονετοί μεμιάς, κι άλλοι περισσότεροι ξεθωριάζουν και γίνονται φαντάσματα.

Μου τα διηγίontan τούτα η μάνα μου όταν ήμουνα μικρή, και με καθησύχαζαν κι ας μην την πίστευα. Από τότε που γεννήθηκα είχα ανάγκη για καθησύχασμα, γιατί ήξερα, ήδη από τότε, πως μια μέρα θα πέθαινε η μάνα μου και θα 'χανα κι όλα τα αδέρφια μου, όλους όσους αγαπώ και θ' αγαπήσω. Μια μέρα θα πέθαινα κι εγώ. Το ξέρεις απ' την αρχή αν θα είσαι Χρόνιος Πονετός ή όχι.

Η μάνα μου ήξερε κι άλλα παραμύθια για τη Χαρά και τους Χαρωπούς και μας τα 'λεγε τα βράδια για να καθόμαστε ήσυχα. Η Χαρά, λέει, έχει πολλά λιμάνια, αν και σπάνια έρχονται καράβια. Το μεγαλύτερο λιμάνι το λένε Γέλιο, αλλά υπάρχει και το Χαμόγελο και μερικά ακόμα, που δε θα θυμάμαι πια. Τα καράβια που έρχονται έχουνε χαζά ονόματα όπως *Καλά Νέα*, *Πλάκα*, *Γιορτή* κι άλλα τέτοια παλαβά.

Υπάρχουν και στη Χαρά Χρόνιοι κάτοικοι, μα τους λένε αλλιώς: Αξέχαστες. Οι Αξέχαστες Χαρές —όπως ονομάζονται— ζούνε, λέει, για πάντα, μα κατοικούν μόνο στα με-

γάλα τα νησιά, σ' αυτά που λάμπουν. Μικρή, θυμάμαι πόσο πολύ φοβόμουν τις Αξέχαστες Χαρές, τους φοβερούς μπαμπούλες που άστραφταν και σκότωναν τους συντοπίτες μου. Τώρα πια δεν τις φοβάμαι, γιατί ξέρω πως δεν υπάρχουν. Εγώ τουλάχιστον δεν έχω δει καμία όσο ζω...

«Άου, θα 'ρθεις ή όχι;» ξαναφωνάζει προστακτικά η Αϊαΐα κι εγώ πετάγομαι.

Είχα αφαιρεθεί. Τι έχω πάθει τελευταία κι όλο το παρελθόν αναπολώ; Λες να φτάνει κι η δική μου ώρα; Καλά θα κάνω να 'χω το μυαλό μου εδώ και τώρα, γιατί δεν ξέρω για πόσο καιρό ακόμη θα είμαι εδώ και τώρα. Ας πάω τώρα να βοηθήσω τους νιόφερτους, να μου πούνε νέα από τον έξω κόσμος, πώς έγινε και φτάσανε εδώ μ' αυτό το σαπιοκάραβο, τ' Ατύχημα.

Η Ελένη είναι στην κουζίνα του σπιτιού, σκαρφαλωμένη πάνω στην καρέκλα. Ο Χουσεΐν στέκεται δίπλα της αμίλητος και συνεσταλμένος. Φοβάται μην τον μαλώσει η μητέρα της Ελένης ως ηθικό αυτουργό για το ατύχημα της κόρης της. Η μητέρα της φέρνει λευκοπλάστες και ιώδιο ν' απολυμάνει τις πληγές της φιλενάδας του.

«Άου,μανούλα μου, πονάω!»

«Σώπα, δεν είναι τίποτα. Λίγες γρατζουνιές έχεις μόνο».

«Αχ! Πρόσεχε μαμά, μην το πιάνεις δυνατά!»

«Κάτσε να τ' απολυμάνω, σε παρακαλώ. Μην κουνιέσαι!»

Η Ελένη στριφογυρίζει στην καρέκλα όσο η μητέρα της της βάζει ιώδιο. Ο Χουσεΐν δε θέλει να κοιτά· είναι σαν να πονάει κι αυτός μαζί με την Ελένη.

«Άουτς, μαμά πονάω! Σταμάτα, σταμάτα, σταμάτα!» Πάει να τραβήξει το χέρι της. Η μητέρα της το κρατά γερά.

«Δεν έχεις να πας πουθενά μέχρι να τελειώσω. Ένα λεπτάκι ακόμη, να το σκουπίσω και να βάλω το χανσαπλάστ. Κάτσε, παιδί μου... να, τελειώσαμε. Πονάς τώρα;»

«Λιγάκι», απαντά η Ελένη.

«Πουθενά αλλού πονάς εκτός απ' τα χέρια σου;»

«Όχι».

«Εδώ;» λέει η μητέρα της και πιέζει το γόνατο της Ελένης, όπου έχει ήδη ζωγραφιστεί μια μικρή μελανιά.

«Ωχ!»

«Δεν είναι τίποτα, θα σου περάσει. Άντε, τραβάτε τώρα στο δωμάτιό σου και ήσυχα. Χουσεΐν, δε θέλω ν' ακούσω φωνές».

Ο Χουσεΐν φελλίζει την υπακοή του και ακολουθεί την Ελένη, που ήδη έχει φύγει από την κουζίνα. Θα παίξουν βόλους πάνω στη μοκέτα, από τα αγαπημένα παιχνίδια εσωτερικού χώρου.

Ο Ωχ έζησε περίπου δυο βδομάδες, όσο δηλαδή πήρε να περάσει η μελανιά της Ελένης. Ο Άουτς κι η Αχ πέθαναν μέσα σε δυο μέρες – οι γρατζουνιές της ήταν επιπόλαιες.

Η Άου, εκεί που είχε μπει το χαλικάκι μες στο πετσί της, έζησε περισσότερο απ' όλους, περισσότερο κι από την Αϊαΐάι και τον Ουτς. Για περίπου τρεισήμισι βδομάδες την πονούσε την Ελένη αυτό το σημείο στην παλάμη της. Σιγά σιγά όμως πέρασε κι αυτό. Όπως περνάνε σχεδόν όλα. Και μένουν μόνο...

... ξέρετε σε ποιο νησί κατοικείτε.

η όχι καλή πριγκίπισσα

1.

Μια φορά κι έναν καιρό, υπήρχε ένα βασίλειο, το οποίο ήταν ξακουστό για την καλοσύνη που χαρακτήριζε όλους τους κατοίκους του. Ο εξαιρετικά καλός βασιλιάς τους είχε μια πολύ καλή γυναίκα και κάμποσους αρκετά καλούς γιους (τρεις, εφτά, δώδεκα ή κάποιον άλλο συμβολικό αριθμό). Είχε όμως και μια κόρη που δεν ήταν τόσο καλή. Όχι πως ήταν κακιά (άλλο πράγμα να είσαι όχι καλή κι άλλο να είσαι σκύλα του κερατά). απλώς δεν της έβγαινε τόσο αυθόρμητα όλη αυτή η καλοσύνη. Η οικογένειά της την αγαπούσε βέβαια, αφού ήταν όλοι τους τόσο καλοί, αλλά η ίδια τρωγόταν με τον εαυτό της, ησυχασμό δεν είχε, έφαχνε και ψαχνόταν.

Η όχι τόσο καλή πριγκίπισσα, της οποίας παρεμπιπτόντως το όνομα ήταν φυσικά πριγκιπικό και το λέμε τώρα για να σταματήσουμε να την αποκαλούμε μ' αυτό το σιδηρόδρομο λέξεων, λεγόταν Αμαριόρια. Το όνομα ήταν αρχαιοπινές και η ετυμολογία του χανόταν στα βάθη των αιώνων. Ωστόσο πάντα υπάρχουν κάποιοι που

πιστεύουν ότι τα ξέρουν όλα, κι έτσι είχαν βγει αρκετές θεωρίες για το τι σήμαινε. Σύμφωνα με μερικούς σήμαινε *Εκείνη που δεν έχει όρια*. Σύμφωνα με άλλους σήμαινε *Το νερό κυλά καθαρό από την πηγή, αλλά μολύνεται από τη στάμνα* – ρητό που είχε συμπυκνωθεί στ' όνομά της επειδή δεν μπορούσαν να το πουν έμμετρα.

Όπως και να 'χει, η Αμαριόρια είχε επηρεαστεί από τους ορισμούς που της είχαν δοθεί, πόσο μάλλον από τα πρότυπα συμπεριφοράς των δικών της, για να μη μιλήσουμε για τα πρότυπα που της είχαν ενσταλαχτεί από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και τ' αναρίθμητα λάιφσταϊλ περιοδικά που κυκλοφορούσαν, δυστυχώς, ελεύθερα σε τούτο το σχετικά ευτυχημένο βασίλειο. Αφού η ίδια ήταν όχι τόσο καλή, και τα πρότυπα με τα οποία είχε γαλουχηθεί ήταν όλα τους βασισμένα στην έννοια της καλοσύνης, ήταν αναπόφευκτο κάποια στιγμή ν' αρχίσει να νιώθει ότι κάτι δεν πήγαινε καλά, κάποια κομμάτια δεν ταίριαζαν στο 5.000 κομμάτια παζλ της ζωής, ότι άλλα ένιωθε αυτή, άλλα ο κόσμος όλος.

Νιώθοντας πολύ μόνη και διαφορετική, η όχι καλή περιγκίπισσα επιδόθηκε από μικρή ηλικία σε πιο μοναχικές ασχολίες, π.χ. ζωγραφική και τουμπελέκι, ποίηση και τάτσι, άρπα και ανάλυση ονείρων. Για ορισμένα από αυτά τα ενδιαφέροντά της, οι γονείς της τής έκαναν ιδιαίτερα. Επειδή όμως είχαν κι άλλα παιδιά που έπρεπε να μορφωθούν, για κάποια μαθήματα την έστελναν σε φροντι-

στήριο. Το πιο κοντινό τύχαινε να είναι ένα Κέντρο Ολιστικής Προσέγγισης του Ανθρώπινου Δυναμικού, γνωστό ως ΚΟΠΑΔ, κι εκεί η Αμαριόρια μαθήτευσε κοντά σ' ένα δύο πολύ σοφούς ανθρώπους, αλλά και σε αρκετούς απλά παράξενους ανθρώπους. Πολλά απ' όσα έμαθε της φάνηκαν πολύ χρήσιμα πιο κάτω στο παραμύθι, αλλά πάντα ευχόταν να είχε μάθει κιθάρα αντί για άρπα, γιατί άλλο ν' αρπάζεις την κιθάρα σου και να τρέχεις στην παραλία να παίξεις μουσική με την παρέα σου, κι άλλο να φορτώνεσαι πενήντα κιλά άρπας παραμάσχαλα και να ροβολάς το στενό σου.

Η Αμαριόρια δεν ήταν ακριβώς δυστυχημένη· τι τα μαθήματά της, τι να παίξει κι αυτή σαν παιδί, τι να μαλλιοτραβηχτεί λιγάκι με πέντ' έξι απ' τους αδερφούς της για το τι έγινε το πιστολάκι / το βιβλίο που άφησα πάνω στο τραπέζι / μια μικρή μαύρη ατζέντα με σχέδια, την είδες; Όχι, το κορίτσι ήταν ευτυχισμένο σε γενικές γραμμές· ήταν κι όλη αυτή η καλοσύνη γύρω του. Αλλά ο σπόρος της ανησυχίας φύτρωνε μέσα της και κάποια στιγμή έβγαλε τα πρώτα δειλά φύλλα και σιγά το δέντρο της γνώσης ρίζωσε για τα καλά μέσα της κι ήθελε συνεχές πότισμα.

Η Αμαριόρια ένιωθε από μικρή την ανάγκη να ξέρει, να μάθει τι κρύβεται από πίσω. Οι καλοί γονείς της, οι καλοί αδερφοί της κι όλοι οι άλλοι καλοί άνθρωποι που ζούσαν σ' αυτό το βασίλειο δεν καταλάβαιναν την ανάγκη της, διότι αν είσαι γνήσια καλός ξέρεις ότι η καλοσύνη που

νιώθεις μέσα σου και που εφαρμόζεις έμπρακτα προς τα έξω αρκεί, και δεν ψάχνεις παραέξω.

Η Αμαριόρια συνέχισε να ψάχνει τι κρύβεται από πίσω (σκόνη και χνούδια συνήθως). Άρχισε να πειραματίζεται με ιδέες και θεωρίες και σκέψεις και φιλοσοφίες, από τα βάθη των αιώνων και φρεσκοχτεσινά, κι όντως βρήκε αρκετά μαργαριτάρια μα περισσότερους χοίρους. Μα τα μαργαριτάρια δεν έφταναν ούτε για βραχιόλι. Κι ήξερε, με τη σιγουριά που νιώθουν όλες οι ηρωίδες των παραμυθιών, ότι τα υπόλοιπα έπρεπε να τα βρει μόνη της (όπως και την πετονιά να τα δέσει, αλλά εκείνη θα την έπαιρνε από το ψιλικατζίδικο). Αυτό το μαργαριταρένιο βραχιόλι θα ήταν η δύναμή της, η βάση πάνω στην οποία θα θεμελιώνε τη ζωή της.

Μετά από χρόνια προσπάθειας ν' απαρνηθεί την ανήσυχη φύση της και να ενταχτεί στο καλό κοινωνικό σύνολο, έφτασε ο κόμπος στο χτένι – ή μάλλον το χτένι στον κόμπο, γιατί είναι το χτένι που μετακινείται και όχι ο κόμπος, εκτός εάν είναι ένας μετακινούμενος κόμπος, οπότε αντιμετωπίζεις πολύ σοβαρότερα προβλήματα από απλώς μπερδεμένα μαλλιά. Ένα πρωί άνοιξε την ντουλάπα στο πίσω χολ για να βρει το τουμπελέκι της και της έπεσαν στο κεφάλι δεκαπέντε κούτες γεμάτες καλοσύνη. Για κάποιο ανεξήγητο λόγο η Αμαριόρια θεώρησε αυτό το συμβάν οιωνό και πήρε τη μεγάλη απόφαση να φύγει και να γλυτώσει από την αδράνεια που μερικά πρωινά την ένιωθε να τυλίγεται γύρω από το

λαιμό της και να της μουδιάζει τα άκρα (ο οικογενειακός γιατρός είπε ότι ήταν αβιταμίνωση εξαιτίας κακής διατροφής, αλλά τέλος πάντων).

Πήγε στο δωμάτιό της κι ετοίμασε τα πράγματά της. Ήξερε ότι έπρεπε να πάρει μαζί της τα απολύτως απαραίτητα, διότι ένα τέτοιο ταξίδι απαιτούσε ελευθερία κινήσεων και σκέψης, δίχως παραπανίσιο βάρος, συναισθηματικό ή απ' αυτό που σηκώνεις και σε πονάει η μέση σου. Για την άρπα δε συζητιόταν ούτως ή άλλως. Το τουμπελέκι όμως θα το έπαιρνε, κατά κάποιο τρόπο αυτό την είχε κινητοποιήσει να κάνει το μεγάλο βήμα. Πήρε επίσης τα γυαλιά ηλίου της, γιατί ήταν ενημερωμένη για τους κινδύνους, χοντρό σχοινί (πάντα είναι χρήσιμο), ένα δυο αγαπημένα βιβλία, ταμπόν, ιώδιο, μπόλικη σοκολάτα για όταν νιώθει φιλοκατάθλιψη, χαρτί και μολύβι και φωτογραφική μηχανή. Χρήματα δεν πήρε για δύο λόγους: ένα, δεν ταίριαζε στους άγραφους κανόνες που διέπουν τα παραμύθια. Δύο, δεν είχε. Πήρε ωστόσο την κάρτα που βεβαίωνε ότι ήταν εγκεκριμένη πριγκίπισσα. Η κάρτα της επέτρεπε να έχει πίστωση στα περισσότερα καταστήματα και εστιατόρια. Τα παραμύθια δεν έχουν άγραφους κανόνες για τέτοιες κάρτες.

Πήρε ύστερα τηλέφωνο στο σταθμό των τρένων και ρώτησε πότε φεύγει το τρένο για το Φρμπολσεάοις. Ο άνθρωπος, φυσικά, δεν την κατάλαβε κι εκείνη το επανέλαβε – λίγο αλλαγμένο γιατί δε θυμόταν τι μπουρδα είχε πει. Εκείνος την ξαναρώτησε, εκείνη του το ξανάπε.

Την τρίτη φορά τής είπε μια τυχαία ώρα για να την ξεφορτωθεί, την άναρθρη. Η Αμαριόρια ήξερε τι έκανε. Αφού το ταξίδι που επιχειρούσε να ξεκινήσει δε βασιζόταν παρά μόνο σε μια ανεξήγητη εσωτερική ανησυχία, και μερικά καρούμπαλα στο κεφάλι, ένιωθε ότι έπρεπε να επιτρέψει στον παράγοντα τύχη να παίξει το ρόλο που του άρμοζε και να την καθοδηγήσει εκεί που έμελλε να πάει. Κι έτσι, ανέφερε έναν ανύπαρκτο προορισμό στο δυστυχέ υπάλληλο, ελπίζοντας να λάβει μια οποιαδήποτε ώρα αναχώρησης.

Της πήρε μέχρι τις δύο το μεσημέρι να μαζέψει τα πράγματά της κι έτσι ο αποχαιρετισμός σε όλα όσα είχε γνωρίσει, αγαπήσει και σιχαθεί στη ζωή της ήταν σύντομος και δίχως συναισθηματισμούς. Είναι δύσκολο να είσαι συναισθηματική όταν τρέχεις σαν παλαβή μ' ένα σακίδιο στην πλάτη να προλάβεις το τρένο. Η Αμαριόρια ξεκίνησε το ταξίδι της.

2.

Μες στη φούρια της να προφτάσει, η Αμαριόρια δεν είχε χρόνο να μάθει πού κατευθυνόταν το τρένο στο οποίο είχε επιβιβαστεί. Ταξίδευε πραγματικά στα τυφλά κι αυτό την ενθουσίαζε και την τρόμαζε λιγάκι. Δεν ήταν συνηθισμένη να ζει έτσι παρορμητικά. Μολονότι ήταν όχι τόσο καλή και μολυσμένη με τον ιό της διερεύνησης από τα μικράτα της, όλες οι ενέργειές της ήταν καλά προμε-

λετημένες και διεξοδικά αναλυμένες. Ο παρορμητισμός δεν κατείχε περίοπτη θέση ανάμεσα στ' άλλα μπιμπελό του χαρακτήρα της στο ράφι πάνω από το τζάκι της ιδιοσυγκρασίας της.

Καθώς το τρένο έφευγε από το σταθμό άρχισαν να τη βασανίζουν οι ενδοιασμοί για το παράτολμο επιχείρημά της; Μήπως παραείχε διαβάσει Καστανιέντα σε τρυφερή ηλικία; Μήπως έπρεπε να επιστρέψει εκεί που όλα ήταν γνώριμα και ασφαλή; Εξάλλου όφειλε να ομολογήσει ότι η ζωή της ήταν από πολύ καλή έως ουδέτερη – ίσως μόνο λίγο ανιαρή, ειδικά τις Κυριακές τα απογεύματα. Δεν είχε λόγο να παραπονεθεί στα σοβαρά. Οι γονείς της τής είχαν δημιουργήσει μόνο τα απολύτως απαραίτητα ψυχολογικά τραύματα. Γιατί άραγε να σηκωθεί να φύγει;

Το ερώτημα αυτό μένει αναπάντητο για πολλούς ανθρώπους που ψάχνουν να κατανοήσουν τι τους κινεί, γιατί πράττουν όπως πράττουν, όταν πράττουν. Είναι αναμφισβήτητα περίπλοκο και σύνθετο ερώτημα, κι όσες βρίσκουν κάποια απάντηση σπάνια νιώθουν απολύτως βέβαιες ότι η απάντηση είναι η σωστή και όχι κάποια θεωρία που ταιριάζει στις περιστάσεις. Όλα αυτά πέρασαν από το νου της Αμαριόρια καθώς κοιτούσε έξω από το παράθυρο το τοπίο, που κάλπαζε προς την αντίθετη κατεύθυνση. Μετά ήρθε το καροτσάκι με τα σάντουιτς και τους καφέδες, κι η Αμαριόρια ξέχασε τι σκεφτόταν. Το ερώτημα έμεινε να αιωρείται αναπάντητο στο βαγόνι, ελπίζοντας η Αμαριόρια να επιστρέψει στον ειρμό των

σκέψεών της, αλλά εκείνη είχε αφιερωθεί σ' ένα σάντουιτς με τυρί και σαλάμι. Το ερώτημα περίμενε για λίγο, αλλά τελικά βαρέθηκε και πήγε να βασανίσει κάποιον άλλον, πιο δεκτικό του. Τελικά, η Αμαριόρια δεν έφτασε ποτέ εκεί που δεν ήξερε πού, διότι το τρένο έπαθε βλάβη και σταμάτησε κάπου όπου είχε δέντρα από τη μια μεριά και δέντρα από την άλλη μεριά. Πολλά δέντρα δηλαδή. Μπορεί να ήταν και δάσος. Η Αμαριόρια δεν κατάλαβε τίποτα· διάβαζε ένα από τα αγαπημένα της βιβλία. Όταν ξανασήκωσε το βλέμμα της από το βιβλίο το έκανε επειδή δεν έβλεπε πλέον τα γράμματα καθαρά. Κοίταξε γύρω και είδε ότι το βαγόνι ήταν άδειο. Κι ότι σκοτείνιαζε.

«Ρε, γαμώ το, τα φώτα!» μουρμούρισε και κοίταξε τριγύρω να εντοπίσει κάποιο διακοπτάκι. Ήταν ένα από τ' αγαπημένα της βιβλία κι είχε αφιερωθεί απόλυτα σ' αυτό, κι έτσι δεν είχε δώσει καμία σημασία γύρω της. Περίμενε λιγάκι μήπως ανάψουν από μόνα τους, αλλά τελικά σηκώθηκε και πήγε να βρει α) πού ήταν ο διακόπτης για τα φώτα ώστε να τελειώσει το κεφάλαιο, β) πού είχαν πάει όλοι, γ) κάτι να φάει, καθώς είχαν περάσει ώρες από εκείνο το σάντουιτς με το τυρί και το σαλάμι που είχε σταθεί αιτία να μείνει αναπάντητο το φοβερό ερώτημα.

Δεν υπήρχε ψυχή. Διέσχισε το τρένο απ' άκρη σ' άκρη—με μία ολιγόωρη στάση στο βαγκόν-ρεστοράν για να φάει κάτι—μα δε βρήκε κανέναν. Ακόμα και το ερώτημα

είχε γίνει άφαντο. Θα μπορούσε να πανικοβληθεί, να βάλει τα κλάματα ή να περιμένει μέχρι να καταφτάσει βοήθεια. Η Αμαριόρια δεν ήταν από τους τύπους που πανικοβάλλονται εύκολα, ούτε τα κλάματα τα είχε στο τσεπάκι, κι όσο για να περιμένει, μόνο οι γνήσια καλοί ξέρουν να περιμένουν, γιατί υπομονή και καλοσύνη είναι ομοζυγωτικές δίδυμες. Η όχι τόσο καλή πριγκίπισσα αποφάσισε να δράσει – αν και δεν ήξερε πώς ακριβώς. Στο μεταξύ, επέστρεψε στο βαγκόν-ρεστοράν να φάει κι άλλο σάντουιτς.

Μέχρι να το φάει, το σούρουπο είχε πλέον μετατραπεί σε νύχτα, κι ένα πηχτό, μελανιασμένο σκοτάδι είχε εισρεύσει από τα παράθυρα του τρένου και είχε κατακαθίσει παντού. Η Αμαριόρια δε φοβήθηκε – απλά δεν έβλεπε ούτε τη μύτη της, γεγονός που ομολογουμένως σου προξενεί κάποιες δυσκολίες όταν θέλεις, ας πούμε, να κινηθείς.

«Θα μπορούσα να μείνω στο τρένο και να περιμένω την αυγή», σκέφτηκε πολύ ρεαλιστικά, σκουπίζοντας τα φίχουλα από το τραπέζι – από συνήθεια περισσότερο γιατί δεν τα έβλεπε (ήξερε όμως ότι έτρωγε τσαπατσούλικα, παρ' όλη την πριγκιπική ανατροφή της).

«Θα μπορούσα επίσης να θεωρήσω τις περιστάσεις σημαδιακές και να βγω έξω, όπου σίγουρα θα καθοδηγηθώ εκεί που μέλλω να πάω», σκέφτηκε επίσης, βασιζόμενη στην εντύπωσή της σε άλλα συστήματα λιγότερο γραμμικής σκέψης.

Τελικά επικράτησε η δεύτερη επιλογή απλά και μόνο για το λόγο ότι δε νύσταζε και βαριόταν να καθίσει να περιμένει μέχρι να την πάρει ο ύπνος. Σηκώθηκε και ψηλαφώντας τριγύρω έκανε μερικά δειλά βήματα.

«Τα καταφέρνω», είπε στον εαυτό της γεμάτη αυτοπεποίθηση. Μετά στούκαρε σε μια κλειστή πόρτα κι επέστρεψε ζαλισμένη στη θέση της για να κοιμηθεί.

Το άλλο πρωί, μόλις οι πρώτες ακτίνες του ήλιου έκαναν τσα! ανάμεσα από τα πυκνά κλαδιά, η Αμαριόρια ξύπνησε αναζωογονημένη, αλλά στην ίδια θέση που βρισκόταν και χτες – μείον το σκοτάδι, συν ένα καρούμπαλο: τι να κάνει; Σίγουρα θα έρχονταν μηχανικοί να επισκευάσουν το τρένο ή να το ρυμουλκήσουν. Μα πώς κατάφεραν να την ξεχάσουν; Είχε, βέβαια, την ικανότητα να περνά εντελώς απαρατήρητη όταν το επιθυμούσε. Αυτή την ικανότητα την ανέπτυξε και καλλιέργησε κατά τη φοίτησή της στο ΚΟΠΑΔ, διότι μαζί της φοιτούσαν ένα σωρό αλλόκοτα και ενοχλητικά παιδάκια με τα οποία δεν είχε ιδιαίτερη όρεξη να συναγελάζεται. Λόγω του όχι καλού χαρακτήρα της, απεχθανόταν να μοιράζεται τα γαριδάκια της. Ήξερε λοιπόν να γίνεται ένα με τους τοίχους, σαν υπερτροφικός χαμαιλέοντας.

Η όχι τόσο καλή πριγκίπισσά μας δρόμο κίνησε και δρόμο πήρε και μπήκε στο δάσος, ένα δάσος επιβλητικό, αλλά όχι τρομακτικό ή δυσοίωνο, εκτός βέβαια αν έχετε δει πολλά θρίλερ στη ζωή σας κι έχετε τάση προς το με-

λόδραμα. Η πορεία της δεν ήταν χωρίς εμπόδια· πολλά κλαδιά είχαν την κακή συνήθεια να φυτρώνουν υπερβολικά χαμηλά, δυσκολεύοντας το διάβα της αφού η Αμαριόρια ήταν αρκετά ψηλή και εύσωμη. Άρχισε να φοβάται ότι το δάσος ήταν εθνικός δρυμός, τελειωμό δεν είχε. Η φυσιολατρία της έδειχνε το ρεζερβουάρ άδειο. Εκεί που είχε αρχίσει ν' απελπίζεται είδε ένα άνοιγμα ανάμεσα στα δέντρα. Έτρεξε προς τα κει, όσο πιο γρήγορα της επέτρεπαν τα κλαδιά, και τι να δει;

Ένα Κλαμπ Μεντιτερανέ! Στη μέση ενός μεγάλου ξέφωτου διασπαρμένου με καλλωπιστικά δέντρα άσχετα με το υπόλοιπο οικοσύστημα μπορούσε να δει καθαρά την επιγραφή Κλαμπ Μεντιτερανέ πάνω από την κεντρική πύλη. Κάτι όμως δεν πήγαινε καλά. Φαινόταν εγκαταλειμμένο. Στο βάθος διέκρινε μερικά μπανγκαλόου κι ένα γήπεδο του τένις, αλλά τα δέντρα κι οι θάμνοι που είχαν φυτρώσει και θεριέφει παντού εμπόδιζαν τη θέα.

Η Αμαριόρια πλησίασε στη σκουριασμένη, ανοιχτή πύλη. Την έσπρωξε και μπήκε μέσα. Σε μίση περίπου ώρα το είχε γυρίσει όλο. Τα μπανγκαλόου και τα κτήρια ήταν άδεια και αραχνιασμένα. Οι στάβλοι για τα άλογα μισογκρεμισμένοι. Στις ερειπωμένες αθλητικές εγκαταστάσεις ανακάλυψε αρχαίες ρακέτες και σκοροφαγωμένα μπαλάκια, μοναχικά αθλητικά παπούτσια και άλλα παραφερνάλια αθλητικών ενασχολήσεων. Η περιήγησή της τη γέμισε μελαγχολία. Απ' ό,τι ήξερε, το Κλαμπ Μεντ ανθούσε σε άλλα μέρη του κόσμου. Γιατί άραγε

τούτο εδώ είχε αφηθεί να περιέλθει σ' αυτό το χάλι; Όπως σ' όλα τα σοφά παραμύθια, έκανε την εμφάνισή του ένας γεράκος. Είχε λευκά γένια και λευκότερα μαλλιά, ήταν πολύ ψηλός, μα καμπούριαζε ελαφρά λόγω ηλικίας ή κακής στάσης σώματος κατά την ηλικία που διαμορφωνόταν ο σκελετός του. Πάνω στη μύτη του ισορροπούσε ένα ζευγάρι κοκάλινα γυαλιά που είχαν πάρα πολύ σελοτέιπ πάνω τους. Ο γεράκος δεν εμφανίστηκε από το πουθενά, όπως συμβαίνει σε πολλά παραμύθια. Βγήκε από ένα μπανγκαλόου που βρισκόταν σε ελαφρώς καλύτερη κατάσταση.

«Τι θέλετε;» τη ρώτησε πλησιάζοντας αργά.

«Περνούσα και...»

«Κι εγώ έτσι περνούσα μια φορά και κόλλησα εδώ. Να προσέχεις, κοπέλα μου, γιατί υπάρχουν τόποι που κολλάς. Δεν έχει η γη παντού την ίδια βαρύτητα· να γιατί σε μερικά μέρη νιώθεις ελαφρύς σαν φτερό και σ' άλλα βαρύς σαν μολύβι. Με βλέπεις που 'χω καμπουριάσει; Αν θες να ξέρεις, στα είκοσι δύο μου έκανα ένα χρόνο Πιλάτες. Ξέρω πολύ καλά πώς να στέκομαι και πώς να κάθομαι, αλλά να, εδώ η βαρύτητα είναι πιο δυνατή και με τραβά προς τα κάτω».

«Γι' αυτό έκλεισε το Κλαμπ;» ρώτησε με ξαφνικό ενδιαφέρον η πριγκίπισσα.

«Και γι' αυτό. Κυρίως όμως λόγω κακής οικονομικής διαχείρισης».

«Καταλαβαίνω», είπε η Αμαριόρια, ενώ από μέσα της

επεξεργαζόταν τα λόγια του γεράκου. Αν μερικοί τόποι σ' έκαναν πράγματι να νιώθεις βαριά κι ασήκωτη, αν σου δημιουργούσαν σκελετικές παθήσεις, τότε γιατί ο κόσμος δεν πήγαινε αλλού, εκεί που υπήρχε μειωμένη βαρύτητα; Άνοιξε το στόμα της να ρωτήσει, μα ο γεράκος την πρόλαβε.

«Ξέρω καλά τι περνά από το μυαλό σου, γιατί το ίδιο πέρασε κι απ' το δικό μου κάμποσα χρόνια πριν. Πολύς κόσμος γεννιέται σε βαριούς τόπους δίχως να το γνωρίζει. Κι αν κάποτε πάει κάπου πιο ελαφριά μαγεύεται, χωρίς να ξέρει το γιατί. Συνήθως επιστρέφει στον τόπο του. Υπάρχουν όμως κάποιοι που δεν αντιστέκονται στη μαγεία και μεταφυτεύουν τη ζωή τους στο νέο μέρος. Εκείνοι είναι απ' τους πιο ευτυχισμένους ανθρώπους, γιατί έχουν διαλέξει τον τόπο που θέλουνε να ζήσουν. Και το πιο σημαντικό, έχουν μέτρο σύγκρισης».

Η Αμαριόρια κι ο γεράκος έμειναν να κουβεντιάζουν όρθιοι γι' αρκετή ώρα, μέχρι που ο γεράκος την κάλεσε σπίτι του να τη φιλέψει πίτα με βατόμουρα, κρασί από βατόμουρα, λαγό ραγκού και φρέσκα σμέουρα.

«Πού είναι τα μεγαλεία των λουκουλλειων μπουφédων του Κλαμπ Μεντ», αναστέναξε μελαγχολικά ο γεράκος. «Εδώ στο δάσος η ποικιλία τροφίμων είναι πολύ περιορισμένη, ειδικά το χειμώνα. Τότε κατεβαίνω στο χωριό κι αγοράζω προμήθειες πουλώντας τα ξυλόγλυπτα που φτιάχνω».

Της είπε πολλά ενδιαφέροντα πράγματα για το δάσος

και για το ίδιο το Κλαμπ, το οποίο οι ιδιοκτήτες είχαν προσπαθήσει να ξανανοίξουν τρεις φορές και τις τρεις με παταγώδη αποτυχία. Ο κόσμος ερχόταν κι αρρώσταινε, σανατόριο είχε καταστήσει. Το πιο ενδιαφέρον πράγμα που της είπε όμως ήταν ο λόγος που αυτός είχε διαλέξει να ζήσει σε τόπο βαρύ και να υποστεί σπονδυλικές κακώσεις.

«Που λες», μάλλον μονολόγησε παρά της απηύθυνε το λόγο, «υπάρχουν άνθρωποι σαν και του λόγου μου που γεννιούνται ελαφροί στο μυαλό. Όχι ζωντόβολα, απλώς ελαφροί. Δεν τους βαραίνουν πολλά. Τις περισσότερες φορές τα πάνε καλά στη ζωή, γίνονται διασκεδαστές ή εμψυχωτές σε ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, παρουσιαστές ειδήσεων, ξέρεις τώρα. Είναι καλοί στο να ελαφραίνουν τη ζωή των άλλων. Υπάρχουν όμως και περιπτώσεις που ελαφροί άνθρωποι γεννιούνται σε τόπο ελαφρύ. Και τότε γίνονται εντελώς τζούφιοι, μιλάμε για κλινικές περιπτώσεις. Η ζωή παύει να είναι παιχνίδι και γίνεται φάρσα. Άσ' τα, μην τα συζητάς», κατέληξε κουνώντας το κεφάλι του περίσκεπτος και κατεβάζοντας την τελευταία γουλιά μουρόκρασο.

«Κι εσύ πώς γλύτωσες, παππού;» ρώτησε η Αμαριόρια, έχοντας κατασυμπαθήσει το γεράκο.

«Μα δε γλύτωσα. Ακόμα ελαφρύς παραμένω. Εγώ, που με βλέπεις, ήμουν ο εμψυχωτής του Κλαμπ».

Η Αμαριόρια εξεπλάγη. «Μ' αφού γνωρίζεις τόσες σοφίες! Μπορεί ένας ελαφρύς άνθρωπος να ξέρει τόσα ενδιαφέροντα πράγματα σε βάθος;»

«Άλλο ελαφρότητα κι άλλο επιπολαιότητα. Το να 'σαι ελαφρύς έχει να κάνει με το πώς αντιμετωπίζεις τη ζωή, αν ρέπεις προς την ηδυπάθεια και την ανεμελιά ή προς την εγκεφαλικότητα και τη μελαγχολία. Δεν έχει να κάνει με τη γνώση. Βέβαια, αν είσαι ελαφρύς από τόπο ελαφρύ, πού να βρεις μυαλό ν' ασχοληθείς με τίποτα σε βάθος;

»Κι όσο για μένα, όλα κι όλα όσα ξέρω είναι αυτά που σου 'πα. Δεν έχει άλλα. Κι αυτά είδα κι έπαθα να τα μάθω· είναι που μένω τόσα χρόνια σε τόπο βαρύ και μ' έχει επηρεάσει. Σου τα 'πα όλα. Σε λίγο θ' αρχίσω να σε διασκεδάζω και να σ' εμψυχώνω να χωριστούμε σε ομάδες για να παίξουμε τριβιαλ περσούτ φορώντας τα ρούχα μας ανάποδα».

Η Αμαριόρια ανατρίχιασε στην ιδέα. Μα ήταν δυνατό αυτά να ήταν όλα όσα ξέρει; Δεν μπορεί, την κορόιδευε. Ήθελε να τον ρωτήσει τόσα πολλά ακόμα.

«Μα...» ψέλλισε.

«Για ένα πράγμα είμαι ευτυχισμένος και βέβαιος, κοπέλα μου, ότι ξέρω πως ξέρω αυτά που ξέρω κι ότι δε νομίζω ότι ξέρω αυτά που δεν ξέρω. Παίζουμε παντομίμα τώρα;»

«Μια τελευταία ερώτηση!»

«Ρώτα», είπε ο γεράκος, που είχε σηκωθεί και προσπαθούσε να διαλέξει επιτραπέζιο παιχνίδι από τα σαραντατόσα που ήταν επισφαλώς στοιβαγμένα πλάι στο κρεβάτι.

«Ποιοι είναι οι ελαφροί τόποι και ποιοι οι βαριοί;» ρώτησε όλο αδημονία.

«Πού θες να ξέρω, κοπέλα μου, το *Νάσιοναλ Τζιογκράφικ* είμαι; Απλά ήρθα να δουλέψω εδώ και κόλλησα. Μετά άρχισα να καταλαβαίνω ένα δυο πράγματα, κι αυτά σ' τα είπα όλα ήδη. Άλλο δεν ξέρω. Δε μου λες, τι χρώμα πιόνι θέλεις να είσαι: Εγώ είμαι μπλε».

Η Αμαριόρια αγνόησε την προτροπή του. «Μια τελευταία ακόμα ερώτηση!»

«Γεωγραφία. Ποια είναι η πρωτεύουσα του Μπανγκλαντές; Σκατά, δεν το ξέρω. Σειρά σου».

«Σε θερμοπαρακαλώ! Τελευταία, το υπόσχομαι!»

«Παίξε πρώτα. Α, Ιστορία σου 'πεσε. Να δούμε, Πού εξορίστηκε ο Βοναπάρτης μετά την ήττα του; Για πες!»

«Κάπου μακριά κι απομονωμένα! Σε παρακαλώ, απάντησε μου σ' αυτή την τελευταία ερώτηση! Πώς καταλαβαίνεις αν είσαι ελαφρύς ή βαρύς άνθρωπος;»

«Αχ, κοπέλα μου», αναστέναξε κάπως ενοχλημένος που η Αμαριόρια δεν έπαιζε με κέφι. «Αν δεν ξέρεις κι αυτό, τότε άσ' τα να πάνε. Σειρά μου τώρα».

Η Αμαριόρια έπαιξε Τρίβιαλ Περσουτ μέχρι που την έπιασε πονοκέφαλος από τις πληκτικές ερωτοαπαντήσεις που τη βομβάρδιζαν. Αφήστε που έχανε... Ο γεράκος την είχε καταβρεί, εκείνη όμως τρωγόταν από μέσα της να μάθει περισσότερα. Ήταν άνθρωπος ερευνητικός κι άλλωστε μ' αυτό το ταξίδι έψαχνε να δημιουργήσει μια βάση για να χτίσει τη ζωή της. Ίσως κάτι από αυτά που

της έλεγε ο γέρος να ήταν ένας από τους θεμέλιους λίθους που αναζητούσε. Ίσως βρισκόταν πολύ κοντά στο βαθύτερο νόημα των πραγμάτων. Αυτός όμως είχε μουγκαθεί.

Κάποια στιγμή, για να κάνει συζήτηση, τον ρώτησε:

«Γιατί έχεις τόσο πολύ σελοτέιπ στα γυαλιά σου;»

«Λες να το κάνω από μόδα; Απλά ο σκελετός έχει σπάσει σε χίλια μέρη κι εγώ δεν έχω λεφτά ν' αγοράσω καινούριο. Ο οπτικός στο χωριό δε θέλει ν' ανταλλάξουμε ένα ξυλόγλυπτο μ' ένα σκελετό γυαλιών, γιατί λέει έχει διακόσμηση χάι-τεκ σπίτι του και δεν ταιριάζει το ξύλο. Άστα να πάνε», είπε κουνώντας θλιμμένα το κεφάλι του και διάβασε την επόμενη ερώτηση.

«Ποιος ανακάλυψε το συνεχές ρεύμα;»

«Ο Έντισον ή ο Όσραμ, δε θυμάμαι», απάντησε αφηρημένα η πριγκίπισσα. Είχε μια ιδέα. Έβγαξε στο σακίδιο και βρήκε τα γυαλιά ηλίου της. Έβγαλε προσεκτικά τους αντηλιακούς φακούς, πήρε τα γυαλιά του παππού κι άρχισε να λιμάρει τους φακούς του. Τελικά κατάφερε να τους κάνει να χωρέσουν στο δικό της σκελετό. Τώρα ο παππούς έμοιαζε με τον Λέννον. Ή τον Λένιν.

Χαρά ο γέρος! Να σκεφτείτε, παράτησε το παιχνίδι για τουλάχιστον μισή ώρα και της έφερε μουρόκρασο και φράουλες του δάσους γλυκό. Η παρέα του ήταν ευχάριστη κι ήξερε να κρατά τη συζήτηση ελαφριά και ζωντανή, αλλά δυστυχώς η Αμαριόρια από μικρό παιδί σιχαινόταν να παίζει επιτραπέζια παιχνίδια.

Ο γεράκος γέμισε την πίτα του πρώτος κι αναφώνησε θριαμβευτικά: «Κέρδισα! Όμως κι οι χαμένοι θα βγουν κερδισμένοι γιατί τώρα θα παίξουμε κρυ-φτοοό», είπε τραγουδιστά σαν να παρουσίαζε τηλεοπτικό σόου.

«Φύλα τα εσύ», είπε του παππούλη, κι ελπίζουμε να του 'χει κόψει μέχρι τώρα ότι η Αμαριόρια σηκώθηκε κι έφυγε, και να έχει σταματήσει να την ψάχνει μέσα στο Κλαμπ Μεντ φάντασμα.

3.

Επειδή έφυγε λίγο μουλωχτά, ξέχασε να ρωτήσει το γεράκο κατά πού έπεφτε το χωριό που της είχε αναφέρει. Δεν είχε καμία όρεξη να ξαναμπει στο αχανές δάσος, οπότε συνέχισε κατά μήκος του δρόμου που ξεκινούσε από το Κλαμπ. Κάποτε ήταν ασφαλοστρωμένος, μα εδώ και καιρό η φύση είχε επαναβεβαιώσει τα κυριαρχικά της δικαιώματα πάνω του. Χόρτα κι αγριολούλουδα είχαν φυτρώσει σε μεγάλες ρωγμές της ασφάλτου, κι οι ρίζες των παρακείμενων δέντρων είχαν αρχίσει να την ξεκοιλιάζουν.

Ήταν ένας ωραίος περίπατος, το καταπράσινο δάσος από τη μια μεριά, τα χωράφια από την άλλη. Ο ήλιος έλαμπε δίχως να καίει, τα πουλιά κελαηδούσαν πού και πού, ένα ελαφρό αεράκι τη δρόσιζε όταν θυμόταν να φυσήξει. Εκεί που περπατούσε ξάφνου είδε ένα κοριτσάκι πεσμένο φαρδύ πλατύ καταμεσής στο δρόμο.

«Χριστέ μου, ένα νεκρό παιδί!» σκέφτηκε και πανικοβλήθηκε. Το πλησίασε διστακτικά, μην ξέροντας τι να κάνει. Ήταν ένα κορίτσι εννιά με δέκα χρονών, με σγουρά καστανά μαλλιά και χαριτωμένα χαρακτηριστικά. Φαινόταν να κοιμάται, αλλά ίσως ήταν νεκρό, η Αμαριόρια δεν μπορούσε να πει, κι η αλήθεια ήταν ότι φοβόταν να το αγγίξει. Μετά όμως σκέφτηκε με ακραίο εγωκεντρισμό: «Αφού είμαι η ηρωίδα του παραμυθιού, δεν μπορώ να πάθω τίποτα, τουλάχιστον μέχρι το τέλος», Έτσι έσκυψε κι έπιασε το χέρι του κοριτσιού. Ένωσε ανακούφιση όταν αισθάνθηκε το σφυγμό του, που ήταν όμως πολύ αδύναμος. Το ταρακούνησε ελαφρά, μα το κορίτσι παρέμεινε λιπόθυμο.

«Ίσως να το 'χουν μαγέψει να παραμείνει κοιμισμένο μέχρι να το φιλήσει ένας πρίγκιπας. Πού είναι τ' αδέρφια μου τώρα που τα 'χω ανάγκη;» Τ' αδέρφια της λάτρευαν να φιλούν κοπέλες, ειδικά όταν τις έπιαναν στον ύπνο.

«Ή πάλι μπορεί να είναι από εκείνους τους προικισμένους ανθρώπους που πέφτουν σε έκσταση και βλέπουν οράματα που ωφελούν την οικουμένη όλη». Την ταρακούνησε λίγο πιο δυνατά αυτή τη φορά. Το κοριτσάκι μισοξύπνησε.

«Μια καραμέλα», ψέλλισε αδύναμα.

«Παρντόν;»

«Μια καραμέλα», επανέλαβε με κόπο. «Στην τσέπη μου».

Η Αμαριόρια έψαξε τις τσέπες του παντελονιού που φο-

ρούσε το κοριτσάκι και βρήκε δυο συσκευασίες λάιφ-σεί-βερς. Απ' αυτή που ήταν ανοιχτή έβγαλε μια κόκκινη και την έβαλε στο στόμα του παιδιού. Έφαγε κι η ίδια μία (καλά, δύο). Σε λίγο το κορίτσι φάνηκε να συνέρχεται.

«Σε μάγεψε κανείς;» ρώτησε η Αμαριόρια πιπιλώνοντας την καραμέλα.

«Υπογλυκαιμία έχω, για ποιο πράγμα μιλάς εσύ;» είπε τρώγοντας ακόμα δυο καραμέλες με τη μία.

«Τίποτα, τίποτα», βιάστηκε να επανορθώσει η Αμαριόρια. «Να, μονάχα... σε είδα μες στη μέση του δρόμου και τρόμαξα».

«Το 'χω πάθει και σε χειρότερα μέρη. Είχα σκαρφολώσει σ' ένα δέντρο μια φορά· η καημένη η γιαγιά κάλεσε την πυροσβεστική να με κατεβάσει γιατί είχα πέσει σε κώμα πάλι». Σηκώθηκε όρθια. «Εσύ ποια είσαι και τι κάνεις στον τόπο μας;» ρώτησε το κοριτσάκι.

«Με λένε Αμαριόρια και συλλέγω μαργαριτάρια».

«Κι εγώ τηλεκάρτες, αλλά εδώ, στην υποβαθμισμένη περιφέρεια που ζω, δε βρίσκω πολλές. Δε μου λες: Πάμε να φάμε κάτι σπίτι μου, γιατί με βλέπω να ξαναπέφτω ξερή αν δε βάλω κάτι στο στόμα μου;»

Κι έτσι κίνησαν να πάνε στο σπίτι της μικρής, η οποία ονομαζόταν Μιρίμα και ζούσε με τη γιαγιά της, που λεγόταν Ριμίρα. Ζούσαν σ' ένα γραφικό ξύλινο σπιτάκι, με κόκκινη σκεπή και πράσινα παραθυρόφυλλα. Ακριβώς πλάι στο σπίτι υπήρχε ένα τεράστιο πλατάνι, που με τη φυλλωσιά του κάλυπτε ολόκληρο το σπίτι.

«Ωραίο δεν είναι;» είπε η Μιρίμα καθώς έφταναν. «Όλο αυτό λένε. Έχει όμως πολλή υγρασία το χειμώνα», πρόσθεσε.

Μέσα η γιαγιά Ριμίρα τους έβαλε να φάνε, αλλά λίγο μετά έφυγε γιατί είχε, λέει, δουλειές. Μετά το γεύμα, η Μιρίμα πήρε την Αμαριόρια στο δωμάτιό της, που ήταν γεμάτο με αφίσες των τρεχόντων αστέρων των ξένων και εντόπιων σίριαλ της τηλεόρασης.

«Δε μ' αρέσουν στο ελάχιστο όλ' αυτά τα πόστερ, αλλά η γιαγιά μου επιμένει να μεγαλώσω σαν νορμάλ κορίτσι δέκα ετών ώστε να ενταχτώ χωρίς ιδιαίτερα ψυχολογικά ή συμπεριφορικά προβλήματα στο ευρύτερο κοινωνικό πλέγμα, σεβόμενη πάντα τις συμβάσεις και τους κανόνες της ηθικής πλειοψηφίας», είπε με μια ανάσα και πήδησε στο κρεβάτι της, όπου κάθισε οκλαδόν. Η Αμαριόρια δυσκολεύτηκε λίγο να καταλάβει τι της είχε μόλις πει και τελικά αποφάσισε να μην κάνει κανένα σχόλιο. Η μικρή συνέχισε. «Της κάνω το χατίρι γιατί δεν έχω όρεξη να δώσω αφορμή για ενδοοικογενειακές συγκρούσεις. Ήδη η διαφορετική νοοτροπία που έχω με τη γιαγιά μου υπεραρκεί για να δημιουργούνται προστριβές σε πολλά επίπεδα». Η Αμαριόρια συνέχισε να μην ξέρει τι να πει, κι ευτυχώς, δεν είπε τίποτα. «Κι εξάλλου την αγαπάω τη γιαγιά μου, αν και η ίδια μου παρέχει αγάπη υπό όρους. Κάνει ό,τι καλύτερο μπορεί, είναι σημαντικό να το θυμάμαι αυτό, ειδικά όταν με βάζει να φάω ρεβιθόσουπα». Μια έκφραση άφατης αηδίας απλώθηκε στο πρόσωπό

της. «Κι άλλωστε έχω τόσες άλλες ασχολίες... Γιατί να δώσω τόση σημασία στις αλληλεπιδράσεις μου με τη γιαγιάκα;»

Η Αμαριόρια συγκατένευσε, όχι επειδή συμφωνούσε, αλλά για να δείξει ότι τουλάχιστον άκουγε τι έλεγε αυτό το πραγματικά παράξενο κορίτσι, που μιλούσε σαν εγχειρίδιο.

«Δε μου λες, είσαι από τη φύση σου λιγομίλητη ή απλά έχεις εκπλαγεί από την ομολογουμένως μη αναμενόμενη συμπεριφορά μου και δυσκολεύεσαι να συμμετάσχεις στη συνδιαλλαγή μας, αφού οι κανόνες συμπεριφοράς που γνωρίζεις δε φαίνονται να βρίσκουν εφαρμογή στην εν λόγω περίπτωση;»

Γαμώ το, τι μου λέει τώρα; σκέφτηκε η Αμαριόρια, επειδή το μόνο που είχε καταλάβει ήταν ότι της είχε γίνει μια ερώτηση. Έσπασε το κεφάλι της να βρει μια κατάλληλη απάντηση και τελικά είπε:

«Εεε...»

«Καταλαβαίνω, καταλαβαίνω, δεν πειράζει. Μπορεί βέβαια να μη φταίω εγώ και να έχεις εσύ ελλείψεις δεξιοτήτων επικοινωνίας, αλλά επειδή βαριέμαι να μιλάω μόνη μου θα καταβάλω γενναιότερες προσπάθειες να προσαρμόσω το λόγο μου στα δικά σου μάλλον περιορισμένα δεδομένα».

Ξάφνου μια ερώτηση πετάχτηκε αυθόρμητα και ανεμπόδιστα από το στόμα της Αμαριόρια, δίχως να προλάβει να την επεξεργαστεί.

«Γιατί μιλάς έτσι;» ρώτησε με ειλικρινή απορία.

Η μικρή μειδίασε αυτάρεσκα.

«Είναι μεγάλη ιστορία, αλλά θα προσπαθήσω να είμαι σύντομη και περιεκτική. Οι φυσικοί γονείς μου, οι οποίοι πέθαναν όταν ήμουν σε ηλικία επτά ετών, ήταν ο ένας ραϊχιστής ψυχολόγος κι η άλλη φροϋδική ψυχαναλύτρια. Πριν ακόμη γεννηθώ είχαν αποφασίσει να κάνουν ένα πείραμα με το μέλλον σπλάχνο τους και να δουν αν εκπαιδεύοντάς με από πολύ νωρίς, από την κούνια μου για την ακρίβεια, στις αρχές της ψυχολογίας θα κατάφερναν να με προικίσουν με ικανότητες και δεξιότητες που θα μου αποδεικνύονταν χρήσιμες καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής μου. Με άλλα λόγια, ήθελαν να με βοηθήσουν να προκόψω και να γίνω σωστός άνθρωπος, όπως όλοι οι γονείς. Μόνο που διάλεξαν αυτόν το σχετικά παράδοξο τρόπο. Τέλος πάντων, μεγάλωσα με ψυχολογικά δοκίμια και συγκριτικές μελέτες, με υπνοθεραπεία και ανάλυση ονείρων· ήξερα όλη τη θεωρία του Φρόυντ και του Ράιχ μέχρι τα επτά μου. Παρότι διαφωνούσαν μεταξύ τους ως προς τις προσεγγίσεις τους, είχαν συμφωνήσει να μου διδάξουν και τις δύο, ώστε αργότερα να πάρω τις δικές μου αποφάσεις δίχως εξωτερικές κατευθυντήριες γραμμές. Είχαν τις καλύτερες προθέσεις δηλαδή. Δυστυχώς, όμως, πέθαναν σ' ένα αεροπορικό δυστύχημα καθ' οδόν σ' ένα διεθνές συνέδριο».

Σύντομη παύση για έμφαση.

«Αντί να περιέλθω στη φροντίδα της μόνης εναπομένουσας συγγενούς μου, δηλαδή της γιαγιάς μου από την

πλευρά της μητέρας μου, οι γονείς μου είχαν κανονίσει σε περίπτωση θανάτου τους να υιοθετηθώ από ένα ζευγάρι ψυχολόγων, συνεργατών των γονέων μου, που συμμερίζονταν, σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό, τις ιδέες των δικών μου. Έμεινα μαζί τους ενάμιση χρόνο, αλλά η τραγωδία χτύπησε πάλι. Η θετή μητέρα μου, μετά από πολύωρες συνεδρίες μαζί μου, αποφάσισε να χωρίσει τον άντρα της, και τα τελευταία νέα που γνωρίζω για εκείνη είναι ότι ζει σ' ένα άσραμ στην Γκόα. Ο πατριός μου θύμωσε λιγάκι μαζί μου, νομίζω, και με παρέδωσε στη γιαγιά μου. Ζω εδώ έκτοτε, σε σχετική απομόνωση, αλλά δε με πειράζει. Προσπαθώ να προσαρμοστώ στις νέες συνθήκες και αυτό τον καιρό πειραματίζομαι ν' αρχίσω αλληλεπιδράσεις με άλλα παιδιά της ηλικίας μου χωρίς να τα τρομάζω. Να κάνω παρέα μαζί τους, δηλαδή», πρόσθεσε το κοριτσάκι, επειδή η Αμαριόρια είχε ένα πολύ χαμένο βλέμμα.

«Επίσης συνεχίζω τις μελέτες μου, αλλά δεν ξέρω αν θέλω να προσχωρήσω στην ακαδημαϊκή κοινότητα. Είναι τόσο στέρφα, από πολλές απόψεις. Θα δω. Έχω καιρό μπροστά μου», κατέληξε χαμογελώντας χαρούμενα. «Πες μου για σένα τώρα», είπε.

Η Αμαριόρια, δεν ήξερε πώς ν' αντιδράσει.

«Εγώ... κι εγώ μεγάλωσα παράξενα, τουλάχιστον έτσι πίστευα μέχρι τώρα, αλλά εσύ κορίτσι μου... τι να πω;»

«Νιώθεις την ανάγκη ν' αναλύσεις την περίπτωσή μου;»

«Μπα, δε θα 'λεγα, απλώς παραξενεύομαι. Άκου να πειραματιστούν οι γονείς με το παιδί τους».

«Μ' αυτό δεν κάνουν όλοι οι γονείς;»

Η Αμαριόρια όφειλε να παραδεχτεί ότι η μικρή σωστά τα έλεγε. Πάλι δεν ήξερε τι να πει, αλλά αυτή τη φορά αποφάσισε να μιλήσει.

«Δίκιο έχεις», είπε κοινότοπα. «Κι εγώ αυτό που κάνω τώρα πείραμα είναι. Να σκεφτείς ότι οι δικοί σου ήξεραν τουλάχιστον τα συστατικά στοιχεία του πειράματος, τις θεωρίες τους. Εγώ έχω μόνο το υποκείμενο του πειράματος, εμένα. Άλλο τίποτα δε γνωρίζω», είπε σκεπτικά η Αμαριόρια και για πρώτη φορά συνειδητοποίησε ότι βάδιζε εντελώς στα τυφλά, σε αναζήτηση ενός... μιας... ούτε η ίδια δεν ήξερε τι αναζητούσε. Δεν έφυγε επειδή τα πράγματα πήγαιναν άσχημα ή έστω όχι καλά (όντας και η ίδια όχι καλή, κάτι τέτοιο θα το άντεχε), αλλά επειδή αναζητούσε κάτι... κάτι άλλο.

«Φαίνεσαι σκεπτική», είπε η Μιρίμα, ξαφνιαζοντας την Αμαριόρια, που ταξίδευε στα μονοπάτια των ερωτημάτων της.

«Εε, ναι, σκεφτόμουν τα δικά μου. Έφυγα από το παλάτι μου και δεν ξέρω γιατί».

«Μην ανησυχείς, είσαι απλώς άλλο ένα θύμα της φιλοσοφικο-επιστημονικής σοφιστείας περί αιτίας-αιτιατού. Θα 'θελες να σου αναλύσω τη θεωρία του χάους ώστε να σου εκλείψει η ανάγκη να βρεις συγκεκριμένους, μετρήσιμους και επιχειρηματολογημένους λόγους για καθετί που συμβαίνει, συμπεριλαμβανομένης της συμπεριφοράς σου και των πράξεών σου;»

«Μάλλον όχι, ευχαριστώ», απάντησε τρομαγμένα η Αμαριόρια. «Δηλαδή, δεν υπάρχει γιατί;»

«Γιατί πάντα υπάρχει. Δε σημαίνει όμως ότι πάντα του αντιστοιχεί κι ένα επειδή», είπε κάπως θεατρικά. Ξάφνου σήκωσε το βλέμμα της προς το ταβάνι και αναστέναξε, «Αχ, είναι τόσο στοιχειώδη αυτά!» είπε κουρασμένα. Έστρεψε το βλέμμα της στην Αμαριόρια και της είπε, με ύφος διδακτικό.

«Συμβαίνουν πράγματα και όλοι αναζητούν τις αιτίες. Αιτίες όντως υπάρχουν, αυτό δε σημαίνει όμως ότι θα τις βρούμε σώνει και καλά. Απλώς βρίσκουμε κάποια άλλα πράγματα που έχουν συμβεί πρωθύστερα, τα συνδέουμε αιτιατά με τα πρώτα και τα αποκαλούμε αιτίες, ενώ τα δεύτερα αποτελέσματα. Συμβάσεις είναι όλα. Μη διεισδύσεις πολύ βαθιά στο θέμα, δε θα βγάλεις άκρη, γιατί απλά δεν υπάρχει άκρη να βρεθεί. Διάλεξε ένα οποιοδήποτε σύστημα πεποιθήσεων και ανάλυσης σου ταιριάζει, κατά προτίμηση ένα όχι πολύ δογματικό γιατί τότε θα γεμίσεις αναστολές και ένα σωρό ψυχολογικά προβλήματα, και κάθισε στ' αυγά σου. Ίσως μια μέρα κλωσήσουν και βγάλουν καμιά αληθινά πρωτότυπη ιδέα».

Η Αμαριόρια το σκέφτηκε αυτό λιγάκι.

«Δηλαδή να γυρίσω σπίτι μου;»

«Μα τόσο κυριολεκτικά σκέφτεσαι πια;» είπε ενοχλημένη η Μιρίμα και πετάχτηκε από το κρεβάτι, σαν ο κυριολεκτικός νους της Αμαριόρια να ήταν μια μεταδοτική και επικίνδυνη λοιμογόνος νόσος.

«Όταν είπα να καθίσεις στ' αυγά σου το εννοούσα νοητικά, όχι γεωγραφικά», είπε και της γύρισε την πλάτη.

Η Αμαριόρια κατάλαβε, αλλά συγχρόνως ενοχλήθηκε από την αγενή συμπεριφορά της μπέμπας. Χωρίς να σκεφτεί, είπε: «Ίσως να καταλάβαινα περισσότερα αν μιλούσες με μεγαλύτερη ευγένεια!»

Η Μιρίμα γύρισε απότομα προς το μέρος της και την κάρφωσε με το βλέμμα της.

«Ω τι ενδιαφέρον δείγμα αυτοπεποίθησης και διεκδίκησης των ορίων σου. Σε συγχαίρω». Για πρώτη φορά της χαμογέλασε κάπως πιο φιλικά. «Κι αν θέλεις να ξέρεις», συνέχισε η Μιρίμα, «όχι ότι σε αφορά, αλλά τόσα σου είπα, εδώ θα κολλήσω, αν θες λοιπόν να ξέρεις, έχεις δίκιο. Έχω κι εγώ τα δικά μου προβλήματα συμπεριφοράς στις αλληλεπιδράσεις μου. Ο αυθορμητισμός των παιδιών της ηλικίας μου με αποσυντονίζει. Η δική σου άγνοια με βγάζει από τα νοητικά ρούχα μου. Πρέπει να δουλέψω λίγο περισσότερο τον ανθρώπινο τομέα του χαρακτήρα μου».

«Στη θέση σου, θ' άρχιζα εντατικά», είπε η Αμαριόρια. «Θα σου στείλω τον μικρότερο από τους καλούς αδερφούς μου».

«Καλούς; Τι εννοείς;» ρώτησε παραξενεμένη η Μιρίμα.

«Καλούς. Τι να εννοώ;»

«Η έννοια καλός είναι όρος που δεν έχω συναντήσει στις μελέτες μου. Σε παρακαλώ όρισέ την».

Η Αμαριόρια δεν ήξερε τι να πει. Πώς ορίζεις το καλός;

Στο σπιτικό της, αλλά και σ' όλο το βασίλειο, δε μίλαγε κανείς για την καλοσύνη. Απλώς την έκαναν, την ανέπνεαν, την έτρωγαν, την έπιναν, την περπατούσαν, την κοιμόντουσαν, τη μιλούσαν, τη φιλούσαν, την τα πάντα. Η ίδια, που ήταν όχι καλή, όπως και οι ελάχιστοι άλλοι όχι καλοί κάτοικοι της χώρας της, απλά ένιωθαν κάπως διαφορετικοί, δεν τους έβγαινε όλη αυτή η καλοσύνη αβίαστα. Τι να της απαντήσει;

«Δε γνωρίζω τον ορισμό της λέξης καλός, διότι δεν υπάρχει αντίθετό της στα μέρη μου, μόνο διαβαθμίσεις της. Λόγου χάρη, ένας-δυο από τους αδερφούς μου, αν και είναι όλοι τους καλοί, είναι λίγο πιο στριμμάδια».

«Ναι, άλλα ένας όρος δεν ορίζεται σε αντιδιαστολή με το αντίθετό του. Δε λέμε σκοτάδι ίσον μη φως».

Η Αμαριόρια σκέφτηκε στα γρήγορα και βρήκε τι να πει.

«Και βέβαια όχι, όμως όταν κάτι είναι απόλυτο δε χρειάζεται ορισμό».

«Ποιος το λέει; Δώσ' μου παραπομπή να το ελέγξω. Πώς ορίζεις το καλός ως απόλυτη έννοια; Πώς ορίζεις εν γένει μια έννοια ως απόλυτη;» ανταπάντησε η Μιρίμα πλησιάζοντας απειλητικά.

«Άκου να σου πω», είπε εκνευρισμένη η Αμαριόρια και σηκώθηκε όρθια, «μη μου τα πρήξεις! Απλά δεν ξέρω. Βρες το μόνη σου. Το μόνο που ξέρω είναι ότι εσένα σου λείπει. Αν ήταν βιταμίνη Σε, θα 'χες πάθει σκορβούτο».

«Φτηνές παρομοιώσεις», ειρωνεύτηκε η Μιρίμα. Αμέσως σοβάρεψε. «Η άγνοιά σου δεν είναι επαρκής δικαιολογία. Απαιτώ ν' αναλύσεις το θέμα ενδελεχέστερα. Δεν αντέχω στην ιδέα ότι υπάρχει όρος του οποίου τη σημασία δε γνωρίζω», ύψωσε τη φωνή της σχεδόν υστερικά.

«Καλέ, εσύ είσαι κλινική περίπτωση!» είπε η Αμαριόρια και κίνησε να βγει από το δωμάτιο. «Ευχαριστώ για το φαγητό, ευχαρίστησε, και τη συμπεριφορικά προβληματική γιαγιά σου και να προσέχεις την υπογλυκαιμία σου μη λιποθυμήσεις στις σκάλες και φας τα μούτρα σου. Τσάο!»

«Πού πας; Μη φεύγεις! Πρέπει να μου πεις! Πρέπει να μου διευκρινίσεις τι σημαίνει η αόριστη έννοια καλός!» χτυπιόταν η μικρή. Η Αμαριόρια βγήκε από το σπιτάκι κι ένιωσε να ελαφραίνει.

«Αν πράγματι υπάρχουν βαριοί τόποι, τότε αυτό το σπίτι είναι ασήκωτο», μονολόγησε και πήρε μια κάποια κατεύθυνση.

4.

Ενώ η όχι καλή πριγκίπισσά μας περιφερόταν σε άγνωστες περιοχές, πίσω στο παλάτι οι καλοί γονείς της και τα καλά αδέρφια της είχαν συγκαλέσει οικογενειακό συμβούλιο για να αποφασίσουν πώς ν' αντιμετωπίσουν την εξαφάνιση της αγαπημένης τους Αμαριόριας.

Ακούστηκαν πολλές γνώμες για το τι άρμοζε να γίνει.

Η καλή μητέρα ήταν της γνώμης ότι δεν έπρεπε να επέμβουν· η Αμαριόρια είχε πλέον φτάσει σε μια ηλικία που της επιτρεπόταν ν' αποφασίζει για τη ζωή της δίχως να δίνει λογαριασμό σε κανέναν, όσο κι αν την πλήγωνε προσωπικά το γεγονός ότι η κόρη της δεν την είχε εμπιστευτεί και δεν είχε μοιραστεί μαζί της την επιθυμία της να φύγει. Ο πατέρας ήταν της άποψης ότι η όλη ιστορία έπρεπε να κρατηθεί όσο πιο μυστική γινόταν, ώστε να μη γίνει θέμα σχολιασμού στη χώρα. Οι σκανδαλοθηρικές εφημερίδες, παρότι εν γένει καλές, λάτρευαν τέτοιου είδους ειδήσεις. Τα δε περιοδικά Νέας Εποχής θα έγραφαν σχοινοτενή άρθρα γύρω από τις πνευματικές και φιλοσοφικές προεκτάσεις του φευγιού της πριγκίπισσας. Ήθελε κανείς κάτι τέτοιο;

Οι αδερφοί εν χορώ εξέφρασαν τη γνώμη ν' αποτολμήσουν ηρωικές απόπειρες να σώσουν την αδερφή τους, πλην ενός, ο οποίος είχε μόλις ερωτευτεί μια κοπέλα που έσωσε από μια νταλικά (υπήρχε ένδεια δράκων τελευταία) και δεν ήθελε να φύγει από κοντά της. Οι γονείς είπαν πως προτιμούσαν να μην επιχειρήσει κανείς καμία διάσωση, έπρεπε να της δείξουν την εμπιστοσύνη που της άξιζε. Οι αδερφοί μούτρωσαν. Ο Νο 2 παραπονέθηκε ότι όσο δικαίωμα είχε η Αμαριόρια να σηκωθεί να φύγει, άλλο τόσο είχαν και αυτοί να πάνε να την φάξουν. Η λογική του επιχειρηματός του αμφισβητήθηκε από όλους τους παρευρισκόμενους κι ο Νο 2 μούτρωσε ακόμα περισσότερο.

Μετά από μια μακρά συζήτηση περί ατομικών ελευθεριών κατέληξαν σε συμβιβασμό: Θα πήγαινε ένας μόνο αδερφός, επιλεγμένος με κλήρο, όχι για να προστατέψει, πόσο μάλλον να σώσει την αδερφή του, αλλά απλώς να της υπενθυμίσει ότι η οικογένειά της δεν την κατέκρινε και θα κρατούσε πάντα ανοιχτές τις αγκάλες της και το δωμάτιό της στην ίδια άθλια κατάσταση που το άφησε, σε περίπτωση που αποφάσιζε να γυρίσει. Ο αδερφός που κληρώθηκε να πράξει αυτό ήταν ο Νο 7. Ονομαζόταν Χιχιχάχας. Κατά βάθος ήταν πολύ σοβαρός χαρακτήρας, αλλά κανείς δεν το είχε συνειδητοποιήσει ακόμα – ούτε κι ο ίδιος. Πάντως, το πρόσχαρο, ανεξάντλητο, απελευθερωτικό γέλιο του ήταν μεταδοτικό και τον είχε βγάλει από πάμπολλες δύσκολες καταστάσεις στη ζωή του. Τον είχε επίσης μπλέξει σε πάμπολλες δύσκολες καταστάσεις.

Ο Χιχιχάχας ετοίμασε τις προμήθειές του και τα ηρωικά εργαλεία του (λόγχη, σπαθί, τρία κιλά κουράγιο, δέκα γραμμάρια απερισκεψία), ανέβηκε στο άλογό του κι έφυγε προς κάποια κατεύθυνση. Όλοι οι ήρωες αργά ή γρήγορα φτάνουν εκεί που είναι να φτάσουν, ειδικά τα παραμύθια θα κόλλαγαν στη μέση.

Ο Χιχιχάχας περιπλανήθηκε για δώδεκα παραγράφους – οι οποίες έχουν περικοπεί διότι αυτή είναι η ιστορία της Αμαριόριας και όχι του αδερφού της. Αρκεί να αναφέρουμε περιληπτικά ότι γνωρίστηκε με διάφορα ενδιαφέροντα και αδιάφορα άτομα, έμαθε

καινούρια πράγματα, ξέχασε πολλά παλιά, δοκιμάστηκε, αντεπεξήλθε, απέκτησε γνώσεις για τον εαυτό του και για τον κόσμο, δηλαδή όλα όσα συμβαίνουν σε κάποιον που βγαίνει από τα τετριμμένα και επιχειρεί ένα ταξίδι δίχως προγραμματισμό. Ομολογουμένως, θα μπορούσαμε να ιστορήσουμε τις περιπέτειες του Χιχιχάχα αντί της Αμαριόριας, όμως οι ηρωικές αναζητήσεις αντρών έχουν ήδη ιστορηθεί και εξιδανικευτεί αρκετά από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Κι άλλωστε άλλο είναι να ταυτίζεσαι ως αναγνώστης με κάποια που τη λένε Αμαριόρια κι άλλο με κάποιον που τον λένε Χιχιχάχα.

5.

Στο μεταξύ, η Αμαριόρια βρισκόταν ακόμα στο δρόμο. Είχε αρχίσει να σουρουπώνει. Ο δρόμος απλωνόταν μπροστά της ατέλειωτος. Το δάσος είχε εδώ και ώρα δώσει τη θέση του σε χωράφια. Ο απέραντος ορίζοντας είχε βαφτεί με κόκκινα και πορτοκαλιά και μαβιά και άλλες παρόμοιες αποχρώσεις για τις οποίες δεν υπάρχουν λέξεις, μόνο αισθήσεις. Τα σπαρτά στα χωράφια χρυσίζαν μες στο μούχρωμα. Το θέαμα ήταν μοναδικής ομορφιάς, όμως η Αμαριόρια είχε αλλού το νου της: πού θα κατέλυε απόψε. Να είχε τουλάχιστον έναν υπνόσακο... Αποφάσισε να περπατήσει όσο της έκανε κέφι.

Είχε πλέον σκοτεινιάσει για τα καλά και θα 'χε καλύ-

φει κάμποσα χιλιόμετρα, όταν μετά από μια απότομη στροφή στο δρόμο είδε ένα μύλο. Ήταν ένας παλιός, όχι ιδιαίτερα καλοδιατηρημένος νερόμυλος μ' ένα μισοερεπωμένο καλύβι στην πίσω μεριά. Η Αμαριόρια επιτάχυνε το βήμα της κι έφτασε στην πόρτα της καλύβας.

Τοκ, τοκ, ακούστηκε μες στη νυχτιά. Η απόλυτη ησυχία θορυβήθηκε. Τοκ, τοκ, τοκ, ξανακούστηκαν τα χτυπήματα μες στο σκοτάδι, κι η απόλυτη ησυχία ενοχλήθηκε πιο πολύ. Τοκ, τοκ, τοκ, τακ, χτύπησε πάλι η Αμαριόρια κι η απόλυτη ησυχία σηκώθηκε να πάει αλλού, γιατί εδώ δεν τη σεβόταν κανείς.

Η Αμαριόρια έσπρωξε την πόρτα διστακτικά και κοίταξε μέσα. Πίσσα το σκοτάδι. Άνοιξε την πόρτα διάπλατα και τότε μόλις κατάφερε να διακρίνει μια μικρή κάμαρα, μ' ένα παλιό τραπέζι, ένα κρεβάτι στον πέρα τοίχο και διάφορα αντικείμενα που δεν ήταν αναγνωρίσιμα στα σκοτεινά. Μπήκε μέσα άφοβα, ο χώρος δεν της προξενούσε ανησυχία. Ψηλαφώντας παρά βλέποντας κατάφερε να βρει μια παλιά λάμπα πετρελαίου την οποία άναψε με το αναπτηράκι της. Ο χώρος φωτίστηκε από ένα άρρωστο, κιτρινωπό φως. Η καλύβα είχε να κατοικήθει αρκετά χρόνια και έφερε όλα τα σημάδια της πολύχρονης εγκατάλειψης και της μετατροπής της σε πλήρες οικοσύστημα αραχνών και άλλων ζωυφίων. Ωστόσο η Αμαριόρια ένιωσε ανακούφιση που βρήκε κάπου να περάσει τη νύχτα, ήταν άλλωστε πολύ κουρασμένη, τόσο σωματικά, όσο και νοητικά, αφού την είχε

καταζαλίσει η μικρή Μιρίμα. Έβγαλε το πολυκαιρισμένο, γεμάτο σκόνη κάλυμμα από το κρεβάτι και ξάπλωσε στο γυμνό στρώμα, που έτριξε σαν να το σκότωναν. Η περιγίπισσα βυθίστηκε μεμιάς σε βαθύ ύπνο.

Ο ήλιος βρισκόταν ήδη ψηλά στο στερέωμα κι από την ανοιχτή πόρτα μια δέσμη φωτός έπεφτε στο πρόσωπο της Αμαριόριας που ακόμα κοιμόταν. Τελικά ξύπνησε από την ανυπόφορη ζέστη. Ένωθε να βράζει. Σηκώθηκε, τεντώθηκε, τίναξε τη σκόνη από πάνω της, χασμουρήθηκε, πνίγηκε από τη σκόνη, ξερόβηξε, και τελικά κοίταξε τριγύρω της. Μα γιατί την έκαιγε το πρόσωπό της;

Η καλύβα δεν είχε πολλά πράγματα μέσα, αλλά πάνω στο τραπέζι η Αμαριόρια πρόσεξε ένα μικρό τετράδιο. Χτες το βράδυ δεν το είχε παρατηρήσει, αφού ήταν τόσο σκονισμένο, που έμοιαζε να είναι ένα με το τραπέζι. Το σήκωσε, φύσηξε τη σκόνη από πάνω του και άνοιξε τις εύθραυστες, παμπάλαιες σελίδες του.

Αγαπητέ άγνωστε,

Καθώς διαβάζεις αυτές τις γραμμές είμαι σίγουρη ότι θα νιώθεις μια ζέστα στο πρόσωπό σου ή κάπου αλλού. Θα σου εξηγήσω σε λίγο το γιατί.

Με λένε Μάρβια και ζούσα εδώ, σ' αυτή την καλύβα που βρίσκεσαι τώρα, με τον άντρα μου τον Ελέρβιο και τα δυο παιδιά μου, την Όρβια και τον Πάρβιο. Ήμασταν φτωχοί, αλλά δεν περνούσαμε άσχημα. Ο νερόμυλος μας προμήθευε με αρκετά λεφτά να τρώμε

καλά, να πηγαίνουμε και κάνα σινεμά στο διπλανό χωριό τις Κυριακές· άλλωστε είχαμε ζήσει και στην πόλη και ξέραμε ότι δε χάναμε και πολλά. Αχ, πες το φέματα, η ζωή μας εδώ ήταν καλή.

Μέχρι που έγινε κάτι το ανεξήγητο και φοβερό. Μια μέρα που άπλωνα τα ρούχα έξω στην αυλή είδα το νερό του ποταμού να κοχλάζει. Κόχλαζε και κόχλαζε, σταματημό δεν είχε. Φώναξα τα παιδιά να το δουν κι αυτά, μη νομίζει ο Ελέρβιος ότι είχα ζουρλαθεί. Συνάμα ο ουρανός σκοτεινίασε, όχι όμως όπως σκοτεινιάζει σαν συννεφιάσει, αλλά ένα βαρύ, νυχτερινό σκοτάδι, πηχτό κι ασήκωτο. Σκιαχτήκαμε· από τη μια το νερό να κοχλάζει από την άλλη το σκοτάδι, μας έπιασε η καρδιά μας. Ξάφνου άρχισε να μπουμπουνίζει και ν' αστράφτει, να σείεται η γη ολάκερη. Άρπαξα τα παιδιά μου και τα σφιχταγκάλιασα. Είδα τον Ελέρβιο να έρχεται τρέχοντας από τα χωράφια. Είχαμε μείνει εκεί κι οι τέσσερις, μαρμαρωμένοι και κατατρομαγμένοι, και περιμέναμε να τελειώσει το κακό.

Τότε πέρασε τρέχοντας από μπροστά μας ένας τυφλοπόντικας. Μας προσπέρασε, κοντοστάθηκε και ξαναγύρισε κοντά μας.

«Ακόμα εδώ είστε;» ρώτησε. «Να φύγετε αμέσως, όσο είναι καιρός. Τώρα!»

«Μα τι συμβαίνει, κύριε Τυφλοπόντικα;» ρώτησε η Όρβια, η μικρότερη, που μπορούσε ως παιδί να επικοινωνεί με τα ζώα. Εγώ νόμιζα ότι έπαιζε με το ζώακι, δεν ήξερα ότι συνομιλούσανε.

«Πού να σ' τα λέω! Ο θεός του ήλιου κι η θεά των νερών ήρθαν στα μαχαίρια κι έχουν στήσει καβγά μέχρι θανάτου. Ή ο ήλιος θα σβήσει ή τα νερά θα χαθούν. Για μας δηλαδή έρχεται μία ή άλλη».

«Γιατί τσακώνονται;» ρώτησε η μικρή.

«Είχαν μια διαφωνία για το ποιος ευθύνεται για την εμφάνιση της ζωής στον πλανήτη».

«Τώρα την είχαν; Μετά από τόσες χιλιάδες χρόνια;»

«Μπα, δεν είναι καινούρια ιστορία αυτή. Την τελευταία φορά που πλακώθηκαν αφανίστηκαν οι δεινόσαυροι. Μην τα συζητάς».

«Γιατί δε ρωτάνε εμένα από που προέρχεται η ζωή;» είπε η μικρή Όρβια δίχως ν' αστειεύεται.

Ο τυφλοπόντικας δεν απάντησε αμέσως γιατί εκείνη ακριβώς τη στιγμή ένα τράνταγμα του εδάφους μας πέταξε στον αέρα και μας σκόρπισε εδώ κι εκεί. Μέχρι να σηκωθούμε και να μαζευτούμε πέρασε κάμποση ώρα.

«Να ρωτήσουν εσένα; Τι εννοείς;»

«Εγώ ξέρω από πού φτιαχτήκαμε όλοι».

«Πώς το ξέρεις;»

«Το ξέρω».

«Και πού το ξέρω εγώ ότι λες αλήθεια;»

«Και πού το ξέρεις ότι δε λέω;»

«Καλά, κάνε ό,τι θέλεις, βαρέθηκα αυτή τη συζήτηση».

«Πώς να τους μιλήσω, ώστε να σταματήσει ο τσακωμός τους;»

«Εγώ δεν ξέρω την τύφλα μου, κάνε ό,τι καταλαβαίνεις». Ο τυφλοπόντικας έφυγε τρέχοντας με το ένστικτο επιβίωσης ζωγραφισμένο στα μάτια του.

«Έφυγε το ζώακι που έπαιζες;» ρώτησα την κόρη μου τότε, μην καταλαβαίνοντας τι είχε διαδραματιστεί μεταξύ τους. Μετά τα έμαθα.

«Μαμά μη μ' ενοχλήσεις για λίγη ώρα, έχω δουλειά», μου είπε η Όρβια, έκλεισε τα μάτια της κι έμεινε ακίνητη.

«Ουρανό, Γη! Μ' ακούτε; Για φωνάξτε λιγάκι τα παιδιά σας, τον Ήλιο και τη Νερό, έχω κάτι να τους πω». Αναγκάστηκε να το επαναλάβει αρκετές φορές, διότι οι γραμμές τηλεπικοινωνίας με το υπερέραν δεν είχαν ακόμη γίνει ψηφιακές και μέχρι να τη συνδέσουν....

«Καλέ μ' ακούτε, βράχνιασα!»

«Ναιαι;... Πιο δυνατά, δεν ακούω!»

«Ουρανό, εσείς είστε», η Όρβια είπε ευγενικά.

«Ναι, εγώ, τι θες;»

«Να μη μου 'ρθετε στο κεφάλι, αυτό θέλω. Φωνάξτε, παρακαλώ, το παιδί σας τον Ήλιο ένα λεπτάκι. Έχω κάτι σπουδαίο να του πω». Εκείνη τη στιγμή μπήκε στη γραμμή κι η Γη, λίγο εξαντλημένη από τη μόλυνση. Ένιωθε και λίγη ναυτία απ' όλα τα τραντάγματα.

«Γιατί με φώναξες, μικρή Όρβια; Ελπίζω να είναι σημαντικό».

«Έτσι λέω. Θα 'θελα να μου φωνάξατε το παιδί σας τη Νερό, αν είναι δυνατό. Έχω κάτι να της πω».

Δεν πέρασαν λίγες στιγμές κι η Όρβια βρέθηκε να συνομιλεί με τη Νερό και τον Ήλιο, παρουσία των πανάρχαιων, σεβάσμιων γονέων τους.

«Τι θες, μικρό;» είπε περιφρονητικά ο Ήλιος.

«Έμαθα ότι έχετε στήσει καβγά τριχούβερτο σε ξένο χωράφι. Τη ρώτησες τη μάνα σου, ρε;» του πέταξε υποτιμητικά η Όρβια. «Τέλος πάντων, δε θέλω να μπλεχτώ στα οικογενειακά σας. Αυτό που θέλω να πω και στους δυο σας είναι ότι εγώ ξέρω ποιος ευθύνεται για την ύπαρξη ζωής στον πλανήτη».

«Και πού ξέρουμε εμείς ότι εσύ το ξέρεις;» ρώτησε η Νερό.

«Άντε πάλι!» αναστέναξε η Όρβια.

«Τα παιδιά δε λένε ποτέ ψέματα», τους είπε και τους αποστόμωσε. Το σκέφτηκαν για λίγο και τελικά συμφώνησαν κι οι δυο μ' ένα νεύμα του νοερού κεφαλιού τους.

«Ποιος είναι, λοιπόν, ο πλάστης της ζωής επί της γης;»

Η Όρβια δεν απάντησε αμέσως για να τους κρατήσει σε σασπένς.

«Κανείς από τους δυο σας».

«ΤΙ;» αναφώνησαν κι οι δύο όλο έκπληξη.

«Όπως ακούσατε. Είναι πολύ απλό. Κυρία Νερό, μέσα σας γεννήθηκε η ζωή, δε λέω, αμοιβάδες ήμασταν όλοι μας κάποτε, αν κι έχουμε διαλέξει να ξεχάσουμε το γλοιώδες παρελθόν μας.

«Κι εσείς, κύριε Ήλιε, προσφέρατε το φως που χρειαζόμασταν προκειμένου ν' αναπτυχθούμε. Δίχως εσάς θα μέναμε στα έγκατα του βυθού, ξέρετε, σαν εκείνα τα τυφλά ψάρια που μοιάζουν με τέρατα απ' το Άλιεν. Κι οι δύο βοηθήσατε πάρα πολύ, κανείς δεν το αμφισβητεί. Όμως αυτό δε σημαίνει ότι είστε και οι πλάστες. Μάλλον τα εργαλεία, θα 'λεγα».

«Και ποιος είναι τότε ο πλάστης, έξυπνό μου;» ρώτησε ειρωνικά η κυρία Νερό.

«Αυτό θα το βρείτε από μόνοι σας. Για τον καθένα είναι διαφορετικός. Βρείτε αυτόν που σας ταιριάζει και σταματήστε να τσακώνεστε, γιατί μαζί μ' εμάς θα χαθείτε κι εσείς. Θα πάρετε και τους γονείς σας στο λαιμό σας», τους μάλωσε η κόρη μου κι έκλεισε το ακουστικό. Μετά μας τα διηγήθηκε όλα μετά με το νι και με το σίγμα.

Η Νερό κι ο Ήλιος έγιναν πυρ και μανία, όχι τόσο επειδή δεν ήταν αυτοί οι δημιουργοί της ζωής, αλλά επειδή δεν άντεχαν στην ιδέα ότι τους έβαλε στη θέση τους ένα μικρό κοριτσάκι. Κατά βάθος ξέρανε πως είχε δίκιο. Ο καβγάς σταμάτησε αμέσως, μα δε φίλιωσαν κιόλας. Το κακό όμως δε σταμάτησε εκεί. Κι οι δυο τους θέλησαν να εκδικηθούν την κορούλα μου. Η Νερό αποφάσισε να σταματήσει να ρέει σ' εκείνα τα μέρη, ώστε να πάψει να λειτουργεί ο νερόμυλός μας.

Ο Ήλιος ήταν πιο εκδικητικός. Έφταιγε το μεγάλο εγώ του, γιατί πίστευε πως όλα γύριζαν γύρω απ' αυτόν.

Έστειλε μια δέσμη φωτός στην καλύβα μας και καταράστηκε όπου ακουμπήσει κάποιον να μην ξαναφύγει από πάνω του. Εμείς οι έρμοι, ανίδεοι για τις κακίες των θεών, μπήκαμε στην καλύβα μας ανακουφισμένοι, αλλά γρήγορα μάθαμε την πικρή αλήθεια. Καταρχάς, το ποτάμι στέρεψε. Ούτε σταγόνα δεν έμεινε. Φάγαμε καλό ψάρι, βέβαια, εκείνο το βράδυ, δε λέω. Το χειρότερο, όμως, συνέβη όταν ο Ελέρβιος, ο Πάρβιος κι εγώ νιώσαμε ο πρώτος το κεφάλι του να τον καίει, ο δεύτερος το μηρό του κι εγώ τη μέση μου. Εκεί έπεσε η δέσμη φωτός που είχε στείλει ο κακεντρεχής Ήλιος. Η Όρβια γλύτωσε γιατί μάζευε ψάρια έξω και δεν είχε μπει ακόμη στην καλύβα. Ακόμα κι όταν νύχτωσε, το κεφάλι, το μπούτι κι η μέση μας έλαμπαν σαν μέρα μεσημέρι, φωτισμένα όπως ήταν από τον Ήλιο. Πολύ αλλόκοτο θέαμα!

Κι εδώ τελειώνει η ιστορία μου. Φεύγουμε απ' τον τόπο μας και το σπιτικό μας, γιατί δεν μπορούμε άλλο να ζήσουμε εδώ. Ξεκινάμε μεγάλο ταξίδι, να βρούμε κάποια μάγισσα να δούμε αν θ' απαλλαγούμε απ' την κατάρα του ήλιου. Σαν κινούμενα λαμπατέρ έχουμε κατακτήσει.

Και κάτι τελευταίο. Ξένε πρόσεχε! Μη σ' αγγίζουν οι ακτίνες του ήλιου γιατί κήηκες στην κυριολεξία! Ώρα καλή!

Μάρβια

«Ωχ!» αναφώνησε η Αμαριόρια κι άγγιξε το μέτωπό

της. Μπορούσε να νιώσει τον ήλιο σε όλο της το πρόσωπο, παρότι βρισκόταν στη σκιά. «Τώρα μάλιστα... την έκανα την τύχη μου». Καθρέφτης δεν υπήρχε στο παράπηγμα για να δει πώς φαινόταν, όμως αν έμοιαζε όπως αισθανόταν, η κατάσταση ήταν άσχημη. Αφού δεν μπορούσε να κάνει τίποτα, πήρε το σακίδιό της και βγήκε πάλι στη δημοσιά. «Τουλάχιστον θα βλέπω στο σκοτάδι», παρηγορήθηκε.

Θα 'χε περπατήσει για περίπου δυο ώρες περίπου, όταν έφτασε σ' ένα μεγάλο χωριό. Δίσταζε να μπει μέσα, έτσι που έμοιαζε με φωτεινή επιγραφή, αλλά τι να έκανε; Δεν είχε πολύ κόσμο στο δρόμο· πρέπει να έφταιγε που ήταν καταμεσήμερο. Ανηφόρισε τον κεντρικό δρόμο κοιτάζοντας αριστερά και δεξιά κουρασμένη. Κάτι τέτοιες στιγμές ένωθε χαζή που είχε παρατήσει τις ανέσεις της στο παλάτι κι είχε πάρει τα βουνά δίχως συγκεκριμένο λόγο. Εκεί που βαρυγκωμούσε πετάχτηκε μπροστά της από ένα στενό μια νέα γυναίκα, φανερά βιαστική. Σχεδόν έπεσε η μία πάνω στην άλλη.

«Ουπς, συγγνώμη», είπε η Αμαριόρια κι έκανε στο πλάι.

«Εγώ συγγνώμη», είπε η γυναίκα κι έκανε να συνεχίσει, αλλά σταμάτησε και γύρισε πίσω.

«Τι έπαθε το πρόσωπό σου;» ρώτησε αδιάκριτα.

«Τι έπαθε;» αντιρώτησε αθώα η Αμαριόρια, ενώ από μέσα της είπε: Σκατά, φαίνεται!

«Το πρόσωπό σου! Φωτάει».

«Ναι; Θα φταίει το λιπαρό δέρμα μου».

«Γι' αυτό λάμπεις έτσι;»

«Απ' την πολλή χαρά μου είναι», δικαιολογήθηκε χαζά η προγκίπισσα.

«Ψέματα μου λες. Πού το έκανες αυτό; Σε ποιο στούντιο αισθητικής; Θέλω κι εγώ. Κρατάει πολύ ή πρέπει να το κάνεις συνέχεια όπως τις βαφές;»

«Κρατάει μια ζωή».

«Είναι ακριβό;»

Μια ιδέα ήρθε στην Αμαριόρια, παρ' όλη την κούρασή της.

«Όχι πολύ. Είμαι αισθητικός και το κάνω εγώ προσωπικά. Μόνο που δεν το κάνω εδώ, αλλά σ' ένα στούντιο διακοσμημένο σαν καλύβα δυο ωρίτσες από δω».

«Αχ, τι ωραία! Θα το πω και στις φίλες μου».

«Ναι, αλλά υπάρχει ένας όρος». Το χαμόγελο της γυναίκας μετατράπηκε σε καχυποψία. «Μην ανησυχείς. Απλά, επειδή του άντρα μου δεν του αρέσει καθόλου και θα με χωρίσει αν δεν το βγάλω, πρέπει να βρω οπωσδήποτε κάποιον να μου το αφαιρέσει. Εγώ δεν ξέρω. Δεν το 'μαθα στη σχολή κι έκτοτε η σχολή κάηκε κι η καθηγήτριά μου πέθανε», τρελάθηκε στα φέματα η Αμαριόρια. «Ο όρος για να σ' το φτιάξω είναι να μου βρεις κάποιον να μου το βγάλει εμένα».

«Ποιος βγάζει τέτοια πράγματα; Εσύ πρέπει να ξέρεις», ρώτησε η χωριανή.

«Έχετε καμιά μάγισσα εδώ, στο χωριό σας;»

«Μάγισσα έχουμε, αλλά τι δουλειά έχει αυτή;»

«Εκείνη θα μου το βγάλει. Οι περισσότερες έχουν τελειώσει τη σχολή που πήγα κι εγώ, τότε που η αφαίρεση της Λάμψης ήταν ακόμα στο πρόγραμμα σπουδών».

«Καλά τότε, να σου πω πού είναι, να πας. Εγώ όμως δε θα 'ρθω γιατί, πρώτο, πρέπει να γυρίσω στο μαγαζί μου και, δεύτερο, δε θέλω να δω τη γρια-Μαρτζούκα. Δεν πολυμιλιόμαστε». Το πρόσωπό της πήρε μια ξινή έκφραση.

Η γυναίκα εξήγησε στην Αμαριόρια πού θα βρει τη γριά μάγισσα κι η Αμαριόρια της έκλεισε ραντεβού στην καλύβα. Της είπε να ξαπλώσει στο κρεβάτι και να περιμένει να τη χτυπήσει ο ήλιος στο πρόσωπο· μετά από μισή ώρα να σηκωνόταν και θα ήταν έτοιμη. Η γυναίκα καταχάρηκε, πάντα ήθελε να είναι φωτεινό παράδειγμα προς μίμηση, είπε, να έχει μια περίοπτη θέση κάτω από τον ήλιο. Η Αμαριόρια χάρηκε που με ελάχιστη δική της προσπάθεια πρόσφερε τόση ευτυχία σ' έναν άνθρωπο. Τελικά, τα δικά μας σκουπίδια είναι ο θησαυρός κάποιων άλλων, συλλογίστηκε.

Η πριγκίπισσα-πορτατίφ κίνησε να βρει τη μάγισσα Μαρτζούκα. Ο δρόμος δεν ήταν εύκολος γιατί, φυσικά, οι μάγισσες δεν έχουν μαγαζί στο κέντρο της πόλης. Πήρε ένα μονοπάτι που οδηγούσε μέσα από ένα δασύλλιο, πάνω από ένα ποτάμι, ανάμεσα από δύο λόφους, πλάι από τρία αγροτόσπιτα, δύο σιλό, ένα χωράφι και πάνω σ' ένα βουνό. Δεν ήταν και το Κιλιμάντζαρο, αλλά

μετά από τόση πεζοπορία η Αμαριόρια είχε αρχίσει να καλοβλέπει την ιδέα ενός σκούτερ.

Με τα πολλά έφτασε επιτέλους στην κορφή, ένα μικρό υψίπεδο με λίγα δέντρα. Στη μέση φαινόταν ένα σπίτι. Ετοιμαζόταν να χτυπήσει την πόρτα, όταν από πίσω της ακούστηκε μια φωνή.

«Εμένα ψάχνεις».

Η Αμαριόρια πετάχτηκε και γύρισε απότομα.

«Εξαρτάται αν είστε η μάγισσα-Μαρτζούκα», φέλλισε προσπαθώντας να ηρεμήσει την καρδιά της από το ξάφνιασμα.

«Λέγε με Μούζκα. Το Μαρτζούκα παραείναι μεγάλο, σου μπουκώνει το στόμα», αποκρίθηκε κι έσκασε ένα επαγγελματικό χαμόγελο.

Η Αμαριόρια την κοίταξε επιφυλακτικά. Σίγουρα ήταν μάγισσα; Λίγο νέα δε φαινόταν; Ούτε άσπρα μαλλιά ούτε ελιές σε γαμψή μύτη ούτε μαύρα κουρελιασμένα ρούχα ούτε δυσοίωνα βλέμμα στα μάτια. Αλλιώς ήταν οι μάγισσες των παραμυθιών και των παιδικών ταινιών.

«Ας περάσουμε μέσα να μου πεις ποιος άνεμος σ' έφερε εδώ πάνω», πρότεινε φιλικά η Μούζκα και διάβηκε το κατώφλι. Έβαλε την Αμαριόρια να καθίσει στο τραπέζι της κουζίνας, ενώ η ίδια έβαλε να φτιάξει τσάι μανταρίνι. Η Αμαριόρια περιεργάστηκε τη μοντέρνα και λειτουργική κουζίνα. Σε λίγο η γρια-Μούζκα έφερε δυο φλιτζάνια τσάι και κάθισε κι εκείνη. Αφού ήπια μια γουλιά, είπε:

«Ίσως αναρωτιέσαι πώς γίνεται μια γριά-μάγισσα να

έχει τη δική μου εμφάνιση. Μη φοβάσαι, γνήσια είμαι. Απλά, τα τελευταία 150 χρόνια έκανα αρκετά λεφτά προσφέροντας τις υπηρεσίες μου. Κάποια στιγμή βαρέθηκα το ίματζ μου, λογικό δεν είναι, και πήγα για πλαστική και εμφύτευση μαλλιών. Πέτυχε, δε βρίσκεις;» ρώτησε χαϊδεύοντας την ομολογουμένως πλούσια καστανή κόμη της.

«Μ' αφού είστε μάγισσα, γιατί δεν τα κάνατε όλα αυτά από μόνη σας;» ρώτησε η Αμαριόρια με αληθινή απορία.

«Μάγισσα είμαι, όχι θεός. Υπάρχουν μερικά πράγματα, το γήρας φερειπείν, που είναι πέρα από τις δυνάμεις της μαγείας. Αν δεν ήταν... φαντάζεσαι τι στρίμωγμα θα υπήρχε στον πλανήτη; Όχι, σε μερικά πράγματα εμπιστεύομαι τις προόδους της επιστήμης. Ίσα κι όμοια είναι το λίφτινγκ που θα σου κάνω εγώ κι αυτό που θα σου κάνουν σε μια κλινική αισθητικής;»

«Μόνο εσείς δεν μπορείτε ή όλες οι μάγισσες;»

«Αν μπορούσαν, θα έμοιαζαν όπως συνήθως μοιάζουν; Τέλος πάντων, αρκετά τα εισαγωγικά. Πες μου τι με θέλεις, να σου πω πόσο κάνει, να τα βρούμε. Αν και πάνω κάτω ξέρω τι θέλεις».

«Τι;» ρώτησε παιχνιδιάρικα η Αμαριόρια, κυρίως για να δοκιμάσει τις ικανότητες της μάγισσας.

«Εκτός αν σ' αρέσει να κυκλοφορείς σαν κινούμενος φανοστάτης ή αν έχεις κάποιο σοβαρό πρόβλημα με το δέρμα σου, μάλλον κάποιος σε καταράστηκε να φέγγεις, έτσι δεν είναι;»

Η Αμαριόρια έγνεψε περίλυπα.

«Έτσι είναι. Δε με καταράστηκε κανείς εμένα προσωπικά», βιάστηκε να προσθέσει, «αλλά ήμουν άτυχη κι έπεσα στο δρόμο της κατάρας άθελά μου».

«Ποιος έδωσε την κατάρα;» ρώτησε η μάγισσα με επαγγελματικό ύφος.

«Ο Ήλιος», απάντησε η Αμαριόρια και πάραυτα το πρόσωπό της κρέμασε, όταν είδε την έκφραση της Μούζκας.

«Σκατά!» είπε η μάγισσα. «Δύσκολη κατάρα, βλέπεις. Οι κατάρες των θνητών είναι παιχνιδάκια, πόση κακία να 'χει μέσα του ένας άνθρωπος; Γιατί από εκεί εξαρτάται πόσο δυνατή είναι μια κατάρα. Άσε που πολλούς τους τρώνε οι τύφεις και τις παίρνουν πίσω μετά από κάποιο διάστημα. Από τον Ήλιο όμως...» άφησε την πρότασή της ατέλειωτη.

«Πώς μπλέχτηκες σ' αυτή την ιστορία, άτυχο παιδί;» είπε τελικά.

Η Αμαριόρια της διηγήθηκε όσα ήξερε. Η μάγισσα Μούζκα φάνηκε να παίρνει τα πάνω της.

«Τυχερή είσαι, δεν είναι τόσο τραγικά τα πράγματα».

«Δηλαδή;»

«Καταρχάς, η κατάρα δεν αφορούσε εσένα προσωπικά. Κι οι κατάρες που είναι ξώφαλτσες δεν πιάνουν καλά, ξεβάφουν». Η Αμαριόρια ένιωσε σαν φτηνό μπλουζάκι.

«Άσε με λιγάκι να ψάξω στα τεφτέρια μου, να βρω το

κατάλληλο μαγικό, πήγαινε μια βολτίτσα εδώ γύρω και γύρνα σε καμιά ώρα – όχι κάν’ τη μιάμιση, θέλω να μαγειρέψω για το βράδυ», είπε η ανακαινισθείσα γριά μάγισσα και σηκώθηκε όρθια. Η Αμαριόρια την ακολούθησε στην πόρτα. Ήταν έτοιμη να βγει όταν άκουσε τη μάγισσα να λέει:

«Είσαι σίγουρη ότι θέλεις ν’ απαλλαγείς από το φως στο πρόσωπο;»

«Δηλαδή τι; Να φέγγω μια ζωή;»

«Δεν ξέρω. Πάντως για να έρθει στο δρόμο σου κάποιος λόγος θα υπάρχει», είπε μυστηριωδώς η Μούζκα.

«Τι λόγος;»

«Δεν μπορώ να σου πω, ακόμη κι αν ήξερα. Αυτά ή τα βρίσκει κανείς μόνος του ή δεν τα βρίσκει καθόλου. Βέβαια, μερικές φορές δίνεται κάποια βοήθεια, αλλά είναι λίγες οι ψυχές που γνωρίζουν ποια βίδα ταιριάζει σε ποιο παξιμάδι στη μηχανή του σύμπαντος».

«Ξέρετε καμιά εσείς; Ψυχή εννοώ».

«Ονομαστικά, όχι. Ξέρω όμως ότι πολλά ζώα είναι μύστες. Και μερικά μικρά παιδιά, όπως η Όρβια της ιστορίας σου, η ώρα η καλή. Α! και φυσικά οι πεφωτισμένες ψυχές, αλλά για να βρεις μια τέτοια... πιο εύκολο είναι να κάνεις τη δουλειά μόνη σου».

«Ναι μα εγώ δεν καταλαβαίνω τη γλώσσα των ζώων», παραπονέθηκε η Αμαριόρια.

«Κι εγώ τι θέλεις να σου κάνω; Ψάξε μάθε την. Όλα στο πιάτο τα θες πια. Άντε τώρα, τράβα κι έλα πίσω σ’

ένα δώρο. Μην έρθεις πιο νωρίς και με διακόψεις, γιατί θα τσαντιστώ, και μπορεί να σου δώσω κι εγώ κάνα δυο κατάρες από τη φούρκα μου».

«Φεύγω, φεύγω», είπε η Αμαριόρια και απομακρύνθηκε. Φυσικά, δεν μπορούσε να μη σκεφτεί τα όσα της είπε η μάγισσα. Μήπως άραγε η λάμψη να μην ήταν τόσο άσχημο πράγμα;»

«Δεν ξέρω, δεν ξέρω!» κλαυθμήρισε η πριγκίπισσα κι ευχήθηκε να βρεθεί κάποιος ή κάτι να της λύσει την απορία.

«Δεν μπορώ ν' αποφασίσω αν είναι καλύτερο να βγάλω τη λάμψη ή να την αφήσω; Ποιο είναι το καλύτερο; Ας μου πει κάποιος τι να κάνω!» βόγκηξε και κάθισε σε μια πέτρα περίλυπη.

«Πώς μπορώ να ξέρω πώς θα επηρεάσει τη ζωή μου η απόφαση που πρέπει να πάρω;»

«Γιατί, ξέρεις ποτέ;»

Η Αμαριόρια πετάχτηκε ξαφνιασμένη. Από πού είχε έρθει αυτή η φωνή; Ποιος την άκουγε να γκρινιάζει σαν κακομαθημένο παιδί; Κοίταξε τριγύρω μα δεν είδε τίποτα.

«Εδώ, βρε! Εδώ κάτω», ξανακούστηκε η φωνή.

«Πρόσεξε μη με πατήσεις!» ξανακούστηκε, κάπως υστερικά αυτή τη φορά.

Η Αμαριόρια έστρεψε το βλέμμα της στο χώμα και είδε ένα σκουλήκι.

«Εσύ μου μίλησες;»

«Ναι, εγώ», αποκρίθηκε αυτό.

«Δηλαδή αυτή τη στιγμή συνομιλώ μ' ένα σκουλήκι;»

«Εξαρτάται πώς θα το δεις το πράγμα... Δε θέλω να υπεισέλθω στη μεταφυσική πλευρά του θέματος. Κοίτα, επειδή βιάζομαι πρέπει να σ' τα πω στα γρήγορα. Χτυπίεσαι ότι δεν ξέρεις τι να κάνεις μπροστά σ' αυτή την τόσο σοβαρή απόφαση. Κι εγώ σου λέω: όλες οι αποφάσεις δεν είναι σοβαρές;»

«Ε όχι όλες. Το τι θα φάω για μεσημεριανό δεν είναι τόσο σημαντικό».

«Ποιος το λέει; Κι εγώ σου λέω ότι από αυτό που επιλέγεις να φας εξαρτάται η ζωή σου. Κι αν πάθεις δηλητηρίαση; Αποφασίζεις να πας ένα ταξίδι, παίρνεις το πλοίο, ποιος σου λέει ότι δε θα πνιγείς σε μια θαλασσοταραχή; Ποιος σου λέει ότι δε θα γνωρίσεις έναν μανιακό που θα σε κατατρέχει για τρία ολόκληρα χρόνια και θα σου τηλεφωνά στις τέσσερις το πρωί; Ποιος σου λέει ότι δε θα τσακιστείς από τις σκάλες κατεβαίνοντας για να βγεις να πάρεις ταξί να σε πάει στο λιμάνι; Ποιος σου λέει ότι δε θα γίνει τρομοκρατική επίθεση και θα καταλήξεις σκλάβο στο Μαρόκο; Ποιος σου λέει ότι εκεί που αποφασίζεις να κάνεις μπάνιο δε γλιστράς και σπας τη σπονδυλική στήλη και περνάς την υπόλοιπη ζωή σου καθηλωμένη σε μια αναπηρική καρέκλα; Ε; Ποιος σου λέει ότι...»

«Καλά, καλά, καλά, κατάλαβα τι θες να πεις», είπε η Αμαριόρια πιάνοντας το κεφάλι της.

«Τι κατάλαβες;» ρώτησε ανυπόμονα το σκουλήκι.

«Κατάλαβα... κατάλαβα ότι...»

«Σκατά κατάλαβες! Λοιπόν, πρόσεξε καλά τι θα σου πω γιατί δε θα το ξαναπώ. Ήδη που σου μιλάω παραπάει, έλα όμως που είσαι η ηρωίδα του παραμυθιού και πρέπει να σε στηρίξουμε όλοι στο ταξίδι σου αλλιώς θα πέσεις σε κάνα χαντάκι και τότε τζάμπα τόσες σελίδες», είπε το σκουλήκι φανερά εκνευρισμένο με τη βραδύτητα κατανόησης της Αμαριόριας.

«Άκου να σου πω, δεν είμαι εντελώς ζωντόβολο!» επαναστάτησε η Αμαριόρια. «Ξέρω πάρα πολλά. Κι είμαι κι έξυπνη. Κι εσύ στη θέση μου θα είχες ζαλιστεί από τα όσα έχω ακούσει τελευταία».

Το σκουλήκι μαλάκωσε τον τόνο του.

«Κάπου έχεις δίκιο, αλλά το θέμα δεν είναι ότι πόσα ξέρεις, αλλά τι κάνεις με αυτά που ξέρεις. Τέλος πάντων, ας επιστρέψουμε στο θέμα μας γιατί, όπως είπα, βιάζομαι. Ποτέ δεν μπορούμε να ξέρουμε στα σίγουρα αν οι αποφάσεις μας είναι οι σωστές ή πού θα μας βγάλουν. Ακόμα κι όταν πιστεύουμε ακράδαντα ότι είμαστε σίγουροι για την έκβαση. Συνεπώς, όλες οι αποφάσεις που παίρνουμε είναι εξίσου σημαντικές, εξίσου πιθανές να μας βοηθήσουν ή να μας καταστρέψουν. Όλες. Απλώς οι περισσότεροι άνθρωποι ορίζετε επιλεκτικά και εντελώς αυθαίρετα ποιες είναι σημαντικές και ποιες όχι. Αυτά. Κατάλαβες δεν κατάλαβες, εγώ τη δουλειά μου την έκανα, έχε γεια τώρα, ώρα καλή στην πρύμνη σου κι αέρα στα πανιά σου, τσάο», είπε με μια πνοή το σκουλήκι κι άρχισε να χώνεται στο έδαφος.

Είχε δεν είχε μπει μέσα όταν πετάει το κεφαλάκι του έξω (ή την ουρά του, μοιάζουν τόσο πολύ) και της φωνάζει: «Και πρόσεχε πού πατάς!»

Η Αμαριόρια είχε μείνει σύξυλη. Οι πληροφορίες του σκουληκιού τη γέμισαν περισσότερο άγχος αντί ν' ανακουφίσουν το λίγο που είχε. Τελικά, όσες φορές είχε νιώσει σίγουρη για τι αποφάσιζε, υπό το φως των όσων της αποκάλυψε το σκουλήκι, οι αποφάσεις της είχαν σαθρά θεμέλια. Κι όχι τίποτα άλλο, αλλά ακόμη δεν είχε αποφασίσει τι να κάνει με τη λάμψη. Σηκώθηκε από την πέτρα και με σκυφτό κεφάλι άρχισε να βαδίζει σέρνοντας τα πόδια της, δίχως να πηγαίνει κάπου συγκεκριμένα. Ένωθε τόσο μικρή κι αβοήθητη.

Προχωρώντας βαριά κι αργόσυρτα έφτασε μετά από κάμποση ώρα σε μια σπηλιά. Παραλίγο να μπει μέσα ασυναίσθητα, αλλά η ξαφνική αλλαγή της έντασης του φωτός την έβγαλε από το λήθαργό της. Έκανε πίσω. Οι σπηλιές συχνά έκρυβαν άγρια ζώα. Πολύ σπάνια έκρυβαν και δράκους, αλλά η Αμαριόρια γνώριζε την αναδουλειά των αδερφών της κι έτσι το θεωρούσε πολύ απίθανο να πέσει πάνω σε δράκο.

«Θα μπω μέσα και θα μείνω εκεί μόνη μου μέχρι να ξεδιαλύνω τι να κάνω», αποφάσισε η Αμαριόρια με πείσμα. Μπήκε μέσα.

Τέσσερα χρόνια μετά δύο παιδάκια που παίζανε κρυφτό εκεί κοντά βρήκαν τυχαία την Αμαριόρια μέσα στη σπη-

λιά. Η πριγκίπισσα ξαφνιάστηκε από την ξαφνική παρουσία των παιδιών.

«Αχ, με τρομάξατε», είπε κι έτριψε τα μάτια της. «Πρέπει να με πήρε ο ύπνος». Χασμουρήθηκε και σηκώθηκε όρθια για να τεντωθεί. Τα παιδάκια την κοιτούσαν μ' ενδιαφέρον, όπως συνηθίζουν τα παιδάκια να κοιτάζουν σχεδόν τα πάντα.

«Πόσο να κοιμήθηκα;» αναρωτήθηκε η Αμαριόρια. «Πω πω, έχω ραντεβού με τη γριά μάγισσα. Πρέπει να βιαστώ μη θυμώσει. Παιδάκια, γεια σας».

Βγήκε από τη σπηλιά και για λίγες στιγμές τυφλώθηκε από το δυνατό φως του ήλιου. Της πήρε λίγη ώρα να ξαναβρεί το σπίτι της Μούζκας. Της φαινόταν λίγο διαφορετικό, αλλά δεν μπορούσε να καταλάβει σε τι ακριβώς.

Χτύπησε την πόρτα, η οποία αμέσως άνοιξε και παρουσιάστηκε μια ξανθιά γυναίκα με κοντό καρέ και γαλλική μύτη.

Για μια στιγμή η Αμαριόρια νόμισε πώς έκανε λάθος στο σπίτι κι ετοιμάστηκε να ζητήσει συγγνώμη.

«Εδώ μένει η μάγισσα Μούζκα;» ρώτησε.

«Εγώ είμαι. Δύο ώρες σου είπα να κάνεις, κουτορνίθι, όχι τέσσερα χρόνια».

Η Αμαριόρια ξαφνιάστηκε διπλά.

«Εσείς είστε; Μ' αφού... τα ξανθά μαλλιά... η γαλλική μύτη;»

«Έκανα πλαστική πριν τρία χρόνια και πέρσι άρχισα να τα βάφω ξανθά. Εσύ πού ήσουν τόσα χρόνια;»

«Ποια χρόνια, καλέ, με πήρε ο ύπνος λιγάκι, ζητώ συγ-

γνώμη, αλλά η κούραση, βλέπετε», αποκρίθηκε η Αμαριόρια και χασμουρήθηκε.

«Κορίτσι μου, τέσσερα χρόνια λείπεις, όχι ένα μεσημέρι. Πού ήσουν;»

Το στόμα της Αμαριόριας έχασκε σαν ανοιχτό παράθυρο.

«Τ-τ-τι;» κατάφερε να ψελλίσει.

«Λεί-πεις τέ-σσε-ρα χρό-νια», της συλλάβισε αργά αργά η Μούζκα.

«Τέσσερα χρόνια;» επανέλαβε η προγκίπισσα.

«Τέσσερα», ξανάπε η μάγισσα και σήκωσε και τέσσερα δάχτυλα ως έξτρα βοήθημα.

Η Αμαριόρια βραχυκύκλωσε. Η μάγισσα την έπιασε από τους ώμους και την οδήγησε μέσα. Την κάθισε στον καναπέ και πήγε να φτιάξει ένα ειδικό τσάι για τέτοιες περιπτώσεις. Της το έφερε, είπε και δυο μαγικά λόγια από συνήθεια και της έδωσε να πιει. Η κοπέλα το ήπιε εντελώς μηχανικά, με βλέμμα κενό να ατενίζει κάπου κάτω δεξιά.

«Πού ήσουν τόσο καιρό; Δεν μπορούσα να σε βρω γιατί έχω σπάσει την κρυστάλλινη σφαίρα μου από το '92 και ο κατασκευαστής χρειάζεται 33 χρόνια, 33 μέρες, 33 λεπτά και 12 δευτερόλεπτα για να φτιάξει άλλη. Χάλια εξυπηρέτηση, ε;»

«Έε, ήμουν...» η Αμαριόρια δούλευε στο ρελαντί. «... ήμουν... κάπου ήμουν... εε... Σε μια σπηλιά!» αναφώνησε με χαρά που το βρήκε.

«Όχι σε μια μικρή, σκοτεινή, υγρή σπηλιά στα ριζά ενός βουνού;» ρώτησε η Μούζκα.

«Ακριβώς έτσι ήταν, μια μικρή, σκοτεινή, υγρή σπηλιά στα ριζά ενός βουνού».

«Έπρεπε να σ' είχα προειδοποιήσει. Αλλά πάλι, εσύ έχεις ταλέντο να πηγαίνεις από τη μια καταστροφή στην άλλη, κάτι άλλο θα έβρισκες. Η σπηλιά αυτή, κορίτσι μου, δε θυμάμαι πια και τ' όνομά σου – πολλά ρο δεν είχε; Τέλος πάντων, η σπηλιά αυτή είναι η πρώην γκαρσονιέρα του Μορφέα. Έχει μετακομίσει κάτι αιώνες τώρα –δεν άντεχε την υγρασία– αλλά όσο να 'ναι άφησε μπόλικο ύπνο πίσω. Όποιος μπαίνει μέσα αποκοιμείται μεμιάς. Και μόνο ένα παιδί μπορεί να τον ξυπνήσει. Ήσουν τυχερή».

«Δηλαδή έμεινα εκεί μέσα τέσσερα χρόνια;»

«Θες να σ' το γράψω σε σιντί για να το εμπεδώσεις;» εκνευρίστηκε η Μούζκα.

«Απλώς μου φαίνεται απίστευτο, αδύνατο».

«Γιατί, αυτή η λάμψη στο πρόσωπό σου είναι καθημερινό φαινόμενο; Τα απίστευτα και τ' αδύνατα είναι απίστευτα και αδύνατα γιατί πιστεύουμε ακράδαντα ότι είναι απίστευτα κι αδύνατα», είπε ρητορικά η μάγισσα με το κύρος που της πρόσδιδε η αρχέγονη ιδιότητά της. «Αν ζήσεις όσο έχω ζήσει εγώ, θα δεις πράγματα απίστευτα και αδύνατα να συμβαίνουν... πιο συχνά κι από τα πιστευτά και τα δυνατά», είπε και κούνησε το κεφάλι της όλο γνώση. «Φταίει και το επάγγελμα, βέβαια», πρόσθεσε κατόπιν σκέψης.

«Πω πω, τέσσερα ολόκληρα χρόνια από τη ζωή μου τα

πέρασα κοιμισμένη!» ανέκραξε συγκλονισμένη η Αμαριόρια κι έπιασε το πρόσωπό της με τα χέρια της.

«Και πόσα ακόμα δίχως να το ξέρεις», είπε με λίγη κακεντρέχεια η Μούζκα, αλλά η Αμαριόρια παραήταν συγκλονισμένη για να το ακούσει.

Η Μούζκα της έδωσε κι άλλο να πει για να τη συνεφέρει, γιατί είχε και άλλους πελάτες μετά, δεν μπορούσε να ασχολείται μόνο μ' αυτή την αργόστροφη πριγκίπισσα.

«Λοιπόν, επί το έργον τώρα: Τη θες τη λάμψη ή όχι;»

«Ακόμα την έχω;» ρώτησε η Αμαριόρια ξαφνιασμένη. Ένωσε διπλή κατάθλιψη τώρα που θυμήθηκε και το αρχικό της πρόβλημα.

«Δεν περνάει με τον ύπνο. Κι άλλωστε όσο κοιμάσαι στη σπηλιά του Μορφέα δε γερνάς. Όσο μπαίνεις τόσο βγαίνεις», εξήγησε η μάγισσα. «Λέγε τώρα, γιατί με καθυστερείς: Τη θες ή δεν τη θες;»

«Φαίνεται πολύ;»

«Κομματάκι», ειρωνεύτηκε η Μούζκα και κοίταξε το ρολόι της.

Η έκφραση της Αμαριόρια φανέρωνε ότι ο νους της δούλευε φουλ τάιμ τώρα.

«Βγάλτηνε», είπε με αποφασιστικότητα κι έκλεισε μάτια και δόντια σφιχτά.

«Καλέ, τη λάμψη θα σου βγάλω, όχι το μάτι», είπε η μάγισσα κι άρχισε να λέει διάφορα μαγικά, αρκετά μπερδεμένα, με πολλά σύμφωνα στη σειρά. Θα 'χαν δε

θα 'χαν περάσει δύο λεπτά όταν η Μούζκα είπε: «Σήκω, τελειώσαμε».

«Αυτό ήταν όλο;» ρώτησε απορημένη η Αμαριόρια.

«Τι θες, χριστουγεννιάτικο εορταστικό σόου; Βιάσου τώρα γιατί σου είπα, έχω δουλειά. Τέσσερα χρόνια με καθυστερείς».

«Μα—»

«Δεν έχει μα. Εμείς οι μάγισσες δεν μπορούμε να εξυπηρετήσουμε άλλον πελάτη προτού τελειώσουμε με τον προηγούμενο».

«Δηλαδή έχετε μείνει άνεργη εξαιτίας μου για τέσσερα χρόνια;» είπε γεμάτη ενοχές η πριγκίπισσα.

«Δεν πειράζει, είχα χρόνο ν' ασχοληθώ με τον εαυτό μου».

«Πόσα σας χρωστάω;»

«Άλλη τιμή θα σου έκανα πριν τέσσερα χρόνια, άλλη τώρα. Ο τιμάριθμος, βλέπεις. Δώσ' μου δύο μαργαριτάρια και το σχοινί που έχεις κι είμαστε εντάξει».

«Και πού το ξέρετε ότι έχω μαργαριτάρια πάνω μου;»

«Το πρώτο πράμα που μαθαίνουμε εμείς οι μάγισσες όταν μαθητεύουμε είναι τι να ζητάμε για πληρωμή. Και πάντα ζητάμε κάτι που ο άλλος μπορεί να μας δώσει, αλλιώς χέσε μέσα. Όλο βερεσέ, έλα από Δευτέρα... Εγώ ξέρω τι έχεις πάνω σου. Ξέρω επίσης τι θα μπορούσες να βρεις να μου φέρεις. Και διαλέγω το καλύτερο, δυο μαργαριτάρια και το σχοινί».

«Μα...»

«Ποτέ μην προκαλέσεις το θυμό μιας μάγισσας», είπε με πολύ εφετζίδικη φωνή η μάγισσα Μούζκα τινάζοντας το ξανθό καρέ της.

«Να σας τα δώσω τότε», είπε η Αμαριόρια, ενώ μέσα από τα δόντια της μουρμούρισε: «Αφού σας άφησα να με πιάσετε κορόιδο...»

«Καλά τα μαργαριτάρια, το σχοινί όμως τι το θέλετε;» ρώτησε μετά με γνήσια απορία.

«Πάντα είναι χρήσιμο ένα σχοινί», είπε με νόημα η Μούζκα.

Άνοιξε λοιπόν η Αμαριόρια το σακίδιο της, έβγαλε το πουγκί όπου φύλαγε τα λίγα μαργαριτάρια που είχε μαζέψει από τις πολύχρονες, επίπονες μελέτες της στα σοφά κείμενα του κόσμου και – τι να δει;

Ήδη λείπανε τρία μαργαριτάρια από τα πέντε που είχε αρχικά. Αντιθέτως από το πουγκί έπεσε μια γαρδένια κι ένα ματσάκι γιασεμιά. Μοσχοβόλησε ο τόπος.

«Ττ-τ-τα μαργαριτάρια μου!»

Η Μούζκα άρπαξε τα δύο που περίσσευαν και τα έριξε στο ντεκολτέ της.

«Τι έγιναν τα άλλα τρία μαργαριτάρια;» κλαψούρισε η συγκλονισμένη πριγκίπισσα.

«Κάποια στιγμή θα το μάθεις. Εγώ δεν μπορώ να σου πω, παρότι ξέρω», είπε.

«Μα...»

«Δες αυτά που έχεις όχι αυτά που δεν έχεις, μικρή πριγκίπισσα. Άντε τώρα, φτηνά τη γλύτωσες», είπε

παίρνοντας το σχοινί. «Θα μπορούσα να σου 'χα πάρει την πριγκιπική πιστωτική σου κάρτα, να σ' άφηνα στους πέντε δρόμους. Α, τώρα που το 'φερε ο λόγος, πάρε τον τέταρτο δρόμο, μόλις βγεις στη δημοσιά. Αυτή τη βοήθεια μπορώ να σ' τη δώσω».

«Γιατί δε μου λες όλα όσα ξέρεις;» ρώτησε με παιδικό παράπονο η Αμαριόρια και την κοίταξε στα μάτια σαν νηστικό κουτάβι.

«Κοπέλα μου», γλυκομίλησε η μάγισσα Μούζκα, «αν σ' τα 'λεγα όλα εγώ, θα τέλειωνε το παραμύθι σε δύο παραγράφους. Κι άλλωστε ξέρεις πολύ καλά ότι τα μαργαριτάρια τα βρίσκουμε πάντα μόνες μας», είπε καθώς την έσπρωχνε μαλακά έξω από την πόρτα.

Η Αμαριόρια της έριξε ακόμα ένα παρακλητικό βλέμμα κι όταν κατάλαβε ότι τέτοιες μαλαγανιές δεν έριχναν τη γριά μάγισσα, πήρε δρόμο. Είχε απομακρυνθεί αρκετά όταν ξάφνου άκουσε τη μάγισσα να φωνάζει:

«Και να θυμάσαι, τα μαργαριτάρια δε μοιάζουν πάντα...» ένας ξαφνικός άνεμος φύσηξε και πήρε τα λόγια μακριά. Φύσηξε τόσο δυνατά που η Αμαριόρια βρέθηκε να ροβολά το βουνό σαν ρόδα. Έφτασε στους πρόποδες ζαλισμένη, ταρακουνημένη και απίστευτα πεινασμένη. Το πρώτο πράγμα που έκανε ήταν να πάει στο κοντινότερο εστιατόριο να φάει. Τέσσερα χρόνια ήταν αυτά, αυτοδικαιολογήθηκε, μετά το όγδοο κομμάτι τούρτα.

6.

Στο μεταξύ, ο καλός αδερφός της Χιχιχάχας είχε κάνει διάφορες ηρωικές πράξεις ενόσω αναζητούσε τη χαμένη αδερφή του. Για την ίδια δεν είχε βρει κανένα στοιχείο, πλην κάποιων συγκεχυμένων πληροφοριών για κάποια πριγκίπισσα που περιπλανιόταν. Ωστόσο δεν έδωσε βάση διότι, όπως κάθε σεβαστός ήρωας γνωρίζει, τα παραμύθια βρίθουν από πριγκίπισσες μπλεγμένες σε δύσκολες καταστάσεις, τι με κακόβουλους νάνους, τι με ζηλιάρες μητρίες που περνούν άσχημη εμμηνόπαυση, τι με δράκους... είναι δύσκολη η ζωή της πριγκίπισσας. Ακόμα κι όταν επιτέλους μια πριγκιποπούλα βρει λίγο χρόνο να ξεκουράσει λίγο το κορμάκι της, τι γίνεται; Βρίσκει μπιζέλια κάτω από το στρώμα της.

Ο Χιχιχάχας δεν είχε πάρει την αποστολή του πολύ ζεστά, κυρίως λόγω ιδιοσυγκρασίας. Ήταν ελαφριά ψυχή, όπως θα έχετε καταλάβει. Μετά από τέσσερα χρόνια αναζήτησης της χαμένης του αδερφής αποφάσισε τελικά να πάρει το δρόμο του γυρισμού.

Εκεί που επέστρεφε λοιπόν, με κάπως βαριά καρδιά (οι ήρωες πέφτουν άρρωστοι του θανατά όταν αποτυγχάνουν σε μια ηρωική πράξη, λόγω όμως της ελαφρότητας του ο Χιχιχάχας είχε μόνο βαριά καρδιά), εκεί λοιπόν που ίππευε είδε έναν νάνο καταμεσής στο δρόμο.

«Στοοοπ!» φώναξε ο νάνος και σήκωσε το χέρι του σαν

τροχονόμος. Ο πρίγκιπας σταμάτησε όχι μόνο επειδή ήταν καλός και συνήθως έκανε ό,τι του έλεγαν (εκτός όταν του έλεγαν να φάει σπανάκι, που το σιχαινόταν), αλλά κι επειδή εκπαιδευμένος όπως ήταν σε κύκλους πριγκιπικούς, ήξερε ότι από τους νάνους, τα παιδιά και τα ομιλούντα ζώα, όπως και από ορισμένα βιβλία για τους πιο εγκεφαλικούς, μαθαίνεις σπουδαία και χρήσιμα πράγματα.

Σταμάτησε και ξεπέζεψε. Ο νάνος αναστέναξε με ανακούφιση και σκούπισε τον ιδρώτα από το μέτωπό του με την ανάποδη του χεριού του.

«Ουφ, πάλι καλά. Βλέπεις, δε σταματάνε όλοι κι έχω βαρεθεί να ποδοπατιέμαι ή να τρέχω τελευταία στιγμή να φύγω από το διάβα αλόγων, γαϊδουριών ή τροχοφόρων».

«Γιατί με σταμάτησες, νάνε;» ρώτησε φιλικά ο πρίγκιπας.

«Δε σταμάτησα εσένα προσωπικά. Σταματώ όλους όσους περνούν από δω. Αυτή είναι η δουλειά μου».

«Τι δηλαδή, έτσι σταματάς τον κόσμο, στα καλά καθούμενα;» ρώτησε απορημένος ο Χιχιχάχας. «Παράξενο μου φαίνεται».

«Κι εμένα, να σου πω την αλήθεια, αλλά εμείς, οι νάνοι, το έχουμε συνήθειο να κάνουμε παράξενα πράγματα. Φταίνε τα γονίδια μας κι οι παραμυθάδες. Για κάποιον ανεξήγητο λόγο, νιώθουμε ότι πρέπει να επικουρούμε χαμένους πρίγκιπες, χαμένες πριγκίπισσες,

χαμένα παιδάκια, άτομα σε πνευματική αναζήτηση, περιπλανώμενα τσίρκα... ο κατάλογος είναι ατέλειωτος». Ο Χιχιχάχας τα σκέφτηκε αυτά για λίγο και κατέληξε ότι δεν τον ενδιέφεραν. «Στη δική σου περίπτωση πάντως, έχω εντολή να σε σταματήσω, να σου πω δυο κουβέντες και μετά να εξαφανιστώ χωρίς να με δεις», είπε όλο μυστήριο ο νάνος, ένα πρόσχαρο πλάσμα κάπου 80 πόντους σε ύψος, με κόκκινη σκούφια, κόκκινο κολάν, και πράσινο πουκαμισάκι με μαύρη ζώνη στη μέση – σαν διακοσμητικό αγαλματάκι κήπου.

«Και τι έχεις να μου πεις;» ρώτησε ο πρίγκιπας, που είχε αρχίσει να χαλαρώνει και σε λίγο θα έβαζε τα γέλια χωρίς λόγο.

«Ότι η αδερφή που ψάχνεις αυτή τη στιγμή κουτρουβαλάει ένα λόφο και σε λίγο θα πάει να φάει».

Ο Χιχιχάχας ξαφνιάστηκε. «Βλέπεις την αδερφή μου;»

«Όχι ακριβώς, αλλά έχω κάποιες πληροφορίες για το άτομό της».

Ο Χιχιχάχας περίμενε να συνεχίσει ο νάνος, αυτός όμως είχε σωπάσει.

«Τι πληροφορίες;» ρώτησε.

«Έε, κάτσε να θυμηθώ. Μόλις γέννησε – ωχ, λάθος, είναι άλλη πριγκίπισσα αυτή. Μάλλον τα έχω μπλέξει λιγάκι, έχω να σταματήσω κι άλλους μετά, βλέπεις». Ο νάνος έκλεισε τα μάτια του κι έφερε το χέρι του στο μέτωπό του σε περισυλλογή. «Το βρήκα! Λοιπόν, η αδερφή σου είναι καλά, λάμπει από υγεία και δε θ' αργήσει να 'ρθει σπίτι».

«Και τι άλλο;»

«Δεν έχει άλλο, αυτά είχα να σου πω. Κοίτα μια ωραία κοπέλα εκεί πέρα!» είπε ο νάνος και έδειξε πέρα. Ο Χιχιχάχας γύρισε, μα δεν είδε καμιά κοπέλα, ούτε όμορφη ούτε άσχημη. Όσο να ξαναγυρίσει, ο νάνος είχε εξαφανιστεί. Έφραξε λίγο ανάμεσα στους θάμνους και τα βάτα, αλλά τελικά κατάλαβε πως ήταν ανώφελη προσπάθεια, καβάλησε το άλογό του κι έφυγε καλπάζοντας. Ένωθε καλά, διότι τώρα θα είχε νέα για την αδερφή του να μοιραστεί με την υπόλοιπη βασιλική οικογένεια.

Περίπου είκοσι λεπτά αργότερα, μέσα σ' ένα στιγμιαίο σύννεφο καπνού ο νάνος έκανε πάλι την εμφάνισή του στο ίδιο σημείο κι ας μην περνούσε κανείς. Φαινόταν τσαντισμένος. Κοίταξε κι από τις δυο κατευθύνσεις του δρόμου, μα ο πρίγκιπας είχε χαθεί.

«Σκατά, θα φάω τιμωρία τώρα», είπε μουτρωμένος. «Ξέχασα να του πω πως, όταν είπα ότι η αδερφή του θα γυρίσει σύντομα σπίτι, δεν εννοούσα απαραίτητα στο σπίτι της οικογένειάς της. Θα γυρίσει στο σπίτι που κουβαλά μέσα της, που μέχρι τώρα μένει ακατοίκητο. Λες άραγε να το καταλάβει από μόνος του;» Μούντζωσε τον εαυτό του και μόνο που σκέφτηκε τέτοια απιθανότητα και πήρε πάλι το δρόμο της εξαφάνισης έχοντας άγχος για την φοβερή τιμωρία του προϊσταμένου των νάνων.

7.

Η Αμαριόρια ένιωθε αναζωογονημένη μετά από το πλουσιοπάροχο γεύμα της, όχι μόνο σωματικά, αλλά και ψυχολογικά (είναι τρομερό πώς μπορεί να σε βοηθήσει μια καλή τούρτα σοκολάτα). Δυστυχώς, όμως, η μνήμη της είχε ρίξει ένα μεσημεριατικό ύπνο κι έτσι η Αμαριόρια ξέχασε να πάρει τον τέταρτο δρόμο μόλις βγήκε στη δημοσιά. Πήρε κάποιον άλλο. Αν είχε πάρει τον τέταρτο δρόμο, όπως τη συμβούλεψε η Μούζκα, θα είχε φτάσει σε μια πανεπιστημιακή πόλη όπου υπήρχε πληθώρα φροντιστηρίων για πνευματικώς και μεταφυσικώς βραδύνοα άτομα, όπου θα μπορούσε να κάνει ένα εντατικό κορς για να βάλει μια τάξη στις σκέψεις και στη ζωή της και να βρει εκείνη την πολυπόθητη βάση.

Θα είχε περπατήσει δύο με τρεις ώρες νιώθοντας ελαφριά κι ανέμελη. Σταματούσε κάθε τόσο και μύριζε τα λουλουδάκια στην άκρη του δρόμου, χαιρετούσε τους περαστικούς εγκάρδια, αναστέναζε όλο αγαλλίαση βλέποντας τα χελιδόνια να κυνηγιούνται... Τι ευεξία ήταν αυτή! Για μια στιγμή αναρωτήθηκε αν της είχαν ρίξει τίποτα στο φαγητό, αλλά τελικά είχε σημασία; Ας το χαιρόταν όπως κι αν ήταν. Τέτοιες στιγμές ήταν σπάνιες για την όχι καλή προγκίπισσα, γιατί θα έχετε πλέον καταλάβει ότι η ηρωίδα μας ήταν άνθρωπος βαρύς.

Περπατούσε λοιπόν, τραλαρί, τραλαρό. Το μυαλό της

ήταν άδειο από σκέψεις, μόνο τραγουδάκια έπαιζαν στο παιδικό δωμάτιο του νου της. Ένα απαλό αεράκι φυσούσε και κουβαλούσε αρώματα από χίλια μύρια λουλούδια του κάμπου και του δάσους. Τι ευφροσύνη! Το αεράκι άρχισε να δυναμώνει, κάνοντας τα καταπράσινα φυλλώματα να χορέψουν μια αργή ρούμπα. Τι γαλήνη! Το αεράκι φύσηξε πιο δυνατά και τα δέντρα συνέχισαν το χορό τους μ' ένα πιο σπирτόζικο τσα τσα τσα. Τι ευδαιμονία! Το αεράκι έγινε τυφώνας ξεριζώνοντας τα δέντρα από την πίστα. Καλέ κάνει κρύο! σκέφτηκε η Αμαριόρια, κι αυτή ήταν η τελευταία της έλλογη σκέψη, διότι την επόμενη στιγμή ο μαινόμενος άνεμος την άρπαξε και τη σήκωσε ψηλά στον αέρα. Τη στροβίλισε για κάμποση ώρα κι ύστερα την πήρε μακριά, πέρα από τον ορίζοντα, σκορπώντας στο διάβα του καταστροφή και ελπίδες για κοινοτική αποζημίωση.

Δώδεκα ημέρες και δώδεκα νύχτες μετά, τα μάτια της όχι καλής πριγκίπισσας άνοιξαν με πόνο και δυσκολία. Με μεγάλη προσπάθεια σήκωσε τ' ασήκωτα, μολυβένια βλέφαρα. Η κατάσταση της ήταν παρόμοια με όταν ξυπνάς μετά από ένα άγριο μεθύσι.

Με μεγάλη δυσκολία έστρεψε το κεφάλι-πλυντήριο εν λειτουργία (φουλ πρόγραμμα) αριστερά πρώτα και δεξιά μετά για να δει πού βρισκόταν. Της φάνηκε ότι βρισκόταν σ' ένα άδειο δωμάτιο γεμάτο ιαπωνική διακόσμηση, δηλαδή τίποτα. Την επόμενη στιγμή σιγουρεύ-

τηκε ότι όντως βρισκόταν σ' ένα άδειο δωμάτιο γεμάτο ιαπωνική διακόσμηση. Τώρα δε που τα μάτια της συνήθισαν στο δυνατό φως που εισέρεε από τα ριζοχάρτινα, δικτυωτά παραβάν που χρησίμευαν ως εξωτερικοί τοίχοι, είδε ότι το δωμάτιο ήταν πραγματικά ιαπωνικής γραμμής. Ανασηκώθηκε στους αγκώνες –το κεφάλι της προέβη σε εντονότατες διαμαρτυρίες, απείλησε μάλιστα να εκραγεί– και παρατήρησε τη λιτή διακόσμηση τριγύρω. Τουτέστιν τίποτα, πλην κάτι απροσδιόριστης μορφής στο πάτωμα μπροστά από τον απέναντι τοίχο του δωματίου. Αυτό κίνησε την περιέργειά της. Ένωσε δύο επιθυμίες: πρώτο, να πάει να δει τι ήταν αυτό στο πάτωμα και, δεύτερο, ν' αγγίξει τους χάρτινους τοίχους και να δει πόσο γεροί ήταν. Της φαινόταν παράλογο να έχει κανείς χάρτινους τοίχους.

Το να σηκωθεί δεν ήταν ιδιαίτερα οδυνηρό. Περισσότερο όμως την πόνεσε που σωριάστηκε αυτοστιγμεί κάτω πάλι. Το κεφάλι της γέλασε χαιρέκακα λέγοντας: Σ' το είπα εγώ να μ' αφήσεις οριζόντιο για λίγο. Έμεινε ξαπλωμένη μέχρι να συνέλθει, αλλά γρήγορα ξανασηκώθηκε. Η περιέργεια νικά και τη λογική και τον έρωτα. Ενίοτε και τις ζαλάδες.

Πήγε τρεκλίζοντας μέχρι τον απέναντι τοίχο, τον μόνο από ξύλο, και είδε ότι στο πάτωμα υπήρχαν κάτι μικρά βότσαλα και μια ελαφρώς μεγαλύτερη πέτρα, τοποθετημένα έτσι ώστε να δημιουργούν ένα καλαίσθητο σύνολο. Ιαπωνική τέχνη, σκέφτηκε. Στη συνέχεια κατευθύνθηκε

στο χάρτινο τοίχο στα δεξιά της κι άπλωσε το χέρι της ν' αγγίξει το εξωτικό χαρτί. Ξάφνου ο τοίχος γίνεται πόρτα, γλιστράει στο πλάι και μια κοντή γριά Γιαπωνέζα εμφανίζεται και κοφοχολιάζει την Αμαριόρια.

«Μη χαλάει διακόσμηση, φάει ξύλο», λέει η γραφική γριούλα και με μικρά κοφτά βηματάκια πάει και αφήνει το δίσκο που κρατά στα χέρια της πλάι στο τατάμι όπου μέχρι πρότινος ήταν ξαπλωμένη η Αμαριόρια. «Περιμένει λίγο, φτάνει», λέει καθώς βγαίνει και σέρνει την πόρτα στη θέση της, μετατρέποντάς την πάλι σε τοίχο.

«Τι κάνει;» ρώτησε απορημένη η Αμαριόρια και πήγε να δει τι της είχε φέρει η γριούλα. Ήταν λίγο απογοητευμένη γιατί θα ήθελε να την επεξεργαστεί, ν' αγγίξει το μακιγιάζ της, τα ρούχα της, αυτό το μαξιλάρι που εξείχε χαμηλά στη μέση της, πω πω, σαν ταινία ήταν όλα.

Η Γιαπωνέζα της είχε φέρει ένα δίσκο με τρία σκεπαστά μπολάκια από γαλάζια πορσελάνη. Το πρώτο αποκάλυψε ρύζι. Το δεύτερο κάτι άγνωστο. Το τρίτο κάτι άλλο άγνωστο. Η Αμαριόρια πέρασε ένα δημιουργικό ημίωρο προσπαθώντας να φάει το ρύζι και τα δύο άγνωστα edésματα με τα ξυλάκια. Έφταιγαν και τα ξυλάκια, αλλά σε συνδυασμό με την τσαπατσουλιά της έκανε το πάτωμα να μη βλέπεται. Κατέβαλε τίμιες προσπάθειες να μαζέψει τους κόκκους ρυζιού από κάτω, αλλά μερικοί είχαν εισχωρήσει ανάμεσα στο πλέγμα των χαλιών τατάμι που κάλυπταν απ' άκρη σ' άκρη το δάπεδο. Αυτούς τους έχωσε πιο μέσα για να μη φαίνονται. Όταν τέλειωσε

πήρε το χαμογελαστό αθώο ύφος που έχουν τα παιδιά όταν έχουν μόλις προξενήσει κάποιου είδους βιβλική καταστροφή κάπου μέσα στο σπίτι και μετά προσποιούνται ότι τα ίδια διάβαζαν ήσυχα ήσυχα τα μαθήματά τους στο δωμάτιό τους.

Αφού χόρτασε, δεν μπορούσε να μη σκεφτεί τι σήμαιναν τα λόγια της γριάς Γιαπωνέζας. Να περιμένει ποιον ή τι; Αναγκάστηκε να καταβάλει τιτάνιες προσπάθειες να χαλιναγωγήσει τη φωνακλάδικη περιέργειά της που τη σαλαγούσε να βγει λιγάκι έξω να δει πού ήταν. Αυτό που τη συγκράτησε ήταν η ανάμνηση του πολύ, μα πολύ αυστηρού ύφους της Γιαπωνέζας. Και η απειλή σωματικής βίας.

Δε χρειάστηκε να περιμένει για πολύ. Λίγα λεπτά αργότερα, η συρόμενη πόρτα άνοιξε κι Αμαριόρια προετοιμάστηκε ψυχικά να γνωρίσει κάποιον σπουδαίο. Αν μη τι άλλο κάποιον που θα της εξηγούσε πώς βρέθηκε εκεί. Ψυχή. Η πόρτα έκλεισε πάλι αθόρυβα δίχως να μπει κανείς.

Η Αμαριόρια ήταν έτοιμη να σηκωθεί να πάει να ελέγξει το παράξενο αυτό φαινόμενο, όταν ένα απαλό αεράκι τής γαργάλησε το αυτί.

«Καλημέρα, πριγκιπέσα», ακούστηκε από το πουθενά.

«Καλημέρα, Αμαριόσορια», ακούστηκε από κάπου μισό μέτρο παραδίπλα, κι η Αμαριόρια ένιωσε ένα ρίγος στο μηρό της. Δεν είχε χρόνο ν' αντιδράσει, γιατί η πρώτη φωνή, μια απαλή, ελαφρά ένρινη, μα πολύ καθη-

συχαστική φωνή, ξανακούστηκε δίπλα στ' αυτί της.

«Μη φοβάσαι, μη φοβάσαι, πραγματικά ακούς φωνές. Δε θέλουμε το κακό σου».

«Μη μας φοβάσαι, Αμαριόρια, αγνή, γενναία πριγκίπισσα πουου κάνεις ταξίδι μεγαλόπνοοο και ονειρικόο», ακούστηκε η δεύτερη φωνή, κάπως πιο κοντρόλτο και μεστή.

«Δε φοβάμαι», φέλλισε εκείνη, «απλά τα 'χω παίξει κομματάκι. Μήπως έχετε την καλοσύνη να μου εξηγήσετε ποιες είστε; Τι είστε;» βιάστηκε να προσθέσει.

Ένωσε αέρηδες να φυσούν τριγύρω στο δωμάτιο, τα κοντά μαλλιά της χόρεψαν λιγάκι, η μπλούζα της ανέμισε. Έπειτα ο χώρος ηρέμησε σαν πρώτα.

«Είμαι η Φρς-Φρς», είπε η πρώτη φωνή.

«Κι εγώ η Οουού-Οουού», είπε η δεύτερη και συνέχισε: «Είμαστε δυοο από τις κόρες του Χιουου-ού, τουου τοπικούου θεούου των ανέμων. Κάτι αντίστοιχοο τουου δικούου σας Αίολουου, για να σουου δώσουουμε να καταλάβεις».

«Σε ξέρουμε από τα μικράτα σου, γενναία πριγκίπισσα», είπε η Φρς-Φρς. «Πόσες φορές σου έχουμε φφουσήξει τα μαλλιά να φφύγουν από το ιδρωμένο μέτωπό σου όταν κυνηγιόσουν με τ' αδερφιά σου».

«Πόσες φορές σουου καταστρέψαμε την κόμμωση όταν πήγαινες σε πάρτι», είπε η Οουού-Οουού.

«Πόσες φορές γκρεμίσαμε τις γλάστρες της καλής μαμάς σου στην πίσω βεράντα». Ακολούθησε μια σύντομη σιωπή.

«Μα πώς... πού...;»

Η Αμαριόρια δεν ήξερε ούτε τι να πει ούτε τι να σκεφτεί. Είχε δει τόσα σημεία και τέρατα, είχε συναπαντήσει τόσες αλλόκοτες, ασυνήθιστες υπάρξεις μέχρι τώρα, αλλά ήταν όλα έμβια. Αυτό το ταξίδι δε διεύρυνε απλά τους ορίζοντές της, τους αφαίρεσε εντελώς. Άραγε συνμιλούσε πράγματι με αέρηδες;

«Σσς, μην κουράζεις το κεφαλάκι σου και την καρδιά σου, άδολη πριγκίπισσα», είπε η Ουού-Ουού, «θα σου τα εξηγήσουμε οόλα, και τα γιατί, και τα πώς και τα πού σου. Τώρα όμως εγώω πρέπει να φύγω, έχω να καταστρέψω κάτι φυτείες ζάααχαρης στην Αϊτή. Γεια σοουουου!» ένας αγέρας φύσηξε δυνατά μέσα στο δωμάτιο. Η πόρτα άνοιξε κι έκλεισε κι ο αγέρας έπαψε.

«Άφρησέ με να σου εξηγήσω κάποια πράγματα, ώστε να χαλαρώσεις λίγο», είπε η αέρισα ονόματι Φρς-Φρς που είχε παραμείνει με την πριγκίπισσα. Η Αμαριόρια ηρέμησε κάπως.

«Πού θέλεις ν' αρχίσω;» ρώτησε το αγέρι.

«Έε, για πες μου πρώτα απ' όλα πού είμαι.»

«Βρίσκεσαι στο Παλάτι των Ανέμων, κάπου στα αχανή κι ανεξερεύνητα ύψη των Ιμαλαΐων. Αν σε ξενίζει το ιαπωνικό στυλ διακόσμησης, είναι το μόνο που ταιριάζει στη φύση των αγέρηδων, αφού είναι το πλέον λιτό κι απέριττο. Δεν μπορείς να φανταστείς την ανακατωσούρα όταν είχαμε πίνακες, μπιμπελό κι έπιπλα. Γης

Μαδιάμ γινόταν κάθε φφορά που μπαινοβγαίναμε.

»Εδώ ζει η οικογένεια όλων των ανέμων της οικουμένης. Από θαλασσινές αύρες μέχρι τυφώνες και ανεμοστρόβιλους. Ο Πουνέντες κι ο Λεβάντες ζουν εδώ παραδίπλα. Ο καθένας έχει από ένα παλάτι. Όταν κά-
νουμε οικογενειακές συγκεντρώσεις συνήθως γίνονται κάνα δυο καταστροφές στις Φφιλιππίνες και τη Τζα-
μάρια, αλλά τι να γίνει, να μη δεις τους συγγενείς σου;

» Σε λίγο θα γνωρίσεις κι ένα από τ' αδέρφια μου. Όπως κι εσύ, έχω κι εγώ πολλά: τον Σσις, τη Γρουργ, τον Ββουβ, είμαστε αγαπημένη οικογένεια, έχουμε τον αέρα μας!»

«Αναμφισβήτητα», σχολίασε ευγενικά η Αμαριόρια, που άκουγε όλα αυτά με ανάμεικτα συναισθήματα. Ήταν πραγματικά ενδιαφέροντα τα όσα έλεγε η αέ-
ρισσα, αλλά η τελευταία της εμπειρία, έστω και έμμεση, με θεούς δεν ήταν ιδιαίτερα ευχάριστη. Καλό είναι να κάνεις τη δουλειά σου και ν' αφήνεις τους θεούς να κά-
νουν τη δική τους, ήταν ένα παλιό, μα διαχρονικό ρητό του λαού της. Η Φρς-Φρς κάτι έλεγε πάλι.

«Ζούμε λοιπόν εδώ πάνω και φφυσάμε πού και πού κάτω στη γη, ν' ανακατέψουμε λιγάκι τη θάλασσα μην πήξει, να ξεσκονίσουμε τα δάση, να βοηθήσουμε τον κο-
σμάκη που δουλεύει στα ιστιοπλοϊκά σπορ, ξέρεις μωρέ, όλο και κάποια δουλίτσα έχουμε».

«Κάνετε και κακό όμως», είπε η Αμαριόρια κι αμέσως το μετάνιωσε. Ίσως ήταν καλύτερο να μην εξοργίσει τη Φρς-Φρς, ούτε και κανέναν άλλο συγγενή της.

«Ναι, οφείλω να ομολογήσω πως όντως καταστρέφουμε σοδειές, πνίγουμε θνητούς, ξεσηκώνουμε στέγες, ξεριζώνουμε δέντρα, χαλάμε κομμώσεις που στοίχισαν πολύ χρόνο και χρήμα», η Φρσ-Φρσ συνέχισε για κάμποσο αυτή τη μακάβρια λίστα καταστροφών και καταποντισμών, ώσπου σιγά σιγά η Αμαριόρια διέκρινε ένα κλαψουρητό στη φωνή της. «Βοηθάμε πυρκαγιές να εξαπλωθούν... κλαψ... δεν ξέρεις πόσο μ' ενοχλεί η συνειδησή μου. Θυμάμαι που, μικρή ακόμα, ούτε αεράκι δε θα 'μουνα, μας έστειλε ο μπαμπάς να παίξουμε στην παραλία, και πόσες φορές κατά λάθος δεν παραφυσήξαμε ρίχνοντας άμμο στα μάτια των θνητών, πόσες φορές δεν αναποδογυρίσαμε βαρκούλες, πνίξαμε και κάνα δυο παιδάκια, αν δε με απατά η μνήμη μου. Όμως η ψυχοθεραπεύτριά μου με βοήθησε να μάθω ν' αποδέχομαι τον εαυτό μου ακριβώς όπως είμαι», συνέχισε η αέρισα, τώρα με μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση. «Τη δουλειά μου κάνω, δε διασκεδάζω».

«Ναι, αλλά γιατί;» επέμενε η Αμαριόρια παράτολμα.

«Εσύ γιατί τρως; Γιατί αναπνέεις; Εγώ ζω για να φφυσάω. Είναι στη φύση μου. Όλο το σύμπαν ξέρει για τι υπάρχει· μόνο εσείς, οι άνθρωποι, μπερδεύεστε και δεν ξέρετε για τι υπάρχουν», ξεφύσηξε.

«Εσύ ξέρεις να μου πεις γιατί υπάρχουν;» πήγε να την ψαρέψει.

«Και βέβαια! Όλοι ξέρουν για τι υπάρχουν, και γι' αυτό όλα τ' άλλα πλάσματα του πλανήτη δείχνουν υπο-

μονή το ένα προς το άλλο. Υπάρχετε για να—» έπαψε απότομα. Ο τόνος της φωνής της άλλαξε κι έγινε ειρωνικός. «Πονηρούλα, παραλίγο να με ψαρέφεις! Πρέπει να σε προσέχω εσένα».

«Μα δεν μπορείς να μου πεις; Άσε, ξέρω. Πρέπει να το βρω μόνη μου. Όλα μόνη μου πρέπει να τα βρίσκω», είπε με παράπονο και φούσκωσε το κάτω χέιλι της.

«Μην κάνεις σαν παιδί! Αφρού το ξέρεις ήδη, γιατί ρωτάς κάθε έρημη ψυχή που συναπαντάς γιατί γιατί γιατί; Έχεις γίνει ψυχαναγκαστική. Ναι, πρέπει να τα βρεις μόνη σου. Αλλά όχι κι εντελώς μόνη σου, μην υπερβάλλουμε... Εδώ ξεσηκώθηκαν όλα τα είδη να σε βοηθήσουν σ' αυτό το τρελό και σοφρό ταξίδι σου. Τι σκουλήκια, που είναι γνωστό ότι είναι υπόγειοι χαρακτήρες, τι νόνοι, τι γέροι, τι νέοι, τι κτήρια, τι τι... Τέτοια αγνωμοσύνη δεν έχω ξαναδεί. Πρόσεχε μικρή», είπε με αυστηρό τόνο, «πρόσεχε την αμαρτία της ύβρεως γιατί...» Άφησε την απειλή να επικρέμαται σαν σπάθη.

Η Αμαριόρια ένωσε ένα βαθύ όνειδος να τη βαραίνει. «Ζητώ ειλικρινά συγγνώμη που δεν... που δεν αναγνώρισα τη βοήθεια που μου δόθηκε όλο αυτόν τον καιρό. Δεν ήξερα... δε σκέφτηκα...»

«Μερικές φορές είναι καλύτερο να μην ξέρεις και να μη σκέφτεσαι», τη διέκοψε η αέρισα, «ώστε να μπορείς ν' ανοίγεις λίγο τα παράθυρα του μυαλού σου να ξεμυρίσει ο χώρος, να μπούμε εμείς ν' ανανεώσουμε την πνιγηρή ατμόσφαιρα. Ξέρεις τι ντουμάνι σηκώνουν οι σκέψεις; Μαύρα τα ταβάνια! Γιατί νομίζεις πως κοιμή-

θηκες τέσσερα χρόνια; Για να προλάβει το κεφάλι σου να ρίξει ένα άσπρισμα από μέσα, λίγο να φύγει η μάκα. Ουφφ, κουραστικό θέμα, ας το αλλάξουμε. Ας φφυσήξει καινούριος άνεμος», είπε χαρωπά η αέρισσα κι εκείνη τη στιγμή έγινε ένα σούσουρο, ένα σούρσιμο κι ανακάτεμα – η Αμαριόρια βρέθηκε τυλιγμένη μπαλίτσα σε μια γωνιά του δωματίου. «Βρε Σσσις, σ' το 'χω πει, γαμώ το σου, να μπαίνεις πιο ήσυχα μέσα. Πάλι μαστόρους θέλεις να φέρουμε; Τελευταία φφορά, σε προειδοποιώ! Δε θα κάνεις το σπίτι μου φφύλλο και φφτερό», φύσηξε θυμωμένα η Φρς-Φρς.

«Ανεμομαζώματα, διαβολοσκορπίσματα, πώςς κάνεις έττσι», αντιφύσηξε ο Σσσις, ο μικρός αδερφός της. «Δε μου λες, ποιο είναι αυτό το κουβάρι στη γωνία;»

«Δεν είναι κουβάρι, θνητή είναι, και μάλιστα ηρωίδα. Σε προειδοποιώ, μην τη φφυσήξεις δυνατά, θα φφωνάξω τον μπαμπά, να δούμε αν θα ξαναβγάλεις πνοή!»

«Της έχεις ήδη πάρει τον αέρα;» ρώτησε ψιθυριστά ο Σσσις την αδερφή του.

«Ειλικρινά με εκπλήσσεις. Νόμιζα ότι είχες πλέον ξεπεράσει την παιδιάστικη επιθυμία σου να τρομάξεις θνητά όντα με τους θεατρινισμούς σου. Άσ' την ήσυχη», τον μάλωσε η Φρς-Φρς.

«Μη φοβάσαι, δε θα καθίσσω πολύ. Ήρθα μόνο να σσας πω ότι σσε λίγο πρέπει να φύγουμε, έχουμε πολύ φύσσημα κάτω σστη γη, κι ο θείος Τυφώνας έχει κρουώσει, και πρέπει να κάνουμε και τη δική του δου-

λειά», είπε κουρασμένα ο Σσσις.

«Πού είναι να πάω;»

«Εε, δε θυμάμαι ακριβώς, αλλά νομίζω ότι σσ' έχουν βάλει να δροσίσσεις λίγο τη Νότια Γαλλία, να περάσσεις σστη βόρεια Ιταλία ανάλαφρη κι ευχάριστη, αλλά μέχρι να φτάσεις σστις Δαλματικές ακτές πρέπει να 'χεις γίνει τουλάχιστον 8 Μποφόρ. Κάνε μια σειρά πρόσκαιρων καταστροφών σστα Βαλκάνια κι άρχισε να ηρεμείς με το που θα φτάσεις σστον Εύξεινο. Εκεί τελειώνει η βάρδιά σου».

«Την έχω βαρεθεί τη νότια Ευρώπη», γκρίνιαξε η Φρς-Φρς. «Αμάν πια ο μπαμπάς! Εγώ γιατί δε φφυσάω ποτέ πουθενά πιο εξωτικά; Μόνο τη Γρουργγ και τον Ββουββ στέλνει στην Άπω Ανατολή. Γιατί μου φφέρεται λες και είμαι αποπαίδι;»

«Σσσσς, μην παραπονιέσαι, αδερφούλα μου», είπε συμπνετικά ο Σσσις. «Αφού το ξέρεις, εμείς οι δύο, τα μικρότερα, είμασστε σσε γενικές γραμμές ήρεμα, ευχάριστα αεράκια. Και να 'θελες, ανεμοστρόβιλος δε θα γίνεις ποτέ σου. Δέξου τον εαυτό σου όπως είναι».

«Βαλτός είσαι;»

Εκείνη τη στιγμή η Αμαριόρια κατάφερε να ξεμπερδέψει τα μέλη της και να σταθεί όρθια. Δεν είχε προλάβει να καταλάβει τι είχε συμβεί, αλλά πλέον ήταν περισσότερο από βέβαιη ότι το τελευταίο πράγμα που τη συνέφερε να κάνει ήταν να εκνευρίσει το σσί τους. Αφού προκαλούσαν τόση καταστροφή στα καλά τους, φαντάσου να θύμωναν...

«Να σας συστήσω», είπε χαρωπά η Φρς-Φρς. «Η όχι καλή πριγκίπισσα Αμαριόρια, ο μικρός αδερφός μου Σσσις».

«Χαίρω πολύ», είπε η Αμαριόρια.

«Παρομοίως. Φοβάμαι όμως ότι τώρα πρέπει να φύγω – δουλειές, βλέπετε. Τσάο, Φρς-Φρς, θα τα πούμε αύριο».

«Καλά φφυσήματα!» ακούστηκε η φωνή της αέρισσας, η οποία μετά στράφηκε στην πριγκίπισσα.

«Δυστυχώς, οργανώσαμε άσχημα την επίσκεψή σου, ζητάω συγγνώμη. Ούτε μια βόλτα δε σ' έκανα στους κήπους, αλλά να... η δουλειά, βλέπεις. Θες να σε κατεβάσω εγώ ή θέλεις να φύγεις μόνη σου;»

«Πού είπες ότι είμαστε;»

«Στα βόρεια Ιμαλάια».

«Αν δε σου είναι κόπος...»

«Κανένας. Αν ζαλιστείς πες μου, να κατεβάσω μποφφόρ».

«Κάτι θέλω να ρωτήσω πριν φύγουμε», είπε δειλά η Αμαριόρια. «Γιατί με φέρατε εδώ πάνω; Για να γνωρίσω την οικογένειά σας;»

«Και γι' αυτό. Σε φέραμε επίσης γιατί είχες πάρει λάθος δρόμο κι από κει που πήγαινες θα έκανες ακόμα 129 παραγράφους δρόμο μέχρι να βγάλεις άκρη. Κυρίως όμως σε φέραμε για να σου πούμε δυο πράγματα».

«Ποια;»

«Σ' τα είπαμε ήδη».

«Πότε;»

«Α, αν δεν πρόσεχες δε φφταίμε εμείς! Να μάθεις ν' ακούς. Πάντα όλοι κάτι έχουν να σου πουν. Έλα τώρα να φύγουμε, γιατί θα φφωνάζει ο μπαμπάς».

«Δεν μπορείς να μου κάνεις μια περίληψη;» εκλιπάρησε η Αμαριόρια.

«Ένα έχω να σου πω: Καλά έκανες κι έφφυγες από το σπίτι σου. Θα είχες καταντήσει πολύ κουραστική άνθρωπος μέχρι να κλείσεις τα σαράντα σου». Και μ' αυτό άρπαξε την Αμαριόρια, την ταρακούνησε λιγάκι κι ύστερα – λήθη.

Η Αμαριόρια συνήλθε σ' ένα χωράφι. Έκανε να σηκωθεί, αλλά τελικά προτίμησε να μείνει ξαπλωμένη εκεί που ήταν, με το δεξί της μάγουλο να γαργαλιέται από το δροσερό χορτάρι και τον πρωινό ήλιο ίσα να ζεσταίνει το ταιλωρημένο κορμί της. Γιατί να σηκωνόταν; Το πιθανότερο ήταν ότι στα επόμενα πέντε χιλιόμετρα θα συναντούσε ομιλούντα ζώφια, καταραμένα παραπήγματα, ψυχολογικώς ανισόρροπα κοριτσάκια, αέρηδες και ξωτικά. Καλύτερα να 'μενε στ' αυγά της· είχε κουραστεί πλέον.

Είναι κρίμα που έπεσε σε ύπνο βαθύ, εκεί, ανάμεσα στα ψηλά χόρτα του χωραφιού, κι έτσι δεν είδε τον αδερφό της να περνά έφιππος από τη δημοσιά λίγα μέτρα παράπερα. Είναι κρίμα που ούτε κι εκείνος την πρόσεξε, διότι ήταν απορροφημένος με τις δικές του χαζοχαρούμενες σκέψεις. Και δε βρέθηκε ούτε ένα σοφό ζώάκι, ένα νανάκι, ένα δέντρο, κάτι τέλος πάντων να τους φέρει κοντά, όπως

συνηθίζεται σε πολλά παραμύθια και τηλεοπτικές σειρές.

Η σημαντική στιγμή πέρασε, ο Χιχιχάχας σιγά σιγά έφτασε στο βασιλείο των δικών του, μπήκε περιχαρής στο παλάτι και μόλις έγινε σύναξη όλων των μελών της καλής οικογένειας, ανήγγειλε τα νέα που είχε μάθει.

«Δε θα σας κουράσω με τις δικές μου περιπέτειες, θα το κάνω αργότερα αυτό, αλλά θα σας πω αμέσως όσα έμαθα για τη χαμένη αδερφή μας». Η οικογένειά του είχε μετατραπεί σύσσωμη σ' ένα μεγάλο αυτί. Μετά από μια εμφατική παύση, ο Χιχιχάχας είπε με διπλή δόση έπαρσης: «Πέρασα πολλά, μα πάντα είχα κατά νου την αποστολή μου κι αυτό μου 'δινε θάρρος να συνεχίσω. Τελικά, σε μια δύσκολη περιπέτεια, απ' όπου μετά βίας βγήκα ζωντανός, έμαθα ότι η αδερφή μας κουτρουβάλησε ένα λόφο και μετά πήγε να φάει».

«Τι πράγμα;» είπε η καλή βασίλισσα με δυσπιστία. Το ίδιο συναίσθημα ήταν φανερό στα πρόσωπα όλων.

«Αυτό που είπα. Γκρεμοτσακίστηκε κατεβαίνοντας ένα λόφο, αλλά μάλλον δεν έπαθε τίποτα γιατί αμέσως μετά πήγε να φάει».

«Πού το έμαθες αυτό;» ρώτησε καχύποπτα ο αδερφός No 1.

«Οι πηγές μου είναι ελεγμένες και έμπιστες», είπε ο Χιχιχάχας. «Μου το είπε ένας νάνος».

«Και τι άλλο σου είπε;» ρώτησε ο πατέρας, μη μπορώντας να πιστέψει ότι ο νάνος θα έλεγε μόνο κάτι τόσο ηλίθιο για την κόρη του.

«Μου είπε και άλλα. Το φύλαξα όμως για τελευταίο γιατί είναι το καλύτερο», είπε θεαματικά. Όλοι περίμεναν τα καλά νέα αγωνιωδώς. «Η πολυαγαπημένη μας Αμαριόρια είναι καλά, λάμπει από υγεία και δε θ' αργήσει να 'ρθει σπίτι», είπε πασίχαρης. Χαμόγελα ζωγραφίστηκαν στα πρόσωπα όλων, οι καλοί γονείς δάκρυσαν από χαρά και συγκίνηση, κι εκείνο το βράδυ έγινε τρικούβερτη γιορτή στο παλάτι, για να γιορτάσουν την επιστροφή της ηρωίδας κόρης. Τα νέα μαθεύτηκαν στο βασίλειο χωρίς να καταβληθεί ιδιαίτερη προσπάθεια, αφού τα πολύ καλά και τα πολύ κακά νέα κυκλοφορούν πάντα αστραπιαία.

8.

Η Αμαριόρια κάποια στιγμή ξύπνησε, πόσο να κοιμηθεί κάποιος κατάχαμα δίχως να πιαστεί, ειδικά αν πρόκειται για πριγκίπισσα. Εδώ άλλες δεν αντέχουν ούτε μπιζέλι κάτω από δέκα στρώματα. Σηκώθηκε, τεντώθηκε, χασμουρήθηκε και αναρωτήθηκε τι της επιφύλασσε το υπόλοιπο της ημέρας. Δεν είχε πλέον ιδιαίτερη όρεξη να συναπαντήσει οτιδήποτε που θα απαιτούσε εκ μέρους της να σκεφτεί. Ένωθε εξαντλημένη. Τον τελευταίο καιρό, με εξαίρεση εκείνα τα ενύπνια τέσσερα χρόνια που δεν έπιαναν έτσι κι αλλιώς, είχε μάθει τόσα πολλά που δεν τα χωρούσε το μυαλό της.

Δεν ένωθε μόνο κουρασμένη· οι φιλικές μα αυστηρές

κουβέντες της αέρισσας την είχαν συγκλονίσει. Αγνώμων λοιπόν. Άλλο να σ' το πει ένας άνθρωπος κι άλλο να σε αποκαλέσει αγνώμονα ολόκληρη θεότητα. Δεν άκουγε, λέει, παρότι όλοι της έλεγαν σπουδαία πράγματα. Μα ήταν αλήθεια;

Ποτέ δεν πίστευε για τον εαυτό της ότι ήταν αγνώμων χαρακτήρας, ότι φερόταν επιπόλαια στους άλλους. Η εικόνα που είχε για τον εαυτό της ήταν ότι αντιθέτως άκουγε πάντα με μεγάλη προσοχή, ώστε να μάθει καινούρια πράγματα. Κι όσο για την ευγένειά της, κανείς δεν την είχε ποτέ αμφισβητήσει.

Ξάφνου μια βόμβα έσκασε στο κεφάλι. Το να είσαι ευγενής δεν ισούται με το να μην είσαι επιπόλαιος, της είπε μια ψιλή φωνή μέσα της. Κι άλλο ν' ακούς για να συλλέξεις πληροφορίες σαν συλλέκτης κι άλλο ν' ακούς πραγματικά. Ότι συλλέγουν οι συλλέκτες πεθαίνει, όσο κι αν έσφυζε από ζωή κάποτε, γιατί πώς να εξελιχθεί, πώς να ζήσει, πώς να αναπτυχθεί και ν' ανασάνει ελεύθερα όταν το έχουν καρφισώσει σ' ένα λεύκωμα, το έχουν κατατάξει σε μια κατηγορία δειγμάτων, το έχουν κατηγοριοποιήσει και ταμπελώσει σ' ένα ράφι, συρτάρι, ντουλάπι, κεφάλι;

Η Αμαριόρια ένιωσε τη συγκίνηση και τη συντριβή που νιώθει κάθε άνθρωπος όταν επιτέλους κατανοεί το αδιέξοδο της συμπεριφοράς του. Από τη μια μεριά μαινόταν η θλίψη για όσα έχασε, όσα δεν άκουσε, ο θυμός για τη σπαταλημένη ενέργεια, το χαμένο χρόνο και τις γεωγρα-

φικές και νοητικές περιπλανήσεις. Από την άλλη μεριά χόρευε και τραγουδούσε η χαρά τού ν' απελευθερώνεσαι από παλιά σκατά που τόσο καιρό σου μπούκωναν τα έντερα του μυαλού σου, να πετάς ρούχα που πια δε σου κάνουν, να ξεφορτώνεσαι παπούτσια που σε στενεύουν γιατί μεγάλωσες.

Τόσο καιρό συνέλεγε πληροφορίες, γνώσεις, σοφίες μέσα από βιβλία και συγγράμματα, εγχειρίδια και μελέτες σοφών, πάνσοφων ή ασαφών ανθρώπων. Τις συνέλεγε και τις καταχωρούσε στο φωριαμό του νου της. Σπάνια τις ξανακοίταζε. Το κουτί με τα εξέρχοντα στο νου της ήταν πάντα άδειο. Το κουτί με τα εισερχόμενα, αντιθέτως, ήταν υπερπλήρες. Τι έλειπε; Μια καλή γραμματέα, θα έλεγε κανείς· μια επεξεργασία. Κι η Αμαριόρια δεν επεξεργαζόταν τις πληροφορίες που εισέρρεαν, οπότε αυτές έμειναν στέρφες, αχρησιμοποίητες, αλλά πάντα ενδιαφέρουσες και εν δυνάμει χρήσιμες.

Της ήρθε να βάλει τα κλάματα· δεν είναι εύκολο ν' αναγνωρίζεις τη φαυλότητά σου. Και το χειρότερο είναι ότι δεν εμφανίστηκε ούτε ένα ζώακι, ένα ξωτικό, ένας σοφός παππούλης, μια καλή μάγισσα, κανείς άνθρωπος, τέλος πάντων, να της συμπαρασταθεί, να τη βοηθήσει τώρα στην ανάγκη της.

Γέλασε με τον εαυτό της. Ακόμα περίμενε απ' έξω βοήθεια! Όλα στο πιάτο, όπως της είχε πει κι η μάγισσα Μούζκα. Ίσως έφταιγε η πριγκιπική της ανατροφή. Ή απλά η τεμπελιά της. Μερικά πράγματα, όπως το να πη-

γαίνεις στην τουαλέτα, πρέπει να τα κάνουμε μόνες μας.

Της ήρθαν στο μυαλό όσα της είπε ο παππούς στο Κλαμπ Μεντ περί ελαφρότητας και βαρύτητας και το πώς ήταν άσχετα με την επιφανειακότητα και το βάθος. Συλλογίστηκε τα λόγια της μικρής Μιρίμας περί αιτίας και αιτιατού και κατάλαβε την ψυχαναγκαστική της ανάγκη να βρίσκει αιτίες – ή μάλλον να της σερβίρουν αιτίες. Τα λόγια της Μούζκας και των αέρηδων στροβιλίστηκαν κι αυτά στο νου της, αποφάσεις μικρές και μεγάλες, και το μεγάλο γιατί.

Η Αμαριόρια έμεινε ώρες ολόκληρες στο χωράφι. Ο ήλιος έδυσε, το δειλινό έγινε νύχτα κι η νύχτα αυγή κι αυγή μεσημέριασε και τ' απόγευμα υποδέχτηκε το βράδυ που παρχώρησε τη θέση του στην επόμενη νύχτα. Η νύχτα κάλεσε το τρίτο πρωινό για καφέ, το πρωινό έφερε παρέα το μεσημέρι, το απόγευμα ζήλεψε και κόπιασε κι εκείνο, μα με το σουρούπο, στο τρίτο πια μερονύχτι, η Αμαριόρια σήκωσε το κεφάλι και τα μάτια της κοίταξαν έξω. Τρεις μέρες και τρεις νύχτες τα μάτια της ήταν στραμμένα προς τα μέσα.

Κι είδαν τόσα. Τεράστια οικοδομικά τετράγωνα του νου της επιθεωρήθηκαν και κάμποσα θεωρήθηκαν ακατάλληλα και ισοπεδώθηκαν, να κάνουν χώρο για νέες οικοδομές, με στερεότερες βάσεις. Κάμποσοι βάλτοι με λιμνάζοντα νερά από τα σάπια φύκια των σκέψεων αποξηράνθηκαν για να μετατραπούν σε εύφορες πεδιάδες.

Η όχι καλή περιγίπισσα αντίκρισε τον ήλιο που βασίλευε πάνω από τα στάχια και τα χόρτα και γέμισε από

αυτό το δυσπροσδιόριστο συναίσθημα μελαγχολίας, κείνη τη φευγαλέα θλίψη που μας κατέχει όταν αγναντεύουμε τον ήλιο να πέφτει για ύπνο.

Ένωσε καθαρή συναισθηματικά, διαυγής νοητικά, πεινασμένη σωματικά. Καιρός να κινήσει. Για πού; Κάπου θα έβγαζε ο δρόμος. Ίσως και στο σπίτι της, στους δικούς της. Δεν είχε πραγματικά σημασία, όλα τα μέρη τα ίδια ήταν, πάνω κάτω, αφού από την ίδια εξαρτιόντουσαν τα περισσότερα. Δεν ένιωθε πως ήξερε περισσότερα απ' όσα όταν είχε αρχινίσει τούτο το μακρύ ταξίδι, μα πως αυτά που ήξερε δεν είχαν πλέον τόση σημασία. Κάτι ήταν κι αυτό.

Φεύγοντας από το χωράφι σκόνταψε στο σακίδιο της, που το είχε παρατήσει κάπου εκεί. Κάθισε ανακούρκουδα κι άδειασε το περιεχόμενό του καταγής. Έπεσε το τουμπελέκι, το σημειωματάριό της, άγραφο κι αγνό, τα εναπομείναντα ταμπόν της, τα ένα δυο αγαπημένα της βιβλία και όλα όσα είχε βάλει μέσα προτού ξεκινήσει από το παλάτι. Έπεσε και το πουγκί που κάποτε περιείχε τα μαργαριτάρια της γνώσης. Η Αμαριόρια τα κοίταξε όλα περίσκεπτη για λίγο. Ξανάχωσε στο σακίδιο τα ταμπόν και τα βιβλία, μα προτού σηκωθεί να φύγει άνοιξε το πουγκί και το αναποδογύρισε. Στο χώμα έπεσαν πέντε άνθη: το ματσάκι γιασεμιά κι η γαρδένια, ένας υάκινθος, ένα τριαντάφυλλο και λίγη ανθισμένη λεβάντα. Η Αμαριόρια έφερε ένα ένα τα λουλούδια στη μύτη της και τα

μύρισε. Το καθένα είχε ένα απόλυτο άρωμα, πέρα για πέρα τέλειο, όσο και φευγαλέο, πέρα για πέρα ανεπίδεκτο βελτίωσης, άπιαστο μπρος σ' οποιαδήποτε ανάλυση, αφ' εαυτό επαρκές κι ένα και μοναδικό, αυτό κι όχι άλλο.

Τα οσφράνθηκε όλα, ένα ένα κι όλα μαζί, και τ' άφησε εκεί καταγής. Σηκώθηκε, πέρασε το σακίδιο στους ώμους της κι έφυγε. Τα μαργαριτάρια δε μοιάζουν πάντα με μαργαριτάρια, συλλογίστηκε ασυναίσθητα, νομίζοντας ότι η σκέψη ήταν δική της, όπως νομίζουμε όλοι για πολλές σκέψεις μας.

Κάποια στιγμή ίσως να 'φτανε και στο σπίτι των δικών της. Σίγουρα θα ήταν χαρμόσυνη, ευλογημένη στιγμή. Ίσως και να μην επέστρεφε ποτέ. Μα ήδη ένιωθε ότι ήταν ήδη σπίτι της. Είχε πλέον κατοικήσει τον εαυτό της.

το πριγκιπάτο του Διβήρα

Μια φορά κι έναν καιρό υπήρχε ένα πριγκιπάτο κάπου στη Μεσόγειο. Το πριγκιπάτο αυτό ήταν πολύ μικρό. Ήταν μικρότερο από τον κήπο μερικών σπιτιών. Ήταν ένα τοσοδούλι πριγκιπάτο. Στους χάρτες ποτέ δεν το ανέφεραν γιατί τ' όνομά του ήταν μεγαλύτερο από την έκτασή του, όσο ψείρα γραμματοσειρά και να διάλεγε ο τυπογράφος. Στους μεγάλους, επιστημονικούς χάρτες συνήθως αντιπροσωπευόταν από έναν αστερίσκο με υποσημείωση στο κλειδί ότι σε αυτό το σημείο υπάρχουν λίγα στρέμματα γης που αποτελούν ανεξάρτητο κράτος, το πριγκιπάτο Γκαχέξ-εξ-Ποτέξ.

Κι η Ιστορία του είναι η εξής:

Υπήρχε κάποτε ένα κραταιό βασίλειο. Ο βασιλιάς του ήταν δυναμικός και αξεπέραστος στρατηγός κι είχε κατατροπώσει πολλούς από τους εχθρούς του, άλλους δυναμικούς κι αξεπέραστους βασιλιάδες γειτονικών χωρών, που έπαψαν να είναι δυναμικοί κι αξεπέραστοι – έπαψαν να είναι.

Το βασίλειο της Παζίας, όπως ονομαζόταν, ολοένα με-

γάλωνε σε μέγεθος και αύξανε το ΑΕΠ του. Τα πλούτη του βασιλιά αυγάτιζαν, κι όσο για τη φήμη του είχε φτάσει στα πέρατα του τότε γνωστού κόσμου, δηλαδή όχι και τόσο μακριά. Θα μπορούσε να πει κανείς ότι όλα πήγαιναν ρολόι για την άρχουσα τάξη του βασιλείου, μόνο που ακόμη δεν είχαν ανακαλυφθεί τα ρολόγια. Αλλά κι ο πολυπληθής λαός, οι χωρικοί και οι κολίγοι δεν ήταν τόσο δυσαρεστημένοι με την κατάσταση των πραγμάτων· τελευταία είχαν γίνει κάποιες ευνοϊκές μεταρρυθμίσεις προς όφελός τους, όχι χάρη στη μεγαλοκαρδία και φιλολαϊκή πολιτική του βασιλιά τους, αλλά επειδή έτυχε ανάμεσα στους συμβούλους του να υπάρχει ένας εξαιρετος άντρας, ο μαρκήσιος Μπρε ντε Χε – πλήρες όνομα: μαρκήσιος Έριελ Ζαβελίν ντε Μπιμπίκ ντε Μπρε ντε Χε (εμείς θα τον λέμε Μπρε ντε Χε και όταν κουραζόμαστε σκέτο Ζαβελίν).

Ο μαρκήσιος Ζαβελίν (γρήγορα κουραστήκαμε) ήταν πολυτάλαντος άνθρωπος. Γνώριζε λατινικά, ελληνικά και αραβικά. Ήξερε επίσης γεωμετρία και αλχημεία, καθώς και τις βασικές αρχές μιας μερικώς ελεγχόμενης οικονομίας. Το πιο σημαντικό όμως χάρισμά του δεν ήταν οι εντυπωσιακές γνώσεις του, αλλά η μεγάλη καρδιά του. Γιατί ο μαρκήσιος είχε μια καρδιά που χωρούσε πάρα πολλά και συγχωρούσε άλλα τόσα. Συνδυάζοντας ευσπλαχνία και οξύ πνεύμα, πέτυχε να αναδειχτεί σύμβουλος του βασιλιά Μπαστίνι, απόλυτο άρχοντα της αχανούς Παζίας. Σιγά σιγά κατάφερε να κερδίσει την

εύνοια του βασιλιά – πράγμα που ήταν γελοία εύκολο, αφού οι άρχοντες και οι ηγέτες γίνονται ευάλωτοι στην κολακεία. Μέσα από τη θέση που του εμπιστεύτηκε ο βασιλιάς, ο Μπρε ντε Χε πέρασε μια σειρά νομοθετικών διαταγμάτων που ευνοούσαν τα χαμηλότερα κοινωνικά στρώματα. Ο λαός το εκτίμησε δεόντως με το να μην επαναστατήσει, όπως συνέβαινε κάθε δεύτερο μήνα, όχι μόνο στην Παζία, αλλά στις περισσότερες χώρες εκείνο τον παλιό μα όχι αθώο καιρό.

Ένα πρωί, μετά από ένα πλούσιο πρόγευμα, ο βασιλιάς συγκάλεσε συμβούλιο. Είχε δει ένα όνειρο ότι θα γινόταν ακόμη τρανότερος αν κατακτούσε τη γειτονική χώρα προς δυσμάς, ένα εξίσου κραταιό βασίλειο, ονόματι Χερζία. Οι σύμβουλοί του θορυβήθηκαν και επέστησαν την προσοχή του στο γεγονός ότι ήδη μαίνονταν δύο μικροί πόλεμοι στα σύνορά τους με άλλα μικρότερα βασίλεια. Το να άνοιγαν καινούριο μέτωπο στη δύση θα βάραινε τον κρατικό προϋπολογισμό σε επίπεδα δυσπεψίας.

Ο βασιλιάς δεν ήθελε ν' ακούσει. Τον τελευταίο καιρό είχε περιέλθει υπό τη δυσοίωνα επιρροή ενός μάγου-αστρολόγου, ο οποίος τον επηρέαζε περισσότερο από οποιονδήποτε άλλο σύμβουλό του. Ο μάγος σπάνια εμφανιζόταν δημόσια, αφού τον περισσότερο καιρό έμενε κλεισμένος στο δυτικό πυργίσκο του παλατιού. Ωστόσο η κακία του ήταν ήδη γνωστή σε όλη την Αυλή, γιατί η κακία περνάει και από κλειστές πόρτες – κι η καλοσύνη το ίδιο, μόνο που κάνει λιγότερο θόρυβο.

Ο βασιλιάς ήταν ανένδοτος. Έπρεπε να επιτεθούν. Οι σύμβουλοι προσπάθησαν να τον συνεντίσουν. Τόνισαν πόσο σημαντική ήταν η καλή γειτνίαση με τη Χερζία αυτή τη χρονική περίοδο, μα ο βασιλιάς δεν άκουγε. Μόνο ο μαρκήσιος Μπρε ντε Χε δεν έλεγε τίποτα. Κάποια στιγμή ο βασιλιάς Μπαστίνι το πρόσεξε και διατάζοντας μ' ένα επιβλητικό νεύμα του χεριού του τους πάντες να σωπάσουν, του απηύθυνε το λόγο.

«Εσύ τι πιστεύεις, μαρκήσιε;»

«Μεγαλειότατε, το τι πιστεύω εγώ δεν έχει σημασία», είπε με την ήρεμη φωνή του. «Σημασία έχει τι πιστεύετε εσείς. Διότι εσείς θα βρεθείτε στην εμπροσθοφυλακή της μάχης, εσείς θα κονταροχτυπηθείτε οδηγώντας το λαό σας στη δόξα ή την υποδούλωση. Αν ο νους και η καρδιά σας προστάζουν να κηρύξετε πόλεμο στη Χερζία, είμαι σίγουρος ότι κάτι θα ξέρουν». Ο βασιλιάς φάνηκε να χαίρεται με τα λόγια του συμβούλου του. Ο Ζαβελίν συνέχισε: «Εντούτοις, αυτό που πιστεύω εγώ είναι ότι τα όνειρα μπορούν να ερμηνευτούν και έτσι και αλλιώς, και υπέρ και κατά. Το όνειρο πάντα λέει την αλήθεια· οι ονειροκριτές σπανίως. Σας συμβουλεύω να εμπιστευτείτε την καρδιά και το νου σας, όχι την καρδιά και το νου κάποιου άλλου, όποιος κι αν είναι αυτός».

Τα λόγια του Ζαβελίν ήταν σοφά, μόνο που ο βασιλιάς Μπαστίνι ήταν ανίκανος να τα κατανοήσει. Ο βασιλιάς δεν ήταν ανέκαθεν αργόστροφος, αλλά η πολύχρονη και αδιαμφισβήτητη εξουσία τού είχε αμβλύνει κάθε αίσθηση

μέτρου και σύνεσης. Η άμετρη κολακεία του περιβάλλοντός του είχε επίσης εξασθενήσει την οξυδέρκειά του.

«Δηλαδή να τον κάνω ή να μην τον κάνω τον πόλεμο;»

Εν χορώ οι σύμβουλοι τον πρότρεψαν να μην εμπλακεί σε αχρείαστες περιπέτειες. Ο βασιλέας τούς σιώπησε και κοίταξε το μαρκήσιο Ζαβελίν.

Θεέ μου, τι κουτορνήθι βασιλιά που έχουμε... είπε από μέσα του ο Ζαβελίν και συγκράτησε τον εαυτό του να μη φανερώσει η έκφρασή του τα γνήσια συναισθήματα που έτρεφε για το δεσπότη του. Ήξερε ότι έπρεπε να μιλά με απλά λόγια στο βασιλιά, γιατί αλλιώς τον μπέρδευε. Βέβαια, ορισμένες φορές διάλεγε να του μιλάει περίπλοκα ακριβώς με σκοπό να τον μπερδέψει. Ήξερε πώς να χειρίζεται το χαζοβασιλέα και να τον οδηγεί να πιστεύει ότι από μόνος του παίρνει τις αποφάσεις. Όμως ο μάγος αστρολόγος είχε απλώσει τα δόλια πλοκάμια της επιρροής του στο βασιλιά κι έκτοτε η δουλειά του Ζαβελίν είχε δυσκολέψει.

«Η γνώμη μου είναι να μην τον κηρύξετε αμέσως. Αφήστε να περάσει ένα συνετό χρονικό διάστημα κατά το οποίο δώστε σημασία σε όλα τα όνειρά σας. Μια σειρά ονείρων με το ίδιο θέμα είναι πιο ισχυρό μήνυμα από ένα και μοναδικό. Κι αν είναι γραφτό στους ουραμούς να σας δουν ένδοξο νικητή και κατακτητή της Χερζίας, τότε έτσι μέλλει να γίνει, ανεξάρτητα από αν ξεκινήσετε τώρα ή αργότερα. Αυτά».

Ο βασιλιάς ευφράνθηκε με τα κολακευτικά λόγια του μαρκησίου κι αμέσως απεφάνθη:

«Είναι σίγουρα γραφτό να κατακτήσω τη Χερζία και τον κόσμο όλο», είπε όλο μετριοφροσύνη. «Θα περιμένω λιγάκι, ωστόσο, να μου έρθουν κι άλλα θεϊκά μηνύματα και σημάδια. Μπορείτε να πηγαίνετε», τους έδιωξε.

Η ζωή συνεχίστηκε. Ο χειμώνας ζεστάθηκε και πέταξε τα μάλλινά του, τα πήρε η άνοιξη και τα 'πλυne στα λιωμένα χιόνια. Λόγω μπουγάδας, η άνοιξη άργησε να έρθει εκείνη τη χρονιά, αλλά μόλις έφτασε ήρθε με το παραπάνω. Τέτοια αγαλλίαση στη φύση είχε καιρό να δει η οικουμένη.

Κόντευε τέλος Μαΐου όταν ο βασιλιάς συγκάλεσε συμβούλιο για να γιορτάσει τη νίκη του κατά των δύο ασήμαντων κρατιδίων στα σύνορα της Παζίας. Αυτή τη φορά ήταν πλέον τετελεσμένο γεγονός. Το είδαν όλοι στα μάτια του. Και πρώτος απ' όλους ο Μπρε ντε Χε. Πόλεμος.

Άρχισαν οι προετοιμασίες. Η ανασφάλεια κουκούλωσε με τη μαυρίλα της τη χώρα απ' άκρη σ' άκρη. Για τους απλούς ανθρώπους ο πόλεμος όχι μόνο ξεκλήριζε ολόκληρες οικογένειες, αλλά κι όσοι απέμεναν έβλεπαν το βιός τους να εξατμίζεται από την αυξημένη φορολογία, προκειμένου να χρηματοδοτηθεί η πολεμική μηχανή.

Ο μαρκήσιος ήταν απαρηγόρητος. Πέρασε πολλά βράδια περπατώντας με σκυφτό κεφάλι στους ανακτορικούς κήπους. Ο Ζαβελίν ένιωθε άσχημα γιατί επιθυμούσε διακαώς ν' αποτρέψει τη λαίλαπα που προμηγυόταν. Ένας

πόλεμος σε τόσο μεγάλη κλίμακα δεν μπορούσε παρά κακό να σημαίνει. Έκανε όμως λάθος.

Οι πρώτες μάχες ξέσπασαν στα μέσα Ιουνίου και συνεχίστηκαν ακατάπαυστες μέχρι τα τέλη Σεπτεμβρη. Το καλοκαίρι είχε αρνηθεί να πλησιάσει στην περιοχή, αφού κανείς δε θα εκτιμούσε την παρουσία του. Ο καιρός ήταν μόνιμα μουντός και βαρύς. Η βροχή βαριόταν να πέσει κανονικά και μόνο έφτυνε ψιχάλες ατελεύτητα. Πλησίαζε ο χειμώνας κι όλοι έλπιζαν να συμφωνηθεί κάποια προσωρινή ανακωχή, διότι ο χειμώνας κατέφτανε βαρύς στα μέρη αυτά.

Και ξάφνου, σε μια σύγκρουση των δύο αντιμαχόμενων στρατευμάτων λίγες μέρες πριν από την προγραμματιζόμενη ανακωχή, ο βασιλιάς πληγώθηκε από ένα βέλος. Το βέλος, απ' όλα τα πιθανά μέρη, τον βρήκε στο αυτί. Ο βασιλιάς διατηρούσε τις αισθήσεις του, όμως κανείς δεν τολμούσε να αφαιρέσει το βέλος που εξείχε από το αυτί του. Ούτε και ο ίδιος φυσικά. Ούρλιαζε και ωρούταν, όχι μόνο από τον πόνο, αλλά και από την ταπείνωση.

Ο γιατρός του στρατού του κλήθηκε να επέμβει, αλλά με το που είδε σε τι κατάσταση βρισκόταν ο μεγαλειότατος, λιποθύμησε και προτίμησε να παραμείνει σε ημικωματώδη κατάσταση για τους επόμενους οχτώ μήνες για καλό και για κακό.

Η κατάσταση ήταν δραματική. Υπογράφηκε αμέσως πολύμηνη ανακωχή, χωρίς να γίνει γνωστός ο τραυματισμός του βασιλιά Μπαστίνι. Το συμβούλιο της Αυλής

ανάλωσε πολλές ώρες σε μια προσπάθεια να βρει λύση. Κύριο μέλημά τους ήταν πώς οι ίδιοι να μην μπλέξουν, παρά πώς να σώσουν το βασιλιά τους. Με τέτοιες εγωιστικές προθέσεις, πού να βρεθεί μυαλό να σκεφτούν καθαρά;

Ο μαρκήσιος Μπρε ντε Χε πήρε τα ηνία στα χέρια του, με τρόπο πολύ διπλωματικό: «Δυστυχώς, είναι πλέον πασιφανές ότι δεν υπάρχει τίποτα που μπορούμε να προσφέρουμε στο δυστυχή βασιλιά μας εδώ. Προτείνω λοιπόν να επιστρέψουμε πίσω στην πρωτεύουσα και να εκδώσουμε διάγγελμα που θα σταλεί στις τέσσερις άκριες του κόσμου ότι η Α.Μ. βασιλέας Μπαστίνι καλεί όλους τους εγκεκριμένους μάγους, γιατρούς και αλχημιστές να προσέλθουν στο βασίλειό του, όπου ως φιλόξενος μαικήνας θα τους υποστηρίξει ψυχή και χρήμα στο θεάρεστο έργο τους».

«Σε τι θα μας βοηθήσει αυτό;» ρώτησε αυθάδικα και ανυπόμονα ένας σύμβουλος, γνωστός για την αυθάδεια και την ανυπομονησία του.

«Εμάς προσωπικά θα μας σώσει το κεφάλι μας. Στο βασιλιά ίσως τη ζωή του». Έπαψε για λίγες στιγμές, ώστε να χωνέψουν τα λόγια του. «Ανάμεσα σ' όλους τους κομπογιαννίτες, τους γυρολόγους και τους απλά αλλόκοτους ανθρώπους που θα καταφτάσουν, σίγουρα θα υπάρχουν και κάποιοι γνήσιοι σοφοί, που ίσως καταφέρουν να βοηθήσουν το βασιλιά μας. Θα τους περάσουμε όλους από ίντερβιου και θα επιλέξουμε τον ικανότερο».

Ένα σούσουρο δημιουργήθηκε από τους συμβούλους. Σαν ζουζούνια ζουζούνισαν για λίγο και τελικά ένας τους σηκώθηκε και με ύφος παπικό είπε: «Καλή η ιδέα μας, μαρκήσιε».

Όλοι συμφώνησαν με νεύματα. Κι έτσι, ο βασιλέας μεταφέρθηκε κρυφά στ' ανάκτορα της πρωτεύουσας, όπου απομονώθηκε στα ιδιαίτερα διαμερίσματά του. Κατά τους επόμενους μήνες κατέφτασαν εκατοντάδες άνθρωποι. Το συμβούλιο του βασιλιά δεν έκανε άλλη δουλειά από το να παίρνει συνεντεύξεις από τον κάθε νεοαφιχθέντα μάγο, γιατρό και αλχημιστή – ο συρφετός δεν είχε τελειωμό. Κανείς τους δεν κατάφερε τίποτα, παρά τα εντυπωσιακά γιαιτροσόφια και τις λεπτεπίλεπτες χειρουργικές επεμβάσεις. Ο βασιλιάς και το βέλος παρέμεναν ζευγαρωμένοι κι αχώριστοι.

Φυσικά, ο μάγος-αστρολόγος του βασιλιά είχε φροντίσει να εξαφανιστεί με το που έμαθε τα νέα. Δε χρειάζονταν μαντικές ικανότητες για να καταλάβει ότι ο βασιλιάς θ' αφαιρούσε αυτοστιγμεί το κεφάλι εκείνου που είχε σταθεί αφορμή να έχει ένα βέλος σφηνωμένο στ' αυτί του. Έκτοτε κανείς ποτέ δεν άκουσε για εκείνον, αν και κυκλοφόρησαν φήμες ότι είχε προσκολληθεί σαν βδέλλα σε κάποιον άλλον εύπιστο ηγέτη.

Οι περισσότεροι από τους συμβούλους τελικά βαρέθηκαν ν' ακούν τόσες αναπόδεικτες αηδίες για τις υποτιθέμενες ικανότητες του κάθε τσαρλατάνου που παρουσιαζόταν. Σύντομα οι σύμβουλοι άρχισαν ν' απουσιάζουν εκ περι-

τροπής. Άλλωστε τα πράγματα δεν ήταν τόσο τραγικά όσο φοβόντουσαν στην αρχή. Ο βασιλιάς είχε πέσει σε βαθιά κατάθλιψη και δεν απειλούσε πια με αποκεφαλισμούς. Εξάλλου ο πόνος στο αυτί του είχε μια μεθυστική, σχεδόν ψυχοτροπική επίδραση πάνω του. Κατά ανεξήγητο τρόπο, είχε απαλύνει και λειάνει τις άγριες πλευρές του χαρακτήρα του. Ως ηρεμιστικό φάρμακο ήταν αποτελεσματικό, αν και κομμάτι δραστικό.

Όσπου έφτασε άλλος ένας σοφός· μάγος είπε ότι ήταν, Βουρβάν είπε τον λέγανε. Ο μάγος Βουρβάν δεν ήταν περισσότερο ή λιγότερο παράξενος απ' όλους τους υπόλοιπους που είχαν περάσει από εκείνη την κάμαρα τόσους μήνες τώρα. Είχε βέβαια ένα στυλ αρκετά εντυπωσιακό, αλλά κι εσείς να ντυνόσασταν με πορφυρένιους μανδύες και μυτερά καπέλα με αστράκια, αφήνατε γένια μακριά και νύχια μακρύτερα και κάνατε θεατρικές κινήσεις θα είχατε εντυπωσιακό στυλ.

Ο μάγος Βουρβάν τον εξέτασε από εκεί, τον εξέτασε από εδώ και μετά από κάποια λεπτά περισυλλογής ξερόβηξε και απεφάνθη ότι ο βασιλιάς θα έπρεπε να μάθει να ζει με το βέλος στο αυτί, διότι δε γινόταν να βγει δίχως να προκληθούν σοβαρές νοητικές βλάβες. Πολλοί σύμβουλοι δε φάνηκαν να τους πειράζει ιδιαίτερα αυτοί οι βλαμμένοι βασιλιάδες ήταν πειθήνιοι και χειραγωγήσιμοι βασιλιάδες. Ο Ζαβελίν όμως για κάποιο λόγο αντιτάχτηκε σε οποιαδήποτε επέμβαση θα κόστιζε στο βασιλιά τις φρένες του. Ο κάποιος λόγος ήταν απλώς η

ανθρωπιά του. Όσο ηλίθιος να ήταν ο βασιλιάς, παρέμενε άνθρωπος.

Η συρροή σοφών σταμάτησε μετά από αυτό. Ο βασιλιάς βυθίστηκε σε ακόμη μεγαλύτερη κατάθλιψη. Ο Ζαβελίν τον επισκεπτόταν καθημερινά, όχι από υποχρέωση, αλλά επειδή πραγματικά συμπονούσε το δύστυχο βασιλιά, που από μεγάλος και τρανός ήταν τώρα απερίγραπτα δυστυχισμένος. Ο Ζαβελίν του έκανε παρέα, του διάβαζε εμπνευστικά ποιήματα και παραμύθια για άτομα που πέρασαν και ξεπέρασαν κακοτυχίες. Ο βασιλιάς όμως παρέμενε απαρηγόρητος. Η αλήθεια ήταν πως η σταδιοδρομία του ως βασιλιά είχε υποστεί ανεπανόρθωτο πλήγμα. Κουτσοί βασιλιάδες, τρελοί βασιλιάδες, κοντοί, κοκκινομάλληδες, συφιλιασμένοι, αιμορροφιλικοί, μανιοκαταθλιπτικοί, εμπρηστές βασιλιάδες είχαν υπάρξει και θα υπήρχαν πάντα, με περισσότερη ή λιγότερη γενική αποδοχή. Βασιλιάδες όμως με βέλος να εξέχει από το αυτί τους δεν μπορούσαν να ελπίζουν να παραμείνουν στην κεφαλή του κράτους τους για πολύ καιρό. Κατά κάποιο τρόπο το βέλος αναιρούσε την εξουσία του. Και κανείς ηγέτης δε θα ήθελε να μείνει στην ιστορία με την προσωνυμία ο Ωτοβελοφόρος.

Κι ενώ οι υπόλοιποι σύμβουλοι μαγείρευαν άνοστους και δύσπεπτους τρόπους να ξεφορτωθούν το βασιλιά-φαρέτρα και να γίνουν αυτοί βασιλιάδες στη θέση του βασιλιά, ο μαρκήσιος Μπρε ντε Χε έπεισε το βασιλιά να πάνε ένα μεγάλο ταξίδι στις εσχατιές του βασιλείου για χαλάρωση και αλλαγή περιβάλλοντος. Έφυγαν την επο-

μένη, μετά από τις απαραίτητες προετοιμασίες. Ο μαρκήσιος ενημέρωσε επιλεκτικά ορισμένους συμβούλους και είπε ότι ο βασιλιάς ταξίδευε προκειμένου να δει ένα φημισμένο γέρο μάγο-γιατρό που κατοικούσε σ' ένα ψηλό βουνό στα ανατολικά της χώρας, τρανό για τις θεραπευτικές ικανότητές του και την παραξενιά του. Όντως υπήρχε τέτοιος γέρος. Για την ακρίβεια υπήρχαν πολλοί τέτοιοι γέροι και γριές όχι μόνο σε ψηλά βουνά, αλλά και δίπλα σε ποτάμια και λίμνες, μέσα σε χωριά και κωμοπόλεις, σε δάση και ραχούλες, όμως παρέμεναν άγνωστοι στον ευρύ πληθυσμό. Κι αυτό κατόπιν δικής τους επιλογής. Κάθε τόσο ανέθεται σ' έναν από το σινάφι τους να γίνει γνωστός στο ευρύτερο κοινό και ν' ασχολείται αυτός αποκλειστικά με τις ορδές κόσμου που αναζητούσε συμβουλές, γνώση, ίαση, κάτι πιο ενδιαφέρον να κάνει τα βράδια, πώς να κάνει περισσότερο σεξ, κ.τ.λ. Κι έτσι οι υπόλοιποι σοφοί μάγοι και μάγισσες διαφύλασσαν την ησυχία τους, θυσιάζοντας βέβαια ένα συνάδερφό τους.

Ο μαρκήσιος έλεγε ψέματα, αφού δεν ήξερε κανέναν τέτοιο μάγο. Το ταξίδι ήταν για να ξεφύγει ο βασιλιάς για λίγο από το πρόβλημα που τον κατέτρωγε και που τον είχε αφήσει το μισό άντρα απ' ό,τι ήταν κάποτε.

Δρόμο πήραν, δρόμο άφησαν ο βασιλιάς και η εικοσαμελής συνοδεία του. Πέρασαν από πολλά μέρη του αχανούς βασιλείου, περιοχές εύφορες, περιοχές άνυδρες,

αδιαπέραστα ρουμάνια και κρυστάλλινες λίμνες, τοπία απaráμιλλης ομορφιάς, μα ο βασιλέας κρατούσε τις βαριές βελούδινες κουρτίνες της άμαξας μόνιμα τραβηγμένες σε πείσμα των παραινέσεων του Ζαβελίν. Ο βασιλιάς έπασχε από βαριά μελαγχολία και δε χαιρόταν τίποτα.

Διανυκτέρευαν σε πανδοχεία, όπου ο βασιλέας δεν αποκάλυπτε την πραγματική ιδιότητά του, αλλά παρουσιάζόταν ως εύπορος αριστοκράτης. Τα τάλαρα που μοίραζε απλόχερα ο Ζαβελίν κρατούσαν όλους ευχαριστημένους, και δεν έκαναν περίεργες ερωτήσεις για την ταυτότητα του περίοπτου επισκέπτη ούτε για το ασυνήθιστα μακρουλό καπέλο που κάλυπτε το βέλος.

Θα είχαν ταξιδέψει για περίπου δυο μήνες και σχεδόν έφταναν στον προορισμό τους, τη συνοριακή κωμόπολη Μιτζικίντι, στα αραιοκατοικημένα περίορα του βασιλείου της Παζίας, όταν εντελώς ξαφνικά ο μαρκήσιος Μπρε ντε Χε και οι άλλοι είκοσι συνοδοί του μεγαλειότητας αρρώστησαν βαριά. Έπαθαν τροφική δηλητηρίαση από κάτι χαλασμένα στρείδια που είχαν φάει το προηγούμενο βράδυ σ' ένα ταβερνάκι. Μόνο ο βασιλιάς δεν είχε αρρωστήσει. Τον τελευταίο καιρό του είχε κοπεί η όρεξη για φαγητό, αλλά και για την ίδια τη ζωή.

Το βασιλικό ασκέρι διέκοψε την πορεία του κακήν κακώς. Για μεγάλη τους ατυχία, είχαν διαλέξει έναν δευτερεύοντα, παραλιακό δρόμο απ' όπου δεν περνούσε ψυχή. Εκείνη τη στιγμή βρίσκονταν στη μέση του πουθενά, σ' ένα δρόμο που από τη μία μεριά είχε τη γαλά-

ζια θάλασσα και μια όμορφη αμμουδιά και από την άλλη χωράφια και δάση. Πέρα μακριά φαινόταν καπνός ν' ανυψώνεται στον ουρανό. Κατευθύνθηκαν προς τα κει με την ελπίδα να βρουν κάποιο πρόχειρο κατάλυμα μέχρι να συνέλθουν. Η πορεία τους ήταν δύσκολη, αφού κάθε δύο λεπτά ο ένας ή άλλος χωνόταν πίσω από θάμνους για να βγάλει τα σωθικά του από την άνω ή την κάτω οδό.

Με τα πολλά, έφτασαν σ' ένα αγροτόσπιτο στη μέση ενός μικρού λιβαδιού. Με βογκητά, οσμές και γκρίνια χτύπησαν την πόρτα. Εμφανίστηκε μια γυναίκα κι οι δυο κόρες της. Αμέσως έμπασαν τους παθόντες στο φτωχικό τους και τους περιποιήθηκαν όσο καλύτερα μπορούσαν. Η γυναίκα έφτιαξε λαπά και τους τάισε όλους έναν έναν. Οι κόρες της τους άλλαζαν κομπρέσες και τους παρηγορούσαν. Η κατάστασή τους ήταν άσχημη. Μάλιστα ένας τους, ο υπασπιστής Χετς Μπιτς Μπετς, εξέπνευσε λίγο μετά. Ο μαρκήσιος Μπρε ντε Χε είχε ζαρώσει κάθετος σε μια γωνία κι έσφιγγε την κοιλιά του με μια έκφραση άκρατης οδύνης στο πρόσωπό του.

Στο μεταξύ, ο βασιλιάς Μπαστίνι είχε αρχίσει να βαριέται μόνος του μες στην άμαξα. Δίσταζε να ξεμουτίσει μόνος του δίχως συνοδεία· ποτέ δεν είχε κάνει κάτι τέτοιο, αφού δεν το επέτρεπε το πρωτόκολλο. Αλλά τόσες ώρες κλεισούρα τον είχαν φέρει στο αμήν, παρά τη δυσθυμία που του βάραινε τα στήθια. Τελικά αποφάσισε να βγει έξω για να μάθει τι απέγινε η συνοδεία του, αλλά κι επειδή ήθελε να πάει προς νερού του.

Κατευθύνθηκε στην άκρη του ξέφωτου για να ελαφρύνει την κύστη του. Είχε στηθεί πίσω από τον κορμό μιας βελανιδιάς και κόντευε να τελειώσει τη δουλίτσα του, όταν άκουσε φωνές να έρχονται από τα ενδότερα του δάσους. Γρήγορα τακτοποίησε το άλλο εξέχον μέλος του και κράτησε την αναπνοή του. Ως βασιλιάς ήξερε ότι η ζωή του απειλούταν συνεχώς και έπρεπε να προσέχει, ειδικά σε άγνωστα περιβάλλοντα, ειδικότερα δε χωρίς την προστασία των σωματοφυλάκων του. Επιπλέον, το βέλος τον εμπόδιζε να υπερασπίσει τον εαυτό του όπως έκανε μέχρι τώρα με εξαιρετική δεινότητα στα πεδία των μαχών. Στην κατάστασή του ήταν εύκολο θύμα. Οι φωνές πλησιάζαν.

«... το λαγό λέω να τον παστώσουμε, μπαμπά, να 'χουμε και το χειμώνα».

«Πιξ μου, τους λαγούς δεν τους παστώνουνε, τους τρώνε αμέσως. Αν σκοτώσεις κάνα αγριογούρουνο με θαύριο που θα βγούμε κυνήγι αυτόνα να τον παστώσουμε».

«Ναι, μπαμπά, όμως με τόξο και βέλη σκοτώνεις αγριογούρουνο;» ρώτησε η παιδική φωνή.

«Αμέ, αρκεί να ξέρεις πού να σημαδέψεις, αλλιώς μόνο θα το λαβώσεις τ' αγριογούρουνο και τότες... βρες το κοντινότερο δέντρο και σκαρφάλωσε, παιδί μου». Οι φωνές είχαν πλησιάσει σε απόσταση αναπνοής κι ο βασιλιάς παρέμεινε κρυμμένος πίσω από τον κορμό του δέντρου ελπίζοντας οι άγνωστοι να τον προσπεράσουν.

Φευ, όμως δεν πρόσεξε ότι, ενώ ο ίδιος ήταν καλά κρυμμένος πίσω από τη βαλανιδιά, το βέλος εξείχε και φαινόταν καθαρά.

«Μπαμπά, κοίτα ένα βέλος!» είπε η παιδική φωνή και πριν καταλάβει τίποτα ο βασιλιάς, το παιδί τράβηξε το βέλος που εξείχε από αυτί του βασιλιά. Ο βασιλιάς ούρλιαξε. Το παιδί, ένα κορίτσι δεκατριών χρονών, ούρλιαξε κι αυτό. Ούρλιαξε και ο μπαμπάς της για συμπαράσταση.

«Αααα, πεθαίνω! Παθαίνω σοβαρή νοητική βλάβη!» έσκουξε ο βασιλιάς.

«Μπαμπά, μπαμπά, ποιος είναι αυτός ο παράξενος κύριος;»

«Σς, ηρεμήστε κύριε, δεν έγινε τίποτα. Να, ορίστε και το βέλος σας, δεν ήθελε να σας το κλέψει η Πιξ».

«Όχι, όχι, δεν ήθελα να σας το πάρω. Το είδα που εξείχε και νόμισα πως ήταν καρφωμένο στον κορμό. Αν ήξερα ότι ήταν στ' αυτί σας δε θα το τράβαγα, σας ορκίζομαι», είπε με ειλικρίνεια η Πιξ, ένα μελαχρινό κορίτσι με μακριά, ξέπλεκα μαλλιά και ρούχα κυνηγιού.

«Ααα, τώρα παθαίνω νοητική βλάβη», φώναξε αλλόφρονα ο βασιλιάς πιάνοντας το κεφάλι του.

«Τι παθαίνετε;» ρώτησε ο πατέρας της Πιξ, που τον έλεγαν Μπλιξ.

Ο βασιλιάς σωριάστηκε στο έδαφος. Δεν έλεγε κουβέντα, μόνο βογκούσε και αγχομαχούσε. Η Πιξ κι ο Μπλιξ αντάλλαξαν βλέμματα απορίας. Ελάχιστοι ξένοι

περνούσαν από τα μέρη τους, που ήταν απομονωμένα και μακριά από την κύρια δημοσιά που συνέδεε την κοντινότερη πολιτεία Μιτζικίντι με το υπόλοιπο βασίλειο της Παζίας. Οι ελάχιστοι ξένοι που σπανίως διάβαιναν τα μέρη τους ήταν ταξιδευτές ή ήρωες παραμυθιών, γυρολόγοι που είχαν χαθεί ή άνθρωποι που ήθελαν να χαθούν.

Αυτός ο ξένος που μυξόκλαιγε καταγής δεν έμοιαζε με κανέναν άλλο ξένο που είχαν ξαναδεί. Ήταν αριστοκρατικά ντυμένος και λαμποκοπούσε από τα χρυσά στολίδια που κοσμούσαν κάθε πιθαμή του ρουχισμού του. Τέτοιοι άνθρωποι δεν κυκλοφορούσαν μόνοι τους στα δάση. Το πιο παράξενο απ' όλα, όμως, ήταν το ότι ο ξένος, όποιος κι αν ήταν, όσο υψηλή η καταγωγή του, είχε ένα βέλος χωμένο στ' αυτί. Η Πιξ, γαλουχημένη με τις δοξασίες και τις παραδόσεις του τόπου της, για μια στιγμή πίστεψε ότι επρόκειτο για κάποιον θεό του δάσους, ξάδερφο των δρυάδων ή των ναϊάδων. Από την άλλη δεν της γέμιζε το μάτι για θεός, έτσι υστερικός που ήταν. Ήξερε, από τις ιστορίες της γιαγιάς της, ότι σε άλλα μέρη του κόσμου οι θεοί των ανθρώπων ήταν πιο ανώριμοι κι απ' τους ίδιους τους ανθρώπους – εκδικητικοί, σεξουαλικά κομπλεξικοί και μικρόψυχοι.

Και το βέλος στ' αυτί; Ο πατέρας της έβλεπε το μουσάκι του και χαμήλωσε σκεφτικά το βλέμμα. Οι κλαυθμυρισμοί του άντρα τον εμπόδιζαν να σκεφτεί καθαρά.

«Πιξ, κοπέλα μου, για βοήθα να τον πάμε στην πηγή, να τονε πλύνουμε μπας και συνέλθει. Θα ζητήσουμε να

ῥθουν κι η Βαάδα κι η Χαάδα να μας βοηθήσουν, αν χρειαστεί». Η Βαάδα κι η Χαάδα ήταν δυο από τις δρυάδες που κατοικούσαν στα δάση της περιοχής.

Ο βασιλιάς Μπαστίνι δεν αντιστάθηκε καθόλου καθώς τον πήγαν σχεδόν σιωπηλά σε μια κρυστάλλινη πηγή. Το γάργαρο νερό έπαιζε μια μικρή σονάτα με την πολυφωνική συνοδεία των πουλιών. Ἄθελά του ο βασιλιάς ηρέμησε. Είναι πραγματικά δύσκολο να μείνεις υστερικός μπροστά σε τέτοια φυσική αρμονία.

Η Πιξ κι ο Μπλιξ τον ξέντυσαν και τον μπάνιαραν στο καθάριο νερό. Με το που μπήκε ο βασιλιάς στη λιμνούλα έμπηξε τις φωνές γιατί το νερό εκτός από καθάριο, κρυστάλλινο και γάργαρο ήταν επίσης ψυγείο! Ακούστηκαν πολλά σς και σιγά και όπα από τον Μπλιξ και την Πιξ, και σιγά σιγά ο βασιλιάς ηρέμησε και δέχτηκε το παγωμένο νερό πάνω στο σφιγμένο κορμί του. Τον άφησαν εκεί για λίγη ώρα μέχρι που τον πήρε ένας ήσυχος ύπνος.

Η Πιξ κι ο πατέρας της κάθισαν σε μια πέτρα παραδίπλα και σκέφτηκαν τι να κάνουν με τον άγνωστο. Ἦταν στην παράδοσή τους να βοηθούν όποιον έμπαινε στο διάβα τους, όμως άλλο να βοηθάς κι άλλο να φορτώνεσαι τον κάθε προβληματικό. Τελικά αποφάσισαν να τον πάνε σπίτι τους. Αν μη τι άλλο τους έτρωγε η περιέργεια για το βέλος στ' αυτί.

Ο βασιλιάς κοιμήθηκε για μισή ωρίτσα και ξύπνησε γαλήνιος και αναζωογονημένος, αλλά και συναχωμένος.

«Ποιος είσαι, ξέने;» ρώτησε ο Μπλιξ το βασιλιά.

«Εσείς ποιοι είστε;» αντιρώτησε σοκαρισμένος ο βα-

σιλιάς, που δεν ήταν καθόλου συνηθισμένος να τον ρωτούν ποιος ήταν.

«Εμένα με λένε Μπλιξ και την κόρη μου από δω Πιξ. Εσένα;»

Ο βασιλιάς Μπαστίνι δίστασε ν' αποκαλύψει την αληθινή του ταυτότητα. Έπρεπε σ' ελάχιστο χρόνο να αποφανθεί αν αυτοί οι άνθρωποι με τα γελοία ονόματα ήταν απειλητικοί ή απλά ενοχλητικοί.

«Με λένε... με λένε...» φέλλισε. Τόσα χρόνια ανεξέλεγκτης εξουσίας είχαν αμβλύνει όχι μόνο την οξυδέρκειά του, αλλά και τη φαντασία του. «Είμαι ο βασιλιάς Μπαστίνι», δήλωσε αυτοκρατορικά.

«Καλά. Έλα να σε ντύσουμε τώρα γιατί θα πουντιάζεις», είπε ο Μπλιξ.

«Μα... σας είπα, είμαι η Α. Μ. βασιλέας Μπαστίνι».

«Κι αυτό σημαίνει ότι δεν πουντιάζεις;» είπε η Πιξ, μαζεύοντας τα ρούχα του βασιλιά από χάμω.

«Μα...» ο Μπαστίνι είχε μείνει άφωνος από την έλλειψη σεβασμού και υποτέλειας.

«Κοίτα, άνθρωπέ μου», είπε η Πιξ, «βασιλιάς ξεβασιλιάς αν μείνεις για πολύ γδυτός θ' αρπάξεις καμιά πούντα, κι άντε να βρούμε τη γριά Μιμίξ να σε γιατρέψει... Θα τα φορέσεις τώρα;»

Ο βασιλιάς κατάπιε την περηφάνια του, αλλά πνίγηκε γιατί ήταν μεγάλη μπουκιά. Φόρεσε τα ρούχα του, γιατί όντως ένιωθε μια ψύχρα.

«Ναι, αλλά να ξέρετε ότι εγώ είμ—»

«Σ' ακούσαμε, βασιλιά, έλα όμως τώρα να φεύγουμε, να πάμε σπίτι να φάμε κάτι γιατί έχουμε απ' το πρωί έξω στο κυνήγι και το στομάχι μας παραπονιέται», είπε ο Μπλιξ και πιάνοντας το βασιλιά από τον ώμο άρχισαν να περπατούν στο μονοπάτι. Όσο βάδιζαν, ο Μπλιξ μιλούσε για το κυνήγι και για το φαΐ που θα είχε ετοιμάσει η γυναίκα του, για τις άλλες του κόρες, για το σκύλο που είχαν, μα που ψόφησε πριν από δυο μήνες, για τις κόρες του πάλι, για τον καιρό... γενικά μιλούσε. Αυτό οφειλόταν στο ότι ήταν ομιλητικός άνθρωπος. Κι όταν του δινόταν η ευκαιρία να μιλήσει μιλούσε. Αυτό με τη σειρά του οφειλόταν στο γεγονός ότι η γυναίκα του δεν ήταν ούτε ομιλητική, αλλά ούτε και ακουστική – δηλαδή δεν άκουγε αυτά που της έλεγε ο άντρας της. Είχε λοιπόν ένα απωθημένο ο Μπλιξ.

Η Πιξ ακολουθούσε από δίπλα. Ο βασιλιάς έλεγε πού και πού κάτι, αλλά ένωθε πολύ παράξενα. Κανείς ποτέ δεν του είχε μιλήσει έτσι. Κανείς δεν τον είχε πιάσει από τον ώμο σαν να 'ταν φιλαράκια. Ακόμα κι οι συχωρεμένοι γονείς του δεν του είχαν φερθεί έτσι εγκάρδια. Το πρωτόκολλο, βλέπετε.

Είχαν μόλις βγει από το δάσος και όδευαν προς το σπίτι στη μέση του λιβαδιού. Ο Μπλιξ διέκοψε τη λογοδιάρροιά του και ρώτησε: «Α, αυτή πρέπει να 'ναι η άμαξά σου. Μόνος σου ήρθες εδώ, καλέ;»

«Ε, όχι, αλλά δεν ξέρω τι έγινε η συνοδεία μου». Ξαφνικά θυμήθηκε ότι είχε είκοσι άτομα ακολουθία κι είχαν

όλα εξαφανιστεί. Μήπως τους είχαν πιάσει αιχμαλώτους και τώρα θα έπιαναν και τον ίδιο; Το στομάχι του σφίχτηκε. Θα αισθανόταν πολύ καλύτερα αν ένιωθε το βάρος του σπαθιού του στο γοφό του.

Η Πιξ δεν μπορούσε να κρατηθεί άλλο. Εξάλλου ποτέ δεν ήταν ιδιαίτερα συνεσταλμένη. Πετάχτηκε μπροστά στο βασιλιά και ρώτησε γεμάτη περιέργεια: «Βασιλιά, γιατί είχες ένα βέλος στ' αυτί σου;»

«Βέλος;» επανέλαβε αυτός με απορία. «Α, το βέλος!» είπε και έφερε το χέρι στ' αυτί του. Το πρόσωπό του φωτίστηκε. «Το βέλος!» κελάηδησε χαρούμενος. «Δεν έχω πια βέλος στ' αυτί μου! Τ' αυτάκι μου είναι ελεύθερο και πάλι!» Η φωνή του ξεχείλιζε από χαρά. «Κι είσαι εσύ που μου το έβγαλες!» είπε κι αγκάλιασε την Πιξ, η οποία χαμογέλασε όπως χαμογελούν όλα τα παιδιά όταν τους λένε μπράβο.

Έφτασαν στο αγροτόσπιτο και τότε όλα ξεκαθάρισαν.

«Μαμά, ποιοι είναι όλοι αυτοί;» ρώτησε η Πιξ τη μητέρα της την Πριξ.

«Μαρκήσιε Μπρε ντε Χε, εξήγησέ μου τι συμβαίνει εδώ!» διέταξε ο μεγαλειότατος.

Ακολούθησε ένα σούσουρο, καθώς οι δυο αδερφές της Πιξ, η Κριξ κι η Νιξ, άρχισαν να της λένε τι έγινε, τι γίνεται και τι έλπιζαν να γίνει. Ο Ζαβελίν με κόπο προσπάθησε να ενημερώσει το βασιλιά. Ο Μπλιξ άρχισε να μπλαμπλάρει στη γυναίκα του για το τι διαδραματίστηκε στο δάσος, καθώς και να της ζητάει τη χάρη να

μη μαγειρέφει το λαγό με κολοκυθάκια γιατί σιχαινόταν τα κολοκυθάκια. Η Πριξ δεν είπε τίποτα σε κανέναν γιατί δεν ήταν ομιλητική.

Η βαβούρα σιγά σιγά καταλάγιασε και κάθισαν όλοι να φάνε – οι παθόντες το λαπά τους, οι υγιείς χορτόπιτα και καπνιστό κρέας. Ο βασιλιάς έπιασε μια δυο φορές τον εαυτό του ν' αστειεύεται με τον Μπλιξ και την Πιξ, παρόλο που ξενιζόταν με την ίδια του τη στάση. Ένας βασιλέας να χαριεντίζεται με απλούς χωρικούς! Όσο κι αν ήθελε να συγκρατηθεί, όμως, του άρεσε αυτό το είδος παρέας. Ήταν τόσο... ελεύθερη, τόσο... απρόβλεπτη.

Ο Μπλιξ τον διέκοπτε συνεχώς για να πει τα δικά του, η Κριξ κι Νιξ του έκαναν ερωτήσεις για την πρωτεύουσα, η Πιξ τον ρωτούσε για τα ταξίδια του σε άλλες χώρες.

«Πέρσι ήμουν στην Πουθενία», είπε ο βασιλιάς μπουκωμένος με χορτόπιτα. «Ωραία χώρα, την έκανα όλη δική μου, και μάλιστα χάνοντας μόνο 2.500 άντρες».

«Πώς την έκανες δική σου;» ρώτησε η Νιξ.

«Την κατέκτησα».

«Πώς την κατέκτησες;» ρώτησε η Κριξ.

«Έκανα πόλεμο, νίκησα και την προσάρτησα στο βασίλειό μου», είπε όλο έπαρση ο Μπαστίνι.

«Κι αυτό σημαίνει ότι την έκανες δική σου;» ρώτησε η Πιξ.

«Εε, μα βέβαια...» Όλοι τον κοίταξαν γεμάτοι απορία.

Αδυνατούσαν να καταλάβουν τι εννοούσε. Ο βασιλιάς ένωσε άσχημα και άλλαξε θέμα. «Δε μου λέτε, σε ποια διοικητική περιοχή ανήκετε;»

«Σε ποια τι;» ρώτησε ο Μπλιξ.

«Ποιος είναι ο διοικητής της περιφέρειάς σας εδώ;» ρώτησε ο βασιλιάς ανυπόμονα.

Η οικογένεια αλληλοκοιτάχτηκε. «Δεν ξέρουμε», είπε η Νιξ.

«Καλώς. Ποιος σας μαζεύει φόρους τότε;»

«Μα δεν πληρώνουμε φόρους».

«Πώς;» εξεπλάγη ο βασιλιάς. «Θέλεις να πεις ότι υπάρχουν υπήκοοί μου που διαφεύγουν τους φοροεισπράκτορές μου;»

«Κοίτα, βασιλιά, κάποτε ήρθε κάποιος φοροτέτοιος για να μας ζητήσει, λέει, μερίδιο απ' όσα βγάζουμε. Του δώσαμε κι εμείς πίτα να φάει, μουρόκρασο και λίγο παστό κρέας να 'χει και του 'παμε αν ξαναπεράσει απ' τα μέρη μας να ξανακοπιάσει», είπε ο Μπλιξ. «Δεν ξανάρθε όμως, ίσως επειδή ο δρόμος είναι κακοτράχαλος κι η Μιτζικίντι είναι μακριά».

Το στόμα του βασιλιά άνοιξε έτοιμο να ξεστομίσει κάτι, αλλά για καλό όλων η σύνεση παρενέβη και το ξανάκλεισε δίχως κιχ. Τι φόρους να 'διναν αυτοί οι φτωχοί έτσι κι αλλιώς; σκέφτηκε ο βασιλιάς κι έφαγε μια μπουκιά χορτόπιτα. Βέβαια, βαθιά μέσα του τον ενοχλούσε το θέμα.

Ο Ζαβελίν καθόταν παραδίπλα και πάσχιζε ν' ακούσει

όσα λέγονταν, αλλά ο κοιλόπονος κι η ζαλάδα τού αποσπούσαν την προσοχή. Η διαίσθησή του όμως του έλεγε ότι κάτι καλό συνέβαινε. Μολονότι δεν άκουγε, αρκούσε να παρατηρήσει τη στάση του βασιλιά για να καταλάβει ότι ο μεγαλειότατος φαινόταν χαλαρός και ήρεμος μετά από τόσους μήνες κατάθλιψης. Φαίνεται πως η οικογένεια Ιξ είχε καταπραϊντική επίδραση στον ηγεμόνα.

Μετά το φαγητό κι αφού η μαμα-Πριξ σέρβιρε γλυκό κάστανο, ο βασιλιάς Μπαστίνι φώναξε τον Ζαβελίν. Ο καημένος ο Ζαβελίν έκανε να σηκωθεί, αλλά του ήρθε μια ξεγυρισμένη ναυτία και ξανακάθισε εκεί που βρισκόταν.

«Δεν μπορεί να έρθει τώρα, κυρ βασιλιά», είπε η Νιξ.

«Καλά, στείλε μου κάποιον άλλον... τον κόμη Τουμπρίκι».

«Δεν κατάλαβες; Κανείς τους δεν είναι σε θέση να πάει πουθενά. Δεν τους βλέπεις πώς είναι;»

«Κι εγώ πώς θα φύγω τώρα;»

«Μονάχος σου», πρότεινε η Πιξ, που μόλις είχε τελειώσει με το μάζεμα των πιάτων. «Θέλεις και παρέα; Πάντως, αν θες εγώ περπατάω μαζί σου μέχρι το τέλος του δάσους. Μερικές φορές περνάνε κάρρα απ' τον πάνω δρόμο».

«Μη λες βλακείες!» κάγχασε ο μεγαλειότατος. «Σου είπα, είμαι ο βασιλέας Μπαστίνι. Νομίζεις ότι θα μπω σε κάρο;»

«Μόνο αν σταματήσει να σε πάρει», είπε η Πιξ και κάθισε δίπλα στο βασιλιά.

Ο βασιλιάς ήταν έτοιμος να εκραγεί. Αυτοί οι άνθρωποι

του φέρονταν λες και ήταν ίσοι του. Θα τους τιμωρούσε δεόντως μόλις οι ηλίθιοι συνοδοί του συνέρχονταν. Εκτός απ' αυτή εδώ, σκέφτηκε ο Μπαστίνι. Όσο να 'ναι, της χρωστάω που με απάλλαξε από το βέλος... Μια αίσθηση ευγνωμοσύνης φύτρωσε μέσα του, παρά τις αντίξοες συνθήκες καλλιέργειας.

«Ξέρεις, θέλω να...» ανασκουμπώθηκε στην καρέκλα του. «Θέλω να...»

«Πες το κι ύστερα πάμε βόλτα», είπε η Πιξ.

«Θέλω να...» κόμπιασε ο βασιλιάς. Το φχαριστώ δύσκολα έβγαινε. Είχε ξεχάσει να το προφέρει. Η Πιξ τον κοιτούσε περιμένοντας. «Θέλω να... να πάμε βόλτα», ξεστόμισε τελικά ο Μπαστίνι κομπλάροντας.

«Ωραία, κάτσε να φωνάξω και τις αδερφές μου κι έρχομαι», είπε η Πιξ και σηκώθηκε.

Ο βασιλιάς έδωσε μια νοητική κλοτσιά στον εαυτό του που δέχτηκε να πάει βόλτα με τη χωριατοπούλα. Άκου βόλτα! Αυτοί οι άνθρωποι είχαν αποχαλινωθεί εντελώς.

«Ζαβελίν!» φώναξε.

«Άσ' τονε πια, σου 'παμε, είναι άρρωστος ο άνθρωπος. Τι θες δηλαδή, να χεστεί πάνω του;» τον μάλωσε η Πιξ, που στο μεταξύ είχε επιστρέψει. Ο βασιλιάς έμεινε άναυδος από τη χυδαία επίπληξη. «Σήκω, βασιλιά, φεύγουμε. Η Νιξ κι η Κριξ δεν μπορούν να 'ρθουν, έχουν δουλειά».

Η αλήθεια είναι ότι η μόνη τους δουλειά ήταν να περιποιηθούν δύο από τους πιο όμορφους ακολούθους του

Μπαστίνι. Αν κατάφεραν να τους γιατρέψουν, ίσως προλάβουν να κάνουν τρελίτσες μαζί τους προτού φύγουν.

Ο Μπαστίνι την ακολούθησε σε κατάσταση σοκ. Οι άνθρωποι εδώ του φέρονταν παράξενα – «ασεβώς» ήταν η πρώτη λέξη που ήρθε στο μυαλό του, «κολάσιμα» η δεύτερη. Όμως κάτι δεν ταίριαζε. Κάπου του... του άρεσε! Ναι, όσο κι αν τον σόκαραν οι τρόποι τους, δεν έπαυε να του αρέσει που του φέρονταν τόσο ανεπιτήδευτα.

Περπατούσαν για κάμποση ώρα, ο βασιλιάς με το κεφάλι σκυφτό, η Πιξ κοιτάζοντας πέρα, όταν ξάφνου τον έβγαλε απ' τις σκέψεις του: «Ωραία δεν είναι δω;»

Ο βασιλιάς σήκωσε το βλέμμα του κι αντίκρισε την ήρεμη θάλασσα να γλυκοφιλά μια αμμουδιά. Δυο γλάροι έσκουζαν. Ο απαλός φλοίσβος νανούριζε το απόγευμα. Η Πιξ κάθισε στην άμμο. Ο βασιλιάς δεν είχε καθίσει ποτέ κατάχαμα, ούτε όταν στρατοπέδευε σε καιρό πολέμου. Έκανε μια εξαίρεση και κάθισε δίπλα της. Το τοπίο ήταν πράγματι όμορφο.

«Αν δεν ήταν ήδη χώρα μου, θα την κατακτούσα για τις ομορφιές της», είπε ο βασιλιάς περήφανα.

«Γιατί;» ρώτησε η Πιξ.

Αυτό το κορίτσι έκανε ερωτήσεις που τον έφεραν σε δύσκολη θέση.

«Γιατί... μα για να την κάνω δική μου και να έρχομαι εδώ όποτε θέλω».

«Μα και τώρα έρχεσαι εδώ όποτε θέλεις».

«Ναι, αλλά—» Σταμάτησε. Δεν ήξερε τι να της πει. Ή τι να κάνει. Τον ενοχλούσε αυτό, γιατί ένας σωστός ηγέτης πρέπει πάντα να ξέρει τι λέει και τι κάνει – αν και πολλοί ηγέτες δεν ξέρουν ούτε τι λένε ούτε τι κάνουν χωρίς να τους πειράζει καθόλου. Μετά από μια παρατεταμένη σιωπή, ο βασιλιάς καθάρισε το λαιμό του και είπε: «Ξέρεις, θέλω να... θέλω να σ' ευχαριστήσω που με έσωσες από το καταραμένο βέλος».

«Σώπα, καλέ».

«Όχι, όχι, είναι σημαντικό για μένα. Μου έσωσες τη ζωή», επέμεινε.

«Επειδή σου 'βγαλα ένα βέλος απ' τ' αυτί; Ένα τσακ έκανα, και βγήκε», είπε χαμογελώντας αθώα η Πιξ.

«Ναι, αλλά όλοι οι άλλοι μου είπαν ότι θα έκανε τσακ το μυαλό μου αν επιχειρούσα να το βγάλω».

«Κι έκανε;»

«Τσακ;»

«Ναι, τσακ».

«Δεν ξέρω», απάντησε ο Μπαστίνι. Δεν ήταν πολύ σίγουρος για τις φρένες του με όσα είχαν συμβεί τελευταία. Το βέλος, η κατάθλιψη, αυτό το πρωτόγνωρο ταξίδι αναψυχής... Δεν ήξερε καν αν είχαν ακόμα πόλεμο με τη Χερζία.

«Κοίτα, βασιλιά», είπε η Πιξ, «δεν ξέρω πώς κάνει το μυαλό όταν κάνει τσακ, αλλά εσένα φαίνεται να μην έχει κάνει. Βέβαια, έχεις κάτι παράξενες ιδέες να κατακτάς όλη την ώρα, αλλά δε μου φαίνεσαι για μουρλός. Οι

μουρλοί είναι... διαφορετικοί», κατέληξε διστάζοντας.

«Πώς δηλαδή;»

«Δεν μπορώ να σου πω με ακρίβεια. Είμαι μικρή ακόμα και δεν έχω γνωρίσει πολλούς. Μόνο δύο για την ακρίβεια. Η μία ήταν η γιαγιά μου. Ο άλλος ένας περαστικός που έμεινε μαζί μας δύο χρόνια».

«Μα καλά, ζούσες με δυο τρελούς στο σπίτι σου;»

«Ξέρω κόσμο που ζει με περισσότερους», δικαιολογήθηκε η Πιξ. «Κι άλλωστε εμένα μ' άρεσε η γιαγιά μου. Μου έμαθε πολλά».

«Και πώς ξέρεις ότι ήταν μουρλή, όπως λες;»

«Δεν ήταν σαν κι εμάς. Ήταν... αλλιώς. Ζούσε μαζί μας, εδώ, ανάμεσα στα μικρά χωράφια και το μεγάλο δάσος, αλλά και δε ζούσε. Ζούσε κι αλλού, κάπου που δεν υπάρχει, γιατί κείνο το μέρος το κουβαλούσε στο κεφάλι της. Το καλύτερο ήταν όταν μ' έπαιρνε κι εμένα εκεί».

«Δε σε καταλαβαίνω», είπε ο βασιλιάς με ειλικρίνεια.

«Ούτε 'γώ καταλάβαινα τη γιαγιά μου. Αλλά μ' άρεσε ο άλλος τόπος. Όλα ήταν αλλιώς εκεί».

«Πώς αλλιώς; Μα τι εννοείς;»

«Τίποτα δεν εννοώ, αισθανόμουν αλλιώς εκεί. Πιο... λιγότερο... Αλλιώς».

Το βλέμμα της κοίταζε το κενό, σαν να προσπαθούσε ν' ανακτήσει κάτι άπιαστο.

«Αυτή η συζήτηση δε βγάζει πουθενά», είπε εκνευρισμένος ο βασιλιάς.

«Ούτε οι συζητήσεις με τη γιαγιά μου έβγαζαν που-

θενά. Κάποτε μου είπε ότι το πουθενά είναι ίδιο με το παντού. Το κάπου όμως είναι μόνο εκεί που είναι. Κι εκείνη προτιμούσε να είναι πουθενά και παντού παρά κάπου», είπε και χαμογέλασε· το χαμόγελο οφειλόταν στη θύμηση της γιαγιάς της.

Ο βασιλιάς την κοίταξε και το μέτωπό του ρυτίδωσε.

«Κοίτα, σου είμαι ευγνώμων για το καλό που μου έκανες και θέλω να σου το ανταποδώσω, αν και είσαι πολύ παράξενο πλάσμα. Θα σε πάρω μαζί μου στην πρωτεύουσα και θα σε προικίσω για να παντρευτείς κάποιο μαρκήσιο ή δούκα. Εκεί θα στρώσεις». Γύρισε και της χαμογέλασε, περιχαρής για τη μεγαλοφυχία του και τη λύση που είχε βρει για να βγάλει την υποχρέωση που ένιωθε απέναντί της.

«Ούτε στην πρωτεύουσα θέλω να με πας ούτε να με παντρέψεις με δούκες και μαρκησίους», είπε η Πιξ και σηκώθηκε.

«Τι;» Αυτή η κοπέλα τον έβγαζε από τα ρούχα του. Πώς τολμούσε να ξεπληρώνει τη γενναιοδωρία του με τέτοια αγνωμοσύνη;

«Είπα δε θέλω να πάω στην πρωτεύουσα, ούτε και να παντρευτώ. Μια χαρά είμαι εδώ. Μ' αρέσει ο τόπος μου. Μια φορά πήγα στην κωμόπολη και δε μ' άρεσε καθόλου. Εδώ περνάω καλά. Γιατί να φύγω από κάπου που περνάω καλά;»

«Γιατί... γιατί στην πόλη θα περνάς καλύτερα».

«Μα ήδη περνάω καλά, γιατί να περάσω καλύτερα;»

«Μα...» είπε ο βασιλιάς φουρκισμένος, αδυνατώντας να κάνει τη μικρή να το βουλώσει. «Μα γιατί θα είναι κα-λύ-τε-ρα! Να γιατί!»

«Καλύτερα από τι;»

«Θα με τρελάνεις εσύ! Καλύτερα από εδώ».

«Και ποιος μου το λέει;»

«Εγώ σ' το λέω», δήλωσε ο βασιλιάς κι όρθωσε τ' ανάστημά του.

«Και πού ξέρεις εσύ ότι το εκεί θα είναι καλύτερο για μένα από το εδώ;»

Ο μεγαλειότατος βουβάθηκε. Δεν υπήρχε τρόπος να συνεννοηθεί με τη μικρή. Δεν είχε πλέον καμία όρεξη να της ξεπληρώσει την υποχρέωση. Τον πείραζε όμως που η μικρή τον κόντραρε.

«Κοίτα, κορίτσι μου, μην έρθεις αν δε θέλεις. Μείνε εδώ, στη μέση του πουθενά με τον πατέρα σου, που δε βάζει γλώσσα μέσα, και τη μάνα σου, που δεν της παίρνεις μιλιά. Εγώ ένα δώρο ήθελα να σου κάνω, να σου ανταποδώσω το καλό που μου έκανες. Τώρα, αν δε θες, σκασίλα μου! Ζήτα μου ό,τι άλλο θέλεις».

«Μα γιατί θυμώνεις που δε θέλω το δώρο σου; Τα δώρα δίνονται, έλεγε η γιαγιά μου, δε σου κάθονται στο σβέροκο». Η Πιξ σώπασε για λίγο. Ο βασιλιάς παραήταν εκνευρισμένος για να μιλήσει. «Δεν ξέρω αν θέλω κάτι που δεν έχω ήδη», είπε η Πιξ. Μετά από λίγες στιγμές περισυλλογής, το πρόσωπό της φωτίστηκε και είπε: «Αφού περνάω καλά τώρα, τότε θέλω να συνεχίσω να

περνάω το ίδιο. Άρα, αυτό δώσ' μου», του χαμογέλασε.

«Και πώς θα σ' το δώσω αυτό;»

«Δεν ξέρω».

Σώπασαν κι οι δύο και συνέχισαν να βαδίζουν στην έρημη παραλία, που απλώς ανεχόταν τις φωνές τους.

«Κοίτα τι θα κάνω», είπε ο βασιλιάς κι έβγαλε μια ανάσα ανακούφισης που επιτέλους βρήκε λύση. Οι νοητικές ικανότητές του είχαν ατροφήσει – εκτός όταν κατάστρωνε στρατηγικά σχέδια επίθεσης και άμυνας. Τώρα έπρεπε να λύσει ένα άλλου είδους πρόβλημα, που δεν είχε καμία σχέση με πολεμικές εκστρατείες. «Θα σου ανταποδώσω με άλλο τρόπο το καλό που μου έκανες, γιατί είσαι καλή κοπέλα, αν και εκνευριστική. Ίσως είναι καλύτερα να μην έρθεις μαζί μου στην Αυλή. Θα βάλεις κακές ιδέες στα μυαλά των γυναικών εκεί. Αφού όμως σ' αρέσει τόσο πολύ εδώ, ένας θεός ξέρει γιατί, θα σου χαρίσω αυτόν τον τόπο».

«Μ' αφού είναι ήδη δικός μου!»

«Άντε πάλι... Όχι, κορίτσι μου, δεν είναι δικός σου. Τίποτα δεν είναι δικό σου. Όλα δικά μου είναι, τ' ακούς αυτό; Δι-κά-μου!» συλλάβισε υστερικά. Η Πιξ είδε ότι ήταν έτοιμος να βάλει τα κλάματα σαν κακομαθημένο παιδί. «Είμαι ο ανώτατος άρχοντας αυτής της χώρας, κι όλα όσα υπάρχουν μέσα της είναι δικά μου! Τα κάνω ό,τι θέλω. Αν ήθελα, θα μπορούσα να ερημώσω όλη αυτή την περιοχή. Μου φαίνεται όμως ήδη αρκετά ερημωμένη όπως είναι». Η κρίση εγωκεντρισμού του Μπαστίνι ξε-

θύμανε, κι ο βασιλιάς συνέχισε σε χαμηλότερους τόνους. «Άκου λοιπόν: Θα σου δώσω ένα κομμάτι γη να το έχεις δικό σου. Κανείς δε θα μπορεί να σ' το πάρει εφεξής».

Η Πιξ πήγε να διαμαρτυρηθεί, αλλά συγκρατήθηκε. Παρότι ήταν μόνο δεκατριών χρονών, ήξερε πότε ήταν ανώφελο να μιλάς και πότε εντελώς αχρείαστο ν' ακούς.

Ο βασιλιάς πήρε θάρρος από τη σιγή της Πιξ και συνέχισε: «Ναι, αυτό θα κάνω. Θα σου χαρίσω τα χωράφια σου, το δάσος όπου συναντηθήκαμε και μ' έσωσες από φρενιτική βλάβη, αυτή την παραλία όπου μιλάμε τώρα. Θα είναι δικά σου να τα κάνεις ό,τι θέλεις. Κατά κάποιον τρόπο θα γίνεις κι εσύ βασίλισσα αυτού του μικροσκοπικού τόπου». Η Πιξ είχε σταματήσει να τον ακούει να παραληρεί και κοίταζε τα κύματα που ερωτοτροπούσαν με την ακρογιαλιά. «Βέβαια, ηγεμόνας σαν κι εμένα δε θα γίνεις ποτέ, αφού όλα κι όλα λίγα στρέμματα θα σου δώσω. Όμως θα καταλάβεις τι σημαίνει να είσαι ηγέτης μιας χώρας και θα σταματήσεις να κάνεις ηλίθιες ερωτήσεις και ν' αμφισβητείς αυτά που λέω. Για να δούμε πώς θα καταφέρεις να διατηρήσεις αυτά που θα έχεις... Μόλις επιστρέψω στην πρωτεύουσα και κόψω μερικά κεφάλια για να επιβάλω την τάξη, θα κανονίσω αυτή η περιοχή να αποσχιστεί από το υπόλοιπο βασίλειο και να γίνει ανεξάρτητο πριγκιπάτο».

Ο Μπαστίνι ένιωθε πολύ περήφανος για τον εαυτό του που τα σκέφτηκε όλα. Όλοι μας έτσι νιώθουμε, όταν νομίζουμε ότι τα έχουμε σκεφτεί όλα. Η Πιξ δεν ήξερε τι

να πει. Διαισθανόταν πως ό,τι κι αν έλεγε ο βασιλιάς θα το έπαιρνε στραβά.

«Φχαριστώ, βασιλιά», είπε τελικά, και μάλλον ήταν το καλύτερο που θα μπορούσε να πει. Για την ίδια, ήταν σαν κάποιος να ήθελε να της χαρίσει τη θάλασσα ή τον ουρανό. Θα τον απόπαιρνε; Ίσως να κολακευόταν, ίσως να γελούσε με τα χωρατά του, αλλά ένα ευχαριστώ θα του το έλεγε γιατί, στη σκέψη του, ήθελε να της χαρίσει κάτι. Κάτι που δεν κατέχει, βέβαια, αλλά κι η σκέψη μόνο έχει μέσα της κάτι από αυτό το κάτι.

Ο βασιλιάς κορδώθηκε. Επιτέλους είχε συνετίσει τη μικρή. Για μια ακόμη φορά απέδειξε πως με τα λεφτά και την εξουσία όλα γίνονται. Επέστρεψαν σπίτι, με το βασιλιά να τη νουθετεί ακατάπαυστα για το πώς πρέπει να διοικείται μια χώρα με πυγμή. Η Πιξ σκεφτόταν τι γέλια θα έκαναν οι νεράιδες όταν τους τα διηγίονταν.

Ο βασιλιάς Μπαστίνι και η ακολουθία του κατέλυσαν στην αγροικία της οικογένειας Ιξ άλλη μια μέρα, μέχρι να συνέλθουν οι περισσότεροι. Ο μαρκήσιος Μπρε ντε Χε, με το που μπόρεσε να σταθεί στα πόδια του, προσπάθησε να συνετίσει το βασιλιά και να τον αποτρέψει από το μνημειώδες σφάλμα να ανεξαρτητοποιήσει την περιοχή. Θα ήταν τραγικό για τους ελάχιστους κατοίκους. Η περιοχή ήταν υπερβολικά κοντά στα σύνορα και οι γειτονικές χώρες σίγουρα θα έτρεφαν βλέψεις να την καταλάβουν. Κι αυτές οι καλές οικογένειες θα θυσιάζονταν

στο βωμό της ματαιοδοξίας και της μεγαλομανίας του βλάκα Μπαστίνι.

Ο βασιλιάς ήταν ανένδοτος. Όσο περνούσε η ώρα, τόσο του άρεσε η ιδέα του. Θα ήταν αστείο να έχει ένα πριγκιπάτο-κουτσουλιά στα περίχωρα του δικού του αχαινού βασιλείου. Ίσως να τον μιμούνταν από φθόνο κι οι εχθροί του σε άλλες χώρες. Εξάλλου, και να έχανε λίγα στρέμματα από τα εδάφη του, θα καταλάμβανε εκατό χιλιάδες από κάπου αλλού.

Για τους ίδιους ακριβώς λόγους ο Μπρε ντε Χε ανησυχούσε. Μια χώρα, έστω ένα λιλιπούτειο πριγκιπάτο δεν είναι αστείο από τη στιγμή που υπάρχουν άνθρωποι που πατάνε αυτή τη γη. Μα η απόφαση του βασιλιά παρέμενε αμετάκλητη.

Την τελευταία μέρα ο βασιλιάς μάζεψε την οικογένεια Ιξ και τους άλλους χωριανούς και δήλωσε ότι η περιοχή αυτή θ' αποτελούσε ανεξάρτητο, κυρίαρχο κράτος με πρωτεύουσα αυτή την αγροικία και έκταση χίλια στρέμματα γύρω της. Ηγεμόνας της χώρας θα γινόταν η Πιξ μόλις συμπλήρωνε το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας της. Έως τότε αντιβασιλέας οριζόταν ο κηδεμόνας της, ο Μπλιξ. Το βασίλειο θα ονομαζόταν Γκαχέξ-εξ-Ποτέξ, το τοπωνύμιο της περιοχής. Έχρισε την Πιξ πριγκίπισσα και όρισε ότι εφεξής οι απόγονοί της θα έφεραν τον τίτλο Πρίγκιπας του Γκαχέξ-εξ-Ποτέξ φον Ιξ ντε λα Πιξ – αυτό το διάβασε δυνατά από ένα κομμάτι χαρτί, γιατί δεν το θυμόταν ολόκληρο απέξω. Μετά ο βασιλιάς Μπα-

στίνι κι η συνοδεία του πήραν το δρόμο της επιστροφής.

Οι Ιξ και οι άλλες οικογένειες κοιτάχτηκαν παραξενεμένες για λίγες στιγμές· ανασήκωσαν τους ώμους και επέστρεψαν στις δουλειές τους. Μακάρι να περνούσαν πιο συχνά βασιλιάδες για να τους διασκεδάζουν.

Στο ταξίδι της επιστροφής ήταν ο Μπρε ντε Χε που είχε περιπέσει σε βαθιά μελαγχολία. Βογκούσε. Αναστέναζε. Πού και πού έκλαιγε. Ο βασιλιάς γρήγορα τον έδιωξε από την άμαξα γιατί δεν άντεχε τέτοια δυστυχία κοντά του, τώρα που ο ίδιος ένωθε φρέσκος και αναζωογονημένος.

Ο Μπρε ντε Χε ήταν απαρηγόρητος. Είχε ελπίσει ότι ο συγχρωτισμός του Μπαστίνι με την αξιόλογη οικογένεια Ιξ θα τον επηρέαζε θετικά και θα νέρωνε κάπως το δεσποτισμό και την αδιαλλαξία του. Κάποια στιγμή, εκεί που ίππευε, ο Ζαβελίν γέλασε πικρά: Ο πόλεμος που φοβόμουνα πως θα είχε φριχτές συνέπειες για όλους τελικά αποδείχτηκε ωφέλιμος για όλους – πλην του βασιλιά. Τούτο το ταξίδι, που το οργάνωσα με σκοπό να ωφεληθεί ο βασιλιάς είχε κακά αποτελέσματα για όλους – πάλι πλην του βασιλιά. Τελικά, ό,τι κάνω γίνεται ερήμην του βασιλιά. Λογαριάζω χωρίς τον ξενοδόχο, αλλά οικοτροφώ στο ξενοδοχείο του. Ή θα ξεκαθαρίσω τους λογαριασμούς μου μαζί του ή θα σηκωθώ να φύγω...

Νωρίς το άλλο πρωί, όταν οι συνοδοί του μεγαλειοτάτου μαζεύτηκαν για να φύγουν από το πανδοχείο όπου είχαν

καταλύσει, ανακοίνωσαν στο βασιλιά τους ότι ο μαρκήσιος Ζαβελίν Μπρε ντε Χε είχε εξαφανιστεί. Η αντίδραση του βασιλιά Μπαστίνι δεν έχει καταγραφεί στα κατάστιχα της Ιστορίας, αλλά μάλλον ήταν επουσιώδης.

Έτσι γεννήθηκε λοιπόν το Γκαχέξ-εξ-Ποτέξ, η μικρότερη χώρα στην υφήλιο. Το αστείο είναι ότι το Γκαχέξ-εξ-Ποτέξ άντεξε τα δόντια του χρόνου και διατήρησε την ανεξαρτησία του στο πέρασμα των αιώνων. Κι αυτό όχι επειδή η άμυνά του ήταν απaráμιλλης ευφυΐας ή οι ηγέτες του εξαιρετικοί διπλωμάτες. Ο λόγος ήταν απλούστερος. Κανείς από τους λιγοστούς κατοίκους του Γκαχέξ-εξ-Ποτέξ δεν πήρε στα σοβαρά τα λεγόμενα του βασιλιά Μπαστίνι. Η ιστορία ξεχάστηκε και σιγά σιγά μετατράπηκε σε θρύλο.

Η Παζία, αντιθέτως, υπέστη κοσμογονικές αλλαγές. Διαμελίστηκε, επανενώθηκε, κατακτήθηκε, μεγάλωσε και μίκρυνε, έγινε αυτοκρατορία, έγινε δικτατορία, έγινε δημοκρατία, μπήκε και στην ΟΝΕ... πολλά τα πάθη, πολλές οι σελίδες στα βιβλία της Ιστορίας, πολλές οι ιστορικές ημερομηνίες που έπρεπε να απομνημονεύσουν τα δύστυχα Παζιάκια στο σχολείο.

Το Γκαχέξ-εξ-Ποτέξ ακολούθησε πάνω κάτω την ίδια πορεία με την Παζία, στην οποία όλοι πίστευαν πως ακόμη ανήκε. Παρέμεινε απομονωμένο και σε μεγάλο βαθμό ανεπηρέαστο. Σε αυτό βοήθησε κι η γεωγραφική του θέση, τα ψηλά βουνά στο βορρά που το χώριζαν από

την υπόλοιπη χώρα, τα λιγοστά και όχι πολύ εύφορα χωράφια, το πυκνό άγριο δάσος.

Έφτασε κι ο εικοστός αιώνας και ξαφνιάστηκε που το βρήκε το ίδιο όπως του το είχε περιγράψει ο μεγάλος του αδερφός, ο δέκατος έκτος αιώνας.

Η οικογένεια Ιξ δεν είχε χαθεί, παρά τους αιώνες που είχαν κυλήσει. Αρχηγός της οικογένειας και της περιοχής ήταν η γιαγιά Έξπα. Η γιαγιά ήταν ογδόντα τόσο χρόνων. Ο άντρας της ο Χέξπο είχε πεθάνει εδώ και λίγα χρόνια, κι εκείνη είχε ξαναπαντρευτεί έναν άλλο χήρο, τον Μπίξπο. Με το γάμο η οικογένεια Ιξ αύξησε τα μέλη της από πέντε σε έντεκα, αφού προστέθηκε και το εξαμελές σόι του Μπίξπο. Τώρα πλέον η οικογένεια Ιξ μετρούσε τη γιαγιά Έξπα, την κόρη της τη Νίξπα, το γαμπρό της τον Πολίξπο, τους γιους τους Έλεξπο και Ίντερξπο, τον άντρα της τον Μπίξπο, τις κόρες του Μαρίξπα, Φρόξπα και Λιλίξπα, και τους γηραιούς γονείς του Πίχιξ και Νίχιξ (ντε Πα). Στο Γκαχέξ-εξ-Ποτέξ ίσχυε η αρχαία μητρογραμμική παράδοση ο γαμπρός να ζει με την οικογένεια της νύφης.

Η ενδεκαμελής οικογένεια ήταν πολύ ευτυχισμένη, διότι είχαν τα πάντα από δύο: δύο τηλεοράσεις, δύο ντιβιντιά, δύο πολυμίξερ, δύο αποχυμωτές, δύο πλυντήρια κ.ο.κ. Επίσης είχαν πολύ περισσότερες ευκαιρίες για πάρτι και γιορτές, αφού τώρα έπεφταν τουλάχιστον ενός τα γενέθλια κάθε μήνα – να μη μιλήσουμε για τις ονομαστικές γιορτές. Βεβαίως, υπήρχαν και προβλήματα.

Τα δυο νοικοκυριά μετά βίας χωρούσαν σ' ένα σπίτι. Επίσης, τόσες και γιορτές και χαρές σήμαιναν άλλα τόσα γλυκά και τούρτες. Τόσα γλυκά και τούρτες σήμαιναν άλλα τόσα παραπανίσια κιλά και διευρυμένες περιφέρειες, παρά την αγροτική και σωματικά απαιτητική ζωή της οικογένειας. Με άλλα λόγια, το σπίτι δε χωρούσε δύο από τα πάντα συν έντεκα νοματαίους που είχαν γίνει διπλοί από το φαγητό.

Μια Κυριακή έγινε οικογενειακό συμβούλιο με αρχηγό τη σοφή γιαγιά Ίξπα για να βρεθεί λύση στο πρόβλημα υπερπληθυσμού και υπερτροφισμού. Η γιαγιά ήταν η μόνη που δεν είχε παχύνει, όχι για κανέναν άλλο λόγο, αλλά προτιμούσε τα αλμυρά, κι όσο να 'ναι, ένα μπατόν σαλέ δεν παχαίνει τόσο όσο ένα τιραμισού. Τους χάιδεψε όλους με το σοφό βλέμμα της, κούνησε το κεφάλι της και είπε:

«Αεροβική!»

«Τι πράμα;» ρώτησε ο Έλεξπο.

«Γιαγιά, τι είναι αεροβική;» ρώτησε η Μαρίξπα.

«Αεροβική, παιδιά μου, είναι να ξεφορτώνεστε περισσότερα απ' όσα παίρνετε πάνω σας», απάντησε πυθιακά η Ίξπα. Οι Ίξ είχαν συνηθίσει τις διαφορούμενες ιδέες της γιαγιάς, κι έτσι περίμεναν υπομονετικά μέχρι να τους διαφωτίσει περισσότερο. «Από δω και πέρα μπορείτε να τρώτε όσα γλυκά θέλετε, όπως ακριβώς κάνατε μέχρι σήμερα δηλαδή. Μόνο που κάθε πρωί και κάθε βράδυ θα κάνουμε όλοι μαζί αεροβική».

«Και δεν κάνουμε...» είπε καλοσυνάτα ο Μπίξπο, που

είχε την εντύπωση ότι ήταν ένα είδος ομαδικού παιχνιδιού.

«Κάνει ώρα να ψηθεί;» ρώτησε η Φρόξπα, νομίζοντας ότι ήταν ένα καινούριο είδος γλυκού.

Η γιαγιά σηκώθηκε, μπήκε στο σπίτι και μετά από λίγο βγήκε με κολάν λίκρα και τιγρέ φορμάκι. Τους έβαλε όλους στη σειρά και άρχισε: «Και ένα, και δύο, και τρία, και τέσσερα – αναπνεύστε βαθιά. Ανάταση, και πάμε: και ένα, και δύο... και τέσσερα. Αλλαγή. Και ένα...»

Η οικογένεια υποδέχτηκε τη γυμναστική μ' ενθουσιασμό για δύο λόγους. Ο κυριότερος ήταν ότι όλοι αγαπούσαν και σέβονταν τη γιαγιά Ίξπα για τη σοφία της και τη χρυσή καρδιά της. Αν τους έλεγε η αεροβική ήταν για καλό, ήταν για καλό. Ο δεύτερος λόγος ήταν επειδή όλοι λάτρεψαν τα λίκρα κολάν και τα τιγρέ φορμάκια. Μάλιστα, απέκτησαν το συνήθειο να τα φορούν όλη μέρα, στην αρχή με τη δικαιολογία πως δεν πρόλαβαν ν' αλλάξουν από την πρωινή γυμναστική μέχρι τη βραδινή, αλλά μετά εντελώς απροκάλυπτα.

Έτσι, η οικογένεια Ιξ πήγαινε στο χωράφι να σπείρει και ν' αλωνίσει και στο μύλο ν' αλέσει με φλούο κορμάκια, αθλητικά παπούτσια και ποδηλατικά σορτς. Μέσα σε λίγο καιρό, το πάχος έχασε τη μάχη με τους μυς, οι ενδορφίνες ανέβασαν την ψυχική και σωματική ευεξία όλων κι η ενεργητικότητα αυξήθηκε. Η οικογένεια Ιξ έγινε σφριγηλό παράδειγμα για όλη την περιοχή και γρήγορα ο πετυχημένος νεωτερισμός της γιαγιάς Ίξπα εξα-

πλώθηκε και στις υπόλοιπες οικογένειες. Μάλιστα, άρχισαν να διοργανώνονται κοινές ώρες γυμναστικής, όπου μαζεύονταν πολλές οικογένειες και επιδίδονταν συλλογικά σε αεροβικές ασκήσεις.

Μ' όλη αυτή την αυξημένη ενέργεια και ενεργητικότητα, οι Ιξ αποφάσισαν να μεγαλώσουν την αγροικία τους και να κατασκευάσουν ένα γυμναστήριο για τους χειμερινούς, κρύους μήνες. Εκεί που έσκαβαν για να ριζούν τα θεμέλια, η αξίνα του Έλεξπο χτύπησε πάνω σε κάτι σκληρό. Έσκαψε και αποκάλυψε ένα σεντούκι. Παμπάλαιο και φαγωμένο από το σαράκι και τη φθορά του χρόνου. Ο Έλεξπο φώναξε τους άλλους να δουν τι είχε βρει. Το έβγαλαν με προσοχή και το απόθεσαν στο φθινοπωρινό χορτάρι. Μέσα βρήκαν:

- ένα βιβλίο με συνταγές της προ-προ-προ-προγιαγιάς ΝτίκιΠικικίξ,
- ένα ραγισμένο καθρέφτη,
- δυο βιβλιοστάτες σε σχήμα βατράχου, του ιερού ζώου της περιοχής,
- χώματα,
- ένα κουτάκι με βότσαλα και με τη σημείωση γραμμένη από παιδικό χέρι *Η συλλογή μου,*
- σπόρους διαφόρων φυτών,
- οχτώ κολονάτα ποτήρια από φυσητό γυαλί, το ένα ραγισμένο,
- ένα μικρότερο κουτί.

Το μικρότερο κουτί περιείχε δυο πολυκαιρισμένα χαρ-

τιά, γραμμένα αιώνες πριν. Το ένα ήταν γραμμένο από κάποιον Μπλιξ, τον πατέρα της Πιξ. Σ' αυτό διηγιόταν την αστεία ιστορία της επίσκεψης του βασιλιά Μπαστίνι στα μέρη τους και πώς είχε κάνει το Γκαχεξ-εξ-Ποτέξ κράτος, λέει, ανεξάρτητο με πριγκίπισσα την κορούλα του, την Πιξ. Το άλλο ήταν πολύ επίσημο κι έφερε τη βούλα και το θυρεό τής από καιρό ανύπαρκτης Παζίας. Αυτό το έγγραφο ανακήρυττε το Γκαχεξ-εξ-Ποτέξ πριγκιπάτο.

Η γιαγιά Ίξπα το διάβασε δυνατά ν' ακούσουν όλοι και μόλις τέλειωσε είπε: «Όλοι σας ξέρατε αυτή την ιστορία ως θρύλο, κομμάτι της παράδοσής μας, όπως το να μπουγελώνουμε τα νιόπαντρα ζευγάρια για να τους ευχηθούμε καλή τύχη. Ποτέ μας δεν πιστέψαμε πως ήταν αλήθεια. Φαίνεται όμως ο βασιλιάς Μπαστίνι όχι μόνο υπήρξε, αλλά ήταν και πλακατζής και μας έκανε, λέει, πριγκιπάτο. Παιδιά μου, έχουμε το δικό μας κράτος, έτσι και τ' αποφασίσουμε». Τους κοίταξε με θυμηδία. Οι Γκαχεξιανοί δεν ήξεραν τι να πουν. Ήθελαν άραγε να γίνουν ανεξάρτητο πριγκιπάτο; Περίμεναν τη σοφή γιαγιά να συνεχίσει. «Είχα ακούσει γι' αυτό το μπαούλο όταν ήμουν παιδί. Το έθαψαν ώστε αυτός που θα το βρει να χαρεί. Ξέρανε τι ωραίο που είναι να βρίσκεις πράγματα απρόσμενα, να ξεθάβεις κρυμμένα σοκολατάκια από τα βάθη του ψυγείου.

»Βάλανε κι αυτό το χαρτί εδώ, αλλά έχει μεγαλύτερη αξία απ' όσο νομίζανε αυτοί κι απ' όσο νομίζουμε εμείς,

όπως τα περισσότερα πράγματα στον κόσμο.

»Θα ρρώ πως έφτασε η ώρα να κάνουμε το θρύλο πραγματικότητα. Ίσως είναι μοιρόγραφο, ίσως όχι. Ίσως να φταίει μονάχα η δικιά μου αλαζονεία. Θα ρωτήσω τις νεράιδες, γιατί αυτές έχουν ζήσει από πάντα και ξέρουνε πολλά και λένε λίγα. Θα σας δω όταν σας δω». Με αυτά τα λόγια, κίνησε προς το δάσος.

Το αχανές, ανεξερεύνητο και αμόλευτο δάσος του καιρού της Πιξ και του Μπλιξ είχε υποστεί μεγάλες απώλειες και πια δεν απλωνόταν μέχρι το Εκεί-που-δεν-έχω-πάει-ποτέ, αλλά μέχρι το Όχι-πολύ-μακριά-από-δω. Το τμήμα του δάσους που ανήκε στη γειτονική χώρα είχε πρόσφατα ανακηρυχτεί εθνικός δρυμός, κι έτσι είχε γλυτώσει από σίγουρη καταστροφή. Όσο για το τμήμα που ανήκε στο Γκαχέξ-εξ-Ποτέξ, αυτό δε διέτρεχε κανέναν κίνδυνο γιατί ήταν ιδιοκτησία των κατοίκων της περιοχής, οι οποίοι, φυσικά, δεν το πείραζαν αφού γνώριζαν τη θεική του προέλευση και την ιερή του αποστολή.

Η γιαγιά Ίξπα έκανε πολύ καιρό να γυρίσει. Δεν ήταν πια εύκολο να βρεις τις νεράιδες. Ο νεραϊδόκοσμος είχε πάθει πολλά τους τελευταίους αιώνες και δεν εμπιστευόταν το ανθρώπινο είδος. Τόσες δρυάδες είχαν χαθεί μαζί με τα δέντρα που κόπηκαν, τόσες ναϊάδες είχαν πεθάνει μαζί με τα ποτάμια που αποξηράνθηκαν, τις πηγές που μολύνθηκαν.

Όσο καιρό η γριά Ίξπα έλειπε στο δάσος, οι κάτοικοι συνέχισαν την αεροβική καθημερινότητά τους. Κι ένα όχι

τόσο ωραίο πρωινό, εκεί που ο ουρανός συζητούσε με τα σύννεφα αν έπρεπε να βρέξει καρεκλοπόδαρα ή μόνο να πασπαλίσει λίγες ψιχάλες, έκανε την εμφάνισή του ένα συνεργείο του Υπουργείου Χωροταξίας, Έργων και Διαφόρων Διαταγμάτων. Ο γενικός γραμματέας, μέσα σ' ένα σίφουνα γραφειοκρατίας, πληροφόρησε τη σύναξη των κατοίκων ότι η δασική περιοχή της περιφέρειάς τους θα ανακηρυσσόταν εθνικό πάρκο, ώστε να προστατευτεί από την ανεξέλεγκτη εκμετάλλευση. Παράλληλα, είκοσι παραθαλάσσια στρέμματα της περιοχής θα απαλλοτριώνονταν για να οικοδομηθεί το νέο εργοστάσιο επεξεργασίας αστικών λυμάτων της παρακείμενης πόλης Μιζικίνι. Οι δύο προτάσεις φαίνονταν αμοιβαία αλληλοαποκλειόμενες, εθνικό πάρκο και εργοστάσιο λυμάτων πλάι πλάι, αλλά αρκεί να πούμε πως το ένα δικαιολογούσε και μετρίαζε την ύπαρξη του άλλου.

Οι κάτοικοι έμειναν βουβοί μπροστά στα νέα. Ο γενικός γραμματέας, ένας γκριζομάλλης ανθρωπάκος που μιλούσε σαν αριθμομηχανή, εξέλαβε τη σιωπή τους ως ναι, αφού έτσι τον συνέφερε, τους άφησε τα χαρτιά προς υπογραφή και δήλωσε ότι οι τεχνικοί της αρμόδιας υπηρεσίας θα κατέφταναν σε λίγο καιρό για να επιθεωρήσουν την απαλλοτρίωση και να αρχίσουν τα έργα.

Οι Γκαχεξιανοί δεν ήταν από τους ανθρώπους που αναστατώνονται εύκολα. Αρχαιοθέτησαν την είδηση στο νου τους, άφησαν τα χαρτιά προς υπογραφή πάνω στο τραπέζι της κουζίνας μέχρι που λερώθηκαν, λαδώθηκαν

και τελικά πετάχτηκαν.

Στο μεταξύ, η γριά Ίξπα περιπλανιόταν στο ζωντανό δάσος. Θυμόταν τις ιστορίες για τα χρόνια που οι νεράιδες βγαίνανε έξω στα λιβάδια και έκαναν παρέα με τους θνητούς. Μιλάγανε και γελάγανε μαζί τους, τους καλούσαν και στις γιορτές τους, τις φεγγαρόφωτες νυχτιές στα ξέφωτα του δάσους. Θυμόταν τις ναϊάδες που καλούσαν τους θνητούς φίλους τους στα γλέντια που έκαναν παρέα με τις ξαδέρφες τους, τις Νηρηίδες, στο γιαλοπερίγιαλο τις νύχτες που η σελήνη έπλεκε τις αχτίδες της. Όλη τη ζωή της κρατούσε επαφή με το νεραϊδόκοσμο. Τα τελευταία είκοσι χρόνια όμως δεν τις έβλεπε μήτε τόσο συχνά μήτε τόσο εύκολα.

«Θα φύγουμε», της είπε κάποτε μια μελαγχολική δρυάδα. «Θα φύγουμε πριν μας διώξετε εσείς».

«Και πού θα πάτε;» είχε ρωτήσει η νεότερη Ίξπα τότε.

«Κάπου που δε θα μας βλέπετε με τα μάτια σας, μα μόνο με την καρδιά σας. Δε φεύγουμε από δω. Απλώς δε θα 'μαστε εδώ πια».

Μόνο με το πέρασμα του καιρού κατάλαβε η Ίξπα τι ακριβώς εννοούσε η θλιμμένη δρυάδα. Οι νεράιδες ποτέ δεν έφυγαν. Μονάχα πέρασαν σε μια παράλληλη διάσταση. Και για να τις δεις έπρεπε να πιστεύεις ότι υπάρχουν, να ξέρεις μέσα σου πως είναι εκεί. Κι ύστερα να βρεις το πέρασμα στην άλλη διάσταση. Και να μπεις άφοβα και με πίστη. Να βρεις το πέρασμα δεν ήταν εύκολο, γιατί άλλαζε θέση και το έβρισκες περισσότερο

από τύχη και διαίσθηση παρά από μνήμη και γνώση.

Έμεινε, το λοιπόν, δυο φεγγάρια η γριά Ίξπα στο δάσος. Το πρώτο φεγγάρι έψαχνε το πέρασμα. Το δεύτερο το πέρασε παρέα με τις νεράιδες, γελώντας και γλεντώντας. Όλοι ξέρουν ότι οι νεράιδες είναι πολύ γλεντζούδες. Η Ίξπα επέστρεψε στο δικό μας κόσμο ξανα-νιωμένη και ανάλαφρη.

«Φίλοι και παιδιά μου», άρχισε. Όλοι αδημονούσαν ν' ακούσουν τα μαντάτα της. «Ένα φεγγάρι πέρασα με τις φίλες μας, τις νεράιδες, και με μισή καρδιά γύρισα γιατί είναι γλυκιά η παρέα τους. Όμως κι εσάς σας αγαπώ, και να με πάλι. Λένε οι νεράιδες ότι αλλαγή τρανταχτή μας έρχεται. Την αισθάνονται στον αέρα. Μα δεν ξέρουν αν είναι καλή ή κακή, μήτε αν έχει να κάνει με το χαρτί που βρήκαμε. Αυτά τα νέα μου».

«Κι αυτά τα δικά μας, κυρα-Ίξπα», είπε ο Έλεξπο και της διηγήθηκε τι συνέβη με το μονοκόμματο γενικό γραμματέα.

Η γριά τον άκουσε προσεκτικά. Αναστέναξε βαθιά, ίσως από ανακούφιση, ίσως από άγχος, και χαϊδεύοντας τους παρευρισκόμενους με το αγαθό βλέμμα της είπε: «Τίποτα δε συμβαίνει στην τύχη. Αιώνες τώρα τούτο το χαρτί ήταν θαμμένο δυο μέτρα κάτω απ' τη γη. Και ξαφνικά μας ήρθε. Ένα το κρατούμενο. Αιώνες τώρα, η περιοχή μας ζούσε ήσυχη και ανενόχλητη από τις παλαβωμάρες των τριγύρω μας. Πόλεμοι γίνανε, χώρες αλλάξαμε, τόσοι ήρθανε και τόσοι φύγαν, αλλά το

Γκαχέξ-εξ-Ποτέξ δεν άλλαξε. We're still here, που λένε και στο μακρινό Μπρόντγουεϋ.

»Και τώρα μας θυμήθηκαν. Κι όχι για καλό. Θέλουνε να κάνουν το ιερό μας δάσος εθνικό πάρκο με πλακόστρωτα μονοπατάκια. Θέλουνε να μετατρέψουνε το ήσυχο περιγιάλι μας σε τσιμέντο. Ζητώ συγγνώμη αν ακούγομαι πικρή και φανατισμένη, μα είμαι πικρή και φανατισμένη όσον αφορά αυτόν τον τόπο. Δε με πειράζει να 'ρθούνε ξένοι, να μείνουνε μαζί μας· θα 'χουμε και παρέα, κι όλα μαζί τους ας τα μοιραστούμε. Δε με πειράζει να γίνει η παραλία μας βιομηχανική ζώνη· κάπου πρέπει να χτιστούνε κι αυτά τα έρημα τα εργοστάσια, αλλά, βέβαια, ποτέ κανείς δεν τα θέλει στην αυλή του. Δε με πειράζει να γίνει το δάσος μας εθνικό πάρκο, να το χαίρονται και άλλοι, έστω και κάπως κλινικά. Αυτό που με πειράζει, παιδιά μου, είναι πως μας έχουνε γραμμένους κανονικότατα! Δεν τους νοιάζει που ζούνε εδώ εκατό ψυχές. Μας αγνοούν παντελώς. Κι εμείς τους αγνοούμε τόσους αιώνες τώρα, να λέγεται η αλήθεια, αλλά ποτέ δεν πήγαμε να τους πούμε πώς να ζήσουν. Ούτε ποτέ τους ζητήσαμε τίποτα – ούτε φοροαπαλλαγές ούτε συντάξεις ούτε κοινοτικά προγράμματα». Είχε υψώσει τη φωνή της, μια φωνή λαβωμένη από την αδικία. «Τούτο το χαρτί δεν το βρήκαμε από τύχη. Δεν είναι μονάχα δικιά μου η απόφαση, μα η γνώμη μου είναι ν' αντισταθούμε. Δε με πειράζουνε αυτά που θέλουνε ν' αλλάξουνε εδώ. Η γη κουνιέται, ο

κόσμος αλλάζει. Αλλά όχι να μας τα επιβάλουν με το έτσι θέλω».

Οι μέρες που ακολούθησαν ήταν μέρες περίσκεψης για όλους τους κατοίκους. Όλοι γι' αυτό μιλούσανε είτε δούλευαν στα χωράφια είτε μαγείρευαν είτε έκαναν αεροβικές ασκήσεις.

Υπήρχαν εκείνοι που ήθελαν τα πράγματα να μείνουν ακριβώς όπως ήταν. Υπήρχαν αυτοί που δεν ήξεραν τι ήθελαν. Υπήρχαν πάλι άλλοι που δεν τους πείραζε να συμβεί είτε το ένα είτε το άλλο. Κι υπήρχαν κι εκείνοι που έβλεπαν τώρα την ευκαιρία ν' αλλάξει ο ρους της Ιστορίας στον τόπο τους. Τελικά υπερτέρησαν αριθμητικά εκείνοι που ήθελαν την αλλαγή.

Κι έτσι, μια σχετικά ζεστή μέρα του Οκτώβρη, το Συμβούλιο του Γκαχέξ-εξ-Ποτέξ έστειλε φαξ στον πρωθυπουργό και σ' όλα τα μίντια ότι η περιοχή τους εδώ και αιώνες αποτελεί ανεξάρτητο κράτος και οι κάτοικοί του κατοχυρώνουν πλέον τα κυριαρχικά τους δικαιώματα. Ακολούθησαν μέρες γεμάτες διαβουλεύσεις, κόντρες, ίντριγκες, απειλές και πιέσεις, όμως το ορθόν του επιχειρήματος των κατοίκων ήταν αδιάψευστο και ακατάρριπτο. Το Γκαχέξ-εξ-Ποτέξ έγινε ανεξάρτητο κράτος κι αναγνωρίστηκε παγκοσμίως.

Οι Γκαχεξιανοί έλπιζαν ότι έτσι θα μπορούσαν να διατηρήσουν το χαλαρό κι ευτυχιμένο τρόπο ζωής τους. Φευ, λογάριαζαν δίχως τους δημοσιογράφους. Τέτοια κοσμοσυρροή δεν είχε γίνει ποτέ στο Γκαχέξ-εξ-Ποτέξ.

Άρχισαν να διοργανώνονται τουρ τύπου 12 μέρες Άγιος Μαρίνος-Λίχτενσταϊν-Γκαχέξ-εξ-Ποτέξ (ημιδιατροφή). Πλήθη κόσμου κατέκλυζαν το λιλιπούτειο κρατίδιο για να το περιεργαστούν όπως κανείς περιεργάζεται μια εξωτική μινιατούρα. Όλοι λατρεύουν τα μικρά πραγματάκια, ακόμα κι όταν πρόκειται για κράτη.

Οι κάτοικοι στράφηκαν στην Ίξπα να τους σώσει και να τους συμβουλέψει. Η κατάσταση ήταν χειρότερη απ' ό,τι είχαν φανταστεί, τρισχειρότερη ακόμα κι από τους κασσανδρισμούς των δυο τριών πεσιμιστών της περιοχής, οι οποίοι τώρα γυρνούσαν κι έλεγαν όπου βρεθούν κι όπου σταθούν: Σας το λέγαμε εμείς, έπρεπε να μας είχατε ακούσει! Σας το 'παμε, δε σας το 'παμε; Οι εξυπνάκηδες τέθηκαν σε καραντίνα γιατί έσπαγαν τα ήδη τεταμένα νεύρα όλων.

Η γριά Ίξπα δεν ήταν προετοιμασμένη γι' αυτή την τροπή των πραγμάτων. Μήνυσε σε όλους τους Γκαχεξιανούς-εξ-Ποτεξανιούς πως θα σκεφτόταν το θέμα, μα προς το παρόν ας κάνανε υπομονή. Θα βαριόντουσαν οι ξένοι και θα 'φευγαν. Οι κάτοικοι έκαναν υπομονή γιατί σέβονταν τη γιαγιά. Μόνο που δεν είχε υπομονή ο χρόνος. Ήρθε και πήρε την Ίξπα προτού τους πει τι είχε σκεφτεί. Τη θάψανε ένα δροσερό πρωινό του Μάρτη και μετά έστησαν τριήμερο φαγοπότι και γλέντι, σύμφωνα με τα αρχέγονα έθιμά τους. Στο τέλος του τριημέρου έγινε συνέλευση για ν' αποφασιστεί ποιος θα ήταν ο νέος αρχηγός. Εφεξής μάλιστα δε θα λεγόταν αρχηγός

μα πρίγκιπας, αφού πλέον αποτελούσαν πριγκιπάτο. Κανείς δεν έθεσε υποψηφιότητα. Οι Γκαχεξιανοί ήταν άνθρωποι που δεν αναλάμβαναν ευθύνες και δουλειές αν δεν ήταν απαραίτητο. Το γεγονός ότι προηγούμενη αρχηγός της φυλής ήταν η γριά Έξπα δε σήμαινε τίποτα. Το αξίωμα δεν ήταν κληρονομικό. Ούτε πήγαινε δικαιοματικά στους γέροντες και στις γερόντισσες. Αρχηγοί μπορούσαν να γίνουν ακόμα και παιδιά.

Τελικά όλοι συμφώνησαν πρίγκιπας να γίνει ο Έλεξπο, όχι μόνο επειδή αυτός ανακάλυψε το μπαούλο, αλλά κι επειδή η πλειοψηφία πίστευε ότι ήταν ικανός να τους καθοδηγήσει μέσα σ' αυτή την πρωτοφανή κρίση που περνούσαν. Ο Έλεξπο δέχτηκε από αίσθηση καθήκοντος. Αμέσως κίνησε για το δάσος να βρει τις νεράιδες και να τις ρωτήσει τι να κάνουν. Όσο έλειπε –κι έλειπε πολύ καιρό, γιατί με τον κόσμο που κατέκλυζε το Γκαχέξ-εξ-Ποτέξ το πέρασμα προς το νεραϊδόκοσμο είχε μικρύνει πάρα πολύ, τόσο που για την ακρίβεια ο Έλεξπο δεν κατάφερε να το βρει και γύρισε πίσω άπραγος– όσο καιρό έλειπε λοιπόν, οι κάτοικοι αποφάσισαν να δράσουν από μόνοι τους, γιατί η κατάσταση είχε φτάσει στο απροχώρητο. Ατέλειωτοι επιχειρηματίες τούς πίεζαν να χτίσουν πολυτελείς ξενοδοχειακές μονάδες ή ν' ανοίξουν καζίνα. Είχαν έρθει γράμματα από τον ΟΗΕ και πληθώρα άλλων διεθνών οργανισμών να γίνουν μέλη.

Μέχρι που η Φρόξπα είχε μια έξυπνη ιδέα: από δω και πέρα όλοι οι επισκέπτες στη χώρα τους θα χρειάζονταν

βίζα. Οι βίζες θα έβγαιναν δεκαπέντε μήνες μετά την αίτηση, αλλά θα ήταν δωρεάν. Μ' αυτό το μέτρο κατάφεραν επιτέλους να φράξουν το δρόμο στους ξενόφερτους τουρίστες, μα όχι σε όλους. Το Γκαχέξ-εξ-Ποτέξ δε διέθετε ούτε συνοριακά φυλάκια ούτε αστυνομία, πόσο μάλλον στρατό, ούτε τέλος πάντων κάποιο έλεγχο για την εφαρμογή του μέτρου. Απλώς, κάθε φορά που έβλεπαν κάποιον άσχετο στα μέρη τους, τον έπαιρναν στις πετριές μέχρι να τον διώξουν. Το μόνο αρνητικό ήταν ότι έπρεπε κάποιος ν' απασχολείται συνέχεια με τις ηλίθιες βίζες. Κανείς δεν προθυμοποιόταν να το κάνει, κι έτσι ορίστηκε να γίνεται εκ περιτροπής. Ήταν η χειρότερη αγγαρεία στο ειδυλλιακό πριγκιπάτο.

Όταν γύρισε κι ο Έλεξπο, όλοι οι ντόπιοι συνάχτηκαν για να πάρουν πιο μακροπρόθεσμες αποφάσεις. Ακούστηκαν πολλές γνώμες, πολλές προτάσεις, πολλά χασμουρητά. Υπήρχαν εκείνοι που ήθελαν τα πράγματα να μείνουν ακριβώς όπως ήταν. Υπήρχαν αυτοί που δεν ήξεραν τι ήθελαν. Υπήρχαν, πάλι, άλλοι που δεν τους πείραζε να συμβεί είτε το ένα είτε το άλλο. Κι υπήρχαν κι εκείνοι που έβλεπαν τώρα την ευκαιρία ν' αλλάξει ο ρους της Ιστορίας στον τόπο τους. Τελικά υπερτέρησαν αριθμητικά εκείνοι που ήθελαν την αλλαγή.

Τα πράγματα είχαν έτσι κι αλλιώς αλλάξει. Η παλιά ζωή τους είχε περάσει ανεπιστρεπτί, όπως όλες οι παλιές ζωές. Το Γκαχέξ-εξ-Ποτέξ πιεζόταν από παντού. Η πίεση ήταν τόσο μεγάλη, που μέχρι κι οι ώρες αεροβικής

είχαν μειωθεί – να μη μιλήσουμε για τις γιορτές που είχαν αναβληθεί ή ακυρωθεί εξαιτίας του φόρτου δουλειάς. Μερικοί από τους ξένους και ξένες ήταν πολύ μανάρια, και δεν τους πείραζε όλους τους Γκαχεξιανούς να τους έχουν στη χώρα τους – μέχρι να μοιραστούν και το κρεβάτι τους μαζί τους έφταναν. Ανέκαθεν ήταν ανοιχτός και φιλικός λαός.

Έτσι, αποφασίστηκε να εφαρμοστεί ένα ριζικό σχέδιο εκσυγχρονισμού. Το σχέδιο καταστρώθηκε αφού μελετήθηκαν άλλα μικρά κράτη που ευημερούσαν. Δημιουργήθηκε λοιπόν μια πολυτελής ξενοδοχειακή μονάδα για τις ανάγκες των τουριστών, η οποία όμως έδενε αρμονικά με το τοπίο. Άνοιξε κι ένα ολιστικό κέντρο διακοπών για τους πιο φαγμένους. Συστάθηκε επίσης η Γκαχεξιανή Τράπεζα ΕΞΙ&ΞΕΡΟΣ, η οποία σεβόταν το τραπεζικό απόρρητο και επέτρεπε την μπουγάδα χρημάτων με πρόπλυση. Μέσα σε λιγότερο από ένα χρόνο το Γκαχέξ-εξ-Ποτέξ μετατράπηκε σε θέρετρο αναψυχής και τραπεζικό κόμβο. Το χρήμα εισέρρεε με ρυθμούς ζαλιστικούς.

Όλα πήγαιναν φίνα. Οι ξένοι μαγεύονταν με την ανόθευτη ομορφιά του τοπίου. Οι Γκαχεξιανοί λάτρευαν που είχαν ευκαιρίες για γλέντια και γνωριμίες. Ύπήρχε όμως ένα προβληματάκι. Με τόσες αυξημένες ευθύνες, οι κάτοικοι αναγκάστηκαν όλοι ν' απασχοληθούν είτε σε κάποια επιχείρηση είτε να σταλούν στο εξωτερικό ως διπλωματικοί αντιπρόσωποι της χώρας τους. Σύντομα

δεν είχαν μείνει παρά πέντ' έξι Γκαχεξιανοί στο μικρό πριγκιπάτο. Οι υπόλοιποι είτε ταξίδευαν συνεχώς στο εξωτερικό για μπίζνες είτε τελούσαν καθήκοντα πρέσβη στις κυριότερες ξένες πρωτεύουσες. Τα πράγματα είχαν όντως αλλάξει. Τώρα, αν η αλλαγή αυτή ήταν καλή ή κακή, αυτό δεν το γνωρίζουμε. Εδώ ούτε και οι νεράιδες δεν το γνώριζαν.

Κι έτσι έζησαν οι κάτοικοι του Γκαχέξ-εξ-Ποτέξ καλά, αλλά καλύτερα ζουν οι τουρίστες που μένουν στα ξενοδοχεία τους.

μια μεθυσμένη για τον καθένα

Ήταν βράδυ μια φορά, πηχτό σαν πάτος κατσαρόλας με καμένο φαγητό. Το σκοτάδι δάγκωνε και έπνιγε, κι όλα τα ζώα, τετράποδα και φτερωτά, μούλωχναν στις κοιμηθιές τους και δεν ξεμυτούσαν. Μόνο τα ζώα που τρέφονταν με αίμα νυχτερινό σεργιάνιζαν στις ρούγες. Αυτά όμως συνέβαιναν μακριά, πολύ μακριά, σε ψηλά βουνά, πυκνά ρουμάνια και άγονα, ξερά νησιά. Στην πόλη που ζείτε εσείς, το σκοτάδι όσο και να φούσκωνε, όσο και να μαύριζε, σκιζόταν σε χίλια δυο κομμάτια. Έφταιγαν τ' αναρίθμητα φωτάκια που διαφέντευαν την πόλη.

Σ' έναν γκριζό δρόμο με φώτα πολλά ζούσε η Ρεία. Τι κι αν είχε σβήσει όλα τα φώτα του μικρού σπιτιού της; Πάντα κάτι φώταγε – κι ας ήταν η πράσινη ώρα που κρατούσε συντροφιά στα μαύρα μάτια της κουζίνας. Η Ρεία ήταν κοντή με το μπόι μικρού κυπαρισσιού και τη στρογγυλάδα ενός μήλου. Είχε μάγουλα για τρυφερέςτσιμπιές και χείλια που ζωγράφιζαν γέλια και φανταχτερά χαμόγελα.

Απόψε όμως δε γελούσε. Στα χέρια της έσφιγγε το

μαξιλάρι πιο σφιχτά απ' ό,τι ο πόνος την καρδιά της.

Γύρω της χιλιάδες μπουκαλάκια και κανάτες, λογής λογής κούπες και λεκάνες γέμιζαν και ξεχειλίζαν από τη διαρροή δακρύων. Έκλαιγε η Ρεία, πλημμυρίζαν αυτά. Δεν είχε πού αλλού να τα βάλει. Έκλεινε τα μάτια της και δυο πράγματα έβλεπε μπροστά της. Το χωράφι του πατέρα της, το χέρσο, το δωρισμένο στ' αγριόχορτα. Και τον εαυτό της έβλεπε. Που αύριο θα βρισκότανε εκεί, στ' αδειανό χωράφι, όχι μόνη, μα πιο μόνη από ποτέ. Όχι μόνη, μα με κάτι βαρύ, πολύ βαρύ στην αγκαλιά της, πιο βαρύ απ' τα κιλά που ζύγιζε, το βάρος της πεθαιμένης αγάπης, το βάρος του στερνού αντίο. Γιατί στα χέρια της θα κρατούσε το άψυχο κουφάρι του μικρού της σκύλου.

Τα κλειστά παντζούρια κι η κλειδωμένη πόρτα δεν κρατούσαν έξω ούτε το σκοτάδι ούτε τη χλεύη και τη συγκατάβαση γνωστών και φίλων. Σιγά, βρε Ρεία, που κάνεις έτσι επειδή ψόφησε ένα ζώο!

Κι η Ρεία ξάπλωνε μονάχη πάνω στ' αγκάθια του μαξιλαριού κι έψαχνε χώρο να φυλάξει τον πόνο της, μακριά από αυστηρές ματιές. Τη λύπη της είχε δοχεία να τη χύσει, το θυμό της όμως πού να τον βάλει; Τίποτα δεν ήτανε αρκετά δυνατό για να τον συγκρατήσει. Και μεγάλωνε ο θυμός, μεγάλωνε πιο πολύ απ' όσο φαντάζεστε ή φοβάστε. Κι ο θυμός σαν μεγαλώσει πάρα πολύ παίρνει σάρκα και οστά. Έτσι κι έγινε. Ο θυμός έγινε φίδι, μεγάλο και κακό και βρόμικο· χωρίς καν την πα-

γερή γαλήνη των φιδιών. Κι άνοιξε τη σπηλιά που 'χε για στόμα και κατάπιε τη Ρεία. Πήρε το φίδι του θυμού το δρόμο της νύχτας, με την κοπέλα στην κοιλιά του. Σύρθηκε έξω στις λεωφόρους της πόλης, μα ούτε ένας άνθρωπος δε γύρισε να το κοιτάξει. Ο κόσμος ήτανε συνηθισμένος να βλέπει φίδια· αλλά και ποτέ να μην είχε δει, είχε συνηθίσει να περιμένει να τα δει.

Σερνόταν το φίδι με σύρσιμο γοργό και γλιτσερό. Τραβούσε κατά κει που πάνε τα φίδια του θυμού, στο δάσος με τις πετρωμένες καρδιές. Εκεί θα ξέριναγε τη Ρεία και θα την άφηγε να ζήσει τη μισερή ζωή που ζουν αυτοί που 'χουν βράχια για καρδιά. Δεν είχε καλή νεράιδα η Ρεία για να τη σώσει. Ούτε και γενναίο βασιλόπουλο διέθετε, το φίδι να σκοτώσει και να τη βγάλει έξω. Κι όσο για το δικό της το σπαθί, το πλούσια στολισμένο και σ' αιματηρές μάχες δοκιμασμένο, σκούριαζε βυθισμένο στη λίμνη των δακρύων της.

Εκεί που серνόταν το φίδι ανάμεσα σε βιαστικούς και χασομέρηδες, σκόνταψε πάνω του η Ανίτα.

Η Ανίτα εκτός από αστείο όνομα είχε και αστείο χτένισμα. Μα δεν την πείραζε ούτε το 'να ούτε το άλλο, γιατί πήγαιναν ασορτί με την εσωτερική της διακόσμηση. Είχε την καρδιά επιπλωμένη σε τόνους φούξια και καναρινί, με εμπριμέ μαξιλαράκια συναισθημάτων για ν' αράζεις.

Η Ανίτα σκόνταψε, γκρεμίστηκε, σηκώθηκε όρθια, μάζεψε από χάμω το τραγούδι που της έπεσε κι έκανε να

φύγει. Και τότε είδε σε τι σκόνταψε. Η Ανίτα δεν είδε φίδι, όπως βλέπαν όλοι, γιατί έτσι κι αλλιώς παντού φίδια βλέπανε. Η Ανίτα είδε ένα άσπρο μνήμα πάνω σε τροχούς. Έλαμπε η λευκάδα του με τη λάμψη που έχει το κοφτερό μαχαίρι. Έκανε το μνήμα να φύγει, μα το 'πιασε η Ανίτα απ' το σταυρό.

«Επ, τι κάνεις εδώ, μέσα στην πόλη;»

Το μνήμα κράτησε τάφου σιωπή.

«Μίλα, γιατί θα σε κάνω νεροχύτη», το απείλησε η Ανίτα με τη δύναμη που χαρίζει το χιούμορ.

«Άσε με!» έσκουξε το μνήμα. «Έχω δουλειά επείγουσα και με καθυστερείς».

«Από πότε βιάζεται ο Χάρος και στέλνει μνήματα για θελήματα;»

«Δεν είμαι μνήμα του θανάτου εγώ, κοπέλα μου», διαμαρτυρήθηκε το μνήμα. «Εγώ είμαι γι' αυτούς που πεθαίνουν ενόσω είναι ακόμα ζωντανοί».

«Ίου! Ακόμα χειρότερο», αηδίασε η Ανίτα. «Από πού είσαι και για πού τραβάς λοιπόν;»

«Δεν έχω λογαριασμό να σου δώσω εσένα, γι' αυτό μαζέψου κι άσε με να φύγω, γιατί.... γιατί...»

Μα δεν είχε απειλή να της ρίξει. Στα μνήματα που ανοίγουν γι' αυτούς που πεθαίνουν όσο ζουν πρέπει να τους ανοίξεις εσύ την πόρτα για να έρθουν να σε καταπιούν.

Η Ανίτα γέλασε με την κούφια απειλή και το γέλιο της τράνταξε το μνήμα.

«Μίλα», το πρόσταξε.

Οπότε ξέρασε κι εκείνο τα σκουλήκια που φύλαγε για μυστικό.

«Κοπέλα νέα και παγωμένη από θλίψη κουβαλάω, και στο δάσος με τις πετρωμένες καρδιές την πάω. Εκεί θα τη θάψω. Ικανοποιήθηκες να φύγω τώρα;»

Η Ανίτα ανατρίχιασε.

«Από τι πάγωσε η κοπέλα και σ' άφησε να την πάρεις;»

«Δεν ξέρω και ποσώς μ' ενδιαφέρει γιατί ο κόσμος θέλει μια ώρα αρχύτερα να πεθάνει. Ρωτάς εσύ γιατί σε προσκαλούν σε πάρτι; Απλά πας.»

Όμως η Ανίτα, εκτός από καναπέδες γέλιου και μαξιλάρια αγάπης στην καρδιά, είχε και ταπετσαρία περιέργειας.

«Βγάλ' τη να τη ρωτήσω.»

«Θ' αστειεύεσαι, βέβαια... Είναι δικιά μου πια, και δε θα μου πάρεις μασημένο πτώμα απ' το στόμα!»

Μα η Ανίτα δεν έκανε πίσω. Έβαλε γέλια κακαριστά κι εκείνα γαργάλησαν το μνήμα. Και σιγά σιγά το μάρμαρό του ράγισε από τα πολλά τα γέλια. Ράγισε και άνοιξε, κι από μέσα χύθηκε ο βάλτος των δακρύων κι ένα πέλαγος θυμού. Φόρεσε η Ανίτα βατραχοπέδιλα από φιλικά βατράχια, βούτηξε και με απλωτές έβγαλε τη Ρεία.

«Κορίτσι, γεια σου και ίσως αντίο σου. Πες μου: Γιατί αφήνεις την καρδιά σου να πετρώσει;»

Η Ρεία είχε αφήσει τη φωνή ενέχυρο στο μαγαζί της

θλίψης. Τα λόγια δε βρήκανε φωνή να καβαλήσουν και γύρισαν άπραγα.

Το χιούμορ ήξερε μέχρι πού μπορούσε να πατήσει χωρίς να ξενουχιάσει, γι' αυτό αποτραβήχτηκε. Έβγαλε λοιπόν η Ανίτα τη στοργή απ' το βελούδινο κουτί της και σκέπασε μ' αυτή τη Ρεία. Την άλειψε με χάρδια, τη χάριδεψε με λόγια, τη φίλησε τρυφερά και την αγκάλιασε με γλύκα. Μες στη χούφτα της αγάπης, που δεν έχει άλλο ζητούμενο πέρα απ' την ελπίδα της ζωής, η Ρεία σιγά σιγά ξεπάγωσε. Όχι πολύ, μα τόσο όσο χρειαζόταν η Ανίτα για να μπει και να ψάξει να βρει το χαμένο δρόμο. Κι η ξένη γυναίκα διάβηκε τ' αληθινά σκοτάδια της Ρείας, διέσχισε το ποτάμι των δακρύων της και γεύτηκε την αρμύρα του. Και βαθιά, εκεί που κρύβονται οι στρόφιγγες της ζωής, εκεί είδε. Το πεθαμένο σκυλάκι, ακουμπισμένο πάνω σ' ένα κρεβάτι θλίψης. Εκεί κοιμόταν η Ρεία και γι' αυτό προσκάλισε το μνήμα στη ζωή της.

Τρόμαξε η Ανίτα και για μια στιγμή μπλάβιασαν τα χρώματα της καρδιάς της. Μπορεί να είχε χιούμορ και χαρά, μα είχε κι εκείνη δοκιμάσει κάμποσες φορές τη γεύση του πόνου και ήξερε να τον αναγνωρίζει. Κοίταξε τη Ρεία χωρίς να πει λέξη και της έδωσε το χέρι της. Η Ρεία το είδε. Το κοίταξε με μάτια ραγισμένα. Μετά τα έκλεισε.

Μάζεψε η Ανίτα τις κουβέρτες των χαδιών και το καλάι της φροντίδας και φώναξε το μνήμα.

«Δε μετανιώνω που σε ράγισα. Και τώρα, και στο μέλ-

λον θα θυμίζω όποτε μπορώ ότι έχει γέλια να γελάσεις, όση λύπη κι αν υπάρχει. Όμως έχεις δίκιο ότι εκείνη σε προσκάλεσε, και σου την επιστρέφω».

Έκλεισε τα μάτια της η Ανίτα και θυμήθηκε τη δική της μελανιά. Κύλησαν δυο δάκρυα από τα μάτια της κι έραναν το μνήμα και κόλλησαν τα ραγίσματά του. Πήρε εκείνο τη Ρεία κι έφυγε. Η Ανίτα μάζεψε τη μελανιά της και την τύλιξε σε σκούρο μπλε στρατσόχαρτο. Κοίταξε τριγύρω μήπως την έβλεπε κανείς. Αφού βεβαιώθηκε ότι ήταν μόνη, την έκρυψε πίσω απ' τα βαζάκια με τις αυριανές ασχολίες και τα πάρτι της εβδομάδας.